

Mayo

Mayo: Diosta nooki yorem nokpo New Testament

Mayo

Mayo: Diosta nooki yorem nokpo New Testament

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mayo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 May 2025 from source files dated 13 May 2025
84020f7b-8f34-5f65-803f-a2c6c92b92ea

Contents

San Mateo	1
San Marcos	49
San Lucas	79
San Juan	130
Hechos	167
Romanos	213
1 Corintios	232
2 Corintios	249
Gálatas	260
Efesios	267
Filipenses	273
Colosenses	278
1 Tesalonicenses	282
2 Tesalonicenses	286
1 Timoteo	289
2 Timoteo	294
Tito	298
Filemón	300
Hebreos	301
Santiago	315
1 Pedro	320
2 Pedro	325
1 Juan	328
2 Juan	333
3 Juan	334
Judas	335
El Apocalipsis	337

Jü Evangelio San Mateota Jiojtekähui

Jesústa yoiyöhuam bannaataka kateme

(Lc. 3:23-38)

¹ Iri libropo jiojteri Jesucristota bétana áchayhuariapo bat kat-riam, Davidta ä usiatukai bétana entok Abrahamta bétana.

² Abraham Isaacta üusek, Isaac entok Jacobta, Jacob entok Judáta entok jume ä sailahuam.

³ Judá juka Faresta entok juka Zarata üusek, Ímëi entok Tamarta áyekay. Fares juka Esromta üusek, Esrom entok Aramta üusek.

⁴ Aram Aminadabta üusek, Aminadab entok Naasóna, Naasón entok Salmóna.

⁵ Salmón Boozta üusek; iri entok Rahabta áyekay. Booz Obedta üusek, iri entok Rutta áyekay. Obed entok Isaíta üusek.

⁶ Isaí réy Davidta üusek, réy David entok Salomóna iri entok Uriasta jubekäu áyekay.

⁷ Salomón Roboamta üusek, Roboam entok Abíasta, Abías entok Asa ti téhuaakamta.

⁸ Asa Josafatta üusek, Josafat entok Joramta, Joram entok Uzíasta.

⁹ Uzías Jotamta üusek, Jotam entok Acazta, Acáz entok Ezequíasta.

¹⁰ Ezequías Manasésta üusek, Manasés entok Amóna, Amón entok Josíasta.

¹¹ Josías Jecóniasta üusek, entok ä sailahuam. Huámëi taahuarimmet entok, jume Israeliitam úttiapo Babilooniau bíchaa nuksákahuak.

¹² Huanäi Jecóni Salatielta üusek, Salatiel entok Zorobabelta.

¹³ Zorobabel Abiudta üusek, Abiud entok Eliaquimta, Eliaquim entok Azorta.

¹⁴ Azor Sadocta üusek, Sadoc entok Aquimta, Aquim entok Eliudta.

¹⁵ Eliud Eleazarta üusek, Eleazar entok Matánta, Matán entok Jacobta.

¹⁶ Jacob Joséta üusek, Mariáta kuuna. Íachi entok Jesús yeu yoremtuk, jü Cristo.

¹⁷ Júnakoy Abrahamta jiápsay naateka Davidta jiápsäu tájti guoj mamni áma naikimme, jume nat sáu tómti kateme. Davidta jiápsay naateka israeliitam Babilooniau bíchaa úttiapo nuksákahuakäu tájti guoj mamni áma naikimme; entok israeliitam Babilooniau bíchaa úttiapo nuksákahuakäpo naateka Cristota yeu yoremtukäu tájti kéchim guoj mamni áma naiki.

Jesucristota yeu tómtékähui

(Lc. 2:1-7)

¹⁸ Jesucristota yeu tómtékäu inel yeu siika: Ä áyehua María Joséta kunaseka áutukay; të kee jee náu am jiápsayo abe asoaka yeu siika, Espiritu Santota bétana.

¹⁹ Të José, Mariáta kunaséihui Diosta bíchápo lútüla jiápsa, uateme bíchápo kaa tiasi ä tahuanaké béchibo éhuil ä tò simbáarey.

²⁰ Të áapörík inéli ä éaysu Diosta ángel tenkuriapo áu yeu machiak huanäi inel au jiaahuak:

—José, Davidta üusi, katë májhueka Mariáta jubiaapo mabeta; bueituk jü Mariáta tómpo asoa bárëu, Espiritu Santota bétana huéiye.

²¹ Huanäi ili usi outa asoanake, entok Jesús të ä téhuaanake, bueituk Áapo ä puebhohua jínëuriata am máknake bem Dios bejrim bétana.

²² Síme iri yeu siika Señorta nokakäu chúpna-ké béchibo profheetata huämi inel ä jíako:

²³ Èn entok jü jámut beme abe asoaka tahuanake huanäi ili outa asoanaké;

entokim Emanuel ti ä téhuaanake;

itom nokpo: “Dios itomakí”, tiau báare.

²⁴ Huanäi José búsa-ka, ángelta nésahui yáuhuak, ä jámut mabetaka. ²⁵ Të kaa ä jubeka bënasi amak jiápsak, bueituk késam huépo ili usi outa Mariáta ä asoau tájti; huanäi Jesús ti ä téhuaatuak.

2

Jume magom ä bit báreka áu yájakame

¹ Júnakoy Jesús yeu yoremtuk Belén puebhlopo jum Judea buiárapo, ímechi taahuarimmet Herodes áma réytukay. Huanäi jume jita táyame magom táata yeu hué bétana kateka Jerusaléniu yájjak,

² inel jíaka:

—¿Jáksu aane, jü judíommeu réy yeu yoremtulame? Bueitukte itom buiárapo aneka ä chókihua bitchak, én éntokte ábo yájj-la ä yöri báreka.

³ Íkái jikkajaka, jü réy Herodes kaa yánti ée táytek, entok síme Jerusalénpo jóakame két áamaki.

⁴ Huanäi am núnotebok jume tiöpopo chë nésahueme, jume pueblopo jiojteleerom entok jume Moiséjta ley am mamajtiame. Huanäi am nátemajek jákun yeu ä yoremtnakëhui, juka Cristota.

⁵ Bempo éntok ínel ä yómmiak:

—Belén pueblopo Judea buiärapo; bueïtuk ínel ä jiojtek, jü profeeta:

⁶ Empo éntok, Belén pueblo, Judá buiärapo joome, katë chë ilitchi, jume Judea buiära pueblom násuku; bueïtuk emót yeu huéenake, jü gentetapat huéenakeme, juka ín pueblo Israelta suayanakeme.

⁷ Huanäi Herodes jume magom éhuil núnnuk, símeta bétana huitti am temaj báreka, jauhuey juka chókita yeu machiakähui.

⁸ Huanäi Belén poblou lül-la am katchahueka, ínel ámeu jiaahua:

—Ámanem sájaka símeta nátemaje, iri ili usi outa bétana. Huanärem ä téakátek nee téjhuaanake, bueïtuk áman sikane két ä yörinake.

⁹ Huanärim bempo réyta jikkajisuka sájjak. Jü chóki éntok táata yeu hué bétana bem bíchakäu ámepat huéesimey. Áman am yáijboy ili usita anë béppa taahuak.

¹⁰ Juka chókita bíchakam tüisi al-léiyak.

¹¹ Huanärim káriu kimuka ä bitchak. Juka ili usita ä áye Mariatamaki. Ímirim tónommia jápteka ä yörek, entokim tómita bėjrek étapoka ä miikak, oro tómita, inciensota entok mirrata.

¹² Chúkula jünee huame tenkupo ámeu yeu machiak, kaa Herodestau bem nóttinakëhui. Huanärim bem buiärau bíchaa nóttek tábui böochi.

Egiptou bíchaa tennihuakähui

¹³ Chúkula bempörim sákasuko, jü Señorta ángel tenkupo Josétau yeu machiak. Huanäi ínel áu jiaahuak:

—Yejteké juka ili usita nüye, ä áyemaki. Huanäre Egiptou bíchaa siime. Ámanirë taahua, enchi ín téjhuäu tájti; bueïtuk rey Herodes juka ili usita më báanake.

¹⁴ Huanäi José búsaka, juka usita entok ä áyehua nüka, huäri tukaarit Egiptou bíchaa siika.

¹⁵ Huanärim áman taahuak, Herodesta mukëu tájti, juka Señorta nokakäu chúpnaké béchíbo, profetata ínel jáakähui: “Egipto bétana nä núnnuk, juka ín Üusi.”

Rey Herodes jume ili usim súatebok

¹⁶ Huanäi rey Herodes jume magom bétana áu junneriahuak tíaka tüisi öomtek. Huanäi síme ili usi ohuim súatebok, guoy huásuktiriam kóm bíchaa huériame, pueblo Belémpo joomem entok áa chíkola, juka tiempota magom nokakäu ámet ä jüneakä pámani.

¹⁷ Huanäi áu chúppak, juka profeeta Jeremiásta nokakähui, ínel ä jáakähui:

¹⁸ Ramá pueblopo jikkajjtuk,

jü jiokot jáhui entok buanhuame:

Raquel ä asoam béchíbo buaanay,

entok kara jápsi yejtey, bueïtukim béja kókkolamtukay.

¹⁹ Të chúkula juka Herodesta muksuko, Señorta ángel tenkupo Josétau yeu machiak Egiptopo, ínel jáka:

²⁰ —Yejteké ili usita nüye, entok ä áyehua. Huanäre Israel buiärau bíchaa huéiye, bueïtukim kókkosuk, jume ili usita më báreihui.

²¹ Sep yejteka, ili usita nüka, entok ä áyehua. Huanäi Israel buiärau bíchaa siika.

²² Arquelao Judea buiärapo réytukay, ä áchay Herodesta réytukaipo. Íkái jikkajaka májhueka taahuak, áman huéé béchíbo. Të tenkupo jünee huamta jípurek; huanäi Galiléa buiärau bíchaa siika.

²³ Ímí yepsaka áma jóatek, jum Nazaret pueblopo, bueïtuk ínëli áhuä chúpnaké béchíbo, jume profetam nokakähui, nazareeno tä téhuaaná béchíbo.

3

Juan Bautistata gentemueu nokakähui

(Mr. 1:1-8; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

¹ Huámechi taahuarimmet Juan Bautista áma yepsak mékka ánia see päria Judeapo, Diosta noki noksiméka

² ínel jíaka:

—Emóem jíapsi kúaktia, bueítuk téhuekapo Dios réy nésauri äbo jëla ansime.

³ Íri ájaria jü profeeta Isaiasta äa bétana nokakähui, ínel jíaka:

Mékka ánia see päriapo chay noki jikkajtuk:

“Señorta böomem nanahuitte,
éntokem jume ili böom rütuktia.”

⁴ Juan camello böata sánkokay, entok huakäbiata huikosakay; ä buäyeyu éntok buere guóchim entok mumu sitörimtukay.

⁵ Huanäi jume Jerusalénpo, Judeapo, entok Jordán bathue mayoat jóakame simetakam áu yeu sájjak.

⁶ Bem Dios bejrim am yeu buíseko, áapo am batöay jum Jordán bathuepo.

⁷ Juebena pariserom entok saduseom áu yájjay, emo batö iaaka. Juan am bíchaka ínel ámeu jiaahuak:

—¡Bakot asoarim bénnam! ¿Jábesu júkái enchim téjhuak, juka ára enchim ä tö tennëhui, juka Diosta ómtiraa äbo huémta bétana?

⁸ ¡Jü enchim jíapsi kúaktílau, júyata türim takä bénasi enchimmet jünakiachitunake!

⁹ Katem enchim jíapsipo emo jábele: “Abrahamtatte yeu kat-ria” ti éaka, bueítuk ínenne enchimmetu jiaahua: Dios ímí tétampo ára áma yam kattua, jume Abrahamta úusim.

¹⁰ Entok kétchi, jume tépuam béjam jípuhua, júya nahuam chúktiä béchibo; bueítuk síme júya kaa türik takame chúktiahuaka tájju jímmaana.

¹¹ Lütüriapo, ínapone báampo enchim batöa, jíapsi kúaktihuamta enchim jípunaké béchibo; të hua íno sáú huéeme, katchanne júne ä bocham huériapo yúmala, Diosta bétana Áapo ino béppa chë úttiärata jípureka nésahue. Áapo, Espíritu Santoy enchim batónake, entok tájji.

¹² Jü tirikom áy huijhuijtiahuame ä mámpo óorek; erata éntok tútenake, tirikom éntok náú tójaka, báchiam éeriahuäpo am érianake; juka tirijko ótata éntok táanake, jum tájja kaa tutukëpo.

Jesústa batöhuakähui

(Mr. 1:9-11; Lc. 3:21-22)

¹³ Huanäi Jesús Galiléa buiära bétana huéeka Juanta yepsak, jum Jordán bathuepo, áapörík ä batö iaaka.

¹⁴ Të Juan kaa báarey, ínel jíaka:

—Émpë nee batöpo yúmala. ¿Én éntoke émpoisu inou huéiye?

¹⁵ Të Jesús ä yómmiak, ínel jíaka:

—Jünëlä ä tójja, bueítuk türi símeta Diostau bíchaa lútula huémta itom chúpanakëhui.

Huanäi Juan ínel ä tójjak.

¹⁶ Jesús entok batösuhuaka, báapo yeu simlataka jikau ä huey téhueka áu étapok. Huanäi juka Diosta Espíritu bíchak, áa béppa guókouta bénasi kóm huémta. ¹⁷ Jíahui nooki téhueka bétana jikkajtuk, ínel jíaka:

—Íri ín Üusi tüisi ín nákéhui; áa bétanane tüisi al-leiya.

4

Jesús kaa türikuy jöbilahuak

(Mr. 1:12-13; Lc. 4:1-13)

¹ Chúkula jü Espíritu Santo Jesústa núk siika, mékka ánia see päriau bíchaa. Ímíri jü diablo kaa türikuy ä jöbila báarey.

² Cuarenta taahuarim entok tukaarimmak náuhui kaa jibuäk; huanäi tébäurek.

³ Huanäi jü yore jíoptua báreme áu yepsaka ínel áu jiaahua:

—Empo Diosta Üusitukätek, ímëi tétammechë nésahue, am páanimtunaké béchibo.

⁴ Huanäi Áapo ä yómmiak, ínel jíaka:

—Diosta nooki jiojteri ínel jiaahua: “Kaa buähumtay jíba jíápsa, jü yoreme, ál-la síme nokta Diosta bétana huémtayí.”

⁵ Chúkula jü diablo buere jóära Jerusaléniu bíchaa ä núk siika. Huanäi tiöpot chë mejikat ä jámutuak.

⁶ Huanäi ínel áu jiaahua:

—Empo Diosta Üusitukätek, kómë emo tójja. Bueítuk jiojteri:

Ángelesim emou bíttuanake;

bem mámammea enchi tóboktianake,

em guókim kaa tétat tēitinakē béchibo.

⁷ Jesús inel áu jiaahua:

—Két inel jiojteri: “Katē juka em Dios Átchay jïóbila báare.”

⁸ Huanäi jü diablo júchi ä núk siika, jum káhuit mejikachikun bíchaa. Huanäi síme huaka ániapo réyim jïpureu ä bittuak, entok juka musála ujoyória áusülik.

⁹ Huanäi inel áu jiaahuak:

—Íkáine simeta enchi máknake, inou tónommia kíkteka enchi nee yöreko.

¹⁰ Tē Jesús inel áu jiaahua:

—¡Simée, Satanás! Bueituk Diosta jiojteri inel jiaahua: “Em Dios Áchaytē yörinake, éntoke ä nésahui jiba jonake.”

¹¹ Huanäi jü diablo ä tō siika. Sep éntok jume ángelesim áu yájaka ä aniy.

Jesús Galiléapo ä ministerio tékil naatek

(Mr. 1:14-15; Lc. 4:14-15)

¹² Jesús, Juanta pereesotukäu jíkajaka, Galiléau buiaräu nóttek.

¹³ Nazaret pueblolo yeu sika, Capernáum pueblou yepsak. Huanäi imi jóatek, bahue mayoachi, Zabalón entok Neftalí buiärapo.

¹⁴ Bueituk áhuä chúpanakē béchibo, juka profeeta Isaiásta nokakähui, inel ä jiäpo:

¹⁵ Zabalón entok Neftalíta buíya, bahuéu bíchaa böo, Jordán bathue huáyтана, Galiléa buiärapo kaa judíom jóakaipo.

¹⁶ Jü pueblo kaa machikuu aneihui, buere machiriata bitchak; entok jume mukia jékka kaa machikuu rejteka kókkolatukaïhui, machiria ámeu yuumak.

¹⁷ Júnaköi naateka Jesús ámeu nok táytek, inel jiáka:

—Emóem jiäpsi kúaktia, bueituk Diosta réytaka nésahueu béja äbo jëla ansime.

Jesús naiki kuchulerom núnnuk

(Mr. 1:16-20; Lc. 5:1-11)

¹⁸ Huanäi Jesús Galiléa bahue mayoat hueramaka, guoyim bitchak emo sailakame: Simmom, Peero ti téhuakáme, entok Andrés ä sailahua. Bahuepom jitërim jimmay, bueitukim kuchuleromtukai. ¹⁹ Huanäi inel ámeu jiaahuak:

—Ino saúkem kaate; inapone kuchuleromsi enchim yáanake, yorememmehui.

²⁰ Huanäi bempo sep bem jitërim tójaka, áa sáu sájjak.

²¹ Chē huam jëla huéeka, júchi guoyim bitchak, emo saylakame: Jacobo Zebedeota üusi, entok Juanta ä saylahua. Barcopom bem áchay Zebedeotamak aaney, jitërim chábuaka. Huanäi am núnnuk.

²² Bempo éntok barcota entok bem áchayhua tójaka, sep áa sáu sájjak.

Jesús juebena gententa majtiay

(Lc. 6:17-19)

²³ Huanäi Jesús síme Galiléapo naa siika, bem sinagogampo am majtiaka, juka tü nokta Diosta réytaka nésahueu bétana huémta, entok síme kókoata entok kókosi éehuamta am úhuay, jum pueblompo.

²⁴ Túri nooki áa bétana nokhuame símekut jüneriahua, Siria buiärapo. Huanärim áu nüpahuak síme jume ják huanteme, kaa al-leaka sirokame bem kókoa bétana, kaa pappeame, lemooniom jïpureme, táij múkëram, entok káraktilame. Ímëi símem bem kókohua am úhuak.

²⁵ Huanärim yuun áa sáu sájjak, Galiléa buiärapo joomem, entok Decápolis buiära bétana, Jerusalén pueblo bétana, Judea buiära bétana, entok bathue Jordán huáyтана bétana.

5

Yúmalasi al-lehuame júya káupo nokhuak

¹ Jesús juebena genteta bíchaka, káhuit jikau siika huämi yejtek. Huanäi ä discípulom áu yájjak.

² Huanäi am majtia táytek, inel jiáka:

Jábese yúmalasi al-lenake

(Lc. 6:20-23)

³ —Yúmalasim al-leenake, huame espíritupo poloobem, bueitukim téhuekapo Diosta réytaka nésahuapo jiäpsinake.

⁴ Yúmalasim al-leenake, jume buaname, bueituk Diosta bétanam jiäpsi jóaana.

⁵ 'Yúmalasim al-leenake, jume yánti emo nüyeka kaa emo jábeleme, bueitukim Diosta bétana ania buíata attiapo mabetnake.

⁶ 'Yúmalasim al-leenake, jume tebäureme entok ä bäimukeme, juka lútula huémta, bueituk bempom yúmalasi ä mákna, juka ámeu béyemta.

⁷ 'Yúmalasim al-leenake, jume yore nák jiokoleme, bueituk bempo két ä mabetnake, juka yore nák jikolihuamta Diosta bétana.

⁸ 'Yúmalasim al-leenake, jume Diosta bíchäpo emo jíapsi báksialame, bueituk bempom Diosta bínnae.

⁹ 'Yúmalasim al-leenake, jume yánti jíapsihuamta huatem béchibo huáatiaka jíapsame, bueituk bempom Diosta úusimpo náikiatunake.

¹⁰ 'Yúmalasim al-leenake, jume lütüriapo lútula huémta béchibo guók jájjahuame, bueituk bempom ä áttiaka tahuanake, juka téhuekapo Diosta réytaka nésahuapo.

¹¹ 'Yumálasem al-leenake eme, jikot ino béchibo kaa bíbitpehuame, ino béchibo guók jájjahuáteko entok síme hua kaa türi enchim bétana kaa lütüriatata nokhuáteko.

¹² Al-leäem chikti enchim jíapsimaki, bueituk jü téhuekapo enchim mabetnakëu, símek béppa bėj-re, bueituk jume profeetam enchimpat kat-riam, guók jájasuakam jikot bit-huak.

Jü imi buíapo oona

(Mr. 9:50; Lc. 14:34-35)

¹³ 'Emem imi buíapo oona. Të یری ona juka chökorata tärükáteko, çjáchisu júchi ára chökorata jípunake jáni? Kaa türika tatahua, ál-la pákun yeu guötiahuaka, yoremem át naa kannake.

Jü ániat machiria

¹⁴ 'Eme, ániachem machiria. Jü buere jóára káhuit jikat kátekame kara ésotu.

¹⁵ Bueituk kaabe machiriata nüka kajonta bétuk ä mámana, ál-la jikat ä órenake, ínëli jume símem jóapo aneme ä machirianakë béchibo.

¹⁶ Machiriamem ínëli jípure, yoremem bíchäpo, bueituk bempom juka türük enchim joäu bíchaka, enchim Áchay téhuekapo kátekamtam úttileka ä yörinake.

Jesús entok jü ley

¹⁷ 'Eme jamak ley nésauta entok profeetam jiojteri kaitapo tahuaria báreka nee äbo yebij-la ti éiyay. Kanne kaitapo ä tahuaria báreka yebij-la, ál-la ä hué páman ä chúpa báreka.

¹⁸ Bueitukne lütüriapo ínëli jiaahua, téhuekata entok buíata ketune bíttuyo, huépul letra entok huépul punto júne kaa yeu tahuanake, juka leyta hué páman símeta áhuä chúpäu tájti.

¹⁹ Ínëli jábetaka junne, juka leypo nésauta chë ilitchik kaa yáakátek, entok ínëli huatem majtiakátek, ilitchisi jípuna, jum téhuekapo réy nésauta ayukäpo. Të jábetaka junne, juka ley nésauta yáakátek, entok ínëli huatem majtiakátek, huatem béppa chë ériana, jum téhuekapo réy nésauta ayukäpo.

²⁰ Bueitukne ínëli enchimneu jiaahua, jü lútula huépo enchim joäu kaa jume escriibam entok parisierom joäu béppa chë türiakáteko, kaibem áman kimunake, jum téhuekapo réy nésauta ayukäpo.

Náu omtihuamta bétana nokhuame

(Lc. 12:57-59)

²¹ 'Akem ä jikkaj-la, juka bannaataka kat-riamneu nokhuakamta: "Kaabetë ménake. Të jábe junne jábeta meäkátek, yáurata mámpo bétte noki át chúpatunake."

²² Tëne ínëli enchimneu jiaahua, jábe junne ä sailabeu öomtekáteko, yáurata mámpo bétte noki át chúpatunake; entok jábetaka junne ä sailahua jájana, aahuame yáura conciliota mámpo yéchatunake. Entok kétchi, jü kaa suamsi bétte nokta jábetat nokakame infiernou tájta bétëu ä huéenakeu át chúpatunake.

²³ 'Bueituk empo juka Diostau bíchaa em náikiari, típo altariu ä tóijseka áman yebisiseka huétek, huanäi huämi áu huáhuaatekáteko, jabetamak júne émomak kaa tüisi tahualatukähui,

²⁴ huämírë ä tójja, juka Diostau bíchaa em náikiari jum típo altarp; huanäre nótteka áu emo jiokoreka áamak emo tüte. Huanäre nótteka, juka Diostau bíchaa em náikiari áu óóre.

²⁵ 'Jábeta emou omtemta ä yáura bíb báareyo, ketune böot náu kateka láutë áamak emo tüte, kee yáurata mámpo enchä yéchayo; bueituk jü emou omteme juezta mámpo enchi yéchanake; یری éntok porista mámpo, enchi páttianä béchibo.

²⁶ Lútüriapone inel emou jiaahua, ímire kaibu yeu huéenake, bueítuk simeta juka em huikiriáu em béjtuáu tájti.

Jubeka tábui jámuttamak jápsihuaamta bétana nokhuame

²⁷ 'Akem ä jikkaij-la, juka bannaataka nokhuakamta: "Jubekame entok kunakame katem tábuimäkä jápsinake."

²⁸ Të inapone inel enchimneu jiaahua jábetaka junne tábui jámutta bíchaka ä ukulekame, ä jápsipo ä jubeka tatahua.

²⁹ 'Íari béchibo em bátatana puusim kaa türikum bíchaa enchi am náyote máchiréteko, yehuë am huíkeka mékka am jímma; bueítuk chë türinake éläposë huépul pusim táru të katë síme takaamak infiernou tájta kaa tutukëu jímmaatunake.

³⁰ Entok jume em bátatana mámmam kaa türikum bíchaa enchi am náyote máchiréteko, akë am chúkítiaka mékka am jímma; éläposë huépul mámmam táru, të katë síme takaamak infiernou tájta kaa tutukëu jímmaatunake.

Divorciota bétana nokhuame

(Mt. 19:9; Mr. 10:11-12; Lc. 16:18)

³¹ 'Akem ä jikkaij-la, bannaataka nokhuakamta: "Jábetaka junne ä jubi jímmaakame jueza bíchäpo jiösia divorciota ä máknake."

³² Të inapone enchimneu inel jiaahua ä jubi jiösia divorciota ára ä mákka, tábui yoremtamak áhuá náyotelatuko. Kaa ä junélituko, ä jubi jiösia divorciota ä mákame, tábuimäkä emo náyotehuäpo kúlpaka ä tatahuatua; entok jábe juka jímmaata jubekame két jiba jükäi kúlpata huériunake.

Lütüria huitti nokhuame

³³ 'Entok kétchi, akem ä jikkaij-la, bannaataka kat-riamneu nokhuakamta: "Juka em nokakäu Diosta bíchäpo katë kía kaitapä tahuaria báare; ál-lë juka em nokakäu chúpa báreka úttiata yáuhua."

³⁴ Të inapone inel enchimneu jiaahua lütüriata nok béchibo, katë yörisi machik bát kéecha. Téhuekatë kaa bát kéecha, bueítuk Dios nésahueka áma káttek.

³⁵ Entok buíata junne, bueítuk Dios áa béppa guókeka káttek; Jerusalénta júne kaa bát kéecha, bueítuk íkái buére jóáraata jü Réy símem béppa nésahueme, ä áttiak.

³⁶ Em kóba júne kara bát kéecha, lütüriata nok béchibo, bueítuk empo huépul chonta junne, karë tósalisi ö chukulisi ä yáuhua.

³⁷ Bueítuk jü enchim nokäu huépülaytunake jíbba: "Jehui, jehui", ö "Èe, èe"; bueítuk jü huate íari béppa búruk nokhuame, kaa türik bétana huéeka tatahua.

Kökosi itou jhuamta bétana nóttiriahuaamta Jesús am majtiak

(Lc. 6:29-30)

³⁸ 'Akem ä jikkaij-la, juka nokhuakamta: "Senu jábeta pusim tárutuakame két pusimney ä béjtuanake; entok senu jábeta támim ä tárutuakame két támimney ä béjtuanake."

³⁹ Të inapone inel enchimneu jiaahua: Juka kaa türik emou joamta, katë ä béj báare; ál-la bátatana jópemmet enchi ä chóchonak, senu jópeme áu óóre.

⁴⁰ Entok két jábeta yáurapo enchi yeu tójaka súpem enchi ä úhua báarey, em béppa súpeme két ä mákka.

⁴¹ Entok jábeta senu kilometropo püaktiriata úttiapo enchi huéria íaay, guoy kilometropë áamak huéiye.

⁴² Entok juka jita emou nétanemta, Akë ä miika; entok juka jita emou rerehuemta, Akë ä mákka.

Atam náknake, jume itom omtíame

(Lc. 6:27-28, 32-36)

⁴³ 'Akem ä jikkaijsula, juka nokhuakamta: "Emo náapo anemtë náknake, të juka enchi béj-reka éamta, Akë ä omtianake."

⁴⁴ Të inapone inel enchimneu jiaahua: Jume enchim béj-reka éame, akem am nákke; jume béttek enchimmet nokame, Diosta tü éáhuem am nétanria, jume enchim omtíame tühuatem am jorianake; entok jume jiokot enchim joame, Diostahuem am nok-ria.

⁴⁵ Huanärem itom Áchay téhuekapo kátekamta úusimtunake, bueítuk Áapo tü yóremem entok kaa tü yóremem béchibo, täata yeu sisimtua; entok lútula jápsame entok kaa lútula jápsame béchibo júne yúyuktua.

⁴⁶ Të eme jume enchim nákeme jiba nákétek, ¿jitasem áma kobanake? Bueítuk jume yáura tómita náu tóij-leerom két jükäi johua.

⁴⁷ Entok eme jume enchimmak huerim jíba tebotuátek, çjachu buére éehuäpo huétche, jü enchim joähui? Bueituk jume kaa Diosta süaleme, kéchim júkái johua.

⁴⁸ Kaita yeu bëakem yúmalasi emo jípure, juka enchim Áchay téhuekapo kátekamta yúmalasi áhuä jípuré bénasi.

6

Jesús entok jü limojnahuame

¹ Juka lútula huémta johuäpem emo suaya yoremem bíchäpo kía bempörim enchim bíť íaaka. Á ínëlituk juka enchim yóokahuem kaa mabetnake, enchim Áchay téhuekapo kátekamta bétana.

² Empo limojnätek, katë pito jáhuita bénasi ä chaaye, bueituk ínëlim ä jojoa, jume kaa tü yoremataka emo tü yöreme tíame, bem sinagogapo entok böommechi emo bíť íaaka, yoremem bétana emo úttílnä béchïbo. Lütüriapone inel jiaahua, bempom béja ä mabet-la, juka bem kobalähui.

³ Të empo limojnätek, jü míköri kaa jüneenake, juka bátatana em joähui.

⁴ Bueituk em limojnäu kaabe ä jünerianake; ál-la Dios, Áapo kaabeta bichäu bíchame, juka em kobakäu enchi máknake, simem bíchäpo.

Jesús entok Diostau nokhuame

(Lc. 11:2-4)

⁵ 'Empo éntok oraciompo Diostau nokätek, katë huame huitti Dios huáteme mamatomta bénasi am báare; bueituk bempom juka oraciompo nokhuamta tüisi musäule, sinagogampo jábueka entok böo ejkinampo, jume yoremem am bíť íaaka. Lütüriapone inel jiaahua, béjam ä jípure juka yölataka bem kobalähui.

⁶ Të empo, oraciompo Diostau nokätek, káripë kibakeka, puertata páttia. Huanärë oraciompo Diostau nooka. Éläposu áma aneka kaa bíttu, bueituk ínëli jü em Dios Áchay kaabeta bíchäpo bíchame, simem bíchäpo em kobari enchi máknake.

⁷ 'Empo éntok nokaka oraciónta joätek, katë kía juebénasi nát béppa nooka, huame kaa Diosta süaleme bénasi; ímëri juebenak nokaka Diostam am jikkajä bénasi éiya.

⁸ Eme éntok katem áme bénasi aane, bueituk enchim Dios Áchay jüneiya jita enchimneu bëyëhui, kee jee enchim áhuä aahuayo.

⁹ Bueituk eme éntok, ínëlem oraciónta jonake:

Itom Áchay téhuekapo kátekame,

em téhuam santotaka täyahua.

¹⁰ Jü em réy nésauri ito násuk itomaktunake;

jü em jo íäu ímí buíapo yáatunake, téhuekapo bénasi.

¹¹ Jume páanim chíkti táapo itom buäyëhui, én itom buänakëhue itom mákka.

¹² Itom Dios bejrimmeche itom jiokore, jáchin jume kaa türik itou yáalame, itom jiokorë bénasi.

¹³ Katë jum juénakuu itom jijiöbila, ál-lë kaa türiku itom yeu huíkke.

Bueituk émpë ä áttiak, juka réy nésauta entok juka úttiäraata,

entok juka looriata, síme huásuktiriampo. Júnentunake.

¹⁴ 'Të eme jume huate yoremem, juka kaa türik enchimneu yáakäu, am jiokorekäteko, jü enchim Áchay Dios téhuekapo kátekame két enchim jiokorinake.

¹⁵ Të jume huate yoremem kaa enchim jiokoreko, jü enchim Áchay Dios jü Dios bej-ribet, két kaa enchim jiokorinake.

Jesús entok jü ayunahuame

¹⁶ 'Eme ayuunäteko, katem Dios huáteme mamato bénasi báare, sirokamta pújbaka, bem ayuunä bétana huatem am jüneria íaaka. Lütüriapone inel jiaahua, bempom béja juka bem kobaläu yöla.

¹⁷ Të empo ayuunaka Diosta yöreteko, emoë pújba bákxiaka kóbat jita emóť teeka,

¹⁸ jume yoremem kaa emochä bínnakë béchïbo juka em ayuunähui; ál-la jü em Áchay áma aneka kaa bíť-huame. Íri em Áchay kaabeta bíchäu bíchame, simem bíchäpo em kobari enchi máknake.

Símek béppa béj-reka téhuekapo aayuk

(Lc. 12:33-34)

¹⁹ 'Katem ímí buíapo tómita nat yécha báare, téepärim anëpo entok jita momoyëpo, entok jume lak-roonim áman kimuka jita éekbuäpo.

²⁰ Ál-lem téhuekapo náchá yétcha juka tómita béppa béj-rek; ímíri jume téepärim entok jita junne kaitam momoiya, entok jume lak-roonim kara áman kiimu jita ékbuä béchíbo.

²¹ Bueítuk juka béj-remta enchim jípurëpo, huámi jíba annake jü enchim jíapsi.

Jü takaahuata machiria

(Lc. 11:34-36)

²² 'Jume pusim, takaa am machiriak; júntuksan jume em pusim türiako, sime em takahua machiriay tápuninake.

²³ Të em pusim kaa türiako, sime jü em takaa kaa machikuu annake. Të ínëli jü machiria em takat ayukame kaa machitukáteko, ¿jáchisu tepa chukuri jáni jü kaa machiria emót ayukame?

Dios entok yún tómihuame

(Lc. 16:13)

²⁴ 'Kaabe ára guoyim teeko, nana beu nésauta am joriaka, bueítuk huépülakuu öömtinake jü senumak éntok al-leenake. Juka senuk yörinake; senuk éntok kaa jatterianake. Nana beu kara ä johua Diosta nésahui entok rikotuhumta.

Jíta johuäpo kaa pappéhuame

(Lc. 12:22-31)

²⁵ 'Íäri béchíbo, ínenne enchimneu jiaahua: Katem jáchin emo éetua jü jáchin enchim jíapsinaké béchíbo, jita enchim buänaké béchíbo, jita enchim jínaké béchíbo, entok takaahuat jita enchim sánkonaké béchíbo. ¿Jachu jü jíapsihuame kaa buáhuamta béppa chë ériahua, entok jü takahua sánkota béppa chë bát huéiye?

²⁶ Téhuekahuem remteka huikichim bitcha: Katim éecha entokim kaa etta tóboktia. Júnentaka junne enchim Áchay Dios téhuekapo kátekame am jíjübuätua. Të eme, ¿Jachem kaa chë béj-re, íméi huikichim béppa?

²⁷ Entok, ¿jábesu enchim násuk úttiata joaka senu téchompo ára áu yötutua jáni?

²⁸ '¿Entok jatchiakem sánkota bétana kaa yuuma? Jume líirio sehuanem bitcha: Buíapom síhuilataka yoyótu, kaa jíjjoaka entok kaa tekípanuaka.

²⁹ Tëne ínel enchimneu jiaahua, jü réy Salomón yún ujýoriata áttiaka junne kaa áme bénasi uiyorisi áu sánkotuak.

³⁰ Të íri júya ániat yötulataka senu táapo áma óreka yokoriápo tájiu guótiana; të Dios ä súpetua. ¡Eme yoremem kaita súalëram! ¿Jachu kaa enchimneu chë júne ára tühuata yáa jáni?

³¹ Én éntok katem jáchin emo éetua, ínel jíaka: "¿Jítasute buänake jáni?" entok, "¿Jítasute jínake jáni?" entok, "¿Jítasute sánkonake jáni?"

³² Bueítuk jume Diosta kaa súaleme, ikäi ániat ayukamtam jíba jária; të enchim Áchay Dios téhuekapo kátekame júneiyya, ikäi símeta enchimneu býëhui.

³³ Të tua báchtu, akem ä jariunake, juka Dios réytaka ä nésahuëhui, entok lútula huémta; huanäi jü huate enchimneu býeyeme, kía áapola enchimneu ayu táytinake.

³⁴ Huä taahuari äbo huémtechem kaa jáchin éiyya; jü yoko äbo huéeme két ä nüpanake, juka áapola kaa át yúmahuamta. Bueítuk ínëli jü chíkti taahuari juka obisi éehuamta huéria.

7

Béttesi huatemet nokhuame

(Lc. 6:37-38, 41-42)

¹ 'Katem kía jábetat nooka, kaa enchimmet nok iäteko.

² Bueítuk íri huatemmet enchim nokáu enchimmet két nónokna, entok jü huatem enchim áy jujúnaktëu emem két áy júnaktena.

³ ¿Jatchiakasë juka ili chukta tábui pújpo órekáu bitcha, juka júya chë buëuruk em pújpo órekáu éntoke kaa bitcha?

⁴ ¿Jáchisu júntuké tábuikuu jiaunake: "Báchtu chúkta pújpo em jípurëune enchi yeu huik-ria báare", empo éntok em pújpo juka júya chë buëuruk jípureka?

⁵ ¡Empo juka Dios huátihuamta mamatome! Báché juka júya buëuruk em pújpo jípurëu yeu huikke. Huanäre tüisi bíchaka tahuanake juka ili chúkta tábui pújpo jípurëu yeu huik-riä béchíbo.

⁶ 'Katem juka santosi täyahuamta chüumneu guótia báare, entok katem jume perlam béj-reme kohuimneu guótia báare, bueítuk íméri ámechim chépteka am jámtianake, entokim enchimneu kúakteka enchim kikkisunake.

Jü noki tómí sahualita béj-reme entok jü oración
(Lc. 11:9-13; 6:31)

⁷ 'Entok jibem jita aahua, huanärem ä mákna; entok jibem jita jaria, huanärem ä téunake; jiben puertata poona, huanärem ä étaporiana.

⁸ Bueituk jábe junne jíba jita aahuame, ä mabetnake; entok jíba jita jariame ä téunake, entok jü jíba puertata poname ä étaporiana.

⁹ ¿Jábe yoremesu juka ä üusihua páanim áhuä aahuayo tétata ä máknake?

¹⁰ ¿Kúchuta áhuä aahuay éntok bakotta ä máknake jáni?

¹¹ Eme, kaa tü yórememtaka junne, enchim üusimem türik mámaka, të chë junne jü itom Áchay Dios téhuekapo kátekame túhuata am máknake jume áu jita aahuame.

¹² 'Inëli, juka simeta yoremem enchimneu yáa jáu änëlem ámehua yáuhua; bueituk jü Moiséjta ley entok jume profeetam inëlim nookak.

Jü puerta náulay
(Lc. 13:24)

¹³ 'Puerta náulay pámanem kiimu. Bueituk jü puerta bueeka entok jü böo emo tärúhuäu bíchaa yore huériame, iri böochi juebénakam át kaate;

¹⁴ bueituk jü puerta náulay entok jü böo junne jíapsihuäu bíchaa yore huériame; ikäi böotam kaa jaikikam ä téulataka át kaate.

Ä takammeý täyana
(Lc. 6:43-44)

¹⁵ 'Profeeta ára nókíchiram bétanem emo suaya. Bueitukim kabaram bénasi sánkoka enchimneu yáijnake, tem bem sánko bétuk robom bénasi yoyolim.

¹⁶ Jíta bem joáhuem bíchaka ámet júneenake, júya huíchärat kaibu páras takam át téuna, entok chuna takam junne.

¹⁷ Júya türi, türim tataka, të jü júya kaa türi kaa türim tataka.

¹⁸ Jü júya türi kara kaa türim taaka, entok jü júya kaa türi két kara türim taaka.

¹⁹ Síme júya kaa türik takame chúktiahuaka táijta béetëu Jiménez.

²⁰ Júnëlem bem takammeý am täyanake.

Jauhueý júnene kaa enchim täyak
(Lc. 13:25-27)

²¹ 'Katim síme huame "Señor, Señor", ti inou jíame áman kimunake, jum téhuekapo Diosta réytaka néshuepo, ál-la hua ín Áchay Dios téhuekapo kátekamta néshui joame.

²² Júnakoy taahuata yúmako juebénakam ínel inou jiaunake: "Señor, Señor, ¿jachute kaa em téhuampo em noki profeciá nokpo ámeu nookak? Entokte em téhuampo jume lemooniom yeu béebak, entokte em téhuampo juka kaa jaibu jojuhuamta yáuhuak, milagro téamta."

²³ Huanäine ínel ámeu jiaunake: "Jauhueý júnene kaa enchim täyak. ¡Mékkem kaate, eme kaa türik jíba joo tékilekame!"

Jume guoy kári naahuam
(Lc. 6:47-49; Mr. 1:22)

²⁴ 'Jábetaka junne ín noki jíkkajaka entok ín néshui joame, yoreme tü éehuamta jípuremtamakne ä náikianake, ä kári yáaka tétata ä nahuatuaakamtamaki.

²⁵ Huanäi yúk táyteka, bathuem tápunak entok jekamak huéeka ä béb táyteka, ikäi kárita; të kaa huétchek, bueituk tétatat kutti ä nahuaká béchíbo.

²⁶ Të jábetaka junne ín noki jíkkajaka, të kaa ín néshui yáakame, jü yoreme kaa tü éehuamta jípuremtamakne ä náikianake, hua sëeta béppa káatekamtamaki.

²⁷ Huanäi yúk táyteka, bathuem tápunak entok jekamak huéeka ä béb táyteka ä tátabek, ikäi kárita; inëli huécheka tüisi jiokot machisi taahuak.

²⁸ Chúkula Jesússta ámeu noksuko, jume áma aneme, juka jábeta yórihuäpo ä básulekam taahuak, bem majtiahuaká bétana,

²⁹ bueituk Áapo yáura úttiata jípuremta bénasi am majtiay, të kaa jume escriibam bénasi.

8

Jesús leprata jípuremta tütek
(Mr. 1:40-45; Lc. 5:12-16)

¹ Jesússta júya káu bétana kómä siiko juebena gente áa sáu kaatey.

² Huanäi senu yoreme tüisi takahuat sähuaka leprä tiamta jípureka áu yepsaka tónommia áu kíkteka, inel áu jiaahuak:

—Señor, empo júnel éáteko, arë nee tüte.

³ Jesús mám rútuakteka át mámtek, inel jáaka:

—Jeehui, júnelne éiya; türiäe.

Huanäi jú leprata jípuremente sejhúkti kaita jípureka taahuak.

⁴ Huanäi Jesús inel áu jiaahua:

—¡Juyú! Katë jábeta téttejhua, ál-lë áman huéiye, jú tiöpopo nésahuemtahui. Juka Diosta baysahueka tiöpowo totóijhuamtë áman huéria, Moiséjta nésahuekä pámani, bempörim júneenakë béchibo.

Jesús centuriónta jóapo sáyhuamta kökoremta tütek

(Lc. 7:1-10)

⁵ Capernaum pueblou Jesústa yebisiseyo, senu centurión sontarommeu yäut áu ruktaka jikot áu jiaahuak,

⁶ inel jáaka:

—Señor, jú in sähuëhui in jóapo böka káraktilataka, kökosi kaa huéeläpo áu innëaka.

⁷ Huanäi Jesús inel áu jiaahuak:

—Ínapone áman sika kökoata ä úhuaanake.

⁸ Të sontarommeu yäut ä yómmiaka inel áu jiaahuak:

—Señor, kanne in jóata bétuk enchi mabetpo yúmala; ál-lë kía nokta téhua; huanäi jú in sähuëu türinake.

⁹ Bueituk inapone yöremtaka huatem ino béppa nésahueme jípuremente, entokne sontarom in nésahue bétuk jípuremente. Huanäi senuk jákun nee ä jaasek áman sisime; juka senuk entok: “Binë huéiye”, ti nee áu jiaa inou sisime; juka in sähuëu jita nee ä yáa sähuëy, ä jojoa.

¹⁰ Huanäi Jesús inel ä jiaa ä jikkajaka, áa bétana buére éeak. Huanäi inel ámeu jiaahuak, jume áa sáú katemmehui:

—Lütüriapone inel enchimmeu jiaahua, pueblo Israelpo júneene kaa ä téula, juka Diostat üttesi éehuamta.

¹¹ Inenne két enchimmeu jiaahua, juebénakam yáijnake, täata yeu huë bétana entok täata áman huéché bétana; huanärím Abrahamtamak, Isaactamak entok Jacobtamak jotenake, jum téhuekapo Diosta réyataka nésahuëpo.

¹² Të huame Diosta úusimpo náikiatukaihuim, pákunim kaa machikun yeu bébna; imirim kökosi éaka buannake, emo tám kumeka.

¹³ Huanäi Jesús sontaro yäuttau inel jiaahuak:

—Ámanë huéiye, bueituk em ä süalekä páman yáatunake.

Huanäi huämi orapo jú jóapo sáyhuame sep tüirilataka taahuak.

Jesús Perota asu kökoremta tütek

(Mr. 1:29-31; Lc. 4:38-39)

¹⁴ Jesús Perota jóau yepsak. Huanäi Perota asu bitchak, táij huécheka bökamta.

¹⁵ Huanäi mámpo áachä mámtek, jú táij huéchiria ä tójjak; huanäi yejteka jita am joria táytek.

Jesús juebena kökoreme tütek

(Mr. 1:32-34; Lc. 4:40-41)

¹⁶ Të chükula tukariu yúmako, juebénakam lemooniom jípuremente áu nüpahua; huanäi jú nokiy jume lemooniom yeu béebak, entok jume kökoreme simem tütek,

¹⁷ jukä profeta Isaiasta nokakäu chúpnaakë béchibo, inéli ä jiäpo: “Áapo juka itom kökoa nüka entok itom kökosi éau núk siika.”

Jume Jesústat sáú kat báreihuim

(Lc. 9:57-62)

¹⁸ Jesús juka genteta áa chükola anemta bíchaka, nésahuek bahue huáyтана bíchaa kat béchibo.

¹⁹ Senu escriiba áu yepsaka inel áu jiaahuak:

—Maestro, jákun em huëu bíchane émomak huéenake.

²⁰ Jesús inel áu jiaahuak:

—Jume ayesim buía guojökum jóuhuak; jume huikichim éntok toosak; të inapo jú Yoremta Úusi jita mütekaka in bönakeu júneene kaa jípuremente.

²¹ Täbui, ä discipulohua inel áu jiaahuak:

—Señor, nechë licencia áman sika bát in áchay in máanakë béchibo.

²² Jesús inel ä yómmiak:

—Ino säukë huéiye, Akë am tóija eläpo jume kókkolam bem kókkolam máanake.

Jesús buere jékata yánti tahuatuak

(Mr. 4:35-41; Lc. 8:22-25)

²³ Áapörík barcopo jámuko, ä disciipulom áa sáu sájjak.

²⁴ Huanäi buere jéka bahuépo áu tóboktiak; jume bää máresim éntok róakteka barcotam patpattaiy; tē Áapo kótchey.

²⁵ Ä disciipulom áu yájaka ä bússak, inel jíaka:

—Señor, jítomë jínëu, bueitukte abe kókkó!

²⁶ Áapo inel ámeu jiaahua:

—¿Jatchiakasem májhue, eme yoremem kaita súalëram?

Huanäi yejteka, jü jekatau éntok bahuetau kutti nónokak; huanäi sime yánti taahuak.

²⁷ Huanäi jume yoremem áa bétana buere éiyay, inel jíaka:

—¿Jábesa iri yoreme, juka jekata éntok bahueta sáhueme? ¡Ímëi éntok ä nokäu johua!

Jume gadarenom lemooniom jípureme

(Mr. 5:1-20; Lc. 8:26-39)

²⁸ Inëli bahue mayoa huáyтана ä yepsako, gadarenom buiapo, guoyikam ä nánkek, lemooniom jípureka, ánimam mamahuäpo yeu sákalataka; jujuëna jéjjeyhuiaka chuu yoyolim bénaaka. Íari béchíbo iri böot kaabe ára áma huam huéiyye.

²⁹ Huanärim chay nónokak, inel jíaka:

—¿Jítasë itomak jípure, Jesús, Diosta Üusi? ¿Jachë itom kaa pappeetua báreka äbo yepsa, ketune kee tiempota yúmaisú?

³⁰ Ímí éntok ili ámeu mékka juebena kohuim áma jíbuä sásakay.

³¹ Huanäi jume lemooniom jìokot áu nookak, inel jíaka:

—Itom yeu béebakáteko, huame kohuimmeché itom kimutua.

³² Huanäi Áapo inel ámeu jiaahuak:

—Ámanem kaate.

Huanäi bempo yeu sájaka kohuimmet kíimuk; inëli sime huame kohuim siba benëku ámanim bahuéu kón huátteka áma kókkok.

³³ Huamë kohuim suayáihui éntok tennek. Huanärim buere jóárau yájaka simeta ettejhuak, jáchin jume lemooniom jípureihui jita ámeu yeu sikähui.

³⁴ Huanäi sime jume buere jóáraapo jóakame, Jesústam nankirika yeu sájjak. Huanärim ä bíchaka jíokochim áu jiaahuak, bem buíáraapo yehuä huéé sáhueka.

9

Jesús káraktilata tütek

(Mr. 2:1-12; Lc. 5:17-32)

¹ Huanäi Jesús barcopo jámuka, baubäa huáyтана bíchaa siika. Huanäi ä pueblou yepsak.

² Ímíri am aneyo, senu yoreme káraktilataka áu nüpahuak, ä jípetekpo bösimeka. Huanäi Jesús Diostat éehuamta ámet bíchaka, jü káraktilatau inel jiaahuak:

—Katë kóm éiya, ín úusi; em Dios bejrim bétanë jíokorihua.

³ Huanäi jume escribam bem jíápsipom inel jiaahuay: “Íri Diosta bėj-reka nooka.”

⁴ Të Jesús am jüneriaka jita éehuamta am jípureihui huanäi inel ámeu jiaahuak:

—¿Jatchiakasem kaa tüisi éiya enchim jíápsipo?

⁵ Bueituk, ¿jita nokisu chë kaa obiachi: “Em Dios bejrimmeche jíokorihua”, ö “Yejteké náa huéiyye”?

⁶ Bueituk enchim júneenakë béchíbo, juka Yoremta Üusi ímí buíapo úttiata ä jípureihui, jume Dios bejrim ä jíokorinakë béchíbo.

Huanäi jü káraktilatau inel jiaahua:

—Yejteké juka em jípetekta nüka, em jóau bíchaa huéiye.

⁷ Huanäi áapo yejteka, ä jóau bíchaa siika.

⁸ Jü gente éntok ä bíchaka, áa bétanam buere éiyay. Huanärim Diosta úttiley, yoremem úttiata am mákakä béchíbo.

Mateo núnuhuak

(Mr. 2:13-17; Lc. 5:27-32)

⁹ Jesús áma huan huéeka ä bitchak juka yoremta Mateo ti téhuaakamta, yäura tómita náu totóijhuäpo bankopo kátekamta. Huanäi ä núnnuk, inel áu jíaka:

—Ino sáukë huéiye.

Huanäi kíkteka áa sáu siika.

¹⁰ Ínel yeu siika, huámi jóapo, Áapo mesau kátekay, jume yáura tómita náu totojame kéchim áma yájjak, entok huate yoremem kaa türík joaka jíápsame. Huanärim Jesústamak mesau jotek, entok ä discípulommaki.

¹¹ Jume pariserom íkái bíchaka, ä discípulommehuum ínel jiaahuak:

—¿Jatchiaka jü enchim Maestro ámemak jibuá, jume yáura tómita náu totojammaki entok jume kaa türík joaka jíápsammaki?

¹² Jesús íkái jikkajaka ínel ámeu jiaahuak:

—Jume kaa kókoreme katim mérikota huáatia; tē jume kókoreme ál-la.

¹³ Sájakem át suaka ä bitcha, jáchin ä jiau bárēhui: “Emo nák jiolihumantane huáatia; kaa animaalim sáhuamta.” Bueituk kanne huame Diosta bíchäpo lútula jíápsame jínēu báreka yebij-la, ál-la Dios bejrita joame, emo am jíapsi kúaktianakē béchibo.

Ayunota bétana temayhuame

(Mr. 2:18-22; Lc. 5:33-39)

¹⁴ Huanäi jume Juanta discípulom áu yájjak, ínel jíaka:

—¿Jatchiaka itapo entok jume pariserom juebénasi áayuna, em discípulom éntok ée?

¹⁵ Jesús ínel ámeu jiaahuak:

—¿Jachu jum emo jubiahua pajkopo núnurim sirokaka áma annake jáni, juka jubemta ketune ámemak aneyo? Ée, tē taahuari yúmanake, júka jubemta bem uhuanähui, huanäi ál-lam ayuunanake.

¹⁶ “Kaabe súpē mueram sánko bemelamey am chäbuänake; bueituk jü sánko beméla báksiahuakátek náu simnake, huanäi chē buekasi síutinake.

¹⁷ Entok kétéchi jü vino bemela kaa huakäbia bóosa örapo tottöhua, ínēli yáhuakátek jü huakäbia bóosa öram síusiute; jü vino entok guótinake, entok jü huakäbia bóosa kaa türíka tatahua, tē jü vino bemela, huakäbia bóosa bemelaku tottöhua. Huanäi ínēli náu bibinhuatu.

Jairota maala entok jü jámmut Jesústa sánkobet mámtekame

(Mr. 5:21-43; Lc. 8:40-56)

¹⁸ Tē bát íkái áapörík ámeu nokaysu, senu judío sinagogapo tekiakame áma yepsaka áu tónnommea kíktek, ínel jíaka:

—In maala jübuéla muukuk; tē áman sika áa béppa enchi mámtek jíapsinake.

¹⁹ Huanäi Jesús kíkteka, áa sáu siika, ä discípulommaki.

²⁰ Ínēli ä huéesimey, senu jámut doce huásuktiapo ójbo át yeu huéeka kókoreme áma bétana áu rúktek. Huanäi ä sánkobet mámtek.

²¹ Bueituk áapo ä jíápsipo ínel éiyay: “Kíane ä sánkobet mámtek junne, türilatakane tahuanake.”

²² Huanäi Jesús kúakteka ä bíchaka ínel áu jiaahuak:

—Empo jámmut, katē kóm éiya. Jü Diostat em éäu enchi tütek.

Huanäi naateka jü jámut türilataka taahuak.

²³ Jesús éntok sinagogapo tekiakamtau jóau kibakeka am bitchak, jume baka kusiammey jíponame entok júka genteta naa múksi kaa huéeläpo anemta.

²⁴ Huanäi ínel ámeu jiaahuak:

—Yehuem kaate, bueituk í usi jámut kaa mukila, ál-la kótche.

Huanärim ä junneriay.

²⁵ Tē júka genteta yeu sákatusuk, áman kibakeka, mámpo ä buíssek. Huanäi yejtek, jü ili jámmut.

²⁶ Jü ímí yeu sikame síme buíärat buéresi júneriahuak.

Guoy lilíptim bíchakam taahuak

²⁷ Jesústa áma huam huéeyo, guoy lilíptim áa sáu sájjak, chay nokpo ínel jíaka:

—¡Itomē nák jókole, empo Davidta Üusi!

²⁸ Tē ínēli jóau ä yepsako, jume lilíptim áu yájjak. Huanäi Jesús ínel ámeu jiaahuak:

—¿Jachem ára íkái nee yáa máchile?

Huanäi bempo ínēlim áu jiaahuak:

—Jehui, Señor.

²⁹ Huanäi pújpo ámet mámtek, ínel jíaka:

—Enchim ä súalekã páman enchimēu yáatunake.

³⁰ Huanäi bem pusim étapotaka taahuak. Jesús éntok tüisam téjhuak, ínel jíaka:

—Huitti nokhuäpo ikäi kaabe ä jüneríanake.

³¹ Të bempo huämi buiärapo yeu säjaka, simetam nok táytek, buéresi jita ä joähui.

Senu muro nookak

³² Chükula bempörim yeu kateyo, huépul muro áu nüpahuak, lemooniota jípureka.

³³ Juka lemooniota yeu béebiak, jü muro nookak. Jü gente éntok áa bétana buére éaka inel jiaahuay:

—Ímí Israel buiärapo, jiauhuey júne kaa bíttuk jü én itom bíchähui!

³⁴ Të jume pariserom inel jiaahuay:

—Jume lemoonionmeu yäutta téhuampo jume lemooniom yeu bébba.

Jü et chúpila juebenna

³⁵ Jesús ámet naa huéiyey buére pueblommet entok ili pueblommechi, bem sinagogampo am majtiaka juka réy nésaupo evangeliota; takaa huantiriata entok kókoata pueblopo bem jípuru am úhuak.

³⁶ Ínëli juka genteta juebenak bíchaka, am jijiokolek, bueítukim kía tóijtaka chibejtilatukay, kabaram kaa kabyerokä Bénasi.

³⁷ Huanäi ä discípulommeu inel jiaahuak:

—Lütüriapo jü et chúpila juebenna, të jume áma tekpanuame éntok kaa jaiki.

³⁸ Áhuem nooka, Señor etta áttiakamtahui, bueítuk tekpanuanakeme etta ayukäu am bíttuanake.

10

Dooce apóstolim yeu púahuak

(Mr. 3:13-19; Lc. 6:12-16)

¹ Huanäi jume ä dooce discípulom núnuka, úttia yäuraata am mákkak jume lemoonio espíritu chicha machim yeu am bébnakë béchíbo, entok jume huantiriam jípureka kókooreme am tütenakë béchíbo.

² Ímërimme jume dooce apóstolim téhuam: Bát huéeme jü Simmom tíame, Peero ti téhuaakame, entok Andrés ä sailahua, Jacobo Zebedeota úusi, entok Juan ä sailahua,

³ Felipe, Bartolomé, Toomas, Mateo jü publicano, Jacobo Alfeota úusi, Lebeo jü Tadeo ti két téhuaakaihui,

⁴ Símmom jü cananista entok Judas Iscariote, ä nénkinakëihui.

Jume doocem tékkil

(Mr. 6:7-13; Lc. 9:1-6)

⁵ Jesús ímëi doocem áman bíttuak. Huitti am téjhuak, inel jíaka:

—Jume kaa judíom böommechem kaa kannake, entok samaritano jóárahuem kaa kimunake.

⁶ Ál-lem israelita jóammet bát kannake, jume kabaram Bénasi emo tárulammehui.

⁷ Ámanem kateka ä nooka, inel jíaka: “Jü téhuekapo réy nésauro äbo jëla huéiye.”

⁸ Kókooremem tüte, lepra sähuakame kétchi; kókkolamem jíabitetua, lemooniomem yeu béeba. Kíalem mikpo ä mabet-la; inëlem huatem ä miika.

⁹ ‘Enchim huikoj bóosapem juka tómi sahalita, tómi tósalita, cobre tómita, katem áma ä huériunake.

¹⁰ Éntokem kaa bóosapo nüuka boojonake, éntokem kaa guoy sánkota huériunake, entok kaa guoy páares boocham, entok bóroniata junne; bueítuk jü tekpanuame buähuaanta kía ä mabetnakë béchíbo, lütüriata jípуре.

¹¹ ‘Të ják junne buére jóárapo, ö ili jóárapo enchim kimunakepo, nátemajëem jábesu áma Diosta bétana enchim mabetpo yúmala. Huanärem áma taahua, enchim áma yeu sákäu tájti.

¹² Entok jum jóapo enchim yájäpëm am tebotua.

¹³ Huanäi jume ímí jóakame enchim am mabetpo yúmalatuk, jü yánti éaka enchim Dios huáatëu ámemaktunake; të kaa enchim am mabetpo yúmalatuk, jü yánti éehuaka enchim Dios huáatëu enchimmeu nóttinake.

¹⁴ Të jábe ä jóapo kaa enchim mabetakátek, entok juka enchim nokäu kaa jikkajakátek, yehuem kaate huämi jóapo ö buére jóárapo, huanärem enchim guókpо juka tóröchiata tátake, Diosta noki kaa am mabetaka béchíbo.

¹⁵ Lütüriapem inel enchimmeu jiaahua, júnak táapo juka bette nokta chúpeyo, chë júne jioot machinake, jume ímí jóárapo jóakame béchíbo, bueítuk Sodoomapo entok Gomoorrapo jóakame béppa.

Itom guojajjanähui äbo yúmanakeme

¹⁶ 'Ínapone enchim kabaramtukä bénasi robom násukun enchim bíttua. Eme éntok jáchin juka bakotta ára áhuä suaya bénasem emo suaya, entok jáchin juka guókouta kaitau suaka yánti ä jiapsä bénasem emo nüye.

¹⁷ Yoremem bétanem emo suaya, bueítukim yäura conciliou enchim yeu tóijnake, entokim bem sinagogampo enchim bemmuchatebonake.

¹⁸ Gobernadorim entok réyesim bíchäpem yeu tóijna, enchim nee súalë béchïbo. Inëlem juka ino bétana huémta ámeu noknake, bempörimmehui entok kaa judiömmehui.

¹⁹ Të yäuraata mámpo joahuak, katem jáchin éiya, jita enchim noknakëhui; bueítuk huámi horapo akem ä mákna, jita enchim noknakëhui.

²⁰ Bueítuk eme katem enchim éäpo noknake, ál-la jü enchim Áchay Espiritu enchim tempo yeu ä huéetuanake, juka nokta.

²¹ 'Sailakame ä sailahua yäura mámpo tóijnake ä ménä béchïbo; jü áchayri éntok ä üusihua; usiarihuah entok bem áchayrim béj-reka jáptenake, am súaná béchïbo.

²² Simetakam enchim omtianake ín téhuam béchïbo; të jábe ä jiapsäu tájti kaa áu náyoteme, iri jínëutuna.

²³ 'Imi buére jóarapo Diosta enchim súalë béchïbo omtiahuátek, täbui jóarau bichem kaate, bueítukne lütüriapo ínel enchimneu jiaahua: kee jee jume buére jóarau israelitammet enchim naa katchuy, jü Yoremta Üusi yebijnake.

²⁴ 'Jü majtiahuame kaibu ä majtiakamta béppa chë yörisi machinake; jü tekokame júne kaibu ä teko béppa bát huéenake.

²⁵ Jü majtiahuame ä majtiakamta bénasi áu jípu báanake; jü tekokame két ä teko bénatu báanake. Jü familiapo áchaytam Beelzebú tüiya; jume jóapo usiarim éntok chë jünem buére áuna.

Jábetasute máujnake
(Lc. 12:2-9)

²⁶ 'Juari béchïbo, katem am májhue; jü éсотaka ayukame jiba júneriana, entok kaa bíthuäpo órekame júne két júneriana.

²⁷ Juka kaa machikuu enchimneu ín nokäu, emëem machikuu ä nooka; entok juka lauti kaa kusisi nákampo enchim jikkajäu, kárichem jikat jámuka huatemmeu kusisi ä nooka.

²⁸ Entok katem am májhue jume takaata ára mëame, tem juka jíapsita kara mëa; Diosta ál-lem majhuë, huaka jíapsita ára mëamta, entok juka takaata ínfierno béetëpo ára jímmamta.

²⁹ 'Éntokem át suuhua: ¿Jachu kaa ili guoy huikichim huépul ili tómpo nénenkihua jáni? Júnentaka junne, huépülaka júne kaibu buíau kón huénnake, itom Dios Áchayta kaa ínel éayo.

³⁰ Júnentaka junne, sime enchim kóba chonim náikiarimme.

³¹ Íari béchïbo, katem májhue; eme chë júne béj-re, yún ili huikichim béppa.

Jume yoremem bíchäpo nee täyatebome
(Lc. 12:8-9)

³² 'Entok jábetaka junne yoremem bíchäpo nee täyatebome, ínapone két ä täyatebonake, ín Áchay téhuekapo kátekamta bíchäpo.

³³ Të jábetaka junne yoremem bíchäpo kaa nee áu täya tíame, ínapone két kaa ino ä täya tíanake, ín Áchay téhuekapo kátekamta bíchäpo.

Jesústa béchïbom emo náikimtek
(Lc. 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ 'Të katem ínel emo éetua buíau kóm yebij-la yánti jíapsihuaamta huériaka; bueítukne kaa yánti jíapsihuaamta nüpa báreka yebij-la, ál-la ejparammea náu nássuahuamta.

³⁵ Bueítukne yebij-la, juka yoremta ä áchaymak nok nássuatua báreka, entok juka jámut asoahuarita ä áyemaki, entok júka jaborayihua ä asekamaki.

³⁶ Jume ä jóapo yoremtamak aanim, akim ä béj-reka áamak annake.

³⁷ 'Ä áchayhua entok ä áyehua ino béppa nákeme, kaa ä jípuo yúmala, ínomak áhuä náikianakëhui; ánëli kétchi ä üusihua entok ä malahua ino béppa nákeme, két kaa ä jípuo yúmala, ínomak áhuä náikianakëhui.

³⁸ Entok hua kaa ä kúruj püaktiaka ino sáu huéeme, két kaa ínomak áu náikiapo yúmala.

³⁹ Ä jíapsihua jariaka ä tíakame ä tárunake; hua ä jíapsihua ino béchibo tárunkame entok ä téunake.

*Yore béjtuahuame
(Mr. 9:41)*

⁴⁰ 'Jü enchim mabetame, nee mabeta; entok hua nee mabetame, Diosta nee äbo bittuakamta mabeta.

⁴¹ Jü profeetata mabetame ä profeetatukä béchibo, profeetata béjtuana béekik mabetnake; entok hua lütula jíapsamta mabetame lütula ä jiapsä béchibo, juka lütula jíapsaka béjtuana béekik mabetnake.

⁴² Jábetaka junne senu vaaso sébe báam jíba am mikakätek, ímëi ili usim ín discípulomtukä béchibo, lütüriapone ínel enchimmeu jiaahua, kaibu ä tárunake, juka ä béjtuanhui.

11

*Jume Juan Bautista noki huériame
(Lc. 7:18-35)*

¹ Chúkula Jesús ä dooce discípulom téjhuasuka jita am jonákë bétana, am majtiaseka yeu siika, ámeu nokaka bem jóáram beekatana.

² Juan Bautista cárcelpo káteka ä jíkkajak, Cristota jóahui. Huanäi guoy ä discípulom áu bittuak,

³ ä temay béchibo:

—¿Jachë empo ájaria jü yebijnakeme, ö tábuike boobinnake?

⁴ Jesús ä yómmiaka ínel ámeu jiaahuak:

—Ámanem sájaka Juanta téjhua, juka enchim jíkkajähui entok enchim bíchähui.

⁵ Jume lilíptim bitcha, jume lolöim naa kaate, jume lepra sáhuata jípureme túria, jume nanakapim jíkkaja, jume kókkolam jíabite, jume poloobemmeu éntok evangelio ámeu nokhua.

⁶ Yúmalasi al-leehuamta jípunake, hua kaa inot téitekame.

⁷ Chúkula bempörim sákayo, Jesús genteta ettejoria táytek, Juanta bétana:

—¿Jábetasem bit báreka ánia see páriau yeu sájjak? ¿Bakata jekay yoohuamta?

⁸ Ö, ¿jitasem bit báreka yeu sájjak? ¿Yoremta musála uyorisi tápsiolai áu sánkotualata? Bueituk jume musála uyorosi emo sánkotualame, réyesim jóapom aane.

⁹ Të, ¿jitasem bit báreka yeu sájjak? ¿Senu profeetata? Jehuiteriapone enchim téjhua, áapo chë profeetata béppa.

¹⁰ Bueituk íari bétana jójteri:

Ínëline ínapo áman ä bíttua, juka ín nésahui émpopat huériamta;

Áapo juka böota tútenake, em huéenake pámani.

¹¹ Lütüriapone ínel enchimmeu jiaahua, jume jámuttat yeu yoremtulame násuku, kaabe Juan Bautistata béppa chë ériahuaka áu tóboktiala. Júnentaka junne, téhuekapo réy nésauta ayukäpo chë kaa ériahuame áa béppa chë yöhue.

¹² 'Juan Bautistata taahuarimet naateka én tájti, jü téhuekapo réy nésauri úttiata johua; jume ä nü báareme éntok úttiitam joaka ä nüye.

¹³ Bueituk síme jume profeetam entok jü ley, Juanta yepsäu tájti, Diosta bétanam nookak.

¹⁴ Én éntok, eme ä mabet bárëtek, áapo ínel jü Elías äbo yebijnakëihui.

¹⁵ Jü jíkkaj béchibo nákakame ä jíkkajinnake.

¹⁶ '¿Am jábeta benä tánake jáni, íkai yöremraata? Jume usim jübua yoyötume bénomme; jume plaazapo joka bem jálaimmeu chayeme,

¹⁷ ínel jíaka: "Baka kúsiayte enchim jíponriak, të katem yöka; entokte siroksi enchim buik-riak, éntokem kaa buaanak."

¹⁸ Entok Juan két äbo yepsak, kaa jíbuäka entok kaita jëyeka; huanärem lemooniom ä jípurë tíiya.

¹⁹ Huanäi ínapo jü Yoremta Úusi yepsak, símeta buäyeka entok símeta jëyeka; huanärem ínel jiaahua: "Jo ími aane, jü yoreme jibuära entok vino jëyéra; Diosta bejrim joame entok yäura tómita náu totójame amiigoka." Të jü kóba súahua Diosta bétana lütula huéeme tüisi huéeka bíttunake.

*Jü pueblommeu kókosi huéenakeme
(Lc. 10:13-15)*

²⁰ Huanäi kuttílasi ámeu nok táytek, jume buére jóärapo joomemmehui, bueituk juka buéresi yún jita ámeu ä yák junne, kaa emo am jiäpsi kúaktiakä béchibo. Huanäi inel ámeu jiaahua:

²¹ —¡Empo Corazín, jikot machisi emou huéenake! Entok, jemohui Betsaida! Bueituk jum Tiropo entok jum Sidónpo jü buéresi johuame ámet yáahuakátek, enchimmeu ä yáahuakä Bénasi, bínhua naatekam chukurik sánkoteka emo jiäpsi kúaktiasu éiyey, entokim emo nápojtuka bem sirokäu jüneriatebo éiyey.

²² Huäri béchibone inel enchimmeu jiaahua, Diosta bíchäpo yäura bí-t-huamta taahuari yúmayo, eme chë jünem jikot emo binnake, jume pueblom Tiropo entok Sidónpo jiápsame béppa.

²³ Empo pueblo Capernaum, téhuekau tájti emo tóboktia máchileka éame, bétukum infierno tájta béetëhuë kóm jimmaana. Bueituk jü buéresi emo násuk yáahuakáme, Sodoomapo yáahuakátek, én tájti buére jóäraatu éiyey.

²⁴ Íari béchibone inel enchimmeu jiaahua, Diosta bíchäpo yäura bí-t-huamta taahuari yúmako, eme chë jüne jikot emo binnake, Sodooma buiärapo jiápsakame béppa.

Inohuem sájaka jimyore
(Lc. 10:21-22)

²⁵ Íkai noksuka Jesús inel jiaahuak:

—Enchine úttile, ín Átchay, téhuekapo entok buíapo simem béppa yótaka nésauheme; bueituk jume kóba suakame entok jita täyame, íkäre am ésoriak. Huanäre jume ili usimmeu yä machiriak.

²⁶ Jeehui, ín Átchay, bueituk émpë junëli ä türek.

²⁷ 'Simetaka im mámpo tóij-ri, ín Áchay bétana; entok Diosta Üusiapo kaabe nee täya, ín Áchay jíbba, entok ä Áchayhua két kaabe ä täya; ál-la ä Üusihua jíbba të Áapo huame inel ä éäpo ä täya iäu, ámeu yä machiria.

²⁸ Inohuem kaate, simetaka tekipanualataka lottilame entok püaktilame; ínapone enchim jimyoretuanake.

²⁹ Juka tékilta enchim ín mákähuem nüye, éntokem inot ä täya, juka lütüriata. Kanne béttek jiápsak, entokne yánti ino nüye; jünëlem enchim jiápsipo jimyorehuamta téunake.

³⁰ Bueituk jü enchim ín boojoria iäu kaa obiachi; entok jü püaktiria kaa tua bétte.

12

Jimyore táapo discípulom tirijko bújam chúktiay
(Mr. 2:23-28; Lc. 6:1-5)

¹ Huámëchi taahuarimmet Jesús tirijkom etpo áman huéiyey jimyore táapo. Ä discípulom éntok tébäurey; huanärim tirijko bújam chúktiaka am buä táytek.

² Jume pariserom am bíchaka, inëlim áu jiaahuak:

—¡Akem am bitcha, jó! Jume em discípulom jimyore táapo kaa jojohuamtam johua.

³ Të Áapo inel am yómmiak:

—¿Jachem kaa ä nok-la, jum jiojteripo, jáchin juka Davidta ayukähui, áapo éntok jume áamak anëihui tebäureka?

⁴ Bueituk, ¿jáchin jum tiöpopo kibakeka, páanim Diostau bíchaa näikiarim buäka, áapo entok jume áamak rejteihui? Katim am buäpo yúmalatukay, ál-la jume sacerdote tékilta tiöpopo joame jíbba.

⁵ ¿Jachem kaa ä nok-la, juka leypo jiojteta, jáchin jum jimyore táapo, jume sacerdotem tiöpopom bem tékil jojoa, entokim kaa Diosta bejre?

⁶ Jüntuksanne inel enchimmeu jiaahua: Senu ímī aane, tiöpota béppa chë yörisi machika.

⁷ Bueituk eme jüniäteko jáchin ä jiau bárëhui: “Juka yore nák jikolihuantane huáatia, kaa jume animaalim altarpo Diostau totóijhuamta”, huanäi ál-lem kaa bétte nokta ámet nok éiyey, jume kaita kúlpakammechi.

⁸ Bueituk ínapo jü Yoremta Üusi jimyore táhuarita béppane yaurata úttia nesauta jípure.

Jü yoreme huakiam mámakame
(Mr. 3:1-6; Lc. 6:6-11)

⁹ Huämi áman yeu sika bem sinagoogau yepsak.

¹⁰ Ímīri senu aaney, huakiam mámak. Huanärim Jesússta nátemajek, ä nátua báreka:

—¿Jachu lútula huépo türi, jimyore táapo jábeta tüte béchibo?

¹¹ Áapo inel ámeu jiaahuak:

—¿Jábesu enchim násuk senu yoreme huépülak kabaraka, jimyore táapo guójóku kóm ä huéchek, jachu kaa áu mánteka yeu ä huiknake jáni?

¹² Ä inélitunakey, ¿jachu kaa ché júne béj-re jü yoreme, kabarata béppa? Íari béchibo, türi jimyore táapo tühuaata yáa béchibo.

¹³ Huanäi jü yoremtau inel jiaahuak:

—Em mámamé rútuaktia.

Huanäi áapo am rútuaktiak; huanärim türilatata taahuak, jume senu mámam bénasi.

¹⁴ Chúkula jume pariserom yeu sájaka, náu ettejhuak, Jesústa mé béchibo.

Diosta nésauri joame yeu púari

¹⁵ Jesús ikäi júneriaka, sékána bíchaa siika. Huanäi juebena gente áa sáu sájjak, entok kókoreme símem tütey,

¹⁶ entok kuttílasi ámeu nookak, kaa yeu áu bujñá bétana.

¹⁷ Bueítuk junéli áhuá chúpanaké béchibo, juka profeeta Isaiásta nokakähui, inel ä jiako:

¹⁸ Jü nésauta nee joriame ími aane;

íkáine yeu púala, ín nákhui;

ín jíapsi áa bétana al-leiya;

ín Espíritune áa béppa órenake.

Huanäi kaa judíommeu Dios yáura bít-huamta noknake.

¹⁹ Kaabetamak nok náassuanake, entok kaa chay noknake,

entok kaabe ä nokáu jikkajinake, jum böommechi.

²⁰ Juka sána rútilata kaa bóula kóttianake,

entok kántela pabiilo buiichiamta kaa tuchanake,

áapörík lútüriata jípureka ä nésahuépo ä yosüu tájti.

²¹ Jume kaa judíom entok, ä téhuampom át éaka ä boobinnake.

Espíritu Santota béj-reka nokhuame

(Mr. 3:19-30; Lc. 11:14-23; 12:10)

²² Huanäi senu lemooniota jípureme áu nüpahuak, líptitaka entok múurotaka; të Jesús ä tütek. Ínéli jü lípti entok múuro bitchak, entok nookak.

²³ Huanäi síme gente át guómtilatata inel jiaahuay:

—¿Jachu íri ájária jáni jü Davidta Üusi?

²⁴ Të jume pariserom ä jikkajakam inel jiaahua:

—Íri lemooniom yeu bebba, jü Beelzebú lemooniommeu yáutta úttiärayi.

²⁵ Jesús jünéaka jita bénak bem éaihui, inel ámeu jiaahua:

—Síme réy nación kaa nanabeu éaka emo náikimtelame lülüte, entok buére jóara ö kía jóuhua kaa nanabeu éatek, kaibum bínhua ára náu jíapsinake.

²⁶ Entok jü Satanás, Satanásta yeu bebátek, áapo áu náikimtelatakata tatahua. ¿Jáchisu jüntuk bínhuatunake jáni, jü réytaka ä nésahuéhui?

²⁷ Bueítuk ínapo Beelzebúta úttiäray lemooniom yeu bebátek, enchim üsim, ¿jábeta úttiäraysom yeu am bebba? Huári béchibo, jü enchim jiop-läpo, bempom yáura juezta bénasi enchim yuktianake.

²⁸ Të ínapo Diosta Espiritu úttiäray lemooniom yeu bebáteko, tua lútüriapo enchimmeu yebj-la, jü Diosta réytaka nésahuéhui.

²⁹ 'Bueítuk, ¿jáchisu senu ára áman kibake, jü yorem úttiakamta jóahui, jita ä úhuá béchibo, bueítuk kaa bát ä sümakáteko? Huanäi ál-la juka jóapo ayukamta ára ä úhua.

³⁰ 'Jü kaa ínomak éame, nee béj-reka jíapsa; hua kaa ínomak jita náu tójame, ä chíbejtia.

³¹ 'Huári béchibone inel enchimmeu jiaahua, síme kaa tühua entok Diosta béj-reka béttek nokhuame yoremem yáari, jiokorina; të jume Espiritu Santota béj-reka béttek át nokhuame kaibu jiokorina.

³² Entok jábetaka junne Yoremta Üusi béj-reka nokakátek jiokorina; të jü Espiritu Santota béj-reka béttek át nokame, kaibu jiokorinake, ími buíapo entok áman téhuekapo junne.

Jü júya ä takäpo täyana

(Lc. 6:43-45)

³³ Jü júya türi, türük takanake. Të jü júya kaa türi, kaa türük takanake; bueituk jü júya ä takäpo täyana.

³⁴ ¡Eme kaa tü yóremem bakot usariem! ¿Jáchisem türük noknake, kaa tü yórememtaka? Bueituk jiápsipo tápuni jü tempo yeu huéeme.

³⁵ Jü tü yóreme ä jiápsipo türük ayukä béchibo türük johua; jü kaa tü yóreme éntok, ä jiápsipo kaa türük ayukä béchibo kaa türük johua.

³⁶ Të ínapone enchimmeu ínel jiaahua, síme nokta jájana kaa türük yoremem nokakäu, Diosta bíchäpo yäura bit-huamta taahuari yúmákim júneenake, kaa türük bem nokakähui.

³⁷ Bueituk em nokakä bétana lútula huémta yáariana, entok em nokakä bétana bétte noki emót chúpána.

Yóremraa kaa tü éame señalta aahua

(Mr. 8:12; Lc. 11:29-32)

³⁸ Huanäi huate escribam entok pariserom akim ä yómmiaka ínel jiaahua:

—Maestro, juka kaa jaibu bit-huamta em joäute bit péiya.

³⁹ Huanäi Áapo am yómmiak, ínel jáka:

—Jü yóremraa kaa türük jiápseka ä jubimak kaa huépülsi áu nüyeme, Diosta ára jita joäu señalta aahua; tem tábui señalta kaa mákna, ál-la huaka Jonás profeeatata yeu sikamta jíbba.

⁴⁰ Bueituk jáchin jü Jonás báij táapo entok báij tukaapo buére kúchuta tópapo anakä bénasi, junéli kétchi ínapo jü Yoremta Üusi báij táapo entok báij tukaapo buíata bétuk annake.

⁴¹ Jume yoremem Nínivepo joomem, Diosta bétana yäura bit-huamta taahuarit yúmak, íri yóremraa én kat-riammakim emo tóboktianake, bétte nokta ámet chúpä béchibo; bueituk bempom emo jiápsi kúaktiak, Diosta noki Jonásta ámeu nokako. Të én éntok senu ímí aane, Jonásta béppa chë yórihuame.

⁴² Entok senu reina suriu jometaka, jü én kat-ria yóremraatamak áu tóboktianake, Diosta bétana yäura bit-huamta taahuari yúmak, huanäi bétte nokta ámet chúpanake; bueituk áapo mékka buiära bétana yepsak, juka rey Salomónta tüisi jita täyäu ä jikkajj báreka; të én éntok senu ímí aane, rey Salomónta béppa chë yórihuame.

Espíritu jaiti machi nóttekame

(Lc. 11:24-26)

⁴³ Jü lemoonio espíritu jaiti machi yoremata yeu sikátek, huakia buíapo ansisinnake, áma ä jimyorenakeu jariaka; të kaa ä tiakáteko,

⁴⁴ ínel jiaunake: “In jóaune nótti báare, ín yeu sikähui.” Huanäi áman yepsakátek, kaabeta áma téunake, ál-la chíchikta entok musála yáata.

⁴⁵ Huanäi sika, guoy búsan lemooniom áa béppa chë mamachim núnake. Huanärim át kimuka áma jóatenake. Chúkula íri yoreme chë júne machika tahuanake, bannaataka béppa. Ínéli kétchi ámeu yeu huéenake, jü yóremraa én kat-riammehui.

Jesústa áiyé entok ä sailahuam

(Mr. 3:31-35; Lc. 8:19-21)

⁴⁶ Ínéli ketune gentetau ä nokayo, ä áyehua entok ä sailahuam pákunim aaney, áu nok báreka.

⁴⁷ Huanäi senu ínel áu jiaahua:

—Em áiyé entok em sailam pákunim aane, émomak nok báreka.

⁴⁸ Áapo ä yómmiak, juka ínéli áu jámta. Huanäi ínel jiaahua:

—¿Jábesu jü ín áiyé? Entok, ¿jábésamme, jume ín sailam?

⁴⁹ Huanäi ä discípulommeu lúl-la jikau mámtaka, ínel jiaahua:

—Ímirim aane, jü ín áiyé entok jume ín sailam.

⁵⁰ Bueituk jábetaka junne ín Áchay téhuekapo kátekamta nésahui joame, júri ín saila, ín huaayi, entok ín áiyé.

13

Et-leerota ejemplo

(Mr. 4:1-9; Lc. 8:4-8)

¹ Huäri taahuarit Jesús jóapo yeu siika. Huanäi bahue mayoat yejtek.

² Huanäi juebena gente áu náu yájjak. Áapo éntok barcopo kibakeka, áma yejtek. Jü gente éntok simetaka bahue mayoa see páriapo aaney.

³ Huanäi juebenak am majtiak, ejemplommeyi ínel jáka:

—Jü et-leero echíseka yeu siika.

⁴ Huanäi ä echay, huate báchia böo mayoat huáttek. Të huikichim áma yájaka ä buäka.

⁵ Huate éntok tétam násuk huáttek, kaa yún buíata ayukaipo. Huanäi láuti síuhuek, kaa yún ä buíakäi béchibo.

⁶ Të táata yeu sik tájjak, entok kaa ä nahuakäi béchibo huaakek.

⁷ Huate éntok huícham násuk huáttek. Huanäi jü júya huíchära yótuka, ä jíabi mäak.

⁸ Të huate buía türikuu huáttek. Huanäi taakak; huépul báchia síhueka cien báchiam ámuek; jü senu éntok sesentam; senu éntok treintam.

⁹ Jü jikkajj béchibo nákakame jikkajjnake!

Jume ejemplom jita béchibotukähui

(Mr: 4:10-12; Lc: 8:9-10)

¹⁰ Huanäi jume discípulom áu rúkteka, inel áu jiaahuak:

—¿Jatchiakasë ejemplommey ámeu nooka?

¹¹ Huanäi Áapo am yómmiaka inel ámeu jiaahua:

—Bueítuk eme akem ä mák-ri, juka enchim át jüneenakähui, juka téhuekapo réy nésauta obiachisi maachik. Të bempörim éntok, ée.

¹² Bueítuk jábe junne jita jípureme, chë júne huatek mákna; huanäi chë yún ä jípunake. Të jü kaita jípureme, juka ä jípureü junne ä úuhuaana.

¹³ Huári béchibone ejemplommey ámeu nooka; bueítukim bíchaka kaa bitcha, entokim jikkajjaka kaa jikkaja, entokim kaa át jüneiya.

¹⁴ Júnëli ámet áu chúppa, jü profeeta Isaiästa nokakähui, inel jíaka:

Nákakem jikkajjnake, të katem át jüneenake;
éntokem bíchaka bínnake, të katem huitti át jüneenake.

¹⁵ Bueítuk i pueblota jíapsi námakaka tahuala;

entokim náka páttilatata kaa jikkaja;

entokim bem pusim páttiala,

pusimmey kaa bít béchibo,

entok nákamme kaa jikkajj béchibo,

entok bem jíapsiy kaa am jüneenakë béchibo.

Të ínëline kaibu ára am anianake.

¹⁶ Të yúmalasi al-leeri enchimmet ayka; bueítukem puseka bitcha, éntokem nákaka jikkaja.

¹⁷ Bueítuk tua lütüriapone inel enchimmeu jiaahua, juebena profeetam entok juebena lútula Dios huáateme, akim ä bít péaka taahuak, juka én enchim bíchähui; të katim ä bitchak. Entokim ä jikkajj péiyay, juka én enchim jikkajähui, të katim ä jikkajak.

Jesús juka et-leerota ejemplo am téjhuak

(Mr: 4:13-20; Lc: 8:11-15)

¹⁸ Akem ä jikkaja eme, juka ejemplo et-leerota bétana.

¹⁹ Bueítuk jábe junne, juka réy nok nésauta jikkajjame, të kaa at jüniatek, íri báchiat böo mayoat ethuakamta bénna; bueítuk jü diablo áu yepsaka, úttiapo ä úuhuanake, juka ä jíapsipo ethuakamta.

²⁰ Entok kétéchi jü tétam násuk ethuakame, íri júnen juka nokta jikkajjaka, sep láuti al-leaka ä mabetnake.

²¹ Të kaa tüisi naahuak; íari béchibo kaa bíbinhuatu; bueítuk Diosta noki béchibo obiachisi áu huée táytek entok kaa tüisi bít táytihuak, tēitinake.

²² Jü huícham násuk ethuakame, íri júnen juka Diosta noki jikkajjame; të jü ániat kaa yúmasi huéeme, entok jü yún bem tómi péäu, Diosta noki bem mabetakäu nánayote. Huanäi kaa tataka.

²³ Të jü türi buíapo ethuakame, íri júnen nokta jikkajjaka át jünéakame. Huanäi takanake. Huépul báchia síhueka cien báchiam ámuenake; jü senu éntok sesentam; senu éntok treintam.

Júya tirijkom násuk ayukame ejemplo

²⁴ Júchi tábui ejemplota ámeu nookak, inel jíaka:

—Jü téhuekapo réy nésahui, juka yoremta ä huajpo tü báchiata ä echakä bénna.

²⁵ Të seenu, tirijkom áttiakamta ée béj-reme, tukaapo jume yoremem kócheyo, júya kaa türi báchiata tirijkom násuk echaka siika.

²⁶ Huanäi juka etta yótuka ä taka táytek, jü júya kaa türi két áma síhueka yótuk.

²⁷ Huanäi jume huajta áttiakamtau tekipanuame ínëlim áu jiaahuak: “Señor, ¿jache kaa báchiata türik áma eechak, em huajpo? ¿Játchiaka jüntuk ket júya kaa türika áma síuhuek?”

²⁸ Huanäi áapo ínel ámeu jiaahuak: “Jábe nee béj éame íkái yáuhuaak.” Huanäi jume áu tekipanuame ínel áu jiaahua: “¿Jachë áman sájaka itom ä popón íaa?”

²⁹ Áapo ínel ámeu jiaahuak: “Èe, buëituk jáchin aykem juka júya kaa türik pónätek, két jume tirijkom áamak popónnake.

³⁰ Akem ä tójja; éläposu nánabeu yötunake, juka etta jójonaka ä tóboktiahuäu tájti. Huanäi jume tirijkom chúktia naatehuayo, ínapone am téjhuaanake, jume tirijkom chúktíame, báchem juka júyata kaa türik náu tójaka, lolopola ä súmma, ä táaná béchíbo; té jume tirijkomem náu tójaka am éeria, jum íari béchíbo kárita ín yáaläpo.”

Mojtaasa báchiata ejemplo

(Mr. 4:30-32; Lc. 13:18-19)

³¹ Júchi tábuik ejemplota ámeu nookak, ínel jíaka:

—Jü téhuekapo réy nésahui, mojtaasa báchiata senu yoremta ä huajpo ä eechakä bënna.

³² Të íri báchia lütüriapo sime báchiam béppa chë ílitchi; té yötukätek sime júya jíurim béppa chë yoyötu. Huanäi júya buëuruka tatahua. Ínëli jume huikichim téhueka bétana áu yájaka áma tososate.

Levaduura ejemplo

(Lc. 13:20-21)

³³ Júchi tábuik ejemplota ámeu nokaka, ínel jiaahuak:

—Téhuekapo réy nésahui, levaduura jámutta nükäu bënna, báisi jünakteri arinampo ä töak. Huanäi sime náu küteka huécheka taahuak.

Jáchin Jesústa ejemplommea am majtiähui

(Mr. 4:33-34)

³⁴ Jesús íkái simeta ejemplomme y ámeu nookak, jü gentetahui. Am majtiätek, ejemplomme jíba ä jojoay,

³⁵ buëituk íkái profetata nokakäu áhuä chúpnanakë béchíbo, ínel ä jíakähui:

Ejemplomme yné ín teni étaponake,

huaka ániata kësampo naateka ésothane étapoka ä jünëriatebonake.

Jesús ä jünëriatebo, juka júya kaa türi ejemplota

³⁶ Jume gentem sákatuasuka, Jesús jóapo kibakek. Huanäi jume discípulom áu rúkteka, ínel áu jiaahua:

—Ítomë téjhua jáchin ä jiau bárëhui, juka júya kaa türi huajpo ayukamta ejemplo.

³⁷ Am yómmiaka Áapo ínel ámeu jiaahua:

—Ínapo jü Yoremta Üusi jü tü báchiata echame.

³⁸ Huaj päria ínel jü ánia; jü báchia türi éntok, jume réy nésauo usiarim; jü júya kaa türi éntok jü kaa tü yóreme diablo usiari.

³⁹ Jü kaa türik echákame ínel jü diablo yore béj-reka huéeme; jü tirijko chúpila tóboktiahuame éntok ánia lüteme; jume etta tóboktéame éntok ángelesimme.

⁴⁰ Jáchin juka júya kaa türik popónhuaka ä táahuakahui, ilë bënanake, jü ánia lüteme.

⁴¹ Jü Yoremta Üusi ä ángelesim áman bíttuanake, jum réytaka ä nésahuëhui, jume kaa tühuata huatem jotuame éntok jume kaa türik joame náu am tóijnakë béchíbo.

⁴² Huanärim ornota béetëu am guötianake. Ímirim emo tam kumeka buannake.

⁴³ Huanäi jume yúmalasi Diosta nésahui joame, bem Áchay réytaka nésahuepom täa machiriata bënasim bélojkosi bíttunake. ¡Jü jíkkaij béchíbo nákakame jíkkaijnake!

Tesooro éson

⁴⁴ ‘Entok këtchi jü téhuekapo Diosta réy nésauri tómi béjhuata júya päriapo ésoata bënna. Huanäi senu yoreme ä tíaka, júchi ä éssok. Íari béchíbo tüisi al-leaka simeta ä jípurëu nénkaka, huanäi huákäi buíata jinnuk.

Jü téta perla yún béj-reme

⁴⁵ ‘Entok këtchi jü téhuekapo Diosta réy nésauri juka jábeta jita jinnü bënna. Íri türi perlam jariaka am jinnu.

⁴⁶ Huanäi juka perlata uyjolisi müsäla machik téaka, sika simeta ä jípurëu nénkaka, ä jinnuk.

Jume jítërim

⁴⁷ 'Ínëli kétéchi jü téhuekapo Diosta réy nésauroi jítërim béna. Ímëri bahuéu jimmahuakátek, kúchum kaa nánalaim nunúye, tuttúrim entok kaa tuttúrim.

⁴⁸ Huanäi senu huépo tápunakátek, mayoau bícham yeu huihuikhua. Huämírim joteka jume túrim yeu püaka, huaripom am öore; jume kaa túrim éntokim pákun yeu guóguötia.

⁴⁹ Ilë bénanake jü ánia lüteme: jume ángelesim yeu kannake; huanärim jume kaa túhuata joame nákimtenake, jume yúmalasi Diosta nésehui joame násuku.

⁵⁰ Huanärim horno béetëu guötiana; imírim emo tam kumeka buannake.

Tómi béj-reme jauhuey huéri entok bemela

⁵¹ Jesús inel ámeu jiaahua:

—¿Jachem símekut júniaka taahua?

Huanäi bempo ä yómmiak, inel jiaka:

—Jeehui, Señor.

⁵² Áapo inel ámeu jiaahua:

—Huäri béchibo jü escriiba jü téhuekapo Diosta réy nésauroi bétana tüisi áu majtialame, senu áchayhuariapo familiata béna. Tómi béj-remta áttiaka, bebémelak entok kaa bebémelak áma yeu huíike.

Jesús Nazaretpo aane

(Mr: 6:1-6; Lc. 4:16-30)

⁵³ Inëli huépo chúkula, Jesús ejemplom am majtiasuka, áma yeu siika.

⁵⁴ Huanäi ä pueblo Nazareu notteka, am majtiay bem sinagogampo. Huanärim áa bétana buére éiyay, inel jiaka:

—¿Jáksu iri ä nüka ä jípure, juka jita táyahumta? Entok, ¿juka obiachik kara johumta ä joähui?

⁵⁵ ¿Jachu kaa iri ájária, jü carpinterota üusi? ¿Jachu kaa María ti téhuak, ä áyehua; entok ä sailam, Jacobo, José, Simmom entok Judas?

⁵⁶ ¿Jachu kaa jume síme ä huayim imí itomak aane? ¿Jákübosu júntuk iri ikäi símeta jípure?

⁵⁷ Ä nokáhuim kaa béj jóaka éiyay. Íäri béchibo Jesús inel ámeu jiaahua:

—Síme profeeta yörihua; të ä buiärapo entok ä jóapo, ée.

⁵⁸ Huämíri kaa yún ä yáhuak, juka obiachisi kara johumta ä joähui, bempörim kaa ä súale béchibo.

14*Juan Bautistata mëhuakähui*

(Mr: 6:14-29; Lc. 9:7-9)

¹ Júnaköri jü rey Herodes tetrarca, Jesústa bétana buéresi nokhumta jikkajak.

² Huanäi jume ä sáhuemmu inel jiaahua:

—Íri Juan Bautista kókkolam násuk jíabitelame; huäri béchibo úttiäraata jípureka ára jita johua.

³ Bueítuk Herodes, Juanta buíseka cadenammea ä súmaka carcelpo ä yéchalatukay, jámut Herodíasta béchibo. Íkäi ä sailahua Felipe ä jubekay.

⁴ Juan éntok inel áu jiaahuay:

—Katë ä jípupo yúmala, juka em saila juubi.

⁵ Herodes éntok ä mëbáarey, të genteta májhuey; bueítuk bempom Juanta táyay, ä profeetatukä bétana.

⁶ Të Herodesta huásuktiriam taahuareka pajkoyo, jü Herodíasta jámut asoa, símem bíchäpo yéka. Huanäi Herodes ä türeka taahuak.

⁷ Íäri béchibo, ä chüpa rókaka nookak, jita ä ahuaü ä mák rókaka, ä obiachitu násuk junne.

⁸ Áapo ä áye bétana bát téjhuaataka inel jiaahuak:

—Ímí puraatopë nee ä mákka, juka Juan Bautistata kóbba.

⁹ Huanäi jü réy sirokaka taahuak; të juka nokta ä nokakäu úttiätukäu ä chüpnakë béchibo, entok jume yörisi machim mesau áamak jokame bíchaka, nésehuek ä máknä béchibo.

¹⁰ Huanäi nésehuek, carcelpo Juanta kóba chúktianä béchibo.

¹¹ Huanäi jü kóbba, puraatopo nüpahuakä, jü ili jámut ä mákhuak; áapo éntok ä áyebeu ä tójjak.

¹² Huanäi ä discípulom áma yájaka, ä takaahua nüka ä maäk. Huanärim sájaka Jesústa ettejhuariak.

Mamni mülim jibuätuahukähui
(Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

¹³ Jesús ikäi jikkajaka, huépul barcota nüka áma yeu siika, sékána mékka päriau bíchaa. Jü gente ä jikkajaka guókimmeyim áa sáu sájjak, buére jóärampo naateka.

¹⁴ Huanäi Jesús yeu sika, juebena genteta bíchaka, am jijjokolek. Huanäi jume áme násuk kökoreme tütek.

¹⁵ Béja tukariu yúma táytey, ä discípulom áu rúktek, ínel jíaka:

—Ímí kía päria, entok béja kúpte; Aké am sáka sáuhue, juka juebena genteta, bueítukim pueblommet sájaka buáhuamta jinnunake.

¹⁶ Jesús ínel ámeu jiaahua:

—Kaa úttia bem sákanakéhui; emem am jibuätua.

¹⁷ Bempo éntok ínel jiaahua:

—Ímíte kaita jípure, mamni páanin jíbba entok guoy kútchum.

¹⁸ Áapo ínel ámeu jiaahuak:

—Ábem ínohuam huéria.

¹⁹ Huanäi juka genteta júya bájta béppa jote sáuhuek. Jume mamni páanim nüka, entok jume guoy kútchum. Huanäi téhuekau jikau remteka, Diosta baysauhuek. Am rébektiaaka discípulommeu am buíssek; iméi éntok gentetahui.

²⁰ Símetakam jibuäk, entokim júbuak. Huanäi jume rerebem yeu békame, dooce canastam tátapunimim náu tójjak.

²¹ Jume jibuäkame éntok mamni mil ohuimtukay, jáamuchim entok ili usim kaa áma náikiaka.

Jesús bahueta béppa huerama
(Mr. 6:45-52; Jn. 6:16-21)

²² Jesús sep ä discípulom barcopo jámutuaka áapat am sákatuak, baa huáyтана bíchaa. Áapo éntok jü gentetamak taahuak, am sákasuü tájti.

²³ Juka juebena genteta sákatuasuka, sékána bíchaa júya káhuit jikau sika oraciónta johuay. Huanäi tukariu yúmak, áapola huámi aaney.

²⁴ Jü barco éntok béja bahue násuk huéiyey, jume baa maaresim éntok emo tóboktiaka át huehuechey. Bueítuk jü jeka ä nankirika huéiyey.

²⁵ Të abe matchuyo, Jesús ámeu yepsak, bahue báata béppa huéesimeka.

²⁶ Huanäi jume discípulom, bahueta béppa huémta bichakam guómtéka, ínel jiaahua:

—¡Jo jü jóusi! Huanärim májhueka chay nookay.

²⁷ Të huanäi Jesús ámeu nónokak, ínel jíaka:

—¡Katem kom éiya! Ínapone ím aane. ¡Katem majhué!

²⁸ Huanäi Peero ä yómmiak, ínel jíaka:

—Señor, émpotuko, nechë emou bíchaa huéetua, báam béppa.

²⁹ Huanäi Áapo ínel áu jiaahuak:

—Binë huéiye.

Huanäi Peero barcopo kom chéptéka, báam béppa huéé táytek, Jesústau bíchaa huéé báreka.

³⁰ Të juka jeka úttiakamta bíchaka ä mámajhuek, entok kom kikkibak táyteka, chay táytek, ínel jíaka:

—¡Señor, nechë jínëu!

³¹ Jesús sep áu mámtéka, ä buíssek, entok ínel áu jiaahuak:

—¡Yoreme kaa yúmalasi Diostat éame! ¿Jatchiakasé Diostat éehuäpo kom éiya?

³² Huanäi bempörim barcopo jámuko, jü jeka yánti taahuak.

³³ Huanäi jume barcopo aneíhui áhuim rúkteka ä yörey, ínel jíaka:

—¡Tua lútüriapo empo Diosta úusie!

Jesús Genesaretpo kökoreme tütek
(Mr. 6:53-56)

³⁴ Huanärim bahue huáyтана yájaka, Genesaret pueblou kiímuk.

³⁵ Jume yoremem áma jóakame ä tátáyaka, noktam áman bíttuak, sime pueblom beekatana. Huanärim sime kökoreme áu nüpak,

³⁶ entokim jikot áu jiaahuay, ä súpem mantom mayoat jíba mámté rókaka. Huanäi sime jume át mámtékame, tñrilatakam taahuak.

15

Juka yoremta jíapsi nanasantume

(Mr: 7:1-23)

¹ Huanárim Jesústau rúktek, huete escriibam entok pariserom, Jerusaléniu joome, ínel jíaka:

² —¿Jatchiaka jume em discípulom juka yoiyöturim boojoriau kaa johua? Bueituk katim bábaijma, páanim buá bárëteko.

³ Áapo am yómmiaka ínel ámeu jiaahua:

—¿Jatchiaka eme këtchi, juka Diosta nésahuekáhuem kaa johua, yoiyöturim boojoriau enchim jo bárë béchibo?

⁴ Bueituk Dios nésahueka ínel jiaahuak: “Em áтчay entok em áiye, Akë am yöre, të jábe ä áchaybet entok ä áyebet, bëtte nokta am béj-reka ámet nokakátek, kaita át temajeka mëtuna.”

⁵ Të eme ínelëm jiaahua: “Jábetaka junne ä áchaybeu entok ä áyebeu ínel jíáteko, jü áy ára enchí ín aníä eyhui, Diostau bíchaa nä náikiala”,

⁶ huanäi ínëli jíaka, béja kara am aniaka tatahua, jume áchayhuariam. Ínëli jü Diosta nésahui kaita béj-reka tatahua, juka yoiyöturi boojoriau enchim jo bárë béchibo.

⁷ ¡Eme Dios huáatihumta Bénasi emo antua! Túisi enchim bétana nookak jü Isaías, ínel jíakari:

⁸ Íri pueblo ä teniay jíba nee yöre, të bem jíapsi mékka inou aane.

⁹ Bueituk kía béjja, jü bem nee yörehui, doctrinata Bénasim yore ä majtia, juka yoremem nésauta.

¹⁰ Huanäi juka juebena genteta núnuka ínel ámeu jiaahua:

—Akem ä jíkkajaka éntokem át jüneiya.

¹¹ Kaa yoremta nasonte, jü tempo kimume; ál-la jü tempo yeu huéeme, íri ál-la yoremta nanasonte.

¹² Huanäi ä discípulom áu rúkteka, ínel áu jiaahua:

—¿Jachë kaa jüneiya? Bueituk jume pariserom íkái nokta jíkkajaka, kaa túisi ámeu huétchek.

¹³ Të Áapo am yómmiaka ínel ámeu jiaahuak:

—Sime júya óuhuo, téhueka bétana ín Áchay kaa echakäu, nahuamak békti popónna.

¹⁴ ¡Akem am tójja! Liliptimtakam huete liliptim kómsasaka. Bueituk jü líptitaka tábui líptita huíksimëteko, náhuichikam guójökun kóm huáttinake.

¹⁵ Peero ä yómmiaka ínel áu jiaahuak:

—Ítomë ä téjhua, jáchin ä jiau bárëhui, íkái ejemplota.

¹⁶ Jesús ínel jiaahua:

—¿Jachu eme kët juka kaa jüneehumta jípure?

¹⁷ ¿Jachem kaa át jüneiya? Sime tempo kimume tónáu bíchaa huéiye; chúkula éntok yeu jujuyäutehua.

¹⁸ Të jü tempo yeu huéeme, huáijhua jíápsipo yeu huéiye; íri ál-la juka yoremta nanasonte.

¹⁹ Bueituk jíápsipom yeu huéiye, jume kaa tü éerim, jü yore suahuame, jü jubeka entok júchi tábuik jípureme, jü kaa emo jubeka kía náu jíapsihuame, jü jíta ékbua huame, jü kaa lütüriapo jábetat nokhuame, entok jü Diosta béj-reka bëttek nokhuame.

²⁰ Íri síme, juka yoremta nasonte; të jü kaa áu mám báksiaka jíbuá huame, kaa yoremta nanasonte.

Jámut Cananeapo joometa Diostat éahui

(Mr: 7:24-30)

²¹ Jesús jumü yeu sika, Tiro entok Sidón buiárapo bíchaa siika.

²² Senu jámut Canaa buiárapo yeu simlataka, chay nokaka ínel jiaahuay:

—¡Señor, Davidta Úusi, nechë nák jíokole! In jámut asoa lemoonio át aneka jíokot áhuá bíttua.

²³ Të Jesús huépul nokta júne kaa ä yómmiak. Huanäi ä discípulom jíokot éaka áu rúktek, ínel jíaka:

—Akë ä simtua, bueituk itot cháka huéeka chaysime.

²⁴ Áapo am yómmiaka ínel jiaahuak:

—Israel kabaram emo tárulammeune jíba bíttuari.

²⁵ Huanäi áapo áu rúktek, entok tónommia kíkteka ínel áu jiaahua:

—¡Señor, nechë jinëu!

²⁶ Áapo ä yómmiaka inel jiaahua:

—Kaibu türinake, jume itom usim páanim buä éähui, am úuhuaka ili chüum am mik béchibo.

²⁷ Të áapo inel áu jiaahua:

—Jeehui, Señor; të jume ili chüum bem teko mesapo juka lelebelaik kom huáttemta jünem buabuäye.

²⁸ Huanäi Jesús ä yómmiak, inel jáaka:

—Empo jámmut, ¡yún emót aika, jü Dios éehuame! Emou yáatunake, tua em ä huáatiä pámani.

Huanäi ä jámut ásoa türilataka taahuak, huämi orapo naateka.

Jesús juebena kökoreme tütek

²⁹ Jesús huämi yeu sika, Galiléa bahue mayoau yepsak. Huanäi júya káhuit jikau sika áma yejtek.

³⁰ Huanäi juebena gente áu rúktek, lolöim, liliptim, múurom, kaa emo mám yekame, entok huate yún kökoreme huériaka. Huanärim Jesústau am rúktiak, ä guókpo. Áapo entok am tütek.

³¹ Inëli jü juebena gente buére éiyay, múurom nokame bíchaka, jume kaa emo mám yekame türilame, jume lolöim naa kateme, entok jume liliptim bíchame. Huanärim Israelpo Diosta tüisi úttiley.

Jesús naiki miilim jibuätuak

(Mr. 8:1-10)

³² Jesús ä discípulom núnuka inel jiaahua:

—Juka gentetane jiolölë, bueitukim béja báij taahuare inomak aneka, entokim buáhuamta kaa jípure, jibuä béchibo. Kaa jibuälame sákatua béchibo éntokne kaa báare. Jáchinai jünem böot katétek, tébäi tamunake.

³³ Huanäi ä discípulom inel áu jiaahua:

—¿Jáksute itapo yún páanim jípure imi mékka jóa ániapo, simem jóbosi jibuänakre béchibo?

³⁴ Huanäi Jesús inel ámeu jiaahua:

—¿Jaiki páanimsem jípure?

Bempo inel jiaahua:

—Guoy búsanim, entok ili jaiki kútchum.

³⁵ Huanäi nésahuek, juka genteta buíapo jote sáhueka.

³⁶ Huanäi jume guoybusam páanim núka entok jume kútchum, inëli Diosta baysausuka, am rébektika ä discípulom am mákkak; jume discípulom éntok genteta.

³⁷ Simetakam jibuäk, entokim jóbuak. Huanäi jume lelebelaim yeu békame náu tójjak, guoybusan canajtam tátapunim.

³⁸ Jume jibuäkame éntok, naiki mil ohuimtukaimme, jáamuchim entok ili usim kaa áma náikiaka.

³⁹ Huanäi jume gentem sákatuasuka, barcopo jámuka buiära Magdala téäu yepsak.

16

Huépul señaltam áahuak jume pariserom entok jume saduceom

(Mr. 8:11-13; Lc. 12:54-56)

¹ Huanäi jume pariserom entok jume saduceom áhuim rúktek, ä jioptua báreka, señalta téhueka bétana áu aahuaka.

² Të Áapo am yómmiaka inel ámeu jiaahua:

—Tukariu yúmamta bichátek: “Türi báare jü tiempo”, tem jijia: “Bueituk jü ánia téeka síkilisi chátu.”

³ Én kethueytana éntok: “Buére jeknake, bueituk jü ánia téeka síkilisi namu chátu.” ¡Eme lútula Dios huáatemta mamatome! Akem ä täya, juka téeka ániata jáchin ä huéhui; të juka señal taahuata én huémta, ¡katem át jüneiya!

⁴ Jü kaa tü yóremra kaa huépülsi au nüyeme, señalta áu yáaria iaaka nooka; të kayta señalta éntok jípunake, profeta Jonásta señal jibba.

Huanäi am tójaka siika.

Jume pariserom levaduura

(Mr. 8:14-21)

⁵ Jume discípulom huáyтана yájaka, jume páanimim kaa nüpak, ámebia kópteka.

⁶ Huanäi Jesús ínel ámeu jiaahua:

—¡Akem ä bitcha, jó! Jume pariserom entok saduceom levaduura bétanem emo suaya.

⁷ Bempo éntok ínel éiyay, ínel jíaka:

—Kaa páanim itom nüpakä béchibo júnel jiaahua.

⁸ Jesús ä júneriaka, ínel ámeu jiaahua:

—¿Jatchiakasem ínel éiya? ¡Yoremem kaita súaléram: “Katte páanim jipure”, ti éaka!

⁹ ¿Jachem kaa ámeu huáate, jume mamni páanimmehui, mamni mil yoremem béchibo, entok jaiki canajtam enchim náu tójakähui?

¹⁰ Entok jume guoybusan páanimmehui, naiki mil yoremem béchibo, entok jaiki canajtam enchim náu tójakähui, ¿jachem kaa ámeu huáate?

¹¹ ¿Jatchiakasem kaa át júneiya? Kanne jume páanim béchibo ínel enchimmeu jiaahua, ál-la jume pariserom entok jume saduceom levaduura bétana; iári bétanem emo suaya.

¹² Huanärim júneiak, kaa jú levaduura páanim bétana emo suaya sáihuähui, ál-la jume pariserom entok saduceom juka doctrinata yore majtiahumta bétana.

Peero Jesústa yeu buissek, ä Cristo tíaka

(Mr: 8:27-30; Lc. 9:18-21)

¹³ Jum Cesarea Filipo buiárau yepsaka, Jesús ä discípulom nátemajek, ínel jíaka:

—¿Akim ä jábesä tíiya, jume yoremem, juka Yoremta Üusi?

¹⁴ Bempo ínel jiaahua:

—Huate enchi Juan Bautistä tíiya; huate éntok Elías; huate éntok enchi Jeremías tíiya, ö jamak huate profetam.

¹⁵ Áapo ínel ámeu jiaahua:

—Emesu, ¿nechem jábesä tíiya?

¹⁶ Símon Peero ä yómmiak, ínel jíaka:

—Émpë jú Cristo, Dios jíápsamta Üusi.

¹⁷ Huanäi Jesús ä yómmiak:

—Yúmalasé al-leehuamta jípure, Simmom, Jonásta üusi, bueítuk kaa kía jábe yoreme emou yá machiriak, ál-la ín Áchay téhuekapo kátekame.

¹⁸ Ínapone két ínel emou jiaahua, enchine Peero tíiya. Jú téta bueuruta béppa éntokne ín iglesia yoturianake; jú infierno puertam éntok kaibum áa béppa úttiata jípunake.

¹⁹ Enchine am máknake, jume réy nésauri téhuekapo yábem. Símeta ímí buíapo em sümäu, téhuekapo két sümátunake; entok sime buíapo em búttiakähui, téhuekapo két búttiátunake.

²⁰ Kaabeta am téjhua sáuhuek, jume ä discípulom, áu Cristotukä bétana.

Jesús ä muknakeu am tejhuak

(Mr: 8:31-9:1; Lc. 9:22-27)

²¹ Huanäi naateka Jesús ä discípulom huitti téjhua táytek, buere jóára Jerusaléniu ä huéenakeu úttiatakähui, entok jíokot áu yáanähui, jume tiöpopo yoiyoturim bétana, entok jume sacerdote chë nésahueme entok jume escriibam bétana, entok méhuaka báij taahuata huéy áu jíabitenakëhui.

²² Huanäi Peero áapolaiak sékana bíchaa ä nuk sika áamak ettejhuak táytek, ínel jíaka: —¡Señor, emoë jíokolë; bueítuk jú emou yáanäu kaa emou huéepo yúmala!

²³ Té Áapo Perotau kúakteka ínel jiaahua:

—¡In bíchápe mékka huéiye, Satanás! Kialë nee teítituabáare, bueítuk Diosta nokáhuë kaa bitcha, ál-la jume yoremem türëu bíchaa jíbba.

²⁴ Huanäi Jesús ä discípulommeu ínel jiaahua:

—Jábetaka junne ino sáu huéé bárëtek, kaa áu beutireka áu tóijnake; huanäi ä kúruj púaktiaka ino sáu huéenake.

²⁵ Entok jábetaka junne ä jíapsihua jínëu báareme, ä tárunake; entok jábetaka junne jú inot ä éa béchibo jíapsihua tárukame, ä téunake.

²⁶ Bueítuk, ¿jítasu áma téunake jú yoreme, jum ániat ayukamta yookateko, juka ä jíapsihua éntok ä tárukátekko? Entok, ¿jaikixsu ára béjtua jú yoreme, ä jíapsihua béchibo?

²⁷ Bueítuk ínapo jú Yoremta Üusi yebijnake, jum símek béppa ujoyorik ín Áchay áttiäpo, entok ä ángelesimmaki. Huanäi hueuhuépulam am béjtuanake, jita bem yáakau bétana.

²⁸ Tua lútüriapone inel enchimmeu jiaahua, huate ími aneme, katim kókkonake, ál-la taahuata yúmak Yoremta Üusi réytaka yepsamta bíchakátek.

17

Jesústa tábuiasi ä tahuakähui

(Mr. 9:2-13; Lc. 9:28-36)

¹ Búsan taahuarim simsuko, Jesús am nüka, Perota, Jacobota, entok Juan ä sailahua. Huanäi am nuk siika, júya káhuit jikahui bempolaim.

² Huanäi bem bíchápo tábuiasi áu yáuhuak. Ä pújbahua täata bénasi bélojkosi bíttuy; ä sánkohua éntok tósalisi aayuk, machiriata bénasi.

³ Ímiri Moisés entok Elías ámeu yeu machiak, áamak ettejhua.

⁴ Huanäi Peero Jesústau inel jiaahua:

—Señor, ¡turi ito béchibo jü ími anhuame! Enchi inel éayo, báij jótamte ími yáanake: huépülak emo béchibo, senuk entok Moiséjta béchibo, entok senuk Elíasta béchibo.

⁵ Ketune áapörík ä nokayo, namu machiriaka am róptiak. Huanäi jáhui namupo jikkaijtuk, inel jáka:

—Íri ájáría jü ín Üusi ín nákéhui. Áamakne al-leiya; áapöríkem jikkaja.

⁶ Jume discípulom ikái jikkajakam tónommey jáptek. Huanärim buíau tájti kom kóbatek, tüisi májhueka.

⁷ Huanäi Jesús ámeu rúkteka ámet mámték, inel jáka:

—Jáptëem; entok katem májhue.

⁸ Huanäi bempo jikau remteka, kaabetam bitchak, Jesústa áapolaik jíbba.

⁹ Të chúkula júya káhuit kómam sájako, Jesús ám sáhueka inel ámeu jiaahua:

—Juka enchim bíchakáu, kaabetem ä téttejhua, ál-la chúkula béja kókkolam násuk juka Yoremta Üusi jábiteko.

¹⁰ Huanäi ä discípulom ä nátemajek, inel jáka:

—¿Jatchiaka jüntuk jume escriibam ä úttiä tíiya, júka Elíasta bát yebijnakéhui?

¹¹ Jesús am yómmiak, inel jáka:

—Lútüriapo, Elías bát yebijnake; huanäi simeta bemelasi yánake.

¹² Tëne inel enchimmeu jiaahua, Elías béja yebissuk, të katim ä táyak, ál-lam simeta bem yáa bárëu áu yáuhuak. Ínëli kétchi jü Yoremta Üusi áme bétana jìokot yána.

¹³ Huanäi jume discípulom huitti jünëiak, Juan Bautistata bétana ä nokaíhui.

Jesús táij mukërata tütek

(Mr. 9:14-29; Lc. 9:37-43)

¹⁴ Juka genteta yún anëu am yájako, senu yoreme áu yepsaka tónommey áu kíkteka inel jiaahua:

¹⁵ —Señor, ín üusi táij múmukemtë nák jìokolë, tüisi jìokot áu bíbicha; bueítuk juebénasi táijpo huehueche, entok juebénasi báapo.

¹⁶ Huanäine jume em discípulommeu ä nüpak, të ímëri én tájtim kara ä tüte.

¹⁷ Jesús ä yómmiaka inel jiaahua:

—¡Eme nat tómti kat-riam kaita súalëram, entok símekut kaa türik joame! ¿Jauhuey tájtisune ikái enchimmet ayukamta enchimmet bit yáatinake jáni? Inohuem ä huéria.

¹⁸ Jesús kuttílasi át nésahuek, jü lemooniotachi. Huanäi íri át yeu siika, jü usitachi. Huanäi naateka türilataka taahuak.

¹⁹ Huanäi ä discípulom bempola sékãna Jesústau yájaka, inel áu jiaahua:

—¿Jatchiaka ítapo kara yeu ä béebak?

²⁰ Jesús inel ámeu jiaahua:

—Diostat éehuame ilikkik enchim jípure béchibo. Lútüriapone inel enchimmeu jiaahua, eme mojtaasa báchiata béechisi Diostat éatek, íri júya káhuittau inel jáatek: “Sékãné emo yetcha”, huanäi sékãna áu yécha éiyey. Ínëli enchim béchibo kaita kara yáataka tahuu éiyey.

²¹ Të jü ilë béna kókkoa lemoonio, ayuunopo entok oraciónimmaki jíba yeu sisime.

Jesús ä mënau bétana júchi nookak

(Mr. 9:30-32; Lc. 9:43-45)

²² Galiléa buiárapo bempörim aneyo, Jesús inel ámeu jiaahua:

—Ínapo jü Yoremta Üusi yóremem mámpo tóijna.

²³ Huanärim ä mënake; të báij taahuarim huéy jábitenake.

Huanäi bempo tüisi sirokoka taahuak.

Tiöpo impuestom béjtuaahuame

²⁴ Capernaum pueblou am yájako, Perotahuim yájjak, jume impuesto tómita náu totojame, inel jiaka:

—¿Jü enchim Maestro kaa am bébejtua, jume guoy dracmam?

²⁵ Áapo am yómmiak:

—Jeehui.

Huanäi jóapo ä kibakek, Jesús bát au nookak, inel jiaka:

—¿Jáchisè ä bitcha, Simmom? Jume ímí buíapo réyesim, ¿jábetasum ä úuhua, juka impuesto tómita: jume bem jóapo uusim, ö jume kaa áma joomem?

²⁶ Peero ä yómmiak, inel jiaka:

—Jume kaa jóapo joomem.

Huanäi Jesús inel áu jiaahua:

—Júnëli jume usim jóapo jooe béja kaita béjtua.

²⁷ Júnentaka junne, kaa am omtinaké béchibo, bahuehué sika anzuelota áman jímma. Huanäi juka kúchuta bát em yeu huíkekáu, Aké ä nüye huanäi ä tem étapokátek. Huanäre áma ä téunake, tómi estaterota. Íkäre nüka am mákka, íno béchibo entok émo béchibo.

18

¿Jábesu chë jü yöhue?

(Mr. 9:33-37; Lc. 9:46-48)

¹ Júnaköri jume discipulom Jesústau yájaka, ínëlim áu jiaahua:

—¿Jábesu chë júne áma yörisi machi, jum téhuekapo Diosta réy nésahuepo?

² Huanäi Jesús ili usita núnuca, áme násuk ä kétchak.

³ Huanäi inel jiaahua:

—Lütüriapone inel enchimueu jiaahua, kaa júchi ili usim bénasi emo nukateko kaibem aman kimunake jum Diosta téhuekapo réy nésahuepo.

⁴ Júnensan jábetaka junne kaa áu buérialéka í ili usi ténasi áu nüyeme, íri júnen chë yöhue jum Diosta téhuekapo réy nésahuepo.

⁵ Entok jábetaka junne, juka ili usita ilë bénnak ín téhuampo mabetakame, nee mabeta.

¡Jiokot áu huéenake, hua yoreme yore jioptuamtahui!

(Mr. 9:42-48; Lc. 17:1-2)

⁶ Jábe junne usi il-lichim nee súaleme, kaa türik am yáatuakame, chë türi éiyey, buru molino tétata kutánaapo át súmaka bahuéu kóm jímmaahuako.

⁷ ¡Jiokot maachi, jume ániat kaa türikuu yore jioptuame béchibo! Bueítuk úttia júkái ayunakéhui, të ¡Jiokot áu huéenake, hua yoreme yore jioptuamtahui!

⁸ Ä junëlitunakey, jume em mámam entok em guókim kaa türikum bíchaa enchi am huéria báareyo, Aké am chúktiaka mékka am guótia. Bueítuk chë türinake, kaa mámaka entok kaa guókeka yü jiapsihuáu em huéenakéhui, të kaa yúmalam mámaka entok yúmalam guókeka táijta kaa tutukéu em jímmaanähui.

⁹ Bueítuk empo, em pusim kaa türik enchi yáatua báareyo, yeuhué am huíkeka mékka am jímma. Bueítuk chë türinake, huépülam puseka yü jiapsihuáu em huéenakéhui, të kaa guoyim puseka táijta kaa tutukéu em jímmaanähui.

Kabara táruri ejemplo

(Lc. 15:3-7)

¹⁰ ¡Tüisem át suuhua! Kaabe kía kaitapo am bínnake, huépülak junne, ímëi ili uusim. Bueítuk jume bem ángelesim téhuekapo ín Áchay pújbapo jíbam aane.

¹¹ Bueítuk ínapo jü Yoremta Úusi jume emo tárulamene jínëu báreka äbo yebij-la.

¹² ¿Jáchisem ä bitcha? Senu yoreme cienim kabaraka, të huépülak táruko, ¿jachu kaa jume noventa y nuevem tósika júyat náa huéé táytinake, huaka áu tárukamta jariaka?

¹³ Të ínëli huémnta násuk ä tiakátek, lütüriapone inel enchimueu jiau báare, chë júne al-leenake, hua kabara áu táruka téihuakamta bétana, huame noventa y nuevem kaa emo tárukame béppa.

¹⁴ Ínëli kétchi, jü enchim áchay téhuekapo anemta nésau éeri, jume il-lichim ímí aneme, kaabeta áu tárú iaa, huépülak junne.

Jáchisu ¡jijjiokorihua jü hermaano

(Lc. 17:3)

¹⁵ Bueituk Cristota súalhuäpo émomak aanik, kaa türik émou ä yáako, empo éntok áapo emepolem aneka, kuttilasë áu nooka. Enchi ä jikkajako, Cristota súalhuäpo émomak anikë yölataka tahaanake.

¹⁶ Të kaa enchi ä jikkajako, huépülak ö guoyimë émomak huéria; bueituk guoyim ö bájim jikkajäpo sime noki lütüriataka tahaanake.

¹⁷ Të bempörim kaa ä jikkajako, igleesiapo náu aneme téjhua. Huanäi igleesiapo náu anim kaa ä jikkajako, jume kaa judiom entok publicanom Bénasë ä jípunake.

¹⁸ 'Lütüriapone ínel enchiméu jiaahua, simeta ímí buíapo enchim súmakähui, áman téhuekapo két súmatunake, entok simeta ímí buíapo enchim búttiähui, áman téhuekapo két búttiatunake.

¹⁹ 'Júchine ínel enchiméu jiaahua, eme guoyika, nanabeu éaka, ímí buíapo jita júne aahuátek, akem ä yáariana, ín Áchay téhuekapo anemta bétana.

²⁰ Bueituk ják junne, guoyika ö bájika ín téhuampo náu anemmaki, huámíne ínapo áme násuk aane.

²¹ Huanäi Peero áu rúkteka ínel áu jiaahua:

—Señor, ¿jaikisísune ä jiokorinake jáni, juka ín hermaano kaa türik inou ä yáako? ¿Guoy búsanisi?

²² Jesús ínel áu jiaahua:

—Ée; kaa guoy búsanisi jíbba, ál-la setenta guoy búsanisi.

Jume guoyika huikiriame

²³ 'Iari béchibo jú téhuekapo réy nésauri senu réyta bénna. Iri jume áu tékipanoame núnnuk, bempörim juka bem huikiriäu am júnerianakë béchibo.

²⁴ Huanäi cuentam ä jo táyteko, huépülaka áu yeu tóijhuak, guoj mamni mil talentom ä huikiriame.

²⁵ Iri kara áu béjtuaka taahuak. Huanäi ä tekohua át nésahuek ä nénkinä béchibo, ä jubiahua, ä úusihuam, entok simeta ä áttiahua, junëli ä huikiriäu béjtuanä béchibo.

²⁶ Huanäi jú tekipanuario ä tekobeu tónommia kíkteka, tüisi jìokot áu nookak, ínel jíaka: "In teeko, yánti jíapsekë nee boobícháihui. Ínapone simeta enchi béjtuanake."

²⁷ Huanäi jú tekipanuariota teeko, jíapsi sóokteka ä búttiatebok, entok ä huikiriäbet ä jìokorek.

²⁸ Huanäi yeu sika, senuk tékilpo ä jáláihua téhuak, cien denariom ä huikiriامت. Huanäi kutánapo át chátuka ä jíabi méay, ínel áu jíaka: "¡Juka em nee huikiriähüë nee bejtua!"

²⁹ Huanäi jú tekohuäpo ä jáláihua, guókpo áu tónommia kíkteka, tüisi jìokot áu nookak, ínel jíaka: "Yánti jíapsekë nee boobícháihui. Ínapone simeta enchi béjtuanake."

³⁰ Të áapo kaa báarek, ál-la carcelpo ä yéchatebok, juka ä huikiriäu ä béjtuäu tájti.

³¹ Jume áamak tekipanuariom juka áma huémta bíchaka, tüisim sirokaka taahuak. Huanärim bem yoturibeu sájaka ä ettejhuariak, juka simeta áma yeu sikamta.

³² Huanäi ä tekohua ä núnuka, ínel áu jiaahua: "¡Tekipanoalero kaa tú yóreme! Símeta huaka em nee huikiriäune enchi át jìokorek, inou enchi jìokot jíakä béchibo.

³³ ¿Jachë kaa két ínëli ä nák jìokoli máchiakay, juka em jálai, enchi ín nák jìokolekä Bénasi?"

³⁴ Huanäi ä tekohua omteka, jume yore bébebame mámpo ä tójjak, simeta ä huikiriäu ä béjtuäu tájti.

³⁵ Jesús ínëli jiaahuak:

—Ánëli kétchi, jú téhuekapo ín Átchay két ínëli enchim yáanake, juka enchim béj-reka ayukamta kaa chíkti jíapsimak enchim ä jìokóreko juka em hermanota.

19

Jesús divorciota bétana am majtia

(Mr. 10:1-12; Lc. 16:18)

¹ Chúkula Jesús ikäi nokta noksuka, Galiléa buiärapo yeu sika, Judea buiärau bíchaa siika, Jordán bathue huáyтана.

² Juebenara gente áa sáu sájjak. Huámíri jume kókoreme tütek.

³ Huanärim áu yájjak, jume pariserom, ä jìoptua báreka, ínel jíaka:

—¿Jachu yoremta béchibo türi jáni ä jubi ä jímmaanakëhui, kía jita béchibo junne?

⁴ Áapo am yómmiaka ínel jiaahua:

—¿Jachem kaa ä nok-la, juka jìojteta? Bueituk júnakoy ániata naateyo, "outa entok jámutta yáhuak".

⁵ Entok kət inel jiaahua: “Íari béchibo jü yoreme ä áchayhua entok ä áyehua tösika, ä jubibeu rúkteka áamak jíapsinake. Huanärím inéli huépülak náu takahuanake.”

⁶ Júnelim béja katim náapat guooyi, ál-lam náu huépülak takaanake. Juka Diosta náu rúktiakähui éntok, jü yoreme kaibu am náikimtenake.

⁷ Inëlim áu jiaahua:

—¿Jatchiaka jüntuk Moisés ä jímmaaka divorcio jíosiata ä mák nésahuek?

⁸ Áapo inel ámeu jiaahua:

—Enchim námakak jíapsekä béchibo jü Moisés junéli ä yáatebok, jume enchim jáamuchim enchim guótianake bétana. Tè tua késampo naateka kaa junéli huéiyey.

⁹ Ínapone inel enchimneu jiaahua, jábe ä jubi tábui yoremtamak áhuä náyotek ára ä jímma. Kaa ä junëlituko, ä jubi jíösia divorciota ä mákaka tábuik jubekátek, adulterio kúlpata jípureka tatahua; entok jábe juka jímata jubekame kət jíba júkai kúlpata huériunake.

¹⁰ Huanäi ä discípulom inel áu jiaahua:

—Ä inëlitunakey, kaa áma huétche, jü emo jubiahuame.

¹¹ Huanäi Áapo inel ámeu jiaahua:

—Katim simetaka áma yuuma, ä mabet béchibo, ál-la huame Diosta bétana jünehuamta mabetame.

¹² Bueítuk huate yoremem jauhuey júne kaa jujube; bempo júnel yeu tómtila. Huate entok tua káponim, yoremem inel am yáalä béchibo; huate entok bempo inel emo yáala, kaitat obisi éaka, juka Diosta tékil joo béchibo. Juka ikäi mabetakame áma áu yumäu jüneriaka ä yáanake; jíba türi éläposu jauhuey júne kaa jubnake.

Jesús tūhuata ili usim mákka

(Mr. 10:13-16; Lc. 18:15-17)

¹³ Huanäi ili usim áu tóijhuak, áme béppa mámtaka Diostau am buanianaké béchibo; tè jume discípulom kutti ámet nónokak, Jesústa kaa múksi bít íaaka.

¹⁴ Tè Jesús inel ámeu jiaahua:

—Akem am tójja Jume ili usim éläposum ínou kannake. Katem júkai am úuhua, bueítuk Diosta téhuekapo réy nésauta, bempom ä áttiak.

¹⁵ Huanäi áme béppa mámtaka yeu siika, jum ä aneïpo.

Jü riko jübua yótume

(Mr. 10:17-31; Lc. 18:18-30)

¹⁶ Huanäi senu áu yepsaka inel áu jiaahua:

—Türi Maestro, ¿jita tūhuatasune yáanake jáni, juka yü jíapsihuamta jípu béchibo?

¹⁷ Áapo inel áu jiaahua:

—¿Jatchiake nee türi tíiya? Kaabe éntok türi, Dios jíbba. Tè empo jíapsita ayukäu kibak bárëtek, Diosta nésahuim, Akè am éeria.

¹⁸ Júnel áu jiaahua:

—¿Jíta nésaurim?

Huanäi Jesús inel áu jiaahua:

—Katè yore súuhua. Jubekè kaa tábuimak jíapsa. Katè ékbua. Katè kía jábetat nooka.

¹⁹ Juka em áтчay entok em áiyey, Akè am yöre; éntoke juka emo bénasi yoremta emo bénasè ä ériaka ä bínnake.

²⁰ Jü jübua yótume inel áu jiaahua:

—Íkai simetane éeriala ín usitukápo naateka. ¿Jita éntok júchi ínou býey?

²¹ Jesús inel áu jiaahua:

—Empo tua lútula jíapsi bárëteko, sikè juka simeta em jípurèu nénkaka, poloobem ä míika. Huanäre ábo sika ino sáu huéiyey. Inëlè simeta joaka, áman téhuekapo ä jípunake, juka juebenak bėj-remta.

²² Íkai jíkkajaka jü jübua yótume, kaa al-leaka siika; bueítuk yún jita jípurey, ríkotukay.

²³ Huanäi Jesús inel ámeu jiaahua, ä discípulommehui:

—Tuane lütüriapo inel enchimneu jiaahua, tepa obiachi jü riko jum téhuekapo réy nésahueu kibak béchibo.

²⁴ Júchine inel enchimneu jiaunake, chë júne kaa obiachi jü kameyo jíikia pusimpo áman ä huéenaké béchibo, juka rikota téhuekapo Diosta réytaka nésahueu huéenake béppa.

²⁵ Jume discípulom ikäi jíkkajaka, tepam guómtilatata taahuak, inel jíakari:

—¿Jábesu éntok béja ára jínëutaka tahuana ke jáni?

²⁶ Huanäi ám bíchaka Jesús inel ámeu jiaahua:

—Jume yoremem béchibo iri tepa obiachi; tē Diosta béchibo kaita obiachisi maachi.

²⁷ Huanäi jü Peero ä yómmiaka, inel áu jiaahua:

—Señor itapo éni, simeta itom jipuréu tóij-la; huanäite emo sáu kaate. ¿Jítasute, én, jipunake?

²⁸ Huanäi Jesús inel ámeu jiaahua:

—Tua lütüriapone inel enchimmeu jiaahua, júnakoy béja simeta bemelasi tahuako, inapo Diosta Üusi tua réytaka bankot yejteko jum símek béppa uyorikuu, eme ino sáu rejtilame, ámanirem két jume dooce rey bankommet jotenake. Jume Israelta dooce tribum béchibem jueezimtunake.

²⁹ Jábe junne juka ä jóuhua, ö áamak huéeri, ö ä áchayhua, ö ä áyehua, ö ä jubiahua, ö ä usihua entok buíata, in téhuam béchibo ä tójakame, cientota béekisi áa béppa ä mabetnake, Diosta bétana, éntok két juka yü jiapsihua mta.

³⁰ Tē juebénaka bát kateme chúkulam kannake; jume chúkula kateme éntok bát kannake.

20

Párasim etpo tekipanuame

¹ Jü téhuekapo réy nésauri éntok áchayhuari yoremta familiaka bénna. Iri kethueytana yeu siika, tekipanuariom tákia báreka, ä huajpo páras takam chúktianakeme.

² Huanäi am tákiaka ámemak áu nok tütek, senu táapo huépul denariota am béjtua rókaka. Huanäi ä huajpo párasim ayukáu am bíttuak.

³ Chúkula kethueytana bátanim ják jiy júchi yeu siika. Huanäi huatem bitchak, kaita joaka, plaazapo jokame.

⁴ Huanäi inel ámeu jiaahua: “Emem ket áman kaate, jum huajpo párasim in él-lähui. Inapone juka tua enchim kobanakeu enchim béjtuanake.” Huanäi bempo áman sájjak.

⁵ Abe lül-la yejtey júchi yeu siika, entok kúpteyo abe bájim jiayo; huanäi két alé bénasi aayuk.

⁶ Entok abe mamnim jiy júchi yeu siika. Huanäi huatem kaita joame téaka, inel ámeu jiaahua: “¿Jatchiakasem kaita joaka sime táapo imi aane?”

⁷ Bempo éntok inel áu jiaahua: “Bueituk kaabe itom tákiála.” Huanäi áapo inel ámeu jiaahua: “Emem két áman kaate, jum huajpo párasim ayukähui; huanäine juka tua enchim kobanakeu enchim béjtuanake.”

⁸ Huanäi tukariu yúmak, jü yóturi huajpo párasim áttiakame, ä móoromabeu inel jiaahua: “Jume tekipanuame núnuka am béjtua, huépul taahuata, jume chúkula naatekame bátchu, jume bát naatekammeu tájti.”

⁹ Huanäi jume abe mamnim jiy áman yájakaihui, hueepulakam huépul denariota mabetak.

¹⁰ Jume bát tékiliu kimukame áman yájaka chem yún emo béjtua máchiley; tē bempom két hueepulakam huépul denariota mabetak.

¹¹ Huanärim ä mabetaka éhuil náu nookay, juka familiatau yóturita bėj-reka,

¹² inel jiaka: “Ímëi chúkula kimukame senu orata jíba tekipanuala, éntoke jíba ito bénasi am béjtuala, ¡táttareka entok bétte tékilta síme táapo itom yáalatuk junne!”

¹³ Huanäi áapo am yómmiaka huepúlakuu inel jiaahuak: “Amigo, kaitane enchi úuhua. ¿Jachune kaa nokta émomak yáuhua, huépul denariota enchi béjtua rókaka?”

¹⁴ Juka em áttia nukë siime; tē íkái chúkula kibakekamtane em mabetakáu béekiknä béjtua báare.

¹⁵ ¿Jachune kaa lütüriata jipure, juka in áttia in yáa bárë páman in yáanakëhui? Ö, ¿empo envidiata jipure jáni, in tü yóremtuká béchibo?”

¹⁶ Ínëli jume bát kateme chúkulam kannake; tē jume chúkula kateme, ímëi bát kannake. Bueitukim juebenna, jume núnurim; tērim ilikki, jume yeu púarim.

Jesús ä muknakeu júchi jüneriatebok

(Mr. 10:32-34; Lc. 18:31-34)

¹⁷ Jesús buere joára Jerusaléniu jikau sika, ä dooce discípulom naatepola am núnnuk. Huanäi böot huéeka inel ámeu jiaahua:

¹⁸ —Ímëte Jerusaléniu jikau kaate. Inapo jü Yoremta Üusi éntok jume tiöpopo chë nésahueme entok escriibam mámpo tóijna. Huanärim nokta át chúpanake, ä mēnä béchibo,

¹⁹ entokim kaa judíom mámpo ä tóijnake. Jiokochim ä joaka ä bemmuchanake. Huanärim kúrusit ä poponnake; të báij taahuarim huéy jiabitenake.

Jacobota entok Juanta áye aahuähui
(Mr. 10:35-45)

²⁰ Huanäi jü Zebedeota üusim áye ä asoammaki Jesústau rúkteka, áu tónommia kíktek. Huanäi senu huémta áu aahuak.

²¹ Áapo ínel áu jiaahua:

—¿Jítasë huáatia?

Jü jámut ä yómmiak:

—Ímëi ín guoy asoam, ámechë nésahue, bueítuk réytaka em nésahuepom émomak jotenake, huépúlaka bátatana, senuk éntok míkötana.

²² Huanäi Jesús ä yómmiaka ínel áu jiaahua:

—Katem jüneiya jita enchim aahuähui. ¿Jachem juka báasopo ín jinakeu ára ínomak jëye? ¿Jachu emëe juka jiokot anhuamta ín innënakeu ára ínomak ä innëa?

Huanäi bempo ä yómmiak:

—Jeehui, ámate yuuma.

²³ Áapo ínel ámeu jiaahua:

—Lútüria báasopo ín jinakeu ára enchim jinakëhui, entok juka jiokot anhuau ín innënakeu arem ínomak ä innëa. Të senuk bátatana entok míkötana, íno náapo jábem jotenakëhui, kanne ínapo ä jípure, juka jábem ín ä máknakëhui; ál-la jü ín Átchay áma am náikiala, jume íari béchibo yeu púarim.

²⁴ Jume guojmamni discípulom íkái jikkajaka ámehuim öomtek, jume guoyika emo sailakammehui.

²⁵ Huanäi Jesús am núnuka ínel ámeu jiaahua:

—Jüneäem, jume yáura tékiata naciónimmeu jípureme, bem nésahuepom úttiapo kaa türihuamta ámeu johua, entok jume buéresi emo jípureme úttiapom áme béppa nésahue.

²⁶ Të enchim násuk kaa ínëlitunake, ál-la hua enchim násuk áu yö joame, íri jume huatem nésauta jorianake.

²⁷ Bueítuk jábe enchim násuk bát huériata jípu báareme, íri huatem bétuk áu jípunake, nésauta am joriaka.

²⁸ Ínapo jü Yoremta Üusi äbo yepsak, kaa nésauta jabeta nee jooria íaaka, ál-la símem nésauta joria báreka; entok símem béchibo muk báreka ä jíapsi tójjak, juebenam jínëu báreka.

Guoy lilíptim bíchaka taahuak
(Mr. 10:46-52; Lc. 18:35-43)

²⁹ Jum pueblo Jericópo bempörim yeu sájako, juebena gente áme sáu sájjak.

³⁰ Jesústa áma huam huéy, guoy lilíptim bóo mayoat jokay. Huanäi ä jikkajakam kusisi cháchayek, ínel jíaka:

—¡Señor, Davidta Üusi, itomë nák jiokolë!

³¹ Jü gente éntok ámet kutti nónokak, kaa múksi am jiau sáhueka; të bempo chë júne úttiaka chaayey, ínel jíaka:

—¡Señor, Davidta Üusi, itomë nák jiokolë!

³² Huanäi Jesús kíkteka am núnuka, ínel ámeu jiaahua:

—¿Jítasem enchimmeu nee yáa ía?

³³ Bempo ínel áu jiaahua:

—Señor, itom pusimte étapo íaa.

³⁴ Huanäi Jesús am jiokoleka, pújpo ámet mámték. Huanärim sep bíchaka taahuak, entokim áa sáu sájjak.

21

Yólataka Jesústa buere joära Jerusaléniu kibakëhui
(Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹ Buére jóära Jerusaléniu jëla am kateyo, jum pueblo Betfagéhuim yájjak, káhui Oliivou kaa mékka. Huanäi guoy discípulom áman bíttuak,

² ínel ámeu jíaka:

—Ili jóära itobeu kátékáhuem kaate. Huanärem buruta áma chäkamta téunake, ili buruta jípuremta. Akem am búttiaka ábam huéria.

³ Të jábeta jáchin enchimneu jiaj, ínëlem áu jiaunake: Jü Señor am huátia; láutite ábam nóttianake.

⁴ Síme ìri yeu siika, áhuá chúpanaké béchíbo, juka profeetata nokakáhui, ínel ä jáako:

⁵ Inëlem áu jiaunake, jü buere jóára Siónpo jóakammehui:

“Ímí emou huéiye, jü em réy,

kaa áu chëhualeka, buru jámuttat yetsimeka,

ili buuru animal asoari ára púaktemtachi.”

⁶ Huanäi jume discípulom áman sájaka, Jesústa nésahueká páman ä yáhuak.

⁷ Huanärim juka buru jámutta núpak, entok juka ili buruta; ímirim jume bem mántom áme béppa óorek. Huanäi Áapo áme béppa yejtek.

⁸ Jü gente éntok tüisi juebénakay. Huanärim bem mántom böot tósakay; huate éntok júya sáhuatam chúktiaka böot ä huáltiasakay.

⁹ Jü gente bát kateme entok áa sáú kateme chayekam ínel jiaahuay:

—¡Buéresi al-leehuame Davidta Üusi béchíbo! ¡Jü Señorta téhuampo ábo huéeme, tüisi buére al-leehuame áa béchíbo! ¡Jikat bétana huéiye, jü buére al-leehuame!

¹⁰ Jerusaléniu ä kibakeko, síme áma jóakame tüisim al-leaka áu yeu sájjak, ínel jíaka:
—¿Jábese ìri?

¹¹ Huanäi jü gente ínel jiaahuay:

—Íri Jesús, jü profeeta pueblo Nazaret Galiléa buiärapo joome.

Tiöpopo kaa tüirik joame yeu béebak

(Mr. 11:15-19; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹² Jesús jum Diosta tiöpopo kibakeka, símem jita áma nénenkame entok jita áma jínnume yeu am béebak, entok jume tómita áma nakuliame mesam am móbektiriak, entok guókohuim nénenkame sila-bankom mékka am huötiriak.

¹³ Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—Ínel jiojteri: “Jü ín káari, oración áma jojuhua kári ti téhuaana”; të eme, tómi lak-ron káu guójoriata bénasem ä jípуре.

¹⁴ Huanärim jum tiöpopo áu yájjak, jume liliptim entok lolöim; huanäi am tütek.

¹⁵ Të jume sacerdotem chë nésahueme entok escriibam, juka buéresi jita ä jóäu ä bíchaka, entok jume usim tiöpopo chay nokaka ínel jíame: “¡Buére al-leehuame Davidta Üusi béchíbo!”, huanärim óomtek.

¹⁶ Huanärim ínel áu jiaahua:

—¿Jachë am jíkkaja, juka ímëi nokáhui?

Huanäi Jesús ínel ámeu jiaahua:

—Jeehui. ¿Jachem jauhuey júne kaa ä nok-la, juka jiojteta? Bueítuk ínëli jiaahua:

Jume ili usim entok jume chëyeme tempo, ímëri chë yúmalasi enchi am yörinakë béchíbo tüise am buiktuala.

¹⁷ Huanäi buére jóäraapo am tójaka yeu siika, pueblo Betaniau bíchaa; huanäi huámi taahuak.

Chuna óguotat bétte nooki

(Mr. 11:12-14, 20-26)

¹⁸ Kethueytana buére jóärau nótteka tébäurek.

¹⁹ Chuna óguota böo mayoat huéekamta bíchaka, áu rúktek; të kaita át téhuak, kía sáhuam jíbba. Huanäi ínel áu jiaahua:

—¡Jauhuey júne kaa júchi takanake!

Huanäi sep huaakek, jü chuna óguo.

²⁰ Jume discípulom íkái bíchaka, buére éakam át guómtilatata ínel jiaahuay:

—¿Jáchisu ìri chuna óguo sejchúkti huaakek?

²¹ Jesús am yómmiaka ínel ámeu jiaahua:

—Lütüriapone ínel enchimneu jiaahua, eme Diostat éaka kaa kóm éátek, katem kía íkái chunammeu ín yáakáu jiba ára jo éiyey; ál-lem ínel áu jíakátek, í júya káhuui: “Sóoktekë bahuéu emo jímma”, huanäi junëli áu yáa éiyey.

²² Símeta oraciompo súaleka enchim aahuáu, akem ä mabetnake.

Jesústa yäura

(Mr. 11:27-33; Lc. 20:1-8)

²³ Tiöpou ä yepsako, jume chë áma nésahueme entok jume pueblopo yoiyöturi nésahueme Jesústahuim rúktek, huatem ä majtiayo. Huanärim ínel áu jiaahua:

—¿Jíta yäuratasë jípureka íkái johua? Entok, ¿jábese enchi ä mákkak, íkái yäurata?

²⁴ Jesús am yómmiaka ínel ámeu jiaahua:

—Ínapone két enchim temaijnake. Enchim nee yómmiako, ínapone két enchim téjhuaanake, jita yáurata jípureka íkái ín joähui.

²⁵ Jü Juanta yore batöahui, ¿jákübosu huéiye? ¿Téhueka bétana, ö yoremem bétana?

Huanäi bempo náu nookay, ínel jiaka:

—Bueituk téhueka bétana ti itom jiayo, Áapo ínel ítou jiaunake: “¿Jatchiaka jüntukem kaa ä süalek?”

²⁶ Yoremem bétana ti itom jiay éntok, pueblotate májhue; bueituk simetakam Juanta profetapo jípure.

²⁷ Huanärim Jesúsata yómmiaka ínel áu jiaahua:

—Katte jüneiya.

Huanäi Áapo két ínel ámeu jiaahua:

—Ínapone két kaa enchim téjhuaanake, jita yáurata jípureka íkái ín joähui.

Guoy usiarim ejemplo

²⁸ Jesús ínel ámeu jiaahuak:

—Të, ¿jáchisem ä bitcha? Senu yoreme guoyim üusekay. Jü huépülakuu rúkteka ínel áu jiaahua: “In üusi, i taahuariché áman párasim ayukápo tekipanua.”

²⁹ Áapo ä yómmiaka ínel jiaahua: “¿Kanne báare!” Të chúkula áu temajeka ä éäpo nótteka áman siika.

³⁰ Jü senukuu rúkteka két ínel áu jiaahua. Huanäi áapo ä yómmiak, ínel jiaka: “Jeelui, Señor, ámanne huéenake.” Të kaa áman siika.

³¹ Jume guoyika sáihuakame, ¿jábesu ä áchay néshau yáuhuak?

Bempo ínel jiaahua:

—Jü bát sáihuakame.

Huanäi Jesús ínel ámeu jiaahua:

—Lütüriapone enchim téjhua, jume publicanom éntok jume jáamuchim júyapo yorememmak rejteme enchimpachim áman kaate, jum Diosta réytaka néshahuéhui.

³² Bueituk Juan enchimmeu yepsak, bóot lútula huémta huériaka; të katem ä susualek. Të jume publicanom éntok jume jáamuchim júyapo yorememmak rejteme, íméi ál-la ä susualek. Eme éntok íkái bíchaka junne, katem emo jiapsi kúaktiak, ä súal béchíbo.

Jume kaa tü yóreme tekipanualerom

(Mr. 12:1-12; Lc. 20:9-19)

³³ ‘Akem ä jíkkaja, juka täbui ejemplota: Yoreme famiiliakamta bétana. Ä huajpo páras óguom jábuaka am kóräituak. Párasim áma báhua nunühuamta yáaka, tétam náu cháiyak, mejikat tájti simeta bíb béchíbo.

Huanäi huatemmeu ä perentaka, mékka bíchaa siika.

³⁴ Huanäi páras takam chúktianäu yúmako, jume ä sáhuéhuim áman bíttuak, ä huajpo párasim suayammehui, juka huajpo yeu huémta am mabet íaaka.

³⁵ Të jume tekipanualerom jume áman bíttuarim buíseka, huépülakim tüisi kókosi yáuhuak; senuk éntokim méak; senuk éntokim tétammey mámaasuk.

³⁶ Júchi bénasi ä sáhuéhuim ché búrum áman bíttuak; të jume tekipanualerom jume bát áman bíttuahuakame bénasim am yáuhuak.

³⁷ ‘Íkái simeta yeu simsü násuku, ä üusihua áman bíttuak: “In üusi ál-lam yörínake”, ti jiaka.

³⁸ Të jume tekipanualerom, juka huajta áttiakamta üusi bíchaka, náhuim ettejhuaka ínel jiaahua: “Íri jü símek áttiaka tahuaseme. Binem kaate; atä ménake. Huanäite ítapo símemak tahuanaake.”

³⁹ Huanärim páras etpo yä huíkeka ä méak.

⁴⁰ Jü yóturi páras etta áttiakame yepsakátek:

—¿Jáchisu am yáanake jáni, jume tekipanualerom?

⁴¹ Inélim áu jiaahua:

—Jume kaa türík jíápsekame, kaa am jiokoleka am súanake. Huanäi juka páras etta tattábuim mámpo ä tóijnake, bueituk tiempota yúmák ä mabet éäu, ä béjtuaná béchíbo.

⁴² Jesús ínel ámeu jiaahua:

—¿Jachem jauhuey júne kaa ä nok-la, juka Diosta noki jiojteta? Ínel jiamta: Jume káateme, juka tétatam türík yeu tahuariak.

Íri teta éntok ejkinapo nahuataka yeu simla.

Jü Señor íkái yáala.

Īri itom bíchäpo buériasi maachi.

⁴³ Huäri béchibone inel enchimmeu jiaahua, jü Diosta réy néosauritem úhuana. Huanäi täbui gente ä mákna, Diosta éä páman türik taka báareme.

⁴⁴ Jábetakä junne, ĩri tétata béppa huéhekame jámtiatunake; të jü téta senuk béppa kóm huéhekätek jótasi ä tutujnake.

⁴⁵ Ä ejemplom jikkajaka jume sacerdotem tiöpopo chë nésauheme entok jume pariserom jünéakam taahuak, bempörim bétana ä nokaihui.

⁴⁶ Të jáchin bem ä buijnakeu áachim ä jariay; tem pueblota májhuey, bueituk bempom ä profeetatukä bétana ä täyay.

22

Pajko bóoda ejemplo

¹ Jesús am yómmiaka júchi ámeu nookak, ejemplommeyi, inel jiaka:

² —Jü Diosta téhuekapo réy nésauro, senu réyta bóoda pajkota yáakä benna, ä üusi béchibo.

³ Huanäi ä sáhuëhuim náasam bíttuak, bóodau néjunrim núnu béchibo; të imëi katim áman kat bábarek.

⁴ Huanäi júchi huatem ä sáhuëhuim áman bíttuak, inel jiaka: inëlem ámeu jiaahua, jume néjunrimmehui: “In toorom entok animaalim áahuikam súasuri; buáhuamtane béja yáatebosula. Síme béja huéchiapo óorek. Bóodahuem äbo kaate.”

⁵ Të bempo kaa áman kat báreka sájjak, senu ä huasau bíchaa, senu éntok ä tékil bíttuak báreka siika.

⁶ Huate éntok, jume áman sáyhuakame buíseka, kökosi am yáaka am súhuak.

⁷ Jü réy íkái jikkajaka öomtek. Huanäi ä yún sontarom áman bíttuaka am súatebok, jume huatem mëakame entok bem jóära am táariak.

⁸ Huanäi ä sáhuemmeu inel jiaahua: “Jü pajko bóoda béja yúmalasi huéchiapo óorek; të jume néjuntaka áman kannakeu katim áma náikiapo yúmalatukay.

⁹ Ámanem kaate, jume böom päkun bíchaa yeu katemmechi. Huanärem símem enchim tíau bóodau núnnu.”

¹⁰ Huanäi jume sáyhuame böommet yeu sájjak. Símem jume bem tiákähuim náu tójjak, tü yöremem entok kaa tü yöremem. Huanärim áma tápunak, jume bóodau néjunrim.

¹¹ “Huanäi jü réy áman kibakek, jume néjunrim bíchaka senu yoremta áma téhuak, kaa bóoda súpem súpekamta.

¹² Huanäi inel áu jiaahua: “Amigo, ¿jáchise äbo kibakek, kaa bóoda súpem súpeka?” Huanäi áapo kaa jáleka taahuak.

¹³ Huanäi jü réy inel ámeu jiaahua, jume sáyhuammehui: “¡Akem ä súmma, guótko entok mámpo! Huanärem päkun bíchaa ä jímma, kut huathuattëhui. Huämñiri buannake, támim kumeka.”

¹⁴ Bueituk juebenamme jume núnurim; tem ilikki jume yeu púari.

Yäura impuestom

(Mr. 12:13-17; Lc. 20:20-26)

¹⁵ Jume pariserom sájaka náu ettejhuak, kaa inel ä éäpo jita ä nokay ä jaatia báreka.

¹⁶ Bem discípulomim áu jaasek, herodianommaki, inel jiaka:

—Maestro, jüneate lütüriata em türëhui, éntoke lütula lütüriay Diostau bíchaa huémta am majtia; éntoke kaabeta bétana emo suaya, bueituk juka yoremta, ä jülëbénapo, katë ä bíchaka át suuhua.

¹⁷ Enë itom téjhua: ¿Jáchisë ä bitcha? ¿Jachu türi jáni rey Césarta impuestom béjtua béchibo? Ö, ¿éé?

¹⁸ Të Jesús jünéaka kaa tü éehuamta bem jípurëhui, inel ámeu jiaahua:

—Emëe kaa tü yörememtaka emo tü joame. ¿Jatchiakem nee jioptua báare?

¹⁹ Nechem ä bíttua, juka impuesto tómita.

Huanäi bempo huépul denariota áu buíssek.

²⁰ Huanäi inel ámeu jiaahua:

—¿Jábessa pújbak, entok jábesam téhuak, jume tómit jiojterim?

²¹ Bempom ä yómmiak:

—Césarta pújba.

Huanäi Áapo inel ámeu jiaahua:

—Juka Césarta áttia, Césartem ä mákka; juka Diosta áttia éntok, Diosta.

²² Íkái jikkajakam buére éeak. Huanärim ä tójaka sájjak.

*Kókkolam jábitë bétana nátemajhuame**(Mr. 12:18-27; Lc. 20:27-40)*

²³ Huäri taahuarichi jume saduceom áu yájjak. Ímëri katim ä súaley, juka kókkohuaka júchi jábitehuamta. Huanärim Jesústa nátemajek, ínel jáka:

²⁴ —Maestro, Moisés ínel jiaahua, jábetaka junne kaa üuseka mukukátek, ä sailahua juka jámut jókoptulata ä nüpo yúmala. Huanäi át usiakátek, ímëri ä saila mukilatachim náikiataka tatahua.

²⁵ Yoremem guoy-búsanika, emo sailaka ito násuk aaney. Huépülaka bát juubek, të kaa üuseka muukuk. Huanäi ä jubi ä sailabeu të muukuk.

²⁶ Ínëli këtchi jü chúkula huéeme entok jü bájikun huéeme, guoy-búsanim yumäu tájtím kókkok.

²⁷ Chúkula símem kókkosuk, jü jámut két muukuk.

²⁸ Jume kókkolam jábiteko, jume guoy-búsanika ä jubekaihui, ¿jábesu júntuk ikäi jámutta jubeka tahuanake jáni?

²⁹ Huanäi Jesús am yómmiaka ínel ámeu jiaahua:

—Jiop-läem, juka Diosta noki jiojteta entok ä úttiära kaa täyaka.

³⁰ Bueítuk kókkolam jábitëpo, kaabe jubnake entok kaabe jubtuana; bueítuk téhuekapom Diosta ángelesim bénasi jápsínake.

³¹ Të jume kókkolam jábitenake bétana, ¿jachem Diosta nokakäu jiojterita kaa nok-la, ínel ä jápo?:

³² “Ínapone Abrahamta Dios, entokne Isaacta Dios, entokne Jacobta Dios.” Dios kaa kókkolammeu Dios, ál-la jápsammehui.

³³ Jü gente ä nokihua yore majtiahuamta jákkajakam akim ä úttiley.

*Jü buére nésaui**(Mr. 12:28-34)*

³⁴ Huanäi jume pariserom ä jákkajak, Jesústa jume saduceom kaita am noktuakähui. Huanärim huépülay bénasim emo náu tójjak.

³⁵ Senu ámemak joome, Moiséjta ley am mamajtiaihui, ä nátemajek ä jioptua báreka, ínel jáka:

³⁶ —Maestro, ¿jita nésaui chë yörisi maachi, jum Moiséjta leypo?

³⁷ Jesús ínel áu jiaahua:

—“Dios em yöterié náknake, síme em jápsiyi, entok síme em espíritu, entok síme em éerimmeyi.”

³⁸ Íri ínel jü tua bát huéeme entok jü nésaui chë yörisi maachi.

³⁹ Jü chúkula huéeme entok két alé bënna: “Juka emo bénasi yoremtë náknake, em emo náké bénasi.”

⁴⁰ Ímëi guoy nésaui rimmet huijüte, jü Moiséjta ley entok jume profeetam jiojteri.

*¿Jábesu Cristota üusek?**(Mr. 12:35-37; Lc. 20:41-44)*

⁴¹ Jume pariserom ketune náu aneyo,

⁴² Jesús am nátemajek ínel jáka:

—Cristota bétana, ¿jáchisem éiya? ¿Jábesä üusek?

Ínëlim áu jiaahuak:

—David ä üusek.

⁴³ Huanäi Áapo ínel ámeu jiaahua:

—¿Jatchiakasu júntuk David, Espiritu Santota úttiäray nokaka, “Señor”? Ti ä téhuak, ínel jáka:

⁴⁴ Ínel jiaahuak jü Señor ín Señortahui:

“In bátatané yejte,

jume enchi béj-reka kateme em guókim bétuk nee am órëu tájti.”

⁴⁵ David “ín Señor” ti ä téhuak. ¿Jáchisu júntuk ä úussitunake?

⁴⁶ Kaabe ára ä nok yómmiaka taahuak; entok huäri taahuarit naateka kaabe júchi ä nátemajek.

23*Jesús pariserom nátua**(Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54; 20:45-47)*

¹ Huanäi Jesús gentetau nookak, entok ä discípulommehui, ínel jáka:

² —Jume escriibam entok pariserom, Moiséjta bénasim yäurata jípureka emo bíttebo, juka Moiséjta leypo huatem majtiahuäpo.

³ Ínëli símeta huaka enchimneu nokaka enchim ëria iau, akem ä ëria, éntokem ä yáuhua. Të juka kaa tüisi aneka bem jipsáú, katem ä joo báare; bueítuk bempom senu huémta yore majtia, tem tábuiasi jíápsa.

⁴ Bueítuk ánaatam súsuma béttesi maachik entok kara huériutumta, yoremem jénommetchim am öore; të bempom huéput sútuy júnem kaa át jálo-jálojte.

⁵ Ál-lam símeta bem joáú johua, yoremem bétana emo bít íaaka; bueítuk Diosta nooki jíojteta kóba mejéku entok mám tébiapom ä jípureka, sébem bem mánto súpem béppa chátxa.

⁶ Entokim pajkopo násuk joka jibuáhuamta türe, jum sinagogampo entok bankom bát jokammet bem jotenakéhui,

⁷ entok pláazapo bem tebotuanähui, entok huate yoremem bétana, “¡Maestro, Maestro!”, ti ámeu jiahuamta.

⁸ “Të emée, katem “kóba yöhue” ti emo téhua íaa; bueítuk huépülaka enchimneu kóba yöhue, jü Cristo; eme éntok símetaka emo saylak.

⁹ Katem jábeta “ín Átxay” ti téttéhua báare ímí buíapo; bueítuk huépülak jíbete Áchayek, juka téhuekapo kátekamta.

¹⁰ Katem “Maestro” ti emo téhua íaa; bueítuk huépülaka enchimneu Maestro, jü Cristo.

¹¹ Jü enchim násuk chë yörisi maachi, íri enchim nésauta jorianake.

¹² Bueítuk jü jikau áu tóboktéame, kóm tahuariana; të jü bétuk áu jípureme éntok, jikau tóboktiana.

¹³ “Të, jjiokot maachi enchim béchíbo, escriibam entok pariserom, kaa tü yóremtaka emo tü joame! Juka téhuekapo réy nésautem yoremem béchíbo páttiaka, eme júne kaa áman kíkikimu, entok jume áman kimu báareme júnem kaa áman kimutua.

¹⁴ ‘Jjiokot maachi enchim béchíbo, escriibam entok pariserom, kaa tü yóremtaka emo tü joame! Jume jámut jókoptula káarim emo áttia mámaka, íachirem jiahuiteka oraciónim tettëbem johua. Íári béchíbo chë bétte noki enchimmet chúpatunake.

¹⁵ ‘Jjiokot maachi enchim béchíbo, escriibam entok pariserom, kaa tü yóremtaka emo tü joame! Buíachi entok bahuechi mékka tájti náa sájaka, juka religiompo kaa enchimmak anemta enchimmakem ä tahuatua. Huanárem ínëli ä yásuka, chë júne enchim béppa béetëu bíchaa ä huéenakeu, ä boo totoja.

¹⁶ ‘Jjiokot maachi enchim béchíbo, liliptim huatem böota téjhuame! Inëlem jiaahua: “Bueítuk jábetaka junne tíöpota bát kéchaka ä nokáu lütüriateme, kaitapo tatahua; të jábetaka junne juka orota tíöpopo ayukamta bát kéchaka ä nokáu lütüriateme, ä béjtuanaké béchíbo úttiataka tatahua.”

¹⁷ ¡Kaa susuakem liliptim! Bueítuk, ¿jítasasu chë yörisi maachi? ¿Jü oro o jü tíöpo orota Diostau bíchaa náikiame?

¹⁸ Inëlem két jiaahua: “Jábetaka junne juka tíöpo altarta bát kéchaka ä nokáu lütüriateme, kaitapo tatahua; të jábetaka junne juka ofrendata Diostau bíchaa náikiata altarta béppa órekamta bát kéchaka ä nokáu lütüriateme, ä béjtuanaké béchíbo úttiataka tatahua.”

¹⁹ ¡Enchim éápem aane, éntokem liliptim! ¿Jítasu chë yörisi maachi? ¿Jü ofrenda Diostau bíchaa náikiari, ö jü altar, juka Diostau bíchaa náikiata áa béppa órekamta santosi joame?

²⁰ Bueítuk jü altarta bát kéchaka ä nokáu lütüriateme, kaa íári béchíbo jíba ä nokáu lütüriate, ál-la jü síme áa béppa órekamta béchíbo kétchi.

²¹ Jü tíöpota bát kéchaka ä nokáu lütüriateme, kaa íári béchíbo jíba ä nokáu lütüriate, ál-la Dios áma anemta béchíbo kétchi.

²² Juka téhuekata entok Diosta áma yeyesáú bát kéchaka ä nokáu lütüriateme, huaka áma kátekamta béchíbo két ä nokáu lütüriate.

²³ “Të, jjiokot maachi enchim béchíbo, escriibam entok pariserom, kaa tü yóremtaka emo tü joame! Bueítuk eme juka júya méntata, anista, entok cominota, diezmota áma yeu huíkeka Diostau bíchaa náikia; tem juka chë yörisi machik Moiséjta leypo huémta yeu tahuaria. Juka lútula huémta, yore nák jikolihumta, entok Dios éehuamta, ikárem kaa yeu tahuariaka ä yáa éiyey kétchi, të juka huatek kaa kóptiaka.

²⁴ ¡Liliptimtakem huatem böota téjhua! ¡Juka huetëpáritem yeu baayu, të juka kameyota éntokem huúktia!

²⁵ “Të, jjiokot maachi enchim béchíbo, escriibam entok pariserom, kaa tü yóremtaka emo tü joame! Bueítukem juka báasota entok puraátota, béppatana túlisem ä bábaksia; të huáijhuatana enchimmet tápuni, jü ékbuahuame entok jü jáchin júne yún jítasu áttia péhuame.

²⁶ ¡Parisero lipti! Báchë juka báasota entok puraátota huáijhua tüte; bueituk junëli béja päkutana két tütetaka ä tahananäkë béchïbo.

²⁷ "Të, ¡jiokot maachi enchim béchïbo, escriibam entok pariserom, kaa tü yóremtaka emo tü joame! Eme kókkolam sepultura tósalisi béppa bíttu bénäem; yeutanem musála machisi bíttu, të huáijhua éntokem mukira ótammeý tápuni, entok síme chïcha máchirayi.

²⁸ Ínëli këtchi emëe, lütüriapem päkutana yoremem bíchäpo, türik johuamta Bénasi emo nüye; të huáijhua kaa tü yórememtakem emo tü johua; kaa tühua éntok enchimmet tápuni.

²⁹ "Të, ¡jiokot maachi enchim béchïbo, escriibam entok pariserom, kaa tü yóremtaka emo tü joame! Bueituk jume profetam sepulturamem johua, entok jume lütüriata boojoriaka kókkolame béppa monumentom sesehuatua.

³⁰ Huanärem ínel jiaahua: "Bueituk ítapo itom áchayim taahuarimmet jiápsakátek, kaibute ámamak chátuka jume profetam ójbo guótia éiyeý."

³¹ Ínëlem emesu emo yeu buisse, jume profetam súakame enchim áchayekä bétana.

³² Eme këtchi, jume bannataka kat-riam naatekähui, ¡akem ä chúpasu!

³³ ¡Bakochim! ¡Bakot usiataka nát tómti kateme! ¿Jáchisem emo ä guójanía máchile, juka bétte nokta infierno táijta béetëu enchim huérianakëhui?

³⁴ Huári béchïbone enchimmeu am bíttua, jume profetam, entok buére jita täyame, entok ¡jotjelerom. Ímërem huatem súanake, kúrusit am poponaka; éntokem huatem bemmuchanake, enchim singoogampo; éntokem huatem jájjanake buére jóäram békataná.

³⁵ Jú lütula jiápsame ójbo, buíata béppa guótekame síme enchim béppatunake, jú Abelta ójbo lütula jiápsaka mukukäpo naateka, entok Zacarías, Berequíasta üusi ójbou tájti, ikäi jum tiópota entok altarta násuk enchim mëakähui.

³⁶ Lütüriapone ínel enchimmeu jiaahua: Íri síme ámeu huéenake, jume én nát tómti kateka jiápsammehui.

*Jesús buere joära Jerusalénta jiolekoka buaanak
(Lc. 13:34-35)*

³⁷ ¡Emëe Jerusalénpo joome, emëe Jerusalénpo joome! ¡Émem am memësus, jume profetam, éntoke tétammeý am mamaasuk, jume emou bittuarim! ¡Jaikisisune jume em üusim náu tóij bábarek, jáchin juka tótorita ili tótorim másam bétuk náhuä totoja Bénasi! ¡Të katem báarek!

³⁸ Én éntok jú enchim jóhúa sipa sóola kaabe áma aneka tahananake.

³⁹ Bueitukne enchimmeu júnel jiaahua: Én naatekem kaa nee bínnake, ál-la júnakoy ínel enchim jíayo: "¡Buére al-leehuamta jípureka itou yebisise, jú Señorta téhuampo huéeme!"

24

*Jesús tiópota tátapnä tíaka nooka
(Mr. 13:1-2; Lc. 21:5-6)*

¹ Jesústa tiópopo yeu simlataka ä huéeyo, ä discípulom áu rúktek, jume tiópopo káarim ä bíttua báreka.

² Áapo am yómmiaka ínel ámeu jiaahua:

—¿Íkäre simeta bitcha? Lütüriapone ínel enchimmeu jiaahua, kaita ímí téta nát béppa kateka tahananake, bueituk síme tátaptaka tahananake.

*Ániata kee lüteý señalim ayunake
(Mr. 13:3-23; Lc. 21:7-24; 17:22-24)*

³ Jesústa káu Oliivompo ä kátek, ä discípulom bempolaika áu rúktek, ínel jíaka: —Ítomë téjhua, ¿jahueysu naatenake jáni jú huéenakeme? Entok, ¿jita señalsu ayunake enchi yebijnakeyo, entok ániata lütinakeyo?

⁴ Jesús am yómmiaka ínel ámeu jiaahua:

—¡Tüisem jítat suuhua! Kaabe enchim báitáunake,

⁵ bueitukim juebénaka yáijnake, ín téhuampo emo katë tíaka: "Ínapone jú Cristo", ti jíaka; entokim juebenam báitáunake.

⁶ Éntokem náu nássuahuamta jikkaijnake, entok náu nássua báahuaka náu ette-jhuamta. Katem jáchim emo éetua, bueituk úttia símeta ikäi huéenakëhui; të ketune kee jee yuuma, jú taahuari ániata lütinakëhui.

⁷ Bueituk huépu nación tábui nacióntamak nássua báreka áu tóboktianake, entok huépu réy nación tattábui réy naciónta bėj-reka áu tóboktianake. Tébaa entok kókoo ayunake, entok juebena bėkatana buía áu yoonake.

⁸ Íkai simeta hué násuk, én júbua naatenake, jü kókosi éehuame.

⁹ 'Huanái huate jìokot enchim jonakeme, yaura mampo enchim toijnake, éntokem súana, ínomak enchim katé bėchíbo, síme gentem enchim omtianake.

¹⁰ Juebėnakam Diosta bem súalėu tóijnake. Emom bėj-reka emo yeu buíjnake, entokim kaa emo huáatiaka emo omtianake.

¹¹ Juebėnakam emo tóboktianakee profetaamtaka Diosta bėchíbo emo noká tiaka, entokim juebenam bəitəunake.

¹² Juka kaa tıhuata áu büruriaká bėchíbo jü emo nákhuame sipnake.

¹³ pTė jábe á mukėu tájti ínot éaka jíápsakame, Diostamak jíbapo bėchíbo jíápsinake.

¹⁴ Íri evangelio Dios réy, síme ániat jíápsammeu nokna; bueituk jume naciónim á jilkkájjanakė bėchíbo. Huanái bėja yúmanake ániata lútinakėhui.

¹⁵ 'Eme á bichátek, juka Diosta bėj-reka kaa türlich áma johuamta, jum tíopo altar chė yórisi machiku, profeta Daniela jìojtekáhui —jü jìojterita nokame, át suaka át jüneenake—,

¹⁶ huanái jume Judeapo jóakame júya káhuu bícham tenninake.

¹⁷ Jü kárit jíkat aneme, kaa kóm sika káapo huájihua jita nü bəanake.

¹⁸ Jü huaj páriapo aneme, kaa amáu nótteka bėppa súpem nü bəanake.

¹⁹ ¡Jìokot machinake, jume jáamuchim abe asoame bėchíbo, entok jume il-lichim asoaka am chítuame!

²⁰ Diostahuem buaana, bueituk juka yeu tennihuáu kaa séberiaapo entok kaa jimyore táapo á huėnakė bėchíbo.

²¹ Júnakoy jìokot emo bíť-huame ayunake. Íri ániata júnaktehuak naateka, kaabe á bíł-la, entok chúkula junne, kaabe á bínnake.

²² Huámėi taahuarim kaa chúkťiahuakáteko, kaabe jínėutu éiyey; tė jume yeu púarim á náké bėchíbo, huámėi taahuarim chúkťiatunake.

²³ 'Huanái senuk ínel enchimmeu jíayo: "¡Akem á bitcha! Ími aane jü Cristo", ó "Áman aane", katem á súale.

²⁴ Bueitukim emo tóboktianake emo Cristo tíaka, jume yore bəitəhuame, entok emo profetaam tíaka buėresim señaalim entok milagrom jonake. Íněli áma yumáteko jume yeu púarim jünem bəitəu bəanake.

²⁵ Bėjane bannaataka enchim téjhuaasula.

²⁶ Íari bėchíbo, ínel am jíayo: "¡Akem á bitcha, jó! Áma aane, áman buėeka páriapo", katem áman sásaka. Ó, "¡Akem á bitcha! Buėre káapo aane, kárit jíkachí", katem á súale.

²⁷ Bueituk jáchin juka yúku bėroktiriata táata yeu hué bėtana kóm sika entok táata áman huéchéu tájti á machiriá bėnasi, junėline bíttunake, ínapo jü Yoremta Üusi yepsateko.

²⁸ Bueituk ják junne takaa mukirata bókəpo, tekueam áma náu yájjnake.

Yoremta Üusi yepsáhui

(Mr. 13:24-37; Lc. 21:25-33; 17:26-30, 34-36)

²⁹ 'Jìokot emo bíťhuá násuk chúkula huámėchi taahuarimmet sejchúkťi, jü taa kaa machisi tahuanake; jü mecha júne kaa machirianake; jume chókim entok téhueka bėtana kóm huáttinake. Jü téhuekapo úttiára éntok áu yoyoonake.

³⁰ Huanáine téhuekapo bíttunake, ínapo jü Yoremta Üusi seńalpo. Huanái síme jü yóremra ánia buíapo náu huėerim buanakam sirokñake; entokimne bínnake, ínapo Yoremta Üusi namupo téhueka bėtana ábo kóm huėteko, úttiata jípureka entok buėresi símek bėppa uyoriku.

³¹ Trompeta jíahuita kuseka á ángelesim náa bíttuanake, jume yeu púarim náu am tóijnakė bėchíbo, jum naiki kátana jekata huėpo, jákun buíata yumáu tájti, téekata naatėpo entok jákun á chúpėpo tájti.

³² 'Jume chunam bėtanem á jüneria, juka ejemplota, jume mesėkiriam básiu táytek, entok jume sáhuam sisiali táytek, jü tasaria bėja abe ábo yuuma.

³³ Íněli kėtchi emėe, íkai simeta bicháteko, jüneəem bėja puertapo ábo á yúmasėhui.

³⁴ Lútüripone ínel enchimmeu jiaahua, jume én nat tómti kateme kee jee kókkooy, íri síme bíttunake.

³⁵ Jü téhueka entok jü buíya lútinake; tė jü ín nooki jíbapo bėchíbotunake.

³⁶ 'Të juka taahuata entok orata kaabe ä jüneria, jume téhuekapo ángelesim junne, ál-la ín Átchay jíbba.

³⁷ 'Të juka Noéta taahuarimpo jáchin yeu ä sikä bénasi, junéline bíttunake, ínapo jü Yoremta Üusi yepsäteko.

³⁸ Bueítuk júnakoy diluviota kee jee naateyo, jibuákam vino jëyey, emom juubey, huate entok juptuahuy; júnensu taahuari yuumak, Noéta barcopo kibaknakéhui.

³⁹ Katim jünëiak, júnensu yepsak jü diluvio huanäi símem nuksika, inélitunake kětchi, ínapo jü Yoremta Üusi yepsäteko.

⁴⁰ Huanärim guoyika huajpo annake; huépülaka núk sákana, senu éntok áma tö sákana.

⁴¹ Guoy jáamuchim molinopom tujnake; huépülaka núk sakana, senu éntok tö sákana.

⁴² 'Katem koptel-la, bueítukem kaa jüneiya, ják ániata huépo ín yebijnakéhui, ínapo jü enchim Señor.

⁴³ Entok ikárem kët jüneriapo yúmala: jü jóapo nésahueme jüniáteko ják orapo juka lak-ronta yebijnakéhui, kaa kócheka ä kaari suaya éiyey, lak-ronta kaa áman kibaknaké béchíbo.

⁴⁴ Inéli kětchi, eme yúmalasem emo jípureka aane; bueítuk ínapo jü Yoremta Üusi kaa enchim ä boobíchäpone yebijnake.

*Jü saulero tüisi tekípanuame entok jü saulero kaa tüisi tekípanuame
(Lc. 12:41-48)*

⁴⁵ '¿Jábesu jü sáyhuame suaka ä teko éä páman áu nüyeme? İri jü sáyhuamta mámpo ä familiiahua tö simnake, tiempopo ä jibuátuanaké béchíbo.

⁴⁶ Huanäi buére al-leehuame áa béchíbotunake, jü tekípanualerotachi, ä teko yepsayo tekípanuamta tíakäteko.

⁴⁷ Tua lútüriapone inel enchimneu jiaahua, símeta ä áttiahua ä mámpo yéchanake.

⁴⁸ Të یری tekípanualero ä jiápsipo kaa tüisi inel ée táyteko: "In teko kara láuti yepsa",

⁴⁹ áamak tekípanualerom béb táyteko entok vino jëyemmak jibuáka vino ji táyteko,

⁵⁰ یری yoremta teko yebijnake, hua taahuari kaa ä boobíchäpo, entok ják ániata huéy kaa ä jüneäpo.

⁵¹ Huanäi bétte nokta át chúpanake. Kaa tü yóremtaka tü yóremta bénasi emo antuammak yéchatunake; huámirim támim kuchichiti jiautuaka buannake.

25

Guoj mamni jámut bebemem ejemplo

¹ 'Jü Dosta téhuekapo réy nésauri guojmamni jámut bebemem benanake. İmëri juka jubemta mabet báreka bem lámparam núka yeu sájjak.

² Mamnikam suamsi emo nüyey; jume huate mamni éntok kaa suamsi.

³ Jume kaa suamsi emo nüyeme bem lámparam núka, tem aceiteta kaa núka.

⁴ Të jume suamsi emo nüyeme, aceiteta boteampo núka, bem lámparammaki.

⁵ Juka jubemta kaa láuti yepsako, símetakam kótchok, yetem ámeu yúmako.

⁶ Huanäi éntok tukaa násuk huéy kusisi chayhuame jíkkaíjtuk: "¡Ábo huéiye, jü jubiseme! ¡Yehuem sájaka ä mabeta!"

⁷ Huanäi síme jume jámut bebemem, jotekam bem lámparam tütek.

⁸ Huanäi jume kaa suamsi emo nüyeme, jume suamsi emo nüyemneu inel jiaahua: "Aceitetem itom mákka; bueítuk jume itom lámparam tutuke."

⁹ Te jume suamsi emo nüyeme am yómmiak, inel jiaka: "Kaa itou ä binaké béchíbo, entok enchimneu junne, ámanem kaate, jume aceiteta nenenkammehui. Huanärem ä jínnu, enchim béchíbo."

¹⁰ Të bempörim bát aceiteta áman jínnyuo, jü jubeme yepsak. Huanäi jume yúmalasi emo jípureme, áamakim jum pajko bóodau kíimuk. Huanäi jü puerta páttiahuak.

¹¹ Të chúkula kéchim áma yájjak, jume huate jámut bebemem, inel jiaka: "¡Señor, señor! ¡Puertatë itom étaporia!"

¹² Të áapo am yómmiaka inel jiaahua: "Lútüriapone inel enchimneu jiaahua, kanne enchim táya."

¹³ Huanäi Jesús inel ámeu jiaahuak:

—Katem koptel-la, bueítuk katem jüneiya jita táapo entok ják ániata huépo, ínapo jü Yoremta Üusi yebijnake.

Talento tómita ejemplo

¹⁴ Bueituk jü Diosta téhuekapo réy nésauri, yoremta mékka bíchaa sikamta bénnä. Të kee símekä ä tekípanualerom núnúka, ä tómihua bem mámpo tójjak.

¹⁵ Huanäi huépülak mamni talentom mákkak, senuk éntok guoy talentom, senuk éntok huépul talentota, ínëli hueepulam bem áma yumäpo ámani. Huanäi mékka bíchaa síika.

¹⁶ Huanäi jü mamni talentom mákhuakame, ámey tekípanuaka júchi mamni talentom koobak.

¹⁷ Ínëli kétchi jü guoy talentom mabetakame, júchi guoy talentom ámey koobak.

¹⁸ Të jü huépul talentota mabetakame, sika jíbuejeka ä teko tómi éssok, ä máakarí.

¹⁹ Chúkula yún tiempota símsuko, jü tekípanualerom teko yepsak. Huanäi am núnúka am nátemajek, juka tómita bem mabetakäu bétana.

²⁰ Huanäi jü mamni talentom mabetakame áma yepsak, júchi mamni talentom huériaka, ínel jíaka: “In Señor, mamni talentomé nee mákkak; ímirim óorek; júchine mamni talentom áme béppa koobak.”

²¹ Huanäi ä Señorhua ínel áu jiaahua: “Türi, empo tü tekípanualero ára emót eetu kaa jaikik mabetaka junne tüise tekípanuak. Én éntokne chë juebenak béppa enchi yéchanake. Señorta al-lerihuápë kibake.”

²² Huanäi jü guoy talentom mabetakame két áma yepsak, ínel jíaka: “In Señor, guoy talentomé nee mákkak; ímirim óorek; júchine guoy talentom áme béppa koobak.”

²³ Huanäi ä Señorhua ínel áu jiaahua: “Türi, empo tü tekípanualero ára emót eetu; kaa jaikik mabetaka junne tüise tekípanuak. Én éntokne chë juebenak béppa enchi yéchanake. Em Señorta al-lerihuápë kibake.”

²⁴ Të hua huépul talentota mabetakame két áma yepsak, ínel jíaka: “In Señor, enchine täya, nésauta béttek em jípurëhui, entok kaa em echakäpo júne enchi jíjichupähui, entok kaita báchiata em guótiakäpo em jita náu totojähui.

²⁵ Huäri béchibone májhueka, sika buíapo ä éssok, juka em tómmi. Ímire ä jípure, juka em áttia.”

²⁶ Ä Señorhua ä yómmiaka ínel áu jiaahua: “jEmpo tekípanualero kaa türi entok obëra! Tüise júneyay kaa ín echakäpo ín jíjichupähui, entok kaita báchiata ín guótiakäpo ín jita náu totojähui.

²⁷ Júntuksan empo juka ín tómmi, jume bankeromme ä réutebo éiyey. Huanäi ínapo yepsakátek, juka ín tómi mabet éiyey, entok ä kobarímaki.”

²⁸ Huanäi ínel jiaahua: “Juka talentotem ä úuhua. Huanärem juka guojmamni talentom jípuremta ä mákka.

²⁹ Bueituk jü jita jípureme, huatek mákna, chë yún ä jípunakë béchíbo; të jü kaita jípureme, jü ílkkik ä jípurëu junne ä úuhuatuñake.

³⁰ Íri tekípanualero kaita béchíbo türík, pákunem kaa machíkun yehüä jímma. Huámírim támim kuchichíti jiautuaka buannake.”

Naciónim yäura bíttuanähui

³¹ Júnakoy ínapo jü Yoremta Üusi símek béppa uýjoríku huéekane yepsayo, entok síme jume santo ángelesim ínomaki, huanäi jum áma jojuhuäpo símek béppa uýjoríkune yejtenake.

³² Huámíri jume síme naciónim áu náu tójjna. Huanäi hueepulam huatem násuk náikimtenake, juka kabýerota kabaram chivam násuk am náikimte bënasi.

³³ Huanäi jume kabaram ä bátatana jábuanake; jume chivam éntok ä míkötana.

³⁴ Huanäi jü réy ínel ámeu jáunake, jume ä bátatana jábuekammehui: “jBinem kaate, emëe ín Átchay bétana al-lehuäpo yeu púarim! Akem ä mabeta, juka réytamak enchim béchíbo náikiata nesaunakëhui, juka ániata júnaktehuak naateka.

³⁵ Bueituk nee tébäurey, nechem jíbuä míkkak; nee báa jí péay, nechem báam míkkak; ín jóau mékka nee hueramay, enchim jóapem nee mabetak;

³⁶ kaa nee sánkoko, nechem sánkotuak; nee kókorey, ínohuem nóiteka nee bitchak; cárcelpo nee kátek, ínohuem nóitek.”

³⁷ Huanäi jume lútula jíápsakame ä yómmiakam ínel jáunake: “Señor, ¿jauhueysute tébäuremta bíchaka enchi jíbuātuak, entok enchi báa jí péayte enchi báam míkkak?

³⁸ Entok, ¿jauhueysute em jóau mékka enchi hueramay, ítom jóapo enchi mabetak, entok kaa enchi sánkote enchi sánkotuak?

³⁹ Entok, ¿enchi kókorey entok cárcelpo enchi kátekte emou nóitek?”

⁴⁰ Huanäi jü réy am yómmiaka, ínel ámeu jáunake: “Lútüriapone ínel enchimmeu jáahua, íméi ínomak rejteme chë bétuk emo nüyeme enchim ámeu yáakähuem, ínohuem ä yáhuak.”

⁴¹ 'Huanäi jume mîkötana anemmeu inel jiaunake: "Sékäna bichem kaate, eme kaa türîkun bíchaa näikiarim, tájta kaa tutukêu bíchaa; ïri jü diablotä béchîbo chúpari, entok ä ángelesim béchîbo.

⁴² Bueituk nee tébäurey, katem nee jîbuätuak; nee bäi mukey, katem nee bäam miikak;

⁴³ kaa in jóa bëmu nee hueramay, enchim jóapem kaa nee mabetak; kaa nee süpek, katem nee sánkotuak; nee kókorey, entok cárcelpo nee kátek, katem ínou nóitek."

⁴⁴ Huanäi bempo két ä yómmiaka inel áu jiaunake: "Señor, ¿jauhueysute tébäuremta enchi bitchak, báa jî péamta, entok kaa em jóa bëmu enchi hueramay, kaa enchi sánkoko, enchi kókoreyo, entok cárcelpo enchi kátek, katte enchi aniak?"

⁴⁵ Huanäi am yómmiaka inel ámeu jiaunake: "Lütüriapone inel enchimmeu jiaahua, ímëri kaitapo bit-huammeu kaa enchim ámeu yáakáu, ínou júnem kaa ä yáuhuak."

⁴⁶ Ímëri jíbapo béchîbo bétte nokta ámet chúpëhuim kannake; jume Diosta béchîbo lútula jíapsakame éntok, jíbapo béchîbo jíapsihuáhuim yáijnake.

26

Jü náu nokhuakame Jesústa buj béchîbo

(Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Jesús símeta ikäi noksuka, ä discípulommeu inel jiaahua:

² —Jüniäem guoy taahuarim jîba bëyëhui, pajko pajkuata yáaná béchîbo. Huanäi ñapo jü Yoremta Üusi huatem mámpo tóijna, kúrusit in poponnä béchîbo.

³ Huanäi jume tiöpopo chë nésahueme, entok jume escriibam, entok jume pueblopo chë yö yáarim, Caifásta tebat jóapom emo náu tójjak, ïri jume sacerdotemmeu kobanarotukay.

⁴ Náhuim yájaka nokta náu tütek, Jesústa bätäupo buíseka, ä më béchîbo.

⁵ Tem inel jiaahuay:

—Kaa pajko táapo, bueituk juka genteta kaa buére éaka emo am tóboktianakë béchîbo.

Musäla juba Jesústat huättiahua Betaniapo

(Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

⁶ Pueblo Betaniapo Jesústa aneyo, Simmom Leproso ti téttehuahuamta jóapo,

⁷ jámut yepsak, botea alabastro perfumeta tüisi béj-remta áma huériaka. Huanäi Jesústa mesau ä káteko kóbat áachä tóak.

⁸ Ä discípulom ikäi bíchakam öomtek, inel jiaka:

—¿Jatchiakasu ïri kía guötiahua?

⁹ Bueituk ïri ára nénkituy, yún tómipo; huanäi jume póobem áy ania éehuay.

¹⁰ Jesús ä jüneriaka, inel ámeu jiaahua:

—¿Jatchiakasem ikäi jámutta muksi bitcha? Bueituk jü ínou ä yáakáu, tuhuata johuápo türi.

¹¹ Bueituk jume póobem jíbem enchimmak jípunake; nee éntok ëe.

¹² Bueituk ikäi musäla jubak in takaa béppa tóak, huéchiapo ä tahuatuaka nee máaná béchîbo.

¹³ Lütüriapone inel enchimmeu jiaahua, jákun tájti ikäi evangeliota nokhuápo, síme ániachi két nokna, ikäi jámutta yáakähui, áapörîkúu huáatinä béchîbo.

Judas Jesústa buj báareme mámpo tóij rókaka nookak

(Mr. 14:10-11; Lc. 22:3-6)

¹⁴ Huanäi huépúlaka doocemmak näikiari, Judas Iscariote ti téhuaaka, jume tiöpopo chë yö yáarimmeu siika.

¹⁵ Huanäi inel ámeu jiaahua:

—¿Jítasem nee máknake, Jesústa enchim mámpo nee ä tójako?

Huanäi bempo treinta tómi tósalita ä mák rókak.

¹⁶ Huanäi naateka ä jariay, jáchin bem mámpo ä tóijnakëihui.

Yörîsi machik kúptey jîbuáhuamta Jesús ä yáuhuak

(Mr. 14:12-25; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹⁷ Senu taahuata huéy, jume páanim kaa levaduuraaka buáhuaka pajkohuay, ä discípulom áu yájaka inel áu jiaahua:

—Juka pajkua jîbuáhuamta yáa béchîbo, ¿jákusé itom ä yáa ía?

¹⁸ Huanäi Áapo inel ámeu jiaahua:

—Ámanem kaate buere jóarä Jerusalénihui, ímirem yoremta áma téunake. Huanärem inel áu jiaunake: “Jü Maestro inel jiaahua: Jü tiempo ino bétana béja yúmase; em jóapo nee pajkuata kúptey jibuáhuamta ín discípulommak buä báare.”

¹⁹ Huanäi jume discípulom Jesúsata nésahuekä páman ä yáhuak. Inëlim pajkuata buä béchibo simeta huéchiapo tójjak.

²⁰ Tukariu yúmak, mesau yejtek, jume doocemmaki.

²¹ Am jibuä násuk inel ámeu jiaahua:

—Lütüriapone inel enchimneu jiaahua, huépülaka enchim násuk nee yeu buíseka, huatem mámpo nee tóijnake.

²² Huanärim tüisi sirokaka, hueuhuëpulaka inel áu jiau táytek:

—Señor, ¿jachune inapo ájaria jáni?

²³ Huanäi Jesús am yómmiaka inel jiaahua:

—Huä puraatopo mámam sütéame ínomaki, íri nee yeu buíseka huatem mámpo nee tóijnake.

²⁴ Të lütüriapo inapo jü Yoremta Ūusi ino bétana ä jiojteri páman huéeka inot chúppe. Të inapo jü Yoremta Ūusi nee yeu buísekamta béchibo, ¡Tüisi jikot maachi! Íri outa béchibo chë türi éiyey, kaa yeu yóremtukáteko.

²⁵ Huanäi Judas yä buíseka huatem mámpo ä tóijnakeme ä yómmiaka, inel jiaahua:

—Maestro, ¿jachune inapo ájaria?

Huanäi Jesús ä yómmiaka inel áu jiaahua:

—Em nokápë empo emo ájariaä tíiya.

²⁶ Ínëli am jibuäysu, Jesús páanim nüka, Diosta baysahueka am rébektiak. Huanäi ä discípulom am mákkak, inel jáka:

—Akem am nüka am buäye; íri ín takaahua.

²⁷ Juka copata nüka, Diostau baysausuka bempörim ä mákkak, inel jáka:

—Akem ä jëye simetaka.

²⁸ Bueituk íri ín ójbok, nokta yéchaka Diostamak bemelasi emo tütehuäpo. Íri ójbo juebenam béchibo guótek, bem kaa tü yáarim jiojkorinä béchibo.

²⁹ Inenne két enchimneu jiaahua, én naatekane kaa éntok ä jínake, íkái páras taka báhuata; ál-la júnak táapone júchi bemelasi enchimmak ä jínake, ín Átchay réytaka ä nésahuepo.

Peero Jesúsata kaa áu ä täya tíanake

(Mr. 14:26-31; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

³⁰ Huanärim himnom buiksuka yeu sájjak, káhui Oliivou bíchaa.

³¹ Huanäi Jesús inel ámeu jiaahua:

—Emëe simetakem í tukaarit inot éhuamtem tárunake; bueituk ínëli jiojteri: “Kabyero kókosi yána; huanäi jume kabaram chíbejtínake.”

³² Të chúkula kókkolam násuk jíabitek, enchimpatne huéenake, Galiléa buiaräu bíchaa.

³³ Peero ä yómmiaka inel áu jiaahua:

—Eläposum simetaka juka bem emót éau tójjá, të ínapone kaibu enchi tóijnake.

³⁴ Jesús inel áu jiaahua:

—Lütüriapone inel emou jiaahua, í tukaarichi, totorórata kee kusey, baisë kaa nee emo täya tíanake.

³⁵ Peero inel áu jiaahua:

—Eläposune émomak muuke, tëne kaibu enchi tóijnake.

Huanäi jume huate discípulom két ánëli jiaahuak.

Jesús Getsemanípo oraciónta yáhuak

(Mr. 14:32-42; Lc. 22:39-46)

³⁶ Huanäi Jesús bempörimmak Getsemaní tí tehuakäu yepsak. Huanäi ä discípulommeu inel jiaahua:

—Ímirem chúbala joye, áman oraciónta ín yäu tájti.

³⁷ Perota éntok jume guoy Zebedeota üusim nüka, jíápsipo kókosi éaka sirok táytek.

³⁸ Huanäi Jesús inel ámeu jiaahua:

—In jíapsi tüisi siroka ín mukëu tájti. Ímirem taahua, éntokem ínomak éaka kaa kótche.

³⁹ Chë huam jëla sika tónommia kíkteka buíau tájti müla kóm chátuka, Diostau buanaka inel jiaahuay:

—In Átchay, juka béttesí jiokot machik inou huéenakemta ára nee úuhuátek, nechë ä úuhua; të kaa in éäpo ámantunake, ál-la em éä pámani.

⁴⁰ Sep láuti ä discípulommeu yepsaka, kócheme téhuak. Huanäi Perotau inel jiaahua:

—¿Jachem senu horapo júne kara inomak taahuak, kaa kócheka?

⁴¹ Katem kótche, éntokem oraciónta johua; bueituk kaa türikum bíchaa kaa enchim jiopnakë béchibo. Jü espíritu jíba óusi éehuamta jípure, të jü takahua kaa áma yuuma.

⁴² Júchi áman sika, guosa huëpo Diostau buanaka, inel jiaahua:

—In Átchay, ikäi jiokot éehuamta inou huéenakemta úttiatunakey, éläpo em éäpo ámantunake.

⁴³ Júchi ámeu yepsaka kócheme téhuak, bueituk bem pusím yetem kaa yüey.

⁴⁴ Am tójaka júchi siika. Huanäi bájikun huëpo Diostau buaanak, jíba ä nokäü nokaka.

⁴⁵ Huanäi ä discípulommeu yepsaka inel ámeu jiaahua:

—Kóchéem, éntokem jimyoore. Jü hora béja yuumak; inapo jü Yoremta Üusi kaa tü yóremem mámpo tóijna.

⁴⁶ ¡Jáptëem! ¡Jántëbu! Akem ä bitcha: itou jëla huéiye, jü nee buijtebonakeme.

Jesús preeesotehuak

(Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Ketune Jesústa nokay, Judas áma yepsak, jü doocemmak náikiatukaihui. Entok huate juebénaka áamak kaatey, kúkutaka entok ejpararaka, tiöpopo chë nésahueme entok jume pueblopo yö yáarim bétana.

⁴⁸ Jü bem mámpo ä tóijseka huéeme sényata am máklatukay, inel jíaka:

—Huä in besitonakëhui, júri ájáría; akem ä jaatia.

⁴⁹ Huanäi sep Jesústau rúktek, inel jíaka:

—¡Kétché al-leiya, Maestro!

Huanäi ä besitok.

⁵⁰ Huanäi Jesús inel áu jiaahua:

—In amigo, ¿jítasë äbo nüsek?

Huanärim Jesústa jaatiaka, ä preeesotek.

⁵¹ Të senu Jesústamak anéihui, mámam rútuksiaka, ejparam yeu huíkkek. Huanäi juka tiöpopo tékiakamta tekipanualerota náka chúkti béebak.

⁵² Huanäi Jesús inel áu jiaahua:

—Em ejparamë éeria; bueituk simetaka ejparammey nássuame, ejparameyim mëna.

⁵³ ¿Jachë én oraciónta kara nee yáa téiyey, in Áchaybeu nokaka, huanäi áapo ángelesim dooce batallónim béppa inou bíttua éiyey?

⁵⁴ Huanäi, ¿jáchisu áu chúpa éiyey, jü noki jiojteri? Ínëli inohuä huéenakeu úttia, tä jiäpo.

⁵⁵ Huämi horapo Jesús inel ámeu jiaahua, jume gentemmehui:

—¿Ekbualerota jariamta bénasem yeu sákala nee jaatia báreka, kúkutaka entok ejpararaka? Enchimme majtiaka chúkti táapo tiöpopo enchimmak yeyesay, të katem nee jaatiak.

⁵⁶ Sime iri ínëli yeu siika, jume profeetam jiojtekäu áhuä chúpanakë béchibo.

Huanäi ä discípulom simetaka ä tö sájaka tennek.

Jesús buére yäurata bíchäpo jípuhuay

(Mr. 14:53-65; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵⁷ Jume Jesústa buisekame sacerdotemmu kobanaro Caifástahum ä núk sájjak. Simetakam ámani aaney, jume escribam entok jume pueblopo yö yáarim.

⁵⁸ Peero mékkariat Jesústa sáu huéiyey, jü sacerdotemmu kobanaro káriu kimuhuäu tájti. Huämi áman kibakeka, jume tiöpota suayame násuk yejte, juka jáchín ä chúpnakeu bíb báreka.

⁵⁹ Huanäi jume tiöpopo chë nésahueme entok jume yö yáarim, jume tiöpo buére yäurammaki, ímëri jábeta kaa lütüriata jípureka Jesústa nátuanakemtam jariay, ínëli át nésahuëka ä mënä béchibo.

⁶⁰ Tem kaita át téhuak. Ä junëlituk junne juebénakam Jesústa bėj-reka kaa lütüriata nookay. Të chúkula guoyikam áma yájjak, Jesústa bėj-reka kaa lütüriata nokaka,

⁶¹ inel jíaka:

—Íri inel jiaahuak: “Arane íkai Diosta tiöpo tátabe, entokne bájj táapo ára ä tóboktia.”

⁶² Huanäi jü sacerdotemmu kobanaro kíkteka inel áu jiaahua:

—¿Jachë jáchín júne kaa am yómnia? ¿jítasum ímëi emót nooka?

⁶³ Jesús éntok kaa jíaley. Huanäi jü sacerdotemmeu kobanaro inel áu jiaahua:
 —Dios jíapsamta téhuampo, itomë téjhua: ¿Jachë empo jü Cristo, jü Diosta Üüsü?
⁶⁴ Jesús inel áu jiaahua:
 —Émpë inel jiaahua, entokne két inel enchimmeu jiaahua, én naatekem nee bínnake in Yoremta Üüsütukähui, juka Diosta úttiärapo ä bátam bétana kátekamta, entok téhueka bétana namupo yepsamta.
⁶⁵ Huanäi jü sacerdotemmeu kobanaro, ä sánko súpem síuti huíkkek, inel jíaka:
 —Diosta bėj-reka béttek nookak. ¿Jachu testiigom ketune áma bëye? Ímirem eme ä jíkkaja, Diosta bėj-reka béttek ä nokähui.
⁶⁶ ¿Jáchisem ä bitcha emëe?
 Huanäi bempo ä yómmiaka inel jiaahua:
 —¡Mukiapo yúmala!
⁶⁷ Huanärim pújbat át chit huáttek, entokim ä chónnay; huate éntok jópemmet ä bébbay,
⁶⁸ inel jíaka:
 —¡Bueítuk empo Cristotukátek itome tejhua! ¿Jábesu enchi bébak?

Peero Jesúsata kaa áu täya tíiya

(Mr. 14:66-72; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Peero päkutana kátekay tebatpo. Huanäi senu jámut áma nésauta joame áu rúktek, inel jíaka:
 —Empo két áamak aaney, Jesús Galiléapo joometamaki.
⁷⁰ Të áapo simem bíchäpo kaa áu ä täya tíiya, inel jíaka:
 —Kanne jüneiya jita em nokähui.
⁷¹ Áapörík puertau bíchaa yeu ä sik, tábuika ä bitchak. Huanäi am téjhuak, jume áma aneme:
 —Íri két áamak aaney, Jesús Nazarenotamaki.
⁷² Të áapo júchi kaa áu ä täya tíiya, yörisi machik bát kéechahuamta nokaka, inel jíaka:
 —Kannä täya, júkai yoremta.
⁷³ Júchi chúkula, jume áma ják aneihui, áman rúktekam inel jiaahua, jü Perotahui:
 —Tua lútüriapo empo két ámemak aani, bueítuk jü em nokau enchi yeu buísse.
⁷⁴ Huanäi áapo jájaana nok táytek, entok yörisi machik bát kéechahuamta nookak:
 —Kannä täya, ikai yoremta.
 Huanäi jü totoröra kúkusek.
⁷⁵ Huanäi jü Peero áu huáhuatek, jü Jesúsata noki inel jámtahui: “Totororata kee kúseyo, baisë kaa nee emo täya tánake.” Huanäi päkun yeu sika, ä jíapsipo chibusi éaka kókosi buaanak.

27

Jesús Pilatotau yeu tóijhuak

(Mr. 15:1; Lc. 23:1-2; Jn. 18:28-32)

¹ Kethueytana, síme jume tiopopo chë nésahueme entok jume pueblolo yó yáarim, náhuim emo tójaka nokta náu tütek, Jesúsata mëtebo báreka.

² Huanärim Jesúsata sümaka ä núk sájjak; inëlim Poncio Pilato gobernadortau ä tójjak.

Judasta mukukähui

³ Huanäi Judas, yä buiseka bem mámpo ä yéchakame, juka bétte nokta át chúpëu bíchaka, áu temajek. Huanäi jume treinta tómi tósalim ámeu nóttiriak, jume tiopopo chë nésahuemmehui, entok jume yó yáarimmehui,

⁴ inel jíaka:

—Diosta bíchäpone kaa tüisi ayula. Juka kaita juënak yáalata yeu buiseka enchim mámpoñä tójjak, ä mënä béchibo.

Të bempo inel áu jiaahua:

—Ítapote kaita áma jüneria; të, jempo ál-la!

⁵ Huanäi tiopopo juka tómi tósalita guótiaka, yeu sika áu cháyyak.

⁶ Huanäi jume tiopopo chë nésahueme, akim ä nüka, juka tómi tósalita, inel jíaka:

—Kaibu türinake, tiopopo tómmak ä kuutia béchibo, bueítuk ójbo tómmi.

⁷ Chúkula náu ettejosuka, babuta tekipanauamta huaj buía áy jinnuahuak, jume kaa áma joomem áma máa béchibo.

⁸ Íari béchibo én tájti iri huaj buíya, “Ójbo Buíya”, ti téhuak.

⁹ Ínëli áu chúppa, jü profeeta Jeremíajta nokakähui, ínel ä jíako: “Huanärim am nuka, jume treinta tómi tósalim (juka nákhuaanta bėj-ri, israeliitam ä bėjhua aahuaka pámani).

¹⁰ Babuta tekípanua huaj buía áy jínnu béchibo taahuak, Señorta nésauta nee mákaka pámani.”

Pilato Jesústa nátemajek

(Mr. 15:2-5; Lc. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

¹¹ Jesús áma huéekay, gobernadortau lúl-la. Huanäi ä nátemajek, ínel jíaka:

—¿Jachu empo jü judíommeu réy?

Huanäi Jesús ä yómmiak:

—Émpë ínel jiaahua.

¹² Jume sacerdotem kobanarom entok jume yöyoturi pueblopo chë nesahueme bétana nátuahuaka junne, entok Jesús kaa jíalek.

¹³ Huanäi Pilato ínel au jiaahua:

—¿Jachë kaa am jíkkaja, juebenak bétana enchi nátuame?

¹⁴ Të Jesús huépul nokta júne kaa ä yómmiak. Íari béchibo jü gobernador tüisi buére éiyay.

Jesústa mënäu yäura noki át chúpahuaak

(Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38–19:16)

¹⁵ Ínëli huémata násuku, pajko táapo costumbreta jípuhua pámani, jü gobernador pueblota bichäpo huépul preeesota butbüttiay, jábeta bem huátiáihui.

¹⁶ Júnakoy éntokim preeesota áma jípurey, Barrabás ti téhuaakamta; iri buéresi jita yáalataka táyahua.

¹⁷ Ínëli bempörim náu emo tóij-latuk, Pilato ínel ámeu jiaahua:

—¿Jábetasem nee búttia íaa: Barrabásta, ö Jesústa, Cristo ti téhuaakamta?

¹⁸ Bueítuk júneiyay, kía át kopteka áma yeu ä tóijtukáihui.

¹⁹ Juka Pilatota, jume yäura tribunalim joyoyépo ä kátek, ä jubiahua nokta áu búttuak: “Katë áu suuhua, hua símeku lútula huémata joamtahui, bueítuk éni tüisine jantiachisi tenkula, áapörík béchibo.”

²⁰ Të jume sacerdotem kobanarom entok jume pueblopo yöyoturim, juka gente juebenaratam téjhuak, chë türínake tíaka, Barrabásta búttianäu, Jesústa éntok mätebonähui.

²¹ Jü gobernador am yómmiaka ínel ámeu jiaahua:

—¿Jábetasu júntukne búttianake, jume guoyim násuku?

Bempo éntok ínel jiaahua:

—Barrabásta.

²² Pilato ínel ámeu jiaahua:

—¿Jítasem júntuk nee áu yáa ía, jü Jesús Cristo téamtahui?

Símetakam ínel jiaahuak:

—¿Kúrusichë ä popontebo!

²³ Huanäi jü gobernador ínel ámeu jiaahua:

—¿Jíta juénaksu júntuk yáala?

Të bempo chë júne chaayey, ínel jíaka:

—¿Kúrusichë ä popontebo!

²⁴ Jü Pilato juka yáa báahuamta bát bíchaa huémata bíchaka, entok juka kaa nanabeu éehuamta chë jíkau chätuyo, huanäi báam aahuaka áu mám báksiak símem bíchäpo, ínel jíaka:

—Kaitane áma kúlpak, íkái yoremata ójbopo lútula huéeka ä jíápsäpo, bueítuk kaitane juénak át téuhua, ä mënä béchibo. Enchím mámpo taahua.

²⁵ Huanäi síme pueblo áma aneme ä yómmiaka, ínel jiaahuak:

—Éläpo ä ójbohua ito béppatunake, entok itom úusim béppa.

²⁶ Huanärim ä sánkohua búttiak. Jesústa éntok bemmuchateboka, bem mámpo ä tójjak, kúrusit ä poponnä béchibo.

²⁷ Huanäi jume gobernadorta sontarom, Jesústam núk sájjak, Pretoriou bíchaa. Huámírim áa chíkola síme jume sontarom emo náu tójjak.

²⁸ Huanärim ä sánkohua ä úuhuaaka, síkilik ä sánkotuak.

²⁹ Huanärim huíchata huikö päaka ä coroona yáaka kóbat áachä yétchak, ä mám bátatana éntok baka kútata. Huanärim áu lúl-la tónommia jápteka, ä junneriyay, ínel jíaka:

—¿Yántë jíápsa, judíommeu réy!

³⁰ Entokim át chit huathuattey, juka baka kútata mámpo ä jípurëu nükam, kóbat ä bébbay.

³¹ Chúkula ínëli ä junneriasuka, entok kökosi ä yáasuka, jume súpë mántom ä úhuuaka, ä sánkohua ä sánkotuak. Huanärim ä núk sájjak, kúrusit ä poponboka.

Jesús kúrusit poponhuaka muukuk

(Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

³² Huanäi yeu am kateyo, yoremtam nánkek, Cirene jóárau joometa, Simmom ti téhuaakamta. Íkärím úttiapo kúrujta púaktituak, ä huériunaké béchíbo.

³³ Júnëlim kateka áman yájjak, jum Gólgota ti téhuaakähui. Íri “Mukila Kóba Káuhui”, tiau báare.

³⁴ Vinotam Jesústa jítua báarek, sikaramak kútiata; të ä jihueka kaa ä jëkak.

³⁵ Kúrusit ä poponsukam ä sánkobechi nat jäteka náchá näikimtek. Íri ínel yeu siika, juka profetata nokakáu áhuä chúpanaké béchíbo: “In súpemim nat näikimtek, entokim ín sánkom nat jätek.”

³⁶ Júnëlim huämi ják jotek, ä suayaka.

³⁷ Huanärim ä kóba béppa jiojteta yétchak, jita béchíbo ä mëhuakahui, ínel jámta: “Íri Jesús jü judíommeu réy.”

³⁸ Huanäi guoy lak-ronim áamak kúrusit poponhuak, huépúlaka bátatana, senu éntok míkótana.

³⁹ Jume áma huam kateme, akim ä junneriaka juénasi jáika kóba huítuey,

⁴⁰ ínel jáika:

—Empo juka tiöpota ára tátabeme entok báij táapo júchi ára ä yéchame, íémpë emo jínëu! Bueítuk empo Diosta Úusitukátek, ¡kúrusitche kóm huéiye!

⁴¹ Ínëli kétchi jume sacerdotemmeu kobanarom, jume escriibam entok jume pueblopo yöyoturim, akim ä junneriaka ínel jiaahuay:

⁴² —Huatem jínëuk; jáapo éntok kara áu jínëu! Bueítuk áapo Israeltau réytukátek, jén kúrusit kón huéenake! Huanäite ä súalnake.

⁴³ Áapo Diostat áu éá tíiya; éläpo áapo ä jínëunake, ä huáatiáteko; bueítuk áapo ínel jiaula, “Diosta Úusine”.

⁴⁴ Kétchi jume lak-ronim, áamak kúrusit popontukáihui, akim ä junneriaka juénasi ä aahuay.

Jesústa mukukähui

(Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

⁴⁵ Lúl-la kátek naateka, kúptey bájim jiau tájti kaa machisi taahuak, síme ániachi.

⁴⁶ Kuptílamak abe bájim jiaj, Jesús kusisi cháchayek, ínel jáika:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —itom nokpo ínel jiau báare: In Dios, ín Dios, ¿jatchiakasé nee ínapola tóij-la?

⁴⁷ Jume huate áma aneka ä jikkajame, ínëlim jiaahuay:

—Í Eliasta núnnu.

⁴⁸ Huanäi huépúlaka áma aneme láuti ejponjata nuka, vinak-repo ä kómoniak. Huanäi baka tebet ä óreka, jikau áhuä nóitiriak ä jínaké béchíbo.

⁴⁹ Të jume huate ínel jiaahuay:

—Akem ä tóija. Boobichäem; jamak Elías ábo ä jínëunake jáni.

⁵⁰ Të Jesús júchi huépo kusisi cháchayeka, ä espírituhua tójaka muukuk.

⁵¹ Huanäi éntok jume velom jum tiöpöpo chákame siutekam guoyisi emo yáuhuk; jikat naateka bétukun tájtim siutek. Jü buía éntok áu yoyoak; jume buere tétam éntok riutek.

⁵² Jume sepulturam éntok emo étapok, entok Cristota sualhuápo nau anim takahua kókkolame násukim jotek.

⁵³ Chúkula Jesústa jíabitesuk, ímëri sepulturapom yeu sájjak. Huanärim buére jóára Jerusaléniu juebenammeu yeu machiak.

⁵⁴ Jü centurión entok jume huate áamak áma Jesústa suayáihui, juka buíata junëli áu yoyoakamta bíchaka, entok símeta jita áma yeu sikamta, túisim guómték. Huanärim ínel jiaahuay:

—¡Íri tua yö lútüriapo Diosta Úusitukay!

⁵⁵ Juebena jáamuchim áma aaney, mékka jábueka ä bíchaka. Ímëri Jesústamaksim rejtilatukay, Galiléapo naateka ä aniaka.

⁵⁶ Áme násuk aaney jü María Magdalena, María Jacobota áiye entok Joseta, entok jü Zebedeota úusim áiye.

*Jesús mǎahuak**(Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)*

⁵⁷ Tukariu yúmako, senu yoreme rikotaka áma yepsak, Arimatea jóárapo jometaka. Iri José ti téhuaakay, entok két Jesús ä discípulokay.

⁵⁸ Iri Pilatotau sika, Jesústa takaahua áu aahuak. Huanäi Pilato nésahuek, Jesústa takaahua ä máknä béchibo.

⁵⁹ Huanäi José juka Jesústa takaahua nüka, sábanam báksiarimpo ä bitiak.

⁶⁰ Huanäi káu guójöku sepultura bemelapo ä teekak. Íkái sepulturata José áapo áa béchibo ä yáalatukay. Huanäi tétata buëuruk röaktiaka áman kíkkimuhuäpo ä öorek. Huanäi siika.

⁶¹ Entokim két áma aaney, María Magdalena entok hua senu María; sepulturata pújapom jokay.

Jesústa sepultura sontarom ä suayay

⁶² Júchi yokoriápo jimyore táapo, jume tiöpopo chë nésahueme entok jume pariserom emom náu tójjak, Pilatota bíchäpo,

⁶³ inel jáaka:

—Yöturi, áute huáate, hua yore baítáttäusukame ketune jiápsaka inel jiaahuak: “Báij taahuarim simsukne jiabitenake.”

⁶⁴ Íari béchibo amanë am bíttua, jume sepulturata suayanakeme báij taahuarim simsuu tájti. Jáchinay junne jume áamak rejteihui tukaapom áman sájaka ä ékbuanake. Huanärim jü gentetau inel jiaunake: “Kókkolam násuk jiabitek.” Ä ínëlituk, jü chúkula bem öbiakäu chë obiachinake, jü bát bem öbiari béppa.

⁶⁵ Huanäi Pilato inel ámeu jiaahua:

—Júmürem am jípure, jume sontarom. Ámanem sájaka enchim jüneä páman ä suayatebo.

⁶⁶ Huanärim áman sájaka tüisi ä páttiak, juka sepulturata, yäura seyoy ä seyotuaka, juka téta puertata; entokim sontarom áma tó sájjak.

28*Jesús kókkolam násuk jiabitek**(Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)*

¹ Jimyore taahuata simsuko, entok jume guoy búsan taahuarim naatëpo, matchümakim áman sájjak, jum Jesústa maahuakäipo ä bit báreka, María Magdalena entok jü senu María.

² Huanäi jü buía tüisi áu yoyoak, bueituk jü Señor Diosta ángel, téhueka bétana kóm yepsaka, juka tétata sékána ä biaktiaka, áa béppa yejtek.

³ Ä bíthuäpo yúku béroktiriata bénasi bélojkosi machiakay. Jü ä sánkohua éntok sápa tósalm bénaakay.

⁴ Jume sontarom ä bíchaka májhueka emo yoohuay, entokim kókkolam bénasi taahuak.

⁵ Të jü ángel am yómmiaka inel ámeu jiaahua, jume jáamuchimmehui:

—Katem májhue emëe, bueituk ínapone jüneiya, Jesústa enchim jariähui, juka kúrusit poponhuakamta.

⁶ Kaa ím aaney; kókkolam násuk jiabitek, ä jáakä bénasi. Binen kateka ä bitcha, juka Señorta máahuakäipo.

⁷ Läutem áman sájaka ä discípulom téjhua: “Kókkolam násuk jiabitek, entok Áapo enchimpat huéenake Galiléau buiaräu bíchaa. Huämürem ä bínnake.” Íkáine enchim téjhua.

⁸ Huanärim bempo yeu sájjak, jum ä máahuakäipo, májhueka entok tüisi al-leaka. Tennekam bemela nokta Jesústa discípulom téjhua báarey, entok ínëli íkái nokta huériaka am kateisu ä discípulom téjhua báreka,

⁹ Jesús am nankiseka ámeu yeu siika, inel jáaka:

—¡Yántem jiápsa!

Huanäi bempo áu rúkteka guókpö ä íbaktiaka, ä yörek.

¹⁰ Huanäi Jesús inel ámeu jiaahua:

—¡Katem májhue! Ámanem sájaka jume ínomak huéerim nok bemelata am mákka, bueituk Galiléau am kannakë béchibo. Ámanärim nee bínnake.

Sontarom juka bem bíchakäu nookak

¹¹ Ímëi jáamuchim ketune boojoäisu, jume sontarom buére jóärau bíchaa sájaka, am téjhuak, jume sacerdotemmu kobanaro, jáchin símeta yeu sikähui.

¹² Huanärim emo náu tójjak, jume pueblpo yöiyoturim. Ímëri nokta náu tüteka, jume sontarom yún tómita mákkak,

¹³ ínel jiaka:

—Inëlem jiaunake emëe: “Ä discípulom tukaapo itom kóchey äbom yájaka ä ékbuak.”

¹⁴ Të juka gobernadorta íkái jikkajako, ítapote áamak ettejonake, tüisi ä éenakë béchíbo; entok kaita enchimneu huéenakë béchíbo, ítapote enchim anianake.

¹⁵ Huanäi bempo juka tómita nüka ä yáuhuak, bem téjhuahuakä pámani. Íri noki täyahuak judíom násuku, júnakoy naateka én tájti.

Jesús ä majtiähuim tékilta mákkak

(Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁶ Të jume once discípulom, Galiléa buiaräu bícham sájjak. Ímí júya káupo Jesús ámanam núnulatakay.

¹⁷ Ä bíchakam ä yorek; të huate katim ä ajäria teiyey.

¹⁸ Jesús ámeu ruktek, huanäi nokaka ínel ámeu jiaahua:

—Síme úttiátane mák-ri, áman téhuekapo entok ímí buíapo.

¹⁹ Íäri béchíbo, síme ániachem kaate, nacióinnimehui, jume gentem ín discípulomtu íaaka. Huanärem am majtiasuka am batöa, Dios Áchayta téhuampo, entok Diosta Üusi téhuampo, entok Dios Espíritu Santota téhuampo.

²⁰ Emem am majtianake, juka enchimmet ín nésahuekähui, bempörim ä boojorianakë béchíbo. Ínapo éntok nee enchimmak aane, chíkti táapo, ániata lütëu tájti. Júnentunake.

Jü Evangelio San Marcojta Jiojtekahui

Juan Bautistata nooki

(Mt. 3:1-12; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

¹ Jü tü nooki Jesucristo Diosta Üusi bétana nokhuakame inéli naatek.

² Jü profeta Isaíasta jiojterita inel jiäpo:

Ínapone emopat áman ä bítua, juka ín noki huéiriamta, huaka böota em huéenake páman ä tütenakë béchibo.

³ Ánia see päriapo chayemta jáhуй inel jiaahua:

“Señorta böotem tüte;

éntokem jume ili böom rútuksia.”

⁴ Bueítuk, Juan, yepsaka ánia buéeka päriapo batöay, entok jíapsi kúakteka emo batöhuamta bétana ámeu nookay, bem Dios bejrimmet bem jikorinã béchibo.

⁵ Huanäi sime Judea buiärapo bétana entok buere joära Jerusalémpo jóakame áu yeu sájaka batöhuak jum Jordán bathuepo, bem Dios bejrim yeu buiseka.

⁶ Jü Juan éntok, camello bóata sánkoka huéiyey, entok huaka beata huikosaka. Jü ä buäyey éntok mumu sitörim entok jume buere guóchim.

⁷ Huanäi huame géntemmeu nookay, inel jíaka:

—Chúkula senu chë ino béppa útteakame yebisisë. Katchane júne áu rúkteka, kóm chátuka júne, ä bocha huikyam búttiapo yúmala.

⁸ Lútulay ínapo bäämmea enchim batöla; të Áapo Diosta Espíritu Santoy enchim batónake.

Jesústa batöhuakähui

(Mt. 3:13-17; Lc. 3:21-22)

⁹ Huámechi taahuarimmet Jesús Nazaret Galiléa bétana áma yepsak. Huanäi Juan ä batöak jum Jordán bathuepo.

¹⁰ Sep éntok jum báapo yeu huéeka, juka téhuekata au étapomta bitchak, entok juka Espíritu Santota guókouta bénnak at kóm huémta.

¹¹ Huanäi jáhуй téhueka bétana kóm yuumak, inel jíaka:

—Empë ín Üusi huä tua ín nákehui; émot ayka jü ín al-leähui.

Jesústa jioptua báahuähui

(Mt. 4:1-11; Lc. 4:1-13)

¹² Sep éntok Diosta Espíritu Santo ä núk siika huam ánia see päriau bíchaa.

¹³ Huämi aaneq cuarenta taahuarimpo. Jü Satanás éntok huämi au yepsak ä jioptua báreka. Entok huämi animaalim kara búktume násuk aaney. Diosta ángelesim éntok ä aniy.

Galiléapo Jesús ä tékia naatek

(Mt. 4:12-17; Lc. 4:14-15)

¹⁴ Juanta perreesotuk, Jesús Galiléau yepsaka juka evangelio Diosta bétana huemta ámeu nookak,

¹⁵ inel ámeu jíaka:

—Béja taahuari yúmala; Dios reyta néshahueu äbo yúmase. Emóem jíapsi kúaktiaka evangeliota súale.

Jesús naiki kuchuleom núnnuk

(Mt. 4:18-22; Lc. 5:1-11)

¹⁶ Huanäi Galiléa bahue mayoat huéesimeka, Símonta téhuak entok Andrésta ä sailahua jítë jímame; bueítukim kuchuleromtukai.

¹⁷ Huanäi Jesús inel ámeu jiaahua:

—Ino sáukem kaate. Ínapone enchim kuchulero majtjanake, yoremem evangeliou enchim núnunakë béchibo.

¹⁸ Huanärim sep bem jitérim tójaka, áa sáú sájjak.

¹⁹ Huanäi huam jëla sika juka Jacobota bitchak, entok Juanta ä sailahua, Zebedeota üusim. Bempo ket bem canoapo aneka jitérim chábuay.

²⁰ Huanäi am núnnuk. Bempo éntok bem áтчay Zebedeota canoapo tekipanualerommeu tö sájaka, Jessústa sáú sájjak.

*Yoreme chicha machi espírituta jípurey**(Lc. 4:31-37)*

²¹ Huanärim pueblo Capernaumpo yájjak. Huanäi Jesús jum sinagogapo jimyore táapo kibakeka, am majtiay.

²² Jü gente éntok ä yörihuäpo buere éaka taahuak, jü bem majtiahuäubechi, bueituk jábe tua útteakamta bénasi am majtiay, kaa huame judíom ley am mamajtiame bénasi.

²³ Senu yoreme sinagogapo aaney, chicha machi espírituta jípureka chay nokaka. Huanäi inel jiaahua kusisi chayeka:

²⁴ —Jesús Nazareno, ¿jítasë itomak jüneria? ¿Kíalë kaitäpo itom yáa báreka yebij-la? Jüneane em jábétukähui. Empo tua jü Diosta yeu púari.

²⁵ Huanäi Jesús kutti át nónookak, inel jáaka:

—Katë jáleka át yeu huéiye.

²⁶ Huanäi jü lemoonio náasä tápsuka entok tüisi chayeka yeu siika.

²⁷ Huanärim sime guómtaka, át emo nátemajey:

—¿Jítasa iri? ¿Jítasa i bemela yore majtiahuame? ¡Tua útteak! Maasu jume lemooniom sáuhue, bempo éntok ä nok jikkaja.

²⁸ Huanäi sime Galiléa buiära chíkola jikkajituk jü Jesústa yári.

*Jesús Perota asu kökoremta tütek**(Mt. 8:14-15; Lc. 4:38-39)*

²⁹ Huanäi Jesús Jacobo entok Juántamaki, sinagogapom yeu sájaka, Simmom entok Andrésta jóahuim yájjak.

³⁰ Huämi jóapo éntok jü Símonta asu taijhuécheka bökay. Huanärim ä kökore bétana Jesústa ettejhuariak.

³¹ Jesús éntok áman au rúkteka, mámpä buíseka ä yétchak. Huanäi sep jü taijhuéchiria ä tójjak; huanäi jita am joria táytek.

*Jesús juebena kökoreme tütek**(Mt. 8:16-17; Lc. 4:40-41)*

³² Huanäi huäri taahuarit täata áman huétchuko, sime huame kökoreme áu nau tójjhuak, entok huame lemooniom bem jiápsipo jípureme.

³³ Júnëli sime puéblopo jóakame áman nau rúktek jum puertahui.

³⁴ Jesús éntok juebenam tütek, kókoata jípureme. Juebena lemooniom yeu béebak, entok kaa am noktuak, bueitukim béja jüneiyay ä jábétukähui.

*Jesús Galiléapo naa siika géntemueu nokaka**(Lc. 4:42-44)*

³⁵ Yokoriäpo kethuey, ketune unna kútkoako, Jesús yejteka yeu siika ánia see päriau bíchaa. Huämi oraciónta yáuhuak. ³⁶ Huanäi jü Simmom, entok huame ámak áma aneihuim, akim ä jariak.

³⁷ Ä téakam inel áu jiaahua:

—Sime enchi jaria.

³⁸ Áapo éntok inel ámeu jiaahua:

—Jántebu sékána pueblommeu bíchaa, bueitukne ámani ket ámeu noknake; huäri béchibone yebij-la.

³⁹ Huanäi sime Galiléat naa siika ámeu nokaka bem sinagogapom, entok lemooniom yeu béebaka.

*Jesús senuk leprata jípuremta tütek**(Mt. 8:1-4; Lc. 5:12-16)*

⁴⁰ Senu yoreme Jesústau yepsak sáhua leprata jípureka. Huanäi tónommia kíkteka jiokot inel áu jiaahua:

—Júnel éatekë ín kókoa ára nee úhua.

⁴¹ Jesús éntok ä nák jiokoleka, ä mámam áu rútktiak. Huanäi át mámtaka inel áu jiaahua:

—Jeehui, júnelne éiya; türiäe.

⁴² Júnel ä noksuk jíbba, jü sáhua lepra kókoa kaitatuk; huanäi türiak.

⁴³ Të tüisi ä téjhuasuka ä simtuak, inel áu jáaka:

⁴⁴ —Katë jábetau jále. Ámanë huéiye jü tiöpopo nésauhuemtahui. Emoë bíttebo, éntoke jita júne áman tójjja, Moiséjta nésahuekäpo bénasi, em türiakä bétana, entok bempörim júneenakë béchíbo.

⁴⁵ Të jü yoreme yeu sika jíba ä nok táytek, huaka áu yáahuakamta. Huanäi símekut jüneriatuk hua áu yáahuakame. Jesús béja kara júne machisi áma aaney, jum pueblopo. Mékka ániapo jíba an sísimey. Huáámírim áu yayajay símekut bétana.

2

Jesús káráktilata tütek

(Mt. 9:1-8; Lc. 5:17-26)

¹ Chúkula jaiki taahuarim huéy, Jesús júchi pueblo Capernáumpo yepsak. Huanäi jíkkajhuak, jóapo ané téaka.

² Huanäi juebena gente áu nau yájjak. Jóata pújapó jünem kaa békiakay. Áapo éntok Diosta noki ámeu nookay.

³ Huanäi naikika káráktilata nau huériakam Jesústau yájjak.

⁴ Tem genteta juebena béchibo kara Jesústau kiimuy. Huanárim jü kárit jámuka ä anébeu béppa ä guójoktiak. Huanárim huámi áman áu kómá teekak, huaka káráktilata, áachá böyëumak chíkti. ⁵ Jesús bem Diosta súalëu bíchaka, ínel au jiaahua jü káráktilatahui:

—In úusi, bejë jikorihua em Dios bejrimmechi.

⁶ Jume maestrom leyta yore majtíame éntok áma jokay, bem jíápsipo ínel éaka:

⁷ “¿Jatchiakasu íri junéli nooka, Diosta béj-reak? ¿Jábesu Dios bejrim ára jikore? Dios jíba.”

⁸ Jesús éntok ä espíritupo bem jíápsipo éau jüneriaka ínel ámeu jiaahua:

—¿Jatchiakem enchim jíápsipo junéli eiya?

⁹ ¿Jáchisu chë kaa obiachi jü káráktilatau jiau béchibo: “Em kaa tü yáarimmeché jikorihua”; o, “Yejteké em at böyëu tóboktiaka naa huéiye?”

¹⁰ Të enchim jüneenaké béchibo, juka Yoremta Úusi ími buíapo úttiata ä jípurëhui, jume Dios bejrim yore ä jikoriná béchibo.

Huanäi jü káráktilatau ínel jiaahua:

¹¹ —Emoune ínel jiaahua: Yejteké em at böyëu tóboktiaka huéiye em jóau bíchaa.

¹² Huanäi áapo yejteka; éntok, juka áachá böyëu núka, símem bíchäpo yeu siika. Huanäi éntok síme at guómteka Diosta úttilek, ínel jíaka:

—Jauhuey júnete ílë bénak kaa bil-la.

Jesús Levíita núnruk

(Mt. 9:9-13; Lc. 5:27-32)

¹³ Jesús júchi bahue mayuau bíchaa siika. Juebena gente éntok áu náu yájjak. Huanäi am majtiay.

¹⁴ Ama huam huéeka, Levíi, Alfeota úusi, bankopo kátekamta bitchak, jum yaura tómíta nau totoijhuápo. Huanäi ínel au jiaahua:

—Ino sáukë huéiye.

Huanäi Levíi kíkteka áa sáú siika.

¹⁵ Ínëli yeu siika: Jesústa Levíita jóapo jíbuáka mesau ä káteko, juebénaka jume impuestom náu totojame éntok huate Dios bejrita boojoriame mesahum Jesústamak jotek, éntok ä discípulommaki. Bueítukim juebénaka Jesústamak réjtey.

¹⁶ Huanäi huame maestrom leyta yore majtíame éntok jume pariseerom ä bitchak, jume yaura tómíta nau toij-lerommak éntok Diosta bejri boojoriammak ä jíbuáyo. Júnëlim ámeu jiaahua, ä discípulommehui:

—¿Jatchiaka júri ámemak jíbuá, jume Dios bejrita boojoriammaki, éntok yaura tómíta nau toij-lerommaki?

¹⁷ Jesús éntok am jíkkajaka, ínel ámeu jiaahua:

—Huame kaa kókoreme kaa mérikota huáatia, ál-la huame kókoreme. Kanne huame lútula jíápsame núnuseka ábo yebij-la, ál-la huame Dios bejrita boojoriame.

Jesústam ayuunota bétana nátemaje

(Mt. 9:14-17; Lc. 5:33-39)

¹⁸ Jume Juanta discípulom éntok jume pariserom ayuunay. Huate gente Jesústau yájaka ínel áu jiaahua:

—¿Jatchiaka jume pariserom discípulom éntok Juanta discípulom ayuunota johua, jume em discípulom éntok, ée?

¹⁹ Huanäi Jesús ínel ámeu jiaahua:

—¿Jachu jume emo jubiahua núnuri ayuunanake jáni, juka jubemta ámemak aneyo? Ée; karam ayuuna, juka jubemta ámemak aneyo.

²⁰ Të taahuarim yúmanake, juka jubekamta am tö simnakëhui; huanäi ál-lam ayuunanake.

²¹ 'Kaabe bemela sánkota sanko muerapo cháchäbua, bueituk jü bemela sanko muerapo chäbuahuaq, chëhuasu siútinake.

²² Entok kaabe vino bemelata huaka bea bóosa örampo töttöa, bueituk jü vino bemela jume bóosa öram siútianake. Huanäi éntok guótinake; jume bóosam éntok nasóntunake. Kíaliku jü vino bemela huaka bea bemelampo töttöhua.

Jimyore táapo discípulom tirijko bújam jüusakay
(Mt. 12:1-8; Lc. 6:1-5)

²³ Júnaksu jimyore táapo Jesúsata et páman huey, jume ä discípulom áamak kateka jume tirijko bújamim jüusakay.

²⁴ Huanäi jume pariserom ínel au jiaahua:

—¿Jatchiaka em discípulom jimyore táapo íkái johua, kaa jo mátkhik?

²⁵ Áapo éntok ínel ámeu jiaahua:

—¿Jáchem jauhuey júne kaa ä bit-la, juka jiojteta Davita yáakäu bétana, jikot éaka, tébäureka, áapo éntok jume áamak aneiñuim?

²⁶ Abiartata sacerdoote tékilpo chë ä nésahueyo, David huam Diosta jóapo kibakek. Huanäi huame páanim Diostau bíchaa náikiarim buäka, huame áamak kateme kétchi. Huámëi páanim jume sacerdoote tékilta joame jíbam ára am buäyey, kaa kia jábe junne.

²⁷ Jesús két ínel ámeu jiaahua:

—Jü jimyore taahuari yoremta béchibo yáari; të kaa jü yoreme jimyore taahuata béchibo.

²⁸ Íari béchibo ínapo, jü Yoremta Üusi jimyore taahuata béppane yótaka nésahue.

3

Yoreme huakiam mámakame
(Mt. 12:9-14; Lc. 6:6-11)

¹ Júchi éntok Jesús sinagogapo jume judíom nau yayajäpo kibakek. Huámi éntok yoreme aaney, huépülam huakiam mámakame.

² Huate éntok Jesúsachim suaka ä bitchay, ä nátua báreka, jimyore táapo huaka kökoremta ä tüte máchileka.

³ Huanäi jü yoreme huakiam mámakamtau Jesús ínel áu jiaahua:

—Yejtekë ími násuk kikte.

⁴ Huanäi jume géntem temajek, ínel jíaka:

—¿Türi jáni jimyore táapo tühuata yáa béchibo, o kaa tühuata yáa béchibo? ¿Türi jáni senu jíapsita jínëu béchibo, o jábeta ä úhuä béchibo?

Të bempo kaa jáleka taahuak.

⁵ Jesús éntok omteka éntok sirokaka áme bëkatana reemtek, námakak bem jíápsekä béchibo. Huanäi hua yoremtau ínel jiaahua:

—Jume em mámamë rütuktia.

Ä rütuktiak éntokim türika taahuak.

⁶ Huanäi jume pariserom yeu sájaka, noktam nau tütek Herodianommaki, Jesúsata mébáreka.

Juebena gente bahue mayuat aneme

⁷ Huanäi Jesús bahuéu bíchaa siika, ä discípulommaki. Gente éntok Galiléa buiära bétana tüisi juebénaka áman au yájjak; álë bénasi Judea buiära bétana,

⁸ Jerusalén, Idumea buiära, Jordán huáyтана bétana, Tiro éntok Sidónpo pueblompo chíkola jóakame. Júnëli tüisi juebénaka au nau yájjak, nokta jikkajaka buéresi jita ä joäu bétana.

⁹ Huanäi Jesús jume ä discípulom téjhuak, juka canoata huéchiapo am jípu sáhueka, áma yejte báreka, juka genteta kaa ä pittianakë béchibo.

¹⁰ Bueituk Áapo juebenam kökoreme tütelatukay. Júkärím júneriaka, huame kökoata jípureme áa béppa emo tábbey, at mánte báreka.

¹¹ Jume espíritu chícha mamachim ä bíchakam tónommey áu japjaptey. Huanärím chayeka ínel jiaahuay:

—¡Émpë jü Diosta Üusi!

¹² Áapo éntok kutti ámeu nookak, kaa au yeu machiria nésahueka.

Huame dóoce apóstolim yeu púari
(Mt. 10:1-4; Lc. 6:12-16)

¹³ Huanäi kähuit jämäka, huame ä huätiähuim núnnuk; bempo éntok au yájjak.

¹⁴ Huanäi ímëi dóocem au yájakame tékiata am mákkak, áamak am annakë béchibo, entok náasam bíttua báreka, huame gentemneu am béchibo,

¹⁵ entok áapörík bétana yäura útteata am mákkak, huaka kókoata am tütenakë béchibo, entok lemooniom yeu am bébnakë béchibo:

¹⁶ Ímërim jume yeu púarim: jü Simmom, Peero ti ä téhuaatuakähui,

¹⁷ entok jü Jacobo entok Juan ä sailahua, Zebedeota úusim, Boanergem ä téhuaatuakähui, yúku jímmaata jáhui uusim tiau báare,

¹⁸ entok Andrés, entok Felipe, entok Bartolomé, Mateo, Toomas, Jacobo Alfeota úusi, Tadeo, Simmom jü cananista,

¹⁹ entok Judas Iscariote, hua ä nénkakame.

Espíritu Santota bėj-reka nokhuame

(Mt. 12:22-32; Lc. 11:14-23; 12:10)

Chúkula, Jesústa ä discípulommak jóau ä yepsak,

²⁰ jü gente júchi au nau yájjak; junëlim kara júne ay jübuäy.

²¹ Huanäi jume áamak huëerim ä jikkajaka au yájjak, yeu ä huéria báreka, bueitukim ä kóba rókotulä tíiyay.

²² Jume escriibam Jerusalén bétana áma yájj-lame:

—Beelzebútam ä jápsipo jípuré tíiyay, entokim Beelzebú lemooniomneu yäutta téhuampo jume lemooniom yeu ä bébä tíiyay.

²³ Jesús éntok am núnuka, ejemplota ámeu yétkak, ínel ámeu jáika:

—¿Jáchisen Satanás juka Satanásta yeu bébnake?

²⁴ Jíta rey yäura júne au náikimtelataka anëtek, iri rey yäura kaibu jíba béchibo yáuratunake.

²⁵ Entok jume jóapo emo bėj-reka emo náikimtelatuk, iri jóuhua kaibu bínhuatunake.

²⁶ Jü Satanás au bėj-reka au tóboktiak, au náikimtenake, entok kaibu bínhuatunake, bueituk jiba luutinake.

²⁷ 'Kaabe júne jábe yorem útteakamta jóau kibakeka ára jita ä úhua, kaa bát ä súmako; té ä súmakátek ál-la ára jita ä úhua.

²⁸ 'Tua lütüriapone ínel enchimneu jiaahua, síme jume yoremem Dios bejri yáarimmechim jikokoritunake, entok hua nooki Diosta bėj-reka nokhuame;

²⁹ té kia jábe junne Espiritu Santota bėj-reka nokame kaibu jikokoritunake, té hua bétte noki at chúpatunake jíbapo béchibo.

³⁰ Ínel jiaahua bueituk bempom espírituta chicha machik ä jípuré tíiyay.

Jesústa áiye entok ä sailahuam

(Mt. 12:46-50; Lc. 8:19-21)

³¹ Chúkula, jume ä sailahuam entok ä áyehua ámam yájjak. Huanärim päkun tahuaka ä núnutebok, juka Jesústa.

³² Huanäi hua gente juebénaka áa chíkola jokame ínel au jiaahua:

—Ímërim päku aane, jü em áiye entok jume em sailam enchi jariaka.

³³ Áapo éntok, ínel ámeu jiaahua:

—¿Jábesu jü ín áiye, entok jume ín sailam?

³⁴ Jume áa chíkola jokame bíchaka éntok ínel jiaahua:

—Ímëi ámëria jü ín áiye, entok jume ín sailam.

³⁵ Bueituk jábe junne Diosta eäu joame, iri ájárja jü ín saila, entok ín huaayi, entok ín áiye.

4

Et-lerota ejemplu

(Mt. 13:1-9; Lc. 8:4-8)

¹ Jesús júchi bemelasi am majtia táytek jum bahue mayoachi. Huanäi juebena gente au nau yájjak. Jesús éntok canoapo yejteka bahuéu kibakek. Huämi aaney canoapo, síme gente éntok baa mayoachi.

² Huanäi juebenak am majtiay, ejemplom ámeu jójjoaka, huanäi nokaka ínel am majtiay:

³ —Íkäreim jikkaja: Jü et-leero echíseka yeu siika. ⁴ Júnaksu éntok ä echay, jü huate báchia böo mayoat huátek. Huanäi jume huikichim au yájaka ä buäka.

⁵ Jü huate éntok téta buíapo huátek, huam kaa yún buíata ayukäpo. Huanäi láuti síuhuek, kaa yún ä buiakä béchibo.

⁶ Täata yeu sik tájjak, entok kaa mékka kömä nahuaka béchïbo huaakek.

⁷ Huate éntok júya huíchärata sisihuëpo huáttek. Huanäi hua júya báchia síhueka, áapat yötuka ä jtabi mëak, huaka báchia ethuakamta. Huanäi éntok kaa taakak.

⁸ Të jü huate buía türïku huáttekame síhuek, entok yötuka taakak. Huanäi jü senu báchia treinta báchiam nénkak, senu éntok sesentam, senu éntok cientom.

⁹ Entok ket ínel ámeu jiaahua:

—Huä jünee báareme at suaka ä jikkajïnake.

Jume ejemplom jita béchïbotukähui

(Mt. 13:10-17; Lc. 8:9-10)

¹⁰ Huanäi, huaka juebena genteta sákasuk Jesústa áapola ä tahuak, jume dóoce entok jume huate áma anëhuim Jesústa temajek, hua et-lerota bétana ä nookakähui, jáchin ä jiau bárëhui.

¹¹ Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—Eme ä täyatuahua, juka éhuil Diosta reytaaka nésahuëhui. Të huame päkun aneme éntok, ejemplommei simeta.

¹² Entokim bíchaka júne kaa bínnake, kaa at jünee béchïbo, entokim ä jikkajaka júne kaa at jüneeake, entokim kaa jiäpsi kúaktinake, jum bem Dios bejrimmechi kaa bem jiokorinë béchïbo.

Jesús el-lerota ejemplo am majtia

(Mt. 13:18-23; Lc. 8:11-15)

¹³ Huanäi ínel ket ámeu jiaahua:

—¿Katem át jüneyia í ejemplochi, et-lerota bétana huémtachi, jáchin ä jiau bárëhui? ¿Jáchisu jüntukem ámet jüneeake, sime ejemplom íneli huémmechi?

¹⁴ Jü echame júri nokta eecha.

¹⁵ Íri ínel hua báchia böo mayoat huéhekame: huame tü nokta ámeu nokhuakäu, jikkajisuka chúkula Satanás ámeu yepsaka, huakä nokta bem jiäpsipo ethuakámta am kóptituanake.

¹⁶ Ket áma huámsu hua téta buíapo eechi: huame nokta jikkajame, láutim al-leaka ä mabetnake.

¹⁷ Të kaa ámet naahuak, kia chúbala jíbam bem jiäpsipo ä jípunake. Huanäi huakä jïokot anhuamta ámeu ayu táytek, entok nokta béchïbo guojájja táytek, sepim kaa al-lee táytinake, entokim ä tóijnake.

¹⁸ Ímëi éntok huame júya huíchärata násuk eechi: huame nokta jikkajame,

¹⁹ të ím ániapo ayukamtat bem jiäpsekä béchïbo, entok hua buéresi rïkora yore báitättahuamtat bem jiäpsekähui, entok kaa huéeläpo bem áttea péau ámeu ayu táytek, hua noki bem jiäpsipo ethuakame kaa útteaka tatahua, entok kaa chúchupe.

²⁰ Ímëi éntok jume buía türïku ethuakame: huame nokta jikkajaka tua ä mabetakame, jü báchia ténasi bem jiäpsipo chúpanake. Jü báchia chúpuk senu treintata nénkïnake, senu éntok sesentata, senu éntok cientota.

Sime éhuil ayukame yeu machinake

(Lc. 8:16-18)

²¹ Entok ket ínel ámeu jiaahua:

—Jü machiria nühuakátek, ¿jachu kajóna bétuk entok totöhua bétuk mánana jáni? Èe, ¿jachu kaa jum jita ä machiria máchïku jikat mánatunake?

²² Bueítuk kaita hua ésoni kaa yeu mamachïame, entok kaita éhuil ayuka kaa jüneriatunakeme.

²³ Huä jünee báareme at suaka ä jikkajïnake.

²⁴ Ket ínel ámeu jiaahua:

—Áachem suuhua, hua enchim jikkajäubechi. Huä enchim jita jábeta ay jünakteriäubey, Dios ket enchim ay jünaktenake. Bueítukem huatek áa béppa mabetnake.

²⁵ Bueítuk hua jita jípureme júchi huatek mabetnake; hua kaita jípureme éntok, júkai ili ä jípürëu júne úhuaana.

Báchia síhueka yötukame

²⁶ Huanäi Jesús júchi ínel jiaahua:

—Íë bénna, jü Diosta reytaaka nésahuëhui, jáchin jü yoreme báchiata buíapo echame.

²⁷ Huanäi áapo tukariu yúmak kótnake, yokoriäpo éntok yejtenake. Huä báchia éntok kaa ä jüneeäpo síunake éntok yötunake.

²⁸ Bueituk hua báchia buíata úttiáray yótuka chúchupe. Késam huëpo óguotunake, júchi éntok móanake, chúkula éntok takanake.

²⁹ Huanäi huaka báchiata chúpilatuk, huame osam au kibachana, bueituk béja yúmala, jü taahuari etta tóboktianähui.

Mostaza báchiata ejemplo
(Mt. 13:31-32; Lc. 13:18-19)

³⁰ Jesús ínel ket jiaahua:

—¿Á jítasute bënë tiánake jáni, juka Diosta reytaka nésahuëhui? entok, ¿jita ejemplotate ä bënë tiánake?

³¹ Mostaza báchia ténasi maachi. Huäri báchia chë júne ilitchi, huame huate báchiam ím buíapo ayukame béppa.

³² Të ethuakátek yótunake, chë bueürusi yótunake, huate júya síarita béppa. Bueerem mesëkirianake. Júnëli huame huikichim ä jékkaa bétuk júne ára kópána, entokim ára at tosate.

Jesús ejemplom jiba yáhuak
(Mt. 13:34-35)

³³ Júnëli Jesús juebena ejemplom joaka ámeu ä nookay, juka nokta, bem ára ä jikkajápo núkisi.

³⁴ Kaa ejemplommei kaa am mamajtiay; të jume ä discípulom bempola aney, símeta machisi am téttejuay.

Jesús buere yúku jékata yánti tahuatuak
(Mt. 8:23-27; Lc. 8:22-25)

³⁵ Huäri taahuarit, kúpteyo, ä discípulommeu ínel jiaahua:

—Jante, huáyтана bíchaate kannake.

³⁶ Huanärim huaka gente búrraata sákatuaka, hua canoa ä kátekaipom ä núk sájjak. Entok huate canoam ket amam jípuhuay.

³⁷ Huanäi buere jéka yúkumak au tóboktiaka, jume máarem canoam beb táytek Júnëli béja háammey tápunak.

³⁸ Áapo éntok jum canoapo áma bétana böka kótchimey, kojnim béppa kobaka. Huanärim ä búsaka ínel áu jiaahua:

—¡Maestro! ¿Jachë kaachin éiya itom kókkoy junne?

³⁹ Huanäi yejtega, jekatau kutti nónookak ä kikte sáhueka:

—¡Empo baahue katë jiale yántë taahua!

Huanäi kíktek jü jeeka, entok sime yanti taahuak.

⁴⁰ Huanäi Jesús jume ä discípulommeu ínel jiaahua:

—¿Jatchiakasem tüisi májhue, éntokem kaita súale?

⁴¹ Huanärim buéresi májhueka ínel nau jiaahua:

—¿Jábesu íritaka? Jü jeeka ä nok jikkaja, entok jü bahue junne.

5

Jü yoreme Gadareno lemooniom ä jiápsipo jípureme
(Mt. 8:28-34; Lc. 8:26-39)

¹ Huanärim bahuéu huáyтана bétana áma yájjak, jum Gadarenom buiarähui.

² Jübuachá Jesústa jum canoapo kómä chéptilatuko, jü yoreme ä jiápsipo lemooniom jípureme ä nankirika siika, jum kau guójöku kókkolam totoijuápo yeu simlataka;

³ bueítuk áma jóakay. Të kara jábe yánti ä jípurey, kia cadenammey ä súmaka junne.

⁴ Bueituk juebénasi sisíguokimmey entok cadenammey súsumahuay, të am chukchuktiay, éntok huame sisíguookim júne kotkóttiay. Ínëli kaabe ä yüey.

⁵ Bueituk jiba taahuarit entok tukaarit naa búrujti jum kau guójöku kókkolam totoijuápo entok jum káhuimmet chay sisimey, tétammët kókosi áu joaka.

⁶ Të Jesústa mékka bíchaka, áu tájti búiteka áu tónommia kíktek.

⁷ Huanäi tüisi chayeka ínel jiaahua:

—¿Jítasë ínomak júneria, empo Jesús, Dios jíkat téhuekapo kátekamta Üusi? Diosta béchíbo, katë nee jíokot johua.

⁸ Tí jiaahuak bueítuk Jesús ínel áu jiaahuay:

—Empo lemoonio, jü yoremtachë yeu huéiye.

⁹ Huanäi Jesús ä temajek:

—¿Jáchisë téhuaak?

Áapo éntok ínel ä yommiak:

—Legión tine téhuak, bueitukte juebenna.

¹⁰ Huanäi jü yoreme tüisi jiokot áu jiaahua kaa huämi buiärapo yeu am bep iaaka.

¹¹ Huämi kau mayoachi juebena kohuim áma rejteka jübuäy.

¹² Huanäi jume lemooniom áu jiokot jiaahua, inel jáaka:

—Huame kohuimmehuë itom jaase; éläpote ámet kimunake.

¹³ Jesús éntok am jehuiteriak. Huanärim yoremat yeu sájaka, kohuimmechim kíimuk. Jume kohuim éntok, jíbatua guoy mútukay. Huámëi siba bahuéu kóm huáttek; huanärim áma kókkok.

¹⁴ Jume kohuim suayähuim éntok tenneka, jume pueblolo jóakammeu jüneehuamta ámeu tójjak, éntok jume huasammet jóakammehui. Huámëi éntok áma yeu sikamta bit báreka áman yeu sájjak.

¹⁵ Jesústahuim yájaka juka yoremta bitchak lemooniota jíapsipo jípureka kórkoreka, Legiónim jípurëuta, sánkotelatata áma kátekamta, éntok yúmalasi suaka; huanärim guómtak.

¹⁶ Huanäi huame ä bíchakame am ettéjhuariak jáchin hua lemooniota jípurëitau yeu sikamta, éntok huame kohuimmehui.

¹⁷ Jume áma joome éntok Jesústau jiokot jiaahuay huämi bem buiärapo yeu ä huéé sáhueka.

¹⁸ Huanäi Jesústa béja sim báreka jum canoapo ä jámuyo, jü lemooniom jíapsipo jípureihui áu jiokot jiaahuay áamak an rókaka.

¹⁹ Të Jesús kaa báarek, ál-la inel áu jiaahuak:

—Em jóahuë huéiye, em huahuajimnehui. Akë am ettéjhuaria juka Señorta buéresi emou yáakähui, éntok jáchin enchi ä nák jíokolekähui.

²⁰ Huanäi sika juka nokta chíbejtia táytek. Decapolis buiärata yúmau tájti, jáchin Jesústa buéresi jita áu yáakähui. Huanäi síme át guómtilamtaka taahuak.

Jáirota maala, éntok jámmut Jesústa sánkot jálojtekame

(Mt. 9:18-26; Lc. 8:40-56)

²¹ Jesús júchi canoapo huéeka bahue huáyтана yeu ä yepsak. Gente éntok juebénaka áu nau yájjak, huämi bahue mayoat ä anëpo.

²² Senu éntok sinagogapo chë nésahueme, Jáirö ti téhuakä, áma yepsak. Jesústa bíchaka ä guókpo tónommia kíktek.

²³ Huanäi tüisi jiokot inel áu jiaahuak:

—In maala béja mukiapo aane; ámanë sika át mámte, ä túrinakë béchibo, huanäi jíapsinake.

²⁴ Huanäi Jesús áamak siika; gente éntok juebénaka áamak sájjak. Júnëli ä huë páman nau ä pittiasakay. ²⁵ Senu jámmut éntok béja dooce huásuktiapo ä kókoa kaa chükteka át huéiyey, kaa tutüriaka áma aaney.

²⁶ Tüisi jiokot au siika, juebena jittoleerom mámpo; símeta juka ä átteahua luutialatukay. Të jíba kaita hua jítoa áu túriakay, ál-la chëhuasu kórkorey.

²⁷ Të Jesústa bétana nokta jikkajaka, amá bétana áamak kateme násuk áu rúkteka ä sánkobet jálojtek,

²⁸ bueituk inel éiyay: “Kiane ä sánkobet jálojtek júne túrinake.”

²⁹ Huanäi áachä jálojtek jíba jü ójbo kíktek. Éntok ä túriakäu innëak, jü jíbebeata bétana.

³⁰ Huanäi Jesús ä takaahuapo úttiärata át yeu sikamta iinnëaka, huame áamak katemmuéu kúakteka inel jiaahua:

—¿Jábesu ín sánkommet jálojtek?

³¹ Huanäi ä discipulom inel áu jiaahua:

—Juka juebenaraata enchi pítpittiamtë bitcha, éntoke nátemaje, “¿Jábeta émot jálojtekähui?”

³² Të Jesús nate chíkola náasam bitchak huaka at jálojtekamta bit báreka.

³³ Huanäi jü jámmut máujrimmey, áu yoaka, éntok jünëaka jita áu yáahuakähui. Huanäi áu tónommia kíktek, éntok símeta juka ä kókoa bétana ä téjhuak, jáchin áu ä síkähui.

³⁴ Huanäi Jesús inel au jiaahua:

—In maala, jü em nee súalë béchibë túriak. Én éntoke yanti jíapseka huéiye, em kókoa bétanë túrikä tahuala.

³⁵ Júnëlä nokaisu, huate huam bem nau yayájäpo nésahuemta joa bétana áma yájjak inel au jáaka:

—Em mala béja muúkuk. ¿Jatchíakasë ketune juka Maestrotta muksi éetua?

³⁶ Jesús éntok ikäi jikkajakä inel au jiaahua hua nésahuemtahui:

—Katë jachin eiya; kial jibe nee súale.

³⁷ Huanäi kaabeta éntok áamak kat iai Perota, éntok Jacobota, éntok Juanta Jacobota saíla jíbba.

³⁸ Jesús éntok hua nésauhuemta joau yepsaka, huaka naa muksi huemta bitchak, éntok huanhuamta jíkkajak, éntok jikot jíáihuamta.

³⁹ Huanäi áman kibákeka ínel ámeu jiaahua:

—¿Jatchíakasu naa muksi huéiye, éntokem buaana? Jü usi jámmut kia kotche, kaa mukila.

⁴⁰ Huanärim ä junnériataitek. Të Áapo simem yeu béebaka, hua ili jámutta jápchimak, éntok ä áyemak, éntok huame áamak katéummak áman kibákek huam múkilata bókaihui.

⁴¹ Huanäi juka ili jámutta mampo buíseka ínel au jiaahua:

—Talíta kumi —itom nokpo ínel jiaubáare: Ili jámmut, émourne ínel jiaahua, yejtë.

⁴² Jü ili jámmut éntok sep yejteka naa hueetáitek, bueítuk béja dóoce huásuktiriam huériai. Huanärim tüsi at guómték.

⁴³ Jesús éntok tüisi am téjhuak kaabeta ä ettéjhuaria nésauhueka, éntok ä jibuátua nésauhuek.

6

Jesús Nazaretpo aaney

(Mt. 13:53-58; Lc. 4:16-30)

¹ Jesús huámi yeu sika ä buíarau yépsak, jume ä discípulommakí.

² Jinyore taahuata yúmak éntok jum sinagogapo am majtíataitek. Huanäi juebenakä ä jíkkajakä at guómték ínel jíaka:

—¿Jákübo bétanasu iri ikái táya jáni? ¿Jita suáhuasa jáni iri ä jípuréhui, éntok hua milagrom ä joáhui, jítasasu nok báare jáni?

³ ¿Jachu kaa iri ínel jü carpinteero, Mariata asóa, Jacobota, éntok Joseta, Judasta, éntok Símonta saayi? ¿Jáchum kaa ket im itomak aane jume ä huáyihuam?

Huanärim áa bétana jájana jiautáitek.

⁴ Jesús éntok ínel ámeu jiaahua:

—Kial jábe profeta júne yórihua, të huam ä buíaräpo, éntok ä jóapo ä huahuajim násuk ée.

⁵ Huanäi jume milagrom júne kara áma yáuhuai, Kia huame kókoremmet kaa jáikimmet jíba mámtéka am tütek.

⁶ Huanäi kaa at al-léakä taahuak hua kaíta bem súalëubechi. Huanäi Jesús jume huate puéblommet naa siikä am majtíaka.

Jume dóoce comisionpo yeu jaahuak

(Mt. 10:5-15; Lc. 9:1-6)

⁷ Jume dóoce yeu púarim nau núnuka, guoguóyím naa bíttuak, útteata am mákakä diáblom yoremem jíapsipo yeu bébnaké béchibo.

⁸ Éntok kaíta am huéria sauhue böot béchibo, morralta, éntok páanim junne, tómita junne; boróoniata jíbba.

⁹ Éntok am béräbochate sauhue, éntok kaa guoyik sánkotam huéria sauhue.

¹⁰ Ket ínel ámeu jiaahua:

—Kia jak jóapo enchim mabethuakäpém aane, jum puéblopo enchim yeu kátëpo tajti.

¹¹ Símekut huam kaa enchim mabethuakäpo, éntok huam kaa enchim nok jíkkaiabahuäpo, yeu katétekem huaka tóröchiata enchim guókimmet chätulata ámeu tátaknake, bem júneenaké béchibo kaa tüisi bem ayúkähui. Tua lútüriapone enchimeu ínel jiaahua, huame Sodóma teäpo éntok Gomórrapo joomem chë jikokoritunake hua taahuari bette nokta chúpeyo, huame puéblopo kaa enchim mabethuakäpo joomem béppa.

¹² Huanäi jume dóoce yeu púari yeu sájakä géntemmeu ä noktáitek, huaka yoremem emo temajeka am jíapsi kúaktinakéhui.

¹³ Éntokim juebena diáblom yoremem jíapsipo anëu yeu bebbai, éntok juebena kókoremem tütek aceiteta ámet óreka.

Juan Bautista mëhuakähui

(Mt. 14:1-12; Lc. 9:7-9)

¹⁴ Jü rey Herodes éntok Jesússta bétana buériata jíkkajak, bueítuk ä téhuam símekut yeu machíak. Huanäi Herodes ínel jiaahua:

—Juan jü batöaihui jïabitela, jume kókkolam násuku. Kíaliku úttiärata jípure milagrom ä jonákë béchïbo.

¹⁵ Huate ä Elías tíyay. Huate éntok huame huate profetam násuk ä profeeta tíyay.

¹⁶ Íkai jikkajakä jü Herodes, ínel jiaahua:

—Íri jü Juan ín kóba chúktiabokähui. Áapo kókkolam násuk jïabitela.

¹⁷ Bueituk áapo juka Juanta bufjitebokä ä carcelpo ä páttiabokay, Herodiasta béchïbo, Felipeta juubi ä sailahua; bueituk áapo, jü Herodes, Herodiasta jípurey.

¹⁸ Bueituk Juan Herodestau ínel jiakay:

—Kaa türi juka em saila jubi em jípuréhui.

¹⁹ Herodías, éntok át kopteka ä mëpéiyay, të kaa áma yuumay,

²⁰ bueituk Herodes Juanta bétana májhuey, bueituk jüneiyay Juanta lútula entok Diostau bíchaa náikiataka ä jíapsaihui, entok ä suayay. Ä jikkajaka kaachin an máchika tatahuay, të tü éaka ä jíikkajay.

²¹ Taahuari yuumak, Herodesta huásuktiriam yúmariaka pajkoy. Kúptey am äbosek, huame áamak néshueme, sontaro yauram, entok Galiléapo chë néshueme.

²² Huanäi Herodiasta jámut ásoa yisimeka áman kibakek. Herodes éntok tüsä musäuleka taahuak, entok huame mesau áamak jokaihuim. Huanäi jü rey hua ili jámuttau ínel jiaahua:

—Em huáatiáhuë inou aahua; ínapone enchä máknake.

²³ Entok ä nokäu bát kéchaka ä lütüriatebok, ínel jiaka:

—Símeta em inou aahuäune enchi máknake, reytaka ín néshuëpo násuk áman junne.

²⁴ Huanäi hua ili jámmut yeu sika ä áyebeu nátemajek:

—¿Jitasune áunake jáni?

Ä áyehua éntok ínel au jiaahua:

—Juka Juan Bautistata kóbbä.

²⁵ Áapo éntok sep áman kibakeka, jü reyttau ínel jiaahua:

—Én láutine puraato bueürupo ä huáatia, juka Juan Bautistata kóbbä.

²⁶ Huanäi jü rey tüisi kaa al-lëeak. Të juka ä nookakäu ä lütüriatebokä béchïbo, entok huame áamak mesau jokame tihueka, kara ëe ti au jíaka taahuak.

²⁷ Huanäi sep sontarota Juanta kóba chúktiaka áu ä huéria sauhuek.

²⁸ Jü sontaro éntok áman sika jum ä páttiatakäpo ä kóba chúktiak. Huanäi juka kóbata jum puraatopo yéchaka, jü ili jámuttau ä tójjak; jü ili jámut éntok ä áyebelui.

²⁹ Huanäi jume Juanta discípulom ä jikkajaka, áman sájaka ä takaahua nükä ä núk sájjak. Huanärim kókkolam mamáhuäpo ä maák.

Jesús manni miilim jïbuätuak

(Mt. 14:13-21; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

³⁰ Jume apóstolim éntok júchi Jesústau nau yájjak. Huanärim ä ettejuariak, símeta bem yáakähui entok bem am majtiakähui.

³¹ Áapo éntok ínel ámeu jiaahua:

—Emepolem ímin ínomak kaate ánia see päriahui; ámanirem chúbala jimyorenake.

Bueituk juebénakam sákkay, entok juebénakam yájjay; junëlim kara júne ámey jïbuäy.

³² Huanärim jum canoapo sájjak ánia see päriahui, kaabeta anëhui.

³³ Huä gente éntok am bitchak yeu am sájako, entokim am tátáyak. Huanäi juebénaka huate pueblom bétana guókimmea áman yájjak, ámpachi. Huanärim áu nau yájjak.

³⁴ Jesús éntok canoapo kom chépteka huaka juebenarata bíchaka tüisam jïokoley, bueitukim kabaram kaa kabyerokä bénasi áma aaney. Huämi juebenak am majtia táytek.

³⁵ Béja tüisi kúptey éntok, jume ä discípulom áu rúkteka ínel áu jiaahua:

—Ími ánia see päria, éntok béja kúpte.

³⁶ Akë am sáka sauhue; éläpom pueblommet entok ranchommet sájaka páanim emo jinnurianake, bueitukim ími kaita buä mátkhi.

³⁷ Huanäi Jesús ínel ámeu jiaahua:

—Akem am jïbuätua emëe.

Bempo éntok ínel au jiaahua:

—¿Jachute áman sájaka guoy cien denariom béjhuay páanim jinnuka am jïbuätuanake jáni?

³⁸ Huanäi Jesús ínel ámeu jiaahua:

—¿Jaiki páanimsem jípure? Ámanem sájaka am bitcha.

Bempo éntok am bíchaka ä téjhuak:

—Mamni páanim entok guoy kútchum.

³⁹ Huanäi simem básso siaripo am jote sáuhuek, nátepolá,

⁴⁰ cicientom náuhui entok cincucuentam náuhui.

⁴¹ Huanäi jume mamni páanim entok jume guoy kútchum nüka, téhuekau reemteka, Diosta tü éáu ámet chúpaka jume páanim rébektiak. Huanäi jume ä discípulom am mákkak, am mik sáhueka. Jume guoy kúchum éntok simemmet näikimtebok.

⁴² Huanäi síme jibuáka jóboak.

⁴³ Jume pan rérebeim entok jume kúchum buä bëterim dooce canajtam tátapunika áma tóboktiahuak.

⁴⁴ Huame áma jibuákame éntok mamni mil oohuimtukay.

Jesús báata béppa huerama

(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)

⁴⁵ Chúkula Jesús jume ä discípulom canoau am jámutuak, áapat huáyтана pueblo Betsaidau am yaij íaaka, áapörík huaka juebenarata am sákatuáu tájti.

⁴⁶ Chúkula genteta sákatuaka, jum káhuui bichaa siika, Diostau oraciompo nok báreka.

⁴⁷ Huanäi tukariu yúmay jü canoa báa násukun aaney. Jesús éntok buíapo áapola aaney.

⁴⁸ Béja bájim jiápo matchü bíchaa, canoata buaatiaka lotteme bitchak, bueítuk jü jeka am nankirika búitey. Huanäi ámeu siika, báata béppa huéeka, áme huam sika ámepat yebij báreka.

⁴⁹ Bempo éntok báata béppa huémta bíchaka, akim ä jóusi téyey. Huanärim cháchayek,

⁵⁰ entokim simetaka ä bíchaka sum éiyay. Të áapo sep ámeu nónookak, inel jíaka:

—¡Óusem eiya, katem májhue, ínapone ájária!

⁵¹ Huanäi canoapo ámeu ä jámuk, jü jeka yánti taahuak; bempo éntok naa muksi éakam át guómtilatukay.

⁵² Bueítukim ketune kaa jüneiyay, jáchin jume páanim búrusi yáhuakáhuui, bem námakak jiápsékä béchíbo.

Jesús Genesaretpo kókoreme tütek

(Mt. 14:34-36)

⁵³ Huáyтана bíchaa sákasukam Genesaret buiárau yájaka, mayoahuim yeu yájjak.

⁵⁴ Huanäi bempörim canoapo yeu sájak, jü gente Jesústa tátäyjak.

⁵⁵ Huanärim huämi buiárapo símekut naa tenneka, jume kókoreme au nau toij táytek, bem ámet tøyemmak chíkti, huam jak Jesústa anei tíapo.

⁵⁶ Bueítuk jak júne ä kibakeípo, jum pueblompo entok ranchompo, jume kókoreme böo mayoat yeu totoijhuay jókot jíaka, kia ä sánko mayoammet jálojti péaka. Huanäi síme huame át jálojtekame türiak.

7

Yoremta jíapsi nasontume

(Mt. 15:1-20)

¹ Huanäi jume pariseerom Jesústau yájjak, entok huate escriibam, Jerusalén bétana áma yáij-latukaiñhui.

² Huanärim huate ä discípulommet suuhuay, bueítuk kaa leyta jíá páman báijmaka páanim bem buäye béchíbo mamam chichá machimnea. Huanärim béttesi áme bétana noktaitek.

³ (Bueítuk jume pariseerom entok síme jume judíom, huame yoiyöturim boojoria páman, juebénasi kaa mam báijmakatekim kaa jíjibuäy.)

⁴ Entokim plaza bétana yájjak, kaa emo mam báksiako, katim jíjibuäy. Entok huate juebénaka jita aykay bem yöreihui: jume vasom ámey jíhuame, jume saarom, jume sisíguok vaasom, entok jume bem ámet tøyéhuui.)

⁵ Huanäi jume pariseerom entok jume escribam Jesústa temajek, inel jíaka:

—¡Jatchiakasu jume em discípulom kaa huame yoiyöturim boojoria páman kaate? Bueítukim kaa ito bénasi báijmaka páanim buäye.

⁶ Huanäi Jesús inel ámeu jiaahua:

—¡Eme Dios huáatemta bénasi emo antuame! Ál-läku Dios profeeta Isaíaista tempo enchim bétana nookak, entok áapo inel ä jiojtek:

Ímëi gentem bem teniy jíba nee yöre,

të bem jíapsihua mékka inou aane.

⁷ Kaita bėj-re jü bem nee emo yörë tíahui, bueítukim yorem nésaute Diosta nésautekã bénasi emo ä majtia.

⁸ Diosta nésaui tójakem, jume yoiyöturim boojoriauem johua: jume sarom báksiahuamta, entok vasom ámey jijihuame; entok juebenak ilë bénakem johua.

⁹ Entok ket inel ámeu jiaahua:

—¿Jachem tüisi emo anë téiyey? ¿Bueítukem juka Diosta nésaui kaitäpo johua, juka yoiyöturim boojoriau enchim yöri bárë béchibo!

¹⁰ Bueítuk Moisés inel jiaahua: “Em áchayë yöre, entok em áyiye. Jü ä áchaybet entok ä áyebet bettek nokátek, kaita át temaijhuaka mëna.”

¹¹ Eme éntok inel jiaahua: “Tüisi jiaunake jü yoreme ä áchaybeu o ä áyebeu inel jíateko: Simeta huaka ín áttea ay enchi ín ania éáhui, Diosta béchibo náikiari.” (Corbánta jiau bárë bénasi.)

¹² Júnëlem huaka yoremta ä atchai éntok ä áyiye kaitäpem ä aniatua;

¹³ éntokem huaka Diosta nookakäu kaa bėj jóuhua, huame yoiyöturim boojoriau huatem majtiaka, éntokem juebenak ilë bénak johua.

¹⁴ Huanäi sime juebena genteta núnuka inel ámeu jiaahua:

—Nechem jíkkaja simetaka, át jünee béchibo:

¹⁵ Kaita ayka yeutana jü yoremtat kimuka ä jíapsi násontenakeme, ál-la hua ä jíapsipo yeu huéeme.

¹⁶ Huä jünee báareme át suaka ä jíkkaijnake.

¹⁷ Huanäi juebena genteta tö sika senu jóapo kíbakek. Huanäi jume ä discípulom ä temajek, juka ejemplota ámeu ä yéchakã bétana.

¹⁸ Huanäi inel ámeu jiaahua:

—¿Jachem eme kët kaitat jüneiya? ¿Jáchem kaa jüneiya, huaka yeutana yoremtat kimumta kaabeta jíapsi násontenakëhui?

¹⁹ Bueítuk jü buáhuame kaa jíapsipo kiimu, ál-la sihuampo, entok chúkula yeu huéenake.

Íkai nokaka sime buáhuamta türi tíiyay.

²⁰ Ket inel jiaahua:

—Huä yoremta jíapsipo yeu huéeme, huäri ä jíapsi nasonte.

²¹ Bueítuk jum yoremta jíapsipom yeu kaate, jume juëna éerim, omot jubiahuame, éhuil jáamuchim jípuhuame, yore súahuame,

²² ékbuahuame, kaa huéeläpo jita jípu péehuame, entok juënasi anhuame, jü yore bätáihuame, jü kaa tíura, senukut jita innéhuame, juënasi yoret nokhuame, hua emo buérialihuame, entok jume kaa suasi emo nühuame.

²³ Sime ímëi kaa tü yáarim yoremta jíapsipom yeu huéiye, entokim ä nasonte.

Jámmut Diostat éáhui sirofenicia naciompo jometukay

(Mt. 15:21-28)

²⁴ Huanäi Jesús huämi yeu sika Tíró éntok Sidón buiärau bíchaa siika. Huanäi huämi jak jóapo kíbakek kaabeta ä bít íaaka. Të kara au éssoy.

²⁵ Bueítuk senu jámmut áma aney, ili jámut espíritu chíchha machik jíapsipo jípuremta asoaka. Huäri jámmut áatana nokta jíkkajaka, áu sika ä guókpo áu tónommia kíktek.

²⁶ Áapo griegotukay, entok Sirofeniciapo jometukay. Huanäi jikot áu jiaahuay, juka espíritu chíchha machik ä jámut asoabet yeu ä bep sáhueka.

²⁷ Të Jesús inel au jiaahua:

—Éläpo bat jume usiarim jóbonake, bueítuk kaa türi jume usiarim páanim úuhuaaka ili chüummeu am guötia béchibo.

²⁸ Áapo éntok inel áu jiaahua:

—Ammäle jiaahua, Señor, të jume ili chüum jume pan rérebeim mesata bétuk usiarim kóm huáttílame buabuäye.

²⁹ Huanäi Jesús inel áu jiaahua:

—Ínëli em jíakã béchibo noitë huéiye. Jü lemoonio béja yeu simla, jü em jámut asoabechi.

³⁰ Huanäi ä jóau yepsaka, juka ä asoahua ä böyëpo bókamta téhuak, béja juka lemoonio át yeu simlata.

Jesús nákapí nēota tütek

³¹ Jesús júchi nóttek jum Tíro buiära bétana. Huanäi jum Sidonpo naa búrujti siika, Galiléa bahuéu bíchaa, jum Decápolis buiärapo ámani.

³² Huanäi jü gente nákapí neöta áu nüpaka jiokot au jiaahuay, áa béppa ä mámté sáhueka.

³³ Huanäi áapolaik yeu núk sika, Jesús nákapo ä sútuteriak, entok ä suntu chíttuaka nínit ä kómoniak.

³⁴ Huanäi téhueka reemteka bueürum jábitek, entok inel áu jiaahua:

—¡Efata! —inel jiau báare: ¡Étapotunakee!

³⁵ Huanäi sep jume náka guójöríam emo étapok, entok ä nín jísúmaria búttek. Huanäi jünakiachisi nookak.

³⁶ Huanäi Jesús juka genteta téjhuak, kaabeta am ettejoria nésahueka, juka bem bíchakähui. Tè ché tüisi junéli ä nésahuey junne, chéhuasum ä ettejhuay.

³⁷ Entokim tüisi át buere eeyak, inel jáka:

—¡Símeta tüisi johua! ¡Jume nákapim jikkajtua, entok múurom júne noktua!

8

Jesús naiki múlim jibuätuak

(Mt. 15:32-39)

¹ Huáméchi taahuarimmet tüisi juebena genteta áma aneyo, entok kaita am buä máchiako, Jesús jume ä discípulom núnuka inel ámeu jiaahua:

² —Juka genteta juebenak ínomak anemtane jiokolé, bueítukim béja baj taahuare ínomak aneka, entokim kaita buä máchi.

³ Bueítuk kaa jibuälame bem jóau sákatuak, böochim tébäi huáttinake, bueítuk huate mékka bétana äbo yáj-la.

⁴ Huanäi jume ä discípulom inel ä yommiak:

—¿Té jákúbosu jábe páanim ámeu nüpaka am jóborianake jáni? Bueítuk ímí ánia páriapo kaita aayuk.

⁵ Áapo éntok am temajek:

—¿Jaiki páanimsem jípure?

Bempo éntok inel jiaahuak:

—Guoy búsaním.

⁶ Huanäi huaka genteta buíapo jote sáuhuek. Entok jume guoy búsan páanim nüka, Diosta baysausuka am rébektiak. Huanäi jume ä discípulom am mákkak, genteta am mík sáhueka. Bempo éntok am nüka, juebenara gentetau am tójjak.

⁷ Ili kúchumim ilikkim ket áma jípurey. Huanäi Diosta tü éau ámet chúpaka, ámeu am tój nésahuek.

⁸ Huanärím jibuäka jóboak. Entok jume rérebeim yeu békame guoy búsan canastam tátapunika tóboktiahuak.

⁹ Jume jibuäkame éntok naiki miltu máchiakay. Huanäi am sákatuak.

¹⁰ Áapo éntok jume ä discípulommak canoapo yejteka siika. Huanäi Dalmanuta buíarau yepsak.

Jü señal kaa jaibu jojohuamta áyhuame

(Mt. 16:1-4; Lc. 12:54-56)

¹¹ Huanäi jume pariserom áu yájaka, áamak nok nássua táytek. Entokim señalta áu aahuak, téhueka bétana huentma, ä jioptua báreka.

¹² Huanäi ä jiápsipo bueürum jábiteka inel jiaahua:

—¿Jatchiaka í gente én huéeme señalta kaibu jojohuamta aahua? Tua lútüriapone enchimmeu inel jiaahua, í gente kaita señalta mákna.

¹³ Huanäi júchi jium canoau jámuka, huáytana bíchaa am tö siika.

Jü pariserom levaduura

(Mt. 16:5-12)

¹⁴ Jume ä discípulom páanim kóptiaka, barcopom huépul páanim jíba huériay.

¹⁵ Huanäi am téjhuak, inel jáka:

—¡Jítechem suuhua, éntokem emo suaya jü pariserom levaduura bétana, entok Heródesta levaduura bétana.

¹⁶ Huanäi jume discípulom nahuim nookay, inel jáka:

—Páanim kaa itom nüpakä béchíbo inel jiaahua.

¹⁷ Jesús am jüneriaka jíta am nokähui, inel ámeu jiaahua:

—¿Jatchiakem páanim kaa enchim nüpakä béchíbo inel nee jíä tíiya? ¿Jachem kaa át suuhua, éntokem kaa át jüneiya? ¿Ketunem námakak jiápssek?

¹⁸ ¿Pusekem kaa bitcha, entok náka guójöríakem kaa jikkaja? ¿Jachem kaa áu huáate,

¹⁹ huame mamni páanim ín náikimtekäubehui, huame mamni mílimmechi? ¿Jaiki canastamsu rérebeimnea tátapunika tóboktiahuak?

—Dóocem kanastam —tim áu jiaahua.

²⁰ —Entok júnak huame guoy búsan páanim naiki mílimmet náikimtehuakame, ¿jaiki canastamsu rérebeimnea tátapunika tóboktiahuak?

—Guoy búsanika —tim áu jiaahua.

²¹ Huanäi inel ámeu jiaahua:

—¿Jáchem ketune kaa át jüneiya?

Betsaidapo jü lípti bíchakame

²² Sep pueblo Betsaidau yepsak. Huanärim Jesústau líptita núpak, jikot au jáka áa béppa ä mánte sáhueka.

²³ Áapo éntok juka líptita mámpo buíseka, huämi pueblopo yeu ä núk siika pákun bíchaa. Ámani béja ä pusimpo chíit huáttek, entok áa béppa mánteka ä temajek:

—¿Jaché ára jita bitcha?

²⁴ Áapo éntok pujteka inel jiaahua:

—Yorememne júyam bénasi bitcha, të naa kateme.

²⁵ Júchi ä pusim béppa mántek. Huanäi bitchak, jü yoreme, símeta machisi.

²⁶ Huanäi ä jóau bíchaa ä sim sáhuek, inel áu jáka:

—Katé peublou kíkkibake, éntoke kaa jábetau ä ettejhuua, huämíri.

Jü Peero Jesústa Cristo tíiya

(Mt. 16:13-20; Lc. 9:18-21)

²⁷ Huanäi Jesús jume ä discípulommak pueblommet siika, Cesarea Filiipo buíarahui. Huanäi ä discípulom böot am temajek:

—¿Nechim jábë tíiya, jume yoremem? —ti ámeu jiaahua.

²⁸ Bempo éntok inel jiaahua:

—Enchím Juan Bautistá tíiya; huate éntok enchi Elías tíiya; jume huate éntok enchi hua jábe profetaa tíiya.

²⁹ Huanäi Jesús am temajek:

—¿Emesu? ¿Nee jábë tíiya?

Peero éntok inel jiaahua:

—Émpë jü Cristo.

³⁰ Të Jesús am téjhuak, ikäi áa bétana kaabeta am ettejhuaria nésahueka.

Jesús ä mëna bétana nookak

(Mt. 16:21-28; Lc. 9:22-27)

³¹ Huanäi am majtia táytek, juka Yoremta Üusi tüisi jikot ä yáanähui, entok jume yoiyöturim, jume tíopopo chë nésahueme, entok jume escribam ä omoutenakéhui, entok mëhuaka báij taahuarim huéy ä jlabitenakéhui.

³² Íari bétana machisi nookay. Huanäi Peero áapolaik yeu núnuka kuttílasi áu nookak, kaa ä türi tíaka juka ä nokähui.

³³ Të Áapo kúakteka ä discípulom bíchaka, Perotau kutti áu nonokak, inel jáka:

—¡Mékkë huéiye, Satanás! Bueítukë kaa Diosta bétana huémtat suuhua, ál-la yoremem bétana huémtat jíbba.

³⁴ Huanäi juka genteta núnuka, entok ä discípulom, inel ámeu jiaahua:

—Jü jábe júne inot chäka huée báareme kaa áu beutireka kúrujta púaktiaka ino sáu huéenake.

³⁵ Bueítuk hua ími buíapo ä jíapsi jínëu báareme ä tárúnake; hua ino béchíbo entok evangeliota béchíbo ími buíapo ä jíapsi tárúkame, huäri ä jínëunake.

³⁶ Bueítuk, ¿jita túhuatasu bínnake jáni jü yoreme, sime ániapo ayukamta kobakátek junne, ä jíapsi éntok tárúkáteko?

³⁷ Entok, ¿jítasasu béjtuanake jáni jü yoreme, ä jíapsi béchíbo?

³⁸ Bueítuk hua inoy tihuekame entok jü ín nokibeyi, íri gente én huéeme kaa türík joame omot jubiahuamta türeme; entok Diosta bej-reka jíápsame násuku. Ínapo jü Yoremta Üusi ket ái tiunake, júnaköri ín Átchay loriapo yepsáteko jumé santo ángelesimmaki.

9

¹ Jesús ket inel ámeu jiaahua:

—Tua lútúriapone enchimmeu inel jiaahua, huate ími aneme katim kókkonake, huaka Diosta yáura chíkti ä úttiárammak äbo yepsäu tájti.

Jesús ä takaahuapo täbuiasi aayuk

(Mt. 17:1-13; Lc. 9:28-36)

² Chúkula búsan taahuarim huéy, Jesús juka Perota, Jacobota, entok Juanta nüka, bempolaim yeu núk siika, jum káhuí mejikau bíchaa. Huanäi täbuiasi machisi taahuak bem bíchäpo.

³ Jume ä sánkohuam bélojkosi taahuak, entok tüisi tósalisi, sá pam bénasi, kia jábe jípkasialeero júne ím buíapo joome kaibu junéli am basuanake.

⁴ Huanäi bempo Eliásta éntok Moiséjta ámeu yeu machiamta bitchak, entokim Jesústamak ettejhuay.

⁵ Huanäi Peero nónokaka, Jesústau ínel jiaahua:

—Maestro, ¡túisite ímí aane! Báij jótamte yáanake: huépülak emo béchibo, entok Moiséjta béchibo seenuk, entok Eliásta béchibo ket seenuk.

⁶ Junélim áu jiaahuak jume discípulom bueítukim guómtilamtukay, Peero éntok kaachin jiau máchika.

⁷ Huanäi jú namu ámeu yúmaka ámet jékkaatek. Jáhuí éntok jum namu bétana yeu sika ínel jiaahua:

—Íri ájária jú ín Üusi ín nákèhui; áapöríkem nok jíkkaja.

⁸ Huanárim sejhúkti naa remteka, kaabeta éntokim bitchak ámemaki, Jesústa jíbba.

⁹ Huanäi jú káhuít kóm kateka, am téjhuak kaabetau ä ettejhuwa nésauhueka juka bem bíchakáhuí, juka Yoremta Üusi kókkolam násuk ä jábitek júbua.

¹⁰ Huanárim bem jíápsipo jíba ä jípurek júkái nokta, jáchisu jiaubáare jáni tí éaka kókkolam násuk ä jábitenakèhui.

¹¹ Huanárim Jesústam temájek:

—¿Jáchisu júntuk huéeka jume júdiom ley am mamájtéame útteä tíiya juka Eliásta bat äbo yebíjnakèhui?

¹² Áapo éntok am yommiaka ínel jiaahua:

—Huá Elías ál-la lútüriapo bat äbo yebíjnake, éntok äbo yepsakátek símeta huéchiapo ä órekay bénasi ä tóijnake. Té, ¿jáchisu júntuk ket jiaahua jú jójterí Yoremta Üusi bétana? Jiokot ahuá bitna bétana, éntok kaitäpo ä bitna bétana.

¹³ Tène ínel enchimeu jiaahua, jú Elías béja yebissuk, éntokim símeta bem au yábárèu au yáhuuak, áa bétana jójterípo bénasi.

Jesús juka usita diáblota ä jíápsipo jípuremta tütek

(Mt. 17:14-21; Lc. 9:37-43)

¹⁴ Huanäi jume huate ä discípulommeu yepsaka, juebena genteta bitchak áme chíkola aneme, éntok jume júdiom ley am mamájtíame ámemak noknásuame.

¹⁵ Huanäi, síme jú gente Jesústam, bíchaká guómték, éntokim au tenneka ä tebótuak.

¹⁶ Huanäi Áapo am temájek:

—¿Jítasem ámemak noknásua? —tí ámeu jiaahua.

¹⁷ Senu éntok áme násuk ä yómmiakä ínel jiaahua:

—Maestro, ín úusine emou huéria, múuro espírituta jípuremta.

¹⁸ Huári jak ä jaatíakäpo, ä tatabeka éntok támmim kumeka sómóchiata yeu pujujtía. Júnéli béja nama sutalayka tatahua. Em discípulommeu éntokne nookak juka espírituta chichä machik yeä béebria sáhueka, tem kára yeä béebriakä taahuak.

¹⁹ Huanäi Áapo ínel ámeu jiaahua:

—¡Eme gente kaíta súalèram! ¿Jahuéi tájtisune enchimmak annake jáni? ¿Jahuéi tájtisune enchim kaíta súalèu innénake jáni? Ínohuem ä huéria.

²⁰ Huanárim au ä núk sájjak. Jú diablo éntok Jesústa bíchaka, juka júbua yotumta náasä jímmaataitek, éntok buíapä röaktitaitek, sómóchiata éntok yeu pujtáataitek.

²¹ Huanäi Jesús ä atchaihua temájek:

—¿Jahuéi naatekasu íri au aika?

—Áchaihua entok ínel jiaahuak:

—Ä ílitchiak naateka;

²² éntok juebénasi jú espíritu chichä machi báapo éntok taijpo júne ä tabbei ä mēbáreka. Té empo áma yumátek, itómē anía ito bétana jiokot éaka.

²³ Huanäi Jesús ínel au jiaahua:

—Enchá súalnakeyo, bueítuk hua ä súalemta béchibo síme kaa obiachi.

²⁴ Huanäi jú usita atchai úttiaka ínel jiaahua:

—Jeehuí, aná súale; nechē anía chē ín ä súalnakē béchibo.

²⁵ Jesús éntok juka juebena genteta au rúktemta bíchaka, jú espíritu chichä machitau kuttí nonokak, ínel jíaka:

—Empo espíritu chichä machi múuro éntok nákapí, ínapone enchi at yeu huee sáuhue jü usítachi, éntoke yeu sikátek kaa júchi au nonnotte.

²⁶ Huanäi jü espíritu cháchayek, huanäi júchi tüisi náasä tápsuka, yeu siika. Huanäi jü usi mukúkamta bénasi taahuak, jüntuk búrukä ä mukíla túiyai.

²⁷ Të Jesús mámpo ä buíseka, ä tóboktiak; huanäi jü usi kíktek.

²⁸ Huanäi jum jóapo Jesústa kibákek, jume ä discípulom áapolaik áma aneyo ä temajek:

—¿Jatchíakasu ítapo kara yeä béebai jáni?

²⁹ Áapo éntok ínel ámeu jiaahua:

—Ílëbena diablo kaitai éntoko ára yeu beptu oraciónta juaka entok ayunahumtay jíbba.

Jesús ä mëna bétana júchi ámeu nookak

(Mt. 17:22-23; Lc. 9:43-45)

³⁰ Huanäi huämi yeu sákalamtaka, Galiléa buiära páman kaatei; të Jesús kaabeta ä jüneriä íai.

³¹ Bueítuk jume ä discípulom majtiaka ínel ámeu jiaahua:

—Ínapo jü Yoremta Üusi yoremem mampo tóijhuaka mëna. Të ínapo mukuk, baij taahuarim hueine jíabitenake.

³² Të bempo kaa at jüneyai íri nokit jachín ä jiau bárëhui, éntokim at temae báare júne majhuëi.

¿Jábesu jü chë yöpo tahuánakeme?

(Mt. 18:1-5; Lc. 9:46-48)

³³ Huanäi huam pueblo Capernáumpo yájaka, huam jóapo aneka, Jesús am temajek: —¿Jítasem nau nok nássuasakai jum böochi?

³⁴ Bempo éntok kaa jíalek, bueítukim jum böochi jábeta chë yöpo tahuánakëhuim nau noxsakai.

³⁵ Huanäi Jesús yejteka, jume dóocem núnuka, ínel ámeu jiaahua:

—Jü jábe chë yöpo tahua báareme, huári chúkula huéenake símem béppa, éntok símem nësauta joríanake.

³⁶ Huanäi ili úsita nuka, áme násuk ä ketchak. Ä íbaktiaka ínel ámeu jiaahua:

³⁷ —Huä ín téhuampo huaka ili úsita ílëbenak mabetakame, nee mabetnake; éntok hua nee mabetakame, kaa nee jíba mabetnake, huaka nee äbo bíttuakamta ket mabetnake.

Huä kaa itom béj-reme, itomak huéiye

(Lc. 9:49-50; Mt. 10:42)

³⁸ Huanäi jü Juan ínel jiaahua:

—Maestro, senukte bitchak em téhuampo jume espíritu chichä machim yeu bébamta, tète júkai ä táktiriak, bueítuk kaa itomak huéiye.

³⁹ Huanäi Jesús ínel jiaahua:

—Katem júkai ä taktiria, bueítuk kaabe aane ín téhuampo milagrom jóakä chúkula éntok juénasi ínot noknákeme.

⁴⁰ Bueítuk hua kaa itom béj-reme itomak huéiye.

⁴¹ Éntok jábe júne ín téhuampo senu vaso báam enchim mikakame, Crístota enchim átteakä béchíbo, lútüriapo jíba ä mabetnake juka béjhuata.

Diosta bejreu yore jioptua máchika ayukame

(Mt. 18:6-9; Lc. 17:1-2)

⁴² 'Kia jábe júne ili usi nee súalemta Dios bejrita yatuakame, áa béchíbo chë türi éiyeey kee júkai yáaka, téta át tütujhuamta kutánaapo át sümahuaka bahuéu kóm jímmaahuako.

⁴³ Júnëli jume em mámmam Dios bejrita enchi jóótuanakey, Akë am chúktia. Bueítuk chë türínake emo béchíbo huépúlám mákaka yúu jíapsihuäu em huéenakëhui, guoyim mákaka infiernou tájta kaa tutukëpo em huéenakey béppa,

⁴⁴ huam buíchiam kaa lülütëpo, éntok huaka tájta kaa jaibu tutukëpo.

⁴⁵ Éntok jume em guókkim Dios bejrikuu enchi huérianakey, Akë am chúktia. Bueítuk chë türínake emo béchíbo huépúlám guókeka yü jíapsihuäu em huéenakëhui, guoyim guókeka infiernou tájta kaa tutukëpo em jímmaanäu béppa,

⁴⁶ huame bem buíchíata kaa mumukëpo, entok huaka tájta kaa jaibu tutukëpo.

⁴⁷ Éntok jume em pusim Dios bejrita enchi bíttuay, yehuë am huikke. Bueituk chë türinake emo béchibo huépülam puseka Diosta lóoriau em huéenakëhui, guoyim puseka infiernou táijta kaa tutukëpo em jímmaanäu béppa,

⁴⁸ huam buichiam kaa lülütëpo, entok huaka táijta kaa jaibu tutukëpo.

⁴⁹ 'Bueituk sime táijay jìokot machisi ontuatuna, entok sime hua Diosta bíchäpo órehuame ontuatunake.

⁵⁰ Türi jü oona, të juka onta kaa chökoak, çjítasuysem ä tü tátabnake? Omtem jìpureka jíäpsa, éntokem al-leehuamta nau jìpure.

10

Jesús divorciota bétana nookak

(Mt. 19:1-12; Lc. 16:18)

¹ Huanäi Jesús Capernaumpo yeu sika, Judea buiärau yepsak, entok bathue Jordán huáyтана. Gente éntok júchi au nau yájjak, huämi júchi am majtia táytek, bannaataka bénasi.

² Huanäi jume pariserom áu yájaka ä temajek, ä jioptua báreka, jachu türi jäni, juka jubekamta ä jubi jímmaanakëhui.

³ Huanäi ínel am yommiak:

—¿Jáchisu jüntuk enchim sáuhuek jü Moisés?

⁴ Bempo éntok ínel jiaahua:

—Moisés licenciata nénkak, jìosia divorciota yáaná bétana. Huanäituk senu ä jubi ára jímma.

⁵ Jesús éntok ínel ámeu jiaahua:

—Enchim námakak jíäpsekä béchibo íkai nésauta enchimneu jìojtek.

⁶ Të Dios ániata yáaka outa yáuhua, entok jámuta.

⁷ “Íari béchibo jü yoreme juka ä áchayhua entok ä áyehua tösika, ä jubimak jíäpsinake.

⁸ Huanäi jume guoyiakíhuim huépul takahuatunake.” Júnelim béja kaa guoyinake, ál-lam huépul takahuatunake jíbba.

⁹ Huäri béchibo hua Diosta nau rúktiakähui, jü yoreme kaa ä náikimtepo yúmala.

¹⁰ Jóapo ä aneyo, jume ä discípulom júchi ä temajek huäri bétana.

¹¹ Jesús éntok ínel ámeu jiaahua:

—Jábe júne ä jubi jímmaaka tábuik jubekátek, bát ä jubiari bėj-reka adulteriopo náikiatunake.

¹² Jü jámut júne ket ä kuna jímmaaka tábuik kunakátek, bát ä kunahua bėj-reka adulteriopo náikiana.

Jesús ili usimmet tü nokta chúppak

(Mt. 19:13-15; Lc. 18:15-17)

¹³ Huanärim Jesústau ili usim au rúktiay, áme béppa ä mamtë íaaka. Ä discípulom éntok ámeu omtëy, jume usim áu huériammehui.

¹⁴ Huanäi Jesús júkai bíchaka, kujti éaka ínel ámeu jiaahua:

—Akem am tójja, jume ili uusim, éläpom inou kannake. Júkärem kaa am üuhua, bueituk bempörim bénasi éame ä átteak, juka Diosta rey nésauri.

¹⁵ Tua lütüriapone ínel enchimneu jiaahua, kia jábe júne kaa ili úsita bénasi éaka juka Diosta rey nésauri mabetakame, kaibu áman kibaknake.

¹⁶ Huanäi am nüka am íbaktiak, entok áme béppa mámtëka tü nokta ámet chúppak.

Jü riiko jübua yötume Jesústamak nooka

(Mt. 19:16-30; Lc. 18:18-30)

¹⁷ Huanäi Jesústa yeu sika hueyo. Senu búiteka au yépsak, huanäi ä bíchäpo tónommia kíkteka, ínel au jiaahua:

—Türi Maestro, çjítasune yáakátek, yü jíäpsihumta jìpunake jäni?

¹⁸ Huanäi Jesús ínel au jiaahua:

—¿Jatchiake nee türi tíiya? Kaabe éntok aane türika, huépülaika jíbba, jü Dios.

¹⁹ Jume Diosta nésahuimë täya: “Katë omot jubiata jìpunake. Katë yore súuhua. Katë ekhua. Katë jábetat kia nooka. Katë jábeta báitättáhua. Em áchayë yöre, entok em áiye.”

²⁰ Jü yoreme ä yommiak:

—Maestro, ímëi nésahuimne yáala, ín kaa yötukäpo naateka.

²¹ Huanäi Jesús ä bíchaka tüsi ä nákeka taahuak, éntok ínel au jiaahua:

—Senu huéeme emou bëye: sikë sîmeta em jîpurëu nénkaka póobem ä miika. Huanärë áman téhuekapo yún bėj-remta jîpunake. Jiokot anhuápe em kúruj püaktiaka ino sáu huéiye.

²² Të áapo iri nokta béchîbo kaa al-leaka siika, bueítuk yún jita buéresi áttiakay.

²³ Huanäi Jesús nate chíkola reemteka, ä discîpulommeu inel jiaahua:

—¡Tepam obiachisi huam Diosta reytaka nésahuero kimunake, jume yún jita buéresi áttiakame!

²⁴ Jume ä discîpulom éntok guómtek, júnël ä jákã béchîbo. Të Jesús júchi inel ámeu jiaahua:

—In úusim, ¡tua obiachisim Diosta reytaka nésahuero kimunake, jume yún jita buéresi áttiaka at éame!

²⁵ Chë júne kaa obiachi camellota jum jiikia pusim páman yeu ä huéenakëhui, yún jita buéresi áttiakamta Diosta reytaka nésahuero ä kíbaknake béppa.

²⁶ Huanärim chë júne májhueka nau inel jiaahua:

—¿Jábesu júntuk ára au jínëunake jáni?

²⁷ Të Jesús am bíchaka inel jiaahua:

—Yoremem béchîbo obiachi, të Diosta béchîbo ëe; bueítuk sime ayukame áa béchîbo kaa obiachi.

²⁸ Huanäi jü Peero inel au jiaahua:

—Én itapo sîmetate itom jîpurëu tö sákalamtaka émomak rejte.

²⁹ Jesús éntok inel ámeu jiaahua:

—Tua lütüriapone enchimmeu inel jiaahua, jábe junne juka ä jóa tö simlame, o ä saayim, ä sailam, ä ákorom, ä huaayim, ä áтчay, ä áiye, ä juubi, ä úusim, ä buía junne, ino béchîbo entok evangeliota béchîbo,

³⁰ imí tiempopo cientopo cienim mabetnake, jume jóhuam, sailam, ákorom, áiyem, úusim, entok buíygam, guok jájjahuaka junne; jume taahuarim ábo huéemet éntok, juka jü jîpsihuatma.

³¹ Të juebénaka huame bát kateme chúkula kannake; chúkula kateme éntok bát kannake.

Jesús júchi ä múknake bétana nookak

(Mt. 20:17-19; Lc. 18:31-34)

³² Huanärim buere joára Jerusaléniu, jikau kaatey; Jesús éntok ámepat huéiyey. Bempo éntok guomtilatakam ä guojaasey, entokim májhueka áamak kaatey. Huanäi júchi jume dóocem sékána bíchaa yeu núk sika, am téjhuak huaka jita au huéenakemta.

³³ Huanäi inel ámeu jiaahuak:

—Ímite Jerusaléniu jikau kaate. Ínapo jü Yoremta Úusi éntok tiöpopo chë nésahueme entok escribam mámpo tóijunake. Huanärim bette nokta át chúpánake, ä mëtebo béchîbo, entokim kaa judíom mámpã tóijnake.

³⁴ Bempo éntok ä junneriasuka ä bemmuchanake. Áachim chit huáttinake, entokim ä ménake; të baij taahuata huey jiabitenake.

Jacobo entok Juanta aahuakähui

(Mt. 20:20-28)

³⁵ Huanäi Jacobo entok Juan, Zebedeota úusim, au rúktek inel au jáika:

—Maestro, itom aahuáute enchi itom yáaria íaa.

³⁶ Áapo éntok inel ámeu jiaahua:

—¿Jítasem nee enchim yáaria íaa?

³⁷ Bempo éntok inel áu jiaahua:

—Em lóoria nésahuero itom jotetua, seenu em báta bétana, senu éntok em míkõri bétana.

³⁸ Huanäi Jesús inel ámeu jiaahua:

—Katem jüneiya jita enchim aahuáhui. Juka vaasopo jiokot máchiraata ín jínakeu, ¿eme ket ára ä jëye? Entok ín batõna bënasi, ¿eme ket ára emo batõa?

³⁹ Bempo éntok inel ä yommiak:

—Amate yúma.

Huanäi Jesús inel ámeu jiaahua:

—Tua lütüriapo, eme ä jinake, huaka vaasopo jiokot máchiraata ín jínakëhui, entok ín batõhuakãpo bënasi eme ket batõna;

⁴⁰ të hua enchim ín báta bétana jotenakeu entok ín míkõri bétana, kárane jábeta ä mákka, huame jábem béchîbo náikiari huámëi ál-la ä mabetnake.

⁴¹ Huanäi jume guojmamnika ä jikkajaka, jü Jacobotau omti táytek, entok Juantahui.

⁴² Huanäi Jesús am núnuka, ínel ámeu jiaahua:

—Eme jüneiya jume naciónim násuk huaka chë néshuemta au buérialëhui, entok jume buéresi emo ériame emo néraulëhui.

⁴³ Të enchim násuk kaa junëli huéenake, ál-la jábe júne enchim násuk yösi au éria báareme, huäri nésaute enchim jorianake.

⁴⁴ Jábe enchim násuk bát huéé báareme, huäri simem nésaute jorianake.

⁴⁵ Jáchin ínapo jü Yoremta Üusi ábo yepsak, kaa nésaute nee joria íaaka, ál-la jábem jita yáariaseka, entok ä jíapsi nénka, búrum jínëu báreka.

Jesús juka lípti Bartimeota tütek

(Mt. 20:29-34; Lc. 18:35-43)

⁴⁶ Huanärim pueblo Jericóu yájjak. Huämi ä discípulommak yeu siika, entok yun juebena gentetamaki. Jü Bartimeo, hua lípti, Timeota üusi, böo mayoat káteka nétaney.

⁴⁷ Huanäi ä jíkkajaka Jesús Nazarenota áma hueihui, chayeka ínel jiau táytek:

—¡Jesús, Davidta Üusi, nechë nák jiokolë!

⁴⁸ Huanäi juebénakam au omtey, kaa ä jíal sáhueka. Të áapo chë úttia chayeka ínel jiaahuay:

—¡Davita Üusi, nechë nák jiokolë!

⁴⁹ Huanäi Jesús kíkteka, ä núnutebok.

Huanärim líptita tejhuak, ínel áu jíaka:

—Katë jáchin éiya. Kíktëe; enchi núnnu jü Maestro.

⁵⁰ Huanäi áapo ä jíniam jímmaaka, kíkteka Jesústau siika.

⁵¹ Huanäi Jesús ä temajek:

—¿Jítasë nee enchi yáaria íaa?

Jü lípti éntok ínel jiaahua:

—Maestro, nechë bíttua.

⁵² Huanäi Jesús ínel au jiaahuak:

—Simeë; em nee súalë béchibë bitcha.

Huanäi jü lípti sep bíchaka taahua, huanäi Jesústa sáú siika jum böochi.

11

Yólataka buere joära Jerusaléniu kimuhuame

(Mt. 21:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹ Huam Jerusaléniu kaa mékka aneka, Betfagé, entok Betánia pueblom náapo aneka, Oliivo káhui pújapapo, Jesús guoy ä discípulom áman bíttuak.

² Júnel ámeu jiaahua:

—Katëem, huam pueblou enchim pújapapo kátekamtahui. Ámanem yájakátek ili buru bemelata áma chákamtem téunake; huächí jábe yoreme júne kee jee át yejte. Akem ä búttiaka ábo ä huérianake.

³ Huanäi jábeta enchimneu ínel jiy: “¿Jatchiakem júkai johua?” Huanärem juka Señorta ä huáatiä tianake, entok chúkula ä nóttiria rókka.

⁴ Huanärim áman sájaka, juka ili buruta téuhuak áma chákamta puértapo yeutana, böota tottépo. Huanärim ä búttiak.

⁵ Huate áma aneme ínel ámeu jiaahua:

—¿Jitasem johua? ¿Jatchiíakem juka ili buruta butbúttia?

⁶ Huanäi bempo Jesústa néshueká páman am yommiak. Huanärim am tójjak.

⁷ Huanärim juka ili buruta Jesústau nüpaka, bem sánkom at tóak. Huanäi Áapo at yejte.

⁸ Gente éntok juebénaka bem sánkom böot áapat tósakay; huate éntok júya sáhuam chúktiaka, ket böot áapat am tósakay.

⁹ Jume bat kateme chay sákay entok jume amapo kateme ínel jíaka:

—¡Looria! ¡Diosta tü eäu at chúpari jü Diosta yaura úttiáray téhuampo yebisem!

¹⁰ ¡Diosta tü eäu áa béchibo, jü David itom áchay néshuepo ábo huémta béchibo!
¡Buéresi al-leehuame téhuekau tájti!

¹¹ Huanäi Jesús buere joära Jerusaléniu yepsaka, jum tiöpou kibakek. Huanäi nate chíkola reemteka, simeta áma ayukamta bitchak. Bueítuk beja kúpzey huanäi pueblo Betániau bíchaa yeu siika, jume dóoce discípulomaki.

Chuna óguotat bette noki chúpari

(Mt. 21:18-19)

¹² Huanäi yokoriápo Betaniapo yeu am sájako, Jesús tébäurek.

¹³ Huanäi mékka chuna óguota bitchak yún sáhuakamta. Áu rúktek takam áu téu máchileka, të kaita at téuhuak, sáhuam jíbba, bueituk kee jee yuumay bem takanakèhui.

¹⁴ Huanäi Jesús inel au jiaahua hua chuna óguotahui:

—Kaibu jábe éntok em taka buänake, jíba béchibo.

Ä discípulom éntok ä jikkajak inel ä jíayo.

Tiöpopo jita nénkame yeu jaase

(Mt. 21:12-17; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵ Jum Jerusaléniu yájaka, Jesús jum tiöpou kibakeka, jume jita áma nénkame entok jita jinnume päkun yeu bep táytek. Entok jume tómita nakuliame mesam naa guötiriak, entok jume guókohuim áma nénkame bankom kétchi.

¹⁶ Kaabeta jum tiöpou áman kia jume vasom júne yeu huéria iay.

¹⁷ Huanäi am majtiaka, inel ámeu jiaahua:

—¿Jachu kaa inel jiojteri? “In káari áma Diostau oraciompo nok béchibo káari ti téhuuanaake entok sime géntem béchibo.” Eme éntok lak-ron kári guójoriäpo ä tahuariala.

¹⁸ Jume escribam éntok jume tiöpou nésahueme ä jikkajaka, at tekípánoa táytek, jáchin bem ä mëtebonakèhui, bueitukim ä májhuei, sime jume géntem ä yosireka at guómtilatukä béchibo hua áapörík am majtiáubechi.

¹⁹ Tukáriu yúmak éntok Jesús áma yeu siikä jum puéblopo.

Chuna oguo béttesi at nokhuakame huakek

(Mt. 21:20-22)

²⁰ Huanärim yokóriapo kethueitana böot kateka, juka chuna óguota bitchak huakíata nahuapo naateka jikau tajti.

²¹ Huanäi Peero au huahuáateka inel au jiaahua:

—Maestro, Aké ä bitcha hua chuuna nokta béttesi em at nokakau huakía.

²² Huanäi Jesús inel ámeu jiaahua:

—Dióstachem eiya.

²³ Bueituk tua lútaüriapone enchimeu inel jiaahua, jábe júne i kautau inel jiakame: “Sóokteké, bahuéu emo jimma”, éntok ä jiápsipo kaa tábuiai éeka tua ä súalétek ä nokákähui, huanäi ä nokákä páman yáatunake.

²⁴ Kíalíkune enchimeu inel jiaahua, sime hua Diostau oraciompo enchim aahuähui, akem ä súale enchim ä mabetnakèhui, huanäi jíba enchimeu ayúnake.

²⁵ Diostau oraciompo nokátekem emo jokore, jabetamak emo béj-reka ayulaatukátek, huaka enchim Átchay téhuekau kátekamta ket enchim jikorinaké béchibo, huame enchim Dios bejrimmechi.

²⁶ Bueituk enchim kaabeta jokoreyo, enchim Átchay téhuekau katekame ket kaibu enchim jikorinake enchim Dios bejrimmechi.

Jesústa yäura úttiära

(Mt. 21:23-27; Lc. 20:1-8)

²⁷ Huanärim júchi Jerusaléniu bíchaa nóttek, éntok áapörík jum tiöpou huaijhua hueramai, jume tiöpou nésahueme éntok jume escribam Jesústahuim yájjak, éntok jume koba yoiyoóhuem.

²⁸ Huanärim inel au jiaahua:

—¿Jita lútüria úttiatasé jípureka íkái johua? Éntok, ¿Jábesu enchä mak-la juka lútüria úttiata íkái em yáanaké béchibo?

²⁹ Huanäi Jesús inel ámeu jiaahua:

—Senu huémthane enchiméu nátemajjnake ínapo kétchi. Enchim nee téjhuakne ket enchim téjhuanaake jita lútüria íkái ín joähui.

³⁰ Jü Juanta yore batóau, ¿jachu téhueka bétana nésautukai jáni, ö im buíapo yoremem bétana? Nechem téjhua.

³¹ Huanäi bempo júnen nau jiaahuay:

—Téhueka bétana ti itom jái junne, inel itou jiaunake: “¿Jatchíaka júntukem kaa ä súalek?”

³² Yoremem bétana ti itom jíái éntok kaa túrinake.

Ínélím jiaahuay bueitukim juka genteta majhuéi, bueituk simetakam Juanta tua lútüriapo ä proféta tíyai.

³³ Huanärim Jesústau inel jiaahua:

—Katte júneiya.

Huanäi Áapo ínel am yommiak:

—Ínapo ket kaa enchim téjhuanake jita lútúria úttiärai ikäi ín joähui.

12

Jume tekipanualeerom jujuëna

(Mt. 21:33-46; Lc. 20:9-19)

¹ Huanäi Jesús ámeu noktáitek ejemplom ámeu jójjoaka, ínel ámeu jiaahuak:

—Senu yoreme párasim eechak, éntok ä kóräituak, éntok áma párasim áma chiríjtia béchibo erata yauhuak. Torejta éntok áma yáuhuak, jikat káteka etta suáyä béchibo.

‘Huanäi tattábuimmeu ä reu nénkaka mékka bíchaa siika.

² Huanäi párasim takai, huépülak ä sáuhuëu áman jaasek etta tekipánoammehui, huaka áma chúpukamta ä núsáuhueka.

³ Të bempo ä buíseka, kökosä yáakä éntok kayta ä makaka ä simtuák.

⁴ Huanäi juchéntok senuk ä sáuhuëu ámeu jaasek. Huákärim éntok mamásuskä kóbat kökosä yáuhuak, éntokim tiasi ä yáakä ä simtuák.

⁵ Juchéntok senuk áman bittuak, huákärim éntok méak; éntok huate juebenam áman bittuak, huatémim kökosi yáuhuak, huatémim éntok súhuak.

⁶ “Të chúkula, ketune senu au bëyei, ä úüsühua ä nákéhui. Ket ámeu ä bittuak ínel jiaaka: “Jamak jünem ín úüsü yörinake.”

⁷ Të huame etta tekipánoame jünen nau jiaahua: “Íri ájária jü ä átteanakeme, átá mënake, huanäi itou tahuánake jü ä attea éaihui.”

⁸ Huanärim ä buíseka, ä mëaka, etpo yeutana ä jímmak.

⁹ Huanäi Jesús am temajek:

—¿Jáchisu ayúnake jáni hua nésahueme, párasim átteakame? Äbo sika, ímëi tekipanualeerom súanake, éntok jume ä páras échim tattábuim mampo tóijnake.

¹⁰ ‘¿Jáchem ikäi jiojteta júne kaa bit-la? Ínel jáamta:

Huä tetta huame káateleerom kaa huátiakähui,

huäri ínel jum kari eskinapo tahuala éni.

¹¹ Jü Señor ä yáala ikäri, éntok itom bíchäpo símek béppa musäla maachi.

¹² Huanärim at tekipanuatáitek jachin bem ä buíjtebonakëhui, bueítukim at jüneiak áme bétana ínel ikäi ejemplota ä nokákähui. Tem juka juebena genteta majhuëi, huanärim ä tójakä sájjak.

Impuesto tómita bétana nátemaijhuame

(Mt. 22:15-22; Lc. 20:20-26)

¹³ Huanäi huate pariseerom éntok Herodíanom au bittuak jita nokpo júne bem ä jaatíanakë béchibo.

¹⁴ Huanärim au yájaka, ínel au jiaahua:

—Maestro, jünéate lútúriata em boojóoriahui, éntok kaabeta bétana emo suáyähui, bueítuk yoremata jachin ä machiakäubeché kaa suuhua, ál-lë tua lútúriai am téjhua juka Diosta böo. ¿Jachu lútúria jáni rey Césarta tómita itom maknakëhui? ¿Ata maknake ote kaa ä máknake?

¹⁵ Të Jesús éntok ámet jüneakä jítat júne bem ä jaatíabarëhui, huanäi ínel ámeu jiaahua:

—¿Jatchíakasem nee jíoptua báare? Bueítukem juka tómita inou huéria ä bit béchibo.

¹⁶ Bempo éntok au ä tójjak. Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—¿Jábesu iri jü tómit yáari, éntok i jiojteri jábeta tehuampo yáari?

Huanäi bempo ínel au jiaahua:

—Rey César ä átteak.

¹⁷ Huanäi Jesús ínel am yommiak:

—Juka Césarta áttea Césartem ä mákka. Juka Diosta attea éntok Diostem ä mákka.

Huanärim at guómték hua ámeu ä nokákäubechi.

Kókkolam nasuk jábitechuu nátemaijhuame

(Mt. 22:23-33; Lc. 20:27-40)

¹⁸ Huanäi huate saducéom au yájjak, jume kókkolam kaa júchi jíjiabitë tíame. Huanärim ä temajek:

¹⁹ —Maestro, Moisés ínel jiojtek, bueítuk jábe ä sai mukuk, juka ä jubíahua kaa asóakamta tahuak, ä sailahua ä jubeka at usianake ä saila tehuampo.

²⁰ Guoibúsanikam emo sayekai. Jü bathuéeme jubek huanäi muúkuk, të kaa usim jípurek.

²¹ Huanäi jü äa säu huéeme ä juúbek, të ket muúkuk; huäri júne kaa usim at jípurek. Éntok jü bájikun huéeme ket jíba bénasi.

²² Jume guoibúsanika ä juúbek, tem kaa usim at jípurek. Chúkula éntok jü jámmut muúkuk.

²³ Jum kókkolam jíabitëpo, bempörim jíabetek, çjábeseu ä jubnake jáni, bueituk jume guoibúsanika ä jubekai?

²⁴ Huanäi Jesús ínel ámeu jiaahua:

—Aachem tüisi jijjioe bueituk juka Diosta nooki jiojterita kaa enchim taaya béchibo éntok juka ä úttiära.

²⁵ Bueituk kókkolam násuk jíabitehuäpo kaabe emo jubnake, éntok kíalim jume Diosta ángelesim téhuekapo aneme bénasi jíba emo jípunake.

²⁶ Én éntok jume kókkolam jíabitelatunakëhui, çjachem kaa ä bit-la Moiséjta jiojteri, Diosta jachin au nokákähui huam ili júya, zarzapo? Júnel ä jiapo: “Ínapone Abrahamta Dios, Isaacta Dios, éntok Jacobta Dios.”

²⁷ Dios kaa kókkolámeu Dios, jíapsámeu ál-la. Júnëlem tüisi jiób-la.

Huä nésauro chë bathuéeme

(Mt. 22:34-40)

²⁸ Huanäi senu escriba áma yépsak nau am noknássuai am jikkaijlataka, éntok Jesúsata tüisi am yómmiakau jünériaka, huanäi ä temajek:

—çJítasu jü Diosta nésauro bat huéeme símem béppa?

²⁹ Huanäi Jesús ínel ä yommiak:

—Jü nésauro símem béppa bathuéeme ïri ájária: “Íkäre jikkaja Israel, jü Señor itom Dios, jü Señor huépüilai jibba.

³⁰ Éntoke em Dios Átchay náknake chikti em jíapsimaki, éntok síme em ái jünéribeyi, éntok síme em úttearammea.” ïri ínel jü nésauro bathuéeme.

³¹ Jü äa säu huéeme éntok ket álë benna: “Emo bénasi yorémtë náknake em emo ériä bénasi.” Kaíta éntok nésauro chë bej-re ímëi béppa.

³² Huanäi jü judíom ley am mamájtíame ínel au jiaahua:

—Türi, Maestro, lütüriate nooka Diosta huépülaitíaka, bueituk kaabe éntok aane áapörík béppa.

³³ Éntok jü ito bénasi ä náknä bétana chikti itom jíapsimaki, éntok síme itom ái jita jünériäubeyi, éntok síme itom úttearammea, éntok ito bénasi yoremta náknähui itom ito ériä bénasi, chë júne bej-re síme hua Diosta bíchäpo naïkiari éntok animáalim taijpo tattahuame béppa.

³⁴ Huanäi Jesús tüisi ä yómmiakäu jikkajaka, ínel au jiaahua:

—Katë mékka áu aane Diosta reyataka néсахuebeyhui.

Huanäi naateka kábe jita au nátemaj báreka taahuak.

çCristota jábesä ä üusek?

(Mt. 22:41-46; Lc. 20:41-44)

³⁵ Huanäi Jesús tíöpopo am majtiaka ínel ámeu jiaahua:

—çJáchisu jüntuk jume escribam juka Cristota Davidta üusi tíiya?

³⁶ Bueituk jü Espíritu Santo Davidta teniai ínel jiaahua:

Jü Señor ínel ín Señorbeu ínel jiaahua:

“In bata bétanë yejte, huame enchi béj-reme em guókkim bétuk ín tahuáriäpo tajti.”

³⁷ Jü David, áapo ä Señor rókka, çjáchisu jüntuk ä üusek téehua?

Huä gente juebenara éntok tua al-léakä ä jikkajai.

Jesús escribam nátuak

(Mt. 23:1-36; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Huanäi ínel ámeu jiaahua am majtiaka:

—Émoem suáya jume escribam bétana, téttëbem súpeka rejteka emo türeme, éntok jum plázapo bem tetébotuahuäu musäuleme.

³⁹ Éntok jume baankom bat jokame türeme bempörim béchibo jum nau yayáijhuäpo, éntok jübuähuäpo junne;

⁴⁰ éntok huame jámut jókoptulam bem attea üuhuame, éntok emo bit-iaka téebesim oraciónim jojhua. Ímechi chë júnee noki jiokot machisi ámet chúpatunake.

Jü jámut jókoptulata ofrenda

(Lc. 21:1-4)

⁴¹ Huanäi Jesús huam tiöpopo tómita nau totoijuapo pújbapo káteka am bitchay, jachin huaka genteta tómita áma órehui jum kajompo, éntok juebena rikom yún tomita áma óreme.

⁴² Jü jámmut éntok póobetakä éntok jókoptulatakä áma yépsak. Huanäi guoi tómi kaa jaikik bejremta áma jóiyak. ⁴³ Huanäi Jesús ä discípulom núnuka, ínel ámeu jiaahua:

—Tua lútüriapone enchimieu ínel jiaahua, i jámmut póobe jókoptula chë yún áma ä jóiyak símem béppa jum kajompo;

⁴⁴ bueítuk síme huaka bem ámeu yeu bílata áma óorek; íri éntok ä póobétukä násuk juka símeta ä jipuréu áma jóiyak, juka áy ä jibuä éau junne.

13

Jesús tiöpota tátaptna bétana nooka

(Mt. 24:1-2; Lc. 21:5-6)

¹ Huanäi tiöpopo Jesústa yeu sik, huépul ä discípulo ínel au jiaahua:

—iMaestro, ímëi téttame bitcha éntok jume káarim!

² Jesús éntok ínel au jiaahua:

—¿Jachë am bitcha ímëi buere káarim? Kaíta téttam nat béppa joka tahuanake síme kom tataptunake.

Ániata luutísey séñalim ayúnake

(Mt. 24:3-28; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³ Tiöpota beu Oliivo káuhuit ä kátek, akim ä temajek bempóla aneka Peero, Jacobo, Juan, éntok Andrés, ínel jáka:

⁴ —Ítómë téjhua, zjahueisu íri ayúnake, éntok jita séñasu ayúnake béja símeta íkái hueenakeyo?

⁵ Huanäi Jesús ínel ámeu jiaahua:

—Jítachem suuhua kaabe enchim báiáunake.

⁶ Bueítukim juebenakä yáijnake ín téhuampo. Huate ínel jáunake: “Ínapone jü Cristo”; éntok juebenam báiáunake.

⁷ ‘Nássuahuä téamtem jikkajátek, o nássuabaahuä tí jáihuamta, katem emo maujtua, bueítuk junëli huéenake; teé ke taahuari yumánake ániata luutínakëhui.

⁸ Bueítuk jume naciónim, emo béj-reka emo tóboktianake, éntok yauram emo béjreka. Buía éntok au yoyóonake símekut jak junne; éntok tüisi tébaatunake, éntok kia naa muksi huéenake. Íri huéeme kia jita innétáitihuäpo bénasi maachi.

⁹ ‘Émoem suáyä bueítukem jume nésauhueme mampo tóijtuna, éntok sinagogapom bemmúchatunake. Réyim éntok gobernadorim bíchapem yeu núnuna ino béchiíbo, huámi enchim ino bétana noknaké béchiíbo.

¹⁰ Uttea íkái evangelio síme naciónimmeu bat noktúnakëhui.

¹¹ Éntokem áman yeu tóijhuaka bem mampo jóahuako, katem at jachin eiya hua jita enchim noknakebechi. Huaka nokta huámi orapo Diosta enchim mikáhui, huákárem noknake; bueítuk kaa emé ínel noknake, jü Espiritu Santo ál-la noknake enchim teniyi.

¹² Huámechi taahuarimmet senu ä sailahua mëtebonake, éntok áchaihuarim bem úsim súatebona; usíarim éntok bem atchaim béj-reka emo tóboktianake, éntokim am súanake.

¹³ Éntok kaabe enchim huáatianake ín téhuam béchiíbo; të ä jiápsäpo tajti tüisi áma yeu síkame, huári jíapsi jínëutunake.

¹⁴ ‘Akem ä bínnake juka juéna yöremta túhuata kaitäpo tahuariamta. Profeta Danielta jákã bénasi kaa ä óorëpo órenakeme —jü jiojteta nokame at jünenake—, huanäi jume Judéa buíaräpo joome juya kauhuui bícham tennínake.

¹⁵ Jü kari jikat aneme éntok kaa kóm sika kariu kibákeka jita áma núnake;

¹⁶ éntok jü huajpo tékipanoame kaa ä joau nótteka ä kaapam núnake.

¹⁷ Jíokot machínake huame abe asoame béchiíbo, éntok huame ili ússim chítuame béchiíbo huámëi taahuarimmechi.

¹⁸ Díostahuem buaana kaa séberíapo íkái yumánakëhui huaka enchim yeu tennínakëhui.

¹⁹ Bueítuk huámëi taahuarim kókosi machínake, hua jakhuéi júne kaa ayúakáihui Diosta ániata yáakäpo naateka én tajti, éntok kaa jaibu júchi ayúnake.

²⁰ Juka Señorta kaa huámëi taahuarim ilíikisi yáako, jábe júne kaa jíápseka tahua eiyei. Të huame áapórik yeu puákäu béchiíbo kaa jáikisi am yáhuak.

²¹ 'Jábeta enchimeu ínel jái: "Akema bitcha, ími aane jü Cristo", o "Huämi aane ta jáyo, katem ä súale."

²² Bueituk Cristom ára nókichim yáijnake, éntok ket profeta aranókichim, éntok señáalim jonake éntok jita júne ániat yeu machiriana jábeta báitäu báreka, áma yumátek jume yeu púarim junne.

²³ Të eme, jitachem suuhua; simetane enchim téjhuala bat huëpo naateka.

Yoremta Üusi yebisiseyo

(Mt. 24:29-35, 42-44; Lc. 21:25-36)

²⁴ 'Huámëi taahuarimmet hua jikot éehuamta simsuko, jü täa kaa machisi tahuánake éntok jü meeça kaa machiriata jipunake;

²⁵ jume chókkim éntok téeka bétana kóm huáttinake; hua útteara téekat ayúkame éntok au yoyóonake.

²⁶ Huanärím ä bínna hua Yoremta Üusi namupo ábo kóm humentá, tüisi útteakamta éntok ujyorisi machiriakamta.

²⁷ Huanäi jume Diosta ángelesim naa sáunake jume yeu púarim nau am tóijnakë béchibo norte bétana, sur bétana, táata yeu huë bétana, éntok táata áman hueché bétana, buiata yumäu núkisi éntok téekata yumäpo tajti.

²⁸ 'Jü chuná óguochem suuhua júnee béchibo jachin ä machiakähui: hua chuná otta basihueka sáhuatunake, huanärem jünéenake béja kaa mékka ä bëyehui juka tebjuriata síme juyam takanakähui.

²⁹ Júnëli ket ikäi bichátekem jünéenake béja kaa jaiki taahuarim ín yebijnakeu bëyehui.

³⁰ Túa lütüriapone enchimeu ínel jiaahua, jü gente én kat-ria kaa luutínake simeta ikäi ayuäu tajti.

³¹ Jü téeka éntok jü buíya luutínake, të jü ín nooki ëe.

³² 'Huaka taahuata éntok orata áachä yebijnakeu kaabe ä jüneria; kial huame Diosta ángelesim áman téhuekapo aneme junne, éntok ínapo jü Usíari junne. Áapo jibba, jü áchaihuari.

³³ 'Áachem suuhua, katem koptel-la, éntokem Diostau buaana, bueitukem kaa jüneiya jahuéi ikäi hueenakähui.

³⁴ Yoremta ä jóa tó sika mékka bíchaa sikamta bénasi maachi; jachin jü yoreme ä sáhuëu lütüriata máknake ä jóapo am nésaunakë béchibo, éntok nátepola tékilta bem jonákëu am máknake; puértata suáyamta junne kaa kotcháunake, bueituk au boobit íaaka.

³⁵ Huámëi bénasi emé kaa koptélnake, bueitukem kaa jüneiya jahuéi juka jóakamta yebijnakähui, jamak kúpteyo, o tukáa násuk huéeyo, o totorórata kuseyo, o kethuei bíchaa;

³⁶ Huanäi Áapo yepsákátek bueituk kaa enchim kócheme téunake.

³⁷ Enchimmeu ín nokákähui simemmeunä nooka: katem koptel-la.

14

Noki nau tütehua Jesústa buijnä béchibo

(Mt. 26:1-5; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Guoi taahuarim bëyei pájko paskuata huenakeyo, éntok jume páanim kaa lévaduura áma buábuame. Jume tiöpopo nésauhueme éntok jume escribam áachim tekípánoai jachin Jesústa báitáhuaka bem ä buijnakähui ä më béchibo.

² Huanärím ínel jiaahua:

—Kaa pajko táapo türi buijbéchibo, bueituk jü gente jachinaik júne au tóboktianake.

Jamut, baa musála jubak Jesústat tóak jum Betániapo

(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³ Huanäi Jesús jum pueblo Betániapo Simmom jü sáhua leprata jipuréuta jóapo aneka jibuái. Senu jámmut éntok áma yépsak nardo báhuata musála jubak ili teta sótópo huériaka, tüisi bėj-remta. Huanäi juka ili sótóta teniapo jámtiaka, kóbat aachä tóak.

⁴ Huanäi jume huate áma aneme omteka ínel nau jiaahuay:

—¿Jatchiakasu i ili baa ínëli kia guótiahuak?

⁵ Bueituk i bai cien taahuari tékilta bejhua béekipo nénkitu éehuai, póobem ania béchibo.

Huanärím jámutta bétana kaa türik nookai.

⁶ Të Jesús ínel jiaahua:

—Akem ä tojja. ¿Jatchiakasem muksi ä éetua? Tühuata inou yáala iri jámmut.

⁷ Jume póobem jibem enchimmak jípunake, éntok inel éatekem ára tühuata ámeu yauhua; të nechem kaa jíba im jípunake.

⁸ Iri jámmut ára ä joäu inou yáuhuak, bueítuk au bamijtuaka juka ili báata takahuat inot toák in mááná béchibo.

⁹ Tua lútüriapone enchimeu inel jiaahua, kial jak júne ikái evangeliota nokhuäpo, síme ániachi, ikái jámúta yáakäu ket noktúnake au huáatiná béchibo.

Judas, Jesústa bejreme bem mampo ä toijrokak

(Mt. 26:14-16; Lc. 22:3-6)

¹⁰ Huanäi Judas Iscariote, jume dóocemmak náikiatukähui, jume sacerdotem ché áma nésahuemmeu siika, Jesústa bem mampo toij báreka.

¹¹ Huanäi bempo ä jikkajaká tüisi al-léiak, éntokim tómita ä makrókaká taahuak. Huanäi Judas jachin Jesústa bem mampo ä toijnakeu jaríai.

Santa Ceenata jo nésaihuame

(Mt. 26:17-29; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹² Huanäi jume páanim kaa lévadurakame buáhuá taahuarim naatëpo, kabáram súahuaká pajkota béchibo, jume ä discípulom inel au jiaahua:

—¿Jákusé itom ä tütëia pajkóata em buánakepo?

¹³ Huanäi guoyim ä discípulom áman jaasek inel ámeu jíaka:

—Ámanem kaate huam puéblohui. Enchim nankínake jü yoreme báam báchiapo huériaka. Akem ä guojáanake.

¹⁴ Ä kibákekäpo jóakamtauem inel jáunake: “Jü Maestro inel jiaahua: ¿Jákusu káttek jü kari áma yore mamábethuame, pajkóata áma in buanakéhui in discípulommaki?”

¹⁵ Huanäi Áapo enchim ä téjhuanake juka buëuru kárit jikachi béja tüteta. Huámírem ito béchibo juka buáhuamta yáanake.

¹⁶ Huanäi ä discípulom buere joaräu yájaka. Bem ä téjhuahuaka páman símeta téuhuak. Huanärim paskuata béchibo ä tütek.

¹⁷ Huári kúpteyo, tukáriu yumái áman siiká jume dócemmaki.

¹⁸ Huanäi mesáu joká am jibuái, Jesús inel jiaahua:

—Tua lútüriapone enchimeu inel jiaahua, huépülaká enchim násuk ínomak jibuáme kaa nee huatíame mampone toijnake.

¹⁹ Huanäi bempo siróktaitek, éntokim símetaka huépülaka júnelim nau jiaahua:

—¿Ínapo ájária jáni?

Éntok jü tábuika kétchi:

—¿Ínapo ájária jáni?

²⁰ Huanäi Jesús inel jiaahua:

—Jüri ájária jü huépülaka enchim dóocem násuku puraatopo ínomak páanim kómoníame.

²¹ Tua lútüriapo, ä bóot huéiye jü Yoremta Üusi, ä bétana jiojteripo bénasi, të jiojot hua yoreme ä bejreme mampo ä tojame juka Yoremta Üusi! Türi eiyei huári yoremta béchibo jahuéi júne kaa yeu tómtoko.

²² Huanäi bempórim jibuái, Jesús jume páanim núka, Diosta tü eäu ámet chúpaka am rébektiak, éntok am miíkkak inel jíaka:

—Akem am buáye; iri jü in takahua.

²³ Juka vásota núká éntok Diostau buanaka, ket am miíkkak, huanäi símetakam áma ä jéka.

²⁴ Huanäi inel ámeu jiaahua:

—Iri jü in ojbo, juka bemela nokta itom nau lútüria yáari útetea máknakeme, éntok búrum béchibo guótinakeme.

²⁵ Tua lútüriapone inel enchimeu jiaahua, kanne júchi ikái páras báhuata jínake júnak jübua bemélasí áman hua taahuarit Diosta rey nésahuépo anéteko.

Peero Jesústa kaa au täya tíanake

(Mt. 26:30-35; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

²⁶ Huanärim huépul buikim buiksuka, Oliivo káuhuii bíchaa sájjak.

²⁷ Huanäi Jesús inel ámeu jiaahua:

—Símetakem inoi májhueka nee tóteénnínake én tukáapo, bueítuk inel jiojteri: “Kabyerótane kókosi yáanake, huanäi jume kabáram chibejtinake.”

²⁸ Të chúkula béja jiabitekne enchímpat huéenake buiára Galiléau bíchaa.

²⁹ Huanäi jü Peero inel au jiaahua:

—Éläposu simetaka emoi majhuë, të inapo ëe.

³⁰ Huanäi Jesús inel au jiaahua:

—Tua lütüriapone inel emou jiaahua, émpë, én tukáapo, totorörata kee guosa kuséi, baisë kaa nee emo täya tíanake.

³¹ Të áapo chë júne jiaahuay inel jáka:

—Émomak júneke ket muknake, tëne kaibu kaa enchi ino täya tíanake.

Sime ket áneli jába jiaahuay.

Jesús Getsemanipo oraciompo Diostau nookak

(Mt. 26:36-46; Lc. 22:39-46)

³² Huanärim huerto Getsemaníu ti tehuakähui yájaka, Jesús ä discípulommeu inel jiaahua:

—Ímirem joye huäm Diostau ín oraciompo nokäu tajti.

³³ Huanäi juka Perota, éntok Jacobota, éntok Juanta núnuka, yam núk siika, huanäi tüisi sirókaka ä jápsipo kókosi eetaitek,

³⁴ éntok inel ámeu jiaahua:

—Tepa tüisi sirokä jü ín jápsi. Béjane mukém cheiya. Ímirem nee boobíchaihui. Katem kókoche.

³⁵ Huanäi huam jëla sika, buíau tajti mülaa chatuka Diostau oraciompo nookak: Inel éatek huákäi orata kaa au ä yumátua sáhueka,

³⁶ ä oraciompo inel jáka:

—Abba, ín Átchay, sime jita júne kaa obiachi emo béchïbo. Katë nee ä jitua juka jikot emo bit huapo vásota; të kaa inel ín éä béchïbo, ál-la em ä türë pámanë ä yauhua.

³⁷ Huanäi discípulommeu yepsaka, kócheme téuhuak. Perotau éntok inel jiaahua:

—Simmom, ¿jáché kotche? ¿Jáchë senu oram júne kara kotcheka aane?

³⁸ Katem kókoche, éntokem oraciompo Diostau nooka juëna éerita kaa enchímet ayúnakë béchïbo. Jü jápsi lütüriapo óusi éä jiöbe, të jü takahua kaa útteak.

³⁹ Huanäi júchi áman nótteka, Diostau oraciompo nookak, huakäi jába nokaka.

⁴⁰ Huanäi nótteka, júchi kócheme téuhuak, bueítuk yetem útteakä ámet huéchilatukai. Huanärim kaachin ä yommia máchiakai.

⁴¹ Huanäi bájikun júchi nótteka, inel ámeu jiaahua:

—Kóchéem én ál-la, éntokem jimyore. Béja, jü ora yúmala. Ími, jü Yoremta Üusi jume Diosta bejreme mampo toijna.

⁴² Jáptëem, jántebu: hua nee nénkakame äbo jëla huéiye.

Jesústa peréesotehuakähui

(Mt. 26:47-56; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴³ Ketune ä nokaisu Judas áma yépsak, jume dóocemmak náikiatukaihui. Juebena gente éntok áamak kaatei esparaka éntok kúkutaka. Ímëi jume juebena gente éntok áamak kaatei esparaka éntok kúkutaka. Ímëi tiöpopo nésauhueme bétana kaatei, éntok escribam bétana, éntok jume yoiyöturim bétana.

⁴⁴ Huä ä nénkinakeme éntok séñata am máklatukai inel jáka:

—Huä ín besítonakëhui, huári ájaria; akem buíseka, kuttílasi ä huéria.

⁴⁵ Huanäi Judas áma yepsaka, au rúkteka inel au jiaahua:

—Maestro, Maestro.

Huanäi ä besítok.

⁴⁶ Huanäi bempo at jaateka ä peréesotek.

⁴⁷ Senu éntok áma aneme ejparam yeu huíkeka juka tiöpopo chë nésauhuemta sauleero nakä chukti mámäkok.

⁴⁸ Huanäi Jesús gentetau inel ámeu jiaahua:

—¿Ékbualata buij báaremta bénasem esparakä éntok kúkutaka yeu sákala nee buij báreka?

⁴⁹ Chikti táapone enchimmak aaney jum tiöpopo enchim majtiaka, tem kaa nee peréesotek. Të iri inélituk juka Diosta noki jiojteri chúpnekë béchïbo.

⁵⁰ Huanäi sime jume discípulom Jesústam tóténnek.

Jübua yötume yeu búitekame

⁵¹ Të senu jübua yötume ä guojáasek kia sábanampo au bitialataka, huate áma aneme éntok ä buíssek;

⁵² të áapo au yeu huíkeka sábanam ámeu töbúitek. Huanäi kaa sánkokä búitek.

Jesús yäurapo yeu toijhuak

(Mt. 26:57-68; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵³ Huanärim Jesústa hua sacerdotete tékilta buéresi nésahuemta mampo ä tojjak. Huanäi jume sacerdosio tékilpo chë nesahueme, jume yoiyöturim, éntok jume escribam emom nau tojjak.

⁵⁴ Peero éntok mékkäriat ä guojáasei huam sacerdotete tékilpo buéresi chë nésahuemta tebat huaijhua tajti. Huanäi tájimmeu kátekai súkkähueka jume porisimmaki.

⁵⁵ Jume sacerdotete tékilpo buéresi chë nésahueme éntok sime jü concilio yäura; nokta Jesústa ä bej-reka huemta ä kobnákemtam jariai, ä mëtebo béchibo; tem kara ä teuhuai.

⁵⁶ Bueituk juebenakä ä béjreka aranókichiata nookai, të hua bem nokihua kaa nánancha hueiyei.

⁵⁷ Huanäi huate jápteka, aranókichiata áatana nookak inel jiaka:

⁵⁸ —Ítapote ä jikkaijla inel jiamta: “Íkäine tiöpota mámammae yáata tátabnake, éntok baij taahuata hueine tábuik yáanake kaa mámammeyi yáata.”

⁵⁹ Të kia junëli júne jiba kaa nánancha chätui jü nooki.

⁶⁰ Huanäi jü sacerdosio tékilpo chë nésahueme áme násuk kíkteka, Jesústa temajek: —¿Jachin júne kaa am yommia? ¿Jítasu imói émo bétana nooka?

⁶¹ Të Áapo jíba kaa jáleka. Kaa am yommiak. Huanäi jü sacerdosio tékilpo chë nésahueme júchi ä temajek:

—¿Jache empo jü Diosta yeu púari Cristo titéhuaakame, jü chë Yörihuamta Üusi?

⁶² Huanäi Jesús inel au jiaahua:

—Ínapone ájárria. Akem ä bínnake huaka Yoremta Üusi Dios tua útteakamta bata bétana kátekamta, éntok namupo äbo huemta téhueka bétana.

⁶³ Huanäi jü sacerdosio tékilpo chë nésahueme ä supem siutiaka inel jiaahua:

—¿Jítasu éntokte at boobinnake ä bejreme nokame jariaka?

⁶⁴ Akem ä jikkaijsuk juka juena nokta Diosta bej-reka ä nokakähui, ¿jachisem ä bitcha? Huanäi simetakam bettek at nonokak, ä türinake tiaka ä mëna béchibo.

⁶⁵ Huanäi huate at chit huatti taitek entokim ä puj summaka ä chonnay, inel au jiaka: —¿Diosta bétane nooka jabeta enchi chonähui!

Jume alguacilim éntok jopemmet ä chonnai.

Peero Jesústa kaa au taaya tíya

(Mt. 26:69-75; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-29)

⁶⁶ Perota tebatpo bétuk ä aaneyo, jü jamut sumo sacerdoteta, tékil nésauta joriame áma yepsak.

⁶⁷ Huanäi Perota sukka huemta bíchaka inel jiaahua:

—Empo ket Jesús Nazarenotamak aaney.

⁶⁸ Të Peero kaa ä lütüría tíya inel jiaka:

—Kanne ä täya, éntokne kaa júneiyya jita em nokähui.

Huanäi pakun bíchaa yeu sika, totoröra éntok kukusuk.

⁶⁹ Jü áma saihuame éntok júchi ä bíchaka, jume áma aanemmeu inel jiautáitek:

—Íri ámemak joome.

⁷⁰ Të áapo júchi kaa ä lütüría tíya, të chúkula jume áma anëihui júchim Perotau inel jiaahuay:

—Tua lütüriapo empo am jáläek, bueituk empo Galileo; em nokaü éntok bem nokaü benna.

⁷¹ Huanäi juénasi jiautáitek, ä nokihua bat kechaka kaa ä lütüría tiaka:

—Kannä täya íkäi yoremta enchim áa bétana nokähui.

⁷² Huanäi jü totoröra júchi kukusuk. Huanäi Peero juka Jesústa au nokakäubeu huahuáatek inel au ä jáakäubehui: “Kee jee juka totorórata guosa kúseyo, baisë kaa nee emo täya tíanake.” Huanäi jünéaka, kaa at al-lëakä tüisi buaanak.

15

Jesús Pilátota bíchäpo aane

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lc. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ Yeu máтчuk jíbba, jume tiöpopo chë nésahueme, yoiyöturimmaki, escibammaki, éntok jü concilio, sime nau rúktek nokta nau tüte báreka. Huanärim Jesústa súmaka, Pilátota mámpo ä tójjak.

² Huanäi Pilato ä temajek:

—¿Empo ínel jü judíomeu rey?

Áapo éntok ínel ä yommiak:

—Jéehui, em jiä bénasi.

³ Jume tiöpopo chë nésauhueme éntok juebenak bétanam ä nätuai.

⁴ Jü Pilato éntok júchi ä temajek:

—¿Jachin jünë kaa am yommia? Jita chikti bétanam enchi nätua.

⁵ Të Jesús jíba kaa ä yommiak. Jü Pilato éntok at guómték kaa ä jíalekä béchíbo.

Jesústat noki chúpahuak ä mëna béchíbo

(Mt. 27:15-31; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

⁶ Jü Pilato pajko táapo jíba huépul perésota butbüttiai, kia jábeta junne bem aahuähui.

⁷ Senu áma aaney Barrabás ti tehuaka, perésotakä ä jáláimmaki; yáurata bék-reaka emo töbóktiahuakápo yore súalataka.

⁸ Huanäi jü gente juebénaka Pilátotau kimuka, au nookak jíba bénasi huaka ámeu ä jojóu ä yáasáuhueka.

⁹ Huanäi jü Pilato ínel ámeu jiaahua:

—¿Huaka judíomeu réytem büttia ia?

¹⁰ Bueítuk jüneiyai jume tiöpopo chë nésauhueme kia huaka buéresi jita ä jóu at ínnëaka au ä tóijtukähui.

¹¹ Të jume tiöpopo chë nésauhueme juka juebena genteta nok téjhuak chë ä türinake tíakä huaka Barrabásta ä büttiana béchíbo.

¹² Huanäi jü Pilato júchi am temajek:

—¿Jitasem jüntuk nee au yáa ia hua judíomeu réipo enchim täyábehui?

¹³ Huanäi bempo juchéntok chaitáitek ínel jíaka:

—¡Kúrusichë ä popóntebo!

¹⁴ Të jü Pilato ínel ámeu jiaahua:

—¿Jita juénaksu jüntuk yáala?

Bempo éntok chë júne chaayey ínel jíaka:

—¡Kúrusichë ä popóntebo!

¹⁵ Huanäi jü Pilato huakä genteta al-leetua báreka, Barrabásta yeu béebak; Jesústa éntok bemmúchateboka, bem mámpo ä tójjak kúrusit ä popónnä béchíbo.

¹⁶ Huanäi jume sontaarom áman huaijhua palácioipo ä tójjak, pretoriopo; huanärim síme huate sontarom nau núnnuk.

¹⁷ Huámirim lilata ä sánkotuak, éntokim huíchata huíkópäaka ä corona yáaka, kóbat áachä yétkhak.

¹⁸ Huanärim éntok ä tetébotuataitek ínel jíaka:

—¡Jíbë jíapsinake judíomeu rey!

¹⁹ Éntokim bakai kóbachä bebbai. Achim chithuathuattei, éntokim tónommia jápteka au mujtei.

²⁰ Huanärim tüisi ä junnériasuka éntok lila sánkota ä úhuaaka, ä sánkohua ä sánkotuak. Huanärim yeu ä núk sájjak kúrusit ä popómboka.

Jesús kúrusit popontakä muúkuk

(Mt. 27:32-44; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

²¹ Huanärim senú yoremta huasá bétana huemta, Simmom Cireneu joometa, Alejándro éntok Rúfota atchai, jukarim kúrusta püaktituak ä huériunakë béchíbo.

²² Huanärim Jesústa Gólgota tí tehuakäu bíchaa núk sájjak, itom nokpo Mukila koba kauhui ti jiaubáare.

²³ Huanärim vinota mirrámak nau kuutíata ä jítua báarei, të Áapo kaa ä jëka.

²⁴ Huanärim huámi kúrusit ä popónsuka, ä sánkohuam náikimtek nat ä sortiárooka, jábesu ä átteanake jáni tí jíaka.

²⁵ Huanäi kúrusit ä ponhuái béja bátanim jiaahuay kethuétana.

²⁶ Huä nooki kúrusit jiojtetukähui jita béchíbo ínel ä yáahuakähui, ínel jiaahuay: “Íri jü judíomeu Rey.”

²⁷ Guóyika éntok ékbualatakä ket áa beu kúrusit popónhuak, seenu ä batatana, senu éntok ä míkkótana bétana.

²⁸ Huámi chüppuk hua jiojteri ínel jíame: “Éntok jume juéna yórememmak náikiatuk.”

²⁹ Huanäi jume áma huam kateme ä junneriai koba huúteka éntok ínel jíaka:

—Jajáa, empo Diosta tiöpo tátabeka éntok baj táapo júchi ä yéchanakeme,

³⁰ émoé jinëuka. Kúrusit kóm huéiye.

³¹ Alë bénasi jume tiöpopo chë nésauhueme ket ä junnériaka ínel nau jiaahuay jume escribammaki:

—Huatem jínëuk, Áapo éntok kara au jínëu.

³² Jü Cristo, Israéltau au Rey tíame, éläpo éni kúrusit kóm huéenake, huanäi të ä bichátek ä súalnake.

Jume áamak kúrusit popóntukáhuim éntok, kéchim ä junneriai.

Jesústa mukukáhui

(Mt. 27:45-56; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

³³ Huanäi dóocem jiai, kaa machisi taahuak síme ániachi bájim jiäu tajti.

³⁴ Huámi bájim jiai, Jesús tüisi kusisi cháchayek ínel jíaka:

—Eloí, Eloí, ¿lama sabaktani? —itom nokpo ínel jiaubáare: In Dios, In Dios, ¿jatchíakasé nee ínapola toijla?

³⁵ Huate áma aneme éntok ä jikkajaka, ínelim jiaahuay:

—Jó, Elíastau chaaye.

³⁶ Huanäi senu áman búiteka, juka espónjata vinágrepo kómoniak, éntok bakat ä óreka ä jituak ínel jíaka:

—Boobichäem, átá binnake juka Elíasta jachu au yepsaká kómá yéchanake jáni.

³⁷ Të Jesús tüisi kusisi chachayeka muúuk.

³⁸ Huanäi jü cortina tiöpopo órekaú násuk áman síutek, jikat naateka kóm tajti.

³⁹ Huanäi jü capitán romapo joome Jesústa pújapapo huekáihui, kusisi chachayeka ä mukuk bíchaka, ínel jiaahuak:

—Lütüriapo i yoreme ájariatukai jü Diosta Üusi.

⁴⁰ Jaamuchim éntok ket mékkáariat aneka ä bitchai. Ímëi násuk aaney jü María Magdalena, éntok María Jacobo jü chë ílitchi, Salomé, éntok Joseta áiye.

⁴¹ Ímëi jáamuchim Jesústa jum Galiléa buiárapo ketune anéi áamakim rejtei, éntokim nésauta ä joriai. Éntok huate jáamuchim ket juebenaká áamak buere joära Jerusaléniu jikau sájakäu áma aaney.

Jesús máahuak

(Mt. 27:57-61; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁴² Huári taahuarit tukariu yúmako, símeta tüisi toijbárekam obisi aaney, bueítuk jimyore taahuari yokoriapo yúmasey.

⁴³ Kialíku José, pueblo Arimateapo joome, yáuraapo tékiakame tüisi táyahuaká éntok yórihuame. Ket huaka Diosta reyataka nésahueu boobíchaihui, áma yepsaka, kaa májhueka Pilátotau kibákek; huanäi Jesústa takahua aahuak.

⁴⁴ Pilato at guómtæk Jesústa lauti mukuk tíaka. Të juka capitanta núnuka, ä temajek ä múksuka bétana.

⁴⁵ Capitanta ä téjhuak jíbba, huanäi Joseta mámpo ä tójjak juka Jesústa takahua.

⁴⁶ Huanäi José sábanam jinnuka, kómá yéchaka, áma ä bítiak. Huanäi sépultuura, tэта buéjtukaipo, ä teekak. Tétata éntok sépultuura puertau bíaktiaká ä páttiak.

⁴⁷ María Magdalena, éntok María Joseta áiye, akim ä bitchai jak ä tekhuakáhui.

16

Jesús kókkolam násuk jíabitek

(Mt. 28:1-10; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Juka jimyore taahuata simsuk, María Magdalena, Salomé, éntok María Jacobota áiye, juka musála jubakim jinnuk Jesústa takahuat ä óre báreka.

² Huanäi kethueítana, lominko táapom jum sépulturau yájjak, béja táata yeu simsúlatuko.

³ Huanärim nau ínel jiaahuay:

—¿Jábesu juka tэта sépultuurata puértapo kátekamta itom mékka bíaktirianake jáni?

⁴ Huanärim áman remteka juka tэтаta mékka bíaktiata bitchak; jü tэта éntok tüisi buéuruakai. ⁵ Huanärim sépulturapo kimuka, senu yoremta júbua yótuunta batatana bétana áma kátekamta bitchak, tósalik tebek sánkokamta; huanärim guómtæk.

⁶ Të áapo ínel ámeu juahuay:

—Katem majhué. Jesús Nasarénotem jaría, huaka kúrusit popónhuakamta. Béja jíabitela; kaa imí aane. Akem ä bitcha im ä tekhuákáipo.

⁷ Ámanem sájaká juka Perota téjhua, éntok jume huate ä discípulom. Ínelem ámeu jiaahua: “Áapo enchímpat huéiye áman pueblo Galiléau bíchaa; huámirem ä bínnake, enchimeu ä jíakápo bénasi.”

⁸ Huanäi bempo jum sépultuurapo yeu sájaká teénnek, mauj-rimmei emo yoáka. Tem kaabetau jialek, guómtilatata.

Jesús María Magdalénatau au yeu machíriak

(Jn. 20:11-18)

⁹ Jesús éntok jü lominko táapo kethuéitana jíabitelatata, María Magdalénatau bat yeu machiak, iachí éntok guoibusan lemoniom yeu béblatukai.

¹⁰ Áapo éntok sika huame áamak anlatukammeu jünéehumta am makkak; huámëi éntok sirókaká éntok buanaka áma aaney.

¹¹ Të bempo ä jíabitelatukäu jikkajaká, éntok áapörík au ä bil-la tíau jünem kaa ä súalei.

Jesús guoi ä discípulommeu au yeu machíriak

(Lc. 24:13-35)

¹² Chúkula, täbuiasi guoyímmeu au yeu machíriak, huaj páman am kateyo, sékána pueblou bíchaa.

¹³ Huanäi huámëi ket áman sájaka jume huaatem tejhuak; të bempörím júne kaa súsualek.

Jesús, apóstolim huatem majtiasimeka ániat am katchauhue

(Mt. 28:16-20; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁴ Chúkula béja óncemmeu, au yeu machíriak mesáu jokammehui. Huanäi kuttílasi ámeu nokak bem kaita súalë béchíbo, éntok námakak bem jíapseká béchíbo. Bueítukim kaa am súaley huame ä jíabitelatukäu ä bíchakame.

¹⁵ Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—Síme ániachem kaate, éntok íkái evangeliotem ámeu noknake síme géntemmehui.
¹⁶ Huä ä súalekame éntok au batótebokame jínëutunake. Huä kaa ä súalekame éntok jìokot machisi noki at chúpatunake.

¹⁷ Éntok ímëi séñalim huérianake huame ä súaleme: In téhua úttearammey lemoniom yeu bébnake; éntokim bemela nokta noknake;

¹⁸ bakóchimim mámammea buijnake; éntokim óijta jëk jünem kachin ayunake; jume kókoreme béppa mámtëkim am tütenake.

Jesús téhuekau jikau siika

(Lc. 24:50-53)

¹⁹ Huanäi jü Señor junëli ámeu noksuka, áman téhuekapo jikat mabethuak, éntok Diosta bata bétana yéjtek.

²⁰ Huanäi bempo yeu sájaka, juka tü nokta nookak simekuchi. Jü Señor éntok am aníai juka nokta lütúria jóaká huame señáalim bem joaíbeyi. Júnentunake.

Jü Evangelio San Lucajta Jiojtekähui

Lucasta Teóflotau jiojtekähui

¹ Juebénaka éaka áu kikkimusula tua lútula ä jiojte báreka juka ími ito násuk tua yö lütüriapo yeu sikamta,

² jume késampo naateka bem pusimnea ä bíchakame jume itom ä majtiakame, éntokim ä tekipanuy ikä Diosta nooki.

³ Ínapo éntok chúkula béja át nátemajjsuka jáchin ä naatekähui éntok símekut tüisi suasuka, kétne émou ä jiojte báreka taahuak ä huépo bénasi, empo Teófilo huatem násuk yörihuame,

⁴ em ä táyanaké béchibo huaka em majtiahuakähui ä lütüriatukähui.

Jü Juanta yeu tómtinake bétana nokhuame

⁵ Juka Heroodesta Judeapo reytko, senu sacerdote Zacarías ti téhuaaka tiópopo tékiakay, Abíasta géntepo jometukay. Ä jubi éntok Arónta familiapo jometukay, éntok Elisabet ti téhuaakay.

⁶ Náhuichikam lútula jiápsay Diosta bíchäpo, éntok kaita juénasi jita áme bétana nokhuay, bueitukim Señorta nésauro johuay.

⁷ Të katim üusekay, bueituk Elisabet kaa äasoay, éntokim, béja yoiyötukay.

⁸ Sejtul táapo, sacerdoote tékil hué páman Zacarías ta tiópopo Diosta bíchäpo jita ä joaysu, ä tékiakä pámani, ä yoiyoturim ä huériapo bénasi,

⁹ jume tiópopo tékiakame ä huéria pámani, Zacarías áma yuktiahuak, juka inciensota ä táanaké béchibo, Señorta altariu huáijhua kibakeka.

¹⁰ Huanäi sime jü pueblo páku aneka Diostau oraciompo nokay, inciensota táahuayo.

¹¹ Huanäi Diosta ángel Zacariastau yeu machiak, incienso altarta bátam bétana hueka.

¹² Huanäi, Zacarías ä bíchaka guómték, éntok kaachin an máchika majhuéy.

¹³ Të jü ángel ínel áu jiaahua:

—Zacarías, katé májhue, jü em nétanëu Dios enchi jikkajak. Jü em jubi Elisabet ili outa asoanake. Juan të ä téhuaatuanake.

¹⁴ Huanäi tüisi al-leehuame émou ayunake, éntok juebénaka al-leaka tahuanake yehua tómtékä béchibo,

¹⁵ bueituk jü em üusi yörisi jíputunake Diosta bíchäpo. Vinota o jita ái nanaa kóhuamta kaa ä jínake, éntok kee yeu yoreka Espiritu Santoy tápunitunake.

¹⁶ Juebena Israelitam Dios Señortau bíchaa am jiápsi kúaktianake.

¹⁷ Huäri Espiritu úttiära Elías profheetatat anei bénasi áamak annake, huäri úttiäray Señortapat huéenake, jume áchayhuarim bem úusimneu bíchaa kaa béttek jiápsitam jípunaké béchibo, éntok huame kaabeta yöreme jábetam yörinaké béchibo. Júnëli béja jume Señortau rúktinakeme tüisi majtianake tülisi Señorta am mabetnaké béchibo.

¹⁸ Zacarías ínel áu jiaahua jü ángeltahui:

—¿Jáchisune íkái jünerianake? Bueitukne öla, éntok ín jubi júne jámyöla.

¹⁹ Ä yómmiaka ínel áu jiaahua jü ángel:

—Ínapone Gabriel, Diosta bíchäpo aneme. Äbone bíttuari íkái bemela nokta enchi téjhua sáyhuaka.

²⁰ Enë kara noknake, éntoke múurotaka tahuanake, íkái ínel yeu simëu núkisi, kía juka ín émou noki kaa em súalekä béchibo. Íri sime lütüriataka yeu huéenake, taahuata yúmako.

²¹ Huä génte éntok Zacarías ta boobícháihuiy, éntok emom temajey huaijhua tiópopo ä bínhuatü béchibo.

²² Të Zacarías pákun yeu sika béja kara ámeu nokaka taahuak. Huanärim béja jünëiak jita áu yeu machiakähui jum santuariopo, áapo éntok señampo ámeu nookay, junëli béja múurotaka taahuak.

²³ Huanäi juka ä tékia áma yásuka, jume taahuarim yúmarisuka, béja ä jóau bíchaa siika.

²⁴ Chúkula huame taahuarim simsuko, béja ä jubiahua Elisabet abe asoaka yeu siika. Huanäi ä jóapo kaa yeu siika, mamni metpo, ínel jíakari:

²⁵ “Íkái inou yáuhuak, jü Señor ímëi taahuarim huépo, béja nee ä úhuak, juka tüisi máchiraata símem bíchá násuku.”

Jü Jesústa yeu tómtinake bétana nokhuame

²⁶ Búsan mecham huéeyo, jü ángel Gabriel áman bíttuahuak Diosta bétana, Galiléa buere joárahui Nazaret ti téhuakähui,

²⁷ jámut bemetahui. Huári éntok áuritukay, ili yoreme jübua yötume ä jubisey, José ti téhuaakame. Davidta familiampo jometukay. Jü jámut beeme éntok María ti téhuaakay.

²⁸ Huanäi ä anëpo kibakeka, ínel áu jiaahua jü ángel:

—¡Dios enchi ania al-leäe! Señor émomaki. Áapo túhuata emo bétana näikiala sime jáamuchim násuku.

²⁹ Të áapo ángelta bíchaka, kaachin an máchika taahuak, juka ä nokakä béchibo. Huanäi ínel éiyay:

—¿Jita teboterisa jáni iri?

³⁰ Huanäi jü ángel ínel áu jiaahua:

—María, katë májhue. Diosta tü eähue jájamla.

³¹ Én éntok abe asoake tahuanaake. Usi outë asoanaake, éntok JESÚS të ä téhuaatuanake.

³² Iri buéresi ériana. Jikat bétana usiari ti téhuaana, jü Dios Señor éntok juka ä áтчay David Rey nésauro ä máknake.

³³ Huanäi Jacobtamak huéerimmak reytaka nésaunake jíba béchibo. Huä ä reytaka ä néсахueu éntok kaa lütinake.

³⁴ Huanäi María ínel áu jiaahua jü ángeltahui:

—¿Jáchisu éntok iri huéenake, bueítuk ínapo kennee kuuna?

³⁵ Huanäi jü ángel ä yómiaaka ínel áu jiaahua:

—Jü Espíritu Santo emo béppatunake. Huanäi jü jikat anemta úttiara ä jékkay enchi jékkatunake. Huári béchibo jü santo ili usi yeu yoremtunakeme, Diosta Úsi ti téhuaana.

³⁶ Éntok két jü em huahuaji Elisabet, áapo két abe asoaka tahuala, ä jámyölatukä násuku, én béja búsan meeча, abe asoakari, jü kara asoame ti täyahuame,

³⁷ bueítuk Diosta béchibo kaita obiachisi maachi.

³⁸ Huanäi béja María ínel jiaahua:

—Ímíne aane, Señorta nésau yáa báreka. Éläpo inot chúpatunake jü enchi inou nokakähui.

Huanäi béja jü ángel ä tö siika.

María Elisabetta jóau nöitisek

³⁹ Huámechi taahuarimmet María bamsipo yeu siika, buere joára Judeau bíchaa; iri pueblo júya kähui násuk taahuay. ⁴⁰ Huanäi Zacariasta jóau kibakeka, Elisabetta tebotuak.

⁴¹ Huanäi jü Elisabet Mariata teboteri jíjikkajaka, jü ili usi tómpo chéptek. Huanäi éntok Elisabet Espíritu Santoy tápunak,

⁴² éntok tüisi kusisi ínel jiaahua:

—Diosta tü eäu emo bétana näikiari sime jáamuchim násuku, éntok ä tü eäu tápuni jü em tómpo yoremtulame.

⁴³ ¿Jatchiakasu ínapo áma yeu púari, juka ín Señorta áye nee äbo bínnakë béchibo?

⁴⁴ Bueítukne em teboteri jáhuia im nakammeu yúmako, ili usi al-lerimmea ín tómpo chéptek.

⁴⁵ Úttesi al-leehuamta jípunake jü ä súsualekame, bueítuk lütüriatata yeu huéenake juka Señorta bétana éμου nokakähui.

⁴⁶ Huanäi María ínel jiaahuak:

In jíapsi buéresi Señorta úttile.

⁴⁷ In espíritu éntok al-leiya, Dios ín jínëulerotachi.

⁴⁸ Bueítuk kaita nee béj-riay junne, nee yeu púhuak, áapörík nésau jíba joamta, éntok, én naatekam Diosta tü eäu nee jájamlä tianake sime nat tomti kateme.

⁴⁹ Bueítuk jü Dios jita jo árahueме buere túhuata inou yáhuak.

Santomme, jume ä téhuam.

⁵⁰ Diosta yore nak jiokolëu jiba sime nat tomti kateme béchibo.

Jume ä majhuëka ä yöreme.

⁵¹ Ä mámammea yún jita bueere yáala, am chíbejtiak jume bem jíapsipo kaa tü eerim emo buérialeka aneme.

⁵² Jume úttiakame reyta yeyesäpo yeu am jaasek; éntok jume bétuk emo nüyeme éntok jikau tóboktiak.

⁵³ Huame tébäureme buéresi túhuata miikak;

huame rikom éntok kaita am makaka am sákatuak.

⁵⁴ Juka nación Israelta ä néсахui joamta aniak, yore ä nak jiokolibeu kaa koptiaka ä jiokorek.

⁵⁵ Júkái ámeu nookak, itom yoiohhuammehui, Abrahamtamaki, éntok jume ä úusimmaki, jíbapo béchibo.

⁵⁶ Huanäi María báij metpo jáni Elisabetamak taahuak. Chúkula béja ä jóau nóttek.

Juan Bautistata yeu tómtekähui

⁵⁷ Jü Elisabet jume taahuarim yúmariasuka, outa asoak.

⁵⁸ Diosta jüneli ä nak jiokoleka béchibo. Huanäi jume áa chíkola jóakame éntok jume ä huahuayriam ámanim ä bitchak. Huanärim úttesi al-leakam taahuak, Diosta jüneli ä jiokorekäu béchibo.

⁵⁹ Guoj naiki taahuarim yúmak, ä circuncidaroatebok, juka ili usita. Huanärim ä áтчay téhuam, Zacaríasim, ä téhuaatua báarey.

⁶⁰ Të jü ä áyehua ínel ámeu jiaahua:

—Èe; Juan ti téhuaanake.

⁶¹ Huanärim ínel áu jiaahuak:

—¿Jatchiaka? Kaabe junéli téhuak enchim huahuayrim násuku.

⁶² Huanärim señampo juka ä áчaytau nátemajek, jáchin juka ili usita ä téhuaatua bárèhui.

⁶³ Huanäi ili tablata aahuaka, ínel át jiojtek: “Juan ti téhuak.” Huanäi simetaka át guómtilatata taahuak.

⁶⁴ Senu huéchiapo áu étapok jü teeni. Júchi ára nokaka taahuak, éntok Diosta úttíl táytek.

⁶⁵ Huanäi síme jume áme chíkola jóakame át guómteka taahuak. Síme jume Judea buiárapo káu jómem, íari bétanam jíba nookay.

⁶⁶ Síme ä jíkkajakame bem jíápsipo ä ériasakay, ínel jákari:

—¿Jábesa jáni íri uusi?

Señorta mámam éntok jíba áamak aaney.

Zacaríasta profetisaruaühui

⁶⁷ Huanäi Zacarías, ä áчayhua, Espíritu Santoy tápunika, Diosta bétana nookak, ínel jákari:

⁶⁸ Úttesi túri jü Senor, jü pueblo Israelta Dios.

Ä pueblou yebij-la, ä jínëu báreka.

⁶⁹ Itom jínëunakemta tua úttiakamta itom násuk toboktiak,

jukä nésaute ä yáarialamta Davidta familiapo.

⁷⁰ Jume santo profeetam tenimmeyi nokakä bénasi, jume késamriapo kateme:

⁷¹ itom omtíame násuk itom yeu jábuak; jume kaa itom bíbit péau mámpo itom yeu huíkkek.

⁷² Juka itom yoiohhuam jiokolínake bétana ä noki kaa koptiak,

éntok huaka nokta ä yechakähui, túhuata itou ä yáa rókähui.

⁷³ Abraham itom áчaymak nokta chúpala, juka itom ä mák rókähui,

⁷⁴ itom omtíame násuk yeu huíktaka,

kaabeta májhueka, áapörík itom jo íau itom jonákë béchibo,

⁷⁵ santosi ito núyeka, éntok lútüla jíapsihuamta jípureka, áapörík béchibo, itom kókkou núkisi.

⁷⁶ Émpë éntok, ili uusi, hua jikat anemta bétanë profeetapë täyana,

bueítukë Señortapat huéenake ä böom rútuaktiasimeka.

⁷⁷ Éntoke ä téjhuaanake juka pueblota, jáchin ayuka ä jinëutunakë béchibo,

Diosta bejrimmet am jiokorina béchibo.

⁷⁸ Dios tüisi ä jíápsipo huáijhua naateka itom nákke,

jikat bétana bemela taahuari machiriata itom miíkkak,

⁷⁹ huame kaa machiku aneme éntok mukia jékkaapo aneme, machiria báreka,

túri böou itom yeu jábua báreka, kaa huanti jíapsihuápo böochi.

⁸⁰ Huä ili usi éntok yótusimey, éntok ä espírituhua úttiata núsimey, éntok mékka ániapo jóakay Israelta pueblou áu yehuä machiriápo tájti.

2

Jáchin Jesústa yeu tómtekähui
(Mt. 1:18-25)

¹ Huamechī taahuarimmet inel yeu siika sime ániat rey Augusto César nésahuek sımem áu censaruak sáuhuek.

² Īri censo bat yáahuak Cireniota Síriapo gobernadortuko.

³ Huanāi sime bem pueblom bēkatana sájjak emo censarua báreka.

⁴ Īaribēchibo, José Nazaret pueblo bétana Galiléa buiárapo jikau siika, Judea buiarāu bíchaa, Davidta pueblou Belén ti téhuakāhui, Davidta familiampo ä jomē bēchibo.

⁵ Amanim sájjak, emo censaruateboseka. Mariata juubiapo ä máktaka ä huériay, të kee ä juubey, áapo éntok abe asoay.

⁶ Bempörim áma aneysu jume taahuarim yúmariak, ä asoanakhēhui.

⁷ Huanāi béja ä jípurek, juka kėsam asoata, sánkompo ä bitiak. Éntok pesebrepo animaalim jǰǰibuápo ä teekak. Bueituk sime hotelim tátapuniakay.

Jume ángelesim éntok jume pastorim

⁸ Huāmi buiárapo két pastorim aaney, tukaapo kabaram suayaka, kaa kocheka.

⁹ Huanāi éntok Señorta ángel ámeu yeu machiak. Jü Diosta lóoria éntok natechíkola, am machiriak. Huanārim tüisi guómtēk.

¹⁰ Tē jü ángel inel ámeu jiaahua:

—Katem májhue, bemela tü noktane enchim téjhuaasek, úttesi al-leehuasi maachi, sımem bēchibo.

¹¹ Davidta pueblou, enchim bēchibo yeu tómtēk, éni, jü yore jinēunakeme, jü CRISTO jü Señor.

¹² Īmirem át suanake, ä jüneria bēchibo: Ili usitem sánkompo bitiata téunake, pesebrepo animaalim jǰǰibuápo bókamta.

¹³ Huanāi ángeltamak senu huēchiapo juebena huate ángelesim, Diostamak téhuekapo aneme, áma yeu machiak, yörisi Diosta úttileka éntok inel jíaka:

¹⁴ ¡Looria Diosta bēchibo téhuekapo!

¡Buápo yánti jíapsihuame, éntok tü eeri yoremem bēchibo!

¹⁵ Huanāi jume ángelesim téhuekau bíchaa am sájjako. Jume pastorim inel náu jiaahua:

—Jánte pueblo Belénihui, ámate ä bínnake juka áma yeu sikamta, juka Señorta itou yeu machiriakāhui.

¹⁶ Tüisim bamsipo yeu sájjak. Huanārim Mariata éntok Joséta téhuak, éntok juka ili usita pesebrepo bókamta.

¹⁷ Ä bíchaka, akim ä jüneriatebok, juka ili usita bétana ámeu nokhuakāhui.

¹⁸ Símetaka ä jikkajakame áachim guómtilatata taahuak, jume pastorim ámeu nokāhui.

¹⁹ Tē María símeta ä jíapsipo ériasimey, áu huáateka.

²⁰ Huanāi jume pastorim tüisi Diosta looria úttileka éntok al-leaka nóttek símeta buere jita bem bíchakāhui, éntok bem jikkajakāu bēchibo, bueituk sime bem téjhuaripo áman chúppuk.

Jesústa tiöpou nüpuhuakāhui

²¹ Guoj naiki taahuarim yúmako, usitam circuncidaroa báreka. Huanāi Jesús tim ä téhuaatebok. Īmēi téhuam jü ángel ä mákakay, ketune kee jee Mariata tómpo ä yoremtyuo.

²² Jume taahuarim yúmako, Moiséjta ä nésahueká páman chichä machiku yeu sika türika tahuak, buere joára Jerusalénihuim ä nüpak, Señorta mámpo ä toij báreka.

²³ Señorta leypo ä jiojteri bėnasi: “Sime ili ou kėsampo yorekame, Santopo náikiatunake Señortau bíchaa.”

²⁴ Señortau am toij bēchibo, leyta jáá bėnasi, guoy möelim o guoy guókoahuim, sacrificiata bēchibo.

²⁵ Senu yoreme, Simeón ti téhuaaka, Jerusalémpo aaney. Īri yoreme lútüla jíápsay, éntok Dios huáatey. Israelta jíapsi yechanāu Diosta ä jinēunakhēhui boobíchaihui. Espiritu Santo éntok áa béppa aaney.

²⁶ Espiritu Santo au yeu ä machirialatukay, kee jee mukēka juka Señorta bétana yeu púata, ä pusimēa ä bínnakhēhui.

²⁷ Jü Espiritu Santo ä innētuak, huanāi tiöpou bíchaa sika. Ä áchayhuam ili usi Jesústa tiöpou ä nüpako, áu ä yá bēchibo juka leyta jíapámāni.

²⁸ Jü Simeón, juka ili usita mámpo ä nüka, Diosta baysahueka, inel jiaahua:

²⁹ Én ál-la, in Señor, in simepē.

Yánti nee jíapsitua, em nokí jíápámāni,

³⁰ bueituk in pusim ä bitchak, juka em jinēuria.

31 Sime pueblom bíchäpo, itomë ä téjhuaasuk:

32 Áapo jü machiria, jume kaa Israeltamak huéerim, am machirianaké béchïbo, jü gente Israelita yorihuame.

33 Ä áyehua éntok José, guómtilatakam ä jikkajay, simeta júkai áa bétana nokhuayo.

34 Jü Simeón Diosta tu eäu am makkaka. Jü Mariata, Jesústa áyebue, ínel jiaahuak:

—Én éntok i usi juebenam kóm tátab béchïbo, huatem éntok tóboktiä béchïbo, jume pueblo Israelpo joomem. Éntok imi jünakiachitunake: juebénakam ä omoutenake.

35 Íneli yeu huéenake: ejparam em jiápsipo naa búrujti emót kíktenake. Juebenak jita éhuil jiápsipo éehuaamta yeu buijtnaké béchïbo.

36 Ama aaney, kétchi, senu jámmut, juka bát bíchaa ayunakemta jüneriame. Aana ti téhuaaka, Fanuelta maala, Aserta familiapo jometukay. Áapo béja tüisi jámyólatukay. Bemetaka kunak huanay guoy búsan huásuktiapo jíba amak jouhuak.

37 Të béja jókoptulataka ochenta áma naiki huásuktey. Buere tiöpopo kaa yeu huéiyey, taahuarit tukaarit naa búrujti, Señorta tekipanuariaka, ayuunaka éntok oracionim joaka.

38 Ana huämi horapo, Diosta baysahueka, jü ili usi Jesústa bétana ámeu nok táytek, sime huame Jerusalénta jinëunakemta boobíchiuimmehui.

Nazareu bícham, júchi nóttek

39 Chúkula juka Señorta leypo huémta áma yáasuka, Galiléahuim nóttek, buere joära Nazareu bíchaa.

40 Jü ili usi yötuy, éntok úttiata nüyey, éntok yún jita täyasimey. Diosta tü eäu éntok áamaktukay.

Jü ili üsi Jesús tiöpopo

41 Jume ä áchayhuam chíkti huásuktiapom jum Jerusaléniu yayajay pajko pájcuapo an báreka.

42 Pájcuapa pajkota yúmak, bem ä boojoria bénasi, Jerusaléniu bícham sájjak. Jesús béja dooce huásuktiriam yúmariaj.

43 Pajkota chúpuko, nottilataka am kateyo, jü usi Jesús Jerusalémpo taahuak. José éntok ä áyehua katim jüneiyay.

44 Béja senu taahuapom boojouhuay, genteta násukim ä hué téiyey. Kaa ä téaka éntok, akim ä jariu táytek, bem huahuayrim éntok bem täyame násuku,

45 tem kaa ä téaka, Jerusaléniu bíchaa nóttek, ä jariuboka.

46 Chúkula bájj taahuarim huéy, akim ä téhuak jum tiöpopo, jume maestrom leyta yore majtíame násuk káteka, am nok jikkajaka éntok ámeu nátemajeka.

47 Huanärim sime át guómtilataka ä jikkajay tüisi jita ä täya úakari, éntok tepa áma huéchiasi jíba am nok yómmiä béchïbo.

48 Huanärim ä bíchaka, át guómtek. Huanäi jü ä áyehua ínel áu jiaahuak:

—In asoa, ¿jatchiakasé ínel itom yáhuak? Ínapo, éntok em áchay, tüisite jiápsipo kókosi éaka enchi jariay.

49 Huanäi áapo ínel ámeu jiaahuak:

—¿Jatchiakasem nee jaria? ¿Jachem kaa jüneiya ín Átchay tékilpo ín annakëhui?

50 Të bempo kaa jüneiyay jita ámeu ä nokakähui.

51 Huanäi ámemak nóttek, Nazareu bíchaa. Huanäi jíba áme bétuk áu nüyeka yötuy. Ä áyehua éntok, simeta íkari ériasimey ä jiápsipo.

52 Jesús éntok chéhuasu éntok ä takahuapo yötusimey, éntok Diosta tü eäpo éntok yoremem bíchäpo.

3

Juan Bautista géntemmu nookak

(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

1 Quince huásuktiriampo juka rey Tiberio Césarta yäura Romapo nésahueyo, jum Judea buiärapo éntok Poncio Pilato gobernadortukay, Herodes éntok Galiléa buiärapo yäuratukay, ä saila Felipe Itureapo éntok Traconite buiärapo, Lisania éntok Abiliniapo yäuratukay.

2 Anasta éntok Caifásta sumo sacerdotetuko, Diosta bétana noki áu yepsak, Juan, Zacariasta üusibehui, mékka ánia see päriapo ä aneyo.

3 Huanäi áapo sime Jordán bathue mayoamak géntemmu noksiméka huéiyey, batóhuamta éntok Diostau bíchaa jíapsi kúaktiahuamta jume bem Dios bejrim jikorinä béchïbo.

⁴ Isaías profeetata jiojteri bénasi ínel ä jiäpo:

Jiahui mékka ánia see päriapo chaaye:

“Señorta böömëm tüte,
ili bööm éntokem rútuuktia.

⁵ Sime huame buía jójoroim nanahuittena,
jume chopóriam, éntok káuhum,
jume böo chachakuim éntok rútuuktiana;
éntok jume böo rúrumuyim tütena.

⁶ Huanäi sime génte ä binnake Diosta jínëuria.”

⁷ Juebena yöremra au yeu säjjak emo batö iäka, huanäi ínel ámeu jiaahuak:

—¡Eme géntem bakot usiarim! ¿Jábesu enchim majtiala emo ä tö tenni sáhueka huaka Dios omtirata yebijnakemta?

⁸ Türi takame jípu báreka eiya, emo jíapsi kúaktiaka. Éntok katem enchim jiápsipo ée taite: “Béjate Abrahamta itom áchaypo jípure”; senu huémtane enchimmeu nooka, Dios kía imí tétampo júne ára am toboktia, jume Abrahamta úusim.

⁹ Bueituk két jume tépuam béja júyam nahuapo kéchari, sime jú júya kaa türik takame chúktiahuaka tájju jímmaana.

¹⁰ Huanäi jú génte béja ä temajek, ínel áu jíakari:

—¿Jítasute, júntuk yáanake?

¹¹ Huanäi Juan am yómmiaka ínel ámeu jiaahua:

—Jü guoyik sánkokame, juka kaita jípuremta huépülam máknake; jú buáhuamta jípureme, juka kaita jípuremta miknake.

¹² Jume yäura tómita náu tótojaihui két áu yájjak emo batö iäka. Huanärim ínel áu jiaahua:

—Maestro, ¿jítasasute yáanake?

¹³ Áapo ínel ámeu jiaahua:

—Katem úttiapo jita aahua enchim sáhuakäpo áman jíbba.

¹⁴ Huate sontarom két ä nátemajek ínel jíakari:

—Ítaposu, ¿jítasasute yáanake?

Huanäi ínel am yómmiak:

—Katem jabetau kaa huéeläpo jita aahua, ál-la enchimmet nésayhuakäpo áman jíbba. Katem yáurapo emo tekipanoä tiaka, jábeta guómtiaka jítasu ä úhua. Enchim béjtuahuä beyem al-leiya.

¹⁵ Jú gente éntok át suaka ä bitchay simeta juka huémnta, bem jíápsipo éntokim emo nátemay, ínel jíakari: “Jamak Juan ájária jáni jú Cristo.”

¹⁶ Huanäi Juan simemmeu ínel jiaahua:

—Lútulay ínapo báampo enchim batöa; té äbo huéiye senu ino béppa chë yörisi maachi, éntok chë nésahue. Huakäi béja ínapo katchanne júne áu kóm chätuka bocha huíkyam ä búttiriapo yúmala. Huári béja enchim batónake Espíritu Santoyi éntok tájjiyi.

¹⁷ Ái huijhuijtiahuame ä mámpo óorek, juka erata túlisi ä tüte báreka. Chúkula éntok jume tirijkom érianake jum kaa am nasontenakepo, juka pajata éntok náu yéchaka jum táijta kaa tutuképo ä táanake.

¹⁸ Íkairi éntok huate jita ámeu nokaka, am téjhuay, juka genteta túhua bemela nokta bétana.

¹⁹ Huanäi jú Juan kuttílasí áu nookay jú rey Heroodestahui ä saila Felipeta jámut ä jípuré tiaka (Í jámut Herodias ti téhuaakay), éntok huate jita búruk kaa türik ä yáalä béchíbo.

²⁰ Júnéli jita kaa huéchiasi yáalataka jú Herodes, júchi áa béppa, Juanta páttiatebok jum cárcelpo.

Jesús batöhuak

(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

²¹ Júnaköri sime pueblota emo am batöayo, Jesús két batöhuak. Huanäi Diostau oraciompo ä nokayo, jú téhueka áu étapok.

²² Espíritu Santo át kóm siika, guókouta bénasi takahuaka. Téhuekau bétana éntok áu nokhuak, ínel jíakari:

—Émpë ín Úusi ín yeu púari, éntok ín nákéhui.

Jesústa yoiyöhuam bannaataka kateme

(Mt. 1:1-17)

²³ Áapo jü Jesús ä tékilhua naatekari, jíba tua jamak treinta huásuktiriam huériay. Huá Joséta üusi ti ériahuame. José éntok Elíta áchayekay.

²⁴ Elí éntok Matatta áchayekay. Matat éntok Levíiita áchayekay. Levíi éntok Melquita áchayekay. Melqui éntok Janata áchayekay. Jana éntok Joséta áchayekay.

²⁵ José éntok Matatíasta áchayekay. Matatías éntok Amósta áchayekay. Amós éntok Nahumta áchayekay. Nahum éntok Eslita áchayekay. Eslí éntok Nagaita áchayekay.

²⁶ Nagai éntok Maatta áchayekay. Maat éntok Matatíasta áchayekay. Matatías éntok Semeita áchayekay. Semei éntok Joséta áchayekay. José éntok Judáta áchayekay.

²⁷ Judá éntok Joanata áchayekay. Joana éntok Resata áchayekay. Resa éntok Zorobabelta áchayekay. Zorobabel éntok Salatielta áchayekay. Í Salatiel éntok Nerita áchayekay.

²⁸ Neri éntok Melquita áchayekay. Melqui éntok Adita áchayekay. Adi éntok Cosamta áchayekay. Cosam éntok Elmodamta áchayekay. Í Elmodam éntok Erta áchayekay.

²⁹ Er éntok Josuéta áchayekay. Í Josué éntok Eliezerta áchayekay. Eliezer éntok Jorimta áchayekay. Jorim éntok Matatta áchayekay.

³⁰ Matat éntok Levíiita áchayekay. Levíi éntok Simeónta áchayekay. Simeón éntok Judáta áchayekay. Judá éntok Joséta áchayekay. José éntok Jonánta áchayekay. Jonán éntok Eliaquimta áchayekay.

³¹ Eliaquim éntok Meleata áchayekay. Melea éntok Mainánta áchayekay. Mainán éntok Matatata áchayekay. Matata éntok Natánta áchayekay.

³² Natán éntok Davidta áchayekay. David éntok Isaíta áchayekay. Isaí éntok Obedta áchayekay. Obed éntok Boozta áchayekay. Booz éntok Salmónta áchayekay. Salmón éntok Naasónta áchayekay.

³³ Naasón éntok Aminadabta áchayekay. Aminadab éntok Aramta áchayekay. Aram éntok Esromta áchayekay. Esrom éntok Faresta áchayekay. Fares éntok Judáta áchayekay.

³⁴ Judá éntok Jacobta áchayekay. Jacob éntok Isaacta áchayekay. Isaac éntok Abrahamta áchayekay. Abraham éntok Taréta áchayekay. Taré éntok Nacorta áchayekay.

³⁵ Nacor éntok Serugta áchayekay. Serug éntok Ragauta áchayekay. Ragau éntok Pelegta áchayekay. Peleg éntok Heberta áchayekay. Heber éntok Salata áchayekay.

³⁶ Sala éntok Cainánta áchayekay. Cainán éntok Arfaxadta áchayekay. Arfaxad éntok Senta áchayekay. Sem éntok Noéta áchayekay. Noé éntok Lamecta áchayekay.

³⁷ Lamec éntok Matusalénta áchayekay. Matusalén éntok Enocta áchayekay. Enoc éntok Jaredta áchayekay. Jared éntok Mahalaleelta áchayekay. Mahalaleel éntok Cainánta áchayekay.

³⁸ Cainán éntok Enósta áchayekay. Enós éntok Setta áchayekay. Set éntok Adánta áchayekay. Adán éntok Diosta áchayekay.

4

Satanás Jesústau jibek ä jioptuabáreka (Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

¹ Jesús, Espiritu Santoy tápunika, Jordán bathue bétana yepsak. Huanäi mékka ániau see päriau bíchaa ä núk siika, jü Espiritu,

² cuarenta taahuarimpo. Huanäi jü diablo tepa áamak aaney, ä jioptua báreka, kaa tühuata ä yáa iaka. Síme huameri taahuarimmechi kaa jibuák, huamei taahuarim símsuko tébäurek.

³ Huanäi jü diablo ínel áu jiaahuak:

—Bueítuk empo Diosta Üusituko, íkái tétaté emo pan yáa sáuhue.

⁴ Jesús ä yómmiaka ínel áu jiaahuak:

—Júnel jiojteri: “Kaa kía páanimmea jíba jíapsínake jü yoreme, ál-la síme Diosta nokiyí.”

⁵ Huanäi jü diablo káhuít ché jikat ä núk siika, huanäi chúbalaposu rey nesaupo attiata ä bíttuak, pueblo tüisi ujyörim éntok bueerem, ä bíttuak.

⁶ Huanäi ínel áu jiaahuak jü diablo:

—Enchine ä máknake síme úttiárata, enchi ä sáunaké béchíbo. Éntok juka bem looria. Bueítuk ínapo ä mak-ri; éntok jabeta ín ä makbareu ä maknake.

⁷ Té ál-lé inou tónommia kíkteka nee yörínake. Huanäré símeta íkáiré áttianake.

⁸ Huanäi Jesús ä yómmiaka ínel áu jiaahuak:

—Mékké síime, Satanás, bueítuk ínel jiojteri: “Juka Señorta em Diosté yörínake, éntoke áapörík jíba nésauta jorianake.”

⁹ Huanäi buere joära Jerusaléniu bíchaa ä núk siika. Huämi béja buere tiöpot ché jikat ä kéchaka inel áu jiaahuak:

—Empo Diosta Üusituko, buiahuë emo kóm tójjja,

¹⁰ bueítuk inel jiojteri:

Dios jume ä ángelesim émou bíttuanake, enchi am anianaké béchibo.

¹¹ Éntokim mámammea enchi tóboktianake, em guókim kaa tétat tétinaké béchibo.

¹² Jesús ä yómmiaka inel áu jiaahuak:

—Inel két nok-ri: “Katé Diosta em Señorta jioptuanake.”

¹³ Huanäi jü diablo, kaachin béja ä bätäu máchika, chubala ä tö siika.

Jesús ä tékilhua naatek

(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

¹⁴ Huanäi Jesús, Espiritu Santota úttia huériaka, Galiléa buiärapo nóttek. Buéresi tayahuay, síme buíachi ä chíkola.

¹⁵ Huanäi éntok bem sinagogampo am majtiay. Símetakam ä úttiley ä looriapo.

Jesús jum pueblo Nazaretpo

(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)

¹⁶ Bueítuk Nazaretpo yepsak, ä yötuläpo. Jíba ä boojoriapo bénasi, jimyore táapo sinagogapo kibakek, huanäi jiojterita nok báreka kíktek.

¹⁷ Huanäi éntok profeta Isaiásta librom áu tóijhuak, librom étapoka, inel jiojteta áma bitchak:

¹⁸ Señorta Espiritu ino béppa aane,

áapo nee áma yeu púala túhuata bemelasi huémta jume poloobemmeu nee ejtejhüä íaaka.

Jume jiokot sirokamta jíapsekame nee túte íaaka nee äbo bíttuak,

pereesommet éntok chay íaaka jáchin bem búttiatunakéhui,

éntok liliptim puj etaponaké béchibo,

éntok jume jiokot núhuame am búttiaseka,

¹⁹ jume túri huásuktiyam Señorta bétana ámeu yebijnakéhui, ámeu nee nok íaaka.

²⁰ Huanäi jume librom páttiaka, jü áma tékiakamtau am buíssek. Huanäi yejtek. Síme jume sinagogapo aneme áachim puseka taahuak,

²¹ huanäi inel ámeu nok táytek:

—Én imí enchim bíchäpo lütüriatata chúppe, íri jiojteri.

²² Éntok símetaka uyorisi jíba áa bétana nookay, éntokim át guómtilatata ä jikkajay, juka nokta tua huéchiasi huémta jíba ä tempo ä yeu hué tíaka. Huanärim inel jiaahua:

—¿Jachu íri kaa Joséta úusi?

²³ Huanäi Jesús inel ámeu jiaahuak:

—Jamakem juka nokta inel huémta inou nok báare: “Mérico, émpë emo jítto. Yúnte jita jikkaj-la pueblo Capernaumpo em yáakähui. Ímire em buiärapo két ä yáuhua.”

²⁴ Huanäi éntok két inel jiaahuak:

—Kaabe profeta túisi mabethua ä buiärapo.

²⁵ Tua huítta nokhuäpone inel jiaunake, jum nación Israelpo juebena jáamuchim jókoptulame aaney, profeta Eliásta taahuarimmechi. Júnaköri báij huásukti áma búsan metpo kaita yúkutuko, buéresi tébaa siika, síme ániachi.

²⁶ Të kaabetau éntok bíttuahuak jü Elías, huári huépul jámut jókoptula, Sarepta Sidón buiära tíapo jometau jíbba.

²⁷ Éntok juebena lepra sáhuata jípureka Israelpo aaney, Eliseo profetata taahuarimmechi. Kaabe éntok áma túriak, huári Naamán Síriapo joome jíbba.

²⁸ Íkái jikkajaka síme jum sinagogapo aneme, túisim óomtek.

²⁹ Huanärim emo tóboktiaka, pueblpo yeu ä jaasek. Huanärim káhuit jikau ä núk sájjak, ámani káhuit jikat kóm ä jímmaa báreka. Bempo juka bem pueblota huári káhuichim ä yáalatukay.

³⁰ Të áapo áme násuk yeu sika, siikak.

Huépül yoreme, lemooniota ä jíapsipo jípurey

(Mr. 1:21-28)

³¹ Jesús pueblo Capernaumpo yeu yepsak, Galiléa buiärapo. Huanäi sábala jimyore taahuarit am majtiay.

³² Tepam ä yosireka ä bitchay, jáchin yore ä majtiá bétana, bueítuk jü ä nokihua, yáura nokta úttiára jípurey.

³³ Huépül yoreme sinagogapo aaney, lemoonio espíritu chicha machik jípureka. Huári béja tüisi kusisi tēka:

³⁴ —Itomē tójja; ¿jítasē empo itomak huáatia, Jesús Nazareno? ¿Jachē itom lütiaseka äbo huéiye? Ínapo enchi täya, enchi jábétukähui Diosta Santöe.

³⁵ Huanäi Jesús kutti áu nónokaka, ínel áu jiaahuak:

—¡Múksē kaa jiaahua, éntoke át yeu huéiye!

Huanäi jü lemoonio, áme násuk buíapo ä tátabeka, át yeu siika, éntok kaa kókosi ä yáuhuak.

³⁶ Huanärim sime át guómtilatata taahuak, éntokim náu nookay, ínel jákari:

—¿Jíta nokisa iri? ¡Yaurata úttiáray am sáuhue, jume lemoonio espíritu chicha maachim, éntokim yeu sásaka!

³⁷ Huanäi jü buéresi ä bétana hueme jikkaj táytihuak, sime jume pueblo natechikola tahuammechi.

Jesús juka Perota aasu, kókoata úhuak

(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

³⁸ Huanäi Jesús kíkteka sinagogapo yeu siika. Huanäi Símonta jóapo kibakek. Jü Símonta asu éntok tüisi táijhuétchey, huanärim Jesústau ä nok-riak.

³⁹ Huanäi Jesús, át müla kóm chätuka, táijhuéchiriatat kusisi át nónokak, huanäi ä tójjak, jü táijhuéchiria. Läutiposu yejteka, jita am joriay.

Jesús juebena kókoreme tütek

(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

⁴⁰ Täata áman huécheyo, génte yún buere jita kókoata jípureka áu nüpuhuak. Áapo béja huehuépulammet mámteka am tütek.

⁴¹ Juebenammet éntok két lemooniom yeu kaatey, tepa chayeka, ínel jákari:

—¡Émpē Diosta Üusi!

Tē áapo lemoniomet kutti nookay, éntok kaa yún am noktuy, buéituk bempo tüisi jüneiyay, áapo jü Cristo äbo yebisnakēihui.

Jesús, Galiléa buiárapo naa hueiyey am majtiaka

(Mr. 1:35-39)

⁴² Béja taahuapo, Jesús kethueysu, mékka päriau bíchaa siika. Jume géntem éntok ä jariay, áu yájaka éntok. Katim ä sim íaaka, tepa áamak jiaahuay.

⁴³ Jesús éntok ínel ámeu jiaahuak:

—Tē úttia huate buere jóárammeu ín huéenakeu két íkái tühua bemelasi nokta, Diosta reyataka néshue bétana ámeu nokpo yúmala. Bueitukne huári béchibo äbo bíttuari.

⁴⁴ Huanäi Galiléa sinagogampo, juka Diosta nooki ámeu nookay.

5

Kaa júnel machisi kúchum yun buíjhuakähui

(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)

¹ Júnēli yeu siika: Genesaretta baubäa mayoat Jesústa aneyo, juebena génte áu náu yájaka buéresi ä pítpittiy, Diosta noki jikkaj báreka.

² Huanäi guoy canoam bitchak, baubäa mayoachi, éntok jume kúchureom báapo jábuekame, bem jítërim báksiaka.

³ Huanäi Jesús, Símonta canoapo jámuk. Huanäi mayoat huáijhua jēla báau ä rúktia sáuhuek. Huanäi Jesús canoapo káteka am majtiay jume géntem.

⁴ Noksuka béja, Símontau ínel jiaahua:

—Canoatem báa násukun bíchaa huéria. Huanärem enchim jítërim áman jímma kúchum buíj béchibo.

⁵ Símon éntok ä yómmiaka, ínel áu jiaahua:

—Maestro, sime tukaatate tekipanauak éntokte kaita buissek; tēne én em nokpo áman am jímmanake jume jítërim.

⁶ Áman am jímmaaka, juebena kúchum áma jaatiak jume jítërim éntok béja abe sítey.

⁷ Huanärim senu canoapo rejtemmeu buáktek, emo ania íaaka. Huanäi jume huate ámeu yájaka, am aniak. Huanärim guoy canoam tápuniak ímēi tapunika abe róptey.

⁸ Símon Peero, íkái bíchaka, Jesústau tónommia áu kíkteka, ínel jiaahuak:

—¡Katē inou rukrukte, Señor! Bueitukne yóremtaka Dios bejrita jípure.

⁹ Bueituk jume kúchum yún bem buisekä béchibo, jü máuj-ra ä jaatiak, éntok simetaka áamak aneme két guómték.

¹⁰ Jacobo éntok Juan, Zebedeota üusim, jümëi két tepa guómték. Bempo Simontamakim tekipanuary. Të Jesús Simontau inel jiaahua:

—Katë májhue; én naatekë kúchu jaasem tenasë yoremem nununake Diosta béchibo.

¹¹ Huanäi jume canoam pákun yeu tójaka, simetam tö sájaka, Jesústam guojaasek.

Jesús leprata jípuremta tütek

(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)

¹² Jesústa senu buere joárapo aney, yoreme sime takahuat leprapaka áu yepsak. Huanäi Jesústa bíchaka, áu tónommia kíktek, éntok ä pújba buíau kóm yúmarialataka jiokot inel áu jiaahuak:

—Señor, inel éátek, empo ára ín kökoa nee úhua.

¹³ Huanäi Jesús áu mám rútkteka át mámtek, inel jáaka:

—Enchine türi íaa. Türiäe.

Ínel ä jáak, jíba jü kökoa ä tö siika.

¹⁴ Huanäi éntok inel ä sáuhuek katë jábeta téttejhua. Ínel jáaka:

—Ál-lë tiöpou huéiye áma nésahuemtahui, éntoke huaka Moiséjta nésahuekáu yáanake em türiakáu béchibo, juka genteta júneenakë béchibo em türialatuká bétana.

¹⁵ Të jü sime jita ä joáü júneria táytihuak, símekut chíbejtekk mékka jákun tájti. Juebena génte náu yayajay ä jíkkaij báreka, éntok kökoata emo úhua íaaka.

¹⁶ Të áapo mékka bíchaa sisimey, kaita genteta anëu bíchaa, orciompo Diostau nok báreka.

Jesús káráktilata tütek

(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)

¹⁷ Séjtul táapo inel yeu siika Jesústa am majtiayo, jume pariseerom éntok jume leyta am mamajtiame áma jokay jümëi béja ili pueblom bëkatana jometaka áma yáij-latukay, Galiléa buíara bétana éntok Judea éntok Jerusalén bétana; Diosta úttiára éntok áamak aaney kökoreme tüte báreka.

¹⁸ Júnensu huate yoremem áma yájjak, jípetampo senu yorem káráktilatam huériay, huáijhuam ä núk kimuka, Jesústa guókpom ä óre báreka éiyay.

¹⁹ Të karam áma kimuka taahuak, juka genteta tüisi búru béchibo. Huanárim kári jikat jámuka, tejampo guójoriata yáaka, áma huámim kóm ä yétchak, chíkti ä jípetekimaki, áme násuk, Jesústa pújbapo.

²⁰ Jesús, Diostat ehuamta ámet bíchaka, kokoremtau inel jiaahuak:

—Empo yoreme, jume em Dios bejrimmeche jikoritu.

²¹ Huanäi jume leyta am mamajtiame éntok jume pariseerom kaa tüisi áatana éaka taahuak, inel éakari: “¿Jábese íri Diosta béj-reka nokame? Kaabe ára Dios bejrira jiookore, ál-la Dios jibba.”

²² Të Jesús bem éerita júneriaka, inel ámeu jiaahuak:

—¿Jatchiakasem enchim jíápsipo kaa yánti éiya?

²³ ¿Jítasu chë júne kaa obiachi, inel jiau béchibo: “Em Dios bejrimmeche jikorituk”, o inel jiau béchibo: “Kíktekë, huerama”?

²⁴ Enchim júkai júnerianakë béchibo, ínapo jü Yoremta Üusi ímí buíapo yáurata ín jípurë bétana jume Dios bejrim jábeta ä jikorinakë béchibo.

Huanäi jü káráktilatau inel jiaahua:

—Emoune inel jiaahua, yejtekkë em jípetekta núka em jóau bíchaa huéiye.

²⁵ Senu huéchiapo, jü káráktila, símem bíchápo kíkteka, juka ä jípetekta tóboktiaka, ä jóau bíchaa siika Diosta úttilsimeka.

²⁶ Huanäi simetaka át guómtilatata taahuak, éntokim yörisi Diosta looriata makkay, tüisim májhueka, inel jiaahuay:

—Énte bejja ä bitchak juka kaa jaibu bíbithuamta.

Jesús juka Levíta núnnuk

(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

²⁷ Chúkula íkai símsuko Jesús yeu siika, senu yáura tómita náu tóij-lerota bitchak, Levíi tí téhuakamta, jum tómita tótoijhuápo kátekamta. Huanäi inel áu jiaahuak:

—Ino sauke huéiye.

²⁸ Huanäi kíkteka, símeta tójaka, áa sáu siika.

²⁹ Chúkula éntok, Levíi ä jóapo buéresi pajkok, Jesústa béchibo, huanäi juebénaka jume yáura tómita náu tóij-leerom mesahuím jokay, éntok huate yoremem ámemaki.

³⁰ Huanäi jume leyta am mamajtiame éntok jume pariseerom jume discípulom junneria jiaka, ínel ámeu jiaahuay:

—¿Jatchiakem jume yáura tómita náu tóij-lerommak éntok jume juëna yorememmak jïbuä, éntok jita jëye?

³¹ Jesús am yómmiaka, ínel ámeu jiaahua:

—Jume kaita ják innëame katim mérikota huátia, të jume kökoreme ál-la.

³² Ínapo kaa huame lútüla jiápsame núnuseka äbo siika, ál-la Dios bejrita joame, am jiapsi kúaktinä béchïbo.

Ayuunota bétana natemaijhuame

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

³³ Huanäi bempo ínel Jesústau jiaahuak:

—¿Jume Juanta discípulom éntok jume pariseerom discípulom kaa jïjïbuä ayuunaka éntokim élaka Diostau oraciompo nooka, jume em discípulom éntok ëe? ¿Jatchiakasu?

³⁴ Huanäi áapo ínel ámeu jiaahua:

—¿Jachem jum bóodau núnurim buáhuamta emo táktiria máchile, juka jubemta ámemak áma aneyo?

³⁵ Të taahuarim yúmanake, juka jubemta núk sákahuako. Huanäi ál-la huamei taahuarimmechim kaa jïbuänake.

³⁶ Íkai ejemplota két ámeu yétchak:

—Kaabe súpe bemelampo ili sánkota áma chúkchuktia, súpe öram chäbuä béchïbo. Të ínel ä yák éntok, jume súpe bemelam nasontenake, éntok kaa jüri jïbba, kaa áamak útti jü sánko bemela öramaki.

³⁷ Kaabe jü vino bemelata huaka bea bóosa örapo ä töttöa. Áma ä kimakátek éntok, jü vino bemela ä siütianake juka huaka bea bóosata. Huanäi éntok, jü vino guötinake, éntok jume huaka bea bóosa jüne kaa türika tahuunake.

³⁸ Júnén béchïbo, jü vino bemela huaka bea bóosa bemelapo tottöhua. Júnëli náhuichikam kaachin ayunake.

³⁹ Jábe jüne juka vino jauhuey huémta jëyëteko, kaibu júchi juka bemelasi yáata jï báanake. Bueítuk ínel jiaunake: “Jü vino jauhuey naateka ëriari chë türi.”

6

Jumé Jesústa discípulom jimyore táapo tirijko bújam chúktiak

(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

¹ Séjtuł sábalá táapo, Jesústa jum etpo aman huéy, jume ä discípulom tirijko bújam chúktiaka; mámammea am biítiaka am buäyey.

² Huanäi huate pariseerom ínel ámeu jiaahua:

—¿Jatchiakasem jum jimyore táapo juka kaa jojohuamta johua?

³ Jesús am yómmiak:

—¿Jachem ikäi jüne kaa jum jïojtepo ä nok-la juka Davidta yáakähui júnakoy jauhuey áapo tüisi tébäureka éntok jume áamak aneme?

⁴ Jáchin jum Diosta jóapo kibakeka jume páanim Diosta bíchäpo órekame, buäka, éntok jume áamak aneme két am miikak, huame páanim kaa kía jábe jüne am buabuäye jume tiöpopo nésahueme jïbba.

⁵ Ínel két ámeu jiaahua:

—Ínapo jü Yoremta Üusi chë nésahue sábalá taahuarita béppa.

Jü yoreme huakiam mámakame

(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶ Chúkula sábalá táapo két ínel yeu siika, Jesús jum sinagogapo kibakeka am majtiay. Huanäi yoreme áma aaney jum bátam bétana huakiam mámaka;

⁷ huanäi jume judíom ley am mamajtiame éntok jume pariseerom Jesústat suaka ä bitchay, ä bíť báreka jachu jum sábalapo ä tútenake jáni ti éaka, huáachí jáhuiteka ä nátua báreka.

⁸ Të áapo tüisi bem éerim táyay, huanäi jü yoreme huakiam mámakamtau ínel jiaahua:

—Kíktëe, násukë emo kétcha.

Huanäi áapo kíkteka, áme násuk huéeka taahuak.

⁹ Huanäi Jesús ínel ámeu jiaahua:

—Senu huémthane enchimneu nátemaij báare: ¿Jachu türi jáni sábalapo túhuata yáa béchïbo, o kaa túhuata yáa béchïbo? ¿Jíapsita jínëu béchïbo, o jíapsita úhua béchïbo?

¹⁰ Huanäi jume äa chíkola aneme bíchaka, jü yoremtau ínel jiaahua:

—Em mámamë rútuaktia.

Huanäi áapo inel am yáhuak. Huanärim türika taahuak.

¹¹ Huanäi jume pariseerom éntok jume judíom ley am mamajtiame tepam kujtiaka taahuak. Huanärim náu ejtejhuay, jáchin ayuka juka Jesústa kaa tüisi ä tahuaria báreka.

Jume dooce apóstolim yuktiahuakähui

(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

¹² Huamëi taahuarimmechi Jesús béja júya káhuui siika, áman Diostau oraciompo nok báreka. Sime tukaapo Diostau nookak.

¹³ Yeu máтчuk béja, jume ä discípulom núnnuk. Huanäi senu loseenam áma simem násuk yeu púhuak. Huanäi béja jume apóstolim ti am téhuaatuak:

¹⁴ Jü Símon, Peero ti ä téhuaatuak, éntok jü Andrés ä sailahua, Jacobo éntok Juan, Felipe éntok Bartolomé,

¹⁵ Mateo, Toomas, Jacobo Alfeota üusi, Símon Zeloote ti téhuaakame,

¹⁶ Judas Jacobota saila, éntok Judas Iscariote, áamak anekasu ä nénkakame.

Jesús juebena géntemta aniak

(Mt. 4:23-25)

¹⁷ Huanäi ámemak kóm yepsak. Huämí béja bueka páriapo taahuak, ä discípulommaki éntok huete géntemmak jume Judeapo jomeme, Jerusalémpo éntok bahue mayoat Tiropo éntok Sidónpo jomemtaka. Jesústam jikkaj báreka áma yáij-latukay, éntok bem kökoa emo úhua íaaka.

¹⁸ Jume kaa yánti jíapsekame, lemoonio espíritu chicha machik bem jípuré béchibo tütehuay.

¹⁹ Huanäi sime jü génte át jálojti báreka tepa éiyay, bueítuk jü úttiára át yeu huéiyey. Júneli béja sime kökoreme türiay.

Jü al-leehuame éntok sirokhuame

(Mt. 5:1-12)

²⁰ Huanäi Jesús jikau remteka ä discípulom bíchaka, inel jiaahuak:

—Al-leäem eme jume poloobem, bueítuk eme ä áttiak juka Diosta reytaaka nésahuéhui.

²¹ 'Al-leäem jume én tébäureme, bueítukem jóboriana.

'Al-leäem eme én buaname, bueítukem chúkula atnake.

²² 'Al-leenakëem eme jume yoremem enchim omtiayo, éntok enchim am omouteyo, éntok enchim am bueere aahuayo, éntok enchim téhuam júne kaa jikkaj péehuayo, Yoremta Üusi, enchim súalé béchibo.

²³ Tüisem emo al-leetua hua taahuarichi, bueítukem buéresi túhuata mabetnake jum téhuekapo. Bueítuk bem yoiyoturim két inel ámemak aayuk, jume profeetammaki.

²⁴ 'Té jikot machi enchim béchibo, riikom, bueítukem ímí buíapo béja ä jípusuk, juka enchim al-leáhui.

²⁵ 'Té jikot machi enchim béchibo, eme én jojóborime, bueítukem chúkula tébäurinake.

'Té jikot machi enchim béchibo, eme én acheme, bueítukem chúkula sirokaka buannake.

²⁶ 'Té jikot machi enchim béchibo, eme sime genteta túhuata jíba enchim bétana nokayo, bueítukim junéli ámemak aaney, jume bem áchayhuarim jume profeetam ára nókichimmaki.

Itom omtiame nák sáyhuame

(Mt. 5:38-48; 7:12)

²⁷ 'Té eme ikái jikkajame, enchimmeune inel jiaahua: Enchim kaa bíbit péame, akem am nákke. Jume enchim omtiame éntok, túhuatem ámeu johua.

²⁸ Juka Diosta tuhua am makka, jume bétsesi enchimmet nokame. Jume emo bétana kaa tüisi nokame, oraciompo Diostahuem am nok-ria.

²⁹ Jábeta jópemmet enchi chóchonako, jume senu jópeme au óóre. Jábeta sakom enchi úhuak, éläposu két em súpem huériunake.

³⁰ Jábeta émou nétaneyo, Aké ä miika. Em áttia enchi ä úhuak junne, katé áu ä áahua.

³¹ Jíta enchimmeu yáaria íähui, júkärem ámeu yáuhua, jume huatemmehui.

³² 'Eme jume enchim nákeme jíba nákéteko, çjita túhuatasem ché áa béppa johua? Bueítuk jume juéna yóremem két ikái johua.

³³ Éntokem huaka genteta tūhuata enchimmeu joamta, huame jība tūhuata joātek, ¿jita tūhuatasem áma jájamnake? Bueituk jume juēna yóremem két ikāi johua.

³⁴ Éntokem huaka enchim ä nóttirianakemta jība jita réreuhuāteko, ¿jita tūhuatasem áma jájamna? Bueituk jume juēna yóremem jita emo réreuhua, ánēli beekik mabet báreka.

³⁵ Bueitukem am nákke, jume kaa enchim bíbit péame, tūhuata ámeu joaka. Jitem réutebo, kaita ámet jita boobíchaka. Júnēli hua buéresi tūhuatem jájamnake. Éntokem jü Dios chē simem béppa nésahuemta üussitunake. Bueituk áapo tua türi, huame kaita baysahuemmeu bíchaa, éntok huame juēna yorememmeu bíchaa.

³⁶ Jábetem jikolē, itom Dios Áchayta jábeta jikolē bénasi.

*Kaita huitti jüneriaka jábetat nokhuame
(Mt. 7:1-5)*

³⁷ Katem jabetat bettesi nooka, huanārem kaa Dios yaurata binnake. Katem jábetat bettek nooka. Huanārem Diosta bétana kaa bette nokta mabetnake. Jábetem jikore. Huanāi Dios két enchim jikorinake.

³⁸ Jábemem jita mímika. Huanārim két enchim miknake. Kojtalimpo, tüisi yoyoata éntok pittiatá kía abe guótemta enchim mámampo ä máknake. Bueituk Dios jü ili kútay enchim jujünakteyi, huayírem jünaktena.

³⁹ Jesús ikāi ejemplota ámeu yétchak:

—¿Jachu jü lípti senu líptita ára huériunake jáni? ¿Jachum kaa náhuichika guójöku kóm huáttinake?

⁴⁰ Jü disciipulo kaibu ä maestra bēppatunake. Tē hua ä maestra ä majtiakäu ä chúpako, ä maestra bēnanake.

⁴¹ ¿Jatchiakasē juka ili chúkita jabetat pújpo órekamta bitcha, huaka kúta buéuruta em pújpo bókamta éntok, ee?

⁴² Tē huaka kúta buéuruta em pújpo órekamta kaa bitchatek. ¿Jáchisintuke ínēli áu jiaunake em sailabehui: “In saila, juka ili chúkta em pújpo em jípurēu, enchine yáa hulc-ria báare”? ¡Dios huatihuamta mamatome! Báchē juka kútata em pújpo órekamta yeu huikke. Huanāi ál-lē tüisi bíchaka juka ili chúkta em saila pújpo ára yeu ä huikrianake.

*Jü júya ä takam béchibo táyahua
(Mt. 7:17-20; 12:33-35)*

⁴³ Jü júya türi kaibu kaa türim takanake. Jü júya kaa türi éntok, kaibu türim takanake. ⁴⁴ Bueituk sime jü júya juka takata béchibo táyana: Jume chunam kaa júya huichakame am tataka; jume párasim júne táchīno kaibu am takanake.

⁴⁵ Jü tü yóreme tūhuata johua, bueituk jü ä tü éerihua ä jiápsipo ayka. Huä juēna yoreme éntok, kaa tūhuata johua, bueituk jü juēna éeri ä jiápsipo ayka. Bueituk hua ä noki ä tempo yeu huéeme hua jiápsipo ä jípurē bétana huéiye.

*Jume guoy kaari nahuam
(Mt. 7:24-27)*

⁴⁶ ¿Jatchiakasem, “Señor, Señor”, ti inou jiaahua, ín nésau kaa joaka junne?

⁴⁷ Enchimne téjhua báare, huaka inou yepsaka nee nok jikkajamta éntok ín nésau joamta, jábeta bénasi ä machiakāhui:

⁴⁸ hua senu yoremta káatē bēnasi maachi. Huāri béja mékka kóm jībuejeka, juka kárita tétachā nahuatuk. Huanāi baniata yepsako, bathue jikau siika. Huanāi jü baa tepa úttia át yeu siika, jü kárichi, tē kaa ä tátabek, bueituk jü kári tétat nahuakāy.

⁴⁹ Tē hua ín nooki jikkajame éntok kaa ín nésau joame, hua yoreme buía buálpoko kári kaa nahuakamta ä yáakamta bēnasi maachi. Huanāi baniata yepsako, bathue jikau siika. Huanāi jü baa tepa úttia át yeu siika, jü kárichi. Huanāi mójti huétchek, éntok kaita bēj-reka taahuak.

7

*Jesús centuriónta sáulero tütek
(Mt. 8:5-13)*

¹ Chúkula Jesús jü gentetau noksuka, pueblo Capernaumpo kibakek.

² Senu sontarommeu yäut áma jóakay iri éntok nésaulerota áma jípurey ikāi éntok áapo tüisi ä nákey, tē mukiaipo kókorey.

³ Jü centurión, Jesústa bétana nokhuamta jikkajaka, yorem yoiyöturim gente Israelpo joomem áu bíttuak áman ä núnuka ä nésaulerota ä jitto íaaka.

4 Huanärim bempo Jesústau yájaka, jikot áu jiaahua, inel jákari:

—Íri capitan ikái át á buanáhué áu yáapo yúmala,

⁵ bueítuk áapo juka itom génte nákke; huépu sinagogata itom yáariala.

6 Huanäi Jesús ámemak siika. Të abe ä jóau ä yebisisey, jü centurión huate ä amiigohuam áu bittuak, inel jákari:

—Señor, kate jáchin éiya, kanne áma náikiapo yúmala jum in jóa jöta bétuk inou em nóitinakéhui.

⁷ Huäri béchibo ínapo kanne áman émou siika kaa tüisi ino ériaka. Ímire in jóa päku nésauta nooka, huanäi béja jü in jóapo in sáulero türinake.

⁸ Ínapo két yäurata bétuk káttek, éntokne yäurata jípure. Huanäine huépu sontarotau inel jiaunake huéé, huanäi huéenake; senukuhui éntok biné huéiye, huanäi inou huéenake; éntok in sáulerota jita nee ä yáa sáhuéu, ä yáanake.

⁹ Huanäi Jesús, ikái jíkkajaka át guómték, huanäi jume géntem ä guojaasemmeu kúakteka inel jiaahua:

—Ínapone én inel jiaahua, Israelpo júnene kaa ínëli úttesi Diostat ehuamta téula í yoremnta bénasi.

¹⁰ Huanäi jume áman sáyhuakäme jóau nótteka, huaka kókoremnta türilata téuhuak.

Jesús jámut jókoptulata asoa jábitetuak

¹¹ Chúkula Jesús jü pueblo Naín tí téhuakáu bíchaa huéiyey, jume ä discípulommaki éntok juebena gentetamaki.

¹² Pueblo po áman kikkimuhuäpo ä yepsako, mukilata hueriyhuamta bitchak, ä mäabokam kaatey, í mukila jámut jókoptula ä asoakay kaabeta éntok jípurey. Juebénaka huate áamak kaatey pueblo po jóakame.

¹³ Huanäi Señor ä bíchaka, ä jíokoleka, inel áu jiaahua:

—Katé buaana.

¹⁴ Huanäi jü ánimatau rúkteka kajat mámtek; huanäi jume ä huériame jáptek. Huanäi Jesús mukilatáu inel jiaahua:

—Jübua yótume, émoune inel jiaahua: ¡Yejtée!

¹⁵ Huä mukilatukáu yejteka nok táytek, huanäi Jesús ä áyehuata ä mákkak.

¹⁶ Íkái bíchaka, simetaka guómtilatata taahuak, éntokim Diosta úttíl táytek, inel jáika:

—Senu profeta kaa náksi yórisi machika ito násuk áu tóboktiala.

Ínëlim ket jiaahua:

—Dios ä pueblo ania báreka äbo kóm yebij-la.

¹⁷ Huanäi sime Judea buiärapo éntok áa chíkola jíkkaijhuak juka Jesústa yáakähui.

Juan Bautistata bétana Jesústau sáyhuakäme

(Mt. 11:2-19)

¹⁸ Juan Bautistata ikái jita simeta bemelasi huémnta ä jüneriak, bueítuk jume ä discípulom ä ejtejuariak. Huanäi guoy ä discípulom núnnuk,

¹⁹ huanäi Jesústau am jaasek ä temaj íaaka: ¿Jachu áapórik ájáriatukähui jü Cristo yebijnakeme, o tábuik bem boobinnakéhui?

²⁰ Jume Juanta áman jaasekáu, Jesústahuim rúkteka, inel áu jiaahua:

—Juan Bautista itom émou bittuak enchi itom temaj íaaka: ¿Jaché émpotuk ájária jáni jü Cristo yebijnakeme, öte tábuik boobinnake?

²¹ Sep huämí horapo, Jesús juebena kókoreme éntok juéna kókoata jípureme tütek, éntok kaa türi espíritu jípureme yeu am béb-riak, éntok két juebena lilíptim bíttuak.

²² Huanäi Jesús inel am yómiaik:

—Sajakem juka enchim bíchakáu ä ejtejuaria juka Juanta éntok enchim jíkkajakähui. Jume lilíptim bitcha; jume lolóim naa kaate; éntok huame sáhua lepra téamta jípureme türía, nanakapim jíkkaja, kókkolam jábite, éntok huaka nokta yore jínëhuamta bétana huémnta poloobemmeu nokhua.

²³ Túhuata jájamlá jü nee súaleka kaa áu náyoteme.

²⁴ Jume Juanta áman jaasekáu am sákasuk, Jesús jume géntemmeu nok táytek jü Juanta bétana, inel jáika:

—¿Jitasem bí báreka éiyay jum see páriapo? ¿Júya bakuliata jekay yoohuamta jáni?

²⁵ Éntok jútchi, ¿jitasem bí báreka áman yeu sájjak? ¿Senu yoremnta túlisi sánkokamta jáni? Të jume uyorisi túlisi sánkokame, éntok jume túlisi kaitat obisi éaka, éntok simeta jípureka ímí buiapo jíápsame, reyim jóapom aane.

²⁶ Të, ¿jitasem bí báreka áman yeu sájjak? ¿Senu profeta Diosta bétana nokamta jáni? Jeehui, tua lütüriapo senu profetata béppa ché yórisi maachik.

²⁷ Īri Juanta bétana huéeme jïjõteri:

In noki huériamtane emopat jaase,
juka böota em huéenake páman tütenakè béchïbo.

²⁸ Enchimmeune nooka síme géntem násuk kaabe chë yõrisi maachi jü Juan Bautistata béppa; tẽ jünentaka junne, huam Diosta reyta nésahuero jü chë ñlitchisi ériahuame huäri chë yõrisi maachi áa béppa.

²⁹ Huanäi íkái jikkajaka, síme gente éntok jume impuestom tómi náu totojame, Juanta batõhuamta mabet-latukäihui, Diostam súsualek éntokim ä lütüria tiaka taahuak.

³⁰ Tẽ jume pariseerom éntok huame leyta am mamajtiame, katim Juantau emo batõtebokähui, inëlim béja kaitapo ä yáuhuak juka Diosta áme bétana náikiari.

³¹ Huanäi Señor ínel jiaahua:

—¿Jábeta bénasine am bínnake jáni, jume yoremem én kat-riame? ¿Éntok, jita bénamsamme?

³² Jume usim pláazapo jokame bénasim ántuari éntok náu nokaka éntok ínel jíame: “Baka kusiaite enchim jiponriak tẽ eme kaa yëkak. Buikimte siroksi machisi jiame enchimneu buiikak jïöbe tẽ eme kaa buaanak.”

³³ Bueituk Juan Bautistata yepsak, kaa páanim buäyey éntok kaa vino jëyey, huanärem Juanta lemoonota ä jiápsipo jípurë tíiya.

³⁴ Huanäi jü Yoremta Üusi ím yepsak, jïbuäka éntok vino jëyeka; huanärem ínel jiaahua, ñ yoreme tepa jïjïbuä éntok vino jëjëye. Jume yäura tómita náu tóij-lerommaki éntok jume kaa Diosta yõremmaki tüisi áu huéria.

³⁵ Jü kóba súahua Diosta bétana huéeme ä üusimmet bíttu.

Jesús, Símon pariserota jóapo aane

³⁶ Senu parisero juka Jesústa jïbuä núnnuk, huanäi ä jóau kibakeka mesau yejtek.

³⁷ Huanäi senu jámut áma pueblopo jóakame kaa tühuata boojoriaka, jünéaka Jesústa Símonta jóapo mesau kátekäu, ili teta sótöpo perfumeta musála jubak, áma nüpak.

³⁸ Áma bétana áu sika ä guókpo áu yejtek, buanaka ópuammea ä kómoniria táytek jume guókkim. Éntok ä chonimmea am huaachaka, am bebesiitoy éntok báa musála jubak ámet töak.

³⁹ Jü parisero Jesústa jïbuä núnulame íkái bíchaka, ä jiápsipo ínel éiyay: “Í yoreme tua profeetatuko, ä jüneria éiyey ä jábe jámuttukähui, ñ jámut chücha machik jíápssek, éntok kaa tü böota boojoria, éntok áachä mámmatua.”

⁴⁰ Huanäi Jesús ínel áu jiaahua:

—Símon, senu huémtane émou nok báare.

Huanäi ínel áu jiaahua:

—Nokäe, Maestro.

⁴¹ Huanäi Jesús ínel áu jiaahua:

—Senu yoreme guoy yoremem tómita am réhuakäy. Huépülaka mamni cien denariom ä huikiriyyay, senu éntok cincuentam.

⁴² Huanärim kaitay ä béjtua máchika taahuak. Tẽ áapo náhuichim jìokorek junëlim béja kaita ä huikiriaka taahuak. Nokäe, ¿bueituk jábesu jüntuk chë júne ä nákeka taahuak?

⁴³ Símon ä yómmiaka ínel áu jiaahua:

—Jíba tua jü chë juebena tómit jìokorihuakame.

Jesús ínel áu jiaahua:

—Tepë tüisi ammäli jiaahua.

⁴⁴ Huanäi Jesús, jámuttau kúakteka, Símontau ínel jiaahua:

—¿Íkái jámuttë bitcha? Em jóaune kibakek, tẽ báam júne kaa nee miikak ín guókim béchïbo; tẽ ñ jámut ín guókim ä ópuammea kómoniala, éntok ä chonimmea am huaachak.

⁴⁵ Katë nee besiitok, tẽ ñ jámut éntok, nee ím yepsak naateka, kaa chükteka ín guókim bebesiito.

⁴⁶ Katë aceiteta júne kóbat inot huáttiak; tẽ ñ jámut báa musála jubak ín guókimmet huáttiak.

⁴⁷ Huäri béchïbone ínel émou jiaahua, jume ä yún Dios bejrimmet jìokorituri; bueituk tüisi kaa bëttek ä jíápseskä béchïbo. Bueituk hua jábe kaa jaiki béchïbo jìokorihuakame, kaa tua jábeta nákke.

⁴⁸ Huanäi Jesús jü jámuttau ínel jiaahua:

—Béjé jìokorihuak em Dios bejrim bétana.

⁴⁹ Huanäi jume mesau áamak jokame, náhuim ínel jiau táytek:

—¿Jábese iri, jume Dios bejrim júne jábeta jiokoreme?

⁵⁰ Të áapo jámuttau inel jiaahua:

—Jü chíkti em jápsimak Diosta em súalekäu enchi jínëuk. Kaitachë jáchin éaka huéiye.

8

Jume jáamuchim Jesústa aniakame

¹ Chúkula inel yeu siika. Jesús síme buere pueblommechi éntok il-lichimmechi ámeu noksisimey éntok am téjhuaasimey juka bemela nokta Diosta reyataka néshahue bétana huémnta. Jume dooce discíipulom éntok áamaki.

² Éntok huate jáamuchim kaa türi espíritummea éntok kókoammey türialame áamakim kaatey, áme násuk éntok María jü Magdalena ti téhuaakame, iachiri guoy búsan lemooniom át yeu sákalatukay;

³ Juana, jü Chuuzata juubi, Heroodesta móoroma, éntok Susana, éntok huate jáamuchim bem jita jípurëmakim ä aniaý.

Et-leerota ejemplo

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

⁴ Juebena génte áma joome, éntok sékána joome, áma áu náu yájjak, Jesústahui ä bíb báreka, huanäi ikäi ejemplota ámeu nookak, inel jáakari:

⁵ —Jü et-leero yeu siika juka ä bächiahua echíseka. Ä echay éntok, huate böo mayoat huáttek huanäi át chéptihuak, éntok huikichim jikat bétana yájaka ä buäka.

⁶ Huate báchia tétao huáttek. Huanäi síuhuek, të huaakek, bueituk buía kaa báaritukay.

⁷ Huate báchia éntok júya huíchata sisihuëpo huáttek. Huanäi jü júya huícha áamak síhueka ä jíabi mëak.

⁸ Huate éntok türi buíapo huáttek. Huanäi yótuka tüisi chúppuk, huépü báchia cien báchiam nénkak.

Ikäi noksuka, Jesús tüisi kusisi inel ámeu jiaahuak:

—Jükä ín nooki jíkkaj bääreme ä jíkkajínake!

Jita béchibosum türi jume ejemplom

(Mt. 13:10-17; Mr. 4:10-12)

⁹ Huanäi jume ä discíipulohuam ä temajek:

—¿Jáchisu ä jiau báarehui ikäy ejemplota?

¹⁰ Huanäi áapo inel ámeu jiaahua:

—Eme yeu púari ä júneria íaahuaka juka kara át júneehuamtachi Diosta reyataka ä néshahuepo ayukamta. Të jume huatemmeu éntok, jita ámeu nok bäreteko, ejemplommey jíbba. Bueituk bíchakam júne kaa bínnake, éntok jíkkajakam júne kaa át júneenake.

Jesús el-lerota ejemplo ámeu nooka

(Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)

¹¹ Inel jiau báare, jü ejemplo: Jü báchia jü Diosta nooki;

¹² jü báchia böo mayoat huáttekame jume ä jíkkajame, huanäi sep jü diablo ámeu yepsaka, juka noki bem jíápsipo ayukamta am úhuaanake kaa ä súaleka bem jíñëutunakë béchibo.

¹³ Jü báchia tétao huáttekame, jume inel ä jíkkajame. Al-leakam ä mabeta, të katim naahuak; ímëi chúbala ä sússuale, huanärim ili obiachisi ä huée táytek amáu bícham nóttínake.

¹⁴ Jü báchia huíchapo huáttekame ímëi inel jume ä jíkkajame të katekasum jü yún jítat obisi éehuame, jü yún jita kaa naksi jípu péhuame éntok jü uýjória tüisi ímí át jíápsihuame ä jíabi mënake, huanäi béjam kaa takanake.

¹⁵ Të jü báchia türi buíapo huáttekame ímëi inel jume türi jíápsimak éntok yó lúl-la nokita bem jíkkaj-läu éeríame, ímëi inel yü tutti takata nénkame.

Jü machiriata ejemplo

(Mr. 4:21-25)

¹⁶ Kaabe machiriata bébeetia sötöriy ä páttia báreka, éntok kaibu tariimata bétuk júne ä órenake; ál-la metjikat chöla ják ä órenake, áman kimume ä machirianakë béchibo.

¹⁷ Bueituk kaita jita ják éhuil óorek síme jauhuey júne yeu machínake; éntok kaita ják éhuil ésoni, kaa júneriatunake ti kaa maachi, bueituk síme yeu machínake.

18 'Áachem suaka, ä jikkaja; bueituk sime jume jita jípureme, júchi huateg mákna, të jü kaita jípureme, éntok juka ä jipu máchirëu júne úhuaana.

Jesústa áiye éntok ä sailahuam

(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)

19 Huanäi jü ä áyehua éntok jume ä sailahuam áu yájjak, tem karam áu rúktey juka genteta büru béchibo.

20 Huanäi senu ä téjhuak, ínel áu jíaka:

—Em áiye éntok em sailam pákum aane enchi bit báreka.

21 Të áapo ínel ámeu jiaahua:

—Jume Diosta noki jikkajame éntok ä joame, ímëi ámëria jü ín áiye éntok ín sailam.

Jesús jekata yánti tahuatuak

(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

22 Séjtlul táapo Jesús canoapo ámemak huéeka ä discípulommaki, ínel ámeu jiaahuak:

—Baubäa huáytanate kannake.

Huanärim áman bíchaa sájjak.

23 Të áman bíchaa am katey, Jesús kótchok. Huanäi senu huéchiapo jeka úttiaka naatek, bäa násuku. Jü canoa éntok báam jajjayu táytek, éntok rópti machisi jínhua aaney.

24 Huanärim Jesústa bússak, ínel áu jíaka:

—¡Maestro! ¡Maestro! ¡Béjate abe rópte!

Huanäi áapo yejteka, úttiaka áu nónokak jü jekatahui éntok jume máaremmehui; huanäi sime kiktek éntok sime yánti taahua.

25 Huanäi béja ä discípulommeu ínel jiaahua:

—¿Jáksu ayka jü enchim Diostat éhuame?

Të bempo, at guómtilatata, kaa jáchin an máchika taahuak huanärim náu ínel jiaahuay:

—¿Jábesa i yoreme, báata éntok jekata júne sáuhue, éntokim ä nok jikkaja?

Jü yoreme gadareno lemoonioikame

(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

26 Gadarenom buiárapom yeu yájjak, baubäa huáyтана, Galiléau lul-la.

27 Jesústa canoapo kóm chéptek, senu yoreme áma pueblopo jometaka ä nankirika siika. Íri bínhua naateka lemooniota jípurey. Kaa sánkokay, éntok kaa ä jóapo jiápsay; ál-la kókkolam mamáhuäpo násuk jíba aaney. 28 Huanäi Jesústa bíchaka, guókpó tónommia áu kíkteka, kusisi chayeka:

—¿Jítasë ínomak jípure, Jesús, Dios jikat kátekamta Üusi? Emoune ikäi aahua, katë nee jiokot johua.

29 Jesús éntok béja kutti át nónokak jü kaa türi espíritutachi yoremata yeu ä hué sáhueka. Béja bínhua át jóakay jü kaa türi espíritu; jü gente cadeenamnea ä susumay guókpó éntok mámpo; të áapo am chükchuktiay huanäi jü lemoonio ä núk sisimey mékka ánia see páriahui.

30 Huanäi Jesús ä nátemajek:

—¿Jáchisë téhuak?

Áapo éntok ínel ä yómmiak:

—Legión tine téhuak.

Bueituk juebena lemooniom át kimulataka át jóatelatukay.

31 Huanärim Jesústau jiokot jiaahuak, kaa jum kaa machikun guójória mékka kömi emo bíttua iaaka.

32 Ámanim káupo büru koohuim rejtey ámam jibuásasakay, huamechirim kimu rókaka áu nookak; Jesús éntok am jehuiteriak ámecham kimunaké béchibo.

33 Huanäi jume lemooniom yoremata yeu sájaka kohuimmechim kimuk ímëi éntok simetaka jum sibapo emo kóm guótiaka báapo kóm huáttekam, áma ropteka kókkok.

34 Huanäi jume kohuim suayame, ikäi bíchaka, guómtilamtaka tennek huanärim am téjhuak jum pueblopo éntok ranchommechi.

35 Huanäi jü génte yeu sájaka ä bitchak juka jita áma yeu sikamta. Huanärim Jesústau yájaka, juka yoremata áma téhuak juka lemooniom át yeu sákalatukáuta, Jesústa guókpó kátekamta, sánkokamta éntok yúmalasi suakamta. Huanärim májhueka taahuak.

36 Jume ä bíchakame, am ejtejhuariak jáchin ä tütehuakähui juka lemooniom jípuréuta.

³⁷ Íaribéchibo, síme jü génte juebénaka áma aneme jü Gadara buiárapo éntok huikola ják jóakame, Jesústam sim sáhueka áamak jiaahuay, bueítukim tüisi májhuey. Huanäi jü Jesús, canoapo kibakeka, siika.

³⁸ Jü yoreme lemooniom yeu béb-riari áamak jiaahuay, áamak huéé rókaka. Tè Jesús ä simtuak, ínel áu jíakari:

³⁹ —Em jóahué nótte; Aké am ejtejhuaria jáchin machisi buere jita Diosta émomak yáakähui.

Huanäi áapo siika, ä noksimeka síme pueblopo jita buéresi Jesústa áamak yáakähui.

Jairota maala éntok jü jámut, Jesústa mantommet jalojtecame

(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

⁴⁰ Juka Jesústa nótteko, búru génte al-leaka ä mabetak, bueítuk simetaka ä boobíchaihuiy.

⁴¹ Senu yoreme Jairo ti téhuaaka áu yepsak, tiöpopo kóba yöturi. Jesústa guókpó tónommia kíkteka, jókot áu jiaahuay ä jóau ä kibak íaaka.

⁴² Bueítuk huépülak jiba malakay, dooce huásuktiriam jamak ják huériay; únna kókoreka béja abe muukey. Huanäi juka Jesústa áman bíchaa ä huéesimeyo, búru gentetamaki huanárim tüisi ä pítpittiy.

⁴³ Tè senu jámut éntok béja dooce huásuktey mecha kókoata bénasi ójbo kaa chúkteka át huéiyey síme juka ä tómita ä jípuréu am mák-latukay jume mérikom, tè kaabe ára ä úhuay juka kókoata.

⁴⁴ Amatana Jesústau sika jume ä mantommet át jálojtek, huanäi senu huéchiapo áma horapo kíktek jü ójbo át yeu huéeme.

⁴⁵ Huanäi jü Jesús ínel jiaahua:

—¿Jábesu inot jálojtek?

Kaabeta béja áu yeu buísek, jü Peero éntok jume huate áamak aneme ínëlim jiaahua:

—Maestro, jü génte búruka enchi pítpittia éntok enchi yuyüa jákúbo junne, éntoke nátemaje: “¿Jábeta emót jálojtekähui?”

⁴⁶ Tè Jesús ínel jiaahua:

—Jábe inot jálojtek, bueítuk ínapo ä ínnëak, úttiárata inot yeu sikähui.

⁴⁷ Huanäi jü jámut, ä bíchaka áu jüneriahuakähui, áu yoosimeka áu rúktek huanäi Jesústa guókpó tónommia kíktek. Síme genteta jíkkajäpo áu yeu buíssek jita béchibo áachá jálojtekähui, éntok jáchin bénasi láutipo áu túriakähui.

⁴⁸ Huanäi Jesús ínel áu jiaahua:

—In maala, jü em Dios eáu enchi tütela. Yánti jíapseké huéiye.

⁴⁹ Ketune Jesústa nokaysu, senu áma yepsak, tiöpopo kóba yöta jóa bétana, Jairotau ínel jíakari:

—Em mala béja muukuk; katé juka Maestrotá múksi bitcha.

⁵⁰ Jesús ä jíkkajaka ínel áu jiaahuak:

—Katé májhue; chíkti em jíapsimake nee súale, huanäi túrianake.

⁵¹ Jum jóau yepsaka, kaabeta tábuik éntok áamak áman kibaktuak, Perota jíbba, Jacobota, Juanta, ä paahua, éntok juka ili usi jámutta áiye.

⁵² Símetakam buaanay, éntokim tüisi ä sirok-riay. Tè Jesús ínel ámeu jiaahua:

—Katem buaana. Kaa mukíla jü ili usi jámmut, kía kótche.

⁵³ Tem kía ä akbuay, bueítuk bempo tüisi júneyay ä mukílatukähui.

⁵⁴ Tè áapo, mámpo ä buíseka úttiaka áu nónokak ínel jíakari:

—Empo ili usi jámmut, yejté.

⁵⁵ Huanäi jü jíapsi áu nóttek, éntok sep yejtek; huanäi Jesús ä jíbuátua néshuek.

⁵⁶ Jume ä áchayhuam éntok tepam át puj jáptek; tè Jesús tüisi am téjhuak kaa jábetau am jíal sáhueka juka áma yeu sikamta bétana.

9

Jume dooce yeu bíttuahuakáme tekkil

(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

¹ Jesús jume ä dooce discípulom náu tójaka, yáura úttiata am mákkak, jume lemooniom yeu am bébnaké béchibo, éntok kókoreme tütenaké béchibo.

² Huanäi yeu am bíttuak, huaka Diosta reyataka néshue bétana géntemmu am nok íaaka, éntok kókoreme am tüte íaaka.

³ Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—Katem jita huéhueria böot béchibo, borooniata junne, bóosata, páanim, tómita junne. Huépülam jíbem súpeka kaate, kaa guooyim.

⁴ Já k jóapo enchim yájakäpem aane, enchim sájäu tájti.

⁵ Ják pueblolo kaa enchim mabethuakäpem yeu kaate, enchim guókim ámeu tóróchiata tátakeka, bem jüneenakë béchibo kaa tüisi bem ayukähui.

⁶ Bempo éntok yeu sájaka, síme pueblom bëkatana naa kaatey, juka tü nokta Diosta bëtana huémta ámeu nokaka éntok símekut jume kókoreme tüteka.

Juan Bautistata mukukä bëtana nokhuame
(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

⁷ Jü rey Herodes kobanaro nésahueme Jesústa bëtana nokhuamta jikkajak, jita benak ä jo sisimëhui. Huanäi át guómtilatukay. Bueituk huate inel jiaahuy: “Juan kókkolam násuk jiabitelä.”

⁸ Huate, juka profeeta Elíasta yeu machiak tíiyay. Huate éntok, jábe profeetam jume bannaataka kat-riam jiabitek tíiyay.

⁹ Huanäi Herodes inel jiaahua:
—Tësune inapo juka Juanta kóba chúktiatebok. ¿Jábese jüntuk ìri jü juebena jita ín áa bëtana jikkajähui?

Júnëli jü Herodes ä bit báreka éiyay.

Jume mamni mil jibuätuahukame
(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

¹⁰ Jume apóstolim júchi yeu yájaka ä etjejhuariak juka Jesústa simeta juka bem yáakä bëtana. Huanäi am nüka, am núk siika, mékka ánia päria pueblo Betsaida ti téhuaakähui.

¹¹ Të jü génte ä jüneriaka, áa sáukim sájjak. Huanäi am mabetaka juka tü nokta Diosta reyataka nésahue bëtana huémta ámeu nookak, éntok huame tua jikot éame kókoata am úhuak.

¹² Të huanäi éntok kúpti táytek. Huanäi jume doocem Jesústau rúkteka, inel áu jiaahuak:

—Juka géntetë sákatua. Élápom sájaka pueblom o ranchom jariunake, buáhuamta éntok ják bem jimyorenakëhui. Bueituk mékkate aane, ánia päriapo, kaabeta jóakäpo.

¹³ Huanäi Jesús inel ámeu jiaahua:

—Emem am jibuätua.

Huanärim inel jiaahua:

—Mamni páanim éntok guoy kúchum jíbate jípure. Jëitu, jamak itapo áman sájaka buáhuamta am jinnurianake, ìri büru genteta béchibo.

¹⁴ Jíba tuam jamak mamni mil yorememtukay. Huanäi Jesús inel ámeu jiaahua jume ä discípulommehui:

—Móchalem náu am jóiya, sincuecuentam.

¹⁵ Júnëlim símem náu jóiyak.

¹⁶ Huanäi jume mamni páanim éntok jume guoy kúchum nükari, téhuekau jikau remteka, tü nokta ámet chúppak. Huanäi am náikimteka, jume ä discípulom am mákkak, jü gentetacham náikimte nésahueka.

¹⁷ Huanäi síme jibuäk, éntokim jóbuak. Huanärim dooce canastam tápuniak, yeu bëkamtayi.

Peero, Jesústa Cristo tíiya
(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

¹⁸ Júnakoy júnen yeu siika. Jesústa áapola Diostau buanayo, jume ä discípulom áamak aaney. Huanäi am temajek, inel jiakari:

—¿Nechim jábë tíiya?

¹⁹ Bempo ä yómmiak:

—Huate enchi Juan Bautistä tíiya. Huate, Elías. Huate éntok, jábe profeeta jauhuey huéria mukilatata jiabitelame.

²⁰ Huanäi inel ámeu jiaahua:

—Emesu, ¿jáchisem ino bëtana jiaahua? ¿Nechem jábë tíiya?

Huanäi Peero ä yómmiaka, inel jiaahua:

—Émpë jü Diosta Cristo äbo yebisnakëhui.

Jesús ä muknakeu bëtana am téjhuak
(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9:1)

²¹ Të Jesús kúttilasi am téjhuak, kaabetau íkai am nok sáhueka jáchin huéy junne,

²² éntok két inel jiakari:

—Ínapo jü Yoremta Üusi yún jita kökosi kaa bėj máchika inou huéenake. Jume yoiyóturim bétana, éntok jume tiöpopo ché áma nésahueme, éntok jume escribam nee omoutenake. Huanärim nee mēnake, tē báij taahuarim huéyne jábittenake.

²³ Huanäi simemmu inel jiaahua:

—Jábe júne ino sáu huée bārēteko, tókti áu nénkaka, chíkti táapo ä kúrus püaktiaka, ino sáu huéiye.

²⁴ Bueituk síme juka ä jíapsi jínēu báareme, ä tärúnake, éntok síme jábe ino béchibo ä jíapsi tärúkame, iri ä jínēunake.

²⁵ ¿Bueituk jítasu áma téunake jü yoreme síme ániata yöoko, áu lütiátek, o áu tärúkáteko?

²⁶ Bueituk jü inot tihueme éntok ín nokiyi, ínapo jü Yoremta Üusi kētnē ái tiunake, júnakoy lóoriapo yepsateko, éntok ín Átchay lóoriapo, éntok jume santo ángelesim lóoriapo.

²⁷ Tēne én tua lütüriapo inel jiaahua, jume huate imi aneme, katim bát kókkohuamta bínnake, Diosta reytaaka nésahuēu bíchákatek júbuu.

Jesústa takahua tábuiasi áu yáhuuak

(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

²⁸ Jesústa ikái noksuko, guoj naiki taahuarim simsuko, inel yeu siika. Perota, Juanta éntok Jacobota núk siika, káhuit jíkau bíchaa, áman Diostau buan báreka.

²⁹ Diostau ä buanayo, jü ä pujba tábuiasi bíttuk. Ä sánkohua éntok tósalisi éntok bélojkosi aayuk.

³⁰ Huanäi éntok guoy yoremem áma yeu machiak, áamak ejtejhuaka. Moisés éntok Eliástukay.

³¹ Huanäi áme chíkola Diosta lóoria am machirialatukay. Jachin Jesústa simnake bétanam nookay, Jesús buere joára Jerusalémpo ahuä chupátuanakéihui.

³² Peero éntok jume áamak aneme, tüisim yetem jípurey. Tem búsalataka, Jesústa lóoria uijória bitchay, éntok jume guoy yoremem áamak aneme.

³³ Huanäi bempörim Jesústa tö sájako, jü Peero inel áu jiaahua:

—Maestro, ¡turi imi ito béchibo! Báij jótamte imi cháanake, huépülaik emo béchibo, senuk Moiséjta béchibo, senuk éntok Eliásta béchibo.

Tē Peero kaa júneiyay jita ä nokähui.

³⁴ Íkai ä nokaysu, namu áme béppa yéjtekam páttiak. Huanärim guómtek, namupo kimuka.

³⁵ Huanärim jiahuita jíkkajak jum namupo, inel jáamta:

—Íri ín Üusi ín nákéhui; áapöríkem nok jíkkaja.

³⁶ Chúkula juka nokta jíkkaijsukam juka Jesústa áapolaik áma anemta bitchak. Bempo kaabeta ejtejhuaariak. Huanäi huámechi taahuarimmechim kaabetau jálek juka bem bíchakä bétana.

Jesús usita lemooniota jípuremta túutek

(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

³⁷ Yokoriápo, káhuit kóm sájaka, génte juebénaka am nankirika sajjak.

³⁸ Huanäi jume géntem násuk senu yoreme tüisi kusisi inel jiaahuak:

—Maestro, émounä nétane ín usiē nee bít-ria. Júkai huépülaik jíbane üusek.

³⁹ Íkai jípure, huépul lemoonio espíritu ä jaajaatia. Senu huéchiapo chay tátayte. Huanäi huéchecha súpataati an tátayte. Tempo áman sósomöchia. Huanäi jü lemoonio espíritu kökosi ä tátabeka kaa ä tóij bábbare. Júnēli jiokot ä antuasuka béja ä tóttjoja.

⁴⁰ Em discipulommeune jiokot jiausuk lemooniota yeu ä jaaria sáhueka, tē katim áma yuumak.

⁴¹ Jesús ä yómmiaka, inel jiaahua:

—¡Eme géntem kaita sálēram éntok jujuēna! ¿Jauhuey tájtine enchimmak annake jáni, éntok enchimmet kaa yúmaka? Inohué ä huéria juka em úusi.

⁴² Huanäi juka usita áu yebisiseyo, jü lemoonio buíapo ä tátabeka, úttia súpataati ä antuak. Tē jü Jesús juka lemoonio espíritu jaiti machik bėj-reka nónokak. Huanäi ä tútek juka usita. Huanäi ä áchaytau ä nóttiriak.

⁴³ Síme ä yosireka taahuak, juka buéresi Diosta joähui.

Jesús ä múknake bétana am téjhua

(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

Síme át guómtilatata ä bitchay, juka Jesústa joähui. Huanäi éntok ä discipulommeu inel jiaahua:

⁴⁴—Íkäreem tüisi jikkaja, éntokem kaa ä koptia. Ínel yeu huéenake: ínapo, jü Yoremta Üusi ti téhuaakame, yoremem mámpo yéhana.

⁴⁵Tè bempo kaa át jüneiyay, írì nokichi. Dios ketune kee am pujtetuay, ikäi nokta bem jünerianakè béchibo; át nátemay báreka jünem májhuey írì nokichi.

¿Jábesu chë yöhue?

(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

⁴⁶Huanäi jume discípulom náu nok nássua táytek, jünee báreka jábesu áme násuk chë júne nésaunake jáni tiaka.

⁴⁷Huanäi Jesús am jüneriaka jita benak am éähui bem jiápsipo, ili usita nüka, áa náapo ä kétchak.

⁴⁸Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—Jábe júne ikäi ili usita ín téhuampo mabetako, nee mabeta; jábe júne nee mabetakame, juka nee äbo bíttualata mabeta. Bueítuk jü enchim násuk hua kaa áu jitaleme, huári chë yórisi maachi.

Huà kaa itom béj-reka huéeme, ito bétana huéiye

(Mr. 9:38-40)

⁴⁹Huanäi jü Juan ä yómmiaka, ínel jiaahua:

—Maestro, senukte két bitchak, lemooniom yeu jaasemta em téhuampo. Tè kaa itomak huéiye; kíalikute ä táktiriak.

⁵⁰Jesús ínel áu jiaahua:

—Katem ä taktaktiria; bueítuk jü kaa itom béj-reka huéeme, ito bétana huéiye.

Kuttilasi ámeu nookak, jü Jesús, Jacobotahui éntok Juantahui

⁵¹Jesús, téhuekau jikau ä mabennäu tiempota yúmasey, jiápsita tutti yéchaka, kíkteka böota nüka Jerusaléniu bíchaa huémta.

⁵²Jume nokta huériame áapat bittuak, sájakam Samaritanom pueblou kíimuk, áa bia símeta tüte béchibo jum ä yebijnakepo.

⁵³Tè katim mabethuak, bueítuk böo Jerusaléniu bíchaa huémstat bem katè béchibo.

⁵⁴Ä discípulom ikäi bíchaka, Jacobo éntok jü Juan, junëlim jiaahua:

—Señor, ¿jache táijta jikat bétana itom ámet kóm bittua íaa, júnak táapo Elíasta am yáaká bénasi?

⁵⁵Huanäi áapo ámeu kúakteka, tepa béttesi ámeu nónokak, ínel jiakari:

—Eme kaa jüneiya jita espírituta enchim jípurëhui.

⁵⁶Jü Yoremta Üusi kaa jume yorem jiápsim mëseka äbo siika, ál-la am jínëuseka.

Huanärim sékana pueblou bíchaa sájjak.

Jume Jesústa guojaa báareme

(Mt. 8:19-22)

⁵⁷Böot am boojoay, Jesústau senu ínel áu jiaahuak:

—Señor, jákun em huëu bíchaa júnene emót chäka huéenake.

⁵⁸Huanäi Jesús ínel áu jiaahua:

—Jume ayesim guojóriam jípure, jume huikichim jikat rejteme, toosam; tè jü Yoremta Üusi jítat ä mutekaka ä bönakeu júne kaa jípure.

⁵⁹Senukuu éntok ínel jiaahuak:

—Ino sáukë huéiye.

Áapo éntok ínel ä yómnia:

—Señor, nechë licencia bátne ín áтчay máa báare.

⁶⁰Jesús ínel áu jiaahua:

—Akë am tójja; éläpo jume espíritupo kókkolam bem kókkolam maanake. Émpë yeu sika juka tü nokta Diosta reyataka néshue bétana nooka.

⁶¹Huanäi tábuika két ínel áu jiaahuak:

—Señor, enchine guojaa báare, Señor, tè bächë nee tójja amanne ín jóapo aneme tebotuaka sim báare.

⁶²Huanäi Jesús ínel áu jiaahuak:

—Jábe júne arau manseeram buísek, amáu remtekáteko, kaibu tüisi áma huéenake jum Diosta reyataka néshuepo böochi.

10

Jume setentam áman bíttuahuakähui

¹Chúkula símeta ikäi simsukäpo, jü Señor setentam áma yeu píuahuak. Huanäi béja guoquoyim náu áman bíttuak áapachi, síme pueblompo o jákun ä yebijnakëhui.

² Ínel ámeu jiaahua:

—Lütüriapo jü echi chúpeme juebenna, jume tekipanualerom éntok kaa jaiki. Huári béchibo jü etta áttiakamtahuem nooka, huate tekipanualerom áman ä bíttuanaké béchibo, jukam etta tóboktianake.

³ Ámanem kaate. Ínapone enchim áman bittua, kabara asólam robom násukun bénasi.

⁴ Katem nüuta áma huéhueriahuamta, tómita éntok bocham junne, kaa huéhueria. Katem jápteka bóot jábeta tetebotua.

⁵ Já k jóapo enchim kimukäpo, inélem bát jiaunake: “Yánti jápsihuame iri jóata béchibo.”

⁶ Huanäi jábe yánti jápsekamta áma aneyo, jü enchim yánti jápsekähui áa béppatunake. Kaa júnentukäteko, enchim yánti tü jápsi, júchi enchimneu nóttinake.

⁷ Éntokem huári jóapo jiba tahuanake, jita enchim mikhuamtem buáye, éntokem jéye. Bueituk jü tekipanuaame jiba jita kobapo yúmala. Katem huate jóahuammet an sásaka.

⁸ Já k pueblopo junne, enchim kimukäpo, éntok enchim mabethuakäpo, enchim ábojhuakämtem buáye.

⁹ Éntok jume kókoreme áma anemem tüte, éntokem ínel ámeu jiaahua: “Huä Diosta reyta kaa néshahuepo kaa mékka enchimneu aane.”

¹⁰ Të já k pueblopo enchim kimukäpo, éntok kaa enchim mabethuakäpo, böommehuem yeu sájaka, ínel jiaunake:

¹¹ “Jü tóröchia ími pueblopo ayukame junne, itom guókpo chätulame, enchim béj-rekate ä tataknake. Ál-lem ikäi júneríanake, jü Diosta reyta kaa néshahuepo kaa mékka enchimneu aane.”

¹² Tëne enchim téjhua hua taahuari nokta chúpey, chë júne noki béttesi chúpatunake, huári pueblotachi, hua pueblo Sodoomä téamta béppa.

*Huame pueblom kaa emo jápsi kúaktia báareme
(Mt. 11:20-24)*

¹³ “Jiokot maachi, emo béchibo, empo pueblo Corazín! Jiokot maachi, emo béchibo, empo pueblo Betsaida! Bueituk huam Tiropo éntok Sidón pueblopo huaka kaa jaibu jojohuamta áma yáahuak, enchim násuk yáahuakamta, jauhuey bétanam emo jápsi kúaktiasu éiyey, éntokim chukurim súpete éiyey, éntok kóbat emo nápojtua éiyey.

¹⁴ Të hua taahuari nokta chúpey, eme chë júne jiokot máchiraata bínnake, hua génte pueblo Tiropo éntok Sidón pueblopo joomem béppa.

¹⁵ Éntok empo pueblo Capernaum, ¿jache téhuekau tájti emo tóboktia máchile? ¡Të áman tájita kaa tutuképo tájtë kóm jímmaana!

¹⁶ “Jü enchim nok jikkajame, nee nok jikkaja; jü enchim omouteme, nee omoute; jü nee omouteme éntok, juka nee ábo bittualata omoute.

Jume setentam yeu yájjak

¹⁷ Huame setentam tüüsim al-leaka yeu yájjak, éntokim ínel áu jiaahuak:

—Señor, jume lemooniom júne itom nok jikkaja, em téhuampo.

¹⁸ Jesús éntok ínel ámeu jiaahuak:

—Jehui, ínapo juka Satanásta bitchak téhueka bétana kómhuéchemta yúku jímmaa bénasi.

¹⁹ Ínapone én úttiata enchim mákka bakochim éntok machilim béppa enchim rejtinaké béchibo, éntok sime kaa Dios huáatemem kobanake, éntok kaita enchim kókosi yáanake.

²⁰ Katem jume lemooniom emo yeu jajjasé béchibo al-leaka chépte; al-leakem jikau chépte, jume enchim téhuam áman téhuekau jiojteri béchibo.

Jesús buere al-leiya

(Mt. 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Huámi horapo Jesús Espiritu Santopo tüüsi al-léiak. Huanäi ínel jiaahuak:

—Ínapone enchi úttile, ín Átchay, téhuekata éntok buíata áttiakame, jume tüüsi jita täyame éntok jítat suame empo ikäi am ésoriala jume ili usimmeu yeu ä machiria báreka. Jeehui, ín Átchay, empo júnel ä huáatiak.

²² “In Átchay simeta ín mámpo tójj-la. Kaabe ä täya juka Dios Usiarita, ä Áchayhua jibba; éntok jábeta Dios Áchaytukähui, ä Üusihua jibba; éntok ä téjhua bárëu ä téjhuaanake, ä Üusihua.

²³ Á discípulommeu bempolammeu kúakteka, ínel ámeu jiaahuak:

—Al-leehuamtam jájamlá jume ä bíchame juka enchim bíchähui;
²⁴ bueitukne én inel jiaunake, juebena profetam éntok reyim tüisim ä bit péiyay, juka én enchim bíchähui, të katim ä bitchak; enchim jikkajahuim jikkaj péiyay, të katim ä jikkajak.

Samaritanota ejemplo

²⁵ Séjtlul senu tüisi leyta täyame kíkteka inel áu jiaahuak, Jesústa tiusi tahuaria báreka:

—Maestro, ¿jítasune yáakátek juka yü jíapsihumta jípunake?

²⁶ Huanäi Jesús inel áu jiaahuak:

—¿Jáchisu áma jiojteri jum leypo? ¿O jáchise ä bitcha juka áma jiojteta?

²⁷ Huanäi áapo, ä yómmiaka, inel áu jiaahuak:

—“Em Señor Dioste tüisi náknake, chíkti em jíapsimaki, éntok chíkti em kóba súaramaki, éntok chíkti em úttiárammaki, éntok chíkti em jüneerimaki. Juka yoremta emo beu anemtë em emo ériä bénasi ä náknake.”

²⁸ Huanäi jü Jesús inel áu jiaahuak:

—Tüise ä yómmiak. Íkäre yáuhua; huanäre jíapsinake.

²⁹ Të áapo tüisi áu tahuaria báreka, Jesústau inel jiaahua:

—¿Jábesu jü yoreme ino beu aneme?

³⁰ Jesús, ä yómmiaka, inel áu jiaahuak:

—Senu yoreme buere joára Jerusalén bétana pueblo Jericóu kóm huéiyey, huanäi jume lak-ronim mámpo huétchek júmëi béja simeta ili ä huériäu ä úhuak; kókosim ä yáaka sájjak, huanärím tamurata áma tö sájjak.

³¹ Huanäi éntok sacerdoote tiöpopo tékiakame Jerusalén bétana két huäri böot kóm huéiyey. Huanäi ä bíchaka ä naj-riak.

³² Huanäi két senu leviita tiöpopo tekipanume áman áu jëla huéekasu, éntok ä bíchaka, sékänä áman siika.

³³ Të senu Samaria buiárapo jometaka, két boojoakari, áu jëla yepsak, éntok ä bíchaka, ä jíápsipo tüisi ä jiolekoka taahuak.

³⁴ Áu rúkteka kókosä ayuläpo, aceitey éntok vinoy ä jítok. Huanäi ä kábäit jikachä yéchaka, ä núk siika. Mesooniu ä tójjak, éntok ä suayak. ³⁵ Yokoriápo béja sim báreka, tómita ä bóosapo yeu huíkkak, guoy taahuari tékilta huéeläpo. Huanäi juka mesompo tékiakamta ä mákkak, éntok inel áu jiaahuak: “Nechë ä suayaria. Bueituk huete tómita át kimako, ínapone nóttek enchi ä béjtuanake.”

³⁶ Bueituk, ¿jábesu ímëi bájimpo chë emo beu aane jume lak-ronim mámpo huéchékamtau huám sájjakame?

³⁷ Áapo inel jiaahuak:

—Jü ä jiolekoka tühuata áu yáakame.

Huanäi béja jü Jesús inel áu jiaahua:

—Sikë két ánëli áayu.

Jesús Martata éntok Mariata jóapo äbojhuak

³⁸ Júnel két yeu siika: Jesústa böot huéekasu, senu pueblou yepsak. Senu jámut Marta ti téhuaaka ä jóapo ä mabetak.

³⁹ Íri María tíamta huayekay. Huäri béja Jesústa guókpo yejteka, ä nokäu jikkajay.

⁴⁰ Të jü Marta éntok kaa yúmaka jita johuay, yún jita tékilta jípureka. Huanäi áu rúkteka, inel jiaahua:

—Señor, ¿jache kaa át suuhua, jü ín huayibechi? ¿Kaa nee aniaka jita johua! Nechë ä ania sáuhue.

⁴¹ Jesús ä yómmiaka, inel áu jiaahua:

—Marta, Marta, yünë jita kaa náksi joaka, kaa át yuuma,

⁴² të senu huéeme jiba chë bát huéiye. Jü María juka chë türík áma yeu púala. Júkai béja kaabe kaibu ä úhuaana.

11

Jesús jü Diostau bíchaa nokhuamta am majtia

(Mt. 6:9-15; 7:7-11)

¹ Séjtlul Jesús Diostau nookay. Huanäi béja áu noksuka, senu ä disciipulo inel áu jiaahua:

—Señor, itomë Diostau nok majtia, Juanta ä disciipulom ä majtiakä bénasi.

² Huanäi inel ámeu jiaahua:

—Eme Diostau nokáteko, ínëlem jiaunake:

Itom Átchay téhuekau kátekame,
em téhuam yöreka am noknake.

Éläpo em reytaka nésahuepo äbo ito násuk yebijnake.

Em nésau yáatunake, téhuekau bénasi, ímí buíapo két jíba ánëli, áman bénasi.

³ Jume páanim chíkti táapo itom buáyëhui, entok én itom buänakëhui itome am mákka.

⁴ Itom Dios bejrimmeche itom jìokore, bueítuk ítapo két am jìokore jume itom huikiriame.

Katë kaa türikum bíchaa itom táktia, ál-lë itom áma yeu huíkke.

⁵ Jesús ket ínel jiaahuak:

—Jábesu eme senu amiigota jípureka, tukaa násuk ä jóau ä yepsako ínel áu jiaunake:
“In amigo, báij páanime nee réuhua.

⁶ Bueítuk senu ín amigo ín jóapo yebij-la, mékka bétana huéeka, éntokne kaita ä äboj mátkhi.”

⁷ Huanäi huäri, béja huáijhua jákun ä yómmianake, ínel áu jíaka: “Katë múksi nee bitcha. Jü puerta béja páttiari, éntok jume ín usimne núk böka. Karane yejteka enchi ä mákka, juka em huáatiähui.”

⁸ Ínapo én ínel jiaahua: Éläposu kaa yejteka kaa ä mákka, ä amiigoka junne. Të jamak múksi ä bíchá béchibo, yejteka ä máknake, símeta juka ä huáatiähui.

⁹ Bueítuk ínapo én enchimue ínel jiaahua: Jítem aahua huanärem mikna; jítem jaria, huanärem ä téunake; puertatem popona, huanärem ä étaporiana.

¹⁰ Bueítuk síme jita aahuame, ä mabetnake; jü ä jariame ä téunake; jü puertata poname, ä étaporiana.

¹¹ ‘¿Jachu jábe júne áchayhuari enchim násuk, ä úusi páanim aahuayo, tétata ä miknake jáni? O, ¿chë kúchuta ä aahuayo, kúchuta ä mik íaakasú, bakotta ä miknake jáni?

¹² O, ¿tótori kábata ä aahuayo, machilta ä miknake jáni?

¹³ Eme jujuënaka junne, ára türik enchim usim miika. ¡Hua itom Átchay téhuekau kátekame chë ä miknake, juka Espíritu Santota jume áu ä aahuame!

Jesústam nátua diablota úttiära ä jípurë tíaka

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:20-27)

¹⁴ Jesús yorem múurotat lemooniota yeu jaasey. Huanäi juka lemooniota át yeu simsuko, jü múuro ára nokaka taahuak. Jume áma aneme éntok tüisi át guómtilataka taahuak.

¹⁵ Të huate bempörim násuk ínel jiaahuak:

—Íri yoreme, Beelzebúu lemooniommeu yäurata úttiäray yeu am bébba, jume lemooniom.

¹⁶ Huate éntok kaa tüisi ä tahuaria báreka, téhuekau bétana señalta áu aahuay.

¹⁷ Të áapo am júneriaka jita éerita am jípurëu, ínel ámeu jiaahuak:

—Jábe reyta nésahuepo kaa túlisi náu éaka tekípanoáteko mójaktinake. Két senu familia élaaka náu nássuame, emo náikimtena.

¹⁸ Júnëli két jü Satanás áu náikimtekátek, ¿jáchisu ä reytaka ä nésahuepo jíba béchibotunake? Bueítuk ínélem jiaahua emëe: Beelzebúuta úttiäray nee jume lemooniom yeu bébä tíiya.

¹⁹ Enchim jíapo ámani, ínapo Beelzebúuta téhuampo yeu am bébáteko, jume lemooniom, ¿jume enchim úusim jábeta nokposum yeu am bébba? Huäri béchibo, bempo enchimue yáuchimtumake; juka enchim kaa tüisi yári enchim yuktirianake.

²⁰ Të ínapo Diosta úttiäray jume lemooniom yeu bébáteko, kaa báreka júnem tüisi át suuhua, jü Diosta reytaka ä nésahueu enchimue yebij-la.

²¹ ‘Jü yoreme úttiakame, tüisi huíkóreka, ä kári suaya. Síme jita áma ayukamtau, kaita áu huéenake.

²² Të senu áa béppa chë úttiakame áu yepsakátek, ä kobanake. Huanäi huaka sontaro áttiata éntok huíkóta ámechá éáu ä úhuaanake. Huanäi huatemmet ä náikimtenake, juka nássuaka ä yöökähui.

²³ ‘Jü kaa ínomak huéeme, nee bėj-reka huéiye. Jü kaa ínomak jita náu yéchame, ä chíbejtia.

Jü lemoonio chícha machi yoremtat yeu sika júchi nóttkame

(Mt. 12:43-45)

²⁴ ‘Jü lemoonio chícha machi yoremtat yeu sikátek, jum huaki ániapo naa huéenake, ják ä jímyorenakeu jariaka. Kaita téak éntok, ínel jiaunake: “Júchine ín jóau huéé báare, ín yeu sikáhui.”

²⁵ Huanäi áman yepsakäteko, chíchikta éntok huechiasi túlisi yáata téunake.

²⁶ Huanäi sika júchi guoy búsan lemooniom chícha machim áa béppa chë juejuënam nûpanake. Huanäi síme huame yoremntat kimuka, ä jíápsipo jóatenake. Huanäi huári yoremntau chë júne kaa túisi huéenake, bannaataka béppa.

Jü tua lütüriapo al-leaka jíápsihuame

²⁷ Juka Jesústa ínëli nokaysu, senu jámut jum genteta násuk cháchayek:

—¡Tua úttílsi maachi, enchi yeu tómtiriakame, éntok enchi chítuakame!

²⁸ Të áapo ínel áu jiaahuak:

—¡Úttílsi maachi, chë junne, jume Diosta noki jíkkajame, éntok ä joame!

Huá génte juëna, señalta kaa jaibu johuamta bí rókka

(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

²⁹ Jü génte jíba bënasi Jesústau náu yájjay. Áapo éntok ínel ámeu jiaahuay:

—Í génte én huéeme túisi juëna, kíalíku señalta kaa jaibu johuamta bí rókka; të kaachin tábui señalta bíttuana huaka profeta Jonásta señal jíbba.

³⁰ Jáchin hua Jonás jume géntem buere jóara Nínivepo joomem béchíbo señaltukaihui, alë bënasi két ínapo, ínapo jú Yoremnta Úusi ket jú génte én kat-riata béchíbo señaltunake.

³¹ Jü reina suuriu joome áu tóboktianake, ímëi yoremem én kat-riam béj-reka, juka lütüriata am yuktiria báreka, éntok nokta béttek ámet chúpanake. Bueítuk áapo ániata nahuau bétana áman yepsak, juka rey Salomónta ujjorisi jita táyäu jíkkajseka. Ímí éntok aane, huépülaika Salomónta béppa chë yórisi machika.

³² Jume yoremem Nínivepo jomeme emo tóboktianake, ímëi géntem én kat-riam béj-reka, juka lütüriata am yuktiria báreka, éntokim két nokta ámet chúpanake: Bueítuk hua génte Nínivepo joome jíápsi kúaktek, Jonásta huaka nokta Diosta bétana huémnta ámeu ä nokako. Të én ímí chë Jonásta béppa yórisi machika aane.

Jum machiriapo kaita tukaari

(Mt. 5:15; 6:22-23)

³³ Kaabe juka machiriata táalataka ä ëeso, éntok cajónta bétuk junne, kaa ä öore. Ál-la jum jíkat chöla ä órenake; jume áman kimume juka machiriata bínnake.

³⁴ Em pusim senu lámparata bënasi maachi, em takahua béchíbo. Jume em pusim túriako, em takahua két símekut túlisi machiriata jípunake. Të jume em pusim kaa túriako, jú em takahua két kaa machiku annake.

³⁵ Áachë suuhua, jú machiria emót ayukame em emo jípurë tíäu jamak kía kaa machiria.

³⁶ Júnëli béja, juka síme em takahua machikuy tápuniatuko, kaita senu lébelay júne kaa machiriata jípurëteko, síme túlisi kálajkosi machitunake, lámparata túisi úttiaka enchi boojoria bënasi.

Jesús jume pariseerom éntok leyta mamaítame yeu am buissek

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 20:45-47)

³⁷ Juka Jesústa ámeu noksuk, senu pariseero ä jóau ä jíbuä núnnuk. Jesús éntok áman yepsaka, jum jóau kibakeka, mesau yejtek.

³⁸ Jü pariseero át guómtílatata taahuak, kaa áu báijmatuaka, ä jíbuä táyteká béchíbo.

³⁹ Të jú Señor ínel áu jiaahuak:

—Eme jume pariseerom juka vaasota yeutana jíba ä bábaksia, éntok juka puraátota. Të jum huáijhuatanam ái tápuni jú kaa túurayi, éntok jita juëna éeriya.

⁴⁰ ¡Tóktek kaa susuak! ¿Jachem kaa júneiya, huaka yeutana huémnta yáakamta két huaka huáijhua huémnta yáala?

⁴¹ Të eme enchim tú jíápsipo ayukamtayi, jábetem jita míika. Júnëli síme tü huénnake.

⁴² ¡Obiachisi enchimneu chäka, eme pariseerom! Bueítukem huaka sehua óguota menta, jum cientopo guoj mamnik Diostau bíchaa nanáikia. Alë bënasi juka rúuda tíamta, éntok síme íli júya buabuáhuamta. Tem huaka lütüriata omoutela, éntok huaka Diosta nákuamta. Íkári éntok juka senuk júne katem ä koptia éiyey, simetem nanahuit boojoria éiyey.

⁴³ ¡Obiachisi enchimneu chäka, eme pariseerom! Bueítukem jum tíopopo náu yayaijhuápo jume bankom bát órekame nákke, éntokem huam böommet yórisi machisi emo tebotua íaa.

⁴⁴ '¡Obiachisi enchimneu chäka, eme jume leyta am majtıame éntok pariseerom, ára nokıchiarom! Bueıtukem huame cajón ánimakame mäari bénasi maachi. Jume yoremem éntok áme béppa naa rejte, kaa jünéaka.

⁴⁵ Huanäi senu leyta mamajtıame ínel ä yómııak:

—Maestro, empo ikäi nokaka itomë két tiusi bëa.

⁴⁶ Jesús ínel jiaahuak:

—¡Obiachisi enchimneu chäka, eme leyta majtıame! Bueıtuk huame yoremem bëttesi püaktitua. Júkai püaktita jábe yoreme júne kaa ä yuuma. Eme éntok, kía huépul sıtuy júnem kaa át jálo jálojte.

⁴⁷ '¡Obiachisi enchimneu chäka! Bueıtukem jume profetam bëchıbo bóoberam jojoa, huame enchim yoiyöhuam süakähui.

⁴⁸ Bueıtuk eme ä bıchak, enchim yoiyöhuam yáarimmak emo al-leä tía báare. Bueıtuk bempo am sühuak, eme éntok bóoberam am joria.

⁴⁹ 'Kíalıku jú Dios ä júneeräpo ínel jiaahua: "Profetam éntok apóstolımne ámeu bıttuanake. Tem huatem süanake. Huatem éntokım guojajjanake."

⁵⁰ Júneli bëja í génte én kat-riammet bëppa yéchatunake, jume sime profetam ójbo guótialame jauhuey ániata naatekäpo naateka,

⁵¹ Abelta ójbopo naateka Zacarıasta ójbou tájti, altarta éntok buere tíopota náu násuk mukukame. Jeehui, enne ínel jiaahua, jú génte én kat-riat át huénnake; huamei ä yómııanake.

⁵² '¡Obiachisi enchimneu chäka, eme jume leyta mamajtıame! Bueıtukem jita täyahuamta llavem ésola. Të eme júne kaa áman kiimu, éntok kía huatem júne kaa áman kimutua.

⁵³ Juka Jesúsıta ikäi ámeu nokay jume leyta am majtıame éntok jume pariseerom tüısım áu öomteka taahuak. Huanärım juebenak jita áu nátemajey, éntokım tüisi yún ä noktuy.

⁵⁴ Akım ä aamuy jita ä nokähui, ili ä rábıktek ä nokäpo, júmüri bëja ä nätua báreka.

12

Jü Jesús ia bétana am majtıak, jú kía áu úttıl íaaka jita joame

¹ Tëpa may kaa náksi búru génte náu áu tójjak. Kíalım nat tétteneı. Huanäi Jesús ínel jiau táytek, të jume ä díscıpulommeu bátchu:

—Jume pariseerom levaduura bëtanem emo suaya; júri ínel kía áu tü yórem tíaka täbuiasi áu nüye.

² Bueıtuk kaita éhuıl éсотaka ják ayka, kaa yeu machınakeme. Éntok kaita éhuıltaıta ayka, kaa júneriatunakeme.

³ Huanäri, símeta kaa machıku enchım nok-läu, machıku jíkkajıtunake. Éntok síme nákapo éhuıl nok-ri, mékka kárit jíkat jápteıhuaka chayna.

¿Jábetasute májpo yúmala?

(Mt. 10:26-31)

⁴ 'Éntokne két ínel jiaahua, ín amiıgom: Katem juka takahuata mëamta májhue. Huári bëppam bëja kaita éntok ára yáaka taahua.

⁵ Tëne enchım majtıanake, jábeta enchım májınakähui. Huakärem májhue, huaka jíapsıta enchım úhuuasuka, ä úttıarımmea jum tájıu ára enchım kóm jímma. Jeehui, ínapone enchımneu ínel jiaahua, íkärem májhue.

⁶ '¿Jachu kaa mamni huıkichım guoy tóımıpo nénenkıhua? Të jú Dios kía huépülai júne kaa koptia.

⁷ Bueıtuk jume em chonım júne síme náıkıari. Katem májhue, bueıtuk eme chë júne bëj-re, juebena huıkichım bëppa.

Jume kaa emo ésome yoremem bıchäpo Crıstota súalhuäpo

(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ 'Enne ínel jiaunake, hua jábe junne yoremem anëpo nee áu täya tíame, ínapo jú Yoremıta Úusi inone ä täya tíanake, Díosta ángelesım bıchäpo,

⁹ të jú kaa nee áu täya tíame yoremem anëpo, ámani Díosta ángelesım bıchäpo két kaa täyana.

¹⁰ 'Kía jábe junne Yoremıta Úusi bëj-reka nokame, jíokoritunake. Të hua Espırıtı Santota bëj-reka nokame, jauhuey júne kaıbu jíokoritunake.

¹¹ 'Huam tíopopo náu yayajıhuäpem yeu tóıjhuak, yäurata bıchäpo, katem jáchin éıya, jáchin enchım am yómııanakähui, éntok jáchin enchım jiaunakähui,

¹² bueituk horata yúmak jü Espíritu Santo enchim majtianake, jita enchim nok-nakêhui.

Jínhua maachi, hua kaa náksi jita jípuhuame

¹³ Senu juebenam násuku, Jesústau inel jiaahuak:

—Maestro, in sayibehuè nooka. Juka itom átchay itou tö mukukâhui, inomake ä näikimte sáuhue.

¹⁴ Tè áapo inel ä yómmiak:

—Ómme, çtè jábesu jita näikimte béchïbo enchimneu nee yäut yéchala?

¹⁵ Huanäi inel ámeu jiaahua:

—Tüisem át suuhua. Katem úttesi jita yún jípuhuamtat kopti báare. Jü yoremta jíapsâhui kaa yún jita jípuhuamtat aayuk.

¹⁶ Huanäi ikäi ejemplota ámeu yétchak:

—Senu yoreme rikotaka ím aaney; ä buíampo tüisi jíchupaka.

¹⁷ Huanäi hua riko juebenak ée táytek: “¿Jáchisune ayunake jáni? ¿Kaitâpone ä kima mántchi, juka in chúpakâhui!”

¹⁸ “Én ál-lane jüneiya jita in yáanakêhui”, ti éiyak. “Jume kárim in jípurèu áma jita in kikkimâhui, anam tátabeka chë júne buerem yáanake. Huanäine simeta huaka in chúpakâu érianake, éntok simeta huaka in én jípurèhui.

¹⁹ Huanäine in jíapsibeu inel jiaunake: In jíapsi, juebenak jíte ériala, juebena huásukturiam béchïbo. Jimyorée, jíbuäe, jëyëe, emoè al-leetua.”

²⁰ Tè Dios inel áu jiaahuak: “¿Kaa suära! Én i tukaarichi em jíapsi äbo é mou aübaahua. Jü jita em náu tóij-ri, çjábese ättiaka tahuanake jáni?”

²¹ Júnëli áu huéenake hua yoremtau buéresi jita áa béchïbo náu tójamtahui. Diostau bíchaa éntok, jita júne kaa jípure.

Dios simem ä úusihua suaya

(Mt. 6:25-34)

²² Huanäi sep ä discípulomneu inel jiaahuak:

—Huäri béchïbone inel enchimneu jiaahua: Katem úttesi kaa yúmasi emo éetua: “Ími jíapsihuahta bétana, çjítasute buänake? ¿Takahuata béchïbo junne, jítasute sánkonake?”

²³ Huä jíapsihua chë béj-re, buáhuamta béppa; éntok hua takahua chë béj-re, sánkota béppa.

²⁴ Jume kaaktërammechëm suuhua. Kaa éechaka junne, éntokim kaa etta tobotoboktia. Éntokim kaitapo ä nü machik jípure. Toroosam ják bem ä huättia machikim kaa jípure, éntok Dios am jíbuätua. ¿Jachem kaa chë béj-re huikichim béppa?

²⁵ ¿Jábese hua enchim násuk aneme tüisi áu bamíjtuaka méedio metropo ára áu yöturia?

²⁶ Bueituk kía huaka ilikkik júnem kara joátek, çjatchiakem huatekut emo bamíjtu?

²⁷ ‘Áachem suuhua, jáchisu jume seuham líiriam yötu. Huame kaa tekipanua, éntokim kaa jíjjoa. Tène inel enchimneu jiaunake, hua rey Salomón kía sime ä uyjóriay júne kaa huame bénasi áu sánkotuak.

²⁸ Tè inëli Dios ä sásankotua juka júyata huajpo ayukamta. Yokoriapo éntok orno po táana. ¿Jachu eme kaa chë júne túlik sánkotuana, yoremem kaita sálëram?

²⁹ Eme, bueituk, katem jáchin át éiya, jita enchim buänakêhui, éntok jita enchim jínakêhui. Katem kaa yúmasi emo éetua.

³⁰ Bueituk sime jü génte ím ániapo jíapsame, ikäi simeta guojaase. Tè eme huépülak Áchayek, júneamta jita enchimneu béyëhui.

³¹ Juka Diosta reyta néosauritem bát jaria. Huanäi sime jü huate béja kía áapo éla ka enchimneu yebijnake.

Jum téhuekapo buéresi jita jípuhuame

(Mt. 6:19-21)

³² Katem májhue, eme in kabaram. Eme ilikki, tè jü enchim Átchay reyta ka néshuapo enchim ä mák péaka enchim ä mákka.

³³ Huaka enchim jípurèu nénkakem poloobem miika. Júnëlem bóosam kaa momoyeme emo yáarianake, éntok chë béj-rek téhuekapo ayukame kaa lülütemta, áman lak-ronta kara kibakepo, éntok téepárim kaa ä momoiyápo.

³⁴ Bueituk jita enchim áttiata jípurèpo, huämi annake, jü enchim jíapsi.

Itote suayaka jíapsinake

³⁵ Katem koptel-la. Túlisem sánkotelatata, enchim lámparam táalatata aane.

³⁶ Huame sáyhuame bénasem emo jípure, bem teko jubiahua bétana nóttëu boobíchaihuinta Bénasi. Á yepsak puertata ä poponak sep ä étaporianake.

³⁷ Al-leenakemme, huame sáyhuame, jü bem tekohua yepsaka kaa kócheme téako. Lútüriapone enchimneu inel jiaahua: Huä bem tekohua, äapöisu jita áu huikojuata, mesau am jóaka am äbojnake.

³⁸ Kía tukaa násuk huéy yepsak junne, éntok kía marikaroapo yepsak junne, kaa kócheme tiakátek, huame sáyhuamet al-leehuari áme béchibotunake.

³⁹ Senu huémtachem suuhua: Jü yoreme jóapo nésahueme jüneátek ják horapo juka lak-ronta áma yebijnakeu, kaibu kónnake, éntok kaibu juka kári puertata étapona, áma ékbuanä béchíbo.

⁴⁰ Eme kéchem kaa kótche. Bueituk kaa inel enchim ääposu, ínapo jü Yoremta Üusi yebijnake.

Jü jóapo sáyhuame kaitat jíapsekame
(Mt. 24:45-51)

⁴¹ Huanäi jü Peero inel ä temajek:

—Señor, ¿jache ikäi ejemplota ito béchíbo nooka, o símem béchíbo?

⁴² Jü Señor inel ä yómmiak:

—Bueituk, ¿jábesu jüntuk hua móoroma nésauta joame éntok jitat jüneame, ä tekohua jume ä jóapo aneme béppa yechanähui, huam tua horapo am jibuätuanaké béchíbo?

⁴³ Huä sáyhuame tua tüisi al-leenake, ä teko yepsako, huaka nésauta joaka téihuakame.

⁴⁴ Të lútüriapone inel jiaahua, simeta ä áttia béppa ä mámpo ä yéchanake.

⁴⁵ Të huári sáyhuame ä tekohua kaa láuti yebij máchileka, jume tekipanualerom éntok jume jáamuchim jóapo sáyhuame béttesi ámemak huée táytekátek, éntok kía buáhuamta huútia táytek, éntok vino jéyeka naamuk táyteko,

⁴⁶ huanäi jü ä tekohua yebijnake, hua taahuari kaa áachä boobit-huäubechi, éntok ják horapo jáni kaa ä jüneriahuäpo. Huanäi béttesi nokta át chúpanake, éntok jum kaa túhuata joammak ä náikianake.

⁴⁷ ‘Huä sáyhuame jüneame jita ä tekohua huáatiäü, éntok kaa ä sáyhuä páman anétek, tüisi bépsunake.

⁴⁸ Të jü kaita táyaka kaa huéchiasi ayukame, két bépsunake, të kaa tua tüisi. Bueituk hua jábesu yún jita mákhuakame, yún jita áu huáatiana, éntok hua yún jita suayatuahuame, chë yún jita áu auna.

Jesús jume géntem emo náikimtetua
(Mt. 10:34-36)

⁴⁹ ‘Ínapo tájta yáaseka ím ániau äbo kóm siika. ¿Jítasune huátia? ¡Bueituk jamak béja béete!

⁵⁰ Senu batöríhuat kaa báreka júnene batónake. ¡Tepane kaa al-leiya inochä chúpëu tájti!

⁵¹ ¿Jachem yánti anhuamta ím ániapo nee nüpakä Bénasi éiya? Ëe, tine enchimneu jiaahua. Ál-la jume géntem chíbela emo náikimtehuamtane nüpa.

⁵² Ën ími naateka, huépü jóapo mamníka annake, kaa náu anisi éaka. Bájika jume guoyimmak kara jápsinake, jume guoyika éntok, jume bájimnak két alé Bénasi.

⁵³ Jü áchayhuari ä úsimmak kara emo bínnake; hua usiari éntok, ä áтчay két alé Bénasi. Huä áyehuari ä jámut asoamak kara emo bínnake; hua jámut asoari éntok, ä áyemak kétchi. Jü asuhuari ä jakaray két kara bínnake; hua jakarayria éntok, ä asa két alé Bénasi.

Íkai tiempota, katem ä jüneria báare
(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

⁵⁴ Jesús jü gentetau éntok két inel jiaahuak:

—Jum táata áman huéché bétana, namuta yeu huéy, sepem inel jiaunake: “Bäa äbo huéiye.” Éntok inel yeu sisime.

⁵⁵ Sur bétana jekay éntokem inel jiaunake: “Tátta báare.” Huanäi inel yeu sisime.

⁵⁶ ¡Eme ára nókichiram! Jüneäem jita huéenakeu jum téhuekapo, éntok jum buíapo. ¿Maasem ikäi tiempota én ito át anéhui kaa ä jüneria?

Jábeta kókosi yáakáteko chúkulé ámak ejtejhua
(Mt. 5:25-26)

⁵⁷ ‘¿Jatchiaka eme kaa náu nokaka lútüriata emo yáaria?

⁵⁸ Jábete yáurau enchi nátuak böochë bát áamak ejtejhua, ä tüte béchïbo, juka kaa enchim át yumähui, huam yáurata bíchäpo kaa enchi yeu ä tóijnakë béchïbo. Bueítuk júneltuk hua yáura policíata mámpo enchi yéchanake. Huári policia éntok cárcelpo enchi páttianake.

⁵⁹ Enchine téjhua, huámirë kaa yeu huéenake, kaa huaka síme tómita em áma huikiriähui em bëjtuäu tájti.

13

Emóem jíapsi kúaktia, örem kókkonake

¹ Huámechi taahuarimmet huate Jesústau yájaka, áhuim ejtejhuak jáchin juka Pilatota jume huate yoremem Galiléa buiärapo joomem ä súakähui, éntok jáchin juka bem ójbohuata animaalim ójbomak ä kuutiakähui, jum bem animaalim sússuaahuäpo.

² Huanäi Jesús ínel am yómmiak:

—¿Jachem ínel éiya, ímëi galileommeu kaa tühua ámeu siika, bem kaa tü yóremem béchïbo, síme galileom bëppa?

³ Èe tine enchimmeu jiaahua. Eme júne kaa jíapsi kúaktek, kéchem símetaka áme bénasi kókkonake.

⁴ O, ¿huame dieciochotaka kókkokame, Siloéepo kári buëuru nat bëppa jokame, ámet huéhekähui, eme huamei chë júne cúlpaq téiyey, jume huate yoremem Jerusalémpo jóakame bëppa?

⁵ Èe tine enchimmeu jiaahua. Eme júne kaa jíapsi kúaktek, kéchem símetaka áme bénasi kókkonake.

Huä chuna óuguota kaa tatakamta ejemplo

⁶ Jesús huanäi ikäi ejemplota ámeu yétchak:

—Senu yoreme chuna óuguota ä buiäpo kéchalatukay. Huanäi áman sika takata át jariaka, kaita át téhuak.

⁷ Huanäi hua yoremtau buiata suayamtau ínel jiaahuak: “¡Juyu! Báij huásuktiapone nat chätuka äbo yeyepsa, i óuguou, jume takam jariaka. Tëne jauhuey júne kaita át téhuak. Akë ä chükítia. ¿Jáchisen kía bëja buiata jínëulatunake?”

⁸ Të hua buiata suayame ínel ä yómmiak: “Señor, Akë ä tóija, iäri huásuktiriat junne. Buíatane ä buálkoteria báare, éntokne ä tü tátabnakemta áu óre báare.

⁹ Takak júne türínake, kaa ä takak éntoke ä chükítianake.”

Jesús jimyore táapo juka jámutta müläita rútkiak

¹⁰ Sábalo jimyore táapo am majtiay jü Jesús jum tiöpopo.

¹¹ Senu jámut áma aaney, lemoonio kókoata jípureka dieciocho huásuktiapo; ókola chäka jíba hueramay. Kaachin ayuka áu rútkia máchiakay.

¹² Jü Jesús éntok ä bíchaka, áu ä rúkti sáhuek. Huanäi ínel áu jiaahua:

—Empo jámmut, em kókoa bétanë búttiaritaka taahua.

¹³ Huanäi áa bëppa mámték. Huämi horapo hua jámut rútkútek. Huanäi Diosta úttíl táytek.

¹⁴ Të jü tiöpopo tua nésahueme, Jesústa sábalapo ä tütek tíaka, jume símemmeu ínel jiaahua:

—Búsan taahuarim aayuk, ámet tekipanoä béchïbo. Huamechí taahuarimmechem äbo kaate. Huanäem emo jittotebo, të kaa jimyore táapo.

¹⁵ Huanäi jü Señor ínel ä yómmiak:

—¿Empo ára nókichira! ¿Eme jábe júne jachem kaa enchim bues o buruta butbúttia jimyore táapo, báam ä jítua béchïbo?

¹⁶ Íkai jámutta, két Abrahamtat yeu simlamta Satanásta súmalatukaihui jum dieciocho huásuktiapo, ¿jachu kara búttiatui jáni i kókoata bétana, jum jimyore táapo?

¹⁷ Juka Jesústa ínëli ják, síme huame áu omteme titühuek. Të hua síme génte al-leiyay, huaka Jesústa buéresi ä joäu bíchaka.

Jü mostaaza báchia ejemplo

(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

¹⁸ Huanäi Jesús ínel jiaahua:

—¿Jíta bénasa, jü Diosta reyataka ä nésahuépo? ¿Éntok jita bénasite ä bínnake?

¹⁹ Jü mostaaza báchiata senu yoremta ä buiäpo echakä bénasi maachi. Yötuka bëja júya bueürusi ayka, jume huikichim jikat rejteme ä mésëkiriammechi tosatek.

Jü levaduurata ejemplo

(Mt. 13:33)

²⁰ Inel két ámeu jiaahua jü Jesús:

—¿Jíta bénasite ä binnake jáni, juka Diosta reytaka ä nésahuépo?

²¹ Juka levaduurata senu jámut senu quintal hariinammak náu kuutiakä bénasi maachi, juka síme hariinata buaatiata huénnakë béchibo.

Jü puerta náulay

(Mt. 7:13-14, 21-23)

²² Jesús pueblommechi éntok ranchommet huéiyey, am majtiasimeka, buere joära Jerusaléniu bíchaa, éntok laulauti ansimey.

²³ Senu éntok inel ä temajek:

—Señor, ¿katim jaiki jume jínëurim?

Áapo éntok inel jiaahua:

²⁴ —Úttiatem yáuhua jum puerta ilikkani páman kimu béchibo, bueítuk inel enchimmeune jiaahua, juebénakam áman kimu báanake, tem kaa áma yúmanake.

²⁵ Chúkula juka jóakamta yejtega juka puertata ä páttiak, eme páku tahualame juka puertata ponaka inel jiaunake: “Señor, Señor, Akë ä étapo.” Të áapo inel enchim yómmianake: “Kanne jüneiya jákunem joome jáni, éntokne kaa enchim täya.”

²⁶ Huanärem inel jiau táytinake: “Émomakte jibuála, éntokte émomak jüla, éntok empo itom majtiala huam itom pláazapo.”

²⁷ Të áapo inel enchim yómmianake: “Béjane enchim téjhuak, kanne jüneiya jákun enchim jometukáhui, éntokne kaa enchim täya. ¡Mékkem kaate, eme kaa türik jiba joame!”

²⁸ Ámaní béja huéenake jü buanhuame éntok támim kumhuame, juka Abrahamta bíchaka, Isaacta, Jacobta, éntok síme huame profeetam Diosta bétana nokame jum Diosta reytaka ä nésahuépo aneme. Eme éntok páku yeu tahuana.

²⁹ Bueítuk génte yáijnake táata yeu hué bétana, táata áman huéché bétana, norte bétana, éntok sur bétana jum mesau jote báreka jum Diosta reytaka ä nésahuépo.

³⁰ Huanäi huate jume amáu kateme bát kannake. Huate bát kateme éntok amáu kannake.

Jesús jü Jereusalénta béchibo buaana

(Mt. 23:37-39)

³¹ Huäri taahuarit huate pariseerom yájaka inel áu jiaahua:

—Ímë yeu huéiye, bueítuk jü rey Herodes enchi mēbáare.

³² Të áapo inel am yómmiak:

—Ámanem sájaka inel áu jiaahua jü kaa tihueratahui: “Éni éntok yokone jume lemooniom yorem jápsipo yeu bébnake, éntokne jume kōkoreme tútenake. Huanäine báij taahuarim huéy ín tékil chúpánake.”

³³ Júnentaka junne, éni éntok yoko, éntok machuko jíbane huéépo yúmala ín böo huériaka, bueítuk kaa áma huétche, juka profeetata Jerusalémpo páku ä muknakéhui.

³⁴ “¡Jerusalén pueblo, Jerusalén pueblo, émpë jume profeetam Diosta bétana nokame sússuame, éntoke tétammea am mamaasula jume é mou bíttuarim! Jaikisune kaa é mou jiop-la em usim náu tóij báreka jáchin juka tótorita ä masam bétuk ä asólam náu ä totojá bénasi, enchimne náu tóij bábarek, të katem báarek.

³⁵ Áachem suuhua, eme, bueítuk enchim jóa silasoala tahuana, éntokne enchim téjhua, katem júchi nee binnake, júnak taahuata yúmak jübua, inel enchim ino bétana jiaunakéhui: “¡Tüisi mabettunake jü Señorta téhuampo äbo huéeme!”

14

Jü Jesús juka yoremta takahuapo baa bóosam jípuremta tütek

¹ Senu huéeme yeu silka, jum jimyore táapo. Jesús senu pariseero nésahuemta jóau ä jibuásek. Huate pariseerom ä jojottuay.

² Huämi két senu yoreme aaney, ä bíchäpo kōkoreka, ä takahuapo baa bóosam jípureka.

³ Huanäi jü Jesús jume leyta am mamajtiammeu éntok jume pariserommeu nookak, inel jáakari:

—¿Jachu áma huéche jáni jimyore táapo senuk tüte béchibo?

⁴ Huanäi bempo kaa jálek. Huanäi áapo, juka kōkoremte nüka, ä tütek. Huanäi ä simtuak.

⁵ Jume pariserommeu inel jiaahuak:

—Jábetaka junne, enchim násuku, juka ä buruhua o buesta posopo kóm huétchek, kaa läuti yeu ä huiknake jäni? Éláposu jimyore taahuari.

⁶ Huanärim kaachin ä yómmia máchika taahuak.

Jume bóodau núnurim

⁷ Jü Jesús jume néjunrim bíchaka jáchin huame bankom chë nésahueme béchibo náikiarim yeu píay, íkái ejemplota ámeu yétchak, ínel jákari:

⁸ —Empo bóodau núnutuko, katë banko bát jokammet yeyejte, bueituk jamak senu yoreme emo béppa chë yórihuame áma yebijnake.

⁹ Huanäi áma ä yepsako jü enchim náhuichim néjúnekame ínel émou jiaunake: “Íkää júkai bankota mákka.” Huanäre titihueka mékka amáu yejtenake.

¹⁰ Ál-lë néjunhuak, áman amáu yejte, huaka enchi néjúnekamta yepsak ínel émou jiaunakë béchibo: “Empo ín amigo, ábe huéeka jume banko yeu píarim náikiarimmet yeesa.” Huanäre ä mabetnake, hua chë em yórihuahui, huame mesau émomak jokame bíchäpo.

¹¹ Bueituk hua chë áu buérialeme kóm tahuanake, hua bétuk áu jípureme éntok tóboktiatunake.

¹² Inen két áu jiaahua hua ä jíbuä núnukamtahui:

—Senukë jíbuä núnukátek, katë em amiigom, em saayim, em huahuayim, em veciino rikom náu núnnu, bueituk bempo két enchi jíbuä núnunake. Huanäre ä béjtuatunake.

¹³ Ál-lë áboj bárëteko buáhuamta yáaka, póobeme náu núnnu, éntok jume mám lolöim, guók lolöim, éntok jume lilíptim.

¹⁴ Huanäre tüisi tahuanake, bueituk bempo kara enchi béjtua. Tërë huame kókkolam tühuaa jájamlame jábite taahuarit ä mabetnake, juka béjtuahuamta.

Jü kuptey buere jíbuáhuame ejemplo

(Mt. 22:1-10)

¹⁵ Senu mesau áamak kátekame íkái jíkkajaka, ínel áu jiaahuak:

—Tühuaa jájamnake jü Diosta reyataka ä nésahuapo páanim buákame.

¹⁶ Huanäi jü Jesús ínel áu jiaahuak:

—Senu yoreme kúptey buáhuamta yún yáuhuak. Huanäi juebenam áman núnnuk.

¹⁷ Huanäi kúptey jíbuä éehuay horata yúmak, hua ä saúlerommak ínel nokta ámeu bíttuk, huame néjunrimmehui: “Binen kaate, bueituk síme béja chúpila.”

¹⁸ Të simetaka kaa áma emo yumä tia táytek. Huä bát téjhuaahuakame ínel jiaahuak: “Júbua jíbane haciendata jínruk. Én éntokne áman ä bíb báare. Nechë át jiookore, kaa ín áman yumä béchibo.”

¹⁹ Senu éntok ínel jiaahua: “Júbua jíbane mamni yúnta buéesim jínruk. Én éntokne áman am júneria báare jáchin machisim ára jíhuike jäni. Nechë át jiookore, kaa ín áma yumä béchibo.”

²⁰ Senu éntok ínel jiaahua: “Júbua jíbane juubek; kíalíkune kaa áma yuuma.”

²¹ Jü sáyhuame nótteka, íkái simeta ä téjhuak, juka ä tekohua. Huanäi öömtek, jü jóapo áchayhuari; jü ä saulerotau ínel jiaahuak: “Läutë huéiye jume plázammechi éntok jume pueblo böommechi. Jume poloobemem ábo núpa, jume lolöim éntok jume lilíptim.”

²² Huanäi jü sáyhuame ínel jiaahua: “Señor, em nésahuékäpo ámannä yáuhuak, éntok ketune áma aayuk, ják bem jokenakëhui.”

²³ Jü ä tekohua béja ínel áu jiaahua jü sáyhuamtahui: “Böommechi éntok ranchommechë huéiye. Úttiapë áman am kiima, éläpo tápunnake jü ín káari.

²⁴ Bueitukne enchimmeu ínel jiaahua, kía jábe júne ín bát núnkáu kaa ä buánake, juka buáhuamta ín yáatebokähui.”

Bétesi maachi, Cristota guojaa béchibo

(Mt. 10:37-38)

²⁵ Tüisi yún juebena génte Jesústamak kaatey. Huanäi kúakteka ínel ámeu jiaahuak:

²⁶ —Kía jábe júne ino sáu huéé bárëtek, ä áтчay kaa tójaka, ä áyehua, ä jubiahua, ä úusim, ä saayim, ä huáyihuam, kíal ä jíapsihua junne, kaibu ín éä páman huéeka ín disciipulotunake.

²⁷ Éntok jü ino béchibo jiookot aú huemakemta kaa huatiateg püaktiaka ino sáu sikame, kara ín disciipulopo náikiatu.

²⁸ Jachu eme jábe júne juka kári tüisi buéuruta yáa bárëtek kaa huam yejteka báchä júneria báanake, zjaiki tómita áma kimunakëhui, éntok jaikik ä jípureü ái ä chúpánakëhui?

²⁹ Jáchinaik junne, chúkula kári nahuata chúpasuko, juka huatek kara ä chúpanake. Huanäi sime jume ä bíchame ä junneria táytinake,

³⁰ inel jíakari: “Í yoreme káate táytek; én éntok kara ä chúpaka taahuak.”

³¹ O jábe reysu, tábui reytamak nássuaseka yeu sikátek, ¿kaa huam yejteka báchä júneria báanake? ¿Jachu guojmamni mil sontarommak ä kobanake jáni, huaka veinte mil sontarom jípuremta?

³² Kaa áma yumáteko, juka senuk ketune mékka ä aneyo, nokta áu bíttuanake kaa áamak nássua rókaka.

³³ Bueituk jábe junne eme kaa juka simeta ä jípurëu kaa tójáteko, kara ín discipulopo náikiatu.

Jü ona juka chökorata tárúk kaa türinake

(Mt. 5:13; Mr. 9:50)

³⁴ Jü ona türi; të juka chökorata ä tárúk, ¿jítaisu júchi chökosi ayunake?

³⁵ Buíata béchíbo júne kaa türi, éntok kía huate jítamak náu kuutiahuak junne, kía guötiana ál-la. Jü jikkaj béchíbo nákakame jikkajinake.

15

Ili kabara tárurita ejemplo

(Mt. 18:10-14)

¹ Sime huame yáura tómita náu tóij-leerom éntok jume juëna yóremem Jesústau rúktey, ä nok jíkkaj báreka.

² Jume pariseerom éntok leyta am mamajtiame áa bétana nokaka ä kítëbuay, inel jáka:

—Í yoreme jume juëna yórememmak au türe, éntok ámemak jíbuä.

³ Jesús ikäi ejemplota ámeu yétchak, inel jáka:

⁴ —¿Jábe yoremesu enchim násuk, cienim kabaraka, huépülaik áma tárúka, kaa jume noventa áma bátanim mékka see päriapo tò sika juka ä táruri jariuseka simnake ä tíau tájti?

⁵ Huanäi ä tíaka, tüisi al-leaka jöot ä püaktianake.

⁶ Huanäi ä jóau yepsaka, ä amiüghuam éntok áa chíkola jóakame núnuka, inel ámeu jáanake: “Ínomakem al-leiya, juka kabara ín táruri ín téakä béchíbo.”

⁷ Enchimmeune én inel jáanake, junëli két chë júne al-leehuame ayunake jum téhuekahui, huépul juëna yóremta jíapsi kúaktek, huate noventa áma bátani tü yóremem kaa jíapsi kúaktihuamta ámeu bëyeme béppa.

Jü ejemplo tómi tárurita bétana

⁸ ‘O kétchi, ¿jábe jámutsu guojmamni taahuari tékil tómita jípureka, huépu tékil taahuarita tárúkátek, kaa juka machiriata táaka, jíchikeka át jíápseka ä jariunake ä téau tájti?

⁹ Ä téakátek, ä amiüghuam éntok áa chíkola jóakame núnuka, inel ámeu jáanake: “Ínomakem al-leiya, juka tómita ín táruri ín téakä béchíbo.”

¹⁰ Júnëli kétchi tine enchimmeu jáaahua, al-leehuame ayunake jume Diosta ángelesim násuku, huépul juëna yóremta jíapsi kúakteko.

Jü ejemplo jübua yötumta ä jóapo yeu sikamta

¹¹ Két inel jáaahuak:

—Senu yoreme guoyim üusekay,

¹² huanäi jú chë kaa yöhue ä áchaybeu inel jáaahuak: “In áтчay, sime juka herenciata ín áttia, nechë ä mákka.” Huanäi simeta bem áttiahuamta ámet náikimtek.

¹³ Chúkula kaa jaiki taahuarim huéy, jú ä úusihua chë kaa yöhue simeta huaka ä jípurëu náu tójaka siika, mékka buiärau bíchaa. Ámani béja juka tómita kía guötiaik, kaa tühuata joaka.

¹⁴ Të béja simeta ä tejalsuk, buere tébaa siika, huämi buiärapo. Huanäi tébäuri táytek.

¹⁵ Huanäi senu yoremtau huämi buiärapo jometau rúktek. Huäri ä buíammeu ä jaasek, kohuim ä suaya sáhueka.

¹⁶ Huanäi béja jume kohuim buä bëteri kóm huáttemta júne buä péaka am bitchay, të kaabe ä mimikay.

¹⁷ Huanäi béja áu temai táytek, éntok inel ée táytek: “ÍJuebena tekípanualerom ín áтчay jóapo yún buáhuamta jípure! ¡Ínapo éntok ímí tébäi muuke!

¹⁸ Kíktekane ín áchaybeu huéé báare. Huanäine inel áu jiaunake: In áтчay, kanne tüisi tahuala Diosta bíchäpo éntok em bíchäpo junne;

¹⁹ Béjane kaa em üusi ti júne ino téhuaapo yúmala; kía huate em tekipanualerom bénasë nee bitcha.”

²⁰ Huanäi kíkteka, ä áchaybeu bíchaa siika.

²⁰ Huanäi jú ä áтчay, ketune mékka ä huéysu, ä téhuak. Huanäi tüisi ä jiolekola ä bitchak. Huanäi búiteka ä nankirika siika. Ä íbaktiak, éntok ä besiiatok.

²¹ Huanäi hua ä üusihua inel áu jiaahuak: “In áтчay, Diosta bíchäpone kaa túhuata yáala, éntok em bíchäpo. Béjane kaa em üusi ti júne ino téhuaapo yúmala.”

²² Të jú ä áchayhua jume ä sáyhuammeu inel jiaahuak: “Sánkotem chë áma türík yeu huíkeka ä sánkotua, éntokem mámpo aniota át yétcha, éntokem ä bochatua.

²³ Huaka beceerota chë áhuikem yeu tójaka ä mäa. Jíbuänakete, ¡éntokte al-leerimmea buere pajkonake!

²⁴ Bueítuk íri ín üusi mukilata bénasi náikiahua; én éntok jíabitela. Tärutukay; të béja téuri.” Huanärim al-leerimmak áboj táytek.

²⁵ “Jü ä késam üusi áman jákun huasau aaney. Huanäi ä yepsayo, ä jóau kaa mékka ä huéyo, juka jiponhuamta éntok juka yíhuamta jikkajak.

²⁶ Huanäi senuk áma sáyhuamta temajek jita áma huéhui.

²⁷ Áapo inel áu jiaahuak: “Jü em saila yepsak. Huanäi jú em áтчay beceero áhuik mäak, al-leaka türík yúmalata yepsakä béchíbo.”

²⁸ Të hua usiari chë yöhue öomtek. Huanäi éntok kaa ámani kibak báarey. Ä áchayhua yeu sika jiokot áu jiaahuak, áman ä kibak sáhueka.

²⁹ Áapo éntok ä áchaybeu inel jiaahuak: “Empo júneiya jaiki huásuktiapone enchi aniala, em nésau joaka, të jauhuey júne kaa chiva asólaata júne nee mik-la ín amiigom ín ábojnakë béchíbo.

³⁰ Të íká em üusi jume jáamuchim kaa titihueme búru yorememmak rejteme, huaka em tómita ámet tejalek. Én éntok ä yepsako, juka beceero áhuiriahuaamta júne mëtebok, áa béchíbo.”

³¹ Huanäi jú ä áchayhua inel áu jiaahuak: “In üusi, empo jíba ínomak aane, éntok símeta huaka ín áttia, empo ä áttiak.

³² Të éni tua türi al-leerimmea pajko béchíbo, bueítuk jú em saila mukpotä náikialatukay, të júchi jíabitek. Tärurítukay, të béja téuri.”

16

Jü móoroma kaa tüisi tahuakamta ejemplo

¹ Jesús ä discípulommeu két inel jiaahua:

—Senu yoreme rikotaka móoromata jípurey. Huanäi ejtejhuariahuak íkái móoromata huaka ä áttiahua kía ä guötiä bétana.

² Huanäi hua ä tekohua ä núnuma inel áu jiaahua: “¿Jítasu íri emo bétana ín jikkajähui? Jume jíösiam cuentam áma em jípureu inou tójja, bueítukë béja kaa móoromatunake.”

³ Huanäi hua móoroma búruk ée táytek: “¿Jáchisune annake jáni éni ín teko béja tékilta nee úhuak? Kanne úttiak jíbuejeka buíata ín tekipanuanakë béchíbo, éntokne tiihue júne ín nétannakë béchíbo.

⁴ Béjane júneiya jita ín yáanakëhui, huatem bem jóapo nee bem mabetnakë béchíbo, béja kaa nee móoromatuko.”

⁵ Huanäi jume ä tekohua huikiriame hueuhuëpulaim núnnuk. Jü bát huémtau inel jiaahua: “¿Jaikiksë ä huikiriya juka ín teeko?”

⁶ Áapo éntok inel áu jiaahua: “Cien barril aceiteta.” Huanäi inel áu jiaahua: “Ímí jíosiapo jíofteri jú em ä huikiriähui. Läütë yejteka, cincuenta barrilim jíba áma jíoftere.”

⁷ Chúkula júchi senuk temajek: “Émposu, ¿jaikiksë ä huikiriya?” Áapo éntok: “Cien sako tirijkom ti au jiaahua.” Huanäi inel áu jiaahua: “Ímí jíosiapo jíofteri jú em ä huikiriähui. Läütë yejteka, ochenta sakom jíba áma jíoftere.”

⁸ Huanäi hua ä tekohua juka móoroma kaa tüisi huémta úttileka taahuak, ä kóba súakä béchíbo. Jume géntem én kat-riame tüisim kóba súhuak, jume Diosta üusim machiriata jípureme bëppa.

⁹ Éntokne két inel jiaahua: Ím ániapem kaa tü tómita huámam am kooba, jume amiigom. Huanäi béja íkái símeta lütek, ámanem mabetna, enchim yü jiapsinakepo.

¹⁰ Huä kaa jaikik jita jípureka júne tüisi áu huériame, kía juebenak jita jípureka júne tüisi áu huérianake; éntok hua kaa jaikik jita jípureka júne kaa tüisi áu huériame, kêt juebenak jita jípureka júne kaa tüisi áu huérianake.

¹¹ Bueítuk kaa tü rikoapo kaa tüisi enchim ayuk, çjábese juka tua tü rikorata enchim mámpo yéchanake jáni?

¹² Huaka kaa enchim áttia kaa enchim suayako, çjábese huaka tua enchim áttia enchim mák báanakejáni?

¹³ Jú senu sáyhuame kara guoy tekemue tekipanua; bueítuk huépülaik omtianake; juka senuk éntok náknake. Juka huépülaik ché érianake; juka senuk éntok, kaitápo ä bínnake. Karem Diosta nésau johua, éntok tómit jíba éaka jíápsa.

¹⁴ Símeta íkám jikkajay jume pariseerom, bueítukim tüisi tómit jíápsokay. Huanárim ä junneriay.

¹⁵ Huanái Jesús ínel ámeu jiaahua:

—Eme ínel jume emo tü yóremem tíame jum genteta bíchäpo, të Dios enchim jíápsi júneria; bueítuk jume yoremem ché ériäu, Diosta bíchäpo jaiti maachi.

Diosta reyta ká nésahueui

¹⁶ Moiséjta ley éntok jume profetam Juan Bautistatau tájti jíba siika. Huanái naateka jú tü noki Diosta reyta ká nésahue bétana huéeme nokhua. Búruka éntok úttiata johua, áman kimu báreka.

¹⁷ Ché kaa obiachi téhuekata éntok juka buíata lútinakéhui, huaka huépul léetrata leypo huémnta kaa chúpanakeu béppa.

Jesús emo jubeka guótiahumta bétana nooka

(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

¹⁸ Síme jábe ä jubiahua jímmaakame, éntok júchi tábuik jubekáteko, Diosta bíchäpo kaa tüisi tahuala. Éntok jú jámut jímmaarita nükame junne, kêt Diosta bíchäpo kaa tüisi tahuala.

Jü riiko éntok jú Láazaro

¹⁹ Senu yoreme riko aaney, tüisi finok sásankoka éntok béj-remta, éntok chíkti táapo buéresi uyorisi äbojtébaka.

²⁰ Senu kêt aaney netaneka jíápsay, Láazaro ti téhuaaka, huakaí puertapo au huiksisimey símet takahuat sáhuaka.

²¹ Rikota mesapo kóm huáttemta júne buä péiyay jobobáreka. Chüum júne béja áu sájaka, jume sáhuam ä tetébuariay.

²² Jauhueka muukuk, jú netanéra. Huanái jume ángelesim ä núk sájjak, áman Abrahamta anéhui. Jú riko éntok kêt muukuk; huanái máahuak.

²³ Áman táijpo jikot éaka, jíkau remtek. Huanái béja mékka jákun juka Abrahamta bitchak, Láazarota éntok áamak kátekamta.

²⁴ Huanái chaayeka ínel jiaahua: “Ín áтчay Abraham, neché jikolë! Jukë Láazarota ä sútu púnta báapo kómoniaka nee äbo nínta síparia sáuhue. Bueítukne tüisi jikot éiya ími béetëpo aneka.”

²⁵ Të jú Abraham ínel áu jiaahua: “Üusi, áahué huáte, empo síme túhuata jípureka áman buíapo jíápsaka, jú Láazaro éntok jikot máchiraata bitchak. Én éntok, áapo juka túhuata mabet-la, empo éntok juka jikot máchiraata.

²⁶ Éntok kêt senu huéeme áma aayuk: Siba tüisi mékka kómitaka áma óorek enchim éntok ito násuku. Júnëli béja jume ími áman bíchaa enchimueu kat báareme, kara áman kaate. Huannábotana bina bíchaa júnem kara äbo kaate.”

²⁷ Huanái ínel áu jiaahua: “Emoune nok buaana, ín áтчay Abraham, jukë Láazarota ín áтчay jóau jaase,

²⁸ bueítukne mamnim sailak. Áman íkái ámeu noknake, kaa ímin jikot machikun am téunakë béchïbo.”

²⁹ Huanái Abraham ínel áu jiaahua: “Moiséjta éntok jume profetamim jípureka; jhuamerim jikkajjnake!”

³⁰ Huanái áapo ínel jiaahua: “Èe, ín áтчay Abraham, të senuk jume kókkolam bétana ámeu yepsakim jíápsi kúaktinake.”

³¹ Të Abraham ínel áu jiaahua: “Juka Moiséjta éntok jume profetam kaa am nok jikkajj bäretek, kéchim huaka kókkolam násuk jábitekamta bíchak júnem kaibum emo jíápsi kúaktianake.”

17

*Jioptuahumta bétana jiojteri**(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)*¹ Jesús jume ä discípulommeu inel jiaahua:

—Jíba ayunake huaka genteta jioptuaka kaa türiu bíchaa ä núnume. ¡Të jiokochia hua yoremta béchíbo jábeta jioptuame!

² Chë tüisi áu huée éiyey, juka téta át tutujhumta kutánaapo át súmahuaka bahuéu kóm jimmaahuako, të kaa am jioptua éiyey imëi ili uusim.³ ¡Emem emo suaya!

‘Juka em saila kaa tüisi émomak tahuak kuttilasé áu nooka; áu ä jíapsi kúaktek éntok, Aké ä jiokore.

⁴ Senu táapo guoy búsanisi kaa tüisi émomak ä tahuako, guoy búsanisi émou ä nótteko: “Kanne júchá yáanake tä jáy”, Aké ä jiokore.*Huaka jita súalhumta jáchin machisi úttiakähui*⁵ Jume apóstolim Señortau inel jiaahua:

—Diosta súalhumatë itot búruria.

⁶ Huanäi jü Señor inel jiaahua:

—Tua lütüriapem Dios ehuamta súalëtek, kía mostaaza báchiata beletchisi junne, arem inel jáu éiyey jü júya sicómoro téamtahui: “Emoë póponaka bahuepo emo këtcha”, huanäi jü júya enchim nésahuepo áman ayu éiyey.

*Sáyhumta yä éähui*⁷ Jábesu eme, senu enchim sáhuemta möitemta o chë animaalim suayamta, huasa bétana ä yepsayo, ¿sep inel áu jiaunake: “Biné huéiye, mesahué yejte”?⁸ Èe, ál-la inel áu jiaunake: “Buáhuamtë yáuhua, tábui sánkompë kóbate. Huanärë nee müika. Nee jíbuásuko éntok nee jita jisuko, béjé jíbuä, éntoke jita jëye.”⁹ ¿Jachu ä Dios buánianake, huaka ä sáhuëhui ä nésahui ä yák tíaka? Jíba tua èe.¹⁰ Júnëli kët eme síme juka Diosta nésahui enchim át sáyhuä chúpak, ínëlem jiaunake: “Ítapo nésauta joame kaita béchíbo türi; itom át sáyhuäu jíbate yáuhuak.”*Guoj mamni leprosom*¹¹ Jü Jesús jum buere joära Jerusaléniu bíchaa huéeka, jü Samaria éntok Galiléa buiärata náu násuk áman siika.¹² Senu pueblou yebisiseka ä huéiyo, guojmamni yoremem sáhua leprä téamta kókoaka ä nankirika yeu sájjak. Huanärim ili mékka jápteka,¹³ kusisi chayekam inel jiaahua:

—¡Jesús, Maestro, itomë jiokore!

¹⁴ Áapo éntok am bíchaka inel ámeu jiaahua:

—Ámanem tiöpopo tékiakammeu kaate.

Huanärim katekasu türiak.

¹⁵ Huanäi huépülaka áu bíchaka éntok áu türi jünériaka, tüisi kusisi chayeka éntok Diosta úttileka áu nóttek.¹⁶ Jesústau tónommia kíkteka, ä pújba buíau kóm yúmariak, ä Dios buaníaka. Í yoreme éntok huam Samariapo jometukay.¹⁷ Huanäi Jesús inel jiaahua:

—¿Jachum kaa guojmamniakay jume türiakame? ¿Jáksum aane, jume huate bátan yoremem türiakame?

¹⁸ ¿Jachu iri huépülaika kaa itom pueblopo jomesu nóttek, Diosta baysahueka?¹⁹ Huanäi inel áu jiaahua:

—Diosta em súalëu enchi jínëuk. Yejteké siime. Türlilëe.

*Jáchin juka Diosta reytaka nésahuëhui itou yebijnakëhui**(Mt. 24:23-28, 36-41)*²⁰ Jume pariseerom juka Jesústa temajek, jauhuey juka Diosta reytaka ä nésahueu yebijnake bétana. Huanäi áapo inel ámeu jiaahua:

—Juka Diosta reytaka ä nésahueu yepsay kaachinte itom pusimnea ä bínnake.

²¹ Kaabe inel jiauna: “Ímí aane”, o “Júmü aane”; bueítuk jü Diosta reytaka ä nésahuepo én imí enchim násuk aane.²² Huanäi jume ä discípulommeu inel jiaahua:

—Të tiempo yúmanake ínapo Yoremta Üusi kía huépül taahuata júne enchim bíttinakëhui, të katem ä bínnake.

²³ Huanäi inëlim enchimmeu jiaunake: “Ím aane”, o “Áman aane.” Të katem áman sásaka, éntok katem áme sáu rejte.

²⁴ Bueituk juka yúku béroktita téhueka bétana sejchúkti ániata nahuau tájti ä machiriakäpo bénasi, junëline bíttunake ínapo jü Yoremta Üusi taahuarita yepsayo.

²⁵ Të úttia ketune juebena jìokot máchiraata ín bínnakëhui, éntok huaka génte én huémata nee omoutenakëhui.

²⁶ Noéta taahuarimpo bénasi, ánëli két huéenake, jü Yoremta Üusi yepsayo.

²⁷ Jìbuáhuay, éntok vino jìhuay, emo jubiahuay éntok emo kunahuay, Noéta arcäu kibakeu tájti. Huanäi béja yepsak, jü buere bánia diluuvio. Huanäi simetaka kókkok.

²⁸ Ánëli két siika, jume Lotta taahuarimmet: jìbuáhuay, jita jìhuay, jita jínnuhuay, jita nénkihuay, éntok ethuay, éntok káatehuay;

²⁹ të juka Lotta jum Sodoomapo yeu ä sik jìbba, táji yúkkuk, éntok azufre téhueka bétana. Huanäi simetaka kókkok.

³⁰ Júnëli huéenake júnakoy táapo Yoremta Üusi yepsayo.

³¹ Huäri taahuarit hua jábe kárit jikat aneme, éntok juka áttiahuata káapo jìpurëtek, katem kóm sika áman kibakeka ä nü báanake; senu éntok áman huajpo anëtek, kaa ä jóau nótti báanake.

³² Huä Lotta jubiaubeu yeu sikamtahuem huáate.

³³ Síme jume ä jíapsi jínëu báareme ä tárúnake. Éntok síme jume ä tárúkame ä jínëunake.

³⁴ Énne enchimmeu ínel jiaahua, huäri tukaariachi guoyikam jípetampo náu tónake. Huépülaka núk sákana; senu éntok áma tò sákana.

³⁵ Guoy jáamuchim nanahuit jábueka tujnake. Huépülaka núk sákana; senu éntok áma tò sákana.

³⁶ Guoy yoremem huajpo annake; huépülaka núk sákana; senu éntok áma tò sákana.

³⁷ Huanärim ä yómmiaka, ínel áu jiaahua:

—¿Jákusu huéenake jáni ìri, Señor?

Huanäi áapo am yómmiak:

—Jum mukirata bókäpo, huämìrim náu yáijnake, jume tekuem.

18

Jámut jókoptulame éntok jü juez kaa lütüriata joame

¹ Jesús senu ejemplota ámeu yétkhak, jìba Diostau buanhuamta itou bëyë bétana, kaa kóm éaka,

² ínel jíakari:

—Senu pueblöpo yäut aaney, Diosta kaa májhueka éntok yoremem kaa yöreka.

³ Huämi pueblöpo két aaney, senu jámut jókoptulataka, élaaka hua jueztau yeyepsaka, lütüriata áu yáaria íaaka jü áamak nok peleytamtamaki.

⁴ Jü juez éntok kaa báarey; juebena taahuarim béja huéiyey. Të chúkula béja ä jíapsipo ínel jiaahua: “Éläposune kaa Dios huáate, éntokne kaa jábe yoremta yöre,

⁵ të ì jámut jókoptula múksi jìba nee bitcha. Júnel béchìbone ä anianake, jamak koloptune nee öomtituanake.”

⁶ Huanäi ínel jiaahua jü Señor:

—Akem ä nok jíkkaja, juka juezta námakak jíápsekamta.

⁷ ¿Jachu jü Dios kara lütüriata am yáaria jáni jume ä ëriáhuim, jume taahuapo éntok tukaarit naa búrujti áu buaname? ¿Jachu tebe tiempota simsuko, béja am nok mabetnake jáni?

⁸ Enchimmeune ínel jiaahua láuti lütüriata am yáarianake. Të juka Yoremta Üusi yepsak, ¿jachu ketune ayunake jáni jü Dios eehuame ími buíapo?

Pariserom éntok tómita náu tóijleero

⁹ Jesús tábui ejemplota ámeu yétkhak, jume huate emo tü yöremem tíaka, huatem éntok kaa tüisi bíchammehui. Ínel ámeu jíaka:

¹⁰ —Guoy yoremem tíopou kímmuk, Diostau buanboka. Senu pariserotukay, senu éntok yäura tómita náu tóij-lerotukay.

¹¹ Jü pariseero huéeka ínel ä jíapsipo Diostau buaanay: “Dios, enchine baysauhue buéitukne kaa jume huate yoremem bënna; ékbualerom, éntok kaa lütüriata boojoriamé. Kanne kía ják jáamuchim jípure, éntok ì yäura tómita náu tóij-lerota bénasi jíunene kaa ántuari.

¹² Semanapone guosa ayuuna, éntok síme ín kobäune diezmo.”

¹³ Të jü yäura tómita náu tóij-leero éntok, mékka tónommia huéeka, jikau júne kaa remti báarey. Táhuít jíba áu chónaka, ínel jiaahuay: “Dios, nechê jiokore, nee kaa tü yöremtuká béchibo.”

¹⁴ Ínapo ínel jiaahua írri ä jóau kóm siika béja jikoritaka, të jü pariseero ée. Bueítuk hua áu buerialeme kóm tahuariana; hua áu kóm tahuariame éntok tóboktiana.

Jesús ili usimmet tü nokta chuppak

(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

¹⁵ Jume ili usim áu nüpahuak, ámecham mámté íaaka. Jume discípulom, júkái bíchaka, ámehuim öomtek, jume áu am nüpakammehui.

¹⁶ Të Jesús am núnuka ínel ámeu jiaahua, ä discípulommehui:

—Akem am tóijja, éläpo jume ili usim inou kannake, éntokem katem jukaram taktiria; bueítuk júka Diosta reyataka ä néshuepo júmêi bénasi emo nüyeme ä áttiak.

¹⁷ Lütüriapone ínel enchimmeu jiaahua, hua kaa ili usita bénasi éaka Diosta reyataka ä néshueu mabetakame, kaibu Diosta reyataka néshuepo annake.

Jü júbua yótume riiko

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

¹⁸ Senu yoreme yäurapo kátekame ä temajek, ínel jíakari:

—Tü Maestro, ¿jítasune yáanake, júka yü jíapsihuamta jípu béchibo?

¹⁹ Jesús ínel ä yómmiak:

—¿Jatchiakasé nee tü yöreme tíiya? Kaabe éntok chê türi ímí buíapo, jú Dios jíbba.

²⁰ Jume mandamientomê táya: “Katê kía ják jáamuchim jípunake; katê jábeta méa; katê ékbua; katê jábeta bétana ára nókichiata nooka; em áchayê yöre, éntok em áiye.”

²¹ Huanái áapo ínel jiaahua:

—Símetane íkái huéria ín usitukápo naateka.

²² Jesús íkái jíkkajaka ínel áu jiaahua:

—Ketune senu huéeme émou béye: símete júka em jípurêu nénkaka, poloobem ä míika; huanäre téhuekapo rikoata jípunake; éntoke inou rúkteka nee guojaase.

²³ Huanái áapo íkái jíkkajaka kaa al-leaka taahuak, bueítuk tüisi yún tómekay.

²⁴ Jesús ä bíchaka, sírokaka taahuak. Huanái ínel jiaahua:

—¿Tepa tüisi obiachi Diosta reyataka ä néshuepo am kimunakê béchibo, jume riikom!

²⁵ Chê júne kaa obiachi jíikia pusimpo camellota áma huam yeu huéenakê béchibo, jú yún tómekamta Diosta reyataka ä néshuepo ä kibaknakêhui.

²⁶ Huanái huate íkái jíkkajaka, ínel áu jiaahua:

—Huanáisu, ¿jábese júntuk jínéutunake?

²⁷ Huanái Jesús ínel ámeu jiaahua:

—Jum yoremem kara árahuépo, Diosta béchibo kaa obiachi.

²⁸ Peero éntok ínel áu jiaahua:

—Señor, ítapo símeta itom jípurêu tó sájjak, enchi guojaa báreka.

²⁹ Huanái áapo ínel ámeu jiaahua:

—Lütüriapone ínel enchimmeu jiaahua, kía jábe júne ä jóa tó sikame, ä áchayhuam, ä sailahuam, ä jubiahuata, éntok ä úusim, Dios reyataka ä anêpo an báreka,

³⁰ chê júne áa béppa ä jípunake ímí ániapo; huame taahuarim ábo huémmet éntok, yü jíapsihuamta jípunake.

Jesús ä muknakeu ámeu nooka

(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

³¹ Jesús jume doocem bempolaim móchala núnuka, ínel ámeu jiaahua:

—Énte buere joára Jerusaléniu bíchaa jikau kannake, símetaka jume profeetam Diosta Úusi bétana jíojtekáu chúpnakê béchibo.

³² Bueítuk jume kaa júdiom mámpo tóijna. Huanái ámanim béja tüisi ä junnerianake, éntokim ä buere áunake, éntokim át chít huáttinake.

³³ Huanárim tüisi ä bemmuchaka, akim ä ménake; të báij taahuarim huéy jíabitenake.

³⁴ Të bempo tóktim kaa át júnéaka taahuak, jita ä nokáhui. Í noki áme béchibo kaa júnakiachitukay; katim át júneiyay jita ámeu ä nok bárêhui.

Senu lípti bitchak, Jericópo joome

(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

³⁵ Ínel yeu siika: Jesúsata pueblo Jericóu yebisiseyo, senu lípti böo mayoat káteka nétaney.

³⁶ Júka genteta juebenak katemta jíkkajaka, jú lípti nátemajek jita huêhui.

- ³⁷ Huanärim ä téjhuak, juka Jesús Nazarenota áma huam huë bétana.
³⁸ Huanäi kusisi chay táytek, inel jákari:
 —¡Jesús, Davidta Üusi, nechë jìokore!
³⁹ Jume bát kateme éntok ä nok pappattiy, kaa múksi ä jiau sáhueka. Të áapo chëhuasu úttia chaayey:
 —¡Davidta Üusi, nechë jìokore!
⁴⁰ Huanäi Jesús kíkteka ä núnutebok, ä anëu bíchaa. Huanäi áu ä yepsako, ä temajek:
⁴¹ —¡Jítasë nee éμου yáa ía?
 Huanäi jü lípti inel jiaahua:
 —Señor, bít-huamtane huáatia.
⁴² Jesús inel áu jiaahua:
 —¡Akë ä mabeta! Em nee súalë béchibë bíchaka taahua.
⁴³ Huámi horapo jü lípti bíchaka taahuak. Huanäi éntok juka Jesústa guojaasek, Diosta baysahueka. Jü síme génte íkái bíchaka kët Diosta úttileka taahuak.

19

Jesús éntok jü Zaqueo

- ¹ Jericóu kibakeka jü Jesús, jum pueblopo násuk áman huéiyey.
² Huanäi inel yeu siika: Senu yoreme Zaqueo ti téhuaakame, jume tómita náu tóij-lerommeu yáuttukay, éntok rikotukay.
³ Jesústa bít báreka éiyay, jünee báreka ä jábétukähui. Të kaa áma yuumay, juka genteta büru béchibo, bueituk tüisi kómelatukay.
⁴ Huanäi ä bít báreka, áapat büiteka júya buëurukut jámuk, sicómoro téamtachi, Jesústa huéenakepo ámani.
⁵ Jesús béja áman yepsaka, jikau remteka ä bitchak. Huanäi inel áu jiaahua:
 —Zaqueo, emoë bamijtuaka kóm huéiye, bueitukne em jóau yebijnake éni.
⁶ Huanäi jü Zaqueo láuti kóm sika tüisi al-leaka ä mabetak.
⁷ Íkái bíchaka, simetaka kaa türik Jesústa bétana nok táytek, senu kaa tü yóremta jóapo ä tahuak tíaka.
⁸ Huanäi Zaqueo kíkteka, Señortau inel jiaahua:
 —Juyu, Señor, jume poloobem násuk áman juka ín jípurëune am mik báare; senuk báitáhuaka ä ékbuariak junne, naikisi áa béppane ä nóttirianake.
⁹ Huanäi Jesús inel jiaahua:
 —En íari taahuarit ími jóapo yepsak, jü yore jínëiuhuame, áapörík kët Abrahamta úusitukä béchibo.
¹⁰ Bueituk inapo jü Yoremta Üusi ábo siika, juka áu tárulata jariuseka ä jínëu báreka.

Jü yoreme tómita mákhuaka ä búruria íaahuaka ejemplo

(Mt. 25:14-30)

- ¹¹ Íkái am jíkkajisuk, jü Jesús ejemplota ámeu yétchak, Jerusaléni kaa mékka ä anei béchibo. Bempo éntok inel éiyay: Jü Diosta reyataka nésahueu én ími horapo abe yepsa.
¹² Huanäi inel ámeu jiaahua:
 —Senu yoreme yáura usiarimmak huéeritaka ím aaney. Huanäi mékka senu buiárau bíchaa siika, ámani reytu báreka, chúkula éntok ábo nótti báreka.
¹³ Huanäi béja sim báreka, guoj mamni ä tekípanualerom núnuk. Yún tómita nátepola am mákkak, inel ámeu jíaka: “Íkarem tómita tekípanuatua ín yepsäu tájti.”
¹⁴ Të jume áma pueblopo joome katim ä huáatiy. Huanärim genteta náu tójaka áa sáu am jaasek nokta huériame, inel áu jákari: “Katte íkái ito béppa yáuttu íaa.”
¹⁵ Huanäi béja áapo nótteka, juka yáurata mabetchulataka, am núnutebok huame ä tekípanualerom jume tómita nülame, am jüneria báreka jáchin machisi am tekípanuakähui.
¹⁶ Senu bát áu yepsak, inel jákari: “Señor, jü em tómi, guojmamnik áa béppa koobak.”
¹⁷ Huanäi áapo inel áu jiaahua: “Türi, tüise ára sáutu; jum ilikkiku tüisi em tekípanuakä béchibo, guojmamni pueblommehué yáuratunake.”
¹⁸ Senu júchi áu yepsak, inel jákari: “Señor, jü em tómi mamnik áa béppa koobak.”
¹⁹ Huanäi íau kët inel jiaahua: “Empo kétchi mamni pueblom béppé yáuttunake.”
²⁰ Senu júchi áu yepsak, inel jákari: “Señor, ími óorek jü em tómmi; payumpone kutti ä súmmak,
²¹ bueitukne enchi májhuey, em yórem juénatukähui, kaa em ják óreri nunüye tíaka, kaa em echakáu júne tobotoboktiá tíaka.”

²² Huanäi jü rey inel áu jiaahua: “¡Empo kara sáutu! Juka nokta em tempo yeu sikamta, júkãine emót kúaktianake. Túise jüneiya nee yorem juénatukähui, kaa ín ják ëriari ín nunüyëhui éntok kaa ín echakápo nee jita tobotoboktiähui.

²³ Jatchiakasu ¿jüntukë kaa juka ín tómi bancopo óorek, én juka bancotane yore bebejtüäu mabet éyey?”

²⁴ Huanäi jume áma anemueu inel jiaahua: “Juka tómitem ä mák-ri ä úhua; juka guojmamni tómita áa béppa kobalatem ä mákka.”

²⁵ Bempo éntok inel áu jiaahua: “Señor, béja juka guojmamni tómita jípure.”

²⁶ Áapo éntok inel am yómmiak: “Inelne enchimmeu jiaahua, hua jita jípureme júchi huatek máktunake; hua kaita jípureme éntok, hua ilikkik ä jípureü júne ä úhuaatunake.

²⁷ Éntok két huame nee béj-reka kateme, jume kaa áme béppa nee yäuttu iaame, jümëi éntok inohuem am huéria. Huanärem ín bichápo am kóba chúkta.”

*Jesús tüisi mám tájtirihuaka buere joära Jerusaléniu kibakek
(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)*

²⁸ Íkãi noksuka, bát kíktek buere joära Jerusaléniu jikau böochi.

²⁹ Béja abe huame pueblommeu yepsaka, Betfagéu éntok Betaniahui, jü káhui Oliivo téamta náapo aneka, guoyim ä discípulom áman jaasek,

³⁰ inel ámeu jíaka:

—Huä pueblou ito beu kaa mékka kátekamtahuem nóite. Áman yájakem buruta áma chákamta téunake; kaabe jee át jote. Akem ä búttiaka, äbo ä huéria.

³¹ Jábeta enchim temajek jita béchibo enchim ä búttiähui, ínëlem áu jiauna: “Jü Señor ä huátia.”

³² Jume ä discípulom sájaka, ä téuhuak, Jesústa am téjhuaakápo bénasi.

³³ Huanäi juka buruta am búttiay jume ä áttiakame am temajek, inel ámeu jíaka:

—¿Jatchiakem juka buruta butbúttia?

³⁴ Bempo éntok inel jiaahua:

—Bueítuk jü Señor ä huátia.

³⁵ Huanärim Jesústau ä nüpak. Jume bem sánkomim burutat óreka, Jesústa át jikat yéttchak.

³⁶ Huanäi ä huë pámani jume sánkomim áapat guötiasakay.

³⁷ Béja áman jëla kóm kateka kahui Oliivo ti téhuaakapo, sime jume ä discípulohuam áa sáu kateme chay táytek, al-leaka éntok Diosta úttileka, jume jauhuey kaa bíbithuame bem bíchakä béchibo.

³⁸ Inëlim jiaahua:

—Yörisi maachi, jü Rey Diosta téhuampo itou yepsame! ¡Yánti jíapsihuame áman téhuekahui, éntok lóoria jikachi!

³⁹ Huanäi huate pariseerom jume genteta násuk aneka áu inel jiaahua:

—Maestro, em discípulome chay yáatiria.

⁴⁰ Áapo am yómmiak, inel jíakari:

—Enchimmeune inel jiaahua, ímëi kaa jíaleyo, jume tétam chay táytinake.

⁴¹ Béja kaa mékka áman huéeka, juka buere joära Jerusalénta bíchaka, áa béchibo buaanak,

⁴² inel jíaka:

—¡Empo júneátek kía íari em taahuarit junne, jítasu hua yánti jíapsihuamta yore mákka! Të én huári ésoni, éntoke kara ä bitcha.

⁴³ Enchimmehuim huéye jume taahuarim, jume enchi omtíame enchi kóräituanake. Huanärim enchi kóntiaka nate chíkola émou kimunake.

⁴⁴ Huanärim buíau enchi tátabnake; jume em úsim éntok simeta juka em áttiak, kaitapo ä tahuarianake. Kaita téta nat béppa joka tahuuanake, kía juka émou bíttuata, enchi jínëunakemta kaa em ä mabetakä béchibo.

*Buere tiöpopo jita nénkirom yeu jaahuakame
(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)*

⁴⁵ Huanäi tiöpopo kibakeka, jume áma jita nénkame éntok jita áma jínnume päkun yeu am bep táytek,

⁴⁶ inel jíakari:

—Júnel jöjteri: “In kári Diostau áma nok béchibo”; të eme lak-roonim áma éusu béchibem ä jípure.

⁴⁷ Huanäi chíkti táapo tiöpopo am majtiay; të jume tiöpopo nésahueme, leyta am mamajtiame, éntok jume yoremem jum pueblopo chë yörihuame, ä mëbäreka jiba éiyay.

⁴⁸ Të kaitachim jiahuite máchiakay, bueïtuk sime jü génte tüisim át suaka ä jikkajay.

20

Jü Jesústa yäura

(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

¹ Séjtul táapo Jesús jum tiöpopo juka genteta am majtiayo éntok tü nokta yore jinëuhumta bétana huémta ámeu am nookay, ámam náu yájjak jume tiöpopo tékiakame, jume judíom leyta mamajtiame, éntok jume ou yoiyöturim.

² Huanärim ínel áu jiaahua:

—Itomë téjhua, ¿jábeta téhuamposë íkái johua? O, ¿jábe yäurasu íkái licenciata enchi mák-la?

³ Jesús éntok ínel am yómmiak:

—Ínapone két senu huémta enchimneu nátemajnake. Nechem ä yómmianake:

⁴ ¿Jábesu juka Juanta ábo bíttuak ä batónakë béchibo? ¿Dios, o jume yoremem?

⁵ Huanärim bempo náu nok táytek, ínel jákari:

—¿Jáchinsutä yómmianake? Ítapo Diosta bétana huéiye ti ä yómmiako, ínel itou jiaunake: “¿Jatchiaka jüntukem kaa ä súsualek?”

⁶ Yóremraata bétana huéiye, jü pueblo itom mamaasunake; bueïtuk sime juka Juanta profetapo ä täyay.

⁷ Huanärim kaa emo jüneä tíaka taahuak, jábeta juka Juanta yäurata ä mák-latukähui.

⁸ Huanäi Jesús ínel ámeu jiaahua:

—Ínapo jüne kaibu enchim téjhuaanake jita yäurata nee ä licenciakähui.

Jume tekipanualero jujuënam ejemplo

(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹ Sep íkái ejemplota ámeu nok táytek jume géntemmehui:

—Senu yoreme párasim eechak, yorem tekipanualerom ä réhuak. Huanäi mékka jákun buiárau bíchaa siika éntok bínhua áman aane.

¹⁰ Huanäi béja juka éta chúpey, senuk ä sáhuëu áman jaasek huame tekipanualerom-mehui, juka áma chúpemta ä jájamëu ámeu ä au sáhueka. Të bempo tüisi ä bépsuka, kaita ä mákaka ä simtuak.

¹¹ Huanäi jü éta áttiakame júchi senuk ä sáhuëu áman jaasek. Íkärím éntok, buere áusuka kéchim ä bépsuka, kaita ä mákaka ä simtuak.

¹² Júchi béja bájim huëpo senu ä sáhuëu áman bíttuak; íkärím júchi kókosi ä yáaka pákun yeu ä béebak.

¹³ “Huanäi jü huaj éta áttiakame ínel jiaahua: “¿Jítasune jüntuk én yáanake? Juka ín úusi chë ín nákéune én áman bíttuanake; jamak jünem íkái bicháteko ä yörinake.”

¹⁴ Të jume éta suayame ä bíchaka, náhuim nookak, ínel jákari: “Íri jü sime ettamak tahuaseka huéeme. Atä ménake. Huanäi jü echi itom mámpo tahananake.”

¹⁵ Huanärim huajpo pákun yeu ä tójaka, ä mëak.

Huanäi Jesús am natemajek:

—¿Jáchisu jüntuk am yáanake jáni, jü páras éta áttiakame?

¹⁶ Ábo sika sime huame tekipanuaerom súaka, huanäi ä buía tábuik ä máknake.

Huanärim bempo íkái jikkajaka, ínel jiaahua:

—¡Dios áapo itom áma yeu huíknake!

¹⁷ Të áapo am bíchaka, ínel jiaahua:

—Huanäi ¿jáchisu jüntuk jiau báare jáni jü jiojteri? Ínel jiaka:

Jume káríta joame jü téta bem omoutekähui,

huári téta tua jum ejkinapo káata naatenäpo huéiye.

¹⁸ Kía jábe jüne huári tétat huéhekame, chíbela kóttinake; jüri téta éntok jábetat kóm huécheke, tókti ä jótanake.

Jume impuestom béttuahuame

(Mt. 21:45-46; 22:15-22; Mr. 12:12-17)

¹⁹ Jume tiöpopo tékiakame sáhueme, éntok jume judíom ley am mamajtiame Jesústa buj bábarekay huámi horapo, bueïtukim át jünëiak bempörím bétana ä nokakäu juka ejemplota ä yechakähui. Tem juka genteta májhuey.

²⁰ Huanärim éhuil huatem áu jaasek, tü yóremem bénasi emo am nü sáhueka, áamak ejtejhuaa jita nokpo júne yáurata béj-reka huëpo ä jaatia báreka, yáuratau ä nätua báreka.

²¹ Huanärim ä nátemajek, ínel jákari:

—Maestro, júneate tua juka lütüriata enchi nokähui, éntok huéchiasi enchi am majtiähui, kaabeta áma yeu púaka juka Diosta böo lütüria em majtiähui.

²² Itome tejhua: ¿jachu ítapo juka rey Césarta jume impuestom mákpo yúmala, jehui o ée?

²³ Të áapo, ámet jünéaka jáchin am jiau báreka júkai am nokähui, ínel ámeu jiaahua: —¿Jatchiaka eme junéli nee huíte cháaria áma nee tátab báreka?

²⁴ Huépul tómitem nee bíttua. ¿Jábesu íkai pújbak, éntok jábesu am téhuak jume áma jjofterim?

Huanärim ínel ä yómmiak:

—Bueítuk jú César.

²⁵ Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—Juka Césarta áttia Césartem ä mákka; juka Diosta áttia éntokem Diosta ä mákka.

²⁶ Huanärim kaitachä jaatia máchika taahuak, jita nokpo júnem kara ä jaatiay, jú genteta jikkajäpo. Áachim guómtilataka taahuak, ä jikkajaka jáchin am nok yómmiakähui. Huanärim kaa jáleka taahuak.

Júchi jábitehuamta bétana nátemaijhuame

(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

²⁷ Huanärim áma yájjak huate saduceom, jume kókkolam júchi jábitenakeu kaa súaleme. Huanärim ä temajek:

²⁸ —Maestro, jú Moisés ä jjofteri tö sikäpo ínel jiaahua: Senu yoremta ä jubiahua tö mukuk áa bétana kaa usim jípurek, ä sailahuatuk ára ä nüye huaka jámut jókoptulata, usim áachä jípunaké béchibo ä saihua mukukamta béchibo.

²⁹ Bueítukim ími aaney, guoy búsanika emo sailaka. Huä bát huéeme juubek; të muukuk, kaa üuseka.

³⁰ Jú ä saila áa sáu huéeme juka jámutta tö kókkota nüka. Huanäi két muukuk, kaa üuseka.

³¹ Huä bájim huëpo júri kéchá nüka. Júnéli sime jume guoy búsanikam ä juubek, éntokim kókkok, kaa usim át jípureka.

³² Chúkula éntok két jú jámut muukuk.

³³ Huanäisu júnakoy jum kókkolam jábitëpo, ¿jábesu júntuk hua tua ä jubnakeme? Bueítuk sime jume guoy búsanika ä jubekay.

³⁴ Huanäi jú Jesús ínel ámeu jiaahua:

—Ímí ániapo jume óhuim jujube; jume jáamuchim éntok kukuna.

³⁵ Të huame tüisi tahualame, áman téhuekau yúmakame éntok kókkolam jábitehuamta jájamekame, ámani kaabe emo jujube, nim kaabe kukuna,

³⁶ bueítukim kara júchi kókkoka tahuanake; ángelesim bėnanakemme. Kókkolam násuk bem jábitekä béchibo, Diosta úusimtunakemme.

³⁷ Áapo, jú Moisés junne, jum ä jjofteripo jú zarza béetemta bétana ä nokäpo, itom ä téjhua kókkolam júchi jábitenakéhui. Huämi ínel jiaahua: Jú Señor Áapo Abrahamta Dios, éntok Isaacta Dios, éntok Jacobta Dios.

³⁸ Bueítuk Dios kaa kókkolammeu Dios, ál-la jápsammehui; bueítuk áapörik béchibo simetaka jápsa.

³⁹ Huanäi huate judíom ley am mamajtiame ínel jiaahua:

—Maestro, huéchiasë ä nookak.

⁴⁰ Kaitam éntok áu nátemaj péaka taahuak.

¿Jábesä üusek juka Cristota?

(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

⁴¹ Jesús ínel ámeu jiaahua:

—¿Jáchisuntukim juka Cristota Davidta úusi tíiya?

⁴² Bueítuk David Salmompo ínel jiaahua:

Jú Señor ín Señorbeu ínel jiaahua:

“In bátam bėtanë yejte,

⁴³ jume enchi béj-reka kateme em guókim bėtuk ín tójäu tájti.”

⁴⁴ ¿Jáchisu júntuk jú Cristo Davidta úussitunake, áapörik Davidta áu ä Señor tíáteko?

Jesús jume judíom ley am mamajtiame nátuaka nookak

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54)

⁴⁵ Síme Pueblo ä jikkajay, huanäi Jesús ä discípulommeu ínel jiaahua:

⁴⁶ —Jume judíom ley am mamajtiame bétana, tüisem emo suaya. Tüisim ä musäule juka tettebek bem sánkonakèhui, áman pláazapo yörisi bem tetebotuahühui, jum tiöpopo bát bankommet bem jonakèhui, éntok jum jjiibuáhuápo jume bankom bát jokammet bem jotenakèhui; tüisim ä básule.

⁴⁷ Jume jámut jókoptulame símeta ili bem jípurèhuim am üuhuaka, bempola jíba ä nüye, éntok bem kaa túhua yáarim éso báreka bínhua Diostau buabuana. Ímèi ínel jume chë jikot máchiraata mabetnakeme.

21

Jü jámut jókoptulata limojnari

(Mr. 12:41-44)

¹ Jum tiöpopo Jesús jume yún tótomekame bitchak, jum kajapo tómitam joayo, limojna tómita öorehuápo.

² Huanäi senu jámut jókoptulata tüisi poloobeta bitchak, guoy ili cobre tómita áma ä joayo.

³ Huanäi ínel jiaahua:

—Lütüriapone ínel enchimmeu jiaahua, i jámut jókoptula póobe símem béppa chë yún ä nénkak;

⁴ bueítuk síme jume huate áma ä öorek, Diosta ofrenda béchíbo, juka nakulia ámeu yeu bílata. Të ápo ä poloobétukä násuk junne, símeta ä jípurèu ái ä jíapsinakeu áma öorek.

Jesús juka tiöpota tátabnä bétana nookak

(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

⁵ Huate jü tiöpota bétana náu ejtejhuy, uyorisi ä bíttu bétana téta ujoyorimmea ä yáari béchíbo, éntok huate jítasu jáni áma Diostau náikiaritayi. Huanäi Jesús ínel ámeu jiaahua:

⁶ —Taahuari yúmanake íkái símeta enchim bícháu tátabnähui. Kía huépul téta júne kaa nat béppa joka tahuanake.

Jume señalim ániata lütiseyo

(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)

⁷ Huanárim ínel ä temajek:

—Maestro, ¿jahueysu ayunake íri? ¿Jíta señalsu ayunake íkái huéé báareyo?

⁸ Jesús éntok ínel jiaahua:

—Jítachem suuhua, kaabe enchim báitáunake. Bueítuk búruka yáijnake ín téhuampo, ínel jíaka: “Ínapone jü Cristo”, éntok ínel jíaka: “Íri ájária jü taahuari.” Të eme katem am guoajanake.

⁹ Éntokem juka nássuahuatma bétana nokhuay jikkaijnake. Éntok genteta emo béj-reka emo tóboktiay, katem guómte; bueítuk jíba íri bát huéenake; të kee jee yuuma, juka ániata luutinakèhui.

¹⁰ Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—Jume naciónim huate naciónim béj-reka emo tóboktianake; jume reyim éntok huate reyim béj-reka náassuanake.

¹¹ Jü buía buere áu yoyoonake; tüisi tébaatunake; génte éntok máujnake. Kókoa ayunake kía ják junne; jum téhuekapo éntok buere señalim ayunake.

¹² “Të símeta íkái kee huéy, enchimim buíjnake, éntokim enchim guojajanake. Huanárem sinagogammeu yeu tóijna, éntokem páttiana cárcelimpó. Reyimmehuem yeu tóijna, éntok gobernadorimmehui, ín nésahui enchim jo bárè béchíbo.

¹³ Íri enchimmeu huéenake enchim ino bétana túhuata ámeu noknakè béchíbo.

¹⁴ Katem át obisi éiya enchim jíapsipo, jáchin o jita enchim noknakeu emo jínëu báreka.

¹⁵ Bueítuk ínapo huaka nokta enchim téjhuaanake, éntok jünëehuatma enchim miknake. Huámakirim béja am kóba jáptetuanake; karam enchim nok béj-reka tahuanake.

¹⁶ Të kía enchim áchayim junne, enchim sailam, enchim huahuajim, éntok enchim amiigom yáura mámpo enchim jóanake. Huatemim enchimmak kateme súanake;

¹⁷ símetaka enchim kujti érianake, ín nésahui enchim jo bárè béchíbo;

¹⁸ të hua huépul chonita jünem kaa tárúnake.

¹⁹ Yánti enchim jíapsá béchíbem yónake, yü jíapsi béchíbo.

²⁰ 'Eme béja juka buere joära Jerusalénta sontarommea kóntiata bichäteko, jüneäem läuti ä tátabñahui.

²¹ Huanäi jume Judea buiärapo aneme éläpom káhuui huáttinake. Huame Jerusalémpe aneme éläpom áma yeu kannake; huame bem et buiäpo aneme kaa áman nóttinake.

²² Bueituk ímëi jume taahuarim jikot máchiraata ámet huéenakëhui, simeta ä jiojteri jiäpo áman yeu chúpanake.

²³ ¡Poloobesitomme, huame abe äasoame, éntok huame ili usim ujüume huamechí taahuarimmechi! Bueituk tüsi jikot máchira huéenake ímí ániäpo; Diosta omtira iri pueblota béppatunake.

²⁴ Ejparammeyim mëna. Huate pereesomtaka núk sákana, sékána buiärau bíchaa. Huanäi béja jü Jerusaléntat jume kaa judíom át cheptisunake, jume kaa judíom tiempota yumäu núkisi.

Jáchin jü yoremta üusi yebijnakëhui

(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

²⁵ 'Huanäi jum täapo señal ayunake, éntok mechapo, éntok chókimpo; jum buiäpo éntok jume naciónim jikot éenake, éntokim guómtilatata annake, hua máusi machisi bahueta omtëu jikkajaka, éntok jume máarem.

²⁶ Huä génte máuj kókkonake, hua ím ániäpo huéenakemta bíchaka; bueituk hua téhuekapo úttiära ayukame júne áu yoyoonake.

²⁷ Huanärím ä bínnake, juka Yoremta Üusi, namupo yepsamta ä lóoriamaki, éntok ä úttiäramaki.

²⁸ Íkái huée táytekem emo óusi éetua, éntokem jikau kóbate, bueituk enchimneu jëla ansime jü tü taahuari Diosta bétana enchim jínëuria.

²⁹ Két íkái ejemplota ámeu yétchak:

—jukem chuna óguotat suuhua, éntok kía täbui júyatat junne.

³⁰ Béja jume ili sáhuam yeu basihuey, emem jüneenake, juka tebuj-riata yebijnakeu kaa mékka bëyëhui.

³¹ Júnëli két eme, íkái jita huémata bichäteko, jüneenakeem itou jëla ä ansimëhui, juka Diosta reyataka ímí nésaunakëhui.

³² 'Tua lütüriapone ínel enchimneu jiaahua, síme iri huéenake, kee juka genteta én huémata luteyo.

³³ Jü téhueka éntok jü buíya luutinake, të ín noki jíba bénasi huéenake.

³⁴ 'Emóem suaya; katem juka enchim japsi námakasi johua, kaa huéeläpo jibuáhuamtay éntok vino jihuamtay, éntok buere kaa yúmahuamtayi, kaa huakái taahuata enchim jaatianakë béchíbo kaa ínel enchim éäpo.

³⁵ Bueituk huiteriy am choilakamta bénasi áme béppa huénnake, jume síme ímí buiäpo anemmechi.

³⁶ Katem kótche. Jíba yü tutti Diostahuem nokaka jiápsa, iri huéenakemta bétana enchim áma yeu yorenakë béchíbo. Júnëlem kaitat jáchin éaka, Yoremta Üusi bíchäpo emo yeu jábuanake.

³⁷ Jesús jum tiöpopo taahuapo am majtiay; tukaapo éntok káhui Oliivo ti téhuaakamtau bíchaa sisimey.

³⁸ Kethueytana éntok síme génte áu náu yayajay, tiöpopo ä nok jíkkaj báreka.

22

Náu nok tütehua Jesústa mëe béchíbo

(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)

¹ Béja kaa jaikika bëyey juka buere pajkota yúmanakëhui, jume páanim kaa levaduuraka buabuáhuáhui, pájcuat ti téhuaakame.

² Jume tiöpopo tékiakammeu chë nésahueme, éntok huame leyta am mamajtiame át tekipanuy jáchin juka Jesústa bem mëtebonakëhui, bueitukim juka genteta májhuey.

³ Huanäi jü Satanás Judastat kibakék, hua Iscariote ti téhuaakamtachi, hua dooce apóstolimmak náikiatukaihui.

⁴ Íri huame tiöpopo tékiakammeu chë nésahuemmeu nookak, éntok huame yáuchimneu tiöpota suayammehui, jáchin juka Jesústa bem mámpo ä tóijnake bétana.

⁵ Bempo al-leaka taahuak, éntokim tómita ä mák rókaka nookak.

⁶ Áapo béja júkái yáa rókaka taahuak. Huanäi át tekipanua táytek, jáchin ayuka kaa büru genteta bíchäpo bem mámpo ä tóijnakëhui.

*Señorta Santa Cena jo nésayhuame**(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)*

⁷ Jü taahuari páanim kaa levaduuraka buabuähuäu yuumak, huaka ili kabarata át menähui, pájcuá ti téttetuaahuame.

⁸ Huanäi Jesús juka Perotau éntok Juantau ínel jiaahua:

—Ámanem sájaka juka abe jëla itom buänakeu yáabo, pájcuata.

⁹ Bempo éntok ä temajek:

—¿Jákusë itom ä yáa ía?

¹⁰ Jesús éntok ínel ámeu jiaahua:

—Huam pueblou kimütekem senu yoremta bínnake, sótöpo bäam huérimta. Áa säukem kaate, ä jóau ä kibakeu tájti.

¹¹ Huanärem jü jóakamtau ínel jiaunake: “Jü Maestro ínel nokta émou bíttuak: ¿Jáksu jüntuk káttek, jü káari juka pájcuata áma buä béchibo ín discípulommaki?”

¹² Huanäi áapo enchim ä téjhuaanake, juka cuartota buëuruk jikat kátekamta béja tüteta. Huämírem ä yáanake huaka itom buänakëhui.

¹³ Bempo éntok áman sájaka ä téhuak, juka simeta Jesústa am téjhuakä bénasi, éntokim ä yáhuak, pájcuata bem buanakëhui.

¹⁴ Juka horata yúmak, jü Jesús jume apóstolimmak mesau yejte.

¹⁵ Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—¡Tepane íkái pájcuata enchimmak bua péiyay, ketune kee jikot nee yáahuayo!

¹⁶ Bueítukne ínel enchimneu jiaahua, kanne júchi pájcuapo jibuänake, júnakoy jübua áman Diosta chë yótaka ä kátekäpo áu ä chúpau.

¹⁷ Huanäi juka vaasota nüka Diostau baisásuka ínel jiaahua:

—Ikärem nüka nachä näikimte;

¹⁸ bueítukne enchimneu ínel jiaahua, kanne júchá jínake, íkái páraj taka báhuata, júnakoy jübua áman Diosta chë yótaka ä kátekäpo äbo kóm ä yepsayo.

¹⁹ Chúkula jume páanim nüka, Diostau baisásuka, ámecham näikimtek, ínel jíaka:

—Íri jü ín takahua enchim béchibo nénkitunakeme. Íkärem johua, inou enchim huáatinakë béchibo.

²⁰ Két jiba ánëli, chúkula jibuásuka, juka vaasota nüka, ínel jíakari:

—Íri vaaso ínel jü bemelasi Diostamak nokta náu yáarime; ín ójbo guótekamtay béjhuata jipunake, enchim béchibo guótekame.

²¹ “Të én ín mesapo ínomak aane, jü nee nénkinakemta mámmam.

²² Tua lútulay jü Diosta Úusi jiba huéesime juka áa bétana näikiarita jiäpo ámani; ¡të tepa jikochia huäri yoreme jü bem mámpo ä tójinakeme!

²³ Huanäi bempo emom temaj táytek, ä jábétukähui jáni hua ä nénkinakeme.

Jábeta chë yöpo tahuanakëhui

²⁴ Huanärim náu nok nássua táytek, jábeta chë yöpo tahuanaränhui.

²⁵ Të áapo ínel ámeu jiaahua:

—Jume naciónimneu reyim tüüsim buéresi emo nésaule simem béppa, éntok síme jume géntemneu yäuchim áme béppa nésahueme, huamerim ínel tü yöremem tíiya.

²⁶ Të eme kaa junëli emo nüname. Ál-la hua chë yöpo áu jipureme, usi jübua yötu sáyhuamta bénasi áu érianake; hua nésahueme éntok, két sáyhuamta bénasi áu érianake.

²⁷ Bueítuk, ¿jábesu jü chë yörihuame, hua mesau yejteka jibuáme, o buáhuamta áu totojame? ¿Jachu kaa lütüriapo ájária hua mesau kátekame? Të ínapo enchim násuk aane, hua sáyhuamta bénasi.

²⁸ “Eme ámëria huame jiba ínomak aneme, huam jikot máchiraata inou sikäpo.

²⁹ Ínapone ínëli enchim ä mákka, juka rey nésauta enchim jipunakëhui, ín Átchay nee ä mákakä bénasi,

³⁰ enchim huam ín mesapo ínomak jibuanakë béchibo éntok ínomak jínakë béchibo ín reyataka nésahuemo, éntok huam yörisi machiku joteka jume dooce Israelta üusimmet yeu kat-riammet nokta enchim chúpanakë béchibo.

*Jesús, Perota kaa ä täya tía bétana nookak**(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)*

³¹ Ínel két jiaahuak jü Señor:

—¡Símon, Símon, áachë suuhua! Jü Satanás enchim áula, tirijkom yoohuä bénasi naa múksi enchim emo bít íaaka;

³² të ínapo enchí nok-riak Diosta em súalëu kaa émou bínakë béchibo. Empo éntok nóttekáttek, jume émomak huérimneu nooka, óusi am éenakë béchibo.

³³ Peero éntok ínel áu jiaahua:

—Señor, huittine eiya cárceliu ín huéenakē béchibo, éntok émomak ín muknakē béchibo.

³⁴ Jesús éntok ínel áu jiaahua:

—Peero, émoune ínen jiaahua, éni kee juka tótorórata kusey, baisē kaa nee emo täya tíanake.

Jesústau jikot máchira áu yúmase

³⁵ Huanäi jü Jesús am temajek:

—Júnak nee enchim yeu jaaseko kaa morraaleka, kaa tómeke, éntok kaa bochaka, ¿jachu jita enchimneu bēka?

Bempo ínel au jiaahuak:

—Kaita.

³⁶ Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—Tē én ál-lem hua morraalim jípureme am huérianake, éntok juka tómi bóosata; hua kaa ejparam jípureme ä kapam nénkaka am jinnunake.

³⁷ Bueitukne ínel enchimneu jiaahua, inot chúpatunake hua jiojteri ínen jíame: “Jume juēna yórememmak náikiahuak.” Bueituk síme hua ino bétana jiojteri chúpanake.

³⁸ Huanäi bempo ínel jiaahuak:

—Señor, ími guoy ejparam óorek.

Huanäi áapo ínel ámeu jiaahua:

—Júmema túri.

Jesús Getsemanípo oraciónta yáuhuak

(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

³⁹ Huanäi Jesús Oliivo káuta kátékäu bíchaa siika, jíba ä aánē bénasi. Jume ä disciípulom éntok ä guojaasek.

⁴⁰ Áman yepsaka ínel ámeu jiaahua:

—Diostahuem oraciompo nooka, kaa jum jiohilahuápo huet béchibo.

⁴¹ Huanäi Jesús ili mékka bíchaa siika, tétata jímä bēmu. Huanäi tónommia kíkteka, Diostau oraciompo nookak,

⁴² ínel jíakari:

—In Atchay, empo ínel íäteko, ímēi báam kókosi in ínnēnakeu, nechē ä táktiria kaa ín am jínakē béchibo. Tē kaa ín ä huáatiápo ámantunake, ál-la em ä huáatiápo ámani.

⁴³ Huanäi ángel áu yeu machiak téhueka bétana, úttiata ä mák báreka.

⁴⁴ Huanäi tüisi jikot aneka, chēhuasu úttiaka Diostau oraciompo nookay. Huanäi jü ä báarrútti kia ójbo ténasi chákteka buíau tájti kóm huáttey.

⁴⁵ Huanäi Diostau oraciompo noksuka kíkteka, ä disciípulomneu bíchaa siika. Huanäi kócheme téhuak, bueituk kaa al-leerimnea yetem ámet huéchilatukay.

⁴⁶ Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—¿Jatchiakasem kótche? Jotekem, Diostau oraciompo nooka huaka enchim jioptua báaremta kaa enchim ä yúmanakē béchibo.

Jesús preeesotaka núk sákahuak

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Jesús ketune nookay, juka genteta juebenak áma yájako. Huä Judas ti téhuakame, jume dooce ä disciípulommak náikiatukaíhui, ámepat huéiyey. Huanäi Jesústau rúkteka ä besiito bábarek.

⁴⁸ Huanäi Jesús ínel áu jiaahua:

—Empo Judas, ¿jache besiitoy ä nénka, juka Yoremta Üsi?

⁴⁹ Jume áamak aneme juka huéé báaremta bíchaka, áu ínel jiaahua:

—Señor, ¿jachute ejparamnea kókosi am yáanake?

⁵⁰ Huanäi huépúlaka juka tiópopo chē nésahuemta sáhuēu mámäkoka nákam báta bétana huéeme ä chúktiriak.

⁵¹ Huanäi Jesús am yómmiaka ínel ámeu jiaahua:

—Akem am tójja, bējja.

Huanäi Jesús hua náka chúktiahuakamtat mámtēka ä tütek.

⁵² Huanäi Jesús jume tiópopo nésahuemneu éntok tiópota suayamneu yáuchimneu, éntok ou yoiyóturim pueblou yeu púarimneu, áman ä nübokamneu ínel jiaahua:

—¿Nee lak-rontukä bénasi eme eparaka éntok kúkutaka inou yeu sájjak?

⁵³ Huam tiópopo chíkti táapone enchimmak aaney. Kía júnem inou kaa mám rúttukteka nee jaatiak. Tē ikái horata, eme ä áttiak; jü kaa máchiraa nésahue.

Jü Peero juka Jesústa báisi kaa áu ä täya tíiya

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Huanärim Jesústa pereesoteka, ä núk sájjak, jü tiöpopo chë nésahuemta jóau bíchaa. Peero éntok mékkäriat ä guojaasey.

⁵⁵ Huanäi jume sontarom tebat násuk náaka, nate chíkola áma jotek. Peero éntok két áme násuk yejtek.

⁵⁶ Të senu jámut jóapo sáyhuame, Perota tájimmeu kátekamta bíchaka, ínel jiaahua:

—Í yoreme két áamak aaney.

⁵⁷ Të áapo “ée” ti áu jiaahua:

—Empo jámmut, kannä täya.

⁵⁸ Chúkula júchi senu ä bíchaka ínel jiaahua:

—Émpë két ámemak joome.

Të Peero ínel jiaahua:

—Ómme, ínapo kaa ájáría.

⁵⁹ Jíba tua senu horata simsuko, tábuika két áu ä täya tíaka nookak, ínel jíaka:

—Tua lútüriapo iri két áamak aaney, bueituk Galiléapo joome.

⁶⁰ Huanäi Peero ínel jiaahua:

—Ómme, kanne júneiya jita em nokähui.

Huärit chäka, ketune áapörik nokaysu, jü tótoröra kukusek.

⁶¹ Huanäi jü Señor kúakteka juka Perotat suuhuak. Huanäi jü Peero jü Señorta áu nokakäubeu huahuaatek, ínel áu ä jíakähui: “Kee juka tótorörata kusey, baisë kaa nee emo täya tianake.”

⁶² Huanäi jü Peero päkun yeu sika tüisi siroksi buaanak.

Jesús bépsuhuak éntok buere áusuhuak

(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)

⁶³ Jume yoremem Jesústa suayame tüüsim ä junneriay, éntokim ä bébbay.

⁶⁴ Éntokim ä puj sümaka, pújbachä bébbay. Huanärim ä nátemajey, ínel áu jíakari:

—Akë ä seetaroa, ¿jábesu enchi bébba?

⁶⁵ Éntok huatek búrukim juénasi ä pújbapo áa bétana nookak.

Jesús judíom yáurau yeu tóijhuak

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

⁶⁶ Yeu matchukim emo náu núnnuk, jume ou yoiyöturim judíom pueblapo yeu píari, jume tiöpopo nésahueme, éntok jume leyta am mamajtiame. Huanärim juka Jesústa bem bíchäpo yeu tójjak. Huanärim ä temajek:

⁶⁷ —Itomë téjhua, ¿empo ájáría jü Cristo?

Áapo éntok ínel am yómmiak:

—Jeehui ti nee jíay junne, kaibem nee súalnake.

⁶⁸ Enchimmeu nee nátemay junne, kaibem nee yómmianake, éntokem kaibu nee búttianake.

⁶⁹ Të én naateka jü Yoremta Üusi juka Diosta simem béppa úttiakame bátam bétana yejtenake.

⁷⁰ Huanäi sep síme ä nátemajek:

—¿Huanäi empo jü tua Diosta Üusi?

Huanäi Jesús ínel ámeu jiaahua:

—Eme lútüriapo nee ájariä tíiya.

⁷¹ Huanäi bempo ínel jiaahua:

—¿Jíta béchibosute testiigom huátia? Ítapote ä tempo ä jikkajak.

23

Jesús Pilatotau yeu tóijhuak

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ Huanäi jü génte juebénaka áu tóboktiaka, Jesústam Pilatotau núk sájjak.

² Huanärim ä nátua táytek, ínel jíaka:

—Íkäite téula, juka naciónta tábuiasi majtiamta. Rey Césarta kaa impuestom mák nésahue. Áapo Cristopo áu nanáikia; junéli éntok áu rey tíiya.

³ Huanäi jü Pilato ä temajek, ínel jíaka:

—¿Jachë empo jume Israelpo judíommeu Rey?

Huanäi Jesús ä yómmiak:

—Empo lútüriapo ínel jiaahua.

⁴ Huanäi Pilato inel ámeu jiaahua jume tiöpopo nésahuemmehui, éntok jume géntemnehui:

—Kaitane juénak át téuhua, i yoremtachi.

⁵ Të bempo chë úttiata johuay, inel jáka:

—Juka genteta síme Judea buiärapo jometa áu tóboktitua jü ä majtiäubeyi. Jum Galiléa buiärapo naateka, éntok jiba ä josimey, äbo tájti.

Jesús rey Herodestau yeu tóijhuak

⁶ Huanäi jü Pilato, Galiléa buiärapo ti jiajhuamta jikkajaka, nátemajek:

—¿Jachu i yoreme Galileo?

⁷ Huanäi jeehui ti áu jiaihuak, Heroodesta nésahuempo joome. Huanäi Herodestau ä bíttuak. Huámechi taahuarimmet éntok jü Herodes buere joära Jerusalémpo aaney.

⁸ Herodes juka Jesústa bíchaka, tüisi al-leaka taahuak. Bínhua naateka ä bíf péiyay. Yún jita áa bétana jikkaj-latukay, éntok kaa jaibu johuamta ä bíchäpo ä yáanakeu ä bíf péiyay.

⁹ Juebénasi ä temajek, të Jesús kaa ä nok yómmiak.

¹⁰ Ámam aaney, két jume tiöpopo tékiakammeu nésahueme éntok judiom ley am mamajtíame. Katim chúktemta nokaka ä nátuay.

¹¹ Huanäi jü Herodes éntok jume ä sontarohuam kía kaitäpo ä bíf táytek. Huanärim ä junneria báreka reyta bénasi ä sánkotuak, bėj-remta éntok ujyorik. Huanäi jü Herodes júchi jü Pilatou ä bíttuak.

¹² Huanärim náu türi táytek Pilato éntok Herodes huäri taahuarit naateka; bueituk bannaatakam kaa náu türiakay, náhuim öomtilatukay.

Jesústat chúppuk, jü noki ä muknakèhui

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18:39-19:16)

¹³ Huanäi jü Pilato jume tiöpopo tékiakammeu yäuchim náu núnuka, éntok huate yäuraata, éntok juka genteta,

¹⁴ inel ámeu jiaahua:

—Eme ikä yoremta inou nüpak, genteta áu ä tóboktituä tíaka; të inapo búrusine ä temajek enchim jikkajäpo; bėjem júneyia kaitane juénak át téuhua, enchim áa bétana ä nátuähui.

¹⁵ Éntok Herodes junne, kialíku itou ä bíttuak. Bėjem ä bitcha; kaita béttesi yáala, juka nokta mukiapo át chúpanaké béchíbo.

¹⁶ Anä bemmuchateboka ä búttiá báare.

¹⁷ Jü Pilato jum pajko táapo huépul peresota butbúttiay, jiba bem ä boojoriapo bénasi.

¹⁸ Të síme jü génte senu huéchiapo huépülay bénasi jijjak, inel jákari:

—¡Pákunem yeu ä huéria júkari, áman ä më béchíbo! ¡Barrabásta éntoke itou ä búttiatebo!

¹⁹ İri cárcelpo jípuhuay. Yäurata bėj-reka huatemmak áu tóboktialatukay jum pueblplo; senuk éntok két mēlatukay. Huäri béchíbo páttiatukay.

²⁰ Jü Pilato juka Jesústa búttiatebo báreka, júchi ámeu nookak,

²¹ të bempo júchi chë kusisi chay táytek, inel jákari:

—¡Kúrusichem ä popontebo! ¡Kúrusichem ä popontebo!

²² Bájikum huépo, jü Pilato júchi inel ámeu jiaahua:

—¿Jatchiaka jita juénaksu yáala? Ínapo kaita át téula mukiapo nokta át chúpnaké béchíbo. Anä bemmuchateboka ä búttianake.

²³ Të bempo jiba júchi chë kusisi chay táytek, kúrusit ä popon nésahueka. Huanäi jü bem jiahuia éntok jume tiöpopo chë nésahueme jiahuia, akim ä yúyüuk.

²⁴ Huanäi béja jü Pilato nokta át chúppak, ä mēna béchíbo bempörim ä aahuäpo ámani.

²⁵ Huanäi béja ä búttiak, juka yäurata bėj-reka huatemmak áu tóboktiakäuta, éntok senuk mēlataka cárcelpo yéchatukäuta. Jesústa éntok bem mámpo yétkhak, bem ä yaa bárēpo áman ä yaa íaka.

Jesústa kúrusit poponhuakä ä mukukähui

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27)

²⁶ Jukam Jesústa huériaaka kúrusichä poponboka, senu yoremtam buíssek, Cireene buiärapo jometa Símon téamta, huasa bétana huémta. Huanärim juka kúrujta ä püaktituaka, Jesústa sáu ä huériutuay.

²⁷ Huanäi génte tüisi búruka pueblplo jometaka áa sáu kaatey, éntok jáamuchim ä buanria sákame, éntokim ä sirok-riay.

²⁸ Të Jesús ámeu kúakteka ínel ámeu jiaahua:

—Jerusalémpo malaríam, katem ino béchíbo buaana, ál-lem enchim béchíbo buaana, éntok enchim úusim béchíbo.

²⁹ Bueítuk taahuari yúmanake, ínel jiaunähui: “Al-leenakemme, jume kaa asoame éntok jume jauhuey júne kaa asoalame, jume kaabeta chítuakame.”

³⁰ Huanárim káhuimmeu ínel jiau táytinake: “¡Ito béppem huátte!” Jume ili júya káhuimmeu éntok: “¡Itomem éssso!”

³¹ Bueítuk jü kúta síarita ínëli joatek, zjítasum áu yáanake jáni jü kúta huakiahui?

³² Guoy juéna yórememim huériay kétchi, Jesústa béucham mëboka.

³³ Áman mukíla kóba káhuí téäu yájakam juka Jesústa kúrusit poponak, éntok huame guoy juéna yóremem áa béuchi, huépülak ä bátam bétana, senuk éntok ä mikóri bétana. ³⁴ Huanái Jesús ínel jiaahua:

—In Átchay, Akë am jiokore, bueítukim kaa júneiya jita bem joähui.

Jume sontarom éntok, juka Jesústa sánko náikimtek. Huanái náhuim ä játek.

³⁵ Jü génte éntok ä bitchay, éntok jume kobanarom júne két ä junneriay, ínel jíakari: —Jume huatem jínëuk. Èn éntok éläpo áu jínëunake, áapo tua jü Cristotuko, jü Diosta yeu púari.

³⁶ Jume sontarom júne ä junneriaka áu rúkteka, báa chibuta ä jítuay,

³⁷ ínel áu jíaka:

—Empo judíommeu reytuk, emoë jínëu.

³⁸ Jü jíofteri éntok ä kóba béppa yáatukay. Griego nokpo jíofteritukay, latínpo éntok hebreopo, ínel jíaka: “Íri ájária jü judíommeu Rey.”

³⁹ Senu juéna yoreme áabeu chákame ä junneria jiaahuay, ínel jíaka:

—Empo jü Cristotukátekë emo jínëu, éntok itom kétchi.

⁴⁰ Të jü senu áu omtaka ínel áu jiaahua jü senukuhui:

—¿Jachë kaa Diosta májhue, empo két jíba alë bénasi jiokot machisi nokta emót chúpilatuk junne?

⁴¹ Lutüriapote ítapo ä innëa, juka tüisi itou johuamta. Kaa tühuatate mabeta juka itom yáaká béchíbo; të í yoreme kaita juénak yáala.

⁴² Huanái Jesústau ínel jiaahua:

—Inohué huáate, béja reytaka äbo yepsáteko.

⁴³ Jesús éntok ínel ä yómmiak:

—Lütüriapone ínel émou jiaahua, enë sep ínomak annake, áman paraisöpo.

Jesús muukuk

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

⁴⁴ Jíba tua béja lúl-la kátekay. Huanái síme ániat kaa machika taahuak, bájim jiäu tájti.

⁴⁵ Huanái jü taa kaa machisi taahuak. Jum tiöpopo éntok, jü cortina násuk áman síutek.

⁴⁶ Huanái Jesús tüisi kusisi cháchayek, ínel jíaka:

—In Átchay, em mámpone juka ín espíritu yétcha.

Ínëli jiausuka muukuk.

⁴⁷ Huanái hua romapo sontaro yäut ikäi bíchaka, Diosta úttileka taahuak, ínel jíaka:

—Lütüriapo í yoreme lútüla jíapsihuamta jípurey.

⁴⁸ Síme jü génte juebena áma aneihui, ikäi ínëli huémta bíchakame, táhuit emo chónaka sájjak.

⁴⁹ Të síme jume Jesústa täyáhuim, éntok jume jáamuchim Galiléau naateka áamak kateihuim, mékkáariat tahuaka ä bitchak, juka huémta.

Jesús mähuaak

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

⁵⁰ Senu yoreme áma aaney, tü yóremtaka entok lútüla jíápsaka, José tí téhuaka, jum pueblo Arimateapo jometaka, Judea buiárapo. Áapo jum judíom buere yáurapo tékiakay.

⁵¹ Íri két juka Diosta reytaka ä nésaunakeu boobíchaihuiy. Kaa ámebeu ä türey, juka jita benak Jesústau am yáakähui.

⁵² Pilatotau sika Jesústa takahua áu aahuak.

⁵³ Kúrusit kóm ä yéchaka, sábanampo ä bitiak. Huanái téta guójöria bemelapo étapopo ä óorek; kaabe áma jee órehuay.

⁵⁴ Huári taahuarit síme huéchiapo óorehuay, bueítuk jü jimyóre taahuari abe naatey.

⁵⁵ Jume jáamuchim Jesústamak áma yáij-latukaihuim Galiléa bétana, ámanim sájaka ä bítchak, jum téta guójöriapo ä maahuakäpo; éntokim át suuhuak, ják ä tekhuakähui juka ä takahua.

⁵⁶ Huanärim bem joau nótteka, yünim jita musála jubak yáuhuak, éntok unhuentom. Huanärim jimyore taahuapo jimyoorek, Diosta leyta ä jäpo bénasi.

24

Jesústa mukilatata ä jábitekähui

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

¹ Lominko taahuata yúmak, kethueysu, jume jáamuchim ä maahuakäpo yájjak, juka báata musálam jubak huériaka bem yáakähui. Huate jáamuchim éntok, ámemak kaatey. ² Huanärim juka téta guójöriata étaporita téuhuak. Jü téta ái páttiari sékána órekamtam bítchak.

³ Huanärim áman kimuka, juka Señor Jesústa takahua kaa áma téuhuak.

⁴ Guómtilamtakam kaachin an máchiakay. Huanärim guoy yoremem bítchak, áme náapo jábuekame bélojkok sánkokame.

⁵ Bempo májhueka, buíau tájti kóm müla chátuk. Huanärim ínel ámeu jiaahuak, jume yoremem:

—¿Jatchiakasem kókkolam násuk juka jiápsamta jaria?

⁶ Kaa ím aane; béja jábitek. Áhuem huáte jita enchimneu ä nokakähui, ketune Galiléa buiárapo aneka,

⁷ ínel jákari: “Tepa jába jume yoremem jujuénam mámpo tóijna jü Yoremta Üusi, éntok kúrusit métunake. Huanäi éntok báij taahuarim huéy mukilatata jábitenake.”

⁸ Huanäi bempo áu huahuaatek, jü Jesústa nokíbehui.

⁹ Huanäi bempo campo santo bétana nótteka, jume once apóstolimneu simeta ikái nookak, éntok jume huatemmehui.

¹⁰ Jume ikái nokta apóstolimneu tójakame: jü María Magdalena, Juana, María Jacobota áiye, éntok huate jáamuchim.

¹¹ Të jume apóstolim ikái nokta kaa ä súaratukä bénasi ä ériay; kíalikum kaa am súaley.

¹² Të jü Peero yejteka, ä máariu bíchaa búitek. Huanäi béja huáijhua kibakeka, jume sánkom bempolaim bítchak. Huanäi juka áman yeu sikamtat bíchaka, guómtilatata ä jóau bíchaa siika.

Jum Emaús böochi

(Mr. 16:12-13)

¹³ Bueítuk huári taahuarichi, guoyika Jesústamak rejteihuim náhuim kaatey, pueblo Emaús ti téhuaakáu bíchaa; once kilómetropro Jerusaléniu taahuay.

¹⁴ Juka simeta áma yeu sikamta, náhuim ä ejtejhuaasakay.

¹⁵ Júnéli náu am nok sákaysu éntok náu am nok nássuay, Jesús ámeu rúktek. Huanäi ámemak boojo táytek.

¹⁶ Të ä bíchaka, jünem kaa jüneiyay ä jábétukähui, bueítuk lútüriata bem jüneríanakeu kee jee ámeu yeu machiay.

¹⁷ Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—¿Jítasem náu ejtejhuaasime, éntok jatchiakasem siroka?

¹⁸ Jü senu ä yómmiak, Cleofas ti téhuaakame. Huanäi ínel áu jiaahua:

—¿Jachu empo jába kaa ími jometaka juka én ími taahuarimmet Jerusalémpo jita yeu sikamta kaa jüneria?

¹⁹ Huanäi áapo ínel ámeu jiaahua:

—¿Jítasu áma yeu siika?

Huanärim ínel áu jiaahua:

—Jü Jesús Nazarenota bétana, bueítuk áapo senu profeetatukay, tua úttiata jípureme jume jita ä joäpo éntok ä nokäpo, Diosta bíchápo éntok síme pueblota bíchápo;

²⁰ éntok jáchin huame tiöpöpo tékiakammeu chë nésahueme éntok itom yáuram nokta át chüppak, ä ménä bétana kúrusichä poponteboka.

²¹ Ítapo ä boobíchaihui, áapörík juka Israelta jínëunakëhui. Éni fári béppa, béja báij taahuarim huéiye, íri simlatata.

²² Të két jume huate jáamuchim ito násuk aneme két itom guómtiak, bueítuk marikaroapom ä maahuakäu nóitek.

²³ Huanärim éntok juka ä takahua kaa áma téaka, itou yájaka itom ejtejhuariak, Diosta ángelesim bénom emo bíchak tíaka. Íméi éntok Jesústa jiapsä tíiya.

²⁴ Jume huate itomak joome áman nóitek, jum campo santohui, ä maahuakäpo. Huanärim jume jáamuchim jáakäpo áman emo ä bíchak tíiya, tërim áapörík kaa bitchak.

²⁵ Huanäi áapo inel ámeu jiaahua:

—¡Tepem kaitat suuhua, éntokem kara jita súale enchim jáápsipo, simeta jume profetam nokakähui!

²⁶ ¿Jachu kaa junëli kókosi áu ä huéenakeu úttiitukay jáni jü Cristotahui, kee jee lóoriau ä kibakeyo?

²⁷ Huanäi béja juka jiojteta áa bétana nokamta ámeu nok táytek, Moiséjta librompo naateka jume profetam librommeu tájti.

²⁸ Jum pueblou bem sájakäu yájaka, Jesús jíba ä böo huéria báarem ténasi ayka.

²⁹ Huanäi bempo kía úttiapo bénasi ä tahuariak, inel jáakari:

—Itomake taahua, emo bia kúpte, jü tää béja áman huéteche.

Huanäi Jesús áman kibakek, ámemak tahua báreka.

³⁰ Huanäi béja ámemak huam mesau káteka, jume páanim nüka Diosta tü eáu ámet chúppak. Huanäi am náikimteka, bempörim miikak.

³¹ Ímüri jume bem pusim étapotuk. Huanärim ä tatáyak, të áapo sep áma kaabétuk.

³² Huanärim inel náu jiaahuay:

—¿Lúttula huépo, jachute kaa itom jáápsipo tájta bénasi ä innëay, itou ä nokayo jum böochi, éntok juka jiojteta itom ä téjhuayo?

³³ Huanäi huämi horapo jáptekam, Jerusalénihuim nóttek. Huanärim jume once discípulommeu éntok jume ámemak anemmeu yájjak.

³⁴ Ímëi inel jiaahuay:

—Jü Señor tua yö éaka jábitek; Símontau yeu machiak.

³⁵ Jume guoyika éntok két am ejtejuariak jita jum böot ámeu sikähui, éntok jáchin emo ä tatáyakähui, jume páanim ä náikimteko.

Jesús jume ä discípulommeu áu yeu machiriak

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)

³⁶ Ketune bempörim íari bétana náu nokay, Jesús áme násuk áu yeu machiriak, inel ámeu jáaka:

—Yánti jápsihuame enchimmaktunake.

³⁷ Huanärim guómtaka éntok májhueka, espíritutam emo bíchá bénasi éiyay.

³⁸ Të Jesús inel ámeu jiaahua:

—¿Jatchiakem guómtila? ¿Jítasa jáni ti emo éetua?

³⁹ In mámamem bitcha, éntok in guókkim. Ínapone ájária. Inochem mámta, éntokem nee bitcha; buéituk jü espíritu kaa tekhuak, éntok kaa óttak, enchim nee bíchápo bénasi.

⁴⁰ Huanäi inel ámeu jáaka, jume mámam éntok jume guókim am bíttuak.

⁴¹ Të bempörim ketune kaa ä súalë béchíbo huame al-leerimnea éntok bem át guómtilamtukä béchíbo, inel ámeu jiaahua:

—¿Jítem buä máchik ím jípure?

⁴² Huanärim kúchu jisobata rébbeik ä mákkak, éntok mumu sítörim.

⁴³ Huanäi am nüka, am buäka bempörim bíchápo.

⁴⁴ Huanäi inel ámeu jiaahua:

—Íkái noktane enchimmeu nookak, ketune enchimmak aneka: Símeta huaka Moiséjta leypo jiojteta ino bétana chúpnakehui, éntok huame profetam libropo jiojteta éntok libro salmomo.

⁴⁵ Huanäi juka jünee huamta am étaporiak, jume jiojteritat am jüneenakë béchíbo.

⁴⁶ Huanäi inel ámeu jiaahua:

—Ínëli jiojteri: juka Cristota jiokot yáanahui, éntok ä muknakähui,

⁴⁷ éntok áapörík téhuampo síme géntemmeu ä noknä bétana, Jerusalémpo naateka, ámeu nokaka bem jápsí kúaktinake bétana, éntok bem Dios bejrim jókörina béchíbo.

⁴⁸ Emem íkái bit-lataka én testiigom.

⁴⁹ Áchem suuhua, ínapone enchimmeu ä bíttuanake, juka in Átchay nokaka enchimmeu ä bíttua-rokakähui. Të ímem taahua, Jerusalémpo, huaka úttiata jikat bétana huémta enchim mabetäu tájti.

Jesús téhuekau jikau siika

(Mr. 16:19-20)

⁵⁰ Huanäi Jesús pákun yeu am núk siika, pueblo Betaniau bíchaa. Huanäi jikau mámtaka, Diosta tü eáu ámet chúppak.

⁵¹ Huanäi Diosta tü eáú ámet chúpasuka, am tö siika. Téhuekau jikau bíchaa núk sákaahuak. ⁵² Bempo chúkula ä yörisuka, Jerusaléniu nótek, tüisi al-leaka.

⁵³ Huanärim tüöpopo jíba aaney, Diosta úttileka entok jikau ä chatchaka. Júnentunake.

Jü Evangelio San Juanta Jiojtekähui

Jü Diosta noki áu yorem yáuhuak

¹ Késam huëpo jü Noki béja aaney. İri Noki Diostamak aaney, éntok ínëli jıba Diostukay.

² İri jü késam huëpo jıba Diostamak aneihui.

³ Sıme ayukamta áapo ä yáala. Kaa áapörık béchıbotuk kaitatu éiyey.

⁴ Áapörıkut aykay, jü jíapsihuame. Jü jíapsihuame éntok, jü yoremem jíapsita machiriame.

⁵ İri machiria tachiriata bënasi kaa machiku béete; jü kaa machiria éntok kara ä tuucha.

⁶ Senu yoreme Diosta bétana äbo bíttuataka ímı aaney, Juan ti téhuaaka.

⁷ İri machiriata bétana nok íaahuaka äbo bíttuahuak, sımem ä súalnakë béchıbo, áapörık huämi.

⁸ Juan kaa jü machiriaturakay; ál-la hua machiriata bétana ä noknakë béchıbo äbo bíttuaturakay.

⁹ Huä tua lütüriapo machiria, sıme yoremem machiriame, ím ániau kóm yebisisey.

¹⁰ Ímı ániapo aaney; Dios éntok ikäi ániata áapörık huam ä yáuhuak. Të huame ímı ániapo joome, katim ä tatäyak.

¹¹ Ä gëntemmu yepsak; ímëi éntok, katim ä mabetak.

¹² Sıme huame ä téhuam súaleme, éntok ä mabetakame, áa bétanam Diosta usiarımtaka taahua.

¹³ Ímëri katim yorem áchayhuariapo usiarim bënna, éntokim kaa ímı buıapo yoremem yeu totomtëpo bënna, éntokim kaa yorem éerim ínel éä béchıbo. Ál-lam tua Diosta bétana yeu yoremtulaa.

¹⁴ Éntok iri Noki áu yorem yáuhuak, éntok ito násuk jíapsak. Éntok ä loriatate bitchak, Áchayta looria huépülay Usiarıtachi. Sıme tua lütüria éntok tühuara át ayka.

¹⁵ Jü Juan áa bétana nookak. Chayeka ínel jiaahua:

—İri ájaria hua ínel áa bétana ín jiahui: Huä chükula ino sáu yebijnakeme, chë nésahue ino béppa, bueıtuk áapo béja ínopat jíapsay.

¹⁶ Éntok jü yún ä jípurëu bétana, nat béppate ä mabeta.

¹⁷ Bueıtuk Moiséjta huámte juka leyta mákhuak, të jü tua tühua éntok jü lütüria Jesucristota huämi, itou yepsak.

¹⁸ Jauhuey júne kaabe Diosta bil-la; ál-la hua huépul Usiari jíbba, tüisi nákhuaame, áapo itom ä täyatuala.

Juan Bautista Jesucristota bétana nookak

(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)

¹⁹ İri ájaria jü Juanta nokakähui, júnak jume júdiom buere joära Jerusalén bétana jume sacerdotem, éntok leviitam áu bíttuahuako, ä temaj-iaahuaka ä jábétukaıhıui.

²⁰ Áapo éntok huıttı nokaka, áu yeu buıssek:

—Ínapone kaa ájaria jü Cristo.

²¹ Huanärim ä temajek:

—Empo, ¿jábësäe júntuko? ¿Jachë Elías?

Huanäi Juan am yómııak:

—Ëe, kanne Elías.

Huanärim ä temajek:

—¿Huanäısu empo hua profeeta yebijnakeme jáni?

Am yómııaka:

—Ëe, ti ámeu jiaahua.

²² Huanärim ä temajek:

—¿Jábësäe júntuko? Itomë téjhua itom äbo sáhuekame júneetua béchıbo.

²³ Huanäi ínel jiaahua:

—Ínapone jü júya ánia bueka päriapo yeu kıkteka chayemta jáhui bënasi jiaahua: “Böotem lütulaik étapo Señorta huéenake pámani” —profeeta Isaiasta jiakä bënasi.

²⁴ Jume áu bíttuahuakame éntok, pariseromtukay.

²⁵ Huanärim ä temajek, ínel jíaka:

—¿Jatchiakasë jüntuk batöa, empo kaa Cristotaka, éntok kaa Elíastaka, éntok kaa profetetataka?

²⁶ Juan éntok ínel am yómmiak:

—Ínapo bäammea batöa; të enchim násuk aane, senu kaa enchim täyähui.

²⁷ Íri ínel jü chúkula ino sáu yebijnakeme. Áapo ino béppa néсахue; katchanne júne áu kóm chátuka, ä bocha huíkyam búttiapo yúmala.

²⁸ Íri áma yeu siika Betábarapo, Jordán bathue mayoa huáitanachi, Juanta batöaipo.

Jesús, jü Diosta Ili Kabara

²⁹ Yokoriapo jü Juan juka Jesústa áu bíchaa huémta bitchak. Huanäi ínel jiaahuak:
—Íri, ájaria jü Diosta ili Kabara, jü én ím ániapo huaka kaa túhua yáarita yore úhuaame. ³⁰ Íri ájaria hua ín áa bétana ínel jíakaihui: “Chúkula senu yoreme yebijnake, ino béppa chë úttiata jípureme; bueítuk áapo ínopat béja jíapsay.”

³¹ Ínapone kaa ä täyay; tëne huári béchibo yepsak, bäammea yore batöaka Israelitameu yeu ä machinakë béchibo.

³² Ínel két jiaahuak, jü Juan:

—Ínapone ä bitchak, juka Espíritu Santota guókouta bénak téhueka bétana át kóm sika áa béppa tahuakamta.

³³ Ínapo kaa ä täyay; të hua nee äbo bíttuakame bäammea ín batónakë béchibo, huári ínel inou jiaahuak: “Huä jábetachë Espírituta át kóm huémta bíchakátek, éntok át ä tahuako, íri ájaria jü Espíritu Santoy yore batöame.”

³⁴ Ínapone ä bitchak, éntokne áa bétana nooka, tua Diosta ä Üusitukä bétana.

Jume kësampo discípulom

³⁵ Yokoriapo jü Juan júchi áma aaney, éntok guoy ä discípulohuan.

³⁶ Huanäi Juan, Jesústa huämi ják hueramay ä bíchaka, ínel jiaahua:

—¡Juyú! ¡Íri ájaria jü Diosta ili Kabara!

³⁷ Jume guoyika Juanta majtiähui, Jesústam jíkkajaka, áa sáu sájjak.

³⁸ Huanäi Jesús amáu remteka áa sáu kateme bíchaka, ínel jiaahuak:

—¿Jítasem jaria?

Bempo éntok ínel áu jiaahua:

—Maestro, ¿jáksë jóuhuak?

³⁹ Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—Bínem kateka ä bitcha.

Huanärim áamak sájjaka ä bitchak, ják ä jóakaipo. Huanärim áamak áma taahuak, huári taahuarichi; bueítuk kúpteka náikim ják jiaahuay.

⁴⁰ Jü Andrés, Símon Perota saila, íri jume guoyim násuk juka Juanta nok jíkkajaka Jesústa sáu sikame.

⁴¹ Íri béja juka Símonta ä sailahua bát téuhuak. Huanäi ínel áu jiaahuak:

—Juka Mesíastate téuhuak —Cristo ti téhuaakamta.

⁴² Huanäi Andrés Símonta Jesústau tójjak. Jesús éntok ä bíchaka ínel áu jiaahua:

—Empo jü Simmom, Jonásta úusi; émpë Cefas ti téhuaanake. (Ímei téhuam éntok Peero tím jiau báare.)

Jesús, Felipeta éntok Natanaelta núnnuk

⁴³ Yokoriapo Jesús Galiléa buiarähui bíchaa sim báreka, Felipeta téaka ínel áu jiaahua:

—Ino sáukë huéiye.

⁴⁴ Íri Feliipe Betsaida pueblo jometukay. Ími két jometukay jü Andrés éntok Peero.

⁴⁵ Feliipe juka Natanaelta téaka ínel áu jiaahuak:

—Béjate ä téula huaka Moiséjta áa bétana huam leypo jjojtekahui, éntok két huam profetam jjojtekäpo, huaka Jesústa, Joséta úusi, Nazaretpo jometa.

⁴⁶ Natanael éntok ínel áu jiaahua:

—¿Jachu Nazaret joárapo jita túhua yeu huée máchti?

Huanäi ínel áu jiaahua jü Feliipe:

—Ábe sika ä bitcha.

⁴⁷ Jesús éntok Natanaelta áu jëla huémta bíchaka, ínel áa bétana jiaahuak:

—Ími aane, jü tua israelita; i óutachi jü ára nókichiria kaita át ayka.

⁴⁸ Natanael éntok ínel áu jiaahua:

—¿Jáchisë nee tatäyak?

Huanäi jü Jesús ínel ä yómmiak:

—Felipeta kee enchi núnuyo, chunam bétuk enchi kátekne enchi bitchak.
⁴⁹ Huanäi Natanael inel ä yómmiak:
 —Maestro, ¡émpë jü tua Diosta Üusi! ¡Émpë jü israelitammeu Rey!
⁵⁰ Jesús éntok inel ä yómmiak:
 —¿Jachë kial chunam bétuk enchi kátekne enchi bitchak ti nee emou jákä béchibo nee süale? Én éntoke juatek chë iäri béppa machik junne bínnake.
⁵¹ Jesús két inel au jiaahuak:
 —Lütüriapone enchimmeu inel jiaahua: Én naateka téhuekatem áu étapomta bínnake, Diosta ángelesim Yoremta Üusi béppa kóm kateme, éntok áa béppa jikau kateme.

2

Jü bóoda Caná Galiléa buiärapo

¹ Báij taahuarim huéy, pueblo Caná Galiléa buiärapo boodatukay. Jü Jesústa áiye két áma aaney.

² Jesús éntok ä discípulom, kéchim áman núnuritukay, jum boodahui.

³ Juka vinota lütek, Jesústa áiye inel áu jiaahuak:

—Kaitam vinota jípure.

⁴ Jesús inel ä yómmiak:

—¿Jítasë ínomak jípure jámmut? Ketune kee jee yuuma, jü ín hora.

⁵ Á áyehua éntok inel ámeu jiaahua, huame áma sáyhuaammehui:

—Simetem áapörík enchim yáa sáhuëu yáuhua.

⁶ Huämi éntok búsan téta sótörim báam béchibo áma mánekay, bem ä boojoriapo bénasi, báam áma jípureka, jume judíom bem sáyhuaaká pámani emo bábaksiahuäpo. Huämi huépul sótópo ochentá o cien litrom báam áma bekiakay.

⁷ Jesús inel ámeu jiaahua:

—Ímëi sótörímëm báammea tápunia.

Huanärim jikau tájti am tápuniak.

⁸ Huanäi inel ámeu jiaahua:

—Ílkkíkëm nüka, jü áma nésahuemtau am huéria.

Huanärim áu am tójjak.

⁹ Huä áma nésahueme éntok, jume báam vinosi ayulame jihueka ä tütürek, kaa jünéaka jákun ä nútukaihui. Të jume áma sáyhuaeme ál-la jüneyay, jume báam jákun bem nükaihui. Huanäi juka jubemta núnuteboka,

¹⁰ inel áu jiaahua:

—Sime yoremem juka vino türík bácham jjíitua; chúkula béja yünam jilatuk, huaka kaa tua türík am jjíitua. Të empo huaka vino chë türík érialatukay, én tájti.

¹¹ Jesús ímëi señaalim bát huéeme yáuhua, jum Caná Galiléapo, éntok yeu ä machiriak juka chë yörisi machik át ayukáhui. Huanäi huame ä discípulom ä süaleka taahuak.

¹² Chúkulam Capernaum pueblou kóm sájjak, Jesús éntok ä áyehua, ä sailahuam, éntok ä discípulohuam. Huämírim kaa jaiki táapo áma aaneek.

Jesús tiöpopo jita nénkiriom yeu béebak

(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lc. 19:45-46)

¹³ Jü taahuari abe yuumay, pájcuá téamta béchibo, judíom boojoriáhui. Huanäi Jesús buere joära Jerusaléni jikau silka.

¹⁴ Huanäi jum buere tiöpopu kibakeka, jume buéyesim áma nénenkame téuhua, éntok kabaram, éntok guókohuim, éntok jume tómita nanakuliaka áma jokame.

¹⁵ Huanäi huiteri jíbebiata yáaka, tiöpopo símem yeu béebak, bem kabarammaki, éntok bem buéyesimmaki. Jume tómita áma nakuliame chíbela am guótiariak; mesam éntok chíbela tátabek.

¹⁶ Huanäi jume guókohuim nénkammeu inel jiaahua:

—¡Íkäreem mékka huéria, éntokem ín Áchay kári kaa mercado káapo jípure!

¹⁷ Huanäi ä discípulom jiojtetau huáhuatek, inel ä jiäpo: “Em kári ín yöre béchibo ín jiäpsipo nee sasábuania.”

¹⁸ Huanäi jume judíom ä yómmiak inel áu jiaka:

—¿Jíta señaltasë itom bíttua, íkai em joä béchibo?

¹⁹ Jesús éntok inel am yómmiak:

—Íkai tiöpotem mójaktia; huanäine báij taahuata huéy júchi ä tóboktianake.

²⁰ Huanäi jume judíom yauchim inel áu jiaahua:

—Cuarenta áma búsan huásuktiriapo yáari iri tiöpo; ¿empo éntok báij táapo emo ä tóboktianake tiya?

²¹ Të áapo ä takaahua tiöpo bétana nokaka inel jiaahuay.

²² Huári béchibo jume kökkolam násuk ä jíabitek, jume ä discipulom áu huáhuaatek, íkára nokakaihui. Huanärim juka jiojteta súaleka taahuak, éntok Jesústa nokakaihui.

Jesús sime yoremem jíapsi júneria

²³ Jesús Jerusalémpo aneka, judíom kabara jisobahuakä papajköpo. Huanärim juebénaka ä téhuam súualeka taahuak, huame señaalim ä joay ä bíchaka.

²⁴ Të Jesús kaa tua am súaleka taahuak, bueituk simem jíápsipo júneriay,

²⁵ éntok kaabeta ä téjhuaanakeu boobíchaíhuuy, jume yoremem bétana; bueituk áapo júneiyay yoremta jíápsipo jita ayukähui.

3

Jesús éntok Nicodemo

¹ Senu yoreme pariserom násuk aaney, Nicodemo ti téhuaaka. Íri chë yörihuay, jume judíom násuku.

² Íri tukaapo Jesústau yepsak. Huanäi inel áu jiaahua:

—Maestro, júneate Diosta bétana em äbo yebij-latukähui; bueituk kaabe ímëi señaalim em joäu ára johua, kaa Diosta áamaktuko.

³ Jesús éntok ä yómmiaka inel áu jiaahua:

—Tua lútüriapone inel emou jiaahua, huä kaa bemélasi yeu yoremtukame, téhuekapo rey néosaurita kaa bínnake.

⁴ Nicodemo éntok inel áu jiaahua:

—¿Jáchisen jú yoreme yótaka júchi ára yeu tómté? ¿Jachu júchi ä áye tómpo ára kibake jáni? ¿Júchi yeu ä yoremtnakë béchibo?

⁵ Jesús inel ä yómmiak:

—Tua lútüriapone inel emou jiaahua, kía jábe junne báapo éntok Espiritu Santota bétana kaa yeu yóremtukátek, téhuekapo rey néauripo kaibu áman kibaknake.

⁶ Yoremta bétana yeu yoremtnakame yoreme; të Espiritu Santota bétana yeu yoremtnakame éntok espíritu.

⁷ Katë át emo guómtia inel nee emou jáakä béchibo: “Úttea júchi bemélasi enchi yeu yóremtnakëhui.”

⁸ Jú jeka ä huée bárëu bíchaa huéiye. Ä jáhuitë jikkaja. Të jákübo ä huëu, éntok jákun bíchaa ä huëu kaibute júneenake. Ilë bénamme, sime huame Diosta bétana Espiritupo yeu yoremtnakame.

⁹ Nicodemo éntok inel ä yómmiak:

—¿Jáchisu iri ára yáatu?

¹⁰ Jesús éntok inel áu jiaahua:

—¿Jachë empo, israelítam mamajtiaka, ikäi kaa täya?

¹¹ Tua lútüriapone inel emou jiaahua: Juka itom täyáute ettejhua, éntok huaka itom bíchakäu bétanate enchimneu nooka; të ikäi itom enchimneu nokäu, katem ä súale.

¹² Eme juka ímí buiapo ayukamta bétana nee enchimneu nokayo, katem nee súale. ¿Jáchisu júntukem ä súalnake jáni, huaka téhueka bétana huémtna nee enchimneu nokayo?

¹³ Kaabe téhuekau jikau simla, hua téhueka bétana äbo kóm yebij-lame jibba, hua Yoremtna Úusi äbo bittuari, áman téhuekapo kátekame.

¹⁴ Jáchin juka Moiséjta mékka ánia see päriapo sisiguok bakotta ä tóboktiakä bénasi, junëli úttea, juka Yoremtna Úusi tóboktiatunähui,

¹⁵ bueituk simetaka ä súalekame, katim emo tárúnake; ál-lam yü jíapsihuamta jípunake.

Dios sime genteta ániat jíápsame nákke

¹⁶ Dios, jume ímí ániapo jíápsame úttesi am nákeka, huépülak jiba Úuseka sime genteta mámpo ä tójjak, bueituk jábetaka junne ä súualekame kaa muknake, ál-la jíbapo béchibo jíapsinake.

¹⁷ Dios ä Úusihua ániay kóm bíttuak, huame ániat jíápsammet kaa béttesi nokta ámet ä chúpanakë béchibo, jume bem Dios berjím am jíokörínakë béchibo áapörík huämi.

¹⁸ Huä áapörík súaleme kaa noki béttesi át chúpila; të hua kaa ä súaleme, béja noki béttesi át chúpila, bueituk Diosta huépül Úusi téhuam kaa ä súalekë béchibo.

¹⁹ Íari béchibo jü noki béttesi yorememet chúpari, bueituk jü machiria ím ániau kóm yepsak; të huame yoremem huaka kaa máchiraata chë türeka taahuak, bueituk huaka bem joäu kaa türi béchibo.

²⁰ Bueituk sime huame kaa tühuata joame juka machiriata kaa türe, éntokim machiria kaa ruk-rukte, juka bem joäbet kaabeta béttesi ámet ä nok iaaka.

²¹ Të hua lütüriata joame machiriata rükte, bueituk huaka ä joäu ä jüneriatunakë béchibo, Diosta bétana ä huéhui.

Jü jubemta amigo

²² Íkai noksuka, Jesús jume ä discípulommak Judea buiärau yepsak. Huanäi ámemak aneka batöay.

²³ Juan két jum Enón ti téhuaakapo batöay, Salim ti téhuaakä náapo, bueituk huämi báam búruakay. Huanäi jü génte áu yájaka batöhuay.

²⁴ Bueituk jü Juan ketune kee pereesotehuay.

²⁵ Huanärim náu nok nássuak, Juanta discípulom éntok jume judíom, emo bábaksiahua bojóriahua bétana.

²⁶ Huanärim Juantau yájaka ínel áu jiaahua:

—Maestro, hua Jordán bathue huáyтана émomak aneihui, hua áa bétana em itou nokakähui, batöa éntok sime áu yájja.

²⁷ Huanäi Juan ínel am yómmiak:

—Jü yoreme kaita ára mabeta, kaa Diosta bétana ä máktuko.

²⁸ Emem nee jikkakaj ínel nee jáko: Ínapone kaa ájária jü Cristo yebijnakeme, ál-lane áapat hue iaahuaka äbo bittuari.

²⁹ Huä jubekame ä jubi jíba jípunake, të hua jubekamta amigo ä chákäku huéeka ä nok jikkajame tüisi al-leaka tahuanake, ä noki jikkajako; ánëli két jü ín al-leäu béja chúpila.

³⁰ Áapo jikau bíchaa huéenake, ä yörihuäpo; ínapo éntokne kóm bíchaa huéenake.

Jü jikat bétana äbo yebij-lame

³¹ Huä jikat bétana äbo yebij-lame simem béppa néshue. Huä buíapo joome éntok buiyya, éntok jíba ím buíapo ayukamta bétana nooka. Huä téeka bétana huéeme simem béppa néshue.

³² Huaka ä bíchakäu éntok ä jikkakakäu bétana nooka, të kaabe ä nokakäu súale.

³³ Huä ä nokihua súaleme, íri juka Diosta noki lütüria tüiya.

³⁴ Bueituk hua Diosta äbo bittuakäu Diosta noki nooka; Dios éntok juka Espirituta kaabeta ámpolsi ä mákka.

³⁵ Jü ín Átchay juka ä Üusi nákke, éntok sime ayukamta ä mámpo tóij-la.

³⁶ Jü ä Üusi súaleme jíbapo béchibo jíapsihuamta jípure; të jü Diosta Üusi kaa súal báareme kaibu huaka jíapsihuamta jájamnake, ál-la hua Diosta ómtira jíba äa béppatunake.

4

Jesús éntok jü jámmut samaritana

¹ Jü Señor jünëiak jume pariserom ínel jíayhuamta jikkajakaihui: Jesús chë yún am majtia éntok am batöa, Juanta béppa.

² (Të huitti nokhuäpo, Jesús kaa am batöay jöbe, ä discípulom ál-la.)

³ Huanäi Judea buiärapo yeu siika, naa búrujti Galiléa buiärau bíchaa.

⁴ Éntok Samaria buiära páman ä huéenakeu útteatukay.

⁵ Huanäi senu pueblo Samaria buiärapo kátekame Sicar ti téhuaakäu yepsak. Íri pueblo kaa mékka taahuay, Joséta herencia Jacobta ä mik-latukai náapo.

⁶ Huämírim mánékay Jacobta poozom. Huanäi Jesús, boojo lottilatata, jum pozom náapo yejtek. Abe lül-la yejtey jëla.

⁷ Senu jámut Samariapo jometaka áma yepsak, báchiseka. Huanäi Jesús ínel áu jiaahua:

—Bámë nee miika.

⁸ Ä discípulohuam éntok pueblou bíchaa sákalatukay, buähnamta jinnuboka.

⁹ Jü jámut samaritana éntok ínel áu jiaahua:

—¿Jáchisen empo judiotaka báam inou nétane, nee jámut samaritanotuk junne? (Bueituk jume judíom éntok jume samaritanom katim emo huátia.)

¹⁰ Jesús éntok ínel ä yómmiak:

—Empo jüneäteko Diosta jita yore mák bárëu éntok jábeta báam emou nétanëhui, émpë inou am au éiyey. Huanäine bää jápsame enchi mik éiyey.

¹¹ Jü jámut éntok ínel áu jiaahua:

—Señor, jume pozom mékka kömi, éntoke kaitay yeu am huík mátxhi. ¿Jáksé júntuk am jípure, jume báam yore jápsituame?

¹² ¿Jachë empo chë yöturi jáni, itom áchay bát kat-riam Jacobta béppa? Íméi pozom itom miikak, áapörík áma bää jékähui, á úusihuam éntok á huakasihuaam.

¹³ Jesús éntok ínel á yómmiak:

—Kía jábe júne íméi báam jékame, júchi bénasi bái muknake;

¹⁴ Té hua báam ín á miknakeu jékame, kaibu júchi bái muknake, ál-la huame báam ín á miknakeu, á jápsipom tápunika búitinake, á yü jápsinaké béchibo.

¹⁵ Huanäi jü jámut ínel áu jiaahua:

—Señor, júméi báamë nee miika, kaa bái muk béchibo éntok kaa äbo sika yeu am huík béchibo.

¹⁶ Huanäi Jesús ínel á yómmiak:

—Ámanë em kuna núnuka, äbo huéiye.

¹⁷ Jü jámut éntok ínel á yómmiak:

—Kanne kuunak.

Jesús éntok ínel áu jiaahua:

—Lútüriatë nooka, kanne kuunak ti jáaka;

¹⁸ bueítuké mannim béja kunala; juka én em jípuréu éntoke kaa kuunak. Lútüriatë nooka, ínëli jáaka.

¹⁹ Huanäi jü jámut ínel áu jiaahua:

—Señor, jibatua empo Diosta profeeta.

²⁰ Itom áchayim bát kat-riame ímí káupom Diosta yörek; eme éntok á yöri béchibo, Jerusalémpo á ájariä tíiya.

²¹ Jesús éntok ínel áu jiaahua:

—Jámmut, nechë súale, taahuari yúmanake, juka Dios Áchayta enchim yörinakëhui, kaa ímí káupo, éntok kaa buere joära Jerusalémpo jibba.

²² Eme huaka kaa enchim täyähuem yöre; itapo éntokte huaka itom täyäu yöre, bueítuk jü jínëuria judíom bétana huéiye.

²³ Té taahuari yúmanake, éntok én ájaria: jume lútula huëpo Dios Áchayta yöreme, espíritupom lütüriapo á yörinake; bueítuk jü Dios Átchay junëli áu yöri íaa.

²⁴ Dios Áapo Espiritu. Jume á yöreme, espíritupom lütüriapo á yörinake.

²⁵ Huanäi jü jámmut ínel áu jiaahua:

—Jüneane juka Mesíasta yebijnakëhui, Cristo ti téhuaakamta. Áapo yepsak, simeta itom téjhuaanake.

²⁶ Jesús éntok ínel áu jiaahua:

—Jü Mesías ti téhuaakame, ínapone ájaria, jü émomak nokame.

²⁷ Júnëlam nokaysu, jume á discípulom áma yájjak. Huanärim át guómtek, jámuttamak á ettejoä tíaka. Té kaabe á temajek: “¿Jítasé áu nátemaje?” o, “¿Jítasé áamak ettejhua?”

²⁸ Huanäi jü jámmut, á bächia áma tö sika, pueblou bíchaa siika. Huanäi áman yepsaka, jume yorememmeu ínel jiaahua:

²⁹ —Äbem kateka á bitcha, juka senu yoremta. ¡Bueítuk simeta ín josukäu huitti nee ettejhuariak! ¿Jachu jü Cristo yebijnakeme jáni?

³⁰ Huanärim jum pueblupo yeu sájaka áu yájjak.

³¹ Jume á discípulom éntok chë júne áu nookay, ínel jáaka:

—Maestro, jibuäe.

³² Áapo éntok ínel ámeu jiaahua:

—Ínapo senu buähuaamta ín buänakeu jípure, enchim kaa täyähui.

³³ Jume á discípulom éntok ínel náu jiaahuay:

—¿Jachu jábe áu jibuä tójak jáni?

³⁴ Jesús éntok ínel ámeu jiaahuak:

—Íri ájaria jü ín buähuaame: jü nee äbo bítuakamta nésahui ín yáanakëhui, éntok á tékil ín chúpnanakëhui.

³⁵ Inëlem jijia emëe: “Ketune naiki mecham bëye, juka huajpo etta chúpnanakëhui.” Té ínapo ínel enchimmeu jiaahua, jikau remtekem huasam bitcha, bueítuk jü echi béja saa bíakteka jójoni.

³⁶ Jü jíchupata tóboktéame béjtuana, éntok jíbapo béchibo jíapsihuatma ä jípunaké béchibo náu ä tóijnake, hua echákamtamak nánancha bem al-leenaké béchibo.

³⁷ Bueituk ími lútúria hua noki ínel jíame: “Jü echame seenu, jü ä tóboktéame éntok, tábui.”

³⁸ Bueituk ínapo naa békatana enchim bíttuala, huaka kaa enchim echakäu enchim tóboktianaké béchibo. Huate bát echaka áma tekípanuak, eme éntok bem tekípanuakápo túhuata mabeta.

³⁹ Huámi pueblopo juebena samaritanom Jesúsata súaleka taahuak, jámutta ínel jíaká béchibo: “Simeta ín yáari nee téjhuak.”

⁴⁰ Huanäi jume samaritanom áma yájaka jìokot áu jiaahua, áma ámemak ä tahua sáhueka. Huanäi guoy táapo áma taahuak.

⁴¹ Huanärim júchi ché júne juebénaka ä súsualek, áapörìk ámeu nokaká béchibo.

⁴² Huanärim jámuttau ínel jiaahua:

—Béjate kaa kía ínel em jíá béchibo ä súale, bueitukte ítapo itom nákammea ä jíkkajaja, éntokte júneiya tua lútúriapo íkái ájáriatukáhui, jü yore jínéunakeme, jü Cristo.

Reytau tékiakamta úusi tútek, jü Jesús

⁴³ Chúkula guoy taahuarim simsuko, huámi yeu siika, Galiléa buiárau bíchaa.

⁴⁴ Bueituk Jesús áapo ínel jiaahua, juka profetata tua ä buiárapo, kaa ä yörihuá tíiya.

⁴⁵ Jume áma jomeme ä mabetak, Galiléa ä yepsako, simetaka Jerusalémpo ä yáakäu bíchaka jum pájcu taahuaripo, bueituk bempo két áman nóitilatukay, jum pajkohui.

⁴⁶ Jesús júchi Caná Galiléa buiárau yepsak, huam báam ä vino yáakápo. Senu yoreme yáurapo reytau kóba yöhue, ä úusihua túisi kókoremta jípurey, jum pueblo Capernaumpo.

⁴⁷ Íri juka Jesúsata jum Judea bétana Galiléa ä yepsak ä jíkkajaja, ä úusi mukiapo anemta ä jítto íaaka áman siika, jìokot áu jíaka.

⁴⁸ Huanäi Jesús ínel áu jiaahua:

—Katem jume señaalim éntok kaa jaibu johuatma bichátek, kaibem nee súal éiyey.

⁴⁹ Huanäi jü reytau kóba yöhue ínel áu jiaahua:

—Señor, ámané kóm huéiye, kee ín úusi mukeyo.

⁵⁰ Jesús éntok ínel áu jiaahua:

—Bamseké huéiye, jü em úusi béja túriak.

Huanäi jü yoreme Jesúsata nokakäu súsualeka siika.

⁵¹ Jume ä sáhuéhuim áman kómá huéy, yehuim sájaka ä nánkek. Huanärim ä téjhuak, ínel áu jíaka:

—¡Béja túriak, jü em úusi!

⁵² Huanäi am temajek, ják horapo ä túri táytekáhui.

—Tuuka, senu horam jíay jü táij huéchiria ä tójjak —tim áu jiaahuak.

⁵³ Huanäi jü ä áchayhua jünéiak huámi horapo juka Jesúsata ínel áu jíakáhui: “Em úusi béja túriak.” Huanäi ä súsualeka taahuak, áapo, éntok síme ä jóapo joomem.

⁵⁴ Jesús íkái señaalta yáuhuak, guosa huépo Judea bétana Galiléa yepsaka.

5

Jü yoreme káraktila Betesdapo joome

¹ Chúkula íkái jita simsuko jume judíom bem papajkou áma johuay. Huanäi Jesús jum buere jóara Jerusaléni jikua siika.

² Huámi Jerusalémpo, jum kabaram puerta ti téttehuakäu kaa mekka, ili baubáa áma mánnek, hebreo nokpo Betesda ti téhuaaka. Huári éntok mamni portaalim jípurey.

³ Ími juebena kókoreme tókay, liliptim, lolóim, káraktilam, jume báam náu kuutemta boobíchaka.

⁴ Bueituk senu Diosta ángel jamak huéytuk jum baubáau kóm sisimey; huanáituk jume báam náu kuukuutiay. Íneli jume báam náu kuutiahuak, jü bát áman kóm sikame túrikatuk tatahuay, kía jita kókoata ä jípuré bétana junne.

⁵ Huámi éntok senu yoreme aaney, béja treinta áma guoj naiki huásukteka kókoreka.

⁶ Huanäi Jesús bókamta bíchaka, éntok júnéaka junéli béja juebena tiempota ä huériáhui, ínel áu jiaahua:

—¿Jaché túri péiya?

⁷ —Señor —ti ä yómmiak jü kókoreme—, kaabe jum báau nee kóm huéria mátki, náu am kuutiahuako. Bueituk nee áman huéyo, tábuika jáibusu ínopat áman kóm sisime.

⁸ Jesús éntok ínel áu jiaahua:

—Yejteké, em át bókáu nūka huéiye.

⁹ Huanāi laütüposu jü yoreme türika taahuak, éntok áachā bókáu nūka naa huéie táytek. Huāri taahuarit éntok jimyore taahuaritukay.

¹⁰ Huanāi jume judiom ínel áu jiaahua hua kókkoreka türilatukāhui:

—Jimyore taahuari éni; katē ä püanampo yúmala, juka em át boböyēhui.

¹¹ Áapo éntok ínel am yómmiak:

—Huā nee tütekame, áapo ínel inou jiaahua: “Em át böyēhuē nūka huéiye.”

¹² Huanārim ä temajek:

—¿Jábesa jüri: “Em át böyēhuē nūka huéiye”, ti emou jiakame?

¹³ Jü türialame éntok kaa jüneiyay ä jábétukāihui, bueítuk Jesús jume géntem áma aneme tö sika sékána bíchaa siika.

¹⁴ Chúkula Jesús jum buere tiöpopo ä téaka, ínel áu jiaahua:

—Béjē tüрила; Dios bejritē kaa éntok johua, kaa chē béttesi machik jita emou nóttinakē béchibo.

¹⁵ Huanāi hua yoreme sika jume judío yauchim téjhuak, ä tütekamta Jesús tüiya.

¹⁶ Íari béchibo jume judío yäuchim juka Jesús tam guójjajasey ä mébáreka, bueítuk íkái ä joá béchibo, jimyore táapo.

¹⁷ Jesús éntok ínel am yómmiak:

—In Átchay én tájti tekipanua, éntok ínapo két tekipanua.

¹⁸ Íari béchibo jume judío yäuchim chē júne át koptey ä mébáreka, bueítuk juka jimyore taahuata béj-reka jíba ä huē tíaka, tē két juka Diosta tua áu ä Áchayek tíä béchibo, éntok Diosta bénasi áu ä joá béchibo.

Jü Usiarita yäura

¹⁹ Huanāi Jesús ínel am yómmiak:

—Tua lütüriapone enchimneu ínel jiaahua: Jü Usiari kara ä eä páman jita yáuhua, ál-la huaka Áchayta joäu bíchau jíba. Éntok simeta juka Áchayta joähui, jü ä Üusihua két alé bénasi ä johua.

²⁰ Bueítuk jü Áchayhuari ä Üusi nákke, éntok simeta ä yáa bárēu áu yeu ä machiria. Éntok chē buéresi machik áu yeu machirianake, enchim át guómtisi maachik.

²¹ Bueítuk hua Áchayhuarita kókkolam ä tobotoboktiä bénasi, éntok jíapsihumta am mámakä bénasi, junéli kétchi jü usiari huame ä mák bárēhuim jíapsihumta am mámaka.

²² Bueítuk jü Áchayhuari áapo kaabetat nokta chúppa, ál-la ä Üusihua simeta jábetat nokta ä chúpanakē béchibo, yäurata ä mák-la,

²³ simem Diosta Üusi bem yörinakē béchibo, Áchayhuarita bem yöre bénasi. Huā Üusi kaa yöreme két huaka Áchayhuarita kaa yöre, äbo ä bíttuakamta.

²⁴ “Tua lütüriapone ínel enchimneu jiaahua: Huā ín noki jíkkajame, éntok nee äbo bíttuakamta súaleme, jíbapo béchibo jíapsihumta jípure, éntok kaa noki béttesi át chúpatunake, ál-la mukílataka jíapsihumta jájamla.

²⁵ Tua lütüriapone ínel enchimneu jiaahua: Taahuari yúmanake, éntok én ájaria: huame kókkolam Diosta Üusi noki jíkkajinake, huáméri jíapsinake.

²⁶ Bueítuk jáchín jü Dios Áchayhuaritat ayka jü jíapsihuame, junéli két ä Üusi ä mák-la, jíapsihumta át ayunakēhui,

²⁷ éntok két yäura úttiata ä mák-la, jábetat bette nokta ä chúpanakē béchibo, bueítuk áapörök Yoremta Üusiaritukä béchibo.

²⁸ Katem íari nokit emo guómtitua; bueítuk taahuari yúmanake: síme jume kókkola máarim ä noki jáhuita jíkkajinake.

²⁹ Huanāi huame türik yáalame yeu sájaka jíbapo béchibo jíapsinake; huame kaa türik yáalame éntok yeu kannake, tē nokta béttesi ámet chúpatunakē béchibo.

Cristota testiгом

³⁰ “Kía ín eäpo kaitane ára yáuhua; ín ä sáyuaka pámanne jíba nokta chuppa. Huā noki ín chupaü yäura éntok lütüria, bueítukne kaa ín éau jo báreka éiya, ál-la hua nee äbo bíttuakamta éähui, jü ín Áchayhuari.

³¹ Ínapo ino bétana jíba nokáteko, hua ín nokäu kaa lütüria.

³² Tábuika ino bétana nooka, éntokne jüneiya huaka ino bétana ä nokäu lütüriatukāhui.

³³ Eme huatem Juantau bíttuak, ä nátemaij iaaka; áapo éntok lútúriata bétana nookak.

³⁴ Të kaa inou bëye, juka jábe yoremta ino bétana noknakëhui. Ál-la íkaine nooka, ínëli enchim jínëutunakë béchibo.

³⁵ Juan jü lámpara béetemta bénaka, tájeka machiriay. Eme éntok huam ä machiriapo chúbala emo al-leetuak.

³⁶ Të ínapo chë türik nokta jípure, Juanta noki béppa. Bueituk huaka tékilta ín Áchay nee mákakähui ín ä yáanakë béchibo, huári tékil ín joäu, nee täyatebo, juka Dios Áchayhuarita nee äbo bíttualatuka bétana.

³⁷ Két hua Dios Áchayhuari nee äbo bíttuakame ino bétana nooka. Jauhuey jünem kaa ä jáhuhí jíkkaíj-la, éntokem kaa ä bil-la, ä jáchinatukähui.

³⁸ Ä nokihua éntok kaa enchim jiápsipo jiápsa; bueituk áapörík äbo bíttuakäu, katem ä súale.

³⁹ Elakem Diosta nooki jiojterita bitcha; bueitukem jümü emo ä téu máchile, juka jíbapo béchibo jiápsihuamta. Të ál-la jü Diosta noki jiojteri ino bétana jiba nooka.

⁴⁰ Të katem inou rúkti báare, jíbapo béchibo enchim jiápsinakë béchibo.

⁴¹ 'Juka looria yoremta bétana huemta kannä mabeta.

⁴² Bueituk, ínapo enchim täya entokne jüneiya Diosta kaa enchim nákhëhui.

⁴³ Ínapone ín Átchay bétana äbo yebij-la, éntokem kaa nee mabeta. Të täbuika kia ä eäpo äbo yepsakäteko, júkái ál-lem mabetnake.

⁴⁴ ¿Jáchisu jüntuk eme nee súalnake, enchim emo buérialëu nat mamabetaka? Éntok huaka úttihuamta Diosta bétana jiba huemta, ¡katem ä jaria!

⁴⁵ Katem jü Dios Áchayhuarita enchim ín nátuanake bénasi éiya. Ál-la hua Moisés ájaria, jü enchim nátuana keme, hua enchim áa bétana túhuata boobichähui.

⁴⁶ Bueituk eme Moiséjta súalëtek, nee súal éiyey, áapörík ino bétana jiojtekä béchibo.

⁴⁷ Tem áapörík jiojtekäu kaa súalëtek, ¿jáchisu jüntukem ín noki súalnake?

6

Jesús mamni mil yoremem jibuätuak

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17)

¹ Chúkula Jesús Galiléa bahue huáytana bíchaa siika, Tiberiäu bíchaa.

² Huanäi tüisi juebénakam áa sáu kaatey, bueituk jume señaalim ä joäu bíchaka, jume kökoremmechi.

³ Huanäi Jesús júya káhuit jikau siika, ä discípulommaki. Huanärim áma jotek.

⁴ Abe áu yuumay, pájcuahui, jume judiom pajkohui.

⁵ Huanäi Jesús jikau remteka juebena genteta áa sáu katemta bíchaka, Feliipetau ínel jiaahua:

—¿Jákusute páanim jínunake jáni? ¿Ímëi jibuätua béchibo?

⁶ Të ínel jiaahuak, kia ä jiöbila báreka; Jesús béja jüneiyay jita áu yáanakëhui.

⁷ Feliipe éntok ínel ä yómmiak:

—Guoy cien denario tómiy páanim jínnuk, hueuhuëpulammët kia ili rérebeim júne kaibu ámet yúmanake.

⁸ Senu ä discípulohua, Andrés, Símon Perota saila ínel áu jiaahua:

⁹ —Senu usi ím aone, mamni cebada páanim jípureka éntok guoy ili kútchum; të ¿jaiki jáku ímëi juebenam béchibo?

¹⁰ Huanäi Jesús ínel jiaahua:

—Jume géntemem jote sáuhue.

Huámi éntok ili júya siari búruakay. Huanärim áma jotek, bueituk jamakim mamni mil oohuimtukay.

¹¹ Huanäi Jesús jume páanim núka Diosta baysausuka, huanäi béja am nákimtek jume ä discípulommechi, huámëi éntok jume jokammechi; ánëli këtchi huame kútchum, bem jóboäpo tájti.

¹² Béja am jóboasuk, Jesús ä discípulommeu ínel jiaahua:

—Jume rérebeim yeu békamem náu tójja, kaita táru béchibo.

¹³ Huanärim jume rérebeim náu tójaka, dooce canastam ámey tápuniak, huame mamni cebada páanim kaa buásuhuakame.

¹⁴ Huanäi jume yoremem, juka señaalta Jesústa yáakäu bíchaka, ínel jiaahua:

—Tua lútúriapo iri ájaria hua profeta ímí ániau yebijnakëihui.

¹⁵ Të Jesús jünëiak útteapo buíjhuaka reypo áu yecha báahuaihui; huanäi áapola káhuu bíchaa siika.

Jesús báam béppa hueramak
(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

¹⁶ Tukariu yúmay, jume ä discípulom bahuehuim kóm sájjak.

¹⁷ Canoapom jámuka, bahuet naa búrujtim kaatey, Capernaum pueblou bíchaa. Béja kaa machiakay; Jesús éntok jíba kee ámeu yepsay.

¹⁸ Jü bahue éntok áu jíkau tóboktiay, jü jeka úttea huémtayí.

¹⁹ Béjam jamak mamni o búsan kiloometropom kaatey canoata hueriaka, huanärim Jesústa bítchak. Bahue báata béppa huéesimeka canoau jëla ansimey. Huanärim májhuey.

²⁰ Të áapo inel ámeu jiaahua:

—Ínapone, katem májhue!

²¹ Huanäi bempo al-leaka ä mabetak jum canoapo. Huanäi sep lautëlam áman yájjak, jum bem sájjakähui.

Jü génte Jesústa jariay

²² Yokoriapo jü génte bahue huáyтана aneme íkái jüneriak: huépul canoata jíba áma bókaíhui. Jesús éntok ä discípulommak kaa áma jámuk, ál-la ímëi bempola sájjak.

²³ Të huate canoam áma yájjak, pueblo Tiberia bétana. Huanärim áman yájjak, jum Diosta baysausuka páanim bem buakä náapo.

²⁴ Huä génte jünéaka juka Jesústa kaa áma aneihui éntok jume ä discípulom junne, canoapom jámuka sájjak, Capernauniu bíchaa, Jesústa járiuboka.

Jesús, jume páanim ámey jíapsihuame

²⁵ Huanärim bahue huáyтана ä téaka inel áu jiaahua:

—Maestro, ¿jahueysë äbo yepsak?

²⁶ Jesús éntok inel am yómmiak:

—Tua lútüriapone enchimmeu inel jiaahua: Eme nee jaria, kaa jume señaalim enchim bíchakä béchibo, ál-la páanimmea enchim jóboakä béchibo.

²⁷ Tekipanoäem, kaa hua buáhuame lülütemta béchibo, ál-la hua buáhuame jíbapo béchibo ayunakeme. Jü Yoremta Üusi enchim ä máknake; bueítuk íkái yeu púhuak, jü Dios Átchay.

²⁸ Huanärim inel áu jiaahua:

—¿Jítasute yáanake jáni, juka Diosta tékil yáa béchibo?

²⁹ Jesús éntok inel am yómmiak:

—Íri jü Diosta tékkil, hua áapörík äbo bíttuakäu enchim súalnakëhui.

³⁰ Huanärim inel áu jiaahua:

—¿Jíta señaltasë itom bíttua, ä bíchaka enchi itom súalnakë béchibo? ¿Jíta tékiltasë johua?

³¹ Itom áchayim juka manáta buäka mékka ánia see päriapo, Diosta noki jiojteri jíá bënasi: “Páanim téhuekapo joomem am buátuak.”

³² Jesús éntok inel ámeu jiaahua:

—Tua lútüriapone inel enchimmeu jiaahua: jü Moisés kaa enchim am miikak, jume páanim; ál-la jü ín Átchay tua lútüriapo páanim téhuekapo joomem enchim miika.

³³ Bueítuk jume páanim Diosta yore mímikäu, jümëi tua ájária: jü téhueka bétana kóm sikame, éntok ín ániapo joomem jíapsihuamta mikame.

³⁴ Huanärim inel áu jiaahua:

—Señor, ímëi páanim jíbe itom mímika.

³⁵ Jesús éntok inel ámeu jiaahua:

—Ínapone ájária jume páanim ámey jíapsihuame. Huä inou rúktekame jauhuey júne kaa tébaurínake, éntok hua nee súaleme kaibu éntok júchi báí muknake.

³⁶ Tëne béja enchimmeu inel jiaula: Nechem bíl-lataka júne katem nee súale.

³⁷ Síme huame ín Áchay nee mákäu inohuim rúktínake; éntok kaibune yeu am bébnake, huaka inou rúktekamta.

³⁸ Bueítukne téhueka bétana äbo kóm yebij-la, kaa ín éäu jo báreka, ál-la huaka nee äbo bíttuakamta éäu chúpa báreka.

³⁹ Íri éntok jü Dios Áchayta éähui, hua nee äbo bíttuakame: huame símem nee ä mákakäu, kaabetane tárúnake, ál-la huaka taahuata äbo huémta yúmakne am jíabitetuanake.

⁴⁰ Íri éntok hua nee äbo bíttuakamta éähui síme huame Diosta Üusi bíchame éntok ä súaleme, jíbapo béchibo jíapsínake; ínapo éntokne am jíabitetuanake huaka taahuata äbo huémta yúmakno.

⁴¹ Huanäi jume judíom kaa tüüsim ä bétana nookay, Jesústa inel ä jákã béchibo: “Ínapone jume páanim téhueka bétana äbo kóm yebij-lame.”

⁴² Huanärim inel jiaahuay:

—¿Jachu kaa iri jü Jesús, Joséta üusi, ä áchayhua éntok ä áyehua itom täyhui? ¿Jáchisu jüntuk iri téhueka bétana áu kóm yebij-la tíiya?

⁴³ Jesús éntok inel am yómmiak:

—Katem enchim násuk ino bétana kaa túisi náu nooka.

⁴⁴ Kara jábe inou rúkte, kaa juka Dios Áchayta nee äbo bíttuakamta inou ä rúktituayo; inapo éntokne ä jábitetuanake, huaka taahuata äbo huémta yúmako.

⁴⁵ Jum profetam librompo inel jïojteri: “Dios símem majtianake.” Jüntuksan síme huame Diosta noki jikkajame, éntok äa bétana jita täyame, inou rúkte.

⁴⁶ Kaabe Dios Áchayta bil-la jïöbe, ál-la hua Diosta bétana äbo yepsakame. İri ä bil-la, juka Dios Áchayta.

⁴⁷ Tua lütüriapone enchimneu inel jiaahua: Huä nee súaleme jíbapo béchibo jiápsihuatma jípure.

⁴⁸ Ínapone jume páanim ámey jiápsihuame.

⁴⁹ Enchim áchayim mékka ánia see päriapo manáta buäka junne, tem jíba kókkok.

⁵⁰ İri ájária jume páanim téhueka bétana kóm yepsakame, bueítuk jábe am buäkame kaa muknake.

⁵¹ Ínapone jume pan jiápsame téhueka bétana kóm yebij-lame; jábe júne imói páanim buäkame jíbapo béchibo jiápsinake. Jume páanim ín am máknakëhui, ín takaahua. İkáine am miknake, jume síme ániapo jomeme bem jiápsinakë béchibo.

⁵² Huanäi jume judíom náu nok nássuay, inel jáka:

—¿Jáchisen iri ä takaahua itom buätuanake?

⁵³ Jesús éntok inel ámeu jiaahua:

—Tua lütüriapone inel enchimneu jiaahua: Eme juka Yoremta Üusi takaahua kaa buäkátek éntok kaa juka ä ójbo jékátek, katem jiápsinake.

⁵⁴ Huä ín takaahua buäkame éntok ín ójbo jékame jíbapo béchibo jiápsihuatma jípure; inapo éntok ä jábitetuanake, jü taahuata äbo huémta yúmako.

⁵⁵ Bueítuk jü ín takaahua tua jü buáhuame; jü ín ójbo éntok tua huame báam jijihuame.

⁵⁶ Huä ín takaahua buäkame éntok ín ójbo jékame inot jiápsa, inapo éntok áachi.

⁵⁷ Huä Dios Áchay jiápsame nee äbo bíttuak, inapo éntok Dios Áchayta béchibo jiápsa; kálíku juka ín takaahua buäkame két inoy jiápsinake.

⁵⁸ imói jume páanim téhueka bétana äbo kóm yepsakame. Kaa huame enchim áchayhuarim buäkáu bénna, bueítukim jíba kókkok. Të hua imói páanim buäkame jíbapo béchibo jiápsinake.

⁵⁹ Pueblo Capernaumpo ikäi nookak, am majtiaka jum sinagogapo.

Jíbapo béchibo nooki áy jiápsihuame

⁶⁰ Jume juebena discípulom ä jikkajaka inel jiaahua:

—¡Béttesi maachi, i nooki! ¿Jábesu én ä jikkaj banaanake?

⁶¹ Jesús éntok ä discípulom jüneriaka, kaa túisi náu am nokayo, inel ámeu jiaahua:

—¿Jachu iri enchim kaa al-leetua?

⁶² ¿Jáchisem éenake jáni, juka Yoremta Üusi bannaataka ä anëu nótteka jikau ä huéy ä bíchákateko?

⁶³ Jü Espíritu Santo inel juka jiápsihuatma yore miika; jü takaahua éntok kaita yánti jiápsihuatma yore mákka. Huä nooki ín enchimneu nokakáu, jüri Espíritu éntok jiápsihuame.

⁶⁴ Të huate enchim násuk aane, kaa ä súaleme.

Bueítuk Jesús béja jüneyay késampo naateka am jábétukähui jume kaa ä súaleme, éntok jábeta ä nénkinakëihui.

⁶⁵ Huanäi inel jiaahua:

—İari béchibone inel enchimneu jiaula: Kía jábe júne kara inou rúkte, kaa juka Dios Áchayta inel éayo.

⁶⁶ Júnakoy naateka juebena ä discípulom amáu nóttek; béjam kaa áamak rejtey.

⁶⁷ Huanäi jü Jesús jume doocemneu inel jiaahuak:

—¿Jachem eme két sáka báreka éiya?

⁶⁸ Huanäi jü Símon Peero inel ä yómmiak:

—Señor, ¿jábetausute kannake? Empo jíba ä jípure, juka jíbapo béchibo jiápsihuatma.

⁶⁹ Ítapo éntok ä sual-la, éntokte júneiya enchi jü Cristotukähui, jü Dios jíbapo béchíbo jíápsamta Üusi.

⁷⁰ Jesús inel am yómmiak:

—¿Jachu kaa ínapo jume doocem yeu púala? ¡Tè huéüülaka enchim násuk diablo!

⁷¹ Judas Iscarioteta bétana nookay, Símonta üusi, jume doocemmak náikiatukaihui; írri jü ä nénkakame.

7

Jesústam kaa súaley, jume ä sailahuam

¹ Chúkula íkái simsuko, Jesús Galiléa buiárapo naa huéüyey; kaa Judea buiárapo naa huéé báarey, bueítuk jume judío yauchim ä mebáreka éiyey.

² Kaa jaíkika béyey jume judíom pajkou yúmanaké béchíbo, pajko tabernáculohui.

³ Huanäi jume ä sailahuam inel áu jiaahua:

—Ímire yeu sika Judeau bíchaa siime, jume em discípulom áman aneme juka em tékil am bínnaké béchíbo.

⁴ Bueítuk jábe júne áu táyatebo báareme kaa éhuil jita jojoa. Empo íkái joátek, síme genteta ániat jomemtau emo yeu buíj éiyey.

⁵ Bueítuk jume ä sailahuam júne kaa ä súaley.

⁶ Huanäi Jesús inel ámeu jiaahua:

—Jü taahuari ino béchíbo kee jee yuuma, të jü enchim taahuari jauhuey júne jíba türi.

⁷ Jü génte kaibu enchim kaa bibitpenake, të nee ál-lam kaa bibitpeiya, bueítuk ínapo áme bétana nooka, bem boojoriau kaa türiakähui.

⁸ Emem áman jikau kaate jum pajkohui; ínapone chúkula áman huéé báare, bueítuk ín taahuari kee jee yuuma.

⁹ Íkái ámeu noksuka, jum Galiléapo taahuak.

Jesús pajko jótampo aaney

¹⁰ Tè chúkula jume ä sailahuam áman jikau sákasuk, áapo két áman jikau siika jum pajkohui, të éhuili kaa símem bíchäpo.

¹¹ Jume judíom éntok jum pajkopo ä jariay, inel jíaka:

—¿Jákusú aane jáni huári?

¹² Huanäi buéresi áa bétana náu nokhuame huéüyey juebenara genteta násuku. Bueítuk huaté inel jiaahuay: “Áapo tü yóreme”; të huaté entok ket inel jiaahuay: “Ée, kia genteta báitattáhua.”

¹³ Tè kaabe huatem jikkajäpo áa bétana nookay, judíom májhueka.

¹⁴ Tè huam pajkota násuk huépo, Jesús buere tíopou jikau siika huämi am majtia táytek.

¹⁵ Huanäi jume judíom yauchim át guómteka taahuak, inel jíaka:

—¿Jáchisu írri am täya jume letram, kaa majtiataka?

¹⁶ Jesús éntok inel am yómmiak:

—Jü ín am majtiäu kaa ino bétana huéüye, hua nee äbo bíttuakamta bétana ál-la.

¹⁷ Jü Diosta éä páman huéé báareme, júneenake juka ín am majtiähui Diosta bétana huéhui ö kía ino bétana.

¹⁸ Jü áa bétana nokame ä úttílhuaata jaria; të jü äbo ä bíttuakamta úttíluhamta jariame, írri tua lütüriata nooka, éntok jü kaa lútula jíápsihuame kayta át ayka.

¹⁹ ¿Jachu kaa jü Moisés juka leyta enchim mák-la? Tè eme kía jábe júne, huákái leyta noká páman kaa ä boojoria. ¿Jatchiakasem nee më báare?

²⁰ Huanäi jü génte juebenara inel ä yómmiak:

—Lemoonioté jíápsipo jípure. ¿Jábesu enchi më báare?

²¹ Jesús éntok inel am yómmiak:

—Senu tékiltane yáhuak jimyore táapo, eme éntok át guómtek.

²² Lütüriapo jü Moisés juka circuncisiónta enchim mákkak. Jü circunción entok (jü ili usi ou bicho bia punta chuktiriahuame), të kaa Moisés ä átteak, ál-la jume itom áchayhuariam bát kat-riam, të eme jum jimyore táapo junne ili usita circuncisiónta joria.

²³ Tè éni, eme juka circuncisiónta ä jojoria jimyore táapo juka ili usita, Moiséjta ley kaa béj-re báreka. ¿Jatchiaka jüntukem inou omte, jimyore táapo juka yoremta yúmalasi ín tütekä béchíbo?

²⁴ Katem kía jábetat bíchaka nooka kaa huiti jünéaka, ál-lem juka tua lütüriata jíba yáa báreka éiya.

¿Jachu iri ájaria jü Cristo?

²⁵ Huate éntok buere joära Jerusalémpo jome inel jiaahua:

—¿Jachu kaa iri, hua më báahuaka jariuhuame?

²⁶ Áachem suuhua, kaa éhuil nooka, éntok kaabe áu jále. ¿Jachum lútüriapo ä tatáyak jáni jume nesahueme ikái Cristotukähui?

²⁷ Ítapote jüneiya ikái jákun jometukähui; të juka Cristota yepsak, kaabe jüneenake jákun ä jometukähui.

²⁸ Huanäi ikái jikkajaka, Jesús, jum tiöpopo am majtiaka kusisi inel jiaahua:

—Jamakem nee täya jáni, éntokem jüneiya jákun in jometukähui; tëne kaa in éäpo äbo yebij-la; ál-la jü tua lútüriata jüpureme nee äbo bíttuak, hua kaa enchim täyähui.

²⁹ Të inapo ä täya bueítukne áapörikut yeu simla, éntok áapo nee äbo bíttuak.

³⁰ Huanärim ä peresote báreka éiyay, të kaabe ä buíssek, bueítuk kee jee ä taahuari yuumay.

³¹ Huä génte juebenara násuk bürukam ä sússualeka taahuak, éntokim inel jiaahuay:

—Jü Cristo äbo yepsakátek, ¿jachu huate señaalim yáanake jáni ikái yáakäu béppa?

Jume pariserom Jesústau sontarom áu bíttuak ä peresote iaka

³² Jume pariseerom juka genteta jikkajak Jesústa bétana éhuil am nokayo; Huanäi jume tiöpopo tékiakame éntok jume pariseerom sontarom áman áu bíttuak ä buij iaka.

³³ Huanäi Jesús inel jiaahua:

—Ketunene ili jaiki táapo enchimmak annake; huanäne hua nee äbo bíttuakamtau júchi huéenake.

³⁴ Nechem jariunake jiöbe të katem nee téunake. Bueítuk eme kara áman yáijnake huam in annakepo.

³⁵ Huanäi jume judío yäuchim náu inel jiaahua:

—¿Jákunsu huée báare jáni ii, jachute kara ä téunake jáni? ¿Jamak jume judíom griegom násuk chíbejtillamneu huéenake? Éntok, ¿jume griegom majtianake jáni?

³⁶ ¿Jáchisu jiau báare jáni inel ä jákähui? “Nechem jariunake, të katem nee téunake, ti jiaahuak; éntok, jeme kara áman yáijnake, huam in annakepo!”

Bäm ámey jíapsihuame

³⁷ Pajkota chúpépo i buere taahuarichi, Jesús kíkteka kusisi nónokak, inel jáika:

—Kía jábe junne bäi mukeme, inou rúkteka báa jínake.

³⁸ Huä nee súaleme, Diosta noki jjojteta jáá bénasi, bathue báa jíápsame bénasi ä jíápsipo búitinake.

³⁹ Tayiri Jesús inel jiau báarey juka Espíritu Santota am mabetnake bétana jume ä súaleme; bueítuk kee jee äbo yepsay jü Espíritu Santo, bueítuk Jesús kee jee lóoriapo mabethuay.

Juka genteta kaa nánancha éähui

⁴⁰ Huanäi juebena genteta násuk, huate ikái jikkajaka, inel jiaahuak:

—Lútula huépo iri ájaria jü profeeta yebijnakeme.

⁴¹ Huate éntok inel jiaahuay:

—Íri inel jü Cristo yebijnakeme.

Huate éntok két inel jiaahuay:

—¿Jachu jü Cristo Galiléa buiära bétana yebijnake jáni?

⁴² Jü Diosta noki inel jiaahua Davidtamak huéerim, éntok pueblo Belén Davidta jomépo ä yebijnake tíiya, juka Cristota.

⁴³ Huanäi jü génte katim nanabeu ée táytek, Jesústa bétana. Huanärim emo náikimtek.

⁴⁴ Huate éntok ä buijtebo báreka éiyay; të kaabe át mámtek.

Jü yaura katim Jesústa súaley

⁴⁵ Jume sontarom tiöpota suayame jume áma nésahuemneu nóttek, éntok paris-erommehui, huanärim inel ámeu jiaahua, jume porisimmehui:

—¿Jatchiakem kaa ä nüpak?

⁴⁶ Jume sontarom éntok inel am yómmiak:

—¿Jauhuey jüne kaa jábe yoreme inéli nok-la ikái yoremta nokä bénasi!

⁴⁷ Huanäi jume pariseerom inel am yómmiak:

—¿Eme két bätähuiak?

⁴⁸ ¿Jachu jábe yäurapo nésahueme o jábe pariserom ä súsualek jáni?

⁴⁹ Të i génte Diosta ley kaa täyame, bétte noki ámet chüpari.

⁵⁰ Nicodemo, hua tukaapo áu nóitekaihui, ket pariserotukai; éntok ínel ámeu jiaahua:

⁵¹ —Jü itom ley jia pámani katte yoremta yäura bíchäpo nätuana kee bát ä nok jikkajaka éntok kee jünéaka jita ä yáalatukähui.

⁵² Huanärim ínel ä yómmiak:

—¿Jachu empo két Galiléapo joome? Diosta jiojteritë bitcha éntoke át suuhua, jauhuey júne jum Galiléapo profeta kaa áu tóboktiala.

Jámut täbuik éhuil kunakame

⁵³ Huanäi hueuhuëpulkam bem jóau bíchaa sájjak.

8

¹ Huanäi Jesús júya kähui Oliivou bíchaa siika.

² Kethueytana éntok tüöpu yepsak. Huanäi büru génte áu yájjak. Áapo huämi káteka am majtiay.

³ Huanäi jume leyta am mamajtiame éntok jume pariseerom jámuttam täbui yoremta éhuil áu kunatualata téaka áu ä nüpak. Huanärim násuk ä kéchaka,

⁴ Jesústau ínel jiaahua:

—Maestro, i jámut ä kuna kaa ä bíchäpo täbui yoremtamak böka téihuak.

⁵ Jü Moiséjta ley éntok ínel jiaahua: Jume jáamuchim junéli emo nüyeme am mamaasuka am súa néshahue. Émposu, ¿jáchise jiaahua?

⁶ Bueítukim ínëli jiaka, ä jioptuaka ä nätua báarey. Të Jesús, buíau kóm chätuka, súttuy buíapo jiojte táytek.

⁷ Tem naa múksi kaa nok yáateka, élaka ä temajey. Huanäi kíkteka ínel ámeu jiaahua: —Huä enchim násuk kaa juénak yáalame, huári tétata bát nüka áu jímma.

⁸ Júchi éntok kóm chätuka jum buíapo jiojte táytek.

⁹ Të bempo, ikái jikkajaka, bem jiápsipo nätuahuakame benasim emo innëay, bem Dios bejri bétana. Huanärim hueepulaka yeu kat táytek, ou yoiyöturimpo naateka chë kaa yoiyöhuemmu tájti. Huanäi Jesús áapola áma taahuak, jú jámut éntok áa náapo.

¹⁰ Huanäi Jesús kíkteka, kaabeta áma bitchak, huaka jámutta jíbba. Huanäi ínel áu jiaahua:

—Empo jámmut, ¿jáksu aane jume enchi nätuame? ¿Jachu kaabe nokta béttesi emót chúppak?

¹¹ Huanäi ínel ä yómmiak:

—Èe, kaabe, Señor —ti áu jiaahua.

Huanäi Jesús ínel áu jiaahua:

—Ínapo jünene kaa bétte nokta emót chúppa. Simëe, të katë júchi Dios bejrita johua.

Jesús jü ániata machiriame

¹² Jesús éntok júchi gentetau nookak, ínel ámeu jíaka:

—Ínapone jü ániata machiriame; hua ino sáu huéeme kaibu kaa machiku hueram- nake, ál-la huaka machiriata áy jiápsihuamta jípunake.

¹³ Huanäi jume pariseerom ínel áu jiaahua:

—Empo emo bétana jíba nooka. Huä em emo bétana nokä kaa lütüria.

¹⁴ Jesús éntok ínel am yómmiak:

—Eläposu ínapo ino bétana nooka, të ín nokä lütüria; bueítukne jüneiya jákübo ín äbo yebij-latukähui, éntok jákun bíchaa ín huéenakähui. Të eme katem jüneiya jákübo ín äbo yebij-latukähui, éntok jákun bíchaa ín huéenakähui.

¹⁵ Eme kia yoremem ä türë páman nokta jábemmet chúchupa. Ínapo éntok kaabetat nokta chúchupa.

¹⁶ Të ínapo jábetat nokta chúpátek, jú ín nokä lütüria; bueítukne kaa ínapola jíba jábetat nokta chúppa. Ál-la hua nee äbo bíttuakame, jú Dios Átchay, jábetat ínomak nokta chúppa.

¹⁷ Enchim leypo ínel jiojteri: Guoy oóhuim nánälaisi nokä jíba lütüria.

¹⁸ Ínapone jü ino bétana nokame; hua ín Átchay nee äbo bíttuakame két ino bétana nooka.

¹⁹ Bempo éntok ínel áu jiaahua:

—¿Jáksu aane, jú em Átchay?

Jesús éntok ínel am yómmiak:

—Eme katem nee täya, éntok ín Áchayta junne. Nechem täyátek, ín Áchaytem két täya éiyey.

²⁰ Jesús ikäi nokta nookak, tiöpopo am majtiaka jum tómita náu totoijhuäpo. Të kaabe ä buëituk, buëituk ä taahuari kee jee yuumay.

“Áman ín huëu bíchaa, eme karem áman yájja”

²¹ Jesús júchi ínel ámeu jiaahua:

—Ínapone süime, éntokem nee jariunake; tem huam enchim kaa tühua yáarimpem kókkonake. Áman ín huëu bíchaa, eme karem áman yájja.

²² Huanäi jume judío yáuchim ínel jiaahuay:

—¿Jamak áapo áu më báare? Huári béchibo ínel jiaahua: “Áman ín huëu bíchaa, eme karem áman yájja.”

²³ Huanäi Jesús ínel ámeu jiaahua:

—Eme ím buíapo joome; ínapo éntok jikat téhuekapo joome. Eme ím ániapo joome; ínapo éntok kaa ími ániapo joome.

²⁴ Kialikune ínel enchimneu jiaahuak: Enchim kaa tühua yáarimpem kókkonake. Bueitukem kaa nee súalétek ín ájariatukäu, enchim kaa tühua yáarimpem kókkonake.

²⁵ Huanärim ínel áu jiaahua:

—Émposu, ¿jábésäe?

Huanäi Jesús ínel am yómmiak:

—Béjane késampo enchim téjhuaasuk.

²⁶ Juebenakne jita enchimneu nok machik jípure, éntokne enchimmet nokta chüpanake. Të hua nee äbo bíttuakame tua lütüriata jípure. Ínapo éntok huaka ín äa bétana jikkaj-läu ím ániapo anemneu nooka.

²⁷ Tem kaa jünéaka taahuak, Dios Áchayta bétana ámeu ä nokaïhui.

²⁸ Jesús éntok ínel ámeu jiaahua:

—Júnak jübua huaka Yoremta Üusi jikau tóboktiahuakem jüneenake ín ájariatukähui, éntok kaa kía ín éapo ín jita joähui; ál-lane hua Dios Áchayta nee majtiakäu jiba nooka.

²⁹ Bueituk hua nee äbo bíttuakame ínomak aane; kaa nee ínapola tóij-la, jü Dios Átchay, buëitukne áapörík türëu jiba johua.

³⁰ Íari bétana ä nokayo, juebenakam ä súaleka taahuak.

Jü lütüria jísuariata ára itom búttiria

³¹ Huanäi Jesús jume judíom ä súalekamneu ínel jiaahua:

—Emëe huam ín noki huë páman jiba anëtek, tua lütüriapem ín discipulomtunake;

³² Éntokem lütüriata täyanake. Huä lütüria éntok súmaripo enchim búttianake.

³³ Bempo éntok ínel ä yómmiak:

—Ítapo Abrahamtatte yeu sákala, éntok jauhuey júne kaabeta bétukte ito jípula. ¿Jáchisu jüntuk empo ínel jiaahua: “Búttiatunakëem”?

³⁴ Jesús éntok ínel am yómmiak:

—Tua lütüriapone ínel enchimneu jiaahua, sime huame kaa tühuaata joame, kaa tühuaata bétukim jíapsa.

³⁵ Huä tekoka sáyhuaame kaibu jiba béchibo jóapo tahuanake; të hua usiari ál-la jiba béchibo áma tahuanake.

³⁶ Júnëli juka Diosta Üusi jísuamapo enchim búttiako, lütüriapem jísuamapo búttiataka tahuanake.

³⁷ Jüneane Abrahamtat enchim yeu sákalatukähui; tërem nee mëbáreka éiya, buëituk ín noki kaa enchim jíapsipo huétche.

³⁸ Ínapo huaka Dios Áchaytamak aneka ín bíchakäu enchimneu nooka; eme éntok huaka enchim áchay bétana huémta enchim jikkajäu johua. Eme diablota áchayek.

³⁹ Huanärim ínel ä yómmiak:

—Abrahamtate áchayek.

Të Jesús ínel ámeu jiaahua:

—Eme Abrahamta úusimtuk, Abrahamta boojoriáhuem jo éiyey.

⁴⁰ Tem én nee mëbáreka éiya, lütüriata enchimneu ín nokaká béchibo, hua Diosta bétana ín jikkajakähui. ¡Abraham ikäi kaa yáuhuak!

⁴¹ Eme huaka enchim áchay joäu johua.

Huanärim ínel áu jiaahua:

—Ítapo kaa kía ják éhuil usiari; huépülak jíbate áchayek, juka Diosta.

⁴² Huanäi Jesús ínel ámeu jiaahua:

—Eme juka Diosta Áchayeko, lútula huëpem nee nák éiyey, bueituk ínapo Diostat yeu simlataka äbo yebij-la. Kanne ín ääpo äbo yebij-la; ääpo nee äbo bittuala.

⁴³ ¿Jatchiakem kaa ín nokibet jüneiya? Bueituk kaa ín noki enchim jikkají báré béchíbo.

⁴⁴ Eme diablota átteam, jü enchim áтчay; éntok áapörik éähuem johua. Bueituk áapo yore súhua, késam huëpo naateka, éntok jauhuey júne kaa lütüriata yáala, bueituk kaita lütüria át ayka. Bueituk ára nókíchiriata nokátek, ä áttea bétana nooka; bueituk áapo ára nókichi, éntok ára nókichi áchayhuaria.

⁴⁵ Nee éntok lütüriata nokay junne, katem nee súale.

⁴⁶ ¿Jábesu enchim násuk ára nee nátua, kaa türík nee yáalá tíaka? Bueituk lütüriata nee nokay, ¿jatchiaka eme kaa nee súale?

⁴⁷ Huä Diosta áttea Diosta noki jikkaja; íari béchíbem kaa ä jikkaja, bueitukem kaa Dios áttearim.

Cristo Abrahamtapat bát huéiye

⁴⁸ Huanäi jume judío yäuchim ínel ä yómmiak:

—¿Jachute kaa tüisi jiaahua ítapo, enchi samaritano tíaka, éntok lemooniota enchi jípüréhui?

⁴⁹ Jesús éntok ínel am yómmiak:

—Ínapo kaa lemooniota jípure. Ál-lane ín Áтчay jikau cháчha; eme éntok kía kaitapo nee bitcha.

⁵⁰ Juka simek béppa musäla machik, kanne ino béchíbo ä jaria. Tè aane, hua ino béchíbo ä jariame. Áapo hua nokta yoret chúpame.

⁵¹ Tua lütüriapone ínel enchimueu jiaahua: Huä ín noki hué páman áu jípüreme, kaibu muknake.

⁵² Huanäi jume judío yäuchim ínel áu jiaahua:

—Én ál-late tua jüneiya lemooniota em jípüréhui. Abraham muukuk, éntok jume profetam júne kókkok. Empo éntok ínel jiaahua: “Jü em noki hué páman áu jípüreme, kaibé ä múknake tíiya.”

⁵³ ¿Jaché empo ché yöhue itom áchay Abrahamta béppa, jü mukukame? Éntok profetam júne kókkok. ¿Jábeta bénasisé emo éria?

⁵⁴ Huanäi Jesús ínel am yómmiak:

—Ínapoísune ino úttilétek, ín ino úttiléu kaita bėj-re. Huä ín Áтчay, Áapo nee úttile, hua enchim emo Diosek tíahui.

⁵⁵ Tè eme kaa ä täya. Ínapo ál-la ä täya. Kanne ino ä täya tíátek, kíane ára nókíchitu éiyey, enchim bénasi. Tène ä täya, éntokne ä nokihua yöre.

⁵⁶ Abraham enchim áтчay áu al-leetuak, huaka ín taahuari áu binnake tíaka. Huanäi éntok ä bíchaka, al-leaka taahuak.

⁵⁷ Huanäi jume judío yäuchim ínel áu jiaahua:

—Empo kee cincuenta huásuktiriam huéria, ¿éntoke Abrahamta emo bit-la tíiya?

⁵⁸ Jesús éntok ínel ámeu jiaahua:

—Tua lütüriapone ínel enchimueu jiaahua: Kee jee Abrahamta yeu tómtay, ínapone huéiye.

⁵⁹ Huanärím téttam núka ä mamaasu báarey. Tè Jesús am éusuriaka, tíopopo yeu siika, áme násuk ámani.

9

Jesús líptita pujtetuak

¹ Áma huam huéeka Jesús senu yorem líptita yeu yoremtulata bitchak.

² Huanäi ä discípulom ínel ä temajek:

—Maestro, ¿jábesu Dios bejrita yáuhuak, íkái ínëli líptitaka yeu ä yoremtukä béchíbo? ¿Áapo, o ä áchayhuam?

³ Jesús éntok ínel am yómmiak:

—Kaa áapo éntok ä áchayhuam junne, katim Dios bejrim yáuhuak, líptitaka yeu ä yoremtnaké béchíbo; ál-la Diosta tékilta át bittunaké béchíbo.

⁴ Úttea hua nee äbo bítuakamta tékil ín yáanakéhui, huaka taahuata kee simeyo. Tukaari yebijnake; huanäi jábe júne kara tekipanuanake.

⁵ Ím ániapo ín anëpo tájti, íkái ániatane machiria.

⁶ Íkái noksuka, buíapo chít huátteka, techoata yáuhuak. Huanäi súttuy ä núka, líptita pusimmet ä teekak.

⁷ Huanäi inel áu jiaahua:

—Ámanë sika emo báksia bäam mánekäpo Siloë teäpo. (Siloë “áman bíttuari” tiau báare.)

Áapo áman sika áu báksiak; huanäi entok bíchaka nóttek.

⁸ Huanäi jume áa náapo jóakaihui, éntok jume bannaataka ä täyäu ä líptitukau, inëlim náu jiaahuay:

—¿Jachu ìri kaa áman káteka nénetaneihui?

⁹ Huate inel jiaahuay:

—Áapo ájária.

Huate éntok:

—Èe, kaa ájária. Alë bénna.

Áapo éntok inel jiaahuay:

—Ínapone ájária.

¹⁰ Huanärim inel áu jiaahua:

—¿Jáchisë ayuka én ára bitcha?

¹¹ Huanäi inel am yómmiak:

—Huä yoreme Jesús tíame techoata yáaka pusimpo ínot teekak, inel inou jíaka: “Ámanë bäam mánekäu Siloéu sika emo báksia.” Huanäine áman sika ino báksiaka bíchaka taahuak.

¹² Huanärim inel áu jiaahua:

—¿Jáksu aane, jü yoreme?

Áapo éntok:

—Ínel jiaahua —kanne jüneiya.

Jume pariseerom ä temajek juka líptitukäuta

¹³ Jume pariserommeu yeu tóijhuak, jü líptitukáihui.

¹⁴ Jimyore taahuaritukay, juka Jesústa techoata yáaka, juka líptita pujtetuakähui.

¹⁵ Huári béchibo, júchi bénasim ä temajek, jume pariseerom, jáchin ä pujtekä bétana. Huanäi inel ámeu jiaahua:

—Techoata pusimpo ínot teekak. Huanäine ino báksiaka bitchak.

¹⁶ Huanäi huate pariseerom inel jiaahuay:

—Jü yoreme kaa Diosta bétana huéiye, bueítuk jimyore taahuata kaa yöre.

Huate éntok inel jiaahuay:

—¿Jáchisen juëna yóremtaka ímëi señaalim jonake?

Jünëlim kaa nanabeu éaka náu nok nássuay.

¹⁷ Huanärim júchi inel áu jiaahua, jü líptitukäutahui:

—¿Jáchisë jiaahua empo, hua enchi pujtetuakamta bétana?

Áapo éntok am yómmiak:

—Ínapo, ä profeeta tíiya.

¹⁸ Të jume judíom katim ä súaleka taahuak, kaa bíchaka ä pujtekä bétana. Huanärim juka líptitukäuta áchayim núnutebok.

¹⁹ Huanärim am temajek:

—¿Jachu ìri jü enchim úusi, hua kaa bíchaka enchim yóremtula tíähui? ¿Jáchisu jüntuk én bitcha?

²⁰ Jume ä áchayim entok inel am yómmiak:

—Jüneate íkái itom úusekähui, éntok líptitaka yeu ä yóremtukähui;

²¹ të én jáchin ä bícháu, éntok jábeta ä pujtetuakäu, katte jüneiya. Áapo béja yöhue; akem ä temaje. Áapo noknake.

²² Ä áchayhuam inëli jiaahuak, judíom májhueka. Bueítuk ímëi nokta náu yáalatukay, inel jíaka: “Kía jábeta junne Jesústa Mesías tíayo, jum tiöpopo yeu béeptunake.”

²³ Huári béchibom inel jiaahuay, jume ä áchayim: “Béja yöhue; áapöríkem nátemaje.”

²⁴ Huanärim júchi juka yoremta líptitukäuta núnuteboka, inel áu jiaahua:

—Diosta bíchápe lútúriata itom téjhua. Ítapote jüneiya íkái yoremta juëna yóremtukähui.

²⁵ Áapo éntok inel am yómmiak:

—Á juëna yóremtukäu, ínapo kaa jüneiya. Të senu huémtane ál-la jüneria: ínapo kaa bitchay, tëne én ál-la bitcha.

²⁶ Júchim éntok inel áu jiaahuak:

—¿Jítasu emou yáuhuak? Éntok, ¿jáchisu enchi pujtetuak?

²⁷ Áapo éntok ínel am yómmiak:

—Béjane enchim téjhuaala, të katem nee nok jikkaja. ¿Jatchiakasem júchi ä jikkajj báare? ¿Jachu két eme ä disciipulomtu báare?

²⁸ Huanärim áu omteka ínel áu jiaahua:

—Empo jü yoremta disciipulo; të ítapo Moiséjta disciipulomte.

²⁹ Ítapo júneiya Diosta Moiséjtau nokakähui; të íari bétana, katte júneiya jákun ä jometukähui.

³⁰ Jü yoreme éntok ínel am yómmiak:

—Íri tua át guómtisi maachi, áapörík nee pusim étaporiakähui, éntok enchim kaa ä júneriähui jákun ä jometukähui.

³¹ Júneate jume Diosta bejri joame Diosta kaa am nok jikkajähui; të jábe junne Diosta yöreka, éntok ä éä páman áneme, huákái nok jikkaja.

³² Jauhuey júne kaabeta bétana jikkajj-ri líptitaka yeu yöremtulataka ä bíchakä bétana.

³³ Í kaa Diosta bétana huétek, kaita ára yáa éiyey.

³⁴ Huanärim ínel ä yómmiak:

—Empo Dios bejripo yeu yöremtulataka junne, ¿itomë majtia báare?

Huanärim áma yeu ä jaasek.

Jü Diosta noki kaa täyame líptita bénna

³⁵ Jesús ä jikkajak, áma yeu ä simtuahuaka bétana. Huanäi ä téaka, ínel áu jiaahua:

—¿Jachë empo Diosta Üusi súale?

³⁶ Áapo éntok ínel ä yómmiak:

—Señor, nechë téjhua ä jábétukähui, ín ä súalnakë béchïbo.

³⁷ Jesús éntok ínel áu jiaahua:

—Akë ä bil-la; ínapone ájária, jü émomak nokame.

³⁸ Huanäi tónommia kiktetka ä yörek, ínel jíaka:

—Señor, enchine súale.

³⁹ Jesús éntok ínel jiaahua:

—Bette nokta chúpa bárekane ím ániau yepsak, huame kaa bíchame bínnakë béchïbo, huame bíchame éntok kaa bíchamta bénasi am tahuanakë béchïbo.

⁴⁰ Huanäi huate pariseerom áamak anëu, ikäi jikkajaka, ínel áu jiaahua:

—¿Jachu ítapo két lilipitim?

⁴¹ Jesús éntok ínel am yómmiak:

—Lilipitimtukem, jü Dios bejri kaa enchimmet ayu éiyey. Të én enchim emo bíchá tíä béchïbo, jü Dios bejri enchimmet taahua.

10

Jume kabara kóräim ejemplo

¹ 'Tua lütüriapone ínel enchimmet jiaahua: jü kaa kabara kóräi puerta páman kibakekame, të sékána áman túbuktekame, lak-ron, éntok útteapo jábeta jita úuhua.

² Të hua puerta páman kibakekame, áapo jü kab-yeero.

³ Jü puertata suayame, ikäi ä étaporia. Jume kabaram éntok juka kab-yeerota nok täya. Áapo éntok jume ä kabarammeu bem téhuampo ámeu nokaka, yeu am béeba.

⁴ Huame síme ä átteahuam yeu am bebaka ámepat huéenake. Jume kabaram éntok ä guojoanake, bueitukim ä nok täya.

⁵ Të kaa bem täyähuiim kaibu guojoanake, ál-lam ä tö tenninake, bueitukim tábuik nok jáhuita kaa täya.

⁶ Íkái ejemplota ámeu yétchak, jü Jesús; të bempo kaa jünéaka taahuak, jita bétana ámeu ä nokaihui.

Jesús, jü tü kab-yeero

⁷ Jesús éntok júchi ámeu nookak, ínel jíaka:

—Tua lütüriapone ínel enchimmet jiaahua: Ínapone ájária jü kabara kóräi puerta.

⁸ Síme huame ínopat ábo yájakame, útteapom jábem jita úuhua, éntokim éekbua; të jume kabaram katim am nok jikkajak.

⁹ Ínapone jü puerta; hua ínot éaka kabara kóräiu kibakeme, jínëutuna. Kóräipo kikkibaknake, éntok yeu hueramnake, éntok básota téunake.

¹⁰ 'Jü lak-ron kía ékbua báreka yebijnake, éntok jábeta mēbáreka éntok jita chíbejtiaaka ä tejal báreka. Tē inapo äbo yebij-la jíapsihuaamta enchim jípunakē béchibo, éntok búruk béppa yún enchim ä jípunakē béchibo.

¹¹ Inapone jü tü kab-yeero. Huä tü kab-yeero ä jíapsi nénkinake ä kabaram béchibo.

¹² Huä tómpo kabaram suayame, kaa tua tü kab-yeero, éntok kabaram kaa átteak. Robota áu huémta bichátek, kabaram tō búitinake. Huanäi jü robo ámeu yepsaka am kikkisuka chíbelam am jaanake.

¹³ Júnēli hua tákiatata kabaram suayame búitinake, bueítuk kía tómpo am suaya. Kabaram táruc junne, kaita áma táru.

¹⁴ Inapone ájária jü tü kab-yeero. Jume ín kabaramne täya; huame ín kabaram éntok, nechim täya.

¹⁵ Alē bénasi jü ín Áchay nee täya, éntok inapo két ín Áchayne täya. Éntokne ín jíapsi nénka jume kabaram béchibo.

¹⁶ Huate kabaramne jípure, tē huámēi kabaram kaa ímī kóräipo joome. Huámēine két äbo huérianake, éntokim két nee nok jíkkaijnake. Huépul bénasim náu anna; éntok huépü kab-yerotunake.

¹⁷ 'Jü ín Áchay huári béchibo nee nákkē, bueítukne símem béchibo ín jíapsi nénka; chúkula éntokne júchi ára ä nüye.

¹⁸ Kaabe nee ä úhua; ál-lane inel ín eá béchibo muuke. Útteatane jípure ín múknakē béchibo, éntokne útteata jípure júchi jíapsita ín núnakē béchibo. Íkai nésautane mabetak, ín Áchay bétana.

¹⁹ Kaa nanabeu éaka, júchim náu nok nássua táytek, jume judío yäuchim, íri nokta béchibo.

²⁰ Juebenakam inel jiaahuay:

—Lemooniota jípure. Rokotula. ¿Jatchiakem ä nok jíkkaja?

²¹ Huate éntok inel jiaahua:

—Jábe lemooniota jípureme kaibu ilē bénasi noknake. ¿Jachu jü lemooniota ára pusim am étaporía, jume lílptim?

Jume judíom Jesústa omoutek

²² Buere tíöpoa chúpukäu huáatihuau pajkotukay, jum buere joára Jerusalémpo. Huamēi taahuarimmechi éntok sébe tiempotukay.

²³ Jesús éntok áma naa huéiyey, tíöpopo, Salomónta portaalimpo.

²⁴ Huanäi jume judíom ä kóntiaka inel áu jiaahua:

—¿Jauhuey tájtisē itom jíapsi kaa al-leetuanake? Empo jü Cristotukátek huittē itom téjhua.

²⁵ Jesús éntok inel am yómmiak:

—Enchimme ä téjhuaasula, tē katem nee súale. Huä tékil ín yáari ín Áchay téhuampo, huári ino bétana nooka;

²⁶ tē eme kaa ä súale, bueítukem kaa ín kabaram, ín enchimmeu jáká bénasi.

²⁷ Jume ín kabaram nee nok täya; inapo éntok am täya, éntokim nee guojaase.

²⁸ Inapo éntok jíbapo béchibo jíapsihuaamta am miika. Bempo kaibu emo tárunake jauhuey junne, éntok kaabe ín mámpo yeu am huíknake.

²⁹ Huä ín Átchay nee am mikakame, chē símem béppa nésahue, éntok kía jábe júne kara ín Áchay mámpo yeu am huíkke.

³⁰ Inapo, éntok ín Átchay, náute huépülay.

³¹ Huanäi jume judíom júchi tétam núka, ä mamaasu báreka.

³² Jesús éntok inel am yómmiak:

—Juebenakne türi tékilta enchim bíttuala, ín Áchay bétana huémta. ¿Jíta tékilta béchibosem nee mamaasu báare?

³³ Jume judíom éntok inel ä yómmiak:

—Huä tü tékilta béchibote kaa enchi mamaasu báare, ál-la Diosta bėj-reka em nokakä béchibo; bueítuk empo yóremtaka junne, Diosta bénasi emo johua.

³⁴ Jesús éntok inel am yómmiak:

—¿Jachu kaa inel jíojteri enchim leypo: “Inapo inel jiaahua, emem diosim”?

³⁵ Huame Diosta nokí mabetakame diosim tüya. Huaka jíojterita kaabe ára täbuiasi ä yáuhua.

³⁶ Bueítuk Dios Átchay nee yeu púhuak; ím ániau nee kóm bíttuak. ¿Jatchia jütukem Diosta bėj-reka nee nokä tüya, inapo Diosta Üusi ti nee jáká béchibo?

³⁷ Juka ín Áchay tékil kaa nee joay, katem nee súalpo yúmala.

³⁸ Të nee ä joay ál-la, éláposem nee kaa súale, të huaka tékilta ín joáhuem súale, enchim jüneenakë béchibo, éntok enchim ä súalnakë béchibo, juka Dios Áchayta ínot anéhui, éntok ín át anéhui.

³⁹ Júchim éntok mámpo ä tatab báreka tekípanuay, të áapo bem mámpo áu yeu huíkkek.

⁴⁰ Huanäi Jesús júchi siika, Jordán bathue huáyтана bícha, áman késam huépo Juanta batóaiipo. Huanäi huámi taahuak.

⁴¹ Huanärim juebénaka áu yájjak, ínel jíaka:

—Juan lütüriapo kía jita señalta júne kaa yáhuak; të síme Juanta íari bétana nokakáu lütüriatukay.

⁴² Huanäi huámiri juebénaka ä súsualeka taahuak.

11

Láazarota mukukä bétana nokhuame

¹ Senu yoreme Láazaró ti téhuaka júnaköri kókorey, Betaniapo jometaka, María éntok Marta ä ákorohua pueblopo.

² María, Láazaró kókoremta huaayi, íri ínel jü Señortat juka perfuumeta át töak, éntok ä chonímey guókpo ä huaachak.

³ Láazarota huaayim Jesústau nokta bíttuak, ínel jiamta:

—Señor, jü em nákéu kókore.

⁴ Jesús éntok ä jíkkajaka ínel jiaahua:

—Í kókoa kaa áy kókko béchibo, ál-la juka Diosta looria át bíttunakë béchibo, éntok két ä Úsibet ä bíttunakë béchibo.

⁵ Jesús éntok Martata nákkey, éntok ä huayihua, éntok Láazarota.

⁶ Të íkái jíkkajaka, ä kókore bétana, júchi guoy táapo áma taahuak, ä aneípo.

⁷ Huanäi chúkula jume ä discípulommeu ínel jiaahua:

—Jánte jum Judea buíárau bícha.

⁸ Huanäi jume ä discípulom ínel áu jiaahua:

—Maestro, én jume judíom enchi jariay, tetammey enchi mamaasu báreka. Entok, ¿júché áman huée báare?

⁹ Jesús ínel am yómmiak:

—¿Jachu jü taahuari kaa dooce horam jípure? Huä taahuapo hueramame kaibu tétinake, bueítuk ími ániapo machiriay bitcha;

¹⁰ Të hua tukaapo hueramame tétinake, bueítuk jü machiria kaa át aika.

¹¹ Íkái noksuka, chúkula ínel ámeu jiaahua:

—Huä itom amigo Láazaró kótche; tëne áman huéiye ä búsa báreka.

¹² Huanäi jume ä discípulom ínel jiaahua:

—Señor, kóchétek, yún éenake.

¹³ Jesús ínel jiaahua, Láazarota mukila bétana. Të bempo kócheka jimyorehuamta bétana ä nokä téiye.

¹⁴ Huanäi Jesús huitti ínel ámeu jiaahua:

—Láazaró béja muukuk.

¹⁵ Enchim béchibone al-leiya, kaa áman itom anakä béchibo, enchim nee súalnakë béchibo. Të ámante áu kannake.

¹⁶ Huanäi hua Toomas, Guoguörí téame, ínel jiaahua huame áamak discípulommehui:

—Ítápo kätte áamak kannake, áamak kókko béchibo.

Jesús jü júchi jíabitehuame éntok jíapsihuame

¹⁷ Jesús áman yepsaka tejhuahuak: Láazaró béja naiki taahuarey, mäataka.

¹⁸ Betania pueblo éntok kaa mékka Jerusaléniu taahuay, jiba tua batte báij kilómetro.

¹⁹ Juebena judíom ámeu yáij-latukay Martatau éntok Mariatahui, am yánti jíapsi joa báreka, bem ábachi mukukä béchibo.

²⁰ Huanäi Marta Jesústa áman hué tiay ä jíkkajaka, ä nankiseka yeu siika; María éntok jóapo taahuak.

²¹ Huanäi Marta Jesústau ínel jiaahua:

—Señor, enchi ím aney ín ábachi kaa muk éiye.

²² Të éne két júneiya, símeta Diostau em aahuá, Dios enchi ä mákna.

²³ Jesús éntok ínel ä yómmiak:

—Em ábachi jíabitenake.

²⁴ Marta éntok ínel áu jiaahua:

—Ínapo júneiya ä jíabitenakëu júnak símem jíabiteyo, huaka taahuata yúmako.

²⁵ Jesús éntok ínel áu jiaahua:

—Ínapone jú yore jíabitetuame éntok jú jíapsihumamta yore mákame. Huä nee súaleme mukilatata júne júchi jíapsinake.

²⁶ Éntok síme hua jíápsaka nee súaleme jíbapo béchibo kaibu muknake. ¿Jachë ikäi súale?

²⁷ —Jeehui, Señor —ti áu jiaahua—. Ínapo ä súale, enchi Cristotukähui, jú Diosta Üusi ím ániau kóm yebij-lame.

Jesús Láazarota máaripo huéeka buaanak

²⁸ Marta éntok ikäi noksuka áman sika, juka Mariata ä huayhua núnnuk, éhuil ínel áu jíaka:

—Jü Maestro ím aane; éntok enchi núnnu.

²⁹ Áapo ikäi jíkkajaka, bamsipo kíkteka áman áu siika.

³⁰ Jesús ketune kee huam ili pueblou kibakey, Martata ä nankekäpo ketune aaney.

³¹ Huanäi jume judíom jóapo áamak aneka ä sirok aniaihui, Mariata bamsipo yeu ä sik, akim ä guojaasek, ínel jíaka: “Áman siika, ä máariu buanseka.”

³² María jum Jesústa anëu yepsaka, ä bíchaka, guókpo áu tónommea kíktek, ínel jíaka:

—Señor, enchi ím aney, ín ábachi kaa muk éiyey.

³³ Jesús ä buanay ä bíchaka, éntok két huame judíom áamak kateihuum buaname bíchaka, jíapsi sóokteka espíritu áu yoyoak, tüisi siroksi.

³⁴ Huanäi ínel jiaahua:

—¿Jáksem ä maák?

Bempo éntok ínel áu jiaahua:

—Señor, ábe sika ä bitcha.

³⁵ Huanäi Jesús buaanak.

³⁶ Huanäi jume judíom ínel jiaahua:

—¡Akem ä bitcha, tepa ä nákkey!

³⁷ Huate éntok áme násuk aneme ínel jiaahuay:

—¿Jachu iri kara jita yáhuuai, Láazarota kaa múknakë béchibo, jáchin juka líptita ä pujtetuakä bénasi?

Láazarota mukilata jíabitetuak

³⁸ Jesús, ä jíápsipo júchi tüisi siroksi éaka, ä máariu bíchaa siika. Téta guójöriatukay; í guójöria éntok téta buéurukuy páttiaritukay.

³⁹ Jesús ínel jiaahua:

—Juka tétatem mékka oóre.

Marta, jú mukukamta huaayi, ínel áu jiaahua:

—Señor, béja chicha juuba, béja naiki taahuare mukilatata.

⁴⁰ Jesús ínel áu jiaahua:

—¿Jachune kaa enchi téjhuaala, ä súalétek, Diosta looria enchi bínnake tíaka?

⁴¹ Huanärim tétata mékka oórek, juka mukilata áy páttiatukaihui. Huanäi Jesús, téhuekau jikau remteka, ínel jiaahua:

—In Átchay, enchine baysauhue enchi nee jíkkajä tíaka.

⁴² Ínapone júneiya, jiba enchi nee jíikkajähui; tène ínëli jiaahuak huaka génte juebenaraata ino chíkola aneme béchibo, enchi nee äbo bíttuakäu bétana am súalnakë béchibo.

⁴³ Ikäi noksuka, kusisi cháchayek:

—Láazaro, ¡pakunë yeu huéiye!

⁴⁴ Huanäi jú mukilatukaihui yeu siika, mámpo éntok guókpo sánkommea súmataka.

Ä pújbahua éntok sánkommea bëttiatukay. Jesús éntok ámeu ínel jiaahua:

—Akem ä búttia, ä huéenakë béchibo.

Noktam náu yáhuak, Jesústa mëbáreka

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2)

⁴⁵ Huanäi juebena judíom Mariatamak ambáreka áma yáij-latukay. Huanärim Jesústa yáakäu bíchaka ä súsualek.

⁴⁶ Të huate éntok jume pariserommeu sájaka, Jesústa yáakäu am téjhuak.

⁴⁷ Huanäi jume sacerdotem tiöpopo chë nésahueme éntok jume pariseerom juka conciliotam náu núnuka, ínel jiaahua:

—¿Jáchisute annake? Bueituk ì yoreme juebena señaalim johua.

⁴⁸ Kia inèli itom à tójak, sime à súsuálnake. Huanäi jume romaanom äbo yájaka juka itom tiöpo tátabnakë, éntokim huaka itom naciön luutianake.

⁴⁹ Huanäi jü Caifás ámemak joome, huäri huásuktiriat sumo sacerdotetukai, huanäi inel ámeu jiaahua:

—Emem kaita jüneria,

⁵⁰ éntokem kaa jüneyia, ito béchibo jita chë türiakähui, huépü yoremta itom pueblota béchibo muknakëhui, të kaa sime naciönta kókkonakëhui.

⁵¹ Kaa ä éäpo ikäi nookak, Jesústa bétana, ál-la huäri huásuktiriat áapo sumo sacerdotetukä béchibo, profetisaruaq hua naciönta béchibo Jesústa muknakëihui,

⁵² éntok kaa kía naciönta béchibo jíbba, két huame Diosta üusim chíbejtílám lópola náu am rúktia béchibo.

⁵³ Júnëli huäri taahuarit naateka náhuim nokta yáhuuak, ä mëtebo báreka.

⁵⁴ Huäri béchibo Jesús béja kara machisi jume judíom násuk naa huéiyey, ál-la mékka bíchaa siika, senu buiärau see päria, náapo, hua pueblo Efraín téähui. Huämi taahuak, jume ä discípulommaki.

⁵⁵ Éntok béja kaa jaikika bëyey, judíom pascua pajkota yúmanakëhui. Huanärim juebénaka buere joära Jerusaléniu jikau sájjak, kee pascua pajkota yúmayo emo báksia báreka.

⁵⁶ Huanärim juka Jesústa jariay. Jum tiöpopo aneka, inèlim emo nátemajey:

—¿Jáchisem éiya? ¿Jachu kaa äbo pajkou yebijnake jáni?

⁵⁷ Huanäi huame tiöpopo chë néshueme éntok huame pariseerom át néshhuek, hua jábe júne ä jüneriame, ják ä anëhui, yeu ä buís sáyhuak, ä pereesote béchibo.

12

Jesústat perfuume huättiahuak Betaniapo

(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

¹ Búsan taahuarim bëyey, kabara jisobahuaka pájcuata yáanaïhui. Jesús pueblo Betaniau yepsak, Láazarota jóapo. Ìri mukilatukay, të Jesús kókkolam násuk ä jábitetuak.

² Béja kúptey Jesústam teta buere äbosey. Marta éntok jita am joriay. Láazaro éntok Jesústamak mesau kátekay.

³ Huanäi María batte medio litro perfuumeta Jesústat guókimmet töak, éntok ä chonimnea ä huaachak. Jü kári éntok musála júbay tápunak. Ì perfuume tüisi béj-retukay.

⁴ Huanäi senu ä discípuulo inel jiaahua, hua Judas Iscariote tíame, Símonta üusi, hua ä nékinakëihui:

⁵ —¿Jatchiakasu kaa ì perfuume báij cien taahuari tékil béjhuapo nénkihuaka, póolobem ä miikhuak?

⁶ Judas inëli jiaahuak, kaa póobem ä jikolë béchibo; ál-la ékbua ára jita nüyey; bueituk juka tómi bóosata jípureka, juka áma öorehuamta nunüyey.

⁷ Huanäi Jesús inel áu jiaahua:

—Akë ä tójja. Áapo ín määnä taahuari béchibo ä bëlatukay.

⁸ Bueituk jume póolobem jíbem enchimmak am jípunake; inapo éntokne kaa jiba enchimmak tahuanake.

Noktam náu tütek, Láazarota jaatia báreka

⁹ Juebena judíom Jesústa áma aney jüneriaka, ámanim yájjak, kaa áapörík jíba bíb báreka, të Láazarota kétchi, juka kókkolam násuk ä jábitetuakaihui.

¹⁰ Të huame tua chë néshueme nokta náu lútüria yáhuuak, juka Láazarota két mënä béchibo,

¹¹ bueituk áapörík béchibo juebena judíom emo náikimtay, Jesústa súaleka.

Jesús mám tájtiriahuaka Jerusaléniu kibakek

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40)

¹² Yokoriapo génte buéresi juebénaka jum pajkou yáij-latukaihui, Jesústam jum Jerusaléniu yebisisë téamta jikkajak.

¹³ Huanärim jume tako sáhuam núka, ä nankiboka yeu sájjak, éntokim inel chaayey: —¡Tüisi mabettunake! ¡í santo, jü Señorta téhuampo yebisiseme, jü Israeltau Rey!

¹⁴ Huanäi Jesús juka buru asólaata téaka át jikat yejteq, jíojteta jiá bénasi:

¹⁵ Katë májhue, buere pueblo Siönata maala; ími huéiye jü em Rey,

buru asölaatat yejsimeka.

¹⁶ Íachirim kaa jünéaka tahuakay, jume ä discípulom késam huëpo; tẽ juka Jesústa jábitek buéresi úttilhaaka ä mabethuak. Huanäi júbuam áu huáhuaatek, áa bétana ikäi jiojtetukáihui, éntok áachä chúpahuakáhui.

¹⁷ Jú génte áamak anéihui, áa bétanam nookay, jáchin Láazarotau chachayeka jum ä máaripo kókkolam násuk ä jábitetuak.

¹⁸ Huári béchibo két jú génte ä mabet báreka áma yájakay, bueítukim ä jikkajak, áapörík ikäi señalta yáakä bétana.

¹⁹ Tẽ jume pariseerom, bempo náu ínel jiaahuay:

—Béjem ä bitcha, kaitate ára yáuhua. Áachem suuhua, jsime génte áamak kaate!

Griegom ket kaa jaikika ama aneka Jesústa jaria

²⁰ Griegom ket kaa jaikika áme násuk aaney, huame áman pajkou Diosta yöri báreka jikau sákalam násuku.

²¹ Ímëi Feliipetau rúktek, pueblo Betsaida Galiléa buiärapo jometahui. Huanärim jiokot áu jiaahuay, ínel jáaka:

—Jesústate bit péiya.

²² Feliipe éntok Andrésta ettejuariak. Huanäi jú Andrés éntok Feliipe Jesústam téjhuak.

²³ Jesús éntok ínel am yómmiak:

—Tiempo béja yúmase, juka Yoremta Üusi ti téhuaakamta úttilnáhui.

²⁴ Tua lütüriapone enchimneu ínel jiaahua: Jú tirijko báchia kaa buíapo kóm huécheka mukuka síhuekätek, áapola tahuanake; tẽ mukuka síhuekätek, yún takanake.

²⁵ Huá ä jápsi beutireme ä tárunake; tẽ ím ániapo ä jápsi kaa beutireme, ä yú jápsinaké béchibo ä éria.

²⁶ Jú nésauta nee joria báareme nee guojaanake. Huanäi huam ín anëpo két annake, hua nésauta nee joriame. Jú nésauta nee joriame, ín Átchay ä úttilnake.

Jesús ä mëna bétana nooka

²⁷ Huanäi Jesús ínel jiaahuak:

—¡Tepa kaa al-leeri ín jápsit aayuk! ¿Jáchisune jiaunake jáni? Karane ínel jiaahua: “In Átchay, jinou huéenakemta bétanë nee jínëu!” ¡Bueítuk ikäi ín chúpánaké béchibone äbo yepsak!

²⁸ In Átchay, em téhuame looriasi bíttebo.

Huanäi jáhui téhueka bétana kóm yuumak, ínel jáaka:

—Béjane looriasi am bíttebok, éntokne júchi looriasi am bíttebonake.

²⁹ Huanäi hua génte juebenara áamak anëu juka jáhuita jikkajaka, yúkuta ínel omtë tíiyay. Huate éntok ínel jiaahuay:

—Diosta ángel áu nookak.

³⁰ Huanäi Jesús ínel ámeu jiaahuak:

—Í jáhui kaa ino béchibo äbo kóm yuumak, ál-la enchim béchibo.

³¹ Eni ájaria í ániapo anemmet nokta chúpatunakéhui. Én hua diablo ím ániapo buéresi ä nésahue násuk júne yeu béptunake.

³² Ínapo éntok buíapo jikau tóboktiahuak, simemne inou rúktianake.

³³ Ínëli jiaahuay, jáchin ä muknakeu am júneria íaaka.

³⁴ Huá génte ínel ä yómmiak:

—Ítapo jum Diosta leypo ä júneriak, Cristota jíbapo béchibotunakéhui. ¿Jáchisú jüntuké ä tóboktianá tíiya, juka Yoremta Üusi ti téhuaakamta? ¿Jábasa jüntuk, íri Yoremta Üusi?

³⁵ Huanäi jú Jesús ínel ámeu jiaahua:

—Ketune chúbala enchim násuk annake, jú machiria. Náasem kaate, ketune machiriata enchimneu ayuako, kaa máchiraata kaa enchim jaatianaké béchibo; bueítuk hua kaa machiku hueramame kaa júneiya jákun bíchaa ä huéhui.

³⁶ Ketune machiriata jípurekem ä súale, juka machiriata, machiriapo enchim usiarimtunaké béchibo.

Íkai nookak jú Jesús; huanäi sika am éusuriak.

Jume judíom kaita súalëram

³⁷ Tẽ juebena señaalim bem bíchápo ä yáak junne, katim ä súaley,

³⁸ profetea Isaíasta nokakáu chúpnanaké béchibo, ínel jáamta:

Señor, çjábetasu ámeu itom nokakáu súale jáni?

Éntok, çjábetausum emo yeu machiriake jáni, huame Señorta mámmam?

³⁹ Íari béchibom kaa ä súaley, bueituk két inel jiaahua jü Isaíasta jiojteri:

⁴⁰ Bempörim puj páttiak,

éntok bem jíapsi námakasi yáuhuak,

pusimmea kaita bem bínnakë béchibo,

éntok jíapsiy kaita bem jünerianakë béchibo,

junëli kaa jíapsi kúakteka,

kaa nee am jínëunakë béchibo.

⁴¹ Isaías inel jiaahuak, Jesústa looria bíchaka, bueituk áa bétana nookak.

⁴² Kía júnentaka junne, yáuram juebénaka ä súaleka taahuak. Të pariserom béchibo katim emo yeu buissey, kaa huam bem náu yayájapo emo yeu bep íaaka.

⁴³ Bueitukim chë ä türey, juka yoremta úttilhuä bétana bem máknäu, Diosta úttilhuäu béppa.

Jesústa nooki yorememet béttesi chupanake

⁴⁴ Jesús kusisi nokaka inel jiaahua:

—Huä nee súaleme kaa nee jíba súale, ál-la huaka nee äbo bíttuakamta kétchi.

⁴⁵ Huä nee bíchame, huaka nee äbo bíttuakamta két bitcha.

⁴⁶ Ínapo, jü machiria, äbo ániau kóm yebij-la, sime huame nee súaleme kaa machiku aneka áma kaa am kókkonakë béchibo.

⁴⁷ Jábe júne in noki jikkajaka, të in éäu kaa joame, ínapone kaa bette nokta át chuppa; bueitukne huame ím ániapo aneme kaa bette nokta ámet chupabáreka äbo kóm yebij-la, ál-la am jínëu báreka.

⁴⁸ Huä kaa nee mabetakame, éntok in noki kaa jíkkaj báareme, jábeta bette nokta át chupanakemta jípure. Jü noki in nokakähui, taahuata yúmak, bette nooki át chupanake.

⁴⁹ Bueituk ínapo kaa kía in éäpo ä nok-la; hua Áchayhuari nee äbo kóm bíttuakame, áapo nee át sáuhuek jita in noknakëhui, éntok jita enchim in majtianakëhui.

⁵⁰ Éntokne jüneiya ä nésauihua yü jíapsihuamtukähui. Júnëline huaka in nokäu nooka, huaka in Áchay nee ä tëjhuaka pámani.

13

Jesús ä discípulom guók báksiak

¹ Senu taahuari bëyey, kabara jisobahuaka pájcuata yúmaseihui. Jesús jüneiyay, tiempota áa béchibo yúmalatukaihui ím ániapo yeu ä huéenakëihui, ä Áchaybeu bíchaa. Ä átteahuam ím ániapo aneme jíba am nákkek, ä mukëpo tájti.

² Huanäi tukaapo am jíbuäy, jü diablo Judasta jíapsipo kibak-latukay, Jesústa ä nénkinakë béchibo. Íri Judas Iscariote, Símonta úusitukay.

³ Jesús jüneiyay ä Áchayhua simeta ä mámpo ä tójj-latukaihui, éntok Diosta bétana áu hueihui, éntok Diostau bíchaa áu huéenakëihui.

⁴ Júnëli kíkteka, jume súppem béppa huéeme áu úhuak. Toallam éntok nüka, am huikojteck.

⁵ Huanäi buere puraatopo báam yeu töaka ä discípulom guók báksia táytek, éntok jume toallam ä huikosakábey am huaachak.

⁶ Huanäi Jesús jü Símon Perotau rúktek; Peero éntok inel áu jiaahua:

—Señor, çjache empo nee guók báksia báare?

⁷ Jesús éntok inel ä yómmiak:

—Jü in jóábet empo kaa át jüneiya én láuti; të chúkula ál-lë át jüneenake.

⁸ Peero éntok inel áu jiaahua:

—Katë nee guók báksianake, jauhuey junne.

Jesús éntok inel ä yómmiak:

—Kaa nee enchí guók báksiak, kaitë ínomak jípunake.

⁹ Huanäi jü Símon Peero inel áu jiaahua:

—Señor, ä junëlitunakey, kaa in guókim jíbba, in mámmam éntok in kóba júne báksia.

¹⁰ Të Jesús inel áu jiaahua:

—Jü bemélasí baksíari kaa júchi báksiana, jume guókim jíbba, bueituk béja baksíari. Eme éntok béja báksíari, të kaa sime.

¹¹ Bueituk jüneiyay jábeta ä nénkinakëihui; huári béchibo: “Kaa sime báksíari”, ti áu jiaahuak.

¹² Júnēli, chúkula am guók báksiasuka, júchi ä súppem nuka, mesau rúktek. Huanäi inel ámeu jiaahua:

—¿Jachu eme jüneiya jita in enchimneu yáakähui?

¹³ Eme nee Maeströ tíiya, éntokem nee Señor tíiya. Túisem inel jiaahua, bueituk enchim jiauläpo, inapone ájária.

¹⁴ Tē inapo Señortaka éntok Maestrotaka júne enchim guók báksiak, eme kětchi náu emo guók báksiapo yúmala.

¹⁵ Bueituk ejemplotane enchim mákkak, in enchimneu ayuka bēnasi enchim kēt náu ä jonákē béchibo.

¹⁶ Tua lütüriapone inel enchimneu jiaahua: Huä sáyhuame kaa ä teko béppa chē yōrihua; éntok hua jákun bíttuahukame júne kaa chē yōrihua áman ä bíttuakamta béppa.

¹⁷ Íkarem jünériátek, al-leakem jíapsinake ä joáteko.

¹⁸ Kanne símem bétana nooka. Bueituk inapone jüneiya jábem in yeu púalatukähui. Tē úttea huaka jiojteta inel jámta chúpnaکہ béchibo: “Huä páanim inomak buáyeme nee béj-reka áu tóboktiak.”

¹⁹ Én naatekane enchim ä téjhua, kee jee huéenakemta chúpeyo, béja ä chúpey enchim ä súalnake béchibo in ájáriatukähui.

²⁰ Tua lütüriapone inel enchimneu jiaahua: Huä in jákun bíttuari mabetakame, nee mabeta; hua nee mabetakame éntok, huaka nee äbo bíttuakamta kēt mabeta.

Jesús Judasta ä nénkinakeu bétana nookak

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23)

²¹ Jesús ikäi noksuka, ä jíápsipo túisi sirokay. Huanäi huitti inel jiaahua:

—Tua lütüriapone inel enchimneu jiaahua, senu enchim násuk aneme nee nénkinake.

²² Huanäi huame ä disciipulom emo naa bíchaka taahuak, kaa jünéaka jábeta bétana inel ä jáhui.

²³ Senu disciipulo, Jesússta chē nákeihui, áa náapo káteka chákala bökay.

²⁴ Íahui señam yáuhuak, jú Simmom Peero, ä temaij íaaka ä jábétukaihui huaka áa bétana ä nokaihui.

²⁵ Huanäi áapo, Jesússta jēla rúkteka, inel áu jiaahua:

—Señor, ¿jábese júri em áa bétana nokähui?

²⁶ Jesús éntok inel ä yómniak:

—Huä jábeta páanim kómoniaka in ä miknakeu, huári ájária.

Huanäi jume páanim kómoniaka, Judas Iscarioteta, Símonta úusi, am miikak.

²⁷ Huanäi sep Satanás ä jíápsipo kibakek. Jesús éntok inel áu jiaahua:

—Juka em yáa bárēu, bamsekē ä yáuhua.

²⁸ Tē huame mesau jokame katim jünéaka taahuak, jita béchibo Judastau inel ä jákähui.

²⁹ Bueituk huate inel éiyay: Judasta tómi bóosata jípurē béchibo, Jesús inel áu jiaahua: “Pajkopo itom huátianakeuē jínnu mátkhi”, éntok: “Poloobeme mikpo yúmala”, tim éiyay.

³⁰ Áapo jume páanim buásuka siika. Huanäi éntok béja tukaaritukay.

Jü bemela nésauri

³¹ Huanäi Judasta yeu simsuk, Jesús inel jiaahua:

—Én buéresi úttilna, jú Yoremta Úusi tí tēhuaakame, éntok Dios Átchay áa béchibo úttilna.

³² Jú Dios áapörík béchibo úttilhuátek, áapo Dios kéchá úttilnake, ä éäpo; éntok láuti ä úttilnake.

³³ In usiálam, ketunene kaa bínhua enchimmak annake. Nechem jariunake, tē jume judiommeu in já bēnasi, enchimneune kēt inel jiaahua: Huam in huēu bíchaa, eme karem áman kaate.

³⁴ Bemela nésautane enchim mákka: Emóem nákke. Nee enchim náképo bēnasi, emem kēt nánancha emo náknake.

³⁵ Ímirim símetaka enchimmet jüneenake, in enchim majtialatukä bétana, nanabeu éaka enchim emo nákeyo.

Jesús juka Perota kaa áu ä täya tianakeu bétana nookak

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)

³⁶ Huanäi jú Símon Peero inel áu jiaahua:

—Señor, ¿jákusē huée báare?

Jesús éntok ínel ä yómmiak:

—Áman ín huëu bíchaa, empo kara ínomak huéiye ëni; të chúkula arë ino sáu huéenake.

³⁷ Peero éntok ínel áu jiaahua:

—Señor, ¿jatchiakasune kara emo sáu huéiye ëni? ¡In jíapsi muknakey júnene ára ä tójja, emo béchibo!

³⁸ Jesús éntok ínel ä yómmiak:

—¿Jachë em jíapsi ä muknakey júne ára ä tójja, ino béchibo? Tua lútúriapone ínel emou jiaahua, juka totorórata kee jee kuseyo, baisë kaa nee emo täya tianake.

14

Jesús jü Böo Dios Áchaytau bíchaa

¹ 'Katem enchim jíapsi jáchin éetua. Diosta enchim súalë Bénasi, nechem két súale.

² In Átchay jóapo juebena káarim ayka; të kaa junélitukátek ínapone enchim téjhua éiyey. Ámanne huée báare, huam enchim annakëpo túlisi ä tüte béchibo.

³ Huanäine téhuekau yepsak, huam enchim annakëpo ä tútenake. Huanäine júchi yebijnake. Huanäine júchi enchim äbo núnake, bueítuk huam ín anëpo, ínomak enchim annakë béchibo.

⁴ Bueítukem júneiya jákun bíchaa ín huéenakeu, éntok juka böota júnem täya.

⁵ Huanäi jü Toomas ínel áu jiaahua:

—Señor, katte júneiya jákun bíchaa em huëhui; ¿jáchisute juka böota täyanake?

⁶ Huanäi Jesús ínel áu jiaahua:

—Ínapone jü böo, jü lútúria, éntok jü jíapsihuame; kaabe ín Áchaybeu huéenake, kaa ino béchibotuko.

⁷ Nee täyátekem két ín Átchay täya; éntokem én naateka ä täya, éntokem ä bil-la.

⁸ Feliipe éntok ínel áu jiaahua:

—Señor, itomë ä bíttua, huaka Dios Áchayta. Júnélite kaitat jáchin éaka tahuanake.

⁹ Huanäi Jesús ínel áu jiaahua:

—Béjane bínhua enchimmak aane, ¿éntoke jiba kaa nee täya, Feliipe? Huä nee bil-lame, juka Dios Áchayta bil-la. Ä junélituk junne, ¿jatchiakasë jüntuk Dios Áchayta nee enchim bíttua sáuhue?

¹⁰ ¿Jachë kaa ä súale, Dios Áchaytamak nee huépulatukähui?, éntok, ¿juka Dios Áchayta júne ínomak huépulatukähui? Huä noki ín nokäu, kanne kía ín éäpo ä nooka; hua Dios Átchay ínot aneme, áapo juka tékilta johua.

¹¹ Nechem súale, Dios Áchaytat ín anëhui, éntok két Dios Áchay ínochi; o hua tékil ín joäu, huäri béchibem nee súale.

¹² Tua lútúriapone ínel enchimmeu jiaahua: Huä nee súaleme, huaka tékilta ín joäu áapo két ára ä jonake, éntok ín joäu béppa chë yörisi machik júne jonake, bueítuk Dios Áchayta anëu nee huë béchibo.

¹³ Éntok simeta juka ín téhuampo Dios Áchaytau enchim aahuäu, anä yáanake, juka Dios Áchayta Üusi úttilnä béchibo.

¹⁴ In téhuampo jita júne enchim aahuay, ínaponä yáanake.

Jü Espiritu Santo äbo bíttuaname

¹⁵ 'Nee nákétekem juka ín nésauri johua.

¹⁶ Huanäine ínapo Dios Áchaytamak noknake, täbui jíapsi jotehuamta enchim máknakemta, yü tútti enchimmak ä annakë béchibo.

¹⁷ Íri Espiritu tua lútúria. Të jume ímí ániapo joome, karam ä mabeta, bueítukim kaa ä bitcha, éntokim kaa ä täya; të eme ä täya, bueítuk enchimmak aane, éntok enchim jíapsipo annake.

¹⁸ Kanne kía usi lepemtukä Bénasi enchim tö simnake. Júchine enchimmeu yebijnake.

¹⁹ Ketune ili bëye; huanäi jume ímí ániapo aneme kaa nee bínnake; të eme ál-la júchem nee bínnake; bueítuk ín jíapsä béchibo, eme két jíapsinake.

²⁰ Huäri taahuarit eme júneenake Dios Áchaytat ín anëhui; eme éntok ínochi, ínapo éntok enchimmechi.

²¹ Huä ín nésaurim jípureme éntok am joame, íri ájária jü nee nákeme; hua nee nákeme, ín Áchay kéchá náknake. Éntok ínapo két ä náknake, éntokne áu ino yeu machírianake.

²² Huanäi jü Judas ínel áu jiaahua, kaa hua Iscariote:

—Señor, ¿jatchiakasë itou jiba emo yeu machirianake, të kaa huame imi ániapo anemmehui?

²³ Huanäi Jesús inel ä yómmiak:

—Huä nee nákeme ín noki yörinake; éntok hua ín Áchay ä náknake. Huanäite áu yájaka áamak jóatenake.

²⁴ Huä kaa nee nákeme ín noki kaa yörinake; hua noki enchim jikkajakäu, ínapone kaa ä átteak. Huä Dios Áchay nee äbo bítuakame, Áapo ä átteak.

²⁵ 'Íkaine enchimneu nookak ketune enchimmak aneka.

²⁶ Të hua jíapsi jotehuamta yore mákame, jü Espíritu Santo, hua Dios Áchayta äbo bíttuanakëhui ín téhuampo, huári simeta enchim majtianake, éntok enchim áu huáatituanake, simeta huaka ín enchimneu nokakähui.

²⁷ 'Yánti jíapsihuantane enchimneu tö siime. In yánti jíapsekäune enchim miika, të kaa hua im ániapo jometa bénasi. Katem enchim jíapsi kaa al-leetua, éntokem kaa emo máujtua.

²⁸ Bëjane enchim téjhuaala, inel jíaka: Simnakene, tëne júchi enchimneu yebijnake. Nee nákketekem emo al-leetuä éiyey, Dios Áchaytau nee ino simë tíayo; bueítuk jü Dios Áchay chë yörisi maachi, ino bëppa.

²⁹ Enchimne téjhuak, kee jee ä yúmayo, bueítuk nokta chúpey enchim ä súalnakë béchibo.

³⁰ 'Kanne júchi yún enchimmak ettejhuanaake, bueítuk jü im ániapo buéresi genteta bëppa chë úttiakame äbo huéiye; të áapo kaita inomak jípure.

³¹ Të junëlitunake, im ániapo aneme jüneenakë béchibo Dios Áchayta ín nákehui éntok Dios Áchayta ín ä sáhuë páman ín ä joähui. Jáptëem; imíte yeu sákanake.

15

Jesús jü tua páras óguo

¹ Ínapone jü tua lutúriapo páras óguo, ín Áchay éntok jü et-leero.

² Simeta huaka mesëkiriata ínot yeu simlata kaa takakamta chúktianake; éntok simeta huaka takakamta tútenake, chë yún ä takanakë béchibo.

³ Eme bëja chicha machik úhuari jü noki enchimneu ín nokakäubeyi.

⁴ Inot jíbem aane; ínapo éntok enchimmechi. Jáchin hua mesëkiria áapola kaa tataka, kaa hua óguotat huékäteko, enchimmak két junëlitunake, kaa enchim ínot jiba aneyo.

⁵ 'Ínapone jü páras óguo, eme éntok jume mesëkiriám. Huä ínot aneme, ínapo éntok áamaki. Íri yún takam huériunake; bueítuk eme kaa inomak anëtek, kaitem ára yáuhua.

⁶ Huä kaa ínot aneme, mesëkiriata bénasi pákun yeu jímmaahuaka huaknake. Huanäi náu tóijhuaka tájju guótiana, ä bëetinakë béchibo.

⁷ 'Eme ínot anëtek, éntok juka ín noki enchimmet aneyo, simeta enchim huáatiáhuem aahua; huanärem ä mákna.

⁸ Íari béchibo loriapo úttilna, jü ín Áchay, yún enchim takakä béchibo. Huanärem junëli ín discípulomtunake.

⁹ In Áchayta nee náké bénasi, ínapone két enchim nákke. Ínëlem enchim ín náképo jiba aane.

¹⁰ Eme ín nésauri jóatek, enchim ín náképem jiba aane; ínëline ín Áchay nésauri johua, éntokne áapórik nee náképo aane.

¹¹ 'Íkaine enchimneu nooka, ín al-leäu enchimmet ayunakë béchibo, éntok hua enchim al-leäu yúmalasi enchim ä jípunakë béchibo.

¹² Íri ájaria jü ín nésauri: Jü enchim nánancha emo náknakeu, ín enchim náképo bénasi.

¹³ Kaabe chë júne yore nákke, ál-la hua ä amigom béchibo ä jíapsi nénkame.

¹⁴ Eme ámëria jume ín amigom, huaka ín enchim át sáhuëu jóateko.

¹⁵ Kanne éntok ín tekípanualero ti enchim téttehuaanaake, bueítuk hua nésauta joaka tekípanuame kaa júneyia, juka ä teko yáa bárëhui. Të ínapo enchim amigok, bueítuk simeta huaka ín Áchay bëtana ín jikkajakäune enchim téjhuaala.

¹⁶ Eme katem nee yeu púala, ál-la ínapo enchim yeu púuhuak, éntokne enchim yuktíak áman sájaka yún takaka enchim jíapsinakë béchibo. Huä enchim taka éntok kaa lútinake. Huanäi huaka simeta ín téhuampo Dios Áchaytau enchim aahuäu, áapo enchim ä máknake.

¹⁷ Nésautane enchim mákka, enchim emo náknakë béchibo.

Ím ániapo enchim omtíame

¹⁸ Huame ím ániapo aneme enchim omtiay, áahuem huáate nee bácham omtiakä bétana.

¹⁹ Eme ím ániapo jométuk, huame ím ániapo joome enchim nák éiyey. Të eme katem ím ániapo joome; ínapone ím ániapo enchim yeu púhuak. Huári béchibo bempo, ím ániapo joome, katim enchim huáatia.

²⁰ Áahuem huáate, hua noki ín enchimneu nokakähui: “Huä tekipanualero kaa chë yöríhua ä teko béppa.” Nechim guojajjaasétek, enchimim két guojajjanake; ín noki jikkajátekim, enchim noki két jikkajjnake.

²¹ Të simeta íkärím enchimneu yáanake ín téhuam bem omtiä béchibo, bueitukim huaka nee äbo bíttuakamta kaa täya.

²² ‘Kaa nee äbo yepsak, éntok kaa nee ámeu nokak, jü bem Dios bejri kaa ámet ayu éiyey; të énim kaachin jiau mátkhi, jü bem Dios Bejri ámet ayuka bétana.

²³ Huä nee omtíame, ín Áchay két omtia.

²⁴ Áme násuk huaka tékilta kaa jábem júne joäu nee yáak, jü Dios bejri kaa ámet ayu éiyey; të éni juka ín joäu bil-lataka junne, nechim omtia, éntok juka ín Áchay júnem omtia.

²⁵ Të írì ínèli huéiye, juka Moiséjta leypo jïojteta chúpnaکہ béchibo, ínel jíame: “Kaita béchibom nee omtiaka taahuak.”

²⁶ ‘Të huaka jíapsi yéjtehuamta yore mákamta yepsak, ín Áchay bétana ín enchimneu bíttuanakeu, jü Espiritu lütüriata yore majtíame, Dios Áchayta bétana huéeme, huári ino bétana noknake.

²⁷ Eme éntok két ino bétana noknake, bueitukem jiba ínomak aanek, kësam huëpo naateka.

16

¹ ‘Íkãine jiba enchimneu nok-la, bueituk Diostat éehuäu kaa enchim tóijnakë béchibo.

² Bueituk bem sinagogampom enchim yeu bébnake. Taahuari yúmanake, jábe júne enchim súakame Diosta nésauri áu joä Bénasi éenake.

³ Íkärím jonake bueitukim Áchayhuarita kaa täya éntok nee junne.

⁴ Tëne íkãí enchimneu nooka, huaka taahuata yúmak enchim áu huáatinakë béchibo béja ín enchimneu ä nok-latukähui.

Jü Espiritu Santota tékkil

‘Íkãine kaa kësam huëpo enchimneu nookak, bueitukne enchimnak aaney.

⁵ Të éne áman siime, hua nee äbo bíttuakamtahui; të jábe júne kaa nee temaje: “¿Jákusë siime?”

⁶ Ál-la íkãí enchimneu ín nokakä béchibo enchim jíapsi tüisi siroka.

⁷ Të ínapo lütüriata enchimneu nooka: Chë türi enchim béchibo ín simnakëhui; bueituk kaa nee sik hua jíapsi yéjtehuamta yore mákame kaa enchimneu yebijnake; tëne sikátek enchimneu ä bíttuanake.

⁸ Huanäi áapo yepsakátek, huame ániat jíápsame Dios bejrimmet am júneetuanake, lútula jíapsihuantachi, éntok bétte nokta chúpebechi.

⁹ Dios bejrichi, kaa bem nee súalë béchibo;

¹⁰ lútula jíapsihua bétana, Áchayhuaritau ín huéé béchibo, éntokem kaa entok nee bínnake;

¹¹ éntok bétte nokta bétana, bueituk jü buéresi ániat nésahueme bétte noki át chúpari.

¹² ‘Ketunene juebenak jípure, jita ín enchimneu noknakëhui, të énem kara ä huéria.

¹³ Të jü lütüriapo Espiritu yepsakátek, áapo sime lütüriau bíchaa enchim hueriunake; bueituk kaa áapo ä éäpo noknake, ál-la huaka simeta ä jikkajäu noknake; éntok enchim júnetuana huaka chúkula yebijnakemta bétana.

¹⁴ Áapo loriapo nee úttílnake; bueituk ín átteapo ä núka, enchim ä júneriatuanake.

¹⁵ Simeta hua ín Áchay jípurëu, ínapone két ä átteak; kíalíkune ínel jiaahua, ín átteapo ä núka enchim ä júneriatuanake.

Al-lehuäu bíchaa kúaktianake, jü sirokuame

¹⁶ ‘Enchim kaa nee bínnakeu, kaa jaikika bëye; të júchi kaa jaikika binake, enchim nee bínnakëhui; bueituk ínapone Áchaytau bíchaa huéiye.

¹⁷ Huanäi huate ä discípulom ínel náu jiaahuay:

—¿Jítasa ìri itou ä nokähui? Kaa jaikika bëye kaa itom ä bínnakëhui, të júchi kaa jaikika bëye, chúkula itom ä bínnakëhui; ¡bueítuk Áchaytau bíchaa áu simë tíiya!

¹⁸ Ìnëlim jiaahuay: ¿Jáchisu jiau báare jáni, “kaa jaikika bëye”, tíaka? Katte át jüneyia, ä nokibechi.

¹⁹ Jesús jüneyiay bempörim ä temaj bárëhui; huanäi ínel ámeu jiaahua:

—Béjane enchim téjhuak: kaa jaikika bëye, kaa enchim nee bínnakëhui, éntok júchi kaa jaikika bínaake, enchim júchi nee bínnakëhui. ¿Jachem íachi náu nátemaje?

²⁰ Tua lútüriapone ínel enchimneu jiaahua: buannakeem, éntokem jiokot jiaunake; jume ániat jíapsame éntok al-leenake. Të ínëli jü enchim sirokäu násuk junne, jü enchim sirokäu al-leeriu bíchaa áu kúaktianake.

²¹ Jü jámut asoa bárëtek huantiriam ínnënake, horata áu yúmako; të chúkula ili outa asoak huantiriam koptyanake, al-leaka ím ániapo outa yeu yoremtukä béchïbo.

²² Ánëlem két én siroka; tëne júchi enchim bínnake. Huanäi jü enchim jíapsi al-leaka tahaunake, éntok kaabe ára enchim ä úhuaanake, juka enchim al-leähui.

²³ ‘Huámei taahuarimmechem kaita inou nátemajínake. Tua lútüriapone ínel enchimneu jiaahua, síme jita júne Dios Áchaytau enchim aahuäú ín téhuampo, Áapo enchim ä máknake.

²⁴ Ketunem kaita áula ín téhuampo, én tájti. Jítem aahua, enchim ä mabetnakë béchïbo, éntok huaka enchim al-leäu yúmalatunakë béchïbo.

Jesús yöla, ániat aneme béppa

²⁵ ‘Íkãine enchimneu nok-la, ejemployi; të taahuari yúmanake, kaa ejemplomney ín enchimneu noknakëhui; ál-lane jünakiachisi enchimneu noknake, jü Áchayhuarita bétana.

²⁶ Huäri taahuarichem ín téhuampo jita áunake; ínapo éntok kanne jita enchim áurianake, jü Áchayhuaritahui enchim béchïbo,

²⁷ bueítuk jü Dios Átchay enchim nákke, bueítuk eme nee nákkeek, éntokem Diostat ín yeu simlatukä bétana nee súalek.

²⁸ Dios Áchayta anëpone yeu sika, í ániau kóm yepsak. Júchine íka ániata tö sika, jü Dios Áchaytau huéanake.

²⁹ Huanäi ä discípulom ínel áu jiaahua:

—Enë jünakiachisi nooka, kaita ejemplota itou nokaka.

³⁰ Én ál-late jüneyia, símeta em jüneriähui; kíalikute kaita emou temaj mátkhi. Huäri béchïbote ä súale, Dios Áchayta bétana em yeu simlatukähui.

³¹ Jesús éntok ínel am yómmiak:

—¿Jachem én ä súale?

³² Taahuari yúmanake, éntok béja yúmala, sákatuahuaka enchim chübejtínakëhui, huépülaka ä böochi; éntokem nee ínapola tö sákanake. Tëne kaa ínapola taahua, bueítuk jü Dios Áchay ínomak aane.

³³ Íkãine enchimneu nok-la, ino bétana yánti jíapsihuatma enchim jípunakë béchïbo. Ími ániapem jiokot emo bínnake; të katem kóm éiya: ínapone íkãí ániata kobala.

17

Jesús oraciompo ä discípulom Diostau nok-riak

¹ Jesús íkãí noksuka, téhuekau jikau remtek, ínel jíaka:

—Ín Átchay, béja taahuari yúmala. Loriapë ä úttile, juka em Úusi, áapörík két loriapo enchi ä úttílnakë béchïbo;

² bueítukë símem jíapsame béppa yáurata ä mák-la, huame síme em ä mákkim jíbapo béchïbo jíapsihuatma am máknakë béchïbo.

³ Íri éntok ájária, jü jíbapo béchïbo jíapsihuate: Enchi bem täyanakëhui, huaka huépülaik éntok tua lútüriapo Diosta, éntok juka Jesucristota, em ábo bíttuakähui.

⁴ ‘Ínapo ími jíapao aneka loriapo enchi úttilek. Béjane ä chüppak, juka tékilta em nee yáa sáhuëhui.

⁵ Én éntok, ín Átchay, loriapë nee úttile em anëpo, huaka loriata émomak ín jípurekãihui, ániata kee yáahuay naateka.

⁶ ‘Em téhuamne am täyatuala, jume yoremem ím ániapo em nee mákkim. Émpë am átteaka nee am mákkak, éntokim em noki ériak.

⁷ Énim jünéaka tahauala, símeta juka em nee mákki emo bétana huëhui;

⁸ bueituk huaka nokta em nee mákakäu nam téjhuak. Bempo éntok ä mabetak, éntokim lütüriapom jünëiak emo bétana ín huëhui, éntokim enchi nee äbo bíttuakäu súale.

⁹ 'Ínapone áme béchïbo emou nooka. Kanne huame huate ím ániapo aneme béchïbo nooka, ál-la huame em nee mákakäu béchïbo; bueituk émpë am átteak,

¹⁰ éntok simeta huaka ín átteakäu, émpë ä átteak, éntok juka em átteakäu, ínapone két ä átteak; éntokne áme béchïbo úttilhuak.

¹¹ 'Ínapone kaa ím ániapo tahananake; të íméi ál-la ím ániapo taahua; ínapo éntokne emou huéiye. In Átchay, empo tühuay tápuni. Jume nee enchi mák-rim, em úttearaë am ëeria, bempörim náu huépülatunakë béchïbo, itom náu huépülatukä Bénasi.

¹² Ínapone em téhuam úttiirimmeý am suayak, ímí ániapo ámemak aneka. Huame em nee mákakäune suayak, éntok kaabe áu tárük, hua áu ä tárúnakë béchïbo usiari jïbba, juka jïjterita át chúpñakë béchïbo.

¹³ 'Tëne én emou huéenake; éntokne junëli nooka, ím ániapo aneka, juka ín al-leeri bempörimmet yúmalasi ayunakë béchïbo.

¹⁴ Ínapo huaka em noki ámeu nok-la; éntok jume ím ániapo aneme am omtia, bempörim kaa ím ániapo jometukä béchïbo, bueituk ínapo két kaa ím ániapo joome.

¹⁵ Kanne ímí ániapo enchi yeu am huéria íaaka nooka, ál-la juénaraata bétana enchi am suaya íaaka.

¹⁶ Katim ím ániapo joome, ín kaa ím ániapo jometukä Bénasi.

¹⁷ Santosë am jíapsitua, em noki; tua lütüria.

¹⁸ Ím ániau em nee bíttuakä Bénasi, ínapone két áman am bíttua, jume ániat jíapsammehui.

¹⁹ Ínapone bempörim béchïbo santosi jíapsa, bempörim lütüriapo santosi am jíapsinakë béchïbo.

²⁰ 'Kanne íméi béchïbo jíba nooka, ál-la bempörim nokay, nee súalnakeme béchïbo kétchi,

²¹ simem náu huépülatunakë béchïbo, itom náu huépülatukä Bénasi. Empo, ín Átchay, ínochi, ínapo éntok émochi; junëlim két itomak huépülatunake, jume ím ániapo aneme ä súalnakë béchïbo, enchi nee äbo bíttuakä bétana.

²² Huaka loriata em nee mákakäu, ínapone két am mákkak, bempörim náu huépülatunakë béchïbo, itom náu huépülatukä Bénasi.

²³ Ínapo ámechi, empo éntok ínochi, bempörim yúmalasi huépülatunakë béchïbo, jume ím ániapo aneme jüneenakë béchïbo, enchi nee äbo bíttuakä bétana, éntok enchi am nákekähui, em nee nákekä Bénasi.

²⁴ 'In Átchay, jume em nee mákakäune ín anëpo két ínomak am an-ia, huaka loriata em nee mákakäu am binnakë béchïbo; bueitukë nee nákkek, béja ketune juka ániata kee jee yáahuay naateka.

²⁵ Lútula huëpo Achayhuari, huame ím ániapo joome katim enchi täyala, të ínapo enchi täyala. Íméi éntok jüneiyea em nee äbo bíttuakähui.

²⁶ Éntokne em téhuam am täyatuala enchi jabétukähui, éntokne jíba am täyatebonake, bueituk jü em nee nákekau ámet am ayunakë béchïbo, ínapo éntok ámechi.

18

Jesús preeesotehuak

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53)

¹ Jesús íkäi noksuka yeu siika, ä discípulommaki, áman jakia Cedrón ti téhuaakau huáyтана bíchaa, huam huertata órekaipo; huämi kibakek ä discípulommaki.

² Éntok Judas kétchi, huatem mampo ä toijnakëihui, áma täyay, bueituk Jesús juebénasi ä discípulommak áman náu yayajay.

³ Huanái Judas áman yepsak, juebena sontarom huériaaka, éntok tiöpopo alguacil tékilta joame. Jume pariseerom éntok tiöpopo chë nésahueme áman am bíttualatukay. Machiriaka, kúkutaka, éntok esparakam áman yájjak.

⁴ Të Jesús, símeta juka áu huéenakemta jünëriaka, bát ámeu yeu kíkteka, ínel ámeu jiaahua:

—¿Jábetasem jaria?

⁵ Huanárim ínel ä yómmiak:

—Juka Jesús Nazarenota.

Jesús éntok ínel ámeu jiaahua:

—Ínapone ájaria.

Judas éntok ámemak huéiyey, hua bem mámpo ä tóijnakeme.

⁶ “Ínapone ájaria” tä jiyay, amayim sájaka buiapo huáttek.

⁷ Jesús júchi éntok am natemajek:

—¿Jábetasem jaria?

Bempo éntok ínel ä yómmiak:

—Juka Jesús Nazarenota.

⁸ Huanäi Jesús ínel am yómmiak:

—Enchimne téjhuaasula in ájariatukähui. Nechem jariátek, ímërem tójjaj; éläpom sákanake.

⁹ Íkai nookak, huaka ä noki ä nokakäu chúpneké béchibo: “Huame em nee mákakäu, huépülak júnene kaa tárük.”

¹⁰ Huanäi jü Símon Peero, ejparam yeu huíkeka, huaka tiöpopo chë nésahuemta sáhuëu bátatana náka chükti mámäkok. Íri éntok Malco ti téhuaakay.

¹¹ Huanäi Jesús Perotau ínel jiaahua:

—Em ejparamë huaka bea bóosapo kibacha. Juka vaasota in Áchay nee mákakäu, ¿jachune kaa ä jínake jáni?

Jesús sumo sacerdoteta mámpo tóijhuak

(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54)

¹² Huanäi huame sontarom, jü tribuno yäura, éntok jume alguacilim sáhuëhui, Jestústam buiseka ä súmmak.

¹³ Huanärim bát huëpo Anástau yeu ä tójjak; bueítuk ikäri Caifás ä asëbuakay. Huäri huásuktiapo Caifás sumo sacerdotetukay.

¹⁴ Jü Caifás ínel jume judío yäuchimneu nok-latukay, huépul yoremta muknakeu túrinake tiaka, jü publota béchibo.

Peero Anásta tebatpo aaney

(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57)

¹⁵ Huanärim Jesússta sáu kaatey, jü Símon Peero éntok senu ä disciipulo. Íkai disciipulota éntok sumo sacerdoteta ä täyay. Huanäi Jesússtamak ä teebat jóapo kibakek;

¹⁶ Të Peero éntok päkun puertata bíá aaney. Huanäi jü disciipulo sumo sacerdoteta täyäu yeu siika. Huanäi huaka jámut puertata suayamtau nokaka, juka Perota áman kibaktuak.

¹⁷ Huanäi jü puertata suayame Perotau ínel jiaahua:

—¿Émpë két jü yoremta disciipulo?

Huanäi áapo ä yómmiak:

—Èe, kanne ájaria.

¹⁸ Ámam jábuekay, huame áma sáyhuame éntok huame alguacilim. Náalatakam súkkähuey, bueítuk sébiakay. Peero éntok két ámemak áma huéeka súkkähuey.

Anás juka Jesússta temajek

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71)

¹⁹ Huanäi jü sumo sacerdoteta Jesússta temajek, ä disciipulom bétana éntok jita am majtiähui.

²⁰ Jesús éntok ínel ä yómmiak:

—Ínapo símem jikkajápo huame géntemneu nok-la. Jíbane jum sinagogapo éntok tiöpopo am majtiala, jum síme judíom náu yayájápo. Kaitane éhuil nok-la.

²¹ ¿Jatchiake nee temaje? Huame nokta jikkaj-lamë temaje jítasune ámeu nok-la. Bempo jüneiya jita in ámeu nok-latukähui.

²² Juka Jesússta ínëli nónokak, senu alguacil áma anëhui ä chóchonak, ínel jíaka:

—¿Jachë ínel ä yómnia, juka sumo sacerdoteta?

²³ Jesús éntok ínel ä yómmiak:

—Kaa túrik nee nónokak, nokäe, ¿jáksu kaa túri jü in nokakähui? Të túhuata nee nokay, ¿jatchiake nee chónna?

²⁴ Huanäi Anás súmata, Caifás sumo sacerdotetau ä bíttuak.

Peero Jesússta kaa áu täya tíya

(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62)

²⁵ Jü Peero tájimneu huéeka súkkähuey, huanäi nátemajhuak:

—¿Jachë empo két ä disciipulommak huéiye?

Huanäi áapo am yómmiak:

—Èe, kanne ájaria —tiahua.

²⁶ Senu éntok sumo sacerdoteta sáhuëu Perota náka chúktiakäu huahuaji inel áu jiaahua:

—¿Enchine bíchakam téna, áman huertapo áamak enchi aneyo!

²⁷ Peero éntok júchi kaa áu ä täya tíaka nookak. Huanäi sep jü totoröra kúkusek.

Jesús Pilaatotau yeu tóijhuak

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5)

²⁸ Jesústam Caifásta jóapo yeu núk sájjak, palacio romaanou bíchaa. Ketune kethueytukay. Huanäi palaciohuim kaa kiimuk, bem jiöri báre béchíbo, pájcuabuáhuamta buä báreka.

²⁹ Huanäi jü Pilaato ámeu yeu sika inel ámeu jiaahua:

—¿Jíta betanasem ä nätua, ikä yoremta?

³⁰ Huanärim inel ä yómmiak:

—Íká yoremta kaa juénak yáalatukte kaa em mámpo ä tóij éiyey.

³¹ Huanäi jü Pilaato inel ámeu jiaahua:

—Emem ä huériaka, enchim ley néshahue páman ä yáuhua.

Judíom éntok inel ä yómmiak:

—Ítapo kaita lütüriata mákki, jábeta itom mēnakē béchíbo.

³² Inēlim jiaahuak, Jesústa nokakäu chúpnakē béchíbo, am jūnee íaaka jáchin ä muknakēihui.

³³ Huanäi jü Pilaato júchi palaciou kibakeka, Jesústa núnuka inel áu jiaahua:

—¿Jachē empo jume judíommeu Rey?

³⁴ Jesús éntok inel ä yómmiak:

—¿Jachē empo em éapo inel jiaahua, o tattäbuika ino bétana inel emou jiaula?

³⁵ Pilaato éntok inel ä yómmiak:

—¿Jachu ínapo judío? Huame em pueblopo joome éntok huame sacerdotem chē néshahue in mámpo enchi tóij-la. ¿Jítasē yáala?

³⁶ Jesús ä yómmiak:

—Jü reytaka in néshahue kaa ímí ániapo joome. Tē reytaka in néshahue ímí ániapo jométuk, jume in sáhuëu nássua éiyey, kaa judíom mámpo in tóijna béchíbo. Tē hua reytaka in néshahue kaa ímí joome.

³⁷ Huanäi jü Pilaato inel áu jiaahua:

—¿Huanäisu empo reytaka néshahue?

Jesús éntok inel ä yómmiak:

—Empo reytaka nee néshahue tíiya. Ínapo íari béchíbo yeu yoremntula, éntokne íari béchíbo ím ániapo yebij-la, lütüriata bétana in noknakē béchíbo. Síme huame lütüriat kateme in nokim jikkaja.

³⁸ Huanäi Pilaato inel áu jiaahua:

—¿Jítasa júri lütüria?

Jesústa muknakeu bétana bette nooki at chupari

(Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25)

Ínēli jiausuka júchi yeu siika, judíommehui. Huanäi inel ámeu jiaahua:

—Kaita kúlpata nee át téula.

³⁹ Tē eme inel ä boojoria, pájcuapo senuk in búttianakēhui. ¿Jachem juka judíommeu Reyta nee búttia íaa?

⁴⁰ Huanäi júchi bemélasí simetaka nónokak, inel jíaka:

—Júkai ée, Barrabásta ál-la.

Jü Barrabás éntok lak-rontukay.

19

¹ Huanäi Pilaato, Jesústa núka ä bépsutebok.

² Jume sontarom éntok huíchata huiköpäaka, ä coroona yáaka, kóbat áchä yétchak. Huanärim lilata ä sánkotuak;

³ éntokim ä chónaka, inel áu jiaahuay:

—¿Jál-la maachi, judíommeu Rey!

⁴ Huanäi Pilaato júchi yeu sika inel ámeu jiaahua:

—Áachem suuhua, enchimmeune yeu ä tóija, enchim jūneenakē béchíbo kaita juénak in át teähui.

⁵ Huanäi yeu siika jü Jesús, huíchata coronaka éntok lilata sánkoka. Huanäi jü Pilaato inel ámeu jiaahua:

—¿Ímí huéiyek, í oóou!

⁶ Huanäi huame Sacerdotem chë nésahueme éntok áma alguacilim ä bíchaka, söti tēka, ínel jiaahua:

—¡Kúrusichē ä popona! ¡Kúrusichē ä popona!

Pilaato éntok ínel ámeu jiaahua:

—Emem ä huériaka kúrusit ä popona, bueítuk ínapo kaita kúlpata át téuhua.

⁷ Huanäi jume judíom ínel ä yómmiak:

—Ítapo senu leyta jípure, éntok jüri leyta jiäpo ámani, úttea ä muknakēhui, bueítuk áapo áu Diosta Üüsü tíiya.

⁸ Jü Pilaato íkái jikkajaka, chë júne máuj táytek.

⁹ Huanäi júchi palaciou kibakeka, Jesústau ínel jiaahua:

—¿Jákusé joome?

Tē Jesús kaa ä yómmiak.

¹⁰ Huanäi jü Pilaato ínel áu jiaahua:

—¿Jachē nee kaa yommiak? ¿Jachē kaa júneiyya yäurata ín jípürēhui, kúrusit ín enchi poponakē béchibo, éntok enchi búttia béchibo?

¹¹ Jesús éntok ínel ä yómmiak:

—Kaitē yäurata jípu éiyey nee bėj-reka, kaa jikat bétana ä máktuko. Júntuk hua em mámpo nee yéchakame chë júne Dios bejrim jípure.

¹² Huanäi naateka jü Pilaato ä búttia báreka éiyay. Tē jume judíom jíba söti nokaka, ínel jiaahuay:

—Íkäre búttiakátek, ¡kaa Césarta amigok! Huä jábe áu rey joame, Césarta bėj-rekam kaate.

¹³ Huanäi jü Pilaato íkái jikkajaka, juka Jesústa päkun yeu núk sika, yäurata yeyesäpo yejtek, huam Enlosado ti téhuaakapo; yorem nokpo éntok téta chíbelay tíau báare.

¹⁴ Kabara jisobahuakä pajko buähuäu, senu taahuari áu bëyey. Huäri taahuarit lúl-la kátekay. Huanäi judíommeu ínel jiaahua:

—¡Ími aane, jü enchimueu rey!

¹⁵ Tē bempo chayeka ínel jiaahuay:

—¡Yehuē ä huéria! ¡Yehuē ä huéria! ¡Kúrusichē ä popontebo!

Pilaato éntok ínel am yómmiak:

—¿Jachem juka enchim rey kúrusit nee popon íaa?

Huanäi jume sacerdotem nésahueme ínel ä yómmiak:

—Kaabetate éntok reyek, ¡Césarta jíba!

¹⁶ Huanäi bem mámpo ä tójjak, kúrusichä poponnä béchibo. Huanärim Jesústa núk sájjak.

Jesús kúrusit poponhuaka muukuk

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43)

¹⁷ Jesús éntok ä kúruj päakteaka yeu siika, Calaverau bíchaa, hebreo nokpo éntok Gólgota. (Yorem nokpo éntok mukila kóba káuhui tíau báare.)

¹⁸ Huämírim kúrusit ä poponak, éntok guoyim áamakí; huépúlaka míkótana, senu éntok bátatana, Jesús éntok áme násuku.

¹⁹ Huanäi Pilaato título jíojteta yáaka, kúrusit ä yétkak; huäri jíofteri ínel jiaahuay: "Jesús Nazareno, judíommeu Rey."

²⁰ Huanäi juebena judíom íkái jíojteta nokak, bueítuk jum Jesústa kúrusit poponhuakapo buere jóära kaa mékka taahuay. Huäri jíofteri éntok, hebreo nokpo éntok griego nokpo éntok latin nokpo jíojtetukay.

²¹ Huanäi jume sacerdotem judíom chë nésahueme Pilaatou ínel jiaahua:

—Judíommeu Rey tē kaa ä jíojte; ál-lē ínel ä jíojte: "Áapo judíommeu áu Rey tíiya."

²² Pilaato éntok ínel am yómmiak:

—Huä ín jíojtekáhui, béja jíofteri.

²³ Huanäi jume sontarom juka Jesústa kúrusit poponsuka ä sánkohuam núka, naikisim ä chúktiaka, náchá náikimtek. Juka béppa sánkota éntokim núka. Huäri éntok kaa náu jüktukay; senu huépo síme náu jíjoatukay, jikat naateka kóm tájti.

²⁴ Huanärim ínel náu jiaahua:

—Katta náikimtenake, ál-late náu ä játenake; jábe tua áamak tahuanake.

Íri íneli siika, juka Diosta noki jíofteri chúpnakē béchibo, ínel jámta: "Juka ín huájihua súpem nat náikimtek, éntok ín béppa súpem éntokim náu játek." Júnëlim ä yáuhuak, jume sontarom.

²⁵ Jesústa kúruj náapo ä áyehua áma huéekay, éntok ä áyehua ákoro, éntok jü María Cleofasta juubi, éntok María Magdalena.

²⁶ Huanäi jü Jesús, ä äiye bíchaka éntok ä disciipulo chë ä nákéu két áma anemta, ä áyebeu ínel jiaahua:

—Empo, jámmut, jümü aane jü em ásoa.

²⁷ Chúkula ä disciipulobeu éntok ínel jiaahua:

—Jümü aane jü em äiye.

Huäri taahuarit naateka jü disciipulo ä jóapo ä mabetak.

Jesús muukuk

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)

²⁸ Chúkula ikäi simsukäpo, jü Jesús, jünéaka simeta chúpilatukähui, ínel jiaahuak, juka Diosta noki jiojteri chúpnaکہ béchibo:

—Bäi mukene.

²⁹ Vaaso vinagrey tápunika áma mánekay. Huanäi bempo vinagrepo esponjata kómoniaaka, kútachä sümaka tempä órieriak.

³⁰ Jesús, juka vinagreta jüsuka, ínel jiaahua:

—Béja chúppuk.

Huanäi kóm kóbateka muukuk.

Jesús sánä chákaku naa búrujti sóahuak

³¹ Pájcuaata béchibo jita nau toijhuayo senu taahuarita bëye béchibo, huanäi jume judíom jimyore táapo jume kókkolam takahuam kaa kúrusimet am tahua iaaka, buéituk íri taahuari tüüsi yörisi machiakay. Huäri béchibom Pilaatota kimuka áu nookak, guók óttam am kóttiria iaaka, kóm am jóaná béchibo.

³² Huanäi jume sontarom áman yájaka, huépülak bát guók kóttiak, alë bénasi huaka senuk két áamak kúrusit poponta.

³³ Huanärim Jesústau yájaka béja ä mukilatukäü ä bíchaka, katim ä guók kóttiak.

³⁴ Të senu sontaro ä lamsammea sánä chákaku naa búrujti ä sóiyak. Huanäi sep ójbo át yeu búitek, éntok báam.

³⁵ Ä bíchakame ikäi nooka; ä nokäü éntok lütüria. Áapo éntok jüneiya lütüriata áu nokähui, enchim két ä súalnakë béchibo.

³⁶ Bueituk ínëli yeu siika, juka Diosta noki jiojteri chúpnaکہ béchibo, ínel jiamta: “Kaita ä ótahuam kóttiaturake.”

³⁷ Éntok két tábui jiojteri ínel jiaahua: “Akim ä binnake, huaka naa búrujti lamsammea sóata.”

Jesús máahuak

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)

³⁸ Chúkula simeta ikäi simsuko, José Arimatea pueblopo joome, éhuil Jesústa disciipulutukay jume judíom májhueka, Pilaatota nookak licenciata áu aahuakä, juka Jesústa takaahua núk sim báreka. Pilaato éntok ä licenciak. Huanäi ä núk siika, juka Jesústa takaahua.

³⁹ Jü Nicodemo, hua bannaataka Jesústau tukaapo nóitekaihui, két áma yepsak, juka mirra éntok áloe náu kütílata huériaka, batte cuarenta kilotukay.

⁴⁰ Huanärim Jesústa takaahua núka, sábanampo áa bitiak perfumeta át huáttiaka, jume judíom kókkolam mamähua, bem ä boojoria pámani. ⁴¹ Huerta áma órekay, jum kúrusit ä poponhuakapo. Ímí éntok ánimata mäa béchibo guójöria bemelataka áma buéjtuakay; huámiri kaabe jee máahuay.

⁴² Ímíri judíom pájcua yabahuakä jita nau toijhua béchibo, éntok juka ánimam mamähüäpo kaa mékka óreka béchibo, Jesústam huämi máak.

20

Kókkolam násuk jábitehuame

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)

¹ Júnakoy lominko táapo, jü María Magdalena kethueysu ánimam mamähüäu bíchaa siika, ketune ili kútkuako; huanäi juka tétata áy ä páttiari mékka bíaktiata bitchak.

² Huanäi búiteka ámeu yepsak Simon Perotahui, éntok huä disciipulo Jesústa nakëibehui. Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—Juka Señortam jum ánimam mamähüäpo yeu núk sákala, éntokte kaa jüneiya jákun ä tóijhuakähui.

³ Huanärim ánimam mamähüäu bíchaa sájjak, jü Peero éntok jü senu disciipulo.

⁴ Náhuim teenney, të jü senu disciipulo chë úttia búitek Perota béppa; huanäi áapo bát áman yepsak.

⁵ Huanäi áman kóm sika, jume sábanam áma órekame bitchak, të kaa tua huáijhua kibakek.

⁶ Huanäi Símon Peero áa sáú áman yepsak. Huanäi ánimam mamáhuäpo guójöriau kibakeka, jume sábanam áma órekame bitchak;

⁷ éntok jume sánkom Jesústa kóbat ámey bítiatukaihui. Ímëi kaa sábanammak órekay, ál-lam náu tóttiataka sékana órekay.

⁸ Huanäi hua senu discípuulo két áman kibakek, huam ánimam mamáhuäu bát yepsakame. Íri Jesústa jibitekau bíchaka, huanäi ä súsuaalek.

⁹ Të jiojteritachim kee jee jüneiyay, kókkolam násuk ä jibitenakeu úttiitukaihui.

¹⁰ Huanäi jume discípuulom nóttek, huame ámemak anemmehui.

Jesús María Magdalénatau áu yeu machiriak

(Mr. 16:9-11)

¹¹ Të María, kókkolam mamáhuäpo päku aneka, buaanay. Huanäi buanakasu kóm reemtek, ánimam mamáhuäu guójöriau bit báreka.

¹² Huanäi guoy ángelesim totósalik sánkoka áma jokame bitchak, seenuk ä kóbaka bókai bétana, seenu éntok ä guókeka bókai bétana, huam Jesústa takaahua tektukaipo.

¹³ Huanärim ínel áu jiaahua:

—Empo jámmut, ¿jatchiikasë buaana?

Áapo éntok ínel am yómmiak:

—In Señortam núk sájjak; én éntokne kaa jüneiya jákun ä tóijhuakähui.

¹⁴ Ínëli jiausuka, kúakteka Jesústa áma anemta bitchak; të kaa jüneiyay ä Jesústukaihui.

¹⁵ Jesús ínel áu jiaahua:

—Empo jámmut, ¿jatchiikasë buaana? ¿Jábetasë jaria?

Áapo éntok, jü huertata suayame jáni tí eäka, ínel áu jiaahua:

—Señor, empo ä núk simlatuk, nechë téjhua jákun em ä tóij-latukähui. Ínapone áman ä núka ä núk sim báare.

¹⁶ Jesús éntok ínel áu jiaahua:

—¡María!

Áapo éntok kúakteka ínel áu jiaahua:

—¡Raboni! —Maestro tiau báare.

¹⁷ Jesús éntok ínel áu jiaahua:

—Katë ínot mámma, bueituk ketunene kee ín Áchaybeu jikau siime. Të jume ín sailammehuë sika am téjhua: “In Áchaybeu éntok enchim Áchaybeune jikau huéë báare, ín Diostahui éntok enchim Diostahui.”

¹⁸ Huanäi María Magdalena áman siika, jume discípuulommehui, juka nokta ámeu huériaka Señorta ä bil-latukä bétana, éntok áapörik, Señorta, ínel áu jiaakähui.

Jesús ä discípuulommeu áu yeu machiriak

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)

¹⁹ Huanäi huäri lominko taahuarit tukariu yúmay, jume discípuulom judíom májhueka náu rúktilatukam puertam páttialatukay. Huanäi Jesús ámeu yeu machiak. Huanäi áme násuk kíkteka, ínel ámeu jiaahuak:

—Yánti ehuame enchimmaktunake.

²⁰ Ámeu tebotesuka, mámam am bíttuak, éntok sánärim lansamme ä sóahuakäpo. Huanäi jume ä discípuulom tüisi al-léiak, juka Señorta bíchaka.

²¹ Huanäi Jesús júchi ínel ámeu jiaahua:

—Yánti ehuame enchimmaktunake. Juka ín Áchay nee äbo bíttuakä bénasi, ínapone két enchim áman bíttua.

²² Íkái noksuka am pujiaka, ínel ámeu jiaahua:

—Espíritu Santotem mabeta.

²³ Huame jábem Dios bejri béchïbo enchim jiokorekäu jiokoritunakemme; huame jábem Dios bejrim béchïbo enchim kaa jiokorekäu, katim jiokoritunake.

Jü Toomas kaita súalëra

²⁴ Të jü Toomas, doocemmak näikiatukaihui, Guoguöri tíame, kaa ámemak aaney, Jesústa ámeu yeu machiako.

²⁵ Huanäi huame huate discípuulom ínel áu jiaahua:

—Juka Señortate bitchak.

Áapo éntok ínel ámeu jiaahua:

—Kanne jum mámpo laavosim át jábuekaïpo señam bichätek, éntok kaa huam laavosim át jábuekaïpo át sûtutek, éntok huam sánärim chákäku lansamme y ä sóapo kaa át mámtetekateko kaibune ä súalnake.

²⁶ Chúkula guoj naiki taahuarim huéy áma huaijhuam aaney, Toomas éntok ámemaki. Huanäi Jesús áma yepsak, jume puertam éntok páttiatukay. Huanäi áme násuk kíkteka inel ámeu jiaahua:

—Yánti ehuaeme enchimmaktunake.

²⁷ Huanäi Tomastau inel jiaahua:

—Ímire ínot sûtute, éntoke ín mámam bitcha; éntoke ínot mánte ín sánärim lansamme sóapo. Katé kaita súalëra. ¡Neché súale!

²⁸ Huanäi Toomas inel ä yómmiak:

—¡In Señor, éntok ín Dios!

²⁹ Jesús éntok inel áu jiaahua:

—Toomas, em nee bíchakä béchibë nee súale. ¡Diosta tü erimmeyim tápuni, huame kaa nee bíchaka nee súaleme!

Jume librom jita béchibotukähui

³⁰ Jesús juebena señaalim yáuhuak, chë ímëi béppa, jume ä discípulom bíchäpo; huámëi éntok katim ímí libropo jiojteri.

³¹ Të ímëi jiojtehuak enchim ä súalnakë béchibo, juka Jesústa Cristotukähui, hua Diosta Üusi, bueituk ä súaleka enchim jíapsinakë béchibo, áapörík téhuampo.

21

Jesús guoy búsan discípulommeu áu yeu machiriak

¹ Chúkula Jesús júchi ä discípulommeu áu yeu machiriak, Tiberia bahue mayoachi. Ínëli yeu siika:

² Náhuim aaney, jü Símon Peero, Toomas jü Guoguörí tiame, Natanael pueblo Caná Galiléa buiärapo joome, jume Zebedeota úusim, éntok huate guoyika ä discípulohuam.

³ Símon Peero inel ámeu jiaahua:

—Kúchumne buij báare.

Bempo éntok inel ä yómmiak:

—Ítapo két émomak kat báare.

Huanärim canoapo jámuka sájjak. Të huäri tukaarit kaitam buíssek.

⁴ Béja matchuu bíchaa, Jesús ámeu yepsak, jum bahue mayoachi. Á discípulohuam éntok kaa ä täyay, ä Jesústukaihui.

⁵ Huanäi inel ámeu jiaahua:

—Uusim, ¿jachem jita jípure buä mátkchik?

—Ëe —tim áu jiaahua.

⁶ Huanäi inel ámeu jiaahua:

—Canoata báta bétanem jítërim jímma; huanärem kúchum buijnake.

Huanärim áman am jímmaaka, kara yeu am huíkkkey, yún kúchum bem játiakä béchibo.

⁷ Huanäi hua discípulo Jesústa nákeïhui, Perotau inel jiaahua:

—¡Jü Señor!

Símon Peero, Señorta jáy ä jikkajaka, ä sánkohua huikojtek, bueituk áu ä úhuaalatukay. Huanäi báau áu jímmak.

⁸ Huanäi jume huate discípulom canoamak yeu yájjak, jítërim kúchummea tápunik huík sákaka; bueituk kaa mékkatukay jum bahue mayoahui, jíba tua cien meetrotukay.

⁹ Buiáhuim kóm chépteka óbam téhuak, éntok huépü kúchuta áma béppa tekta, éntok páanim áma órekame.

¹⁰ Huanäi Jesús inel ámeu jiaahua:

—Jume kúchum enchim buísekáhuem äbo huéria.

¹¹ Huanäi jü Símon Peero áma jámuka jume jítërim buíau yeu huíkkkek, ciento cincuenta áma báij buere kúchummaki; të am juebenamtuk junne, jume jítërim kaa sítetek.

¹² Huanäi Jesús inel ámeu jiaahua:

—Äbem sájaka jibuä.

Jume discípulom bem át guómtia béchibo, kaabe ä temajek ä jábétukaihui, jünéaka ä Señortukaihui.

¹³ Huanäi Jesús áman sika jume páanim nüka am miikak. Alë bénasi kúchuta kétchi.

¹⁴ Īri béja jü bájikuntuka huéiyey, juka Jesústa ä discípulommeu áu yeu ä machiriáhui, kókkolam násuk jábitesulataka.

“In kabaramë suaya”

¹⁵ Huanäi jibuásukam jü Jesús Símon Perotau ínel jiaahua:

—Símon, Jonásta üusi, ¿jache empo chë nee nákke, ímëi béppa?

Huanäi ínel ä yómmiak:

—Jehui, Señor; émpë jüneiya enchi ín nákehui.

Jesús éntok ínel áu jiaahua:

—In kabaramë suaya.

¹⁶ Júchi éntok guosa huëpo ínel áu jiaahua:

—Símon, Jonásta üusi, ¿jache nee nákke?

Peero éntok ínel ä yómmiak:

—Jehui, Señor, empo jüneiya nee enchi nákehui.

Huanäi ínel áu jiaahua:

—In kabaramë suaya.

¹⁷ Bájikun huëpo ínel áu jiaahua:

—Símon, Jonásta üusi, ¿jache nee nákke?

Huanäi jü Peero kaa al-léiak, báisi junëli áu ä jáakä béchibo. Huanäi ínel ä yómmiak:

—Señor, émpë simeta jüneria; émpë jüneiya enchi ín nákehui.

Jesús éntok ínel áu jiaahua:

—In kabaramë suaya.

¹⁸ Tua lütüriapone ínel emou jiaahua: Jübua yótuke empo emo sásankotuay, éntoke em huée bárëu bíchaa sisimey; të béja ölatuka, em mámamë rutuktianake, éntok tábuika enchi sánkotuanake, éntok kaa em huée bárëu bíchaa enchi huériunake.

¹⁹ Ínëli nokaka ä jüneetebok, jáchin mukuka Diosta ä úttílnakëihui. Íkái noksuka ínel jiaahua:

—¡Ino sáukë huéiye!

Huä discíipulo chë nákhuaame

²⁰ Jü Peero, amáu remteka, juka discíipulota Jesústa chë nákëu bitchak, áme sáu huémta, hua áman tukaapo jibuáhuay át huijjúteka kátekáihui, ínel áu jáakáihui: “Señor, ¿jábesu hua enchi nénkinakeme?”

²¹ Peero ä bíchaka Jesústau ínel jiaahua:

—Señor, ¿ísu? ¿jítasu áu huéenake jáni?

²² Jesús éntok ínel ä yómmiak:

—Ínapo ínel éátek, áapörík tahuanakeu júchi ín yepsáu tájti, ¿jítasë áma táru? Émpë ino sáu huéiye.

²³ Huanäi ĩri noki chíbejtek jume hermaanom násuku, huákäi discíipulota kaa muknakëihui. Të Jesús kaa junëli jiau báarey jiöbe, ál-la ínel jiaahuak: “Ínapo ínel éátek áapörík tahuanakeu júchi ín yepsáu tájti, ¿jítasë áma táru?”

²⁴ Īri ájáría jü discíipulo íari bétana nokakame, éntok íari bétana jiojtekame; éntokte jüneiya, ä nokihua lütüriatukáhui.

²⁵ Jesús huatek juebenak yáuhuak. Huámëi hueuhuëpulaka nátepua jiojtetukátek, ínenne éiya, jamak ím ániapo jünem kaa beeki éiyey, huame librom jiojterim. Júnentunake.

Jume Apóstolim Yáari

Juka Espiritu Santota ám makrokähui

¹ Empo Teófilo, huam bat in emou jiojtekäpone simeta jiojtek, inapo jü Lucas, juka Jesústa yáakähui éntok yore ä majtiakähui, ä tékil ä naatekäpo naateka, ² téhuekau ä sikäpo tajti. Kee jee téhuekau huéeka jü Espiritu Santota úttiäray jume apóstolim yéu ä púakäu tüisi téjhuak jita bem yáanakähui.

³ Mukuka, chúkula jiápsaka ámeu au yeu machiriak. Jum cuarenta taahuarimpo núkisi machisi ámeu au yeu machiriak, am jünee iaaka ä jiapsä bétana, éntok Diosta nésauhué bétana ámeu nokaka.

⁴ Ketune jume apóstolimmak aneka, Jesús bempörim, jume apóstolim, téjhuak kaa jum buere joära Jerusalémpo yéu am katchahueka. Inel ámeu jiaahua:

—Jukem in Átchay enchim téjhuari boobícháihui, huaka áa bétana in enchimmeu nokakähui.

⁵ Lútula huépo Juan báammea yore batöak, të chúkula kaa jaiki taahuarim huei Dios tábuiasi enchim batónake, jü Espiritu Santoyi.

Jesús téhuekau jikáu siika

⁶ Jesústahum nau yájaka inel au jiaahua:

—Señor, ¿jatché én juka Israelta yäura bannaataka bénasi tahuárianake jáni?

⁷ Huanäi Jesús inel am yómmiak:

—Kaa enchimmeu cháka enchim ä jünérianakähui juka jauhuey Dios Áchayta jita yáanakähui, huaka áapörík jiba jünériähui.

⁸ Të juka Espiritu Santota enchimmeu kom yumáko útteatem jipunake, huanärem yeu sájaka huaka in yáari enchim bíchakäu jume géntemmeu noknake jum buere joära Jerusalémpo, éntok síme Judea buíaräpo éntok Samária buíaräpo, éntok jakum buíata yumäu tajti junne.

⁹ Inéli jiáusuka, bempörim ä bíchaisu, Jesús téhuekau jikáu siika. Huanäi jü namú au yúmaka ä páttiak. Huanärim kaa júchi ä bitchak. ¹⁰ Bempörim téhuekau puseka Jesústa am bíchaisu, guoi yorémem totósalik sánkoka áme náapo yeu machiak.

¹¹ Huanärim jume apóstolimmeu inel jiaahua:

—Eme oóhuim Galiléapo joome, ¿jatchiakem huépüsi téhuekau bitcha? İri Jesús enchim násuk téhuekau jikau sikame júchi äbo kom yebijnake jikau ä huey enchim ä bíchakäpo bénasi.

Jü Matías yeu púahuak Judasta tekia ä mabetnaké béchibo

¹² Huanärim jü kauhui Oliivo téamtat kóm sájaka buere joära Jerusaléniu bíchaa nóttek. Kaa tua mekka, senu kilometrotu máchiakay, jimyore táapo rerejühua bémütukay jibba.

¹³ Huanärim jum pueblou yájaka, jü kari nat béppa jokäpo jikat kíimuk, huam jiba bem anéipo. Jume áma nau anéihuim: Jü Peero, éntok Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Toomas, Bartolomé, Mateo, Jacobo Alféota üusi, Símmom jü cananístammak huéeme, éntok Judas Jakóbotamak huéeri.

¹⁴ Síme imói éntok Jesústa sailam, éntok ä áyehua María, éntok huate jaámuchim, áma nau yayajai oraciompo Diostau nok báreka.

¹⁵ Huámechi taahuarimmet jum Jesucristota súalhuäpo nau huéerim jibatuum ciento veintetukay, jume áma náu anéihui; jü Peero áme násuk kíkteka inel ámeu jiaahua:

¹⁶ —Eme in hermaanom, tua útteatukay huaka bannaataka Espiritu Santota noki jiojteta chúpnekähui, huaka Davidta ä noktuhakähui Judasta bétana, hua Jesústa peresotekame am aniakame.

¹⁷ Bueituk i Judas itomak náikiatukai, éntok tékiata itomak jipurei jiöbe,

¹⁸ të áapo yeu siika. Huanäi hua tomi juénak yáaka ái ä béjtuahuakäubei buía jinnuhuak. Huanäi chúkula au cháiyak. Au cháaka éntok, sihua pejti kón huétehek.

¹⁹ Huame Jerusalémpo joome ikäi jünériaka, juka buíata jinnuhuakamta bem nokpo Acéldama ti téhuaatuak, jü buía ójbota béjhuai jinnuri tiau báare.

²⁰ Kálíku jü Espiritu Santo juka Davidta inel jiojtetuak jum libro Salmompo:

Éläpo jü ä jóuhua jimmaatunake;
kaabe éntok áma jóanake.

Éntok ket ínel jiaahua:

Éläpo täbuika juka ä tékia mabetnake.

²¹ Úttea senuk itom yeu püanakhëhui itomak ä tékianakë béchïbo, Jesústa jiabitekä bétana ä noknakë béchïbo.

²² Jü tahuari Juanta ä batöakäpo naateka téhuekau ä sikäpo tajti huepülaka itomaktunake, Jesústa kökkolam násuk ä jiabitekäu bíchakame.

²³ Huanärim áme násuk guoyim yeu púhuak: Juka Matiasta, éntok José Barsabasta, Justo titéhuaakamta.

²⁴ Huanärim oraciempo Diostau nookak:

—Señor, empo sime yorémem jíapsi jünériame, itómë tejhua ímëi guoyim násuku jábetasë yeu púala,

²⁵ huaka apóstolta tekia ä jonákë béchïbo Judasta tärükähui, bueítuk áapo Diosta áa yáaka béchïbo ä náikiariu bíchaa siika.

²⁶ Huanärim am sortiaroahuak, Matiastat huétchek, jü tékia. Huanäi naateka huame once apóstolimmak náikiahuak.

2

Espíritu Santota yepsakhüi

¹ Juka Pentecostés pajkota yumáko, sime jume Jesuristota súaleme náu lópola aaney; nánancha éaka.

² Huanäi jiahui tehueka bétana jíkkajtük, jekata úttea huë bénasi jiaka. Huanäi jü káari bem anéïpo jáhuuyi tápunak.

³ Huanäi jume nínnim bénaka éntok tajj rupáktiriata bénaka ámeu yeu machiak, huepülaka símem békatana emo náikimtelatata. ⁴ Huanäi sime Espiritu Santoy tapunak, éntokim täbui nokpo noktáitek jum Espiritu Santota am noktüä pámani.

⁵ Huámechi taáhuarimmet jum buere joära Jerusalémpo judíom aaney, Diosta nésahui joame, sime ániat bétana áma yáij-lataka.

⁶ Huaka jáhuita kusisi jáamta jíkkajaka jü génte nau rúktek. Huanärim búruk eiyai, bueítukim huëpulaím bem noki am nokái am jíkkajai

⁷ áachim guómtilatata tahuaka ínel nau jiaka:

—Jachum kaa Galiléapo joome sime imí nokame,

⁸ ¿jáchisu jüntukim huepülaka itom yoiyóhuam nokpo nooka?

⁹ Ímim ito násuk aane jume géntem Pártiapo joome, Médiapo, Elampo, Mesopotámiapo, Judea bétana, Capadocia bétana, Ponto bétana, éntok Asia buiära bétana,

¹⁰ Frigia bétana, Panflia bétana, Egipto bétana, éntok África buiäräpo Cirene pueblo chíkola joómem. Romáanom júne im aane im jóakame. Huate tua judíomtaka im aane, huate éntok, kia bem boojóriäpo ámemak kimúlamtaka.

¹¹ Huate ket Creta bétana im aane, éntok buiära Arabia bétana. Të símete tua itom nokpo juka kaa jaibu johuamta Diosta yáari bétana nokame jíkkaja.

¹² Sime at guómtilatata kaachin anmáchiakai. Huanärim nau emo nátemaje:

—¿Jítatu báaresa jáni íri?

¹³ Huate éntok, am junnériaka ínel jiaahua:

—Bempo kialim naakolam.

Kësam Perota géntemmu nokakhüi

¹⁴ Huanäi jü Peero kíktek, jume once apóstolimmaki. Huanäi kusisi jume géntemmu ínel jiaahua:

—Eme oóhuim Judéapo joome éntok sime buere joära Jerusalémpo jóakame, íkãrem júneria, éntokem tüisi ä jíkkaja íka ín enchimmu nokbárëhui.

¹⁵ Ímëi oóhuim katim naakolam enchim am ériä bénasi, bueítuk kethuéeyo, én jübua jamak bátaním jiaahua.

¹⁶ Í enchim jíkkajäü jünen hua profeta Joelta nokákähui ínel jíame:

¹⁷ Jume taahuarim lüteyo, tiahua jü Dios, juka ín Espiritune sime yorémemmet chibejtianake.

Huanäi jume enchim úusim éntok enchim mälam juka ín Espiritu am noktúáhuim noknake,

jume jübua yoyötume éntok, tenkumta bénasi éaka Diosta bétana huemta bínnake.

Jume öolamm éntok tenkunake.

¹⁸ Tua lütüriapo huámechi taáhuarimmetne ín sáuhuëhuimmet ohuim éntok jamuchimmet ín Espiritu amet chibejtianake,

huanärim juka ín Espírituta am noktúau noknake.

¹⁹ Aman téhuekapone at guómtisi machik yeu machírianake, imí buíapo éntokne iméi señaalim ayutuanake:

ójbó, tajji éntok buichía jaahua.

²⁰ Jü taa kaa machisi tahuanake,

jü mecha éntok, ójbota bénasi síkilisi,

kee juka taaahuata yúmáyo juka Señorta,

buéresi ujoyorisi yepsayo.

²¹ Huanäi síme huame Señorta téhuam yöreka am tehuame jínëutunake.

²² Jüntukem ikäy nokta jikkaja eme oóhuim Israeliitam, Dios juka Jesús Nazarenostat enchim tayatuak, buéresi at guómtisi machik señaayáalim yakari áapörík huämi. Bueituk ä kókkohuame kara jíbba ä úttiäray bétuk ä jípurey.

²³ Júnentaka junne huam Diosta bannaataka áachä jünaktekäpo áman enchim mampo ä tóijhuak, eme ä pereesoteka jujuëna yöremem mampo ä yétchak, kúrusit ä poponaka bem ä ménaké béchíbo.

²⁴ Të Dios júchi ä jiabitetuak, hua kókkohuamta útteara bétana áma ä yorétuaka, bueituk hua kókkohuame kara jíba ä útteara bétuk ä jípurei.

²⁵ Bueituk David Jesústa bétana nokaka inel jiaahua:

Ínapone jíba juka Señorta bitchay inomak anemta.

Bueituk áapo inomak ín báta bétana inomak aane,

kayta ára nee tatabnake.

²⁶ Kíalíkune tüisi jiápsipo al-leaka tahuak ín niní junne ál-leaka nooka.

Éntokne kaitat jachín eiya ín takahua muknakey junne át boobíchaka,

²⁷ bueituk empo ín jiápsi kaibu huam kókkolam násuk tahuárianake,

éntoke hua em nákëu santosi au nükamta takahua kaybu nasóntunake.

²⁸ Empo nee téjhuak jachín ayuka ín yu jiápsinakëhui,

éntoke buéresi nee al-leetuanake inomak aneka.

²⁹ 'Eme inomak huéerim, tua machisi jüneriahua juka itom yoyöhua Davidta mukilatukähui bóoveda ketune imí buíapo óorek.

³⁰ Të jü David profeetatukay; kíalíku jüneyai juka Diosta au ä nátuakähui éntok ä lútúria yáakähui senuk áapörírikut yeu simriata Cristotunakëhui, ä nésauhuëpo ä nésaunaké béchíbo.

³¹ Kíalíku jü David profetataka chë bannaataka ä bil-lataka juka Crístota jíabitenake bétana nookak, éntok huaka ä jiápsihua kaa kókkolam násuk tahuánake bétana, éntok ä takahua júne kaa nasóntunake bétana.

³² Júnëli jü Dios ikäi Jesústa jiabitetuak, éntok iári bétana síme itapo testiigom.

³³ Dios ä báta bétana ä yétchak yörisi machiku. Huanäi juka Espiritu Santota mabétaka, huaka Dios Áchaita nátuari, áapo itou ä bíttuak. Jüntuk í enchim bíchähui éntok enchim jikkajähui áa bétana huéiye.

³⁴ Bueituk kaa áapo jü David téhuekau jikáu siika; bueituk áapo, jü David, inel jiaahua:

Jü Dios ín Señorbeu inel jiaahua:

"In báta bétanë yeesa yörisi machiku,

³⁵ jume em béj-rim em útteara bétuk ín tahuáriäu tajti."

³⁶ Jüntuk eme síme jü pueblo Israel, akem ä jüneria lútula huëpo ikäi Jesústa enchim kúrusit popóntebokäuta jü Dios Señorpo ä tahuáriak éntok Crístopo, bueituk áapo yéä púhuak ä nésaunaké béchíbo.

³⁷ Íkärím jikkajaka, bem jiápsipo ä jímmaaka, tüisi kaa al-léaka taahuak. Huanärim Perotau inel jiaahua éntok jume huate apóstolimmehui:

—Eme itomak huéerim, ¿ensu, jáchisute ayúnake?

³⁸ Huanäi Peero inel am yómmiak:

—Emóem temajeka jiápsi kúakte Diostau bíchaa, éntokem síme emo batótebo Jesucrístota téhuampo, enchim kaa tühua yáarimmet enchim jiókoriná béchíbo. Huanäi jü Dios juka Espiritu Santota enchimmet kom jünaktenake.

³⁹ Bueituk hua Diosta nátuari enchim béchíbo náikiari, éntok enchim üusim béchíbo, éntok kia síme huame mekka aneme béchíbo junne; kia jábeta béchíbo juka itom Señor Diosta nunubárëhui.

⁴⁰ Jü Peero ikäi noksuka, éntok huátek ámeu nokaka, inel am téjhuak:

—Ime génte én kat-riame jujuëna násukem yeu kaate, bueituk jü noki béttesi machika ámet hüechila.

⁴¹ Júnëli huame ikäi tü nokta súalekame batöhuak. Huanäi huáchï taáhuarit baj miltumáchika jume Jesucristota súalemmeu rúktek.

⁴² Huanäi síme jíba huame apóstolim am majtjá páman kaatei, nánancha éaka éntok Diostau buanaka. Éntokim nau rúkteka jume páanim nat nánáikimtei Señorta am sáhueká bénasi au bem huáatinaké béchïbo.

Jume Jesucristota bat súalekame jachin emo nükähui

⁴³ Síme jü génte at guómtilatata taahuak. Jume apóstolim éntok, juebena señáalim kaa jaibu johuame johuai.

⁴⁴ Síme jume Jesucristota súaleme huépulai bénasi nau aaney, éntokim bem áttea nau átteakai.

⁴⁵ Bem áttea, jita júne bem jípurëhuim nénenkai, huanäi huame jábesu jítasä ámeu bëyé huéeläpom juka tómita ámet nánáikimtei.

⁴⁶ Chikti táapom jíba bénasi éaka jum tiöpopo nau aaney, éntokim jum bem jóapo nau yájaka al-léaka nau jübuäi, kaachin emo ériaka.

⁴⁷ Diosta bétanam tühuata nookai ä baisáuhueka, éntok síme jü génte am nakkei. Jü Señor entok, chikti táapo jume ä jínëusimëu huame huate ä súalemmeu rúktiasimey.

3

Jü yorem guok löitaka tómtilatata türiak

¹ Séjtul bájim jiäpo kupteu bíchaa jü Peero éntok Juan nau kateka jum tiöpou jikáu sájjak Diostau buabuánhuäu orapo, judíom ä boojoria bénasi.

² Chikti táapo senu yoreme guok löitaka yeu tómtilatata huämi tiöpo puértaapo totójjhuai, Hermosä teäpo, limojnata áu iaahuaka, jume áman kimummehui.

³ Huanäi jü löi juka Perota éntok Juanta tiöpou kimúí am bíchaka, limójnata ámeu aahuay.

⁴ Huanäi jü Peero entok Juan jáptekam tua ä bitchak. Huanäi jü Peero ínel au jiaahua: —Ítoché suuhua.

⁵ Huanäi jü yorem löi ámet puseka taahuak jita júne áu mik máchileka.

⁶ Të jü Peero ínel au jiaahua:

—Kanne tómek jiöbe, tène ín jípurëumak enchi aníanake: Jesucristo Nazaretpo jometa úttearammeyë kíkteka naa huéiye.

⁷ Huanäi jü Peero taapo bata bétana ä buíseka ä kétchak. Sep lauti éntok, jum tórókiampo útteaka taahuak éntok síme jum guókkimpo.

⁸ Huanái jü löi jikáu chépteka kíktek éntok naa huee táitek. Huanäi ámemak jum tiöpou kibákek. Huéeka éntok jikáu chéptisimeka, Diosta úttiley.

⁹ Síme hua génte áma anéihui ä bitchak ä huéeyo, éntokim ä jíkkajak Diosta ä úttileyo.

¹⁰ Huanärim at guómtilatata taahuak hua au sikamta béchïbo, bueitukim jüneiyai huákäi yoremta ájáriatukähui huam tiöpo puerta Hermosä teäpo yeyésaihui limójnata aahuakä.

Perota jum Salomonta portalpo nokakähui

¹¹ Huä yoreme löitukaihui béja türiaka jü Peerótat éntok Juántat chätuka kaa am tóttojai. Síme jü génte áma anëu éntok, at guómtilatata ámeu bíchaa teénnak jum tiöpou Salomonta portal titéhuaakäu bícha.

¹² Jü Peero ikäi bíchaka, jü gentetau ínel jiaahua:

—Eme oóhuim Israeliitam, çjatchiakem át guómte jü enchim bíchakäubechi, éntokem itotchu suuhua? Eme jamak itom útterai éntok itom tü yörememtukä béchïbo íka yoremta itom naa hüeetua bénasi eiya.

¹³ Èe kaa huári béchïbo. Huame itom yoiyöhuam Abraham, Isaac, éntok Jacobta Dios juka ä Üusi Jesústa tóboktiaka buéresi útteata ä mákkak. Të eme huákäi yäurata námpo tójjak, éntokem juka Pilátota ä búttiabarei júne kaa báreka taahuak.

¹⁴ Huaka tü yöremta éntok lütüriata joamta búttia nésau éakasem huaka juéna yöremta yore súalata búttiatebok.

¹⁵ Júnëlem huaka jíapsihuamta yore mikamta mëtebok. Të jü Dios huam kókkolam násuk ä jíabitutak. Íahuite itapo testügom.

¹⁶ Jesústa tehuam itom súalé béchïbo Dios íka yoremta enchim bíchäu éntok enchim täyäu útteata mákkak kíkteka náasä huéenaké béchïbo. Jüri Jesústa súalhuame ínel yúmalasi ä tütek ikäi yoremta, enchim símem ä bíchápo bénasi.

¹⁷ 'Eme ínomak huéerim, ínapo jüneiya eénchim éntok huame enchim yäuram juka Jesústa mëtebokähui kaa jünéaka Diosta yeu ä puakähui.

¹⁸ Të jü Dios ímíri ä chüppak juka bannaataka jume ä profétam ä noktúakähui: juka yeu ä púari, Cristota, jikot máchirata bínnake bétana.

¹⁹ Júnentukem emo temajeka jíapsi kúakte Diostau bíchaa, huame enchim Dios bejrim ä tuchánakë béchibo. Huanäi jü Señor al-leehuaamta enchimmeu ayutuanake,

²⁰ entok juka Jesústa, Cristota, enchimmeu bíttuanake, huaka bannaataka enchim béchibo yeu ä púakähui ä nésaunakë béchibo.

²¹ Të én ketune jü Jesucristo téhuekapo annake juka Diosta simeta bemélasí tü yäu tajti, huame profétam yéä púakäu bannaataka yájakame ä noktúakápamani.

²² Bueituk jü Moisés ínel jiaahua ítom yoiyöhuammehui: “Dios jü Señor enchimmeu senu profetata bíttuanake enchimmak huéríta, ín enchimmeu bíttuahuakä bénasi. Huákárem nok jikkaijnake enchim at sáihuäu joaka,

²³ bueituk síme hua génte kaa júkái profetata nésauhui yáakame kókkonake, éntok hua pueblo Israelta násuk yeu béptunake”, ti ámeu jiaahua jü Moisés.

²⁴ Síme huame profétam Samuelta anéi naateka pujbau bíchaa íméi taáhuarimmet ayúnakemta bétana nooka.

²⁵ Júnentuk eme ámériam jume pofétam nokákäu mabénnakeme, éntok enchim túhuata jájamnakë béchibo jü Dios huame ítom yoiyöhuammak nokta lútúria yáuhuak, jü Abrahamtau ínel jaka: “Síme jü génte ániat aneme túhuata jájamnake hua émot yeu simriata béchibo”, tau jiaahua.

²⁶ Kíalíku jü Dios juka ä Üusi jíabitetuaka enchimmeu báchá bíttuak, túhuata enchimmeu yáa báreka, huépúlai bénasi enchim huaka juénaraata tóij jaaka.

4

Peero éntok Juan jum yáurapo yeu tóijhuak

¹ Peero éntok Juan ketune gentetau nookai jume tíopopo nésauhueme ámeu yájayo, jü tíópota suáyammeu yáuttamaki, éntok jume saduceommaki.

² Bempo oómtei juka Perota éntok Juanta juka genteta majtiä béchibo jume kókkolam jíabitenake bétana Jesústa jíabitekä béchibo.

³ Huanárim am peréesoteka cárcelpo am jóiyak yokóriapo nokta ámet chupa báreka, bueituk béja kuptei.

⁴ Të búruka juka tü nokta Jesucristota bétana humentá jikkajakame ä súaleka taahuak. Huanäi síme nau jume Jesucristota súaleme, oóhuim jíba náikiaka, jíba tua batte manni míltukay.

⁵ Yokóriapo jume judíom puéblopo nésauhueme, jume yoiyótori yäut jóarim, éntok jume judíom ley am mamájtíame, buere joára Jerusalémpo nau yájjak.

⁶ Ama aaney kétchi jü Anás, jü tíopopo chë nésauhueme, Caifás, Juan, Alejandro, éntok síme huame tíopopo chë nésauhueme famíliapo joome.

⁷ Huanárim juka Perota éntok Juanta áman bem jokäu nütebok. Huanárim áme násuk yéu am jábuaka ínel ámeu jiaahua:

—¿Jábeta nésaupo, éntok jábeta úttearammeasem íkái yoremta tütek?

⁸ Huanäi jü Peero, Espíritu Santota útteara at ayúkä béchibo, ínel am yómniak:

—Eme puéblopo yáuram, éntok eme pueblo Israelpo yoiyóturim:

⁹ béjasem ítom temajeka senu yoreme kókoremtau túhuata yáahuakä bétana jachin ä túriakähui,

¹⁰ enchimte ä téjhuanaake síme genteta Israelpo jometa ä jünérianakë béchibo. Í yoreme yúmalasi túrilataka enchim bíchäpo aane hua Jesucristo Nazaretpo joome kúrusit enchim popóntebokáuta úttearammea, hua Diosta kókkolam násuk jíabitetuakähui.

¹¹ Eme huame káarim jojoame juka tétata chë túrik omoutekä bénasi maachi, bueitukem juka Jesústa kaa túreka ä omoutek. Én éntok jü Dios júkái Jesústa símem béppa nésauhuak, jachin hua tetta yeu púari kari naahua eskinapo yéchari, álë bénasi.

¹² Kaabe éntok ára ítom jinëu, Jesucristo jíbba; bueituk Dios kaábeta éntok im ániat kom bíttuak ítom ä jinëunakë béchibo.

¹³ Huame yáuchim juka Perota éntok Juanta kaa májhueka am nokayo tüisim at guómtek, jünéaka kaa tüisi jíósiam am täyhui, éntok am polóobemtukähui. Huanárim ámet jünéak Jesústamak am rejtilatukähui.

¹⁴ Tem juka yoremta túrilata áme násuk huéekamta bíchaka, kaachin am nok bejmáchiakai.

¹⁵ Huanárim jum bem anépo yéu am sákatuak, bempo nau ettéjhua báreka.

¹⁶ Huanárim ínel jiaahua:

—¿Jáchisute am yáanake jáni ímèi yorémem? Bueituk síme jume Jerusalémpo jóakame júneiya íkái kaa jaibu johuamta am yáalatukähui, éntokte kara ä esso.

¹⁷ Të ikái bem joäu kaa simat jünérianä béchibo, atam taktirianake én naateka kaa júchi Jesústa bétana jábetau am noknáke béchibo.

¹⁸ Huanárim am núnuka kuttílasi ámeu noókak kia jachin éntok huei júne kaa Jesústa bétana jábemmeu am nok sáhueka.

¹⁹ Të jü Peero éntok Juan ínel am yómmiak:

—Áachem emo temaje eme, ¿jachu türi jáni Diosta bíchápo enchim nesauhui yáa béchibo, juka Diosta nésauhui tójaka?

²⁰ Bueituk itapo kara ä esso, huaka itom bíchakähui éntok itom jíkkajakähui.

²¹ Huanäi jume yäuchim am mauj téjhuak, tem jiba am sákatuak. Kaítam béttesi machik ámeu yáa máchika taahuak, bueituk síme hua génte Diosta bétana túhuata nookai, éntokim ä úttilei hua yáarita béchibo.

²² Huä yoreme túrika tahuakame kaa jaibu johuamta at chúpahuakähui cuarenta huásuktiriam béppa am huériay.

Jume Jesucristota súaleme yorem éehuamta éntok óusi éehuamta Diostau nétane

²³ Jü Peero éntok Juan búttiahuakam sájjak huame ámemak kateme anëu bícha. Huanárim ámeu yájaka am ettéjhuariak jachin huame tíöpopo chë nésauhueme ámeu jáakähui, éntok huame yoiyóturim.

²⁴ Huanárim am jíkkajaka, síme nau ínel Diostau buänak:

—Ítom Señor, empo tua jita árahueme, empo ájária jü Dios téekata yáakame, buíata, bahueta, éntok síme huaka ayúkamta.

²⁵ Empo jü em Espíritu Santoy Davidta ínel noktúak:

¿Jatchiákasu jume naciónim emo tóboktia, huame géntem éntok, bem kara joäu yáa báreka eiya?

²⁶ Jume réeyim im buíapo nésauhueme emo tóboktiak, jume puéblommeu yäuchim nau emo tójjak, Diosta bėj-reka éntok ä Cristohuata.

²⁷ Bueituk lütüriapo jü rey Herodes éntok Poncio Pilato náuhuim emo tójjak imi puéblolo jume gentilimmak éntok israeliitammaki, em Úusi Jesús tü yóremta bėj-reka, ä nésaunaké béchibo em yeu púakähui.

²⁸ Bempo simeta huaka bannaataka naateka em mampo éntok em nokakähui em at jünaktekäu chúppak.

²⁹ Én éntoko, Señor, huaka bem itom máujtuahuäubechë suuhua, éntoke óusi éehuamta itom jume em sáhuëhuim miika, kaa májhueka em noki itom noknáke béchibo.

³⁰ Em úttearë yeu machíria huame kökoreme túrinaké béchibo, éntok señáalim kaa jaibu johuame jotúnaké béchibo em Úusi Jesús tü yóremta úttiärayi.

³¹ Júnëli Diostau am buansuk, huam bem nau anëpo jü kari au yoyóak. Huanäi síme juka Espíritu Santota úttiära mabétaka juka Diosta noki kaa májhueka nookai.

Síme hua bem áttea nau átteatukai

³² Síme huame Jesucristota súalekame senulhua jiba eiya, éntok nánancha emo ériai. Kaabe juka ä átteahuata áapola au átteak tíiyai, ál-la síme nau ä átteakai.

³³ Jume apóstolim éntok, tüisi útteäta jípureka jiba juka Señor Jesústa kókkolam násuk jíabitekä bétana nookai. Dios éntok, símemmeu buéresi túhuata johuai.

³⁴ Kaabe áme násuk jíokot eiya, bueituk síme huame buíam jípureme, éntok kárim jípureme, am nénkaka juka tómita

³⁵ jume apóstolimmeu ä totojai. Huanárim huëpulammechä nánáikimtei bem ámeu beyëu huéeläpo.

³⁶ Júnëli aayuk, senu yoreme levíita usárimpo jométake, Josë téaka, isla Chípërpo yeu tómtilatata, jume apóstolim Bernabem téhuaatuakähui. Yore sirok yáatituame tia buáare.

³⁷ Íri yoreme buíata ä jípurëu nénkaka juka tómita jume apóstolimmeu tójjak.

5

Jü Ananiasta éntok Safírata kaa túhua yári

¹ Të senu yoreme Ananiás téaka, ä jubí Safírä téamtamak éaka, buíata nénkak.

² Íri yoreme ä jubímak éaka huate tómimák taahuak, juka huatek éntok, jume apóstolimmeu tójjak, íri síme hua buíata bejhua ti ámeu jíaka.

³ Huanäi jü Peero ínel au jiaahua:

—Ananías, ¿jatchíake juka Satanásta nésauhui yáhuak juka Espiritu Santota emo bāitāu máchileka éaka? Bueituké huate tómmak tahuaka huátek jība äbo tójjak, iri sime hua buíata bejhua tíaka.

⁴ ¿Jatchu kaa empo ä átteakai juka buíata ke ä nénkaka? Ä nénkisuka éntok, ¿jatché kaa jība empo ä átteaka tatahua juka tómita, em yáa bárëu ái em yáanaké béchibo? ¿Jatchíake íkái kaa túhuata yáa báreka éak? Díostahué aranókichiaata nooka, kaa yorémmehui.

⁵ Huanäi jü Ananías inel ä jiai ä jikkajaka jība, huécheka muúkuk. Huanäi sime jume íkái jikkajakame tüisi májhueka taahuak.

⁶ Huanäi huate yorémem jübua yoyötume jápteka, sánkompo ä bitiaaka yéä nuksájaka ä maäk.

⁷ Chúkula baij orata huei jáni jü Ananíasta jubí áma yépsak, kaa jünéaka jita bénak áma yeu síkähui.

⁸ Huanäi Peero inel au jiaahua:

—Neché tejhua, ¿jachem ia béekipo juka buíata nénkak enchim jáká bénasi?

Áapo éntok inel au jiaahuak:

—Jeehui, júari béekipote ä nénkak.

⁹ Huanäi jü Peero júchi inel au jiaahua:

—¿Jatchíakem nánancha éaka juka Señorta Espiritu baitáu bábarek? Júmun äbo kaate jume em kuná máákame. Én éntokim enchi ket yeu huérianake mukílata.

¹⁰ Huanäi seep Perota guokpo huécheka muúkuk. Huanäi huame yorémem jübua yoyötume áman kimuka, juka Safirata mukílata téhuak. Huákái éntokim ket yeu núk sájaka ä kunamak lópola ä maäk.

¹¹ Huanäi sime jume Jesucristota súaleme tüisi sájhueka taahuak, éntok sime huame íkái jünériakame.

Juebena señalim kaa jaibu johuame júne yáahuak

¹² Jume apóstolim jü genteta bíchäpo juebena señáalim kaa jaibu johuame johuai. Jume Jesucristota súaleme éntok, sime, jum tíöpopo Salomonta portal titéhuaakapo nau yayajai.

¹³ Të jume kaa Jesucristota súaleme májhueka kaa ámemak emo kuúkuútia, tem jība buéresi túhuata áme bétana nookai.

¹⁴ Júnentaka junne juebena génte juka Señorta súaleka taahuak, oóhuim éntok jaámuchim junne.

¹⁵ Iri Señorta bem súalëu buériaü yuumak. Jume kókoreme jünem bem ámet tóyëumak chikti böóu yeu totojjai, juka Perota áma huam huei kia júne juka ä jékkaahuata ámeu yúma iaaka am túrinaké béchibo.

¹⁶ Huame pueblom chíkola jokame bétana juebena génte jum Jerusaléniu yájjak, kókoreme huériaaka, éntok yoremem espíritu jaiti machim jípureme. Huanäi sime túriak.

Jü Peero éntok jü Juan guok jájahuaimme

¹⁷ Huanäi hua tíöpopo chë nésauhueme, éntok huame saducéom titéhuaakammak kateme, áa bétana éame, ä innéaka taahuak.

¹⁸ Huanärim jume apóstolim buíjteboka am peréesotetebok, éntokim cárcelpo am jóiyak.

¹⁹ Të jü Señorta ángel tukaapo ámeu yepsaka, juka cárcelta puerta étapoka, yeu am sákatuak, éntok inel ámeu jiaahua:

²⁰ —Sájakem áman tíöpou kimuka jü genteta nooka í bemela jíapsihuatma bétana.

²¹ Íkái jikkajakam yokóriapo kethuétana tíöpopo kimuka am majtataitek.

Huanäi hua tíöpopo chë nésauhueme, éntok huame áamak éame, ímin juka buere yáurata nau núnnuk, sime huame Israelpo yoyiöturim. Huanärim jume apóstolim jum cárceliu nuú nésauhuek.

²² Të jume tíöpota suáyame áman jaahuákame cárceliu yájaka kaábeta áma téhuak. Huanärim sájaka áman am téjhuak,

²³ inel jáaka:

—Lütüriapote juka cárcelta tüisi páttiatau yájjak, éntok jume sontarom ä suáyame puértam békataana jábuekammehui. Tëte ä étapoka éntok, kaábeta áma huáijhua téhuak.

²⁴ Íkái jikkajaka jü tíöpopo chë nésauhueme, éntok jume huate áma tékiakame sáhueme, kaachin anmáchika taahuak, álë bénasi jü tíöpota suáyammeu yäut, éntokim emo nau nátemaje inel jáaka:

—¿Jákusa tua ïri chúpnake jáni?

²⁵ Júnëlam nokaisu senú yoreme áma yépsak ínel ámeu jáika:

—Huame yorémem enchim pereesotekáu áman tiöpopo aneka jume géntem majtíay.

²⁶ Huanäi hua tiöpota suáyammeu yäut ä säuhuëummak sika áman am núka, té kaa béttesi ámemak aneka, bueítuk juka genteta májhuey emo mamaasu máchileka.

²⁷ Huanärim am nüpaka huam buere yäurata bíchäpo yéu am jábuak. Huanäi jü tiöpopo chë nésauhueme jume apóstolimmeu ínel jiaahua:

²⁸ —Ítapo chë, kuttílasí enchim téjhuaakai kaa júchi Jesústa bétana huemta jábeta enchim majtía sáhueka. Tem kaa itom nésauhui yáhuak. Chë tüüsisem simát jum Jerusalémpo am majtiasasaka, éntokem juka juëna nokta itot jimma báare juka yoremta itom mëtebok tíaka.

²⁹ Huanäi jü Peero éntok jume huate apóstolim ínel am yómmiak:

—Ítapo ä lütüriak juka Diosta bat itom nok chúpnanakëhui yorémem itom nok chúpnanakepo béppa.

³⁰ Eme juka Jesústa kúrusit popónteboka ä mëtebok, té jü itom yoioyóhuam Dios ä jábitetuak kókkolam násuku.

³¹ Jü Dios éntok, ä tóboktiaka ä bata bétana yörisi machiku ä yétchak, sime yäurata béppa ä nésaunakë béchibo, éntok yore ä jínëunakë béchibo, jum pueblo Israelpo jömem ä jápsi núakti íaaka, bem kaa tühua yáarimmecham jíokoriná béchibo.

³² Júahuíte ítapo testiígom, éntok jü Espíritu Santo, hua Diosta huame ä nok jíkkajame mikähui.

³³ Íkärím jíkkajaka, öómtéka am sua báarei.

³⁴ Té jum yäurata násuk senú pariseero aaney Gamaliél téaka, judíom ley am mamájtiame. Huäri kíktekka noókak jume apóstolim chúbala päkun yeu huéria nésauhueka.

³⁵ Huanäi yéu am nuksákahuak, jü yäuratau ínel jiaahua:

—Eme oóhuim Israelpo joomem, tüüsem at suuhua jita ímëi oohuimmeu enchim yáanakëubechi.

³⁶ Bueítukem jíba tua au huáate eme, jaiki huásuktiria jan huéiye senu yoreme Téudas téaka au tóboktiak buéresi jita au tékiak tíaka. Jume yoremem éntok, naiki cientotu máchika áamak chätuk. Té mëhuak huäri yoreme, huame áamak chätukáu éntok, sime chíbejte. Huanäi huämi luútek jü ä huéetuähui.

³⁷ Chúkula jume géntem jíosiapo kimahuata taahuarimmet senu Júdas téaka, Galiléapo jométaka, ket au tóboktiak. Huanäi juebena génte ket áamak chätuk. Té ket mëhuak, huame áamak chätukáu éntok, chúbela náikim sájjak.

³⁸ Kíalílkune enchimmeu nooka ímëi oóhuim kíal enchim toij sáhueka. Bueítuk ikäi ínëli huemta yorémem bétana ä huei, jíba luutínake;

³⁹ té Diosta bétana ä huéeyem kaachin ä yáanake. Jítachem suuhua; jachin aika jünem Diosta béj-reka ayúnake.

⁴⁰ Huanäi sime áa beu éaka taahuak. Tem chúkula jume apóstolim núnuka tüüsi am bépsuk, éntokim kaa éntok Jesústa bétana jábemmeu am nók sáhueka am téjhuak. Huanärim am búttiak.

⁴¹ Huanäi jume apóstolim yäurata mampo yeu sájaka, tüüsi al-léaka taahuak juka Diosta junëli Jesústa béchibo jíókot máchirata am bíttuak tíaka.

⁴² Té bempo jíba chikti táapo jum tiöpopo am majtíaka taahuak, éntok jóahuat junne, juka tü nokta Jesucristota bétana huemta ámeu nokaka.

6

Guoibusan diáconom yeu púahuak

¹ Huámechi taáhuarimmet jume Jesucristota súaleme chë bürutáitek, jume griego nokta nókame jume hebreo nokta nokame béj-reka noktáitek bem jámut jókoptulam kaa tüüsi bíthuä tíaka jum chikti táapo buáhuamta náikimtehuäpo.

² Huanäi jume dóoce apóstolim sime jume Jesucristota súaleme nau núnuka ínel ámeu jiaahua:

—Kaibu türínake ítapo juka Diosta noki itom am majtíäu tójako, buáhuamta itom náikimtebare béchibo.

³ Júnentuk, eme itom hermáanom, guoibusan oóhuimem yeu púuhua enchim násuku, huame enchim simem yörehui éntok jítat jünéame, éntok Espíritu Santota útteara ámet ayúkähui. Huanärem ikäi tékilta am máknake bem ä jonákë béchibo.

⁴ Ítapo éntokte jíba oraciompo Diostau noknake, éntokte Diosta tü noki jíba am majtíanake.

⁵ Huanäi sime áamak al-léaka tahuaka Estebanta yeu púhuak, chikti ä jíapsimak Diosta noki súalemta éntok Espíritu Santota útteara jípuremta, éntok Felípeta, Prócorota, Nicanorta, Timonta, Parménasta, éntok Nicolasta Antioquíapo jometa bannaataka judíom bétana éauta.

⁶ Huanärim jum apóstolima anëu am tójjak, huamei béja choapo áme béppa mámtaka Diostau mampom am tojjak.

⁷ Jü Señorta noki chëhuasu chíbejte, jume Jesucristota súaleme éntok chëhuasu búruakai jum Jerusalémpo. Juebénaka jume tíöpopo tékiakame júne Jesucristota súaleka tahuak.

Esteban pereesotehuak

⁸ Esteban Diosta túhua at ayúkä béchibo, éntok ä útteara ä jípuré béchibo, señáalim kaa jaibu johuame júne johuai genteta bíchäpo.

⁹ Huanäi huate yorémem, jum sinagogampo ínel téhuaakapo jométaka: Sáihuame bem teko mámpo yeu huik-ri, huate Cireenepo jomemmaki, éntok Alejandriapo, Ciliiciapo, éntok Ásiapo jomemmak náu Estebantamak nok nássua táitek.

¹⁰ Tem kaa ä nok kóbbak, bueítuk áapo tüisi jünéaka nookay, éntok jú Espíritu Santota útteara at ayúakai.

¹¹ Huanärim huate yorémem béjtuak Moiséjta bėj-reka ä nokái emo ä jíkkajak ti jiau íaaka, éntok Diosta bėj-reka.

¹² Júnëlim ayuka júka genteta emo tóboktituak, éntok jume yoiyötori yäut jóarim, éntok jume judíom ley am mamájtíame. Huanärim Estebantau hüanteka, ä buíseka, bem buere yäurau yéu ä tójjak.

¹³ Huanärim jume testígom aranókichi bem tákiarim jariak. Huámëi béja ínel jiaahua:

—Íri yoreme kaa yáateka juénak nooka í tíöpo yörihuamta bétana, éntok Moiséjta ley bėj-reka.

¹⁴ Ítapo ä jíkkajak júka Jesús Nazaretpo jometa ika tíöpota au tátabnake tíamta, éntok júka Moiséjta itom boojória sáuhuëu itom au úhuanake tíamta.

¹⁵ Huanäi hua yäura éntok sime jume áma jokáihui, jú Estebántat suaka Diosta ángel bénak pújbakamta bitchak.

7

Esteban áu nok-riay

¹ Huanäi jú tíöpopo chë nésauhueme jú Estebantau ínel jiaahua:

—¿Jatchu lútlulai jú emo bétana nokhuame?

² Áapo éntok, ínel ä yómmiak:

—Eme ínomak huéerim, éntok eme ín áchayim, nechem nok jíkkaja. Jú itom Dios, jú tua yörisi maachi, jú itom yoyóhua Abrahamtau au yeu machíriakai Mesopotamia buíaräpo áa aneyo, ketune kee jum Haraniu ä jóateyo.

³ Huanäi ínel au jiaahua: “Em buíarapë yeu huéiye, éntok em huáhuaijrame tósime, buíarata ín enchi téjhuana keu bíchë huéiye.”

⁴ Huanäi Abraham Caldea buíaräpo yeu sika Haraniu jóatek. Chúkula béja ä áchaihua múkuk. Dios éntok, júka Abrahamta äbo nüpak í buíarahui én enchim jóakäpo.

⁵ Të huanäi kaita buíata ä miíkkak ímí ä átteanakëhui, kía áma ä chéptiläpo belékkantik junne Të ál-la ä mik rókaka nookak, éntok áapörík muksukäpo jume ä úusihuam ä átteanake tíaka. Të huámëchi taahuarimmet Abraham ketune kaabeta úusekai.

⁶ Éntok Dios kéchá téjhuak jume at yeu sákariam kaa bem buíaräpo am jóanake tíaka, tattäbuim bétuk am jíapsinakëhui, éntok jíókot am jonähui naiki cien huásuktiapo.

⁷ Të Dios ínel ket au jiaahua: “Ínapone chúkula hua nación jíokocham josúkamtat nokta béttesi machik chúpanake Huanäi bempo huámi yeu sájaka ímí buíaräpo jóateka ín nésauhui jonake.”

⁸ Dios Abrahamtamak nokta yetchak, júka circuncisión téamta señälpo ä mákaka, jünákiachinaké béchibo ikái nokta nau tütehuakamta bétana. Kíalíku júka ä úusi Isaacta yeu tómték, Abraham guojnaiki taáhuarim huei ä circuncidaroak. Álë bénasi ket jú Isaac júka ä úusi Jacobta circuncidaroak. Jacob éntok, ket jíba jume ä dóoce úusim ínel jume dóoce pueblo Israelta yoiyóhuam.

⁹ Ímëi Jacobta úusim, bannaataka itom yoiyóhuamtukaihuim, ímëri bem sai José béppam jita jípupeiyay íari béchibom ä nénkak. Jume ä jínukame éntok, Egiptou bíchaa ä nuksájjak. Të Dios Joseta aníak,

¹⁰ éntok síme hua jíokot ä josúakä bétana ä jínëuk. Súahuata ä miíkkak, éntok juka Faraonta, Egíptopo reyta, au bíchaa türík jíapsita ä jípunakë béchíbo ä aníak. Huäri éntok ä yäut yétchak jum Egíptopo ä nésaunakë béchíbo, éntok ä jóapo junne.

¹¹ Huámechi taáhuarimmet buere tébaa siika éntok jíokot máchira jum síme Egípto buíaräpo éntok Canaán buíaräpo. Jume itom yoiyöhuam kaa bem buänakeu téu máchiakay.

¹² Të Jacob jünéaka jum Egíptopo tiríkom ayukähui, jume ä üusim bannaataka itom yoiyöhuakähui áman saúhuek bát huëpo.

¹³ Júchi huëpo áman am jaahuak, José béja ámeu au täyatebok jume ä sayímmehui. Júnëli jü Faraón jünëiak jábeta yoremiampo juka Joseta jometukähui.

¹⁴ Huanäi José ä áchay Jacobta áman núnutebok éntok síme jume nau huérim at yeu sákariam, síme náu setenta y cincotukay.

¹⁵ Ínëli yeu síkäpo jü Jacob jum Egíptou bíchaa siika áman jóaseka. Ámani muúkuk éntok ä üüsüham bannaataka itom yoiyöhuakähui.

¹⁶ Huanäi chúkula jume bem ótahuam jum Siquem téau tóijhuak. Ámanírim mááhuak jum sépultura Abrahamta jínukäpo jume Hamor téamta üusímmehui.

¹⁷ Béja Diosta Abrahamtamak ä nokakau yechari chúpisei, jü pueblo Israel jum Egíptopo chéhuasu au búruriai.

¹⁸ Huámechi taáhuarimmet éntok, jum Egíptopo tábu rey nésaotáitek Joséeta bétana kaita jünériaka, éntok ä yáarihuata bétana junne.

¹⁹ Íri rey jume itomak huérim báitautáitek, éntok huame itom yoiyöhuam jíokot jotáitek, útteapo bem üusim jübua tómteme am guótituaka am kókkó íaaka, kaa emo am búrurianakë béchíbo.

²⁰ Huámechi taáhuarimmet Moisés yeu tómték. Íkái ili úsita Dios ámak al-léaka taahuak. Jume ä áchaihuam baj metpo núkisi bem mampo ä jípurek.

²¹ Të bempörim sékána ä ésok jü Faraonta malá ä téaka ä núka, ä yóturiaik ä asóakamta bénasi.

²² Kíalíku jü Moisés simeta majtíahuak jume Egíptopo jomem täyähui. Túisi jítat jünéaka nonokai, éntok jita tékíla júne túisi boojóriai.

²³ Béja cuarenta huásukturiam yúmariaka jü Moisés jume ámak huérim bitbábarek, jume Israelta üusim.

²⁴ Huämi aneka juka senuk Egíptopo jometa Israelta üusímmak huéri jíokot joamta bíchak. Të ä jínëu báreka, éntok ä jujut-ria báreka, jü Moisés juka Egíptopo jometa méak.

²⁵ Bueítuk áapo jume ámak huérim Israelpo joomem jünéemáchilei juka Diosta jum mampo bem jípuhuá bétana am jínëunakëhui áapörík béchíbo. Të bempo kaa at jünéaka taahuak.

²⁶ Yokóriapo jü Moisés guoi yorémem Israelpo joomem ket nau nássuame téuhuak. Huanäi emo am tójaka, nau am al-leé íaaka, ínel ámeu jiaahua: “Eme nau huéri; ¿jatchiakem nau nassua?”, ti ámeu jiaahua.

²⁷ Huanäi hua seenu ä sai bébame Moiséjta yúaaka ínel au jiaahua: “¿Jábesu enchi itou yäut yéchala?”

²⁸ ¿Játchë nee ket më báare, tuuka huaka Egíptopo jometa em mëakä bénasi?”, tau jiaahua.

²⁹ Íkái jíkkajaka jü Moisés búitek Madián buíarau bícha. Huämi anek kaa áma jométaka, éntok huämi guoyim úisek.

³⁰ Chúkula júchi cuarenta huásukturiam huéy, jum kaa jóata bëmu Sinaí káuhui téamta náapo ä aney, jü Diosta ángel au yeu machiriak juya zarzá téamta béetépo.

³¹ Jü Moisés at guómték hua ä bíchakáubechi. Huanäi au rúkteka túisi ä bíb báarey, jü Señor ínel au jiaahua:

³² “Ínapone jü em yoiyöhuam Dios, Abrahamta, Isaacta, éntok Jacobta Dios”, tau jiaahua. Huanäi jü Moisés májhueka au yöo táitek, éntok kaa ä bíb báarey.

³³ Jü Señor éntok, júchi ínel au jiaahua: “Emoë bocha yétcha, bueítuk jü buíya em at huéékau yörisi maachi.

³⁴ Ínapo jum Egíptopo juka jíokot máchiraata ín génte bícháu jüneria, éntok jíokot jíamtane jíkkajaka, ábo kóm siika am jínëu báreka. Júntukë inou rukte. Énchine áman jaa báare jum Egíptohui”, táu jiaahua. Bempo Moiséjta omóutek ínel au jiaka jabetesu enchi itou yauräpo yechala.

³⁵ Júnakóri bempo juka Moiséjta omóutek, ínel au jiaka: “¿Jabetesu enchi itou yauräpo yechala?”, kaa ámeu ä yäuttu íaaka junne, jü Dios jíba ä yäut yáaka ámeu ä bíttuak am jínëunakë béchíbo, hua ä ángelhua juya zarzáta béetépo au ä nokákápamani.

³⁶ İri Moisés inel jume itom yoiyöhuam jum Egíptopo yeu núk siika, señaalim kaa jaibu johuame joaka huämi buíapo, éntok Mar Rojopo, éntok huám júya ániapo, cuarenta huásuktiapo ä núnübuakäpo.

³⁷ İri Moisés inel jume Israelta üusimmeu inel jiáhuak: “Jü Dios senu profeetata enchimmeu bittuanake enchim sailammet yeu simriata, ín enchimmeu bittuahukä bénasi. Huákärem nok jikkaja”, ti ámeu jiaahua.

³⁸ İri Moisés inel ket hua áman júya ániapo itom yoiyöhuammak anekame, éntok jú Diosta ángeltamak ettejhuakäme jum Sináí káhuichi, nokta áy jiápsihuamta áa bétana mabetaka itou ä tö simnakéhuí.

³⁹ ‘Të huame itom yoiyöhuam juka Moiséjta kaa nok chupa báreka ä béj-reka sájjak, éntokim notti báreka eiyai Egíptou bícha.

⁴⁰ Huanärim Aróntau noókak inel au jíaka: “Diosimte enchi itom yáaria íaa böota itom téjhuanakeme, bueitukte kaa júneiya jita bénak jú Moiséjtau sikáhuí, hua Egípto buíaräpo itom yeu nukskámtahuí.”

⁴¹ Huanärim beceerota yáaka ä dios yáhuak, éntokim animaalim súaka áu am buíssek, ofrendapo. Huanärim tüisi al-leaka taahuak huaka bem mámammea yáata yöreka.

⁴² Huanäi jú Dios bempólaim tójjak. Jume chókkim téhuekapo ayúkame am yörinaké béchíbo júne kial am tójjak, jum profétam librompo inel ä jiä bénasi:

¿Jatchu eme, génte Israelpo joome, animaalim súaka inou am buíjnake jáku áman júya ániapo cuarenta huásuktiapo rejteka?

⁴³ Katem inou am buísse, ál-lem juka enchim dios yáarítau am buíjnake, éntokem juka enchim yáari Molók téamta áma kátekäü núnübuak, éntok juka dios Renfán téamta chokki, huáméi enchim yáarim yöri báreka. Júkáí enchim yáakä béchíbone enchim buíaräpo enchim yeu béebaka jum Babiloniä teäpo huám bíchaa enchim bittuanake.

⁴⁴ ‘Huämi mekka aniapo jume itom yoiyöhuam juka karpa káata jípurei jume tetta cháchaij-rim leyta áma jójteri bem áma ériáhuí. İiri yáahuak Diosta juka Moiséjta sáhuékä pámani bueituk jú Dios hua áapörík, Moiséjta, bíchakäü bénak ä yáa sáuhuéy.

⁴⁵ Íká kárita jume itom yoiyöhuam mabétak, éntokim Josuétamak kateka júne jíba ä huériai huate naciónim buíarau kimuboka, Diosta yeu béebakáhuim bempörim juka buíata mak báreka. Júnëlim jíba ä jípurek juka rey Davidta nésauhuéü tajti.

⁴⁶ Jú rey David éntok, Diosta bétana túhuata jájamek. Huanäi tíöpota yáa bábarek juka Jacobta Dios áma jóanakéhuí. Të Dios kaa ä yaä íak.

⁴⁷ Huanäi jú Salomón ä yáhuak juka Diosta káari.

⁴⁸ Juka Dios síme béppa yörisi machik kaa kari yorem yáaripo ä jójjoai junne, profétata áa bétana inel jiä bénasi:

⁴⁹ Jú téhueka kia hua ín áma yeyésäü bénasine ä eria,

juka buíata éntok, ín at guóguokéü bénasi.

¿Jáichinakésa jüntuk jú káari enchim nee yáarianakéhuí?, ti jiaahua jú Señor, éntok, ¿jáichinakésa jú ín at jimyórenakéhuí?

⁵⁰ ¿Jatchu kaa ínapo símeta juka ayúkamta yáala jáku?

⁵¹ ‘Të emée —ti ámeu jiaahua jú Esteban— jíbem inel kaa Diosta noki jíkkaij báare, huame Diosta kaa táyame bénasi, éntokem áme bénasi jíápsa. Jíbem enchim yoiyöhuam bénasi mamachi.

⁵² ¿Jábe profétatasum kaa jíókot yáhuak huame enchim yóyöhuam? Bempo huaka tua lütüriata joamta yebíjnake bétana bannaataka nokakame súuhuak. Én éntok, huákái yepsak, eme yáurata mámpo ä yéchaka ä mëtebok.

⁵³ Eme jume Diosta ángelesim mampo leyta mabétaka júnem kaa ä nésau páman kaate.

Jü Esteban sussutti máahuakä mëhuak

⁵⁴ Íkärím jíkkajaka, jú Estebantau óómtaka támim kumeka tahuak.

⁵⁵ Të jú Esteban, Espíritu Santota at ané béchíbo, téhuekau reémteka juka Diosta ujoyóoria bítchak, éntok juka Jesústa Diosta bátam bétana huéekamta.

⁵⁶ Huanäi inel jiaahua:

—¡Juyú! Áman téhuekapone juka Yoremta Üusi titéhuaakamta Diosta bata bétana huéekamta bítcha.

⁵⁷ Të bempo emo naka páttiaka, kusisi cháchayeka áu huántek.

⁵⁸ Huaärim ä buíseka, jum puéblopo yeä nuksájaka, áman päkun ä mamáataitek ä mēbáreka. Jume ä nätuakame éntok, juka bem sanko béppa huentma jóiyak, senu yorem júbua yótumta, Saulo téamta, guokpo ä jóiyak ä suaya íaaka.

⁵⁹ Huanäi jü Esteban mamáahuaka ínel Diostau buanak:

—Señor Jesús, ín jíapsine em mampo yétcha, aké ä mabeta.

⁶⁰ Huanäi tónommia kíkteka, kusisi chayeka ínel jiaahua:

—Señor, ikái kaa túhuata am yáaká násuk junne, Aké am jiokere.

Íneli jíaka muukuk.

8

Saulo jume Jesucristota súaleme guók jájasey

¹ Saulo éntok, ámemak ä türek Estebanta mēnä bétana.

Huäri taahuarit jume Jesucristota súaleme buéresi guokjája táitek jum buere joära Jerusalémpo. Huanäi síme áachim chíbejek jum Judéapo éntok Samaria buiärapo, të jume apóstolim jíba kaakum sájjak.

² Huate yorémem tü jíapsekame juka Estebanta maäk, éntokim tüisi ä buan-riak.

³ Saulo éntok, jíba bēnasi jume Jesucristota súaleme guok jájasei jóahuat kikkibákeka; oóhuim éntok jaámuchim júne áma yeu huiikei am huiksimeka cárceliu am toij báreka.

Jü tü nooki Jesucristota bétana huéeme jum Samáriapo nókuhak

⁴ Të jume Jerusalémpo yeu tennékame juka Diosta tü nooki kia jak bem katē páman ä noksakai.

⁵ Felipe, ket ámemak aneihui, jum senu pueblo Samariau bíchaa siika ámani Crístota bétana ámeu noktáitek.

⁶ Huanäi jü génte au nau yayájaka, síme jü Felípeta nokáubet suaka ä jikkajai, juka kaa jaibu johuamta ä joäu bíchaka.

⁷ Bueítuk juebena géntem diáblom ámet kimúlatukäu tütüriai. Huámēi diablom éntok, kusisi chayeka ámet yeu sásakai. Éntok juebena genteta káraktilamta, éntok lolóimta junne tütüriai.

⁸ Júnēli béja huämi puéblopo síme tüisim al-léaka jíapsai.

⁹ Senu yoreme áma aaney Simmom téaka, bannaataka juka móriata tekipánoaka huämi puéblopo, éntok juka genteta Samáriapo jometa baitättáhuakä, buere jita au täya tíaka.

¹⁰ Símetaka at suaka ä jikkajai, riikom éntok polóobem junne, ínel jíaka:

—Í yoreme tua juka Diosta útteara jípure.

¹¹ Tüisim ä nok jikkajai, bueítuk móriay bínhua táapo am bāitättáhuai.

¹² Tēm ä susualek juka tü nokta Felípeta ámeu nokako, Diosta bem jíapsipo nésaunake bétana, éntok Jesucristota téhuam bétana, oóhuim éntok jaámuchim júne emo batótebok.

¹³ Huanäi jü Simmom kéchá súsaleka au batótebok. Huanäi jü Felípetamak naa hueetáitek, huame señáalim kaa jaibu johuámmet guómtilataka ä mabéttuanake.

¹⁴ Jume apóstolim buere joära Jerusalémpo aneme jünéaka jume Samáriapo joomem ket juka tü nokta Jesucristota bétana huentma am mabétakähui, Perota éntok Juántam áman jáasek.

¹⁵ Ámanim yájaka Diostau buanak jume Samariapo joomem tü nokta súsalekammet juka Espíritu Santota ayunaké béchíbo.

¹⁶ Bempo juka Señor Jesúsata súaleka emo batótebolatukai, të jü Espíritu Santo ketune kaabetau jee kom yuumai.

¹⁷ Huanäi juka Perota éntok juka Juanta choápo áme béppa mámték, jü Espíirtu Santo ámeu kom yuumak.

¹⁸ Huanäi jü Simmom jume apóstolim bíchaka jü gentetat choápo béppa mámtéka juka Espíritu Santota am mabéttuayo, tómita am makróktaitek

¹⁹ ínel ámeu jíaka:

—Nechem kéchá makka júkai uttearata, élapone ínapo ket jábetat choápo béppa mámték juka Espíritu Santota ä mabéttuanake.

²⁰ Huanäi Peero ínel au jiaahua:

—Jü em tommi emo beu kaitápo tahuánake, bueítukē juka Diosta yore mikäu tómiay jíjínuhua bēnasē eiya.

²¹ Í tékil kaa emo béchíbo náikiari, bueítuk jü em jíapsi kaa türi Diosta bíchäpo.

²² Émoë jíapsi kúaktia kaa túhuata em éá béchibo. Dióstahuë buaana, jamak júne enchi jíókorinake em juéna éerim béchibo.

²³ Bueítukne júneiia síkara chibúraapo bénaku em anéhui, kaa túriku, éntok juka juénaraata peréesota súmatuka bénasi enchi jípuréhui.

²⁴ Huanäi Simmom ínel ä yómmiak:

—Ino béchibem Señortau oraciompo buan-ria juka enchim inou nokákäü kaa inou huéenakë béchibo.

²⁵ Chúkula jume apóstolim juka Jesucristota yákäü bem bíchakäü bétana noksuka, éntok Diosta noki bétana, yeu sájaka jum Samaria buiaräpo juebena puéblom békatanana juka tü nokta Jesucristota bétana huentma noókak. Huanärim júchi nóttek Jerusaléniu bicha.

Jü Felipe éntok jü yoreme Etiopiápo joome

²⁶ Chúkula, jü Señorta ángel Felípetau yepsaka ínel au jiaahua:

—Jum suriu bíchë huéiye, jü böo Jerusalémpo kom bókamtachi, pueblo Gazá téäu bíchaa huémtachi.

Íri ájaria jü böo jum juya ániapo áman huéeme.

²⁷ Huanäi Felipe áman bíchaa síika. Jum ä huë páman éntok, senú yoremta Etiopiápo jometa bitchak. Íri yoreme eunuko ti téttehuaahuai. Áapo buéresi tékiakai, jum Etiopiápo jámut yäut, Candace téamta, tomi suayai, të Jerusaléniu aaney áman oraciompo Diostau nok báreka.

²⁸ Íri yoreme nótilatata hueiyei ä buiaräü bícha. Ä carropo yejsímeka jü libro profeta Isaíasta jiojtekäü noksimei.

²⁹ Huanäi jü Espíritu Santo Felípetau ínel jiaahua:

—Jü karohuë rukte.

³⁰ Huanäi jü Felipe au rúkteka juka nokta jíkkajak jum Isaíasta libropo ä nokähui. Huanäi ä temajek:

—¿Játchë at júneiia jü em nokäubechi?

³¹ Huä yoreme éntok, ínel ä yómiak:

—Ëe, ¿jachisune at júnenake, bueítuk kaabe nee ä téjhua mátkhi?

Huanäi Felípetau noókak áma ä jámuka áa náapo áa yejte sáhueka.

³² Huä jiojteri ä noksímëu éntok, ínel jiaahua:

Kabarata bénasi méboka huériuhuay.

Juka kabárata síkahuakä kaa áa buaná bénasi, kaa jíalek.

³³ Ä tü yóremtukánásuk júne jiokot jo súhuak,

éntok kaa lütüriata yáariahuak.

¿Jábese huame at yeu sákariam bétana noknake jáni?

Bueítuk imí buíapo ä jíapsi úhuaahuak, tiahua hua jiojteri.

³⁴ Huanäi jü eunuko titéttehuaahuame Felípetau ínel jiaahua:

—Nechë tejhua, ¿jábeta bétanasu íkái nooka jü profeta, áa bétana o jábe táabuik bétana?

³⁵ Huanäi Felipe jiojterita ä nokäumak au ä naatek juka tü nokta Jesústa bétana huentma.

³⁶ Huanäi huam báam ayúkä páman kateka jü eunuko titéttehuaahuame ínel jiaahua:

—Imí báam aika, ¿játchune kara imi batöhua?

³⁷ Felipe ínel au jiaahuak:

—Anáka chikti em jíapsimak enchi ä súaleyo.

Huanäi hua yoreme ínel ä yommiak:

—Jéehui, ínapo ä súale juka Jesucristota Diosta tua ä Üusitukähui.

³⁸ Huanäi juka carrota kéchateboka, kom chéptekam náuhuichika báau kíimuk. Huanäi Felipe ä batöak.

³⁹ Huam bápo yéu am sájak, jü Señorta Espíritu juka Felípetä sékána bíchaa nuksiika. Jü eunuko éntok, kaa júchi ä bitchak, të al-leaka júchi ä böo nüka.

⁴⁰ Jü Felipe éntok, jum Azótópo aneka jünëak. Huanäi jum puéblom békatanana huerámaka juka tü nokta Jesucristota bétana huentma nookai. Júnensu pueblo Cesareau yépsak.

9

*Saulo Diostau bíchaa jíapsi kúaktek
(Hch. 22:6-16; 26:12-18)*

¹ Saulo éntok, jíba bénasi huame Señorta súaleme suabáreka eiyai. Kíaliku hua tiöpopo chë nésauhuemtau siika,

² jïösiata áu mak iäka útteata ä máknakemta Damascopo judíom nau yayajäpo kibákábareka jume tü nokta Jesucristota bétana huemta súaleme áma járiubáreka, am perreesoteka buere joära Jerusaléniu am huéria béchïbo, oóhuim, éntok jáamuchim junne.

³ Të béja böot huéeka, huam pueblo Damascou jëla ä huéi, sej chukti téhueka bétana jü machíria útteaka kom sika, nate chíkola ä machíriak.

⁴ Huanäi Saulo buíapo huétechek, éntok senuk au nokamta jikkajak ínel jáamta:

—Empo Saulo, ¿jatchiäke nee guokjájase?

⁵ Huanäi Saulo nátemajek:

—¿Jábeseä empo, Señor?

Huäri éntok, ínel au jiaahua:

—Ínapone Jesús, hua em guokjájasehui. Kíalë émpöisu kókosi emo johua, juka buesta sísi guok buahuita témmü bénasi.

⁶ Saulo éntok, mauj-rimmea au yoaka ínel jiaahua:

—Énsu Señor, ¿jítasune yáanake?

Jü Señor éntok, ínel au jiaahua:

—Yejtékë áman pueblou huéiye. Huämíre téjhuaana jita em yáanakëhui.

⁷ Jume yorémem Sáulotamak katëu éntok, tüisi guómtek juka nokamta jikkajaka të kaábeta bíchaka.

⁸ Huanäi Saulo yejteka au puj étapok jïöbe, të kaa bíchaka taahuak. Huanäi jume áamak katéihuim mampo ä buíseka ä nuksájjak jum Damascou bícha.

⁹ Huämi aaneka baij táapo kaa bíchaka, kaa jïbuäka, éntok kaa jëyeka.

¹⁰ Damascopo éntok, senu yoreme Jesucristota súaleka jóakai Ananías ti téhuakä, huáahuí Señor au yeu machíriak tenkupo bénaku, éntok ínel au jiaahua:

—¡Empo Ananías!

Áapo éntok ínel ä yommiak:

—Imne aane, Señor.

¹¹ Huanäi jü Señor júchi ínel au jiaahua:

—Huä böo Derecha ti téhuaakamtau bíché huéiye. Huanärë Judasta jóapo senu yoremta nátemaje Társopo jometa, Sáulo ti téhuakämta. Áapo oraciempo Diostau nooka éëni,

¹² éntok senu yoremta Ananías ti téhuakämta, tenkupo bitchak au kibákeka choápo béppa at mámtakamta júchi ä bínnakë béchïbo.

¹³ Íkai jikkajaka Ananías ínel jiaahua:

—Señor, juebénakam nee ettéjhuaríala iri yoremta bétana, jáchin machisi huaka kaa tühuata jume enchi súalemmeu ä yáakä bétana jum Jerusalémpo.

¹⁴ Én éntok imí äbo yebísise útteata máktaka jume tiöpopo tékiakammeu nésauhueme bétana síme huame enchi yöreme peréesoteka am huéria báreka.

¹⁵ Të jü Señor ínel au jiaahua:

—Ámanë huéiye, bueítukne júkai yoremta yeu púala ino bétana ä noknakë béchïbo, jume judíommehui, éntok kaa judíommehui junne, éntok bem réyimmehui.

¹⁶ Ínapone au ä yéu machíríanake símeta ä jünéríanakë béchïbo jáchin machisi yuun jíókot máchiraata ä bínnakëhui nee ä súalekä béchïbo.

¹⁷ Huanäi Ananías áman siika jum Sáulota anëhui. Au yepsaka, choápo béppa at mámtaka, ínel au jiaahua:

—Empo Saulo ín hermáano, jü Señor Jesús, hua böot em huë páman emou au yeu machíríakame, nee äbo emou jaásek júchi bénasi enchi bínnakë béchïbo, éntok juka Espírítu Santota émot ayúnakë béchïbo.

¹⁸ Huanäi seep puj beata bénaka sóokteka kom huáttek, ínëli júchi bíchaka taahuak. Huanäi Saulo kíkteka batöhuak.

¹⁹ Chúkula béja jïbuäka júchi úttëutuk. Huanäi jaiki táapo jáni jume Jesucristota súaleme Damascopo jóakammak taahuak.

Saulo jum Damascopo noókak

²⁰ Huanäi béja Saulo jum judíom nau yayajäpo jume géntemmeu noktáitek juka Jesústa tua Diosta Üusi tíaka.

²¹ Síme jume ä jikkajakame at guómteka tahuak, éntokim ínel jiaahua:

—¿Jatchu kaa ʻiri yoreme inel jum Jerusalémpo jume Jesústa súaleme guokjájaseihui? ¿Jatchu kaa ʻiri hua ábo yepsaka am peréesoteka am huéria báareihui jume tiöpopo tékiakammeu nésauhueme mampo am joa báreka?

²² Tē Saulo chēhuasu kaa májhueka ámeu nooka, am jünéetuaka juka Jesústa Cristotukähui Diosta yeu púari. Júnēli jume judíom Damascopo jóakame béja kaachin anmáchiakai.

Saulo judíom mampo au yeu huikkeek

²³ Juebena taáhuarim simsuk, jume judíom nau ettéjhuakä juka Sáulota mēbábarek,
²⁴ tē áapo ä jüneriak. Taáhuarit tukáarit naabúrujtim jum puértampo pueblou kíkimuhaäpo ä jójottuai ä mēbáreka.

²⁵ Tē jume Jesucristota súaleme jum buëuru huáripo ä yéchaka, tukáapo jü taapia yari pueblota chíkola bókamta huáitana kómä yétchak. Júnēlim áma yeu ä huikkeek.

Saulo Jerusalémpo aaney

²⁶ Saulo Jerusaléniu yepsaka jume Jesucristota súalemmeu rúkteka ámemak anbáarei jjöbe, tē sime ä majhuēi kaa jünéaka áapörík béja juka Jesucristota súalēhui.

²⁷ Tē jünentaka júne Bernabé áman ä nuk sika jume apóstolimmeu ä täyatebok, am ettéjhuariak jachin Saulota Señorta bíchakähui jum böochi, éntok jachin Señorta áapöríku, Sáulotau, ä nokákähui, éntok jachin áapörík, Sáulota, kaa májhueka Jesústa bétana géntemmeu ä nokákähui jum Damascopo.

²⁸ Huanäi jübua Saulo Jerusalémpo taahuak, éntok ámemak naa hueetáitek.

²⁹ Kaa májhueka Señorta bétana nookai jume griego nókammak ettéjhuakä, éntok ámemak nok nássuaka. Tē ímēi jachin ayuka bem ä mēnakeu jaríai.

³⁰ Huame hermáanom éntok, ikäi jüneriakam Sáulota buere joära Cesareau tójjak, huämi éntokim buere joära Tarsou bíchaa ä bíttuak.

³¹ Huanäi huámechi taáhuarimmet jume Jesucristota súaleme jum Judea buíaräpo, Galiléa buíaräpo, éntok Samaria buíaräpo aneme yantelakam al-leaka jíápsay, éntokim chēhuasu óusi eiyay. Diosta yörekam jíápsay, éntokim Espíritu Santota úttiäray chēhuasu emo búruríay.

Eneas káraktilataka túriak

³² Peero jume Jesucristota súaleme bēkatana huerámaka jume pueblo Lídapo jóakammeu ket nóitek.

³³ Huämi senu yoremta bítchak Enéas ti téhuakamta, guojnaiki huásuktiapo kókoreka bókai, bueítuk káraktilatukai.

³⁴ Huanäi Peero inel au jiaahua:

—Empo Eneas, Jesucristo em kókoa bétana enchi tüte. Yejteké em at böyēu tóboktia. Huanäi Eneas sep yéjteek.

³⁵ Ínēli sime pueblo Lídapo jóakame ä bítchak, éntok jume pueblo Saronpo jóakame, éntokim juka bannaataka bem súalēu tójaka juka Señorta súaleka taahuak.

Dorcas múkuka júchi jíabitek

³⁶ Huámechi taáhuarimmet jum pueblo Jópē teäpo senu jámmut aaney Jesucristota súaleka Tabítä ti téhuaka, griego nokpo Dórcas tíau báare. ʻIri jámmut jíba túhuata joaka jíápsai jume jíókot éame aníaka.

³⁷ Júnaksu éntok huámechi taáhuarimmet Dorcas kókori huécheka muúkuk. Chúkula jü ä takahua úbahuaka jum kari senuk béppa kátekäpo tékhuak.

³⁸ Jü pueblo Jópē tíame Lidau kaa mekka taahuai jum Perota anéipo. Huanäi jume Jesucristota súaleme jünéaka áapörík áma anēihui, guoi yörememim au jaásek inel au jíáu nésauhueka:

—Láutē ábo huéiye ímēi pueblo Jópēhui.

³⁹ Huanäi Peero ámemak siika. Áman ä yepsákim jum kariu takáhuata bókäü ä nuk kíimuk. Huanäi sime huame jámut jókoptulam äa chíkola tápunaka sóoti buanaí, éntokim huaka sánkota Dorcasta ketune jíápsaka ä supe yáarim ä bíttuak.

⁴⁰ Huanäi Peero sime huame áma aneme yeu sákatuaka, tónommia kíkteka Diostau oraciompo nookak. Huanäi huaka mukilata bíchaka inel jiaahua:

—Empo Tabita, yejtēe.

Áapo éntok pujteka, Perota bíchaka, yéjteek.

⁴¹ Huanäi mampo ä buíseka ä kétchak. Huanäi jume hermáanom éntok jámut jókoptulam núnuka bem bíchäpo ámeu ä kétchak jíápsamta.

⁴² ʻIri sime jü pueblo Jópēpo jüneriatuk. Huanäi juebénakam Señorta súaleka taahuak.

⁴³ Būru taahuarimpo huāmi pueblpo taahuak, Peero, senu yoreme huaka beata búabuakotemta jóapo, Simmom ti téhuakame.

10

Peero éntok Cornelio

¹ Jum Cesarea puéblopo senu yoreme Cornéliö ti téhuaka jóakai, santonároapo senu batallón Italiana ti téhuakaapo capitántaka.

² Huāri yoreme tüisi tü yöremtukai, Diosta yörei, éntok sime ä familiahua junne. Jume judiommeu yún tómita lilimojnay, éntok chikti táapo oraciompo Diostau nonokay.

³ Séjtuł kuptei, bájim jiai jāni, tenkumta bénasi éaka machisi juka Diosta ángel bitchak jum ä anēu au kibákeka, ínel au jámta:

—¡Empo Cornelio!

⁴ Júneli au ä jiai Cornelio éntok, tua at puseka taahuak tüisi guómtilatata. Chúkula béja ínel au jiaahua:

—¿Jáchisē jiaahua, Señor?

Jü Diosta ángel éntok, júchi ínel au jiaahua:

—Huä oraciompo Diostau em nókahui, éntok limojna em yáari póobem béchibo, Diosta bíchäpo türi.

⁵ Láutē áman pueblo Jópe téau yorémem jaáseka Símonta am núnutua, jú Peero ti ket téhuakamta.

⁶ Áapo senu Simmom huaka beata búabuakotemta jóapo aane, bahue mayoat jóakame. Huāri enchi téjhuaanake jita em yáanakēhui.

⁷ Juka Diosta ángel simsuk, Cornelio guoi yorémem ä sahuuēhuim núnnuk, éntok huépuł santonarota tüisi Dios huáatemta éntok át ä jiapsekāhui.

⁸ Huámēi simeta huaka ä bíchakāu éntok ä jikkajakāu am ettéjhuariasuka áman pueblo Jópē téau am jaásek, Simmom Perota anēhui.

⁹ Yokóriapo ímēi yorémem béja hua pueblo Jópē téau kaa mekka katēi, tua lúl-la káteko Peero kárit bem áma kókocheú jikáu jámuk oraciompo Diostau nók báreka.

¹⁰ Huanāi tüisi tébāureka jibua báarei, té juka buāhuamta kee buasei, tenkumta bénasi éaka jita bitchak.

¹¹ Kia sábanam bénom naiki eskinapo huitérekame téhueka bétana kom huéeme bitchak.

¹² Huāmi sábanam bénaku huikíchim, éntok bakóchim, éntok sime animáalim náikim guókekame kaatei.

¹³ Huanāi senuk au nokamta jikkajak ínel jámta:

—Peero, júmēi animáalimē súaka am buāye.

¹⁴ Tē Peero ínel ä yómmiak:

—¿Jatchiaka, Señor? Ínapo jauhuey júne Diosta bíchäpo jaiti machik kaa buāla.

¹⁵ Huanāi júchi ínel au jámta jikkajak:

—Juka Diosta tütekahui katē jaiti máchi tüiya.

¹⁶ Íri báisi nat chátuka au kom yúmak. Huanāi huame sábanam bénaka júchi téhuekau jikáu nóttek.

¹⁷ Huanāi juka Perota jú ä bíchakāubet kaa ä al-leai jítasu bénak huákāi nokbárēihui, jume yorémem Corneliota bétana au jaahuakame juka Símonta jóa nátemajeka kateme jú kári puertau yájjak.

¹⁸ Huanārim áman yájaka kusisi nokaka nátemajek senuk Simmom ti téhuakamta áma anē bétana, ket Peero ti téhuakame.

¹⁹ Tē juka Perota hua ä bíchakāubet ketune kaa ä al-leai, jú Espiritu Santo ínel au jiaahua:

—Baij yoremem im enchi jaría.

²⁰ Kómē síká ámemak huéiye kaítat jachin éaka, bueítuk ínapone emou am jaásek.

²¹ Huanāi Peero ámeu kom siika huame yorémem Cornéliota au jaásekāumehui. Huanāi ínel ámeu jiaahua:

—Ínapone ájaria jú enchim jariāhui. ¿Jítasem nübok?

²² Bempo ä yómmiak:

—Jü capitán Cornéliö äbo itom jaásek, íri yoreme tü yöreme éntok Diosta yöre íkai sime jume judiom ä tü éttejhua, éntokim ä nakke. Senu Diosta ángel ä téjhuak enchi ä núnutebo sáhueka ä joau enchi hueē iaaka.

²³ Huanāi Peero kariu am kimaka, áma am tahuáriak áamaki huāri tukarichi. Yokóriapo béja ámemak siika, éntok huate hermáanom Jópepo joome.

²⁴ Júchi yokoriapom béja Cesareau yájjak. Huämi Cornelio am boobícháihui ä huahuájim éntok amiigom ä nákéhuim áman nau núnulataka.

²⁵ Juka Perota ä joau yepsak, Cornelio au yeu siká ä mabétak, éntok tónommia kíkteka ä yörek.

²⁶ Të Peero ä kétchak ínel au jíaka:

—Kíktë. Katë inou mújmujte. Ínapo ket emo bénasi yoreme.

²⁷ Huanäi au noksimeka, kariu kibákeka juebena géntem áma nau yáij-lame téhuak.

²⁸ Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—Eme júneyia itom jume judiom, hua itom boojóriäu béchíbo, kaa ä türiakähui jume kaa judiommak itom ito türiakähui, éntok bem joau itom kikkimunakähui. Teé én jü Dios nee téjhuak ikái inéli huentma au tü yáak tíaka, itom kaachin ito érianaké béchíbo.

²⁹ Kíalikune téjhuaahuaka sep äbo siika kaachin éaka. Én éntokne júnee péiya jita béchíbo in äbo núnuhuakahui.

³⁰ Huanäi Cornelio ínel au jiaahua:

—Naiki taáhuarim huéye ínapo imi in jóapo aneka ayúunai, éntok kupteu bícha, ínneak jáni, nee Diostau oraciompo nokayo, itom ä boojóriä bénasi, senu yoreme béloj tópapäti anemta sánkoka inou au yeu machíriak.

³¹ Huanäi ínel inou jiaahua: “Empo Cornelio, hua Diostau oraciompo em nokähui, éntok hua em limojna yári póobem béchíbo Diosta bíchápo türi.

³² Láuté áman pueblo Jopé téäu yorémem jaaseka Símonta am núnutua, huaka ket Peero ti téhuakamta. Áapo senu Simmom huaka beata búabualkotemta jóapo aane, bahué mayóat jóakame. Huári äbo yepsak enchi téjhuanake jita em yáanakähui.”

³³ Júnéline sep áman enchi jariutebok. Én éntoke itou yépsak. Túisite enchi ä baisauhue. Ente síme imi aane Diosta bíchápo enchi nok jikkají báreka símeta juka Diosta enchi itou nok íähui.

Peero jume Corneliota jóapo anemmeu nookak

³⁴ Huanäi Peero ínel ámeu jiaahua:

—Én ál-lane júneyia lútula huépo juka Diosta síme yorémem nánancha ériähui,

³⁵ éntok jita naciónpo ä jométuk junne juka ä yöremta éntok túhuata joamta ä nákéhui.

³⁶ Dios juka Jesucristota jume Israelítammeu kom bíttuak, huaka símem béppa nésauhuemta, ámeu ä nok íaaka yanti jíapsihumta bétana.

³⁷ Eme béja túisi ä júneria huaka judiom buíaräpo síme át yeu sikamta jum Galiléa buíaräpo naateka juka Juanta jume géntemmeu noksuko éntok am batösuko.

³⁸ Éntokem júneyia kéchi jachin Diosta Jesús Nazaretpo jometa Espiritu Santota útteara ä mikákähui, éntok jachin áapörík huaka túhuata josúkähui jum náasä sikäpo, éntok huame díáblota mampo aneka kókoreme ä tütekähui. Íkái johuai bueítuk Dios áamak aaney.

³⁹ Ítapote símeta juka Jesústa yáakäü bitchak, kia huam Judea buíapo éntok Jerusalén puéblopo junne. Chúkula éntokim kúrusichá popónaka ä méak.

⁴⁰ Të Dios júchi ä jíabitetuak baj taáhuata huéeyo, éntok itou yéa machíriatuak.

⁴¹ Kaa síme géntemmeu au yeu machíriak, itou jíbba, huame bannaataka Diosta yeu púari én áa bétana nok íaahuame. Ítapote kókoolam násuk ä jíabitesuk áamak jibuák, éntokte áamak baa jéka.

⁴² Éntok itom téjhuak géntemmeu itom nok sáhueka, juka Diosta Jesústa ä yäut yécháka bétana jume jíapsammet nokta ä chupa íaka, éntok jume kókkolammechi.

⁴³ Éntok ché bannaataka ket síme jume profétam iri Jesústa bétana noókak síme jume ä súaleme bem Dios bejrimmet bem jíókoriná tíaka.

Jü Espiritu Santo jume kaa judiommeu júne kom yuumak

⁴⁴ Ketune juka Perota ámeu nokaisu, jú Espiritu Santo síme huame ä nok jikkajammeu kom yuumak.

⁴⁵ Huame Israelitam Jesucristota súaleme Perotamak áma yáij-latukäu éntok, at guómtilamta taahuak juka Espiritu Santota ket huame kaa judiommeu júne kom yumák tíaka.

⁴⁶ Júnélim ámet júneyiai juka Espiritu Santota ámeu kom yumákä bétana, täbui nokpo am nokái am jikkajaka, éntok buéresi Diosta am úttileyo.

⁴⁷ Huanäi Peero ínel jiaahua:

—¿Jatchu jábe ára ée támeu jiaahua íméi yorémem emo batónaké béchíbo? Bueítuk jú Espiritu Santo ámeu kom yuumak itou kómä yúmakä bénasi.

⁴⁸ Huanäi Jesucristota bem súalekä béchibo am batö nésauhuek. Chúkulam Perotau nookak elapo jaiki tápo júne ámeu ä tahuá sáhueka.

11

Peero ä tékil ministerio jume Cristota sualhuäpo nau animmeu ä ettejhua buere joära Jerusalénpo

¹ Jume apóstolim, éntok jume huate hermáanom Judea buiaräpo anéihum, juka nooktam jikkajak kaa judíomtaka junne ket juka tü nokta Jesucristota bétana huemta súalekähui.

² Huanäi juka Perota júchi Jerusaléni yepsak, jume judíom Jesucristota súaleme ä báj-reka nookai.

³ Akim ä temajek:

—¿Jatchiáke huame kaa ito bénasi judíommak aaney, éntoke ámemak jibuák?

⁴ Huanäi jü Peero ä naatekäpo naateka sîmeta huaka áma yeu sikamta am ettéjhuariaka, ínel jiahuua:

⁵ —Ínapo jum pueblo Jópé teäpo aaney, huanäine Diostau buanaka tenkumta bénasi éaka jita bitchak. Huámíne kia jita buéuru sábanam bénom bitchak téhueka bétana kom huéme, naiki eskinampo huitérekame, inou kom nóinoiteme.

⁶ Huanäine am bíchaka jítasu áma ayuk jáni ti éaka ámet suúhuak. Júméisune animáalim náikim guókekame júyapo joomem áma bitchak, éntok bakóchim, éntok huikíchim.

⁷ Huanäine senuk ínel inou jámta jikkajaka: “Peero, ímeí animáalimé súaka am buäye.”

⁸ Têne ínel au jiahuak: “Ée Señor, ínapo jauhuey júne juka Diosta bíchápo jaiti machik kaa buála.”

⁹ Huanäine júchi ínel inou jámta jikkajak: “Juka Diosta tü yákáhué kaa jaiti máchí tíiya.”

¹⁰ Íri báisi nat chátuka inou ayúak, huanäi sep huame sábanam bénaka júchi téhuekau jikáu siika.

¹¹ Huanäi huámi orapo baj yorémem jum jóapo ín anépo yájjak, pueblo Cesarea bétana áman jaataka nee jariu sáihuaka.

¹² Huanäi jü Espíritu Santo ámemak nee huee sáuhuek káitak jachin éaka. Imey busan hermáanom éntok, ínomak sájjak. Sîmetakate senu yoremta jóapo yájjak.

¹³ Huári itom ettéjhuariak jachin juka Diosta ángel ä jóapo huéekamta ä bíchakáhui ínel au jámta: “Yorémeme áman pueblo Jópé teáu jaase. Simmom Peero ti téhuakamtam núnunake.”

¹⁴ Áapo enchi téjhuanake jachin em emo jínéunahuéhui, enchi éntok síme em familia.”

¹⁵ Ínëli nee ä ettéjhuariasuk, ínapo ámeu nookáitek. Huanäi sep jü Espíritu Santo ámeu kom yuumak itou kómá yúmaká bénasi júnak júbua ä naateyo.

¹⁶ Huanäine hua Señorta nokíbeu huáhuaatek ínel jámtahui: “Jü Juan báammey yore batóak, té Dios tábuiasi enchim batónake juka Espíritu Santota enchimmeu kom yumátuaka.”

¹⁷ Juka Diosta junëli nánancha itom ériaka bempörim juka Espíritu Santota makkak, ket itom ä mikaká bénasi Jesucristota itom súaleko, zjábese ínapo Diosta báj-reka ín huéenaké béchibo?

¹⁸ Huanäi jume hermáanom buere joära Jerusalémpo aneme íkái jikkajaka nok yáatek, éntokim Diosta úttileka taahuak ä yáari béchibo ínel jiaka:

—¡Júnëli ket Dios huame kaa judíommeu júne juka bem jíapsi kúaktinakeu ámeu yumátuak yu jíapsihuamta am jájammaké béchibo!

Jume Jesucristota súaleme pueblo Antioquíapo aneme

¹⁹ Juka Estebanta mësuaq jume huate Jesucristota súaleme guok jájaitiatiak. Huanäi huate maujhueka ténnek Fenícia buiärau bícha, isla Chipreu bícha, éntok Antioquíau bícha. Ámanírim juka tü nokta Jesucristota bétana huemta nookai, teé judíommeu jíbba.

²⁰ Tê huate Jesucristota súaleme Chíprepo jométaka, éntok Cirénepo jométaka, jum Antioquíu pueblou yájaka béja kaa judíommeu júne ä noókak juka tü nokta Jesucristota bétana huemta.

²¹ Jü Señorta útteara ámet ayukai, kíalíku juebénaka juka bannaataka bem súalëu tójaka juka Señorta súaleka taahuak.

²² Jume Jesucristota súaleme Jerusalémpo anéihuum ikäi jikkajaka juka Bernabeta jum Antioquíau jaasek.

²³ Bernabé áman yepsaka ä bitchak juka jachin machisi juka Diosta tühuata ámeu yáalatukähui. Huanäi tüisi al-léaka taahuak, éntok simemmu noókak bem jiapsi tutti yécharika Señorta éä páman am katchahueka.

²⁴ Bueítuk áapo, jü Bernabé, tü yóremtukai, éntok jü Espiritu Santoy tapuniakai, éntok chikti ä jiapsimak Señortat éiyay. Júneli juebena géntem jiapsi kúaktituak Señortau bícha.

²⁵ Chúkula Bernabé pueblo Tarsou bíchaa siika Sáulota áman jariuseka. Huanäi ä téaka Antioquíau bíchaa ä nuk siika.

²⁶ Ámanirim jume Jesucristota súalessak aane huásuktiapo, juebena genteta majtiaka. Huämi Antioquíapom késam huépo cristiánom ti téhuatuhauak jume Jesucristota súalessa.

²⁷ Huámechi taáhuarimmet huate profétam Jerusalém bétana Antioquíapo yájjak.

²⁸ Senu yoreme Agabo ti téhuaka, jume hermáanom násuk kiktaka, Espiritu Santota éäpo noókak buere tébaata síme buíarat ayúnake tíaka. Huäri buere teba lútula huépo siika rey Claudiota nésauhué taáhuarimmechi.

²⁹ Huanäi jume Jesucristota súalessa Antioquíapo anéihuum, hueepulaka bem yumäpo, huame Jesucristota súalessa Judéa buiárapo aneme anía rókaka taahuak.

³⁰ Júnelim ayuka, juka ofrendata nau tójaka huame yoiyóturi Judéa buiárapo anemmu jábuekammu ä bíttuak Bernabétamaki éntok Saulotamaki.

12

Jacobo mëhuak, Peero éntok, preeesotehuak

¹ Huámechi taáhuarimmet jü rey Herodes huate Jesucristota súalessa guokjájataitek.

² Jacobota juka Juanta saayi ejparammea mëtebok.

³ Huanäi jume judiom al-léaka tahuák tíaka, juka Perota ket peréesotebok. Ìri yeu siika tua pajko táapo, jume páanim kaa levadúrakame buabuähüä táapo.

⁴ Të jü rey Herodes juka Perota cárcelpo yéchatebok dieciséis sontarom ä suáyatuaka, ínel éaka, chúkula pajkota chúpuk puéblota bíchäpo yéä tójj báreka.

⁵ Júneli jü Peero páttiatukai éntok tüisi suáyahuai, teé jume Jesucristota súalessa jiba Diostau oraciompo ä nok-riay chikti bem jiapsimaki.

Dios juka Perota jum cárcelpo yeu simtúak

⁶ Yokoriápo juka Heródesta jum puéblota bíchäpo yéä tójjnakei, huäri tukáarit Peero kotchei guoi sontarom násuk bókari, guoi cadenammea súmataka. Huate sontarom éntok, puértapo jábueka cárcelta suayai.

⁷ Huanäi sej chukti jü Diosta ángel áma yepsaka, juka cárcelta machíriaka, jü Perotat sánäpo mámtaka ä bússaka, ínel au jiaahuak:

—Lautë yejte.

Huanäi jume cadenam mampo ámey ä súmatukau bútteka kom huáttek,

⁸ Jü ángel éntok ínel au jiaahua:

—Emoé huikojtua, éntoke em berä bochampo guókte.

Juka Perota au bochátuasuk jü ángel ínel au jiaahua:

—Jínteke ino sáu huéiye.

⁹ Huanäi Peero ángelta sáu yeu siika, kaa jünéaka tua ä lütüriatukähui juka ángelta joähui. Kíal ä tenkutukä bénasi ä ériai juka ä bíchähui.

¹⁰ Te jume sontarom bat jábuekame huam sájaka, éntok júchi huam jëla jábuekame huam sájaka, sísiquok puertauhuim yájjak böóu yeu kathuäpo. Huanäi hua puerta au étapok. Huanärim yeu sájjak. Chúkula senu cáleta sákasuka jü Diosta ángel ápolaiik tósiika.

¹¹ Huanäi Peero jünéaka ínel éeak:

—Én ál-lane jüneiya ä lütüriatukähui Señorta ä ángel inou bíttuakähui Heródesta mampo nee ä jínëunakë béchíbo, éntok hua síme bétana judiom inou yáa bárëhui.

¹² Ínëli éaka jü Peero Mariáta joau bíchaa siika, jü Juan Marcos téamta áiye, ámani juebena géntem nau rúktilatata Diostau oraciompo nookay.

¹³ Áman yepsaka, juka puértata ä ponái, senu jámmut beme, Ródeé ti téhuaka, áman yeu siika ä bit báreka ä jábétkähui.

¹⁴ Të juka Perota nok tátäyaka, juka puértata kaa étapoka, chikti ä al-léerimmak búitek áman huaijhua bíchaa am téjhua báreka juka Perota jum puértapo huéktiaka.

¹⁵ Huanärim ínel au jiaahua jü líl jámuttahui:

—¡Rokótuläe!

Të áapo ä lütüria tüiya ä äjáriatukähui. Të bempo júchi ínel au jiaahua:

—Kaa äjária, ál-la jú ä ángelhua.

¹⁶ Të jú Peero áma huéeka jíba puértata poonai. Huanärim juka puértata étapoka ä bíchaka guómték.

¹⁷ Të áapo mámammea séñata ámeu yáhuak kaa am jíal sáhueka. Huanäi am ettejuariak jachin juka Señorta cárcelpo yéa nuksikähui:

—Juka Jacobotem ettéjhuaria íno bétana éntok jume huate hermáanom.

Huanäi yeu siika sékána bícha.

¹⁸ Yokóriapo yeu máтчuk, buéresi jíáihuai jume sontarom násuku, bueítukim kaa júneyiai jachin juka Perota jum cárcelpo yeu sikähui.

¹⁹ Huanäi jú rey Herodes ä jariutebok. Kaa ä téihuak éntok, jume sontarom ä suáyaihuim núnoteboka am temájek jatchiaka bem yéu ä simtúakähui. Kaa emo am júneä tiaí éntok, am síatebok. Chúkula jú Herodes Judéapo yeu síká, jum Cesaréau bíchaa áman joa báreka.

Heródesta mukúkä bétana huéeme

²⁰ Jú Herodes huame géntem puerto Tiropo jomemmeu tüisi oómtéi, éntok puerto Sidonpo jomémehui. Huanäi bempo juka buáhuamta reyta buíapo bem mabétä béchíbo au sájjak áamak ettejhua báreka. Huanärim Blástotamak emo nok tütek, hua rey Heródestau nésauhuemtahui, éntokim al-léaka jíapsirókaka au noókak.

²¹ Huanäi Herodes taáhuata am yéchariak nau am nunurókaka. Juka taáhuata yúmak, béja yörisi machisi sánkoteka huam ä nésauhépo yejteka ámeu noókak.

²² Huanäi jú génte ä úttileka ínel chaáyek:

—¡í nokame kaa kia jábe yoreme, áapo jú díos!

²³ Huämi orapo jú Señorta ángel juka Heródesta kókori tátabek, bueítuk Diosta bénasi au ä ériai tíaka, éntok Diosta kaa yörek. Huanäi buíchiatuka muúkuk.

²⁴ Të jú Señorta noki jíba símekut nokhuai, éntok jume ä súalekame chéhuasu búrusakai.

²⁵ Bernabé éntok Saulo, jukam nésauta chúpaka, buere joára Jerusalém bétana pueblo Antioquíau nóttek, Juanta huériaka Márcos ti ket tehuakamta.

13

Bernabé éntok Saulo bem tekil ministerio naatek

¹ Jum pueblo Antioquíapo jume Jesucristota súalemmakim aaney jume profétam éntok huate am majtíame. Jume áma anéihuim Bernabé, éntok Símon, Négrö tíame, éntok Lucio, pueblo Cirénepo joome, éntok Manaén jú Herodes Gallíea buíarapo nésauhuemtamak yótukame, éntok Saulo.

² Séjtul íméi ayúunaka éntok oraciompo Diostau am nokayo, jú Espíritu Santo ínel ámeu jiaahua:

—Bernabetem nee yeu púaria, éntok Sáulota, hua tekia ín áme béchíbo náikiata bem yáanaké béchíbo.

³ Huanärim ayúunasuka éntok oraciompo Diostau noksuka, choápo áme béppa mámtéka Diosta mampo am joaka áman am bíttuak.

Jume apóstolim isla Chíprepo noókak Jesucristota bétana

⁴ Huanäi Espíritu Santota éäpo Bernabé éntok Saulo Seleucia bícham sájjak. Huämírim barcopo báau huáttek isla Chípneu bícha.

⁵ Jum puerto Saláminau yájaka juka Diosta noki jume géntemmeu noókak jum judíom sinagogapo. Juan éntok, am aníasimeka ket ámemak huéiyey.

⁶ Huämi íslapom naa burujti sájaka Páfuu yájjak. Huämírim senu judío Barjesús ti téhuakamtau yájjak. Íri móriäkai, éntok profeta aranókichitukai.

⁷ Íri móriära hua áma nésauhuemtamak aaney, Sergio Paulö téamtamaki. Í Sergio Paulö éntok, tüisi koba suakai. Áapo, jú nésauhueme, juka Bernabeta núnotebok, éntok juka Sáulota, juka Diosta noki jíkkaij báreka.

⁸ Të jú móriära Barjesús, Elímas ti téhuakame, am bėj-reka kiktek, juka nésauhuemta kaa Diosta noki sual íaaka.

⁹ Huanäi jú Saulo, ket Páblo ti téhuakame, Espíritu Santoy tapunika, tua púppo ä bíchaka,

¹⁰ ínel au jiaahua:

—[Empo aranókichi, juëna yóreme, diáblota yoremia, síme tühuata báj-reka huéeme! ¿Jatchiake jiba kaa ä tojja juka Señorta noki lútula huemta em kaa lütüriä tiähui?

¹¹ Ën éntok, jü Señor jiókot enchi yáanake. Kaa bíchake tahuánake. Jaiki táapë täata kaa bínnake.

Huanäi sep läuti kaa máchira au yuumak. Huanäi jábeta júne jaríai mampo ä buíseka ä huérianakemta, bueítuk kaa bitchai.

¹² Huanäi jü gobernador íkai bíchaka, ä súaleka taahuak, bueítuk hua yore majtiahuame Señorta bétana huémtat guómtek.

Pablo éntok Bernabé Antioquía Pisidiapom aanei

¹³ Pablo éntok jume áamak réjtëhuim isla Páfou barcopo báau huátteka jum pueblo Pérgëhuim yeu yájjak Panfília buíaräpo. Të Juan am tósiká buere joära Jerusaléniu bíchaa nóttek.

¹⁴ Chúkula bempo jum pueblo Pérgëpo yeu sájaka pueblo Antioquíau bícham sájjak, Pisidia buíarähui. Huámírim jimyore táapo judiom nau yayajäpo kimuka áma joótek.

¹⁵ Huanäi juka Moiséjta ley noksúak, éntok jume librom profétam jiojtekäu noksúak, jume áma tékiakame ínel nokta ámeu bíttuak:

—Eme itomak huéerim, nokta türík jume géntemmeu enchim nokmáttchik huériátekem ámeu ä nooka éni.

¹⁶ Huanäi Pablo kíkteka, mámammea séñata yáuhuak kaa am jíal sáhueka. Huanäi ínel jiaahuak:

—Íkem nokta jíkkaja, eme Israelítam éntok síme jume Diosta yöreme:

¹⁷ Jü pueblo Israelítata Dios jume itom yöyöhuam bannaataka kateme yeu píuhuak, éntok buëuru pueblosí am yáuhuak ketunë Egiptopo am aneyo, huam kaa bem buíaräpo. Huámi buíaräpo yéu am nuksiika ä úttiärayi.

¹⁸ Dios cuarenta huásuktiapo see päria ániapo am núnübuaka tüisi am ujük,

¹⁹ éntok guoi busan naciónim tejálek Canaán buíaräpo anéihuim, juka buíata itom yöyöhuam mak báreka.

²⁰ Juka buíata am máksuka, naiki ciento cincuenta huásuktiapo yáuram am jóariaka am sáhuëk, juka profeta Samuelta yeu machíakäpo tajti.

²¹ Huanäi bempo reyta áahuak am sáunakemta. Dios éntok, juka Sáulta reypo am yéchariak cuarenta huásuktiapo, huaka Cis ti téhuakamta üusi, Benjaminta huáhuairapo jometa.

²² Chúkula Dios jum tékiapo juka Saulta yeu jímmaaka, Davidta reypo am yéchariak, huaka ínel áa bétana ä nokákähui: “Davidtane jüneria síme ín nésauhui ä jonákëhui. Íri yoreme hua tua ín türëu benna.”

²³ Íri Jesús ínel Davidta huáhuairapo jométtukai, jü Diosta tóboktiakähui jume Israelítam ä jínëunakë béchibo, bannaataka ä nokakä Bénasi.

²⁴ Kee jee juka Jesússta yepsái, jü Juan síme jü pueblo Israéltau noókkak útteattukähui jíapsi kúakteka bem batóna bétana.

²⁵ Jü Juan béja ä muknákëu bitchimeí ínel jíáhuak: “Eme jamak nee jü Crísto tíiya, jü Diosta yeu píuri, té ínapo kaa ájária. Chúkula yebíjnake huári, hua kaa júnen machik jotúahuamta Bénasi maachi ä bíchäpo. Kíane ä bocha huíkyam júne kaa búttiapo yúmala.”

²⁶ ‘Eme ínomak huéerim, Abrahamta huáhuairapo joome, éntok síme huame Diosta yöreme: itou símemmeu bíttuari í tú nooki áí itom ito jínëunakëhui.

²⁷ Jume Jerusalémpo jóakame éntok bem yáura júne kaa júneyai juka Jesússta jábétukähui, éntokim hua nókit júne kaa júneyai profétam jiojtekäkëchi chikti jimyore táapo jum bem sinagogampo ámeu nonókuhamtachi. Të Jesússtam mëtebok, huámi chüppuk hua nooki bem jíjkkajaihui.

²⁸ Kia kaita bëttesi machik ä mëtebonakemta at téaka júnem Pilátotau noókkak ä mëtebo sáhueka.

²⁹ Huanärim béja símeta huaka jiojtepo áa bétana nokamta chúpukim kúrusit ä poponaka ä maáak.

³⁰ Të Dios kókkolam násuk ä jíabitetuak.

³¹ Huanäi juebena táapo Jesús huame yorémemmeu au yeu machíriak, huame Galiléa buíaräpo naateka buere joära Jerusaléniu tajti áamak réjtúsukammehui. Huámëí ínel jume én géntemmeu nokame áa bétana.

³² ‘Júnëlituk, ítapo enchim ä jünériatua juka tühuata Diosta itom yöyöhuammeu nátuakähui.

³³ Bueituk itohui, jume ámet yeu sákariammeu ä chüppak juka ä nokákähui juka Jesústa jíabitetuaka, libro Salmo teäpo guoyiku inel jíapo bénasi: “Empo ájaria jü in úusi. Én táapone símemmeu enchi yeu buissek enchi ín úúsitukä bétana.” Júnëli jiojteri.

³⁴ Jü Dios jünëehuamta nénkilatukai áapörík jum kókkolam násuk ä jíabitetuanake bétana ä takahua kaa nasóntunaké béchíbo, jum jiojteripo inel jíaka: “Enchímmeune ä chüpanake juka tühuaata Davidtau ín nátuakähui.”

³⁵ Éntok täbui libro Sálmpo ket inel jiaahua: “Júkë em yeu púari takahua suáyanake kaa ä nasóntunaké béchíbo.”

³⁶ Júnëate lútula huëpo juka Davidta huame áa beu jíápsakáihuimmet ä tekípánoakähui Diosta ä sáuhueká pámani, éntok mukuka ä mááhuakähui ä yóyóhuam bénasi, éntok ä takahua nasóntukähui.

³⁷ Të hua Diosta jíabitetuakäu takahua kaa nasóntuk.

³⁸ Júnentukem jüneiya, eme ínomak huéerim, áapörík, Jesústa, béchíbo huame enchím Dios bejrimmet enchím jíokoriná bétana enchímmeu nokhuähui.

³⁹ Bueituk jü Jesústa béchíbo inel síme huame ä súaleme jíokorihua bem Dios bejrimmechi, Moiséjta ley bétuk aneka kaa bem at jíokorihuakähui.

⁴⁰ Áachem suuhua kaa enchímmeu chüpanake hua profétam jiojtekäu inel jíame:

⁴¹ Jítachem suuhua, eme jábeta junnériäram.

Áachem guómtaka kókkko.

Bueituk ínapo, jü Dios, jume taáhuarim enchím ámet jíápsáubet buériata yáanake kaa súalmatchik,

emë éntok, kaibu ä súalnake juka ín yáanakëhui, jábeta enchímmeu ä ettejhuay junne.

⁴² Juka Pablota éntok jume áamak rejteme jum judíom nau yayajäpo yeu sájak, huame kaa judíom ámeu noókak júchi áma jimyore táapo íári bétana jíba ámeu am nok sáhueka.

⁴³ Huame bem nau yáij-läpo humentá chúpuk, juebénaka jume judíom éntok huame Dios huáateme judíommak eáihuim Pablota sau sajjak, éntok Bernabeta. Bempo éntok, ámeu nókak jíba Diosta tühua ámeu yáaribet cháka am jíapsi sáhueka.

⁴⁴ Júchi jimyore taáhuata yúmak, jume puéblopo jóakame síme jëla áma nau rúktek Diosta noki jíkkajjá báreka.

⁴⁵ Të jume judíom juka juebena genteta nau rúktekamta bíchaka ä innëaka taahuak, éntokim juka Pablota béj-reka noktáitek, éntokim jájana ä aahuai.

⁴⁶ Huanäi jü Pablo éntok Bernabé kaa májhueka inel ámeu jiaahua:

—Útteatukai jíöbe juka tü nokta Jesucristota bétana humentá enchímmeu, eme jume judíommeu, bat itom ä noknákëhui. Të béjasem kaa ä jíkkajjá báare, éntokem juka yu jíapsihuatma kaa huáatia, huame kaa judíommeu bíchate kannake. Huámehuíte ä noknake.

⁴⁷ Bueituk jü Señor junëli itom sáuhuek, ä noki jiojteripo inel jíaka:

Machiriata bénasine enchi tahuárialá jume kaa judíom béchíbo,

huaka tü nokta ái bem emo jínëunakeu enchi huérianaké béchíbo jakun buíata yumäu tajti, tiahua.

⁴⁸ Íkai jíkkajjaka, jume kaa judíomtukáhuim al-léaka taahuak, éntokim juka tü nokta Señorta bétana humentá túritiíyai. Huanäi síme huame yu jíapsinake téaka náikiari juka nokta súaleka taahuak.

⁴⁹ Júnëli jü Señorta tü nooki síme huaa buíarat nókhuak.

⁵⁰ Të jume judíom huate jaámuchim Dios huáateme éntok chë áma täyahuame nok téjhuak am béj-reka japte sáhueka, álë bénasi ket jume yorémem puéblopo chë yórihuame. Huanárim juka Pablota guokjásaseka, éntok Bernabeta, bem buíaräpo yeu am bébak.

⁵¹ Huanäi jü Pablo éntok jü Bernabé juka tóröchiata guokpo ámet chätulata ámeu tátakek señalpo bénasi bem kaa áma túrihuá béchíbo. Huanárim sajjak Iconiö téäu bícha.

⁵² Të jume Jesucristota súaleme áma aneme jíba al-leiyai éntok jü Espíritu Santo ámet ayukay.

14

Pablo éntok Bernabé jum pueblo Iconiopom aaney

¹ Jum Iconiopo, Pablo éntok Bernabé jume judíom sinagogapo nau kiímuk, huanärim tüisi jiápsipo huéchemta jume géntemmeu noókak, junéli juebena judíom éntok kaa judíom júne ä súaleka taahuak.

² Tè huame judíom juka nokta kaa súalekame huame kaa judíommeu nokaka jume hermánommeu bíchaa juènak am èetuak.

³ Tè bempo jíba áma taahuak bíru táapo, éntokim jíba kaa májhueka ámeu noókak Señorírtat éaka. Jü Señor éntok, juka tü nokta Diosta bétana huetma bem nokäu lütúria johuai útteata am mákaka kaa jaibu johuamta at guómtisi machik am jotúaka.

⁴ Tè hua génte áma puéblolo jooime au náikimtek. Huate jume judíom beu eiyai, huate éntok, jume apóstilim béuchi.

⁵ Huanäi huame judíom éntok huame kaa judíom junne, yäurammak nau nokaka, nánancha éeak buere am áusuka am mamáasu báreka.

⁶ Tè jü Pablo éntok Bernabé jünéaka áma yeu sájjak pueblo Lístrau bícha, éntok Derbeu bícha, Licaónia buiärapo jokámmehui, éntok huate buiära áa chíkola tahuámtau bícha.

⁷ Amanírim ket juka tü nokta ái yore jínèihuamta bétana noókak.

Pablo pueblo Lísträpo máamasuhuak

⁸ Jum Lístrapo senu yoreme aaney kara huerámaka. Iri yoreme kia kátekai bueítuk löitaka yeu tómtilatukay.

⁹ Iri juka Pablota nokäu jikkajak. Jü Pablo éntok, at pujteka at suuhuai, éntok Diosta ä súaleka au ä túrinakeu bétana ä jünériaka,

¹⁰ kusisi ínel au jiaahua:

—Tüsé ámet kikte jume em guókimmechi.

Huanäi jü yoreme jikáu chépteka huéeka taahuak éntok naa hueetáitek.

¹¹ Huanäi hua génte juka Pablota yáakäu bíchaka, chaitáitek Licaónia nokpo ínel jiaka:

—¡Diósím yorémem bébénaka itou kom yájjak!

¹² Jukam Bernabeta jü dios Júpiter tíyai, Pablota éntokim dios Merkúriö tíyai báchä nonokä béchíbo.

¹³ Jum pueblou kimúhuäpo jü Júpiterta tiöpo katekay. Huä áma tiöpopo nésauhueme éntok, jume torom áma yeu tóijtebok éntok sehuata koróona yáata. Áapo, éntok hua génte, buéresi am yöri báreka, toromim súa báarei ámeu am limójnaka am pajkória báreka. ¹⁴ Tè jume apóstolim, Bernabé éntok Pablo, ikái jünériaka, kaa ä tütüreka bem sánkom sísiüti huíkeka chayeka genteta násuk kiímuk:

¹⁵ —¡Èe, oóhuim! ¿Jatchiakem ikái johua? Ítapo ket yorémem enchim bénasi. Ítapo äbo sájjak enchim téjhuaboka ikái enchim boojóriäu kaita bėj-remta tójaka huaka Dios jiápsamta enchim yörinaké béchíbo, huaka téhuekata yáakamta, buiata, bahueta, éntok síme huaka áma ayúkamta.

¹⁶ Bannaataka Dios síme huame kaa judíom kia tójjak, huanäi naatekam jita júne yörítáitek.

¹⁷ Tè jíba túhuata ámeu joaka am téttejhui am jüneenaké béchíbo áapörík jábétukähui. Áapo juka yúkuta itou bibittua, éntok áapörík béchíbo hua echi chúchupe. Huaka itom buänakeu itom mímika, éntok símeta ái itom al-lénakèhui.

¹⁸ Ínèli jume géntemmeu jiaka jünem batte kaa am tóijtuak juka torom áme béchíbo bem súanakèhui, éntok bem buéresi am pajkórianakèhui.

¹⁹ Huanäi huate judíom Antioquia bétana éntok Iconio bétana áma yájaka, juka genteta kúaktiak am bėj-reka am kannáké béchíbo. Huanärim juka Pablota sussutti máiyak. Béjam emo ä méak tíaka, huam puéblolo päkun yeu ä tójjak ä huik sákaka.

²⁰ Tè jume Jesucristota súaleme emo nau tójaka áman áa chíkola nau am rúktek, yejteka júchi ámemak jum pueblou kibákek. Yokóriapo béja jü Bernabétamak síika Dərbé téau bícha.

²¹ Jum Dərbepo juka tü nokta ái emo jínèihuamta bétana noksuka, éntok juebena jiápsim kúaktiaka, pueblo Lístrau bíchaa nóttek, pueblo Iconiou bíchaa éntok pueblo Antioquia bícha.

²² Huämi puéblompo jume Jesucristota súaleme óusi èetuak, éntokim ámeu noókak jíba bénasi juka Jesucristota am súal sáhueka. Éntokim am téjhuak jum Diosta nésauhuépo anbarétek, imi buiápo juebena jiókot máchiraata bem bínnakèhui.

²³ Jume Jesucristota súaleme anébékatanam éntok, jume yoiyöturim yäut jóiyak. Huanärim ayúunasuka, Diostau nokaka jü Señor bem súaléuta mampo am jóiyak.

Jü Pablo éntok Bernabé Antioquia bíchaa nóttek, Siria buiärähui

²⁴ Chúkulam jum Pisidia buiära páman sájaka Panfilia buíarau yájjak.

²⁵ Jum Pérge pueblopo juka tü nokta Jesucristota bétana humentá nokaka puerto Atáliau bíchaa sájjak.

²⁶ Huámirim barcopo báau huátteka pueblo Antioquíau bíchaa sájjak, áman íkái tékiata én bem chúpakáu yaá iaahuaka, Diosta mampo bem jóahuakähui.

²⁷ Jum Antioquíau yájjakam jume Jesucristota súaleme nau núnnuk. Huanárim simeta huaka Diosta am aniaká béchibo bem yáakáu am ettéjhuariak, éntok jachin machisi juebena kaa judíom júne juka Señorta súalekähui.

²⁸ Huanái Pablo éntok Bernabé huámi tahuak juebena táapo jume Jesucristota súalemmaki.

15

Jume apóstolim jum buere joära Jerusalémpo emo nau tójaka náu nookak

¹ Huámechi taáhuarimmet huate yorémem Judéa bétana Antioquíau yájjaka jume hermáanom áma jóakame ínel majtia táytek: “Jinèutu bárètekem emo circuncidarolatebo, Moiséjta nésauhueká pámani.”

² Huanái Pablo éntok Bernabé buéresi huámèi yorémemmak nok nássuak íkái bem am majtjá béchibo. Júnensu bempo, Pablo éntok Bernabé, éntok huate yorémem, yeu púahuak jum Jerusaléniu kat iaahuaka íkái yore majtíahuamta bétana huame apóstolimmak éntok jume Jesucristota súalemmeu yäut yóyarimmak nau áa ettéjhuasáihuaka.

³ Huanái huame Jesucristota súaleme Antioquíapo jóakame am boo tójjak. Bempo éntok, sájaka Fenicia buiára páman kateka, éntok Samaria buiára pámani, am ettéjhuariak jachin huame kaa judíom júne huaka bannaataka bem súalèu tójaka Diosta bem súalèhui. Huanái síme huame hermáanom tüisi al-léaka taahuak íkái nokta türík jikkajaka.

⁴ Huanái Pablo éntok Bernabé Jerusaléniu yájjaka tüisi mabéthuak jume Jesucristota súaleme bétana jume apóstolim bétana éntok huame yoiyöturi yäut jóarim bétana. Huanárim simeta am ettéjhuariak huaka bem yáakáu Diosta am aniaká béchibo.

⁵ Tè huate pariseerom éntok, Jesucristota súaleme, jápteka ínel jiaahua:

—Úttea jume kaa judíom Jesucristota súaleme emo circuncidarolatebonakèhui, éntok juka Moiséjta nésauhueü itom am boojoria sáunakèhui.

⁶ Huanái jume apóstolim éntok jume yoiyöturi yäut jóarim nau emo tójjak íkái nau lütüría yáa báreka.

⁷ Huanái juebénasi nau noksúak, jü Peero kíkteka ínel ámeu jiaahua:

—Eme júneiya, ín hermáanom, juka Diosta jakhuéy nee yeu púakähui enchim násuku, huame kaa judíommeu íkái tü nokta ái bem emo jinèunakeu nee nok íaaka, bempörim ä súalnaké béchibo.

⁸ Dios jume jípsim jünériame jünéhuamta nénkak áapörík am nákéhui, juka Espíritu Santota am mikaka ket itom ä mikákápo bénasi.

⁹ Dios kaábeta yeu púaka símem nánancha itom eria. Bempörim jípsi ket tü yáhuak Jesucristota bem súaleká béchibo.

¹⁰ Ensu, çjatchiakem juka Diosta bėj-reka kateka imey Jesucristota súaleme íkái béttesi machík jotúa báare, juka ito béchibo béttesi maáchik, éntok itom yoiyöhuam béchibo júne bettiakäuta?

¹¹ Bueítuk itapo juka Señor Jesústa ito béchibo áa jípsi ä nénkaka itom jinèutukäu súale, éntok bempörim júne junèli jinèutukähui, kaa juka Moiséjta nésauhueü joaka junne.

¹² Huanái síme nok yáateka juka Bernabeta éntok Pablótam nok jikkajak huaka at guómtisi machík kaa jaibu johuamta bétana am nokayo, Diosta úttiáray bem yáakähui huame kaa judíom násuku.

¹³ Am nok yáatek, Jacobo ínel jiaahua:

—Eme ín hermáanom, nechem jikkaja:

¹⁴ Simmom Peero béja itom ä ettéjhuariasuk jachin juka Diosta bat huépo huame kaa judíommeu tühuata yáakähui, éntok jachin bempörim násuk juka puéblota yéa púakähui ä yörinakemta.

¹⁵ Íri ínèli huéeme huame profeetam jiojtekä páman huéiye, ínel jíame:

¹⁶ Íari sáune júchi yebijnake;

huanáine juka Davidta yáura huéchilata tóboktiaka júchi ä nésautuanake.

Huaka tahuakamtane tóboktiaka bemelasi ä yéchanake,

¹⁷ simé jume huate yorémem jü Señortau am rúktinaké béchibo,

éntok síme jume kaa judíom ín yeu püakähui.

¹⁸ Ínëli jiaahua jü Señor: “Íkái jünériatebome, jáksä táapo naateka jáni.”

¹⁹ Júnëli jjojteri: Kíalíku ínapo ä türi máchileka, huame kaa judíom kaa muksi éetua nésahue, huaka bannaataka bem súalëu tójaka, Diostau bíchaa jíapsi kúakteme.

²⁰ Kíal ámeu jjojtehuak, júnene türi máchile, am téjhuuaka kaa éntok huaka ídolom béchíbo náikiata bem buánake bétana, éntok kaa emo jubekátek kaa emo am huáatianake bétana, éntok animal bámsuata huakas kaa bem buánake bétana, éntok kia ójbota junne.

²¹ Bueítuk síme huam pueblom jokäpo, jáksä táapo naateka aaney, huame Moiséjta ley am mamajtiame, íari bétana nokamta, hua chíkti jimyore táapo judíom sinagogapo nonokhuame.

²² Huanäi jume apóstolim éntok jume yoiyöturi yäut jóarim, jume huate Jesucristota súaleme nau yáij-lammak nau nokaka, huátem áme násuk yeu puarókaka taahuak, jü Pablótamak éntok Bernabétamak Antioquíau am kannákë béchíbo. Huanärim juka Judas Barsabasta yeu púhuak, éntok juka Silasta, jume hermáanom násuk tüisi yörihuame.

²³ Huanärim juka jiösiata ámemak áman bíttuak ínel jíamta:

“Ítapo jume apóstolim, éntok jume yoiyöturi yäut jóarim, éntok huate hermáanom, jume itom hermáanom kaa judíommeute tebote, jum Antioquíapo jomémmehui éntok jum Siria buárapo jomémmehui éntok Cilicia buíaräpo.

²⁴ Júnéate huate yorémem ími bétana áman enchimneu sákalatukähui kaa itom nésaupo éntok bem nokiai enchim muksi am éetuähui, éntok echim áma jíóptua báreka úttiä tíaka enchim emo circuncidarotebonakähui, éntok Moiséjta ley nokäu enchim boojorianakähui.

²⁵ Kíalíkkute nánancha éaka ä türeka taahuak huate yorémem ito násuk yeu púaka enchimneu itom am bíttuanakähui, jü Bernabétamaki éntok Pablótamiki, jume hermáanom tüisi itom nákéhuimmaki,

²⁶ jume bem jíapsi nénkilame itom Señor Jesucristota tékil bem boojóriabarë béchíbo.

²⁷ Júnëlite juka Judasta éntok Silasta enchimneu jaase bempörim ket jíba íari bétana enchimneu noknákë béchíbo.

²⁸ Bueítuk jü Espíritu Santo ínëli itom ä téjhuak, ítapo éntok, ä türeka taahuak, kaa huátek béttesi machik enchímet yéchatunakähui huaka enchimneu türík machik jíbba:

²⁹ kaa juka animal huakajta ídolom im buíapo diósimeu limójnata enchim buánakähui, kia ójbota junne, éntok animal bámsuata huaakas; éntok kaa emo jubekátek kaa enchim emo huáatianakähui. Íkái ínëli huemta kaa jóátekem tüisi annake. Áapo, Dios, enchim aníanake.”

³⁰ Huanäi jume íkái jiösiata huériame sájaka Antioquíau yájjak. Huámírim síme hermáanom nau núnuka juka jiösiata am mákkak.

³¹ Huanäi jume hermáanom huákái jiösiata nokaka tüisi al-lëak türík nokta áma huë tíaka.

³² Jü Judas éntok Silas profétamtukaimme, kíalíkkum jume hermáanom al-léetuak, éntokim óusi am éetuak juebénak türík ámeu nokaka.

³³ Chúkula jaiki táapo áma am anéi, jume hermáanom al-léaka Diostau am buaníaka júchi bíchaa am sákatuak huame áman am jaásekammeu bícha.

³⁴ Të jü Silas áma taahuak.

³⁵ Jü Pablo éntok Bernabé kéchim áma taahuak jum Antioquíapo, yore majtiaka huate juebénammaki, éntok juka tü nokta Jesucristota bétana huemta ámeu nokaka.

Jü Pablo júchi yeu siika ä tekia chupa báreka

³⁶ Chúkula jaiki taáhuarim huéi, jü Pablo Bernabetau ínel jiaahua:

—Júchi éntokte jum puéblompo Diosta noki itom noksúkäu nóitinake jume hermáanom jüneria béchíbo jachin bem emo bíchähui.

³⁷ Jü Bernabé juka Juan Márcosta ámemak huéë íai,

³⁸ të jü Pablo kaa ä türímáchilei, bueítuk áapo jum buíara Panfilíapo am tösiká kaa juka tékilta bem huériäu ámemak chüppak.

³⁹ Bürükim nau noókak kaa nánancha éaka, júnensum emo náikimtek. Jü Bernabé juka Juan Márcosta nuksiká Chíprë bíchaa barcopo báau huétchek.

⁴⁰ Pablo éntok, juka Silasta yeu púaka, yeu siika hermáanom bétana Señorta mampo yéchahuaka.

⁴¹ Huanäi Siria buiära páman siika éntok Cilicia buíarapámani, jume Jesucristota súaleme óusi éetuaka.

16

Timoteo jü Pablotamak siika, éntok Sílastamaki

¹ Jü Pablo éntok Silas jum pueblo Dérbeu yájjak éntok pueblo Lístrahui. Huämírim senu yoreme Jesucristota súalemtau yájjak Timotéo téamtahui, jámmut judía Jesucristota súalemta asóabehui, të jü ä áchaihua griégotukai.

² Jume hermáanom Listrapo joome éntok Iconiopo joomem türük áa bétana nookay.

³ Huanäi jü Pablo juka Timoteota ámemak hué íaaka ä circuncidaroaatebok, jume judíom áma aneme kaa omtí íaaka, bueítuk bempo jüneiyay, juka ä áchaihuata griégotukáhui.

⁴ Huanäi sime puéblompo bem katé pámanim jume hermáanom téjhuak juka apóstolím yáa néshahuéhui éntok jume yoiyótori yäut jóarim buere jóära Jerusalémpo aneme yáa néshahuéhui.

⁵ Júnéli huame Jesucristota súaleme ché júne ä súaleka tahuaka chéhuasu útteata nüyei, éntokim chikti táapo chéhuasu emo búruriai.

Jü Pablo tenkumta bénasi éaka juka yoremta Macedoniapo jometa bitchak

⁶ Jü Espíritu Santo jum Asia buíaräpo juka tü nokta Jesucristota bétana huemta kaa am nok íay. Júnéli jü Pablo éntok jume áamak kateme Frigia buiära páman sájjak éntok Galacia buíarapámani.

⁷ Huanárim Misa buiärata yumäu yájaka Bitíniä buiärau bíchaa katbábarek, të Jesústa Espíritu kaa áman am kat-íay.

⁸ Huanárim Mísiapo bóula sájaka, Troas puertou kom yájjak.

⁹ Huämi jü Pablo tukáapo tenkumta bénasi éaka juka yoremta bitchak Macedónia buíaräpo jometa au huéeka jíókot ínel au jámta: “Macedoniahué síká itom anía.”

¹⁰ Juka Pablota júkái bíchak, itote lįjtaroa táytek, Macedooniau bíchaa kat báreka, lútüriapo juka Diosta itom áman núnü tíaka juka tü nokta Jesucristota bétana huemta áman itom nok íaaka.

Jü Pablo éntok Silas Filipospom aaney

¹¹ Ínélite jum pueblo Tróaspo barcopo báau huátteka jum isla Samotracia lúl-la sájjak. Yokoriapote béja pueblo Neápolisui yájjak.

¹² Huämíte jum pueblo Filíposiu bíchaa sájjak. Íri éntok colonia romáanotukai, jum Macedonia buíaräpo jü pueblo ché buéuru. Huämíte jaiki táapo jáni aanek.

¹³ Séjtul jimyore táapote jum pueblopo yeu sájjak bathué mayoau bícha, huam chikti jakhuéi genteta Diostau oraciompo nonokhuáhui. Huämíte joteka jume jámúchim áma nau yájjakammeu juka tü nokta Jesucristota bétana huemta noókak.

¹⁴ Huépúlaka Lidia téhuaka pueblo Tiatírapo jométaka. Áapo juka sanko finota lilata nénenkai. Íri jámmut Diosta yöreme tüisi jü nókit suaka ä jíkkajai. Jü Señor éntok, juka Pablota nokäu ä jíápsipo yumáriak tüisi ä suálnaké béchíbo.

¹⁵ Huanäi áapo batóhuak sime ä famíliammak nauhui. Chúkula béja ínel itou jiaahua: —Eme tua chikti ín jíápsimak nee Señorta sualmáchilétekem ín joau sájaka jaiki táapo júne áma aaney.

Huanäi útteapo jéla áma itom tahuáriak.

¹⁶ Séjtul, Diostau oraciónta jojuháu bíchaa itom katéi, senu ili jámmut itom nankíríka siika díáblota at ané béchíbo yore jünériaka. Áapo ä teko jóapo sáihuai éntok jábeta jünériaka yuun tómita kokobai ä tékom béchíbo.

¹⁷ Íri ili jámmut jü Pablota sáu naa hueetáitek éntok ito sauku, chayeka ínel jíaka:

—Íméi yorémem ínel juka Diosta yörisi máchik néshahui joléerom, éntokim jachin ayuka enchim jínéutunake bétana enchim tejhua.

¹⁸ Búru táapo ínéli aaney, júnensu Pablo kaa tua al-léaka, au nótteka hua díáblota at anemtau ínel jiaahua:

—Jesucristota nésaupone jü ili jámutat enchi yeu huee sauhue.

Huanäi jü diablo huämi orapo áa tójjak.

¹⁹ Të huame ili jámutta tékom kaa éntok tómita ái bem kóbanakeu jünériaka, juka Pablota éntok Silasta buíseka yáurau yéu am tójjak.

²⁰ Huämírim yáurapo yéu am tójj-lataka ínel jiaahua:

—Íméi oóhuim judíomtaka itom pueblo au tóboktitua,

²¹ éntokim huaka kaa itou chäkamta itom majtía itom ä boojoria iaaka, bueituk itapo romaanom.

²² Huanäi jü génte am béj-reka jáptek. Jü yäura éntok, am sanko joateboka jibebiammey tüisi am hemmuchatebok.

²³ Am bemmuchasukam cárcelpo am jóiyak, juka cárcelta suáyamta tüisi am suaya sáhueka.

²⁴ Iri éntok íkai nésauta mabétaka ché huáijhua am kiímak éntok tabla guójöku am guóktetuak, kaa bem sákanaké béchibo.

²⁵ Të tukáa násuk huei jü Pablo éntok Silas Dióstahuim oraciompo nookai, éntokim hímnom buiikai Diosta úttileka, huate pereesom éntok, am jikkajai.

²⁶ Huanäi sej chukti jü buía tüisi áu yoyoak, éntok jü cárcel junne. Huanäi jume cárcel puertam síme emo étapok éntok jume cadeenam síme pereesom ámey súmatukau júne búttek.

²⁷ Jü am suáyame éntok, búsaka jume puértam emo étapolame téaka, ejparam yeu huíkkek au mébáreka, jume peréesom yeu ténnek jáni tíaka.

²⁸ Të jü Pablo at cháchayeka ínel au jiaahua:

—Kátë jachin emo johua. Símete ím aane.

²⁹ Huanäi jü am suáyame machíriata aáhuaka, búiteka ámeu kibákek, éntok máuj-rimmea au yoaka Pablota éntok Silasta guokpo ámeu au jímmak.

³⁰ Huanäi yéu am nuksiká ínel ámeu jiaahua:

—Eme oóhuim, nechem tejhua, çjáchisune ayúnake jáni ín jínëutunaké béchibo?

³¹ Bempo éntok ínel ä yómiaak:

—Juka Diosta itom Señor Jesucristota bétana nokáhuë súale, huanäre jínëutunake, empo éntok jü em familia.

³² Huanärim juka tü nokta Jesucristota bétana huemta au noókak éntok síme jume ä jóapo anémmehui.

³³ Huámi orapo tukáapo jü am suáyame jum bem kókosi yáapo am báksiak. Huanäi áapo éntok síme ä famíliahua batóhuak.

³⁴ Chúkula ä joau am nuksiká am jibuátuatebok. Huanäi áapo éntok jü ä famíliahua tüisi al-léaka taahuak Diosta noki bem súaleká béchibo.

³⁵ Yeu matchuk jü yäura jume porisim áman jaásek jü am, suáyamtahui am búttia nésahueka.

³⁶ Jü am suáyame éntok, Pablota ínel jiaahua:

—Yäurata bétana noki inou bíttuahuak enchim búttia sáihuaka. Júnentukem ára yeu kaate kaítat jachin éaka.

³⁷ Të jü Pablo jume porisimmeu ínel jiaahua:

—Itom románomtuk júnem síme puéblota bíchäpo itom bemmúchatebok, éntokem cárcelpo itom jóatebok kaa bat juka nokta itot chúpaka. ¿Én éntokem éhuil itom búttia báare? Kaa junëli huéiye. Éläpo bempo äbo sájaka itom yeu bébnake.

³⁸ Jume porícim jume yäuram íkai téjhuak, bempo májhueka taahuak am románomtuká bétana jünëaka.

³⁹ Huanärim jü Pablota noókak éntok Silástahui emo jiókori nésahueka. Huanärim yéu am sákatuak, éntokim jiókot ámeu jiaahua jum puéblopo yéu am katcháhuaka.

⁴⁰ Cárcelpom yeu sájaka Lídiata joau bíchaa sájjak. Huanärim jume hermáanom bitchuka éntok kaa kóm am ée sáhueka ámeu noksuka sájjak.

17

Jum Tesalónicapo buere naa muksi huéeme yeu siika

¹ Jü Pablo éntok Silas jum Anfípolis buiárapo áman sájjak éntok Apolóniä buiárapamani, jü pueblo Tesalónicäu bícha. Huámi kari kátékai jume judíom nau yayajäpo.

² Jü Pablo jiba ä boojóriä bënasi áman siika jum judíom nau yayajähui. Huámi baij semáanapo ámeu noókak chikti jimyore táapo, áa béucham ée iaaka.

³ Diosta noki jiojteripo nokamta ámeu nookai juka Crístota, Diosta yeu púari, jiókot ayúnake bétana éntok mukuka ä jábitenake bétana:

—Júntuk íri Jesús ín áa bétana enchimmeu nokäú ájária Cristo, Diosta yeu púari.

⁴ Huanäi huate judíom ä súaleka tahuaka jü Pablótamak chátuk éntok Silástamaki. Éntok juebena griégom Dios huáateme ket ä súaleka taahuak, éntok juebena jaámuchim jum puéblopo ché yórihuame.

⁵ Të huame judíom kaa ä súalekame ámechá innëaka taahuak. Huanärim jume juéna yóremem kaíta tékilekame nau núnuka, emo am tóboktituak. Huanäi jum puéblopo

buéresi naa muksi huéeme siika. Jü yoreme Jasón téamta jóapom útteapo kíumuk juka Pablota jariaka éntok Silasta, áma yéu am huíkeka jü genteta mampo am joa báreka.

⁶ Tem kaa am téaka juka Jasonta buíseka ä huíksakaka ä nuksájjak, éntok huate hermáanom, yáurau yéu am tóijboka. Huanärim chayeka ínel jiaahuay:

—Ímëi yorémem síme ániat juka genteta kaa al-léetuame äbo ket yáij-la.

⁷ Jü Jasón éntok, ket ä jóapo al-léaka am mabétak. Síme bempo juka Césarta romapo reyta ley béj-reka kaate, bueítukim tábui reyta nésauhué tíiya, juka jábe Jesús téamta.

⁸ Íkái jikkajaka jume géntem éntok jume yáuram júne emo tóboktiak.

⁹ Të jü Jasón éntok jume huate hermáanom juka Pablota éntok Silástam sákatuarókaka noókak. Huanärim tómita nénkak jum yáurapo ä tóij báreka bem am sákatuäu tajti áma ä órenakë béchibo. Huanärim búttiahuak.

Pablo éntok Silas jum Bereapom aaney

¹⁰ Huanäi jume hermáanom seep huäri tukáarit juka Pablota éntok Silasta áma yeu sákatuak pueblo Beréau bícha. Bempo éntok, áman yájaka jíba jum sinagogau bíchaa sájjak.

¹¹ Ímëi judíom áma joome éntok, chë tü jíapsekai huame Tesalónicapo joomem béppa. Kíalikum juka tü nokta al-léaka mabétak. Huanärim chikti táapo juka Diosta noki jiojterit suuhuai huaka nokta ámeu nokhuamta áma jünéria báreka lütüría jáni tí éaka.

¹² Júnëli juebena judíom ä súaleka taahuak, éntok griégo jaámuchim jum puéblopo chë yörihuame éntok juebena oóhuim.

¹³ Të jume judíom Tesalónica pueblopo joome jünéaka juka Pablota jum Beréapo tü nokta Jesucristota bétana huentta nokähui, ámanim sájaka buéresi naa muksi huentta áma yáuhuak.

¹⁴ Të jume hermáanom bamsipo juka Pablota bahué mayoau bíchaa simtúak. Jü Silas éntok, áma taahuak jum Beréapo, éntok jü Timoteo.

¹⁵ Jume Pablótamak sájakaíhuim jum buéuru pueblo Atenas teäpo ä tójjak. Huanärim nóttek nokta huériaka juka Silasta éntok Timotéota lauti jëla áman Pablota am yáijnakë béchibo.

Jü Pablo jum pueblo Atenaspo aaney

¹⁶ Jü Pablo jum Atenaspo aneka juka Silasta boobíchaka éntok Timotéota, tüisi kaa al-leiyai jum puéblopo juebena dios yorem yáurim ayúk tiaka, éntok juka genteta áma jometa am yöre tíaka.

¹⁷ Kíaliku jume judíommeu nookai jum sinagogapo éntok huate ámemak chäkammehui, Diosta emo yöre tíammehui, áa béucham ée íaaka. Éntok jíba chikti táapo huame plázapo nau yayájammeu ket nonokai.

¹⁸ Huate yorémem juka epicúreota yore majtíäu huériame. Éntok jume estóicosta yore majtíähui, áamak noktáitek. Huate ínel jiaahua:

—¿Jáchisu itou jia jáni í yoreme nónnokame?

Huate éntok, ínel jiaahua:

—Kia tattábui diósím bétana nokamta benna.

Júnëlim jiaahuay bueítuk juka tü nokta Jesústa bétana huentta ámeu nookai éntok jume kókkolam jíabitenake bétana.

¹⁹ Huanärim áman Areópago ä nuksájjak, huam bem nau yayájaka nokta bem lütüría jojoähui. Huanärim ínel au jiaahua:

—Ítómë tejhua ä jítatukähui íkái bemela yore majtíahuamta em huériähui.

²⁰ Bueítukë kaa ítom jíjikkajäu itou nooka, ítapo éntok, ä jünéria báare jachin em itou jiaubárehui.

²¹ Júnëlim au jíahuak bueítuk síme jume Atenaspo joome, éntok jume kaa áma jométaka áma jóakaihuim, kaítat éntokim chë jíapsekai hua bemela huentta bem jikkaijnakeu jíbba éntok bem ä ettejhuanakëhui.

²² Huanäi jü Pablo huame Areópagopo aneme násuk kíkteka ínel jiaahua:

—Eme óhuim Atenaspo joome, enchímmetne suuhua tüisi enchim dios huáatëhui.

²³ Bueítukne jum diósím enchim yóyörë bëkatana huerámaka senu altárit jiojteta ínel jíamta bitchak: “Jü Dios kaa táyahuamta béchibo yáari íri altar.” Íri Dios kaa enchim ä táyaka júne enchim ä yöre bétanane enchimmeu nooka.

²⁴ Íri Dios íkái ániata yáuhuak éntok síme at ayúkamta. Áapo juka téhuekata átteak éntok juka buiata, éntok kaa tíopo yorem yáuripo jóuhuak.

²⁵ Kaa huame yorémem jita áa béchibo yáanakeu huáatia, jita au býe bénasi. Bueituk áapo ájaria jü jíapsihuatma yore mikame, jekata éntok símeta juka itom huáatiähui.

²⁶ 'Áapo huépul yoremta im buíapo jünakteka síme genteta at yeu sákatuak, síme ániat am jóanaké béchibo, jaiki taáhuarim bemámet jíapsinakeu am téjhuaaka, éntok nátepoa jak tua bem jóanakéhui.

²⁷ Im buíapo am jünaktek áapörík, juka Diosta, jariaka bem ä téunaké béchibo. Lütüriapo áapo itou huépulammeu kaa mekka ane jiöbe.

²⁸ Bueituk áapörík úttiärayte jíapsa, naate kaate, éntokte ketune im buíapo aane. Ket huate koba súakame ché bannaataka imi enchim buíaräpo anéihuum ínel jáaká bénasi: "Diosta famíliapote joome", tiákame.

²⁹ Jüntuksan ítapo Diosta famíliapo jométuk, katte juka Diosta famíliapo jométuk, katte juka Diosta oropo yáatuká bénasi éepo yúmala, éntok tomi tósalipo, éntok tétaipo junne, juka yoremta ä éakápamani.

³⁰ Jü Dios banaataka kat-riapo jume yorémem jíókorek kaa áapörík bem täyübechi, té éni síme yorémem ániat anemmeu nooka am jíapsi kúakti sáhuaka.

³¹ Bueituk áapo taáhuata yéchala síme ániat anémmet juka nokta chuparókaka lütüriata huépamani, juka yoremta yéu ä púari yäut yéchaka. Íkái nokta lütüria yáhuak símem ä jünérianaké béchibo kókkolam násuk ä jíabitetuaka.

³² Juka kókkolam násuk jíabitehuatma bétana nokamta jíkkajaka, huate ä junnériai, huate éntok, ínel jiaahua:

—Jauhueeka jübué fári bétana itou noknake.

³³ Huanäi jü Pablo am tósiika.

³⁴ Té huate yorémem ä súalekame áamak sájjak. Huáméi násuk aaney jü yoreme Dionísio ti téhuaka jum Areópagope tékiaka, éntok senu jámmut Dámaris ti téhuaka, éntok huaate.

18

Jü Pablo jum pueblo Corintopo aaney

¹ Chúkula, jü Pablo jum buere joära Atenaspo yeu siká jum pueblo Corintou bíchaa siika.

² Huámi senu judío Aquilá ti téhuakamta téhuak, Ponto buíaräpo jometa. Kaa bínhuatuka jü Aquila éntok ä jubíahua Priscilá ti téhuaka Italia bétana áma yáij-latukai. Ámanim yeu sájjak bueituk jü áma nésauhueme, rey Claudio ti téhuakame, síme jume judíom jum romapo yeu sákatuak. Jü Pablo áman bem joau siika am bit báreka.

³ Huanäi éntok ámemak áma taahuak ámemak tekipanua rókaka, bueituk áapo ket juka bempörim tekia tékiakai, jume lona kárim jojai.

⁴ Chikti jimyore táapo jü Pablo jum sinagogapo. Huámi ámeu nonokai áa béucham ée íaaka, jume judíom éntok kaa judíom junne.

⁵ Huanäi juka Silasta éntok Timotéota Macedonia bétana áma yájak, jü Pablo kaita éntok joaka juka tü nokta Jesucristota bétana huemta jume géntemmeu nookai, machisi jume judíom tettéjhuaka juka Jesússta jü Cristotukähui bempörim boobíchähui.

⁶ Té bempo ä béj-reka japtetáitek, éntokim áa bétana jájana jáutaítek. Huanäi jü Pablo ä sanko tátakek; huári séñatukai ä simbáré bétana. Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—Emeisu enchímme ä tátabnake huaka nokta bétesi machik enchímme chüpanähui. Ínapo béja juka Diosta nee enchímmeu nok jáu enchímmeu nóksuk. Én éntokne huame kaa judíommeu bíchaa huéenake; huáméhuíne juka tü nokta noknake.

⁷ Huanäi jum sinagogapo yeu siká senu yoreme Jústo ti téhuakamta joau bíchaa siika. Áapo ket Diosta yöyorei éntok jum sinagoga naapo jóakai.

⁸ Huanäi jü Crispó ti téhuakame, sinagogapo nésauhueme, juka Diosta noki jíkkajaka juka Señorta súaleka taahuak éntok síme jü ä famílihua. Éntok ket juebénaka jum pueblo Coríntopo joomem juka tü nokta jíkkajaka ä súalek, éntokim emo batótebok.

⁹ Huanäi jü Pablo tukáapo tenkumta bénasi éaka juka Señorta au nokamta jíkkajak ínel jámta:

—Káté majhué. Jíbé ámeu nooka,

¹⁰ bueituk juebénaka ími puéblopo aane ín noki súalnakeme. Káté jachin eiya. Ínapone émomak aane enchi suáyaka. Kaabe ára émot mámtenake juénak emou yáa báreka.

¹¹ Jü Pablo íkái jíkkajaka áma taahuak jum Coríntopo senu huásuktia áma busan metpo, juka tü nokta Jesucristota bétana huemta am majtiaka.

¹² Juka Galión ti téhuakamta jum Acaya buiaräpo yäuttuk, jume judíom huámechi taáhuarimmet jum Coríntopo nau éaka emo tóboktiak Pablota béj-reka. Jum yäuraapom yéu ä tójaka

¹³ jü nésauhuemtau, Galíontau, ínel jiaahua:

—Í yoreme juka genteta áa béu éetua täbuiasi juka Diosta am yöri sáhueka, juka itom ley bej-reka.

¹⁴ Juka Pablota nok báareisu, jü Galión jume judíommeu ínel jiaahua:

—Íkäi béttesi machiako, o yore súahuamta bétana ä huei, inapo enchim nok jikkajj éiyey, jume romáanom ley hué bénasi.

¹⁵ Të یری kua nokta bétana huéiye éntok jábeta téhuam bétana éntok enchim ley bétana. Emé ára ä tü yáuhua íkäri, bueituk inapo kara enchim ä tü yáaria.

¹⁶ Huanäi jum yäurapo yéu am bébtebok.

¹⁷ Huanäi sime jume griégom áma anéihuim juka Sostenesta, judíom sinagogapo nésauhuemta jaatíaka ä bépsuk huämi yäurata bíchäpo. Të jü Galión kaita júne áa náapo hué bénasi eiya.

Pablo júchi jum pueblo Antioquíau ä tekia chúpaka éntok júchi ä naatek béja bájinake

¹⁸ Jü Pablo jíba áma taahuak huämi pueblopo juebena táapo. Chúkula béja jume hermáanom tebótuaka Síriau bíchaa barcopo báau huétchek Priscila éntok Aquilátamak. Jum pueblo Cencreápo aneka, kee barcopo báau huécheka, lóbala au síkatebok ä nokákäu chupa báreka.

¹⁹ Jum pueblo Efesö teáhuim yájaka, jü Pablo juka Priscílata éntok Aquilata tösiká jum sinagogau bíchaa siika. Huanäi jume judíom huämi nau yayájammeu noókak.

²⁰ Bempo éntok, au noókak júchi jaiki táapo áma ä tahuá sáhueka, të áapo kaa báarei.

²¹ Huanäi am tösiiika ínel ámeu jíaka:

—Úttea juka pajkota jum buere joära Jerusalémpo huéenakemta ín binnakéhui, tëne júchi enchimmeu nóttinake Diosta báareyo.

Huanäi jum Efesö pueblopo barcopo báau huécheka siika.

²² Jum Cesaréa pueblopo yepsaka jü Pablo buere joära Jerusaléniu bíchaa siika áman jume Jesucristota súaleme tebótua báreka. Huanäi pueblo Antioquíau bíchaa siika.

²³ Chúkula jaiki táapo áma aneka, júchi yeu síká jum Galacia buiaräpo éntok Frigia buiaräpo simem bekatana naa siika jume Jesucristota súaleme óusi éetuaka.

Aapolos jum Efesopo géntemmeu nookay

²⁴ Huámechi taáhuarimmet senu judío jum pueblo Efesopo yépsak Aapolos, jum pueblo Alejandriäpo jometäka. Áapo uyorisi ára nookai, éntok juka Diosta noki jiojteri tüisi täyai.

²⁵ Señorta nésahue páman tüisi majtiatukai, éntok tüisi at jíápseka jume géntemmeu nonokai, machisi juka Jesústa bétana huemta am majtiaka. Të áapo juka Juan Bautístata yore batóaka ä nonókäü jíba täyai.

²⁶ Júnéli jü Apolos kaa májhueka ámeu noktáitek jum sinagogapo. Të jü Priscila éntok Aquila, akím ä nok jikkajaka, omot yéu ä nuk sájaka machisi ä téjhuak jachin chë tüisi ä huéhui juka Diosta lútúria.

²⁷ Huanäi juka Apoolojta jum Acaya buiärau bíchaa huee báarei, jume hermáanom óusi ä éetuak, éntokim jume Jesucristota súaleme áman anemmeu jiojtek tüisi ä mabet nésauhueka. Huanäi jum Acayau yepsaka juebénam aníak jume Diosta éäpo juka tü nokta súalekame.

²⁸ Simem jikkajäpo machisi jume judíom tejhuai bem jíóblataka katéhui hua nooki lútula huémtaayi bempörim kara éssöhui, Diosta noki jiojteri ámeu nokaka juka Jesústa jü Crísto tíaka hua bem boobícháhui.

19

Pablo jum pueblo Efesopo aaney

¹ Juka Apolosta jum pueblo Coríntopo ä aaney, jü Pablo éntok jume buiäram jikat tahuammet naa siika, huanäi pueblo Efesou yépsak. Huämi huete Jesucristota súaleme téhuak tem Juan Bautístata yore majtiákäü jíba täyai.

² Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—¿Jachu jü Espíritu Santo enchimmeu kom yuumak juka tü nokta Jesucristota bétana huemta enchim súaleko?

Huanärim ínel ä yommiak:

—Katchante júne ä jikkajj-latukai juka Espíritu Santota ayúkähui.

³ Huanäi jü Pablo ínel am temájek:

—¿Jáchisem batöhuak?

Bempo ínel ä yommiak:

—Juanta yore batöa pámani.

⁴ Huanäi Pablo ínel júchi ámeu jiaahua:

—Juan juka genteta batöai señalpo bénasi bem jíapsi kúaktekã béchibo. Të kécham tetjhuai huaka chúkula yebíjnakemta am súal sáhueka, huaka Jesústa, juka Crístota Diosta yeu píari.

⁵ Íkãí nóktam jíkkajaka, juka Jesústa Diosta úusitukäu súaleka batöhuak.

⁶ Huanäi juka Pablota choápo áme béppa mámték, jü Espíritu Santo ámet kom siika. Huanärim tábui nokpo noktáitek, éntokim juka nokta Diosta bétana huemta nookai.

⁷ Jume yorémem batöhuakame jíba tua síme nau dócetukai.

⁸ Pablo jum baj metpo jum sinagogapo yéyepsai. Huämi ámeu nonokai kaa májhueka, jume géntem áabeu ée iaaka Diosta néshuëpo bétana ámeu nokaka.

⁹ Të huate bem jíapsi námakasi joaka kaa ä súal báarei, al-lam jájana jiaahuai juka Señorta lütüriatachi genteta jíkkajäpo. Huanäi Pablo am tösika, jume Jesucrístota súaleme nuk siika jum escuela Tiránnou bícha. Huämi chikti táapo am majtíai.

¹⁰ Guoi huásuktiapo áma taahuak am majtíaka. Junëli síme jume Asia buíaräpo joomem juka tü nokta Señor Jesústa bétana nokhuamta jíkkajak, judíom éntok kaa judíom junne.

¹¹ Dios éntok, juka Pablota buéresi kaa jaibu johuamta jotúai.

¹² Júnëli jume páayum éntok sanko júne jü Pablota takáhuat jálojtekame jume kökoremmeu tóijhuay, am tutütey, bem kökoa bétana, jume diáblom yorememmet aneme júne yeu sásakay.

¹³ Të huate judíom kia naa kateme, jume diáblom géntemmet aneme yeu bébame, Señor Jesústa nésaupo yéu am beb báarei ínel jíaka:

—Jesústa nésaupote enchim yeu katchahue, hua Pablota áa bétana nonókäu nésaupo.

¹⁴ Íkärím johuai jume Escevä téamta úusim guoy búsanika, hua tiöpopo tékiakammeu nésauhuemta úusim.

¹⁵ Të ikäi am yáak, jü diablo ínel ámeu jiaahua:

—Jukane Jesústa täya, éntokne júneiya Pablota jábétukäihui, tëne enchim kaa täya enchim jábemtukähui.

¹⁶ Ínel jíaka, jü yoreme diáblota at anëu ámeu huánteka sanko síusiuti am huíkkek, éntok sussutti am chóchonaka am nahuítek. Huanärim jum jóapo yeu ténnek kaa sánkoka éntok tüisi kökoleka takáhuachi.

¹⁷ Síme jume Efesopo jóakame, judíom éntok kaa judíom junne, ikäi júneriaka tüisi majhuëi, éntokim Señor Jesústa buéresi úttileka taahuak.

¹⁸ Juebénaka jume Jesucrístota susualekame jum Pablota anëpo yajjai, bannaataka kaa tühua bem boojóriäu yeu buíseka.

¹⁹ Juebénaka móriata tekípánoaihuim bem librom áma yeu nüpak, huanärim símem bíchápo táahuak. Jukam síme libro béjhuata júneria báreka ä näikiak. Huanärim ä júneriak cinkuenta mil tomi tósálita am béj-rëhui. ²⁰ Júnëli chë juebena génte juka Señorta noki súaleka taahuak éntokim júneiiai útteata ä jípurëhui.

²¹ Chúkula Pablo jume hermáanom Macedonia buíaräpo éntok Acaya buíaräpo aneme bitábarek, huämi boula síkã éntok, buere joära Jerusaléniu bíchaa hueerokkai. Jum buere joära Jerusaléniu nóitisuka éntok, ket Romáu bíchaa hueerokkai.

²² Huanäi guoyim jume ä aniame Macedóniau jaásek, juka Timotéota éntok juka Erástota. Áapo éntok, júchi jaiki táapo jum Áasiapo taahuak.

Jum Efesopo buere naa muksi huéeme yeu siika

²³ Huámechi taáhuarimmet buere naa muksi huéeme jum pueblo Efesopo yeu siika tü nokta Jesucrístota bétana huemta béj-reka,

²⁴ yoreme Demétriota nokim béchíbo, platapo jita júne jojoame. Ìri yoreme jü diosa Diana téamta tiöpo benak jum plátapo jojoai. Huanäi jume ä tékilpo ä aniayme yuun tómita kokobatuay.

²⁵ Huanäi áapo íméi yoremem nau rúktiaka, éntok huame álë bénasi tekipanuame ketchi, ínel ámeu jiaahua:

—Eme tüisi júneiya ìri tékiliai tüisi itom ito aniähui.

²⁶ Të kéchem júneiya, éntokem ä jíkkaja ika Páblota jume díosim yorémem jóau kaa díosim tíahui. Júnëli juka juebena genteta áa beu éetua, kaa imi Efesopo jíbba, kia síme Asia buíaräpo junne.

²⁷ Īri ínēli huéeme tua kaa türi, bueituk ĩ itom tékil kaitäpo tahuánakē, éntok kia hua diosa Diana yōrisi machik tiōpota úttillhuame júne kaitatunakē. Júnēli kaitäpo bittáitina jü diósata buéria, jü sime Ásiapo joomem yōrēhui, éntok sime ániat öbisi aneme yōrēhui.

²⁸ Īkái jikkajakam tüisi öömteka chaytáitek ínēl jíaka:

—¡Buéresi yōrihua itom áiye Diana Efesopo káttekame! —tim chaayey.

²⁹ Júnēli buéresi naa muksi siika jum pueblapo. Juka Gáyo ti téhuakamta buissek éntok Aristárkota, guoi oóhuim Macedóniapo joomem Pablótamak rejteíhuim. Huanárim am huíksakaka am nuksájjak áman kari bem nau yayájäu bícha.

³⁰ Huanái jü Pablo jume géntemmeu nok báreka áman kibák báarei, tē jume Jesucristota súaleme kaa ä tójjak.

³¹ Huate yáuram junne jum Ásiapo nésauhueme, jume ä amígokame, nokta au bittuak jíókot au jíaka kaa áman genteta násukun ä kibák sáhueka.

³² Jumu éntok, juebénaraata násuk sooti chayhua jachin júne jíaka, bueituk hua chē bürura kaa júneiayi jita béchibo áma emo nau am tóij-latukähui.

³³ Tē huate yorémem áma aneme jünéame juka Alejándrota, juka judíom bat kéchakäü, téjhuak jita áma huēhui. Jü Alejandro éntok, mámammea séñata ámeu yáuhuak, am chay yánti íaaka, bempörim, jume judíom, nok-ria báreka genteta jikkajäpo.

³⁴ Tem jünéaka ä judiotukähui, sime ínēl chaayey, guoi orapo jáni:

—¡Buéresi yōrihua itom áiye Diana Efesopo káttekame! —tim chaayey.

³⁵ Huanái hua yáurapo secretario juka genteta nok yátituaka ínēl ámeu jiaahua:

—Eme Efesopo joome, nechem jikkaja. Sime ániat öbisi aneme júneiya íkái pueblo Efésota juka diosa Diana buéresi yōrihuamta tiōpo ä suáyähui, éntok juka tétata ä takahua bénak téhueka bétana kom huéchilata.

³⁶ Kia jábe júne kara íkái esso. Júntukem kaa bat jíale, éntokem kaa jita júne johua kaa bat tüisi ä jünériaka.

³⁷ Bueituk ime oóhuim enchim im nüpakähui kaita juénak jum enchim tiōpopo johua, éntokim enchim diosa Diánata bétana kaita juénak nooka.

³⁸ Jü Demetrio éntok jume áamak tekipánoame am bėj-reka jita nokmáchiak, éläpom, bempo, am nátuanakē; júnen béchibo yáuram aane. Huámēi bíchäpom nánancha ára emo nok-ria.

³⁹ Táabuik jítasu enchim aahuai éntokte huam leyta hué páman nau rúkteka nau ä ettéjhuanakē.

⁴⁰ Bueitukte kaa tüisi aane. Itom júnem nátuanake yáurata bėj-reka itom ito toboktiabárē tíaka, íkái én im yeu sikä béchibo. Bueitukte jachin júne kara lütüriata nenka jü im naa muksi yeu sikamta bétana.

⁴¹ Īkái noksuka, béja jume áma nau yáij-lame sákatuak.

20

Jü Pablo Macedonia buiärau bíchaa siika, éntok Grecia buiärau bícha

¹ Huaka naa muksi huemta luútek, jü Pablo huame Jesucristota súaleme nau núnuka ámeu noókak jíba bénasi óusi am ée sáhueka. Huanái am íbaktiaka am mam buiseka, Macedonia buiärau bíchaa siika.

² Huanái sime huáachi ániat naa siika hermáanommeu noksísimeka, jíba bénasi óusi am ée sáhueka. Chúkula béja jum Grécia buiäu yépsak.

³ Huámi baij metpo aneka, béja jum barcopo síriau bíchaa yeu huee báreka, jünēak jume judíom ä bėj-reka tekipánoähui. Kíalíku notibábarek jü buíachi, júchi Macedonia buiara pamam huee báreka.

⁴ Sime ímēi áamak sájjak: jü pueblo Sópater Beréapo joome, éntok jume pueblo Tesalónicapo joome Aristarko éntok jü Segundo ti téhuakame, jü Gáayo ti téhuakame pueblo Dərbepo joome, jü Timoteo, éntok jume ásia buiärapo joome kětchi Tíquico éntok Trófimo.

⁵ Ímēi hermáanom bat sájaka jum pueblo Tróaspo itom boobítchak, juka Pablota éntok néechi Lucasta.

⁶ Páanim kaa levadúrakame buabuähüa pájkota chúpukte jum pueblo Filíospote yeu sájjak barcopo. Mamni taáhuarim hueite jum Tróaspo ámeu yájjak. Huámite guoibusan táapo aane.

Jü Pablo jum Troaspo jume hermaanommeu nookay

⁷ Semáanata naatëpo, lominko táapo, jume Jesucristota súaleme nau yájjak jume páanim náikimte báreka juka Señorta nésauhuekä Bénasi au am huáatinakë béchibo. Jü Pablo éntok, am majtíai. Yokóriapo au simbárë tíaka tukáa násuk huëu tajti ámeu noókak.

⁸ Baij kárim nat béppa jokápo jikáchim nau yájj-latukai, juebena lámparam béetëpo.

⁹ Senu yoreme jübua yótuka, Euticö téaka, jum ventanapo káteka nokta jikkajai. Huanäi juka Pablota binhua nokái, yetem au yuumak. Júnensu kóchoka yeutana bíchaa buíau kom huétchek. Huanäi mukílataka tóboktiahuak.

¹⁰ Jü Pablo éntok, kom siká, hua mukílata béppa au jímmaaka ä íbaktiak. Huanäi jume hermáanommeu ínel jiaahua:

—Katem guomguomte, bueítuk béja júchi jíabitek.

¹¹ Huanäi jü Pablo júchi jikáu siká jume páanim náikimtek. Jume hermáanom am buásuka éntok, júchi ámeu noktáitek matchüu tajti. Huanäi siika.

¹² Huá ili yoreme jübua yótume mukúkäu éntok, jíápsaka ä joau bíchaa nuksákahuak. Huanäi síme tüisi al-léaka taahuak.

Troaspom yeu sájaka Miletou bíchaa sájjak

¹³ Ítapo jum barcopo bat sájjak Asón puertou tajti, juka Pablota huámi nü báreka itom nau nokákápo Bénasi, bueítuk áapo buíat hueerokkai.

¹⁴ Jum Asonpo itom au yájjak, barcopo itomak siika, huanáite Mitiléne puertou bíchaa sájjak.

¹⁵ Huámite yeu sájaka yokóriapo isla Quiöu béa yájjak. Júchi yokóriapote béja puerto Sámospo yájjak. Jum Trogílio pueblou jímýoreka yokóriapote béja puerto Miletou yájjak.

¹⁶ Júnélite aika bueítuk jü Pablo jum Efésou pueblou kaa huee báarei, kaa jum Asia buíaräpo binhuatu báreka, bueítuk láuti buere joära Jerusaléniu an báarei Pentecostés táapo, jume judíom pajko táapo, kaita jachin au macháiko.

Jü Pablo jume yoiyöturim Jesucristota súalemmeu yäut jóarim Efesopo jomemmeu nookay

¹⁷ Béja jum Milétopo aneka jü Pablo jume yoiyöturi Jesucristota súalemmeu yäut jóarim Efesopo jóomem nau núutebok.

¹⁸ Am yájjak, ínel ámeu jiaahua:

—Eme jüneiya jachin ín ino nukähui bannaataka imí Ásiapo aneka im ín yepsákápo naateka.

¹⁹ Síme tiémpotane enchimmak aane Señorta béchibo tekípánoaka kaa buere ino ériaka, ín ópuam buéresi huótiaka, éntok juebena jíókot máchirata bíchaka jume judíom nee béj-reka tekípánoakä béchibo.

²⁰ Tëne juka enchimmeu türi máchik kaa tójaka jíba enchimmeu ä noókak, símem bíchäpo enchim majtíaka éntok enchim jóapo junne.

²¹ Kia judíommeu éntok kaa judíommeu jünene noókak Diostau am jíapsi kúakti sáhueka, éntok juka Diosta itom Señor Jesucristota bétana nokäu am súal sáhueka.

²² Én éntokne Jerusaléniu bíchaa síme Espiritu Santota útteata nee joriä béchibo, kaa jünéaka huámi jita Bénak inou huéenakähui.

²³ Jü ín jünériäu iri jíbba, juka Espiritu Santota nee tettéjhuähui jum síme puéblompo ín yepsäpo, juka ín peréesotenähui éntok jíókot máchirata inou huéenakähui.

²⁴ Tëne símeta íkái kaachin eriä. In jíapsi jünene kaa beutíre. Kia jíbane ín tékil chúpak jíba türinake, éntok al-léaka huaka tékiata Señor Jesússta ín mampo tójakäu chúpako, juka tü nokta Diosta tühua bétana huemta ín ámeu noknäkähui.

²⁵ 'Én éntokne jüneiya énychim jábe júne jume Diosta nésauhuëu bétana ín ámeu nokákäu kaa júchi nee bínnakähui.

²⁶ Kialíkune én huítí enchim téjhua báare, kaitane éntok enchim béchibo yómmia báare,

²⁷ bueítukne símeta enchimmeu nok-la juka Diosta éähui, kaita enchim éssoriaka.

²⁸ Jüntukem emo suaya, éntokem síme jume Jesucristota súaleme suaya, bueítuk jü Espiritu Santo enchim yeu púala tékiata béchibo, Jesucristota súaleme enchim suáyanakë béchibo, huame ä ojbo huótiaka ä kobákähui.

²⁹ Ínapo jüneiya nee siik, huátém yájjnakähui jume Jesucristota súaleme tábuiasi jatía báreka, kaitäpo am tahuária báreka jume robo tebai kókkoram kabáram tetéjalé Bénasi.

³⁰ Éntok enchim násuk aneme júne huete emo tóboktianake juka lütüriata tójaka aranókichiata yore majtía báreka, jume Jesucristota súaleme áme beu ée íaaka.

³¹ Júntukem kaa koptel-la. Áahuem huáate jachim ínapo jum baij huásuktiapo, taáhuarit tukáarit naabúrujti, kaa yáateka enchimneu nookai ín ópuam guótiaka.

³² Én éntok, ín hermaanom, Diosta mámpone enchim jóiyak, Diosta noki, ä tühua, bueítuk huári tua enchim óusi éetuanake, éntokem ä nokä páman katétek huame Diosta bíchäpo.

³³ Tómita éntok kia sánkota junne, kanne enchimmet beutire.

³⁴ Ál-lane tekipanauak ín huáatiäu jípu báreka, éntok huame ínomak anékame béchibo junne. Eme júne tüisi júneyia.

³⁵ Jíbane júkái enchim majtiak junéli enchim tekipanuanakéhui jume jíokot éame enchim anianaké béchibo, hua Señor Jesústa noki ínel jámtau huáateka: “Ché al-léaka tahuánake jú yore jita mikame hua jita mabétamta béppa.”

³⁶ Chúkula béja jú Pablo junéli jáúsuka, tónommia kíkteka Diostau buaanak símemmaki.

³⁷ Huanäi síme buanaka juka Pablota íbaktiak, éntokim ä besítok bem ä boojoríaí bénasi.

³⁸ Bueítukim tüisi sirokai hua ámeu ä nokákäu béchibo, kaa júchi bem ä bínnahuéhui. Huanärím áamak sájjak barkóu ä jámú tajti.

21

Jü Pablo jum buere joära Jerusaléniu bíchaa síika

¹ Jume hermaanom tö sájkate barcopo jámuka sájjak. Huanäite lútula sájjak isla Cos teäu bícha, yokóriapo éntok, isla Ródasiu bícha, huámi éntok, puerto Pátarau bícha.

² Jum Pátarapote senu barcota Feniicia buiärau bíchaa huáaktemtaute yájjak. Huámite jámuka sájjak.

³ Bahuepo katékate juka isla Chípreta mékkäriat bitchak, huanäite míkóri bétana ä tösájaka Siria buiärau bíchaa sájjak. Jú barco itom áma katéu éntok, juka ä huériäu jum puerto Tíropo tösím báarei, kialikute huámi kom chéptek.

⁴ Huámite jume Jesucristota súaleme téaka ámeu áma taahuak guoibusan táapo. Bempo éntok, jú Espíritu Santota bétana téjhuaataka jú Pablatau jita huéenakehu, áahuim nookai kaa jum Jerusaléniu ä huee sáhueka.

⁵ Të guoibusan taáhuarim yúmak, jíbate sájjak. Síme jume Jesucristota súaleme bem jubímak éntok bem usímak itom boo tójjak jum pueblo mayoau tajti. Huámite see páku tónommia jápteka Diostau buaanak.

⁶ Huanäite ito íbaktiaka ito mam buíseka barcou jámuk. Bempo éntok, nóttek bem joau bícha.

⁷ Tiró puertopote yoo sájaka Tolemáida puertopote kom chéptek. Huámite ä chúppak juka bahuepo itom bojoaíhui. Éntokte huámi jume hermáanom tebótuaka senu táapo ámeu áma taahuak.

⁸ Yokóriapote áma yeu sájaka jum pueblo Cesaréa téäu yájjak. Huámite jú Felípeta joau yájjak, hua tü nokta Jesucristota bétana huemta géntemneu nonókamta jóahui hua guoibusanimmak náikiatukáihui, jume apóstolim ä aniaihuummaki. Huanäite áma au taahuak.

⁹ Jú Felipe náikim malakai kee kuname. Huámëi jaámuchim juka bat bíchaa ayúnakemta jünériaka nonokai.

¹⁰ Béjate jaiki táapo jáni áma aaney juka profeta Agabo ti téhuakamta Judea buiära bétana áma yepsako,

¹¹ itom bíchiseka. Huári juka Pablota huihuíkosäu nüka, guokpo éntok mampo ái au sümaka, ínel jiaahua:

—Jü Espíritu Santo ínel jiaahua: “Juka yoremta íkái huikósata átteakamta jume judíom ínëli ä sümaka jume kaa judíom mampo ä yéchanä tüiya jum Jerusalémpo.”

¹² Íkái jikkajaka, ítapo éntok jume Cesaréapo joómëm jú Pablatau jíokot jiaahua kaa Jerusaléniu ä huee sáhueka.

¹³ Të jú Pablo ínëli itou jiaahua:

—¿Jatchiakem buana, éntokem ín jíapsi kaa al-léetua? Ínapo kaachin ä eria jum Jerusalémpo ín sumanähui, éntok kia ín ménäu junne Señor Jesústa béchibo.

¹⁴ Katte ä yúyüuka, ä tójaka ínel jiaahua:

—Éläpo jú Señorta éäu yáatunake.

¹⁵ Chúkula béjate ito líjtaroaka, Jerusaléniu bíchaa sájjak.

¹⁶ Jume huate Jescrístota súaleme Cesaréapo joome éntok, itomak sájjak. Áme násuk éntok, senu yoreme hueiyei Chíprepo joome Nason ti téhuaka, íari jóapo yaij éaka áma tahuá báreka. Áapo béja bínhua Jescrístota súaley.

Jü Pablo juka Jacobota áman bitchai ä aneñhui

¹⁷ Jum Jerusaléniu itom yájak, jume hermáanom al-léaka itom mabétak.

¹⁸ Yokóriapote jü Pablótamak sájaka juka Jakóbota áman bitchak ä anëpo. Huämïrim aaney jume yoiyötori Jescrístota súalemmeu yäut jóarim.

¹⁹ Jü Pablo am tebótuasuka jiba am ettéjhuariatáitek huaka túhuata Diosta yáakähui jume kaa judíommehui áapörík ámeu nokako

²⁰ ikärim jikkajaka Diosta úttileka taahuak. Huanärim Pablatau ínel jiaahua:

—Jéehui, itom hermáano, empo jüneiya jaiki mil judíom anëhui Jescrístota súaleme. Sime huámëi útteä tíiya juka Moiséjta nésauhui jonähui.

²¹ Bempo éntok, ettéjhoriahuak empo jänituk ínel am majtjá téehua sime jume judíom sékána buiaräpo jóakame juka Moiséjta nésauhui kaa am jo sáuheka, éntoktukë bem usim júne kaa am circuncidaroa sáuhuë téehua, éntok kia huaka bannaataka itom, jume judíom, boojóriä june kaa am jo sáuhuë téaka.

²² Ensu, çjáchisute ayúnake jáni? Bueituk jü génte em yepsákä bétana jünëak nau yáijnake.

²³ Senu huémtë yáak túrinake. Imi ito násuk naiki oóhuim aane Diostau bem nátuari chupa báreka.

²⁴ Akë am huériaka áman áme beu emo ubba Moiséjta nésauhuëpo bénasi, éntoke juka sime limójnata ámeu aihuaamta am béjturia. Chúkula bempo emo chon chúktiatebonake bem ä nátualä bénasi. Júnëli sime jünéenake huaka emo bétana nokhuaamta kaa lütüriatukähui. Ál-lam huaka Moiséjta nésauhuë páman enchi huétianake.

²⁵ Huame kaa judíom Jescrístota súaleme bétana éntok, katäkute béja ámeu jjojtesula am téjhuaaka kaa útteatukähui jukaram jonákë bétana. Kia jíbate juka huakajta huame dios yorem yáarimmeu limójnata kaa am buä sáuhue, kia ojбота junne, éntok bámsuaka mukílata huaakas. Éntokte kaa emo am jubek kaa emo am huátia sáuhue.

Jü Pablo jum tiöpopo bujhuaka peréesotehuak

²⁶ Huanäi jü Pablo jume naiki oóhuim nuksiika. Yokóriapo béja áme beu au úbbak Moiséjta nésauhuëpo bénasi ayuka. Huanäi jum tiöpopo kibákek jume áma tékiakame téjhua báreka jita táapo ä yumánakeihui huaka Moiséjta nesau huë páman bem emo buaniakäu bem chupanakëhui, éntok jakhüei juka limojnata bem áma tójnakëhui.

²⁷ Të béja jume guoibusan taáhuarim yúmasei, huate judíom Ásiapo joome juka Pablota tiöpopo bíchaka, sime genteta emo tóboktituak. Huanärim ä buiseka,

²⁸ chayeka ínel jiaahua:

—¡Eme oóhuim Israelítam, itómëm anía! Íri ájaria jü yoreme simat naa huéeka jume géntemmeu nokame itom nación bėj-reka, Moiséjta nésauhuëu bėj-reka, éntok íkái tiöpota bėj-reka. Íari béppa éntok, huate griégom jum tiöpopo kimala. Júnëli aneka íkái tiöpota itom tua yöreu kaa tüsi tahuária.

²⁹ Júnëlim jiaahuay buëitukim bannaataka jum puéblopo jü Trófiomotamak ä bil-latukay, hua Efesopo joometamaki. Huákärim jum tiöpopo ä kibáchalatukä bénasi éiyay.

³⁰ Huanäi jü génte au tóboktiaka, tenneka áman ámeu yájjak. Huanäi bempo ket jü Pablótat chátuka jum tiöpopo yeä nuksájjak buíapo ä huíksakaka. Huanärim sep jume puértam páttiak.

³¹ Béjam ä më báarei juka nokta comandantetau yepsayo sime juka pueblo Jerusalémta au tóboktiakä bétana.

³² Huanäi jü comandante jume sontarom éntok jume capitáanim bamsipo nau núnuka áman bíchaa am nuksiika. Huanärim tüsi teénneka áman genteta anëu yájjak. Bempo ä bébakasum ä tójjak.

³³ Huanäi jü comandante jü Pablatau rúkteka guoi cadenammea ä súmatedok. Chúkula béja nátemajek ä jábétukähui éntok jita ä yáakähui.

³⁴ Të jü génte juebénarata násuk huate chaayey kaa nanancha jiaka. Júnëli jü comandante kaa ámet jünéaka taahuak sooti am jjá béchibo. Huanäi juka Pablota cuarteliu bíttuak, sontarom anëhui.

³⁵ Béja cuarteliu jikáu kathuäu yájaka jume sontarom juka Pablota püaktiaka jikau ä núk sájjak, juka genteta káachin ä yáa íaka.

³⁶ Bueituk sime amapo kateka inen chaisakai:

—¡Akem ä mä!

Jü Pablo jü gémteta jikkajäpo áu nok-riay

³⁷ Jü Pablo béja jum cuarteliu kibácha báahuaka, comandantetau inel jiaahua:

—¿Játchune ára ino nok-ria jäni?

Jü comandante éntok inel aú jiaahuak:

—¿Játché griego nokka?

³⁸ ¿Jatchu kaa empo hua Egítopo joome jakhuey yáurate béj-reka emo tóboktiakähui, hua naiki mil yorémem yore sualéeraommak juyau huéchekehüi?

³⁹ Huanäi jü Pablo inel ä yómmiak:

—Èe, ínapo täbui. Ínapo judío, Társopo joome, hua pueblo buëuru Cilicia buíaräpo kátekame. Huämine tua lütüriata jípure. Neché lisensia gentetau in noknaké béchibo.

⁴⁰ Jü comandante éntok, ä lisensiak. Huanäi jü Pablo jum jikau kathuäpo kíkteka, jü gentetau mámammea séñata yáaka am chay yáatituak. Béja kaábeta jíalei, hebreo nokpo inel ámeu jiaahua:

22

¹ —Eme ínomak huéerim éntok ín áchayim ín ino nok-riaka ín nokäubechem suaka ä jíkaja —tí ámeu jiaahua.

² Jum tua bem nokpo ä nok jikkajakam chë kaa jíaleka taahuak. Huanäi Pablo inel ámeu jiaahua:

³ —Ínapo judío. Társopone yeu tómtla jum Cilicia buíaräpo kátekäpo, tène ími Jerusalémpo yótkne, éntokne hua Gamaliél téamtau, hua tü täyahuáutau, tüisi majtiari, jíba jume itom yóyöhuam nesau huépamani. Jíbane jü Diosta béchibo tekípánoak chikti ín jiapsimaki, én enchim áa béchibo tekípánoä Bénasi.

⁴ Ínapo bannaataka huame tü nokta Jesucristota bétana humentá súaleme guokjásasuk. Anam sússuateboi junne. Oohuim éntok jaámuchim júnene peréesoteboka am nuksisímei cárcelpo am jóa báreka.

⁵ Jü tiöpopo chë nésauhueme, éntok sime huame yoiyötori yäut jóari, áram ket íkái lütüriä tíiya ín nokähui, bueituk bempo jiosiam nee mámakai huame judíom itomak huérim pueblo Damascopo aneme jünéetuaka jita béchibo ín áman huéhui. Júnéline áman siika jume Jesucristota súaleme jariaka äbo ími buere jóära Jerusalémpo yéu am toij báreka, nokta ámet chúpänä béchibo.

Jü Pablo jáchin Diostau bíchaa ä jíapsi kúaktekä bétana nookay

(Hch. 9:1-19; 26:12-18)

⁶ “Të áman bíchaa nee huei, béja Damascou nee yebísisei, jíba tua lul-la káteko, sej chukti jü machiria útteaka téhueka bétana inou kom yuumak. Huanäi nate chíkola nee machíriak.

⁷ Huanäine buíapo huécheka senuk inou nokamta jikkajak inel jámta: “Empo Saulo, ¿jatchiáke nee guokjásase?”, tíamta.

⁸ Huanäine nátemajek: “¿Jábese empo Señor?”, tine jiaahua. Huanäi inel inou jiaahua: “Ínapone jü Jesús Nazaretpo joome, hua em guokjásasëhui”, tinou jiaahua.

⁹ Huame ínomak katëu éntok, juka machíriata bíchaka tüisi guómtek, tem huaka inou nokamta kaa jikkajak.

¹⁰ Huanäi ínapo inel au jiaahua: “Ensu Señor, ¿jítasune yanake?” Jü Señor éntok, inel inou jiaahua: “Yejtéké huéiye jum Damascou bícha, huämíre ä téjhuaana jita em yáanakehui”, tinou jiaahua. Huanäine kíktek.

¹¹ Tène jü machiria úttiáray kaa bíchaka taahuak. Huanäi jume ínomak katéihuim mampo nee buj-lataka nee huíksakai Damascou tajti.

¹² “Huämi puéblopo senu yoreme aaney Ananías téaka. Áapo tüisi Moiséjta nésauhué páman huéiyey, éntok sime jume judíom Damascopo joome ä tü éttejhuay.

¹³ Huämi jü Ananias inou yepsak nee bichiseka. Inou yepsaka inel inou jiaahua: “Empo Saulo, ín hermáano, júchi Bénasi em bínnakeu emou ayúnake”, tí inou jíahuak. Huanäine seep bíchaka tahuaka at pütjek.

¹⁴ Áapo éntok, inel inou jiaahua: “Huä itom yóiyöhuam Dios enchi yeu píuhuak bannaata kat-riampo naateka áapörík éäu em jünérianaké béchibo, éntok Jesucristota, juka tua lütüriata jípuremta, em bínnaké béchibo éntok tua áapörík em nok jikkajnaké béchibo.

¹⁵ Bueituké áapörík bétana túhuata noknake sime yorémem jikkajäpo, éntok huaka em bíchakäu éntok em jikkajakäu am téjhuanake.

¹⁶ Én éntok, katē éntok jita boobíchaka, banseka emo batötebo Señortat éaka huame em kaa tühua yáarim enchi ä tuchárianakē béchíbo”, tinou jiáhuak jü Ananías.

Jü Pablo jume kaa judíommeu ä bíttuahuaikä bétana nookay

¹⁷ 'Jerusaléniune nótteka jum tiöpou siika Diostau buan báreka. Huämi Diostau buanakane tenkumta bēnasi éaka juka Señorta bitchak.

¹⁸ Anä nok jíkkajak, inel inou jáamta: “Bamsekē im Jerusalémpo yeu huéiye, bueituk jume im joome ino bétana em nokáu kaa jíkkaj áanake”, ti jiaahua jü Señor.

¹⁹ Ínapo éntok, inel au jiaahua: “Señor, bempo jüneiya sime at bem nau yayajäpo ín huerámaka jume enchi súaleme cárceliu ín totóaihui, éntok ín am bébebaihui.

²⁰ Éntokim jüneiya juka Estebanta, huaka emo bétana jume géntemmeu nokamta, mēhuai, áma ín anéihui áme beu éaka ä mēna bétana, éntok huame ä méakame sanko júne ín suáyakaíhui”, tinau jiaahua.

²¹ Tē jü Señor inel inou jiaahua: “Bööchē kíkte, bueitukne mekka bíchaa enchi bíttua báare áman huame kaa judíommehui, enchi ámeu noknákē béchíbo.”

Jü Pablo jü comandanteta mámpo aaney

²² Júmuní tájti ä nok jíkkajaka, inel jáaka cháy táitek:

—¡Akem ä mēa júká yoremta! ¡Kaa türinake jíápsaka tóijhuako!

²³ Jíba junēli am chayéi, éntok ómteka bem sanko éntok buiata jíkáu am guótiayo,

²⁴ jü comandante juka Pablota cuarteliu kibáchatebok. Béja jum kuartelpo ä kátek, tüisi ä bemmucha nésauhue ä nok íaaka, jünée báreka jita béchíbo juka genteta junēli ä bėj-reka chayēhui.

²⁵ Tē jü Pablo bemmúcha báahuaka súmataka, jü capitán áma anemtau inel jiaahua:

—Kaa lútüriatu jjöbe románota enchim bemmúchatebonakēhui kaa bat nokta béttesi machik at chúpalatuko. Bueituk ínapo ket romáano.

²⁶ Íkáí jíkkajaka jü capitán, áman síká jü comandántetau jünéehumta nénkak inel au jáaka:

—Kaa türi jü yoremtau em yáa bárēhui, bueituk áapo romaano.

²⁷ Huanäi jü comandante jü Pablotau síká inel au jiaahua:

—¿Jatchu lütüria em romaanotukāhui?

—Jéehui —tau jiaahua jü Pablo.

²⁸ Jü comandante éntok, júchi inel au jiaahua:

—Ínapo jum Romapo lütüriata jípu báreka yún tómita nénkak.

—Ínapo éntok —tau jiaahua jü Pablo—, íkáí lütüriata jípure jum Romapo ín áтчay bétana.

²⁹ Júnēli ä ják, jume Pablota bemmúchabárēu seep ä tójjak. Jü comandante júne ä romáanotukāu jünéaka, at májhueka taahuaka ä sumatebókä béchíbo.

Jü Pablo jume judíom buere yäura bíchäpo yeu tóijhuak

³⁰ Yokóriapo jü comandante juka lütüriata jünéria báreka, jita béchíbo jume judíom juka Pablota nátuakāhui, jume cadenam ä úhuaaka jume tiöpopo tékiakammeu nésauhueme nau núnutebok éntok sime huaka judíommeu buere yäuraata. Huanäi juka Pablota yeu béebaka bem bíchäpo yéä tójjak.

23

¹ Jü Pablo juka yäurata bíchaka inel ámeu jiaahua:

—Eme ínomak huéerim, ínapo kaítat jachín éaka jíápsa Diosta bíchäpo én tajti.

² Huanäi jü Ananías, jü tiöpopo chē né sauhueme, jume Pablota náapo jábuekame tenichá chóchon sauhue.

³ Huanäi jü Pablo inel au jiaahua:

—¡Áapo jü Dios ket enchi bébnake, empo kaita lütüriata joame! Empo leyta huē páman nokta ínot chupä íaahuaka áma yéchatata, leyta bėj-reka nee kókosi jotebo.

⁴ Huame áma anēu éntok, Pablota inel jiaahua:

—¿Jatchu empo junēli béttesi au nooka jü tiöpopo buéresi nésauhuemtahui, jü Diosta béchíbo tekípánoamtahui?

⁵ Pablo éntok, júchi inel ámeu jiaahua:

—Eme ínomak huéerim, ínapo kaa jüneiyai tiöpo buéresi ä nésauhuēhui. Ínapo júneätek kaa inel au jiaü eiyei, bueituk jum Diosta noki jiojteripo inel jiaahua: “Kátē hua yäura em puéblopo nésauhuemta bétana béttek nooka.”

⁶ Huanäi jü Pablo jünëak jume áma nau yáij-lame huatem saducéomtukähui, huatem éntok, pariséromtukähui. Ímëi kaa nánancha jita súalei. Huanäi kusisi ínel ámeu jiaahua:

—Eme ínomak huéerim, ínapo pariseero, ín áтчay junne, éntok jume ínomak huéerim junne. Ёn éntok, jume kókkolam jíabitenakeu ín súalë béchíbo noki ínot chúpari.

⁷ Júnëli ä jíak, jume pariseerom éntok jume saducéom, bempo nau nok nássuatáitek. Huanárim kaa nánancha éaka emo náikimtek.

⁸ Bueítuk jume saducéom jume kókkolam jíabitenakeu kaa súalei, éntokim ángelesim káitá tíiyai, kia espíritum junne. Të jume parisérom éntok, simeta íkái ayúká bétana ä súale.

⁹ Huanäi buéresi chaihuame hueiyei. Huate judíom ley am mamájtíame parisérom beu éame jápteka ínel jiaahua:

—Í yoreme kaita juénak yáala. Espírituta au nok-látuk, o Diosta ángel áu nok-latuk, túri. Katte Diosta béj-reaka jájaptenake.

¹⁰ Huá nau nok nássuahuame buéresi hueiyei, kialíku jü comandante juka Pablota máuj-riai juka genteta náikim ä huikmáchileka. Junen béchíbo sontarom áman nütebok áme násuk yéu ä huíkëka cuarteliu ä toij íaaka.

¹¹ Yokoríapo tukaapo, jü Señor jü Pablota yepsaka ínel au jiaahua:

—Óusë éiya, Pablo, bueítukë ímí Jerusalémpo em ino bétana nokakä bénasi áman Romapë két noknake.

Jü Pablota mënä béchíbo tekípanuahuähui

¹² Yokoríapo huate judíom éhuil nokta nau yáhuak juka Pablota mëbáreka, ínel jíaka:

—Éläpo jü Dios nokta béttësi ítot chúpanake.

Juka Pablota kee mëaka ítom jíbuäko éntok ítom jita júne jëko.

¹³ Jume íkái nokta yáakame cuarenta óhuim béppatukai.

¹⁴ Huámëi jume tíöpopo tékiakammeu nésahuemehui éntok huame judíom yoiyötori yäut jóarimmeu sájaka ínel ámeu jiaahua:

—Ítapo nokta nau lütúria yáala juka Diosta nokta béttësi ítot chúpanake tíaka juka Pablota kee mëaka jíbuäko.

¹⁵ Ёn éntok, eme éntok jume huate yáurapo tékiakame, jukem comandanteta téjhua, yoko äbo enchimmeu ä huérianake, juka ä huéetuä bétana chë tüisi at nátemaje béchíbo tiaupo. Ítapote jum böt ä jójottuaka ä mënake ke äbo ä yepsayo.

¹⁶ Të jü Pablota asohuaara ä júneriak juka huemta. Huanäi áman cuarteliu ä téjhuak.

¹⁷ Huanäi jü Pablo senu capitanta núnuteboka ínel au jiaahua:

—Íkäre júbua yötumta áman comandanteta huéria, bueítuk áapo jita au ä nokmáchik au huéria.

¹⁸ Huanäi jü capitán áman comandanteta ä nuksiiká ínel au jiaahua:

—Jü Pablo áman peréesopo jípuhuame nee núnuteboka íkái júbua yötumta nee äbo emou huéria sáuhue; áapo jita emou ä nokmáchik huéria téehua tau jiaahua.

¹⁹ Huanäi jü comandante juka júbua yötumta mampo buíseka omot yéä nuksiká ä temajék:

—¿Jítasë inou nok báare?

²⁰ Huanäi hua júbua yötume ínel au jiaahua:

—Jume judíom nau nokta lütúria yáala emou nok báreka yoko juka Pablota jum yáurata bíchäpo enchi yéu ä toij sáu báreka, juka áa huéetuä bétana chë tüisi at nátemaje béchíbo tiaupo.

²¹ Të kátë am súale, bueítuk cuarenta óhuim béppataka böt éusulataka ä boobíchaihui, éntokim nokta yáala juka Diosta béttësi nokta ámet chúpanake tíaka, juka Pablota kee mëaka jíbuäko éntok jita júne jëko. Ёn éntokim emou nokaka em am yómmianakeu jíba boobíchaihui.

²² Huanäi jü comandante juka júbua yötumta simtúak kaábëta ä téjhua sáhueka íkái au ä nokakä bétana.

Jü Pablo jü gobernador Félixtau bíttuahuak

²³ Huanäi jü comandante guoi capitánim núnuka am téjhuak guoi cien sontarom guok-léerom am nü sáhueka, éntok setenta sontaró kákabäekame, éntok guoi ciéntom lánzakame, jum pueblo Cesaréau am kannákë béchíbo bátaním jíai tukápo.

²⁴ Éntok ket huate kábäim yeu pua nésauhue Pablota ámet yejsimnakëhui, éntok am téjhuak tüisi ä suáyaka al-léamta áman gobernador Félixtau am nüpa sáhueka.

²⁵ Bempörimmak juka jiösiata áman au bíttuak ínel jámta:

²⁶ “Empo gobernador Félix tua yörihuame, émoune tebote, ínapo jü Claudio Lisias.

²⁷ Éntokne enchi jünéetua jume judíom íkái yoremta pereesotelatukaihui, éntok bem ä mé báareihui. Të ínapo jünéaka ä romáanotukähui, sontarómmakne ä jínëuk.

²⁸ Jum bem yäuraune yéä tójjak jünée báreka jita béchíbo ä nátuatukähui.

²⁹ Huanäine jünéak bempörim ley bétana humentá béchíbo ä nátuatukähui, të romáanom ley béj-reka kaita béttesi machik ä yáalatukähui ä mëtebonakemta, éntok kíal ä peréesotebonakemta junne.

³⁰ Tëne jünéaka judíom ä mëbáreka am tekípánoöhui, sepne emou ä bíttuak, éntokne ket jume ä nátuame téjhuaala huaka bem at ínnëäu em jikkajäpo am nok sáhueka. Íri jíbba”, tiahua jü jiösia.

³¹ Huanäi jume sontarom bem sáihuaka páman ayuka juka Pablota nuksájjak tukáapo pueblo Antípatris téäu bícha.

³² Yokóriapo jume sontaró guok-léero bem cuarteliu nóttek. Jume kákabäekame éntok, bóula sájjak Pablota huériaka.

³³ Cesaréau yájakam juka jiösiata gobernadorta mákkak. Juka Pablota éntokim ä mampo yéttchak.

³⁴ Huanäi jü gobernador juka jiösiata noksuka Pablota temájek jakun ä jométukähui. Jum Cilicia buíaräpo ä jométukäu jünéaka,

³⁵ ínel au jiaahua:

—Huame enchi nátuame äbo yájak jübuë emo nok-rianake, huanäine enchi nok jikkajjnake.

Huanäi huam rey Heródesta jóakaipo ä páttiateboka ä suaya nésauhuek.

24

Jü Pablo jü gobernador Félixta bíchäpo áu nok-riak

¹ Chúkula mamni taáhuarim huei, jü Ananías, jum tíopopo chë nésauhueme, jum Cesaréapo yépsak huate judíom yoyötori yäut jóarimmaki éntok senu am nonók-riamtamaki, Tértulö ti téhuakame. Íméi jü gobernadortau yájjak juka Pablota nátua báreka.

² Juka Pablota yeu tójhuak, jü Tértulo noktáitek, jü Félixtau ínel jáika:

—Empo Félix yörihuame, tüisite enchi at báisauhue yanti itom jiapsá béchíbo kaitat jachin éaka, bueítuk sime tüisi huéiye em koba súakä béchíbo.

³ Símotate íkái túhuata mabeta simekuchi, tüisi enchi báisáuhueka.

⁴ Të kaa enchi rójjiktítua béchíbo binhua emou nokaka, chúbala jibe itom nok jikkaja.

⁵ Í yoreme imi yeu tójhuakame jita juéna kókoata Bénasi maachi, kaa tü yóreme. Sime ániat jume judíom násuk nau omtíhuamta huéetua, éntok jume nazarénom téammeu yäut.

⁶ Kia itom tíopopo júne kaa túhuata hueetua báarei. Ítapo éntok, ä buiseka itom ley nésahue páman nokta at chupa báarei.

⁷ Të jü comandante Lisias áma au kibáchaka útteapo itom ä úhuak,

⁸ éntok itom téjhuak jume ä nátuame äbo emou kannákë tíaka. Én éntok, empo áapórik, Pablota, temájekátek jünéenake huaka itom ä bétana nokäu lütúriatukähui.

⁹ Jume judíom áma anéihum ket jiba símeta íkái lütúriä tíiyai.

¹⁰ Huanäi jü gobernador séñata jü Pablotau yáhuak ä nok íaaka. Huanäi jü Pablo ínel jiaahua:

—Chikti ín al-léerimmakne ino nok-rianake em jikkajäpo, bueítukne jüneiya juebena huásuktiriampo ín nacionbeu em yäuttukähui.

¹¹ Empo ára at nátemaje, dóoce taáhuarim jübua hueiy ínapo jum buere joára Jerusalémpo yebíj-lataka áma Diosta yöreka au mujti báreka.

¹² Kaábetamakne nok nássuaka jikkajhuak, éntokne kaabe genteta emo tóboktituaka bíttuak jum tíopopo, éntok kia jak júne bem em nau totójäpo, éntok kia jak sékana junne huämi puéblopo.

¹³ Íméi yoremem kia jita bem áa béchíbo nee nátuäu jünem karë lütúria yáuhua.

¹⁴ Tëne juka ín boojoríau yeu buíjnake. Ínapo huaka ín yöiyöhuam Dios béchíbo tekipanua, símeta juka Diosta nésauhui libropo jjojteta súaleka éntok jume profétam jjojteri nokäu junne, jü bemela böta huépámáni, bempörim kaa túhuatiähui.

¹⁵ Éntokne jíba Dióstat boobíchaihui bempörim at boobícháhui, jume kókkolam jíabitenakéhui, jume tú yóremem éntok kaa tú yóremem junne.

¹⁶ Juári béchibone jíba túhuata jóaka jíápsa, kaítat jachin éaka Diosta bíchápo éntok yóremem bíchápo junne.

¹⁷ Jaiki huásuktia pone sékana bíchaa naa simsuka ín buíarau nóttek limójnata huériaka póobem béchibo éntok tíópota béchibo.

¹⁸ Íkáine johuai jume judíom Ásiapo joomem jum tíópoto nee bíchako, béja nee ino úbasuko bem ley nésauhuépo bénasi, té kaa búrummaki éntok kaa naa muksi jita huéetuaka.

¹⁹ Huámëi huámi nee bíchakame äbo sájak túrinake, ímin yeu jápteka bem nee nátuanké béchibo jita ino bétana nok máchiako.

²⁰ Ímëi im aneme ket ára nooka áman judíom buere yáura bíchápo jita béttesi machik ín yáalatukáu inot téihuaka bétana.

²¹ Jamak áme násuk aneka kusisi inel ín jíaká béchibo nee nátuála: “Énem nokta inot jímmaala jume kókkolam jíabitenakeu ín súalé béchibo”, ti ín jíaká béchibo —tiahua jú Pablo.

²² Íkai jíkkajaka jú Félix, túisi jünéaka Jesucristota súalná béchibo tekípánoahuáhui, íkai humentá bat tójjak inel ámeu jíaka:

—Juka comandante Lísista äbo yepsak júbuane yúmalasi ä jikkajinake huaka at enchim nokáhui.

²³ Huanäi jú Félix juka capitanta téjhuak júchi juka Pablota pattia nésauhueka, té licénciata ä nenki sáhueka jume ä täyame ä bínnaké béchibo, éntok ä aníaná béchibo.

²⁴ Chúkula jaiki taáhuarim huei, júchi áma yépsak jú Félix ä jubímaki, Drusílá téamtamaki. Áapo judíotukay. Huanäi juka Pablota núnotebok Jesucristota súalhuá bétana áu ä nok iaaka.

²⁵ Té juka Pablota jum lútüriata hué páman emo nühuamta bétana au nokako, éntok jú emo yúihuamta bétana éntok taahuata yúmak, Diosta nokta yóret chúpanake bétana áu ä nookak, jú Félix guómtaka inel au jiaahua:

—Siméë, ínapone kaa obisi anétek, júchi enchi núnotebonake.

²⁶ Té jú Félix jú Pablótat boobíchaihui tómita ä makmáchileka yéä beb báreka; kíalíku élaaka jú ä núnotebonake áamak ettéjhuá báreka.

²⁷ Guoi huásuktiriam siika junéli huéeka. Júnensu jú Félix gobernadorpo yeu siika, huanäi jú Porcio Fésto ti téhuakame áma tékiatek. Té jú Félix jume judíommak túisi tahuá báreka jíba juka Pablota perreesopo tö siika.

25

Jú Pablo Féstota mámpo aneka judíom bétana áu nok-riay

¹ Huanäi jú Fésto áma yépsak gobernadorpo tékiata mabét báreka. Bai taáhuarim huei jum Cesaréapo Jerusaléniu bíchaa siika.

² Huámi jume tíópoto tekípánoammeu nésauhueme, éntok jume judíom ché áma nok jíkkajihuame, Féstotau yájjak Pablota nátuaka.

³ Huanärim bem huáatiäu emo yáaria nésauhueka au noókak, juka Pablota Jerusaléniu ä bittua sáhueka. Té jú bem éäu tábuiakai, böochim ä métebo báreka eiyai.

⁴ Té jú Fésto juka Pablota jum Cesaréapo peresó tíiyai, éntok láuti jëla áman au huéë máchilë tíiyay.

⁵ —Júntuk —ti ámeu jiaahua— jume enchim násuk tékiakame ínomak sájak túrinake jum Cesaréahui. Huákai yoremta béttesi machik juénak yáalatuko árem ámanirem ä nátua.

⁶ Jú Fésto jum Jerusalémpo guojnaiki o guojmamni táapo jáni aneka Cesaréau nótek. Yokóriapo béja jum yáuchim jojóyëpo yejtega juka Pablota áman nútebok.

⁷ Juka Pablota áman kibákek, jume judíom Jerusalén bétana áma yájakaihuim au rúkteka nate chíkola au jáptek. Huanärim juebénak béttesi machik bétana ä nátuai, tem kaachin ä lútüria yáa máchiakai.

⁸ Jú Pablo éntok, au nok-riaka inel jiaahua:

—Ínapo kaíta béttesi machik yáala, kia judíom ley bėj-reka éntok kia tíópota bėj-reka junne, éntok Césarta, Romapo yáutta, bėj-reka junne.

⁹ Té jú Fésto jume judíommak túisi tahuá báreka, Pablota inel jiaahua:

—¿Játché kaa Jerusaléniu huee báare ámani juka nokta emo bétana humentá ín tú yáanaké béchibo?

¹⁰ —Ímine Romapo yaurata bíchäpo aane —tau jiaahua jü Pablo—, éntok imí ájaria lútula huëpo nokta inot chüpanähui. Empo tüisi jüneiya judiom bėj-reka kaita juënak ín yáalatukähui.

¹¹ Jita juënak nee mëtebonakemta yáalatuk kaáchinne ä eria ín muknákëhui. Të kaita juka bem ino bétana nokäu lütüriatuk, kia jábe júne kaa lütüriata jípure judiom mampo nee ä tóijnakëhui. Kíalíkune juka Césarta, Romapo yäutta, áapörík nokta inot chupäia.

¹² Huanäi jü Fésto jume huete yaurammak ettéjhuasuka inel au jiaahua:
—Béjasë juka Césarta, Romapo yäutta, nokta émot chupäia, huáahuine enchi bíttuanake.

Jü Pablo rey Agrípata bíchäpo yeu tóijhuak

¹³ Chúkula jaiki taáhuarim huei, jü rey Agripa téame éntok Berenice ä jubíahua jum Cesaréau yájjak juka Féstota tebótua báreka.

¹⁴ Huámi binhua am anéi, jü Fésto juka reyta ettéjhuariak juka Pablota áma peréesotukä bétana inel au jáka:

—Senu yoreme imí jípuhua jü Félixta peréesopo tósikähui.

¹⁵ Jum Jerusalémpo nee anéi, jume tiópopo tékiakammeu nésauhueme éntok jume yoiyótori judíommeu yäut jóarim apä bėj-reka inou noókak bëttesi nokta nee at chupa sáhueka.

¹⁶ Inapo éntok, inel ámeu jiaahua, juka Romapo yauraata kaa junëli ä boojóriä tíiya, jábeta ä mëtebonakëhui kaa bat jume ä nätuammak emo am pújba bíttuaka emo am nok-rianakë béchíbo, jita béchíbo bem nätuahuähui.

¹⁷ Kíalíkune bempörim äbo yájak, kaa binhua boobíchaka yokóriapo jum yäuchim jojóyëpo yejtega juka yoremta áman nütebok.

¹⁸ Të huame ä nätua báreka yeu jáptekame káitam huaka ín at érahuëu yeu buíssek.

¹⁹ Ál-la hua bem áa bétana nokäu kia hua bem Diosta tekipánäu bėj-reka ä huë tíiyai, éntok senu yoreme Jesús téame mukúkamta bétana, éntok juka Pablota huákäi yoremta jiapsä tíä bétana.

²⁰ Inapo éntok, ilë bénasi huëpo kaachin anmáchika juka Pablota temájek jum Jerusaléniu áapörík hueebare jáni tíaka, ámani juka nokta at chüpanä béchíbo jü at nokhuamta béchíbo.

²¹ Të áapörík juka Romapo yäutta, Augusto rey Césarta, nokta at chupä iä béchíbo, jíbane peréesopo ä jipu nésauhue áman Romáu ín ä bíttuäu tajti.

²² Huanäi jü rey Agripa Féstotau inel jiaahua:

—Inapo kéchá nok jíkkaaj peiya íkái yoremta.

—Türi, yoko jübuë ä nok jíkkaajnake —tau jiaahua jü Fésto.

²³ Yokóriapo béja jü Agripa éntok Berenice áman yájaka, yórisi machisi emo yáalamtaka yäuchim jojóyëu kíimuk jume sontaróu yäuchimmak éntok jume oóhuim puéblopo chë yörihuammaki. Huanäi jü Fésto Pablota áman nütebok.

²⁴ Ama ä nüpahuak, jü Fésto inel jiaahua:

—Empo rey Agripa, éntok eme oóhuim im itomak aneme, imi aane i yoreme. Juebena judíom ä bėj-reka inou nooka jum Jerusalémpo éntok imí Cesaréapo junne, sootí jáka kaa ä jiapsiria nésauhueka.

²⁵ Të inapo kaita huaka bëttesi machik ä mëtebonakemta at téuhuak, éntok áapörík juka rey Augusto Césarta, Romapo yäutta, nokta áachä chupä iä béchíbone áman au ä bíttua báreka tahuala.

²⁶ Tëne kaita juka tua lütüriata áa bétana hua nésauhuemtau ín jíoitemachik jípure. Kíalíkune enchim bíchäpo yeá tójja, të emou tühua, empo rey Agripa, enchi ä temajnakë béchíbo jita ä yáalatukä bétana. Bëttesi machik ä yáalatukäu enchi at téakne ín au jíojte machik jípunake, hua nésahuemtahui.

²⁷ Bueítukne kaa ä lütüriale pereesota áman bíttuaka éntok, kaa jüneehumta nénkako jita bétana ä nätuatukähui.

26

Jü Pablo rey Agripata jíkkaajäpo áu nok-riay

¹ Huanäi jü Agripa Pablota inel jiaahua:

—Licénsiatë jípure em emo nok-rianakë béchíbo.

Huanäi Pablo jíkau mámteka inel áu nok-ria táytek:

² —Tüisine al-leiya em bíchäpo aneka, empo rey Agripa, ín ino nok-rianakë béchíbo, simeta huame judíom nee bėj-reka nokäu bétana.

³ Chë jünene al-leiya, huaka simeta jume judiom boojoriau em jüneria béchibo, éntok jita bénakut itom nau nok nássuähui. Kíalíkune em jíapsi yánti yécharika enchi nee nok jíkkajj íaaka emou nooka.

Jü Pablo jáchin áu ä nükäu bétana nookay, kee jee Diostau bíchaa jíapsi kúakteka

⁴ 'Sime judiom jüneiya ilitchika naateka jáchin ín ino nükähui, áme násuk aneka áman ín buiaräpo éntok buere joära Jerusalémpo junne.

⁵ Bempo ket jüneiya, éntokim ára yéu ä buisse inel eáteko, jübua yótuka naateka jume parisérom béu ín éaihui, hua grupo itom religionpo chë jüne Moiséjta nésahue páman au boojóriame.

⁶ Én éntokne imi yáurata bíchäpo yeu toij íäi ín boobíchá béchibo, juka Diosta jume kókkolam jíabitetuanakéhui, jume itom yoiyöhuammeu ä nokákä bénasi.

⁷ Sime jume Israelta dóoce úusimmet yeu kat-riam huaka nokta yáata chúpëu boobícháihui, kíalíkum juka Diosta yöre, éntokim at tekípánoa taáhuarit tukáarit naabúrujti. En éntok, empo rey Agripa, ket jíba júkái ín boobíchá béchibo, jume judiom nee nátualá.

⁸ ¿Jatchu eme kaa ä súale jáku juka Diosta jume kókkolam jíjabitetuähui?

Jáchin juka Pablota bannaataka jume Jesucristota súaleme ä guok jájjaseihui

⁹ 'Ínapo bannaataka lútula huëpo tüisi ino ayúnake bénasi eiyai jume Jesús Nazaretpo jometa súaleme jíokot joaka.

¹⁰ Éntokne junëli am johuai jum Jerusalémpo. Jume tíöpopo tékiakammeu nésahueme bétana útteata jípureka, inapo juebénam Jesucristota súaleme cárceliu tíjjak, éntok am súahuai jünene huame am súakame beu eiyai.

¹¹ Juebénasine jíókoçham johuai bem súalëu am toij íaaka. Íkáine johuai simat jume judiom nau yayajäpo. Túisine kaa huéeläpo ámeu omtei, kia jum puéblompo sékána buiaräpo jokäpo jünene am guokjájasei.

Jü Pablo Diostau bíchaa ä jíapsi kúaktekä bétana júchi nookay

(Hch. 9:1-19; 22:6-16)

¹² 'Jünëline éaka jum pueblo Damascou bíchaa hueiyei, útteata jípureka éntok tékiata máktaka jume tíöpopo sacerdote tékiakammeu nésahueme bétana.

¹³ Të jum böchi, empo rey, tua lútula kátekne machíriata téhueka bétana kom sikamta bitchak táata machiria béppa chë útteakamta, ino chíkola nee machíriakamta, éntok jume inomak kateme chíkola.

¹⁴ Huanäite sime buiäpo huáttek. Ínapo éntok, senuk téhueka bétana inou nokamta jíkkajak tua ín nokpo, hebreo nokpo, inel jámta: "Empo Saulo, ¿jatchiäke nee guokjájase? Empöisë kókosi emo johua, juka buesta sísiçguok buahuita témmü bénasi."

¹⁵ Huanäine inel jiaahua: "¿Jábesaë empo, Señor?" Jü Señor éntok, inel júchi inou jiaahua: "Ínapone jü Jesús, jü em guokjájasëhui.

¹⁶ Të kátë jáchin éaka kikte, bueítukne ín nésahuui em jonákë béchibo emou ino yeu machíriak, éntok juka én em bíchakäu bétana em noknákë béchibo, éntok chúkula em nee bínnake bétana.

¹⁷ Énne huame kaa judiommeu enchi bittuanake. Huámëi mampo, éntok judiom mámpone enchi áma yorétuanake.

¹⁸ Ámeune enchi bittuanak juka ín lütúria enchi am majtíanakë béchibo, kaa jíba kaa ä táyaka bem jíapsinakë béchibo. Huanärím kaa éntok Satanásta útteara bétuk emo jípunake, ál-lam Diosta éä páman kannake. Júnëlim nee súaleka hua bem juëna yáarikut jíókoritunake éntok jume Diosta bíchäpo tüisi tahalame násuk annake."

Jü Pablo juka Jesústa téhueka bétana au nokákäu au chúpaktiäka nookay

¹⁹ 'Kíalíkune juka Jesústa téhueka bétana inou nokákäu chúppak, empo rey Agripa.

²⁰ Jume Damascopo anémmeune báçhã noókak juka tü nokta Jesucristota bétana huemta, Diostau bíchaa emo an jíapsi kúakti sáhueka túhuata joaka jünakiachinakë béchibo bem jíapsi kúaktilatukä bétana. Chúkulane éntok, jume Jerusalémpo anemmeu ä noókak éntok sime Judea buiaräpo anémmehui, álë bénasi huame kaa judiommeu junne.

²¹ Juári béchibo jume judiom jum tíöpopo nee buíssek nee mëbáreka.

²² Të Diosta nee aniä béchibo jíbane at tekípánoa óusi éaka én tajti, juka tü nokta simemmeu nokaka, rikommeu éntok kia polóobemmeu junne. Kaitane éntok ámeu nooka huaka jume profétam éntok Moiséjta nokákäu jíbba, jü ayúnakemta bétana.

²³ Bueituk bempo juka Crístota jíokot máchirata bínnake tíiyai, éntok mukuka jume kókkolam násuk báchá jibabitenake tíiyai, éntok juka Diosta lútúria judíommeu ä noknáké tíiyay, éntok kaa judíommeu junne.

Jü Pablo juka rey Agrípata Jesucristota súaltua báreka nookay

²⁴ Júnëli juka Pablota au nok-riai, jü Fésto cháchayeka ínel jiaahua:

—Rokotuläe, Pablo! Huä buere jita em emo majtiä béchibë rokótuläe.

²⁵ —Kanne rokótula, empo Fésto tua yórihuame —tau jiaahua jü Pablo—, ál-la jü ín nokäu tua lútúria.

²⁶ Imi aane jü rey Agripa síme juka huentta tüisi jüneriame, kíalikune kaachin éaka áa jíkkajäpo nooka. Lútúriapone áapörík símeta íkái jünériä tíiya, bueituk jü ín áa bétana nokäu kaa jak éhuil yáari.

²⁷ ¿Játchë juka profétam nokákäu súale, empo rey Agripa? Ínapo jüneiya em ä súalëhui.

²⁸ Huanäi jü rey Agripa ínel au jiaahua:

—Jamake kaa jaiki nokiai juka Jesucristota nee sualmáchile.

²⁹ Pablo éntok, ínel au jiaahua:

—Tua Dios ínel éenake, ilikíi nokiai éntok kia búrukuai junne, empo éntok jume huate én nee jíkkajame júne ino bénasi tahuánake, të kaa cadenammea súmatata, ál-la Jesucristota súaleka.

³⁰ Juka Pablota junëli ják, jü rey kíktek, éntok jü gobernador, éntok Berenice, éntok síme huame áma jokáihuum.

³¹ Huanärim sékana bíchaa sájaka, nau ettéjhuaka ínel jiaahua:

—Í yoreme kaita béttesi machik ä mëtebonakemta yáala, kia ä peréesotebonakemta junne.

³² Huanäi jü Agripa Féstotau júchi ínel jiaahua:

—Átä búttiä eiyei íkái yoremta kaa áapörík juka Romapo chë nésauhuentta nokta at chupa íaayo.

27

Pablo jum Romau bíttuahuak

¹ Jum Italia buíarau bíttua báahuaka jü Pablo éntok huate peréesom jü capitán Jülüö téamta mampo jóahuak, hua Augústota batallonpo jometa mampo. Ínapo Lucas, Pablótamakne siika.

² Huanäite jum barco Adramítana teäu jomepo nuk sákahuak, Asia buíarau bíchaa huátaktëpo. Aristarko éntok, ket itomak hueiyei, jü Tesalónicapo joome, hua pueblo Macedonia buíaräpo káttekäpo.

³ Yokóriapote jum puerto Sidonpo yájjak. Huämi Julio tüisi ä al-lériaka ä bitchak juka Pablota, kia huame ä täyäu bëkatana júne náasä huéenakë béchibö ä licénciak ä aníanä béchibö.

⁴ Jum Sidonpo yeu sájakate juka isla Chípërë míkötana tösájjak, bueituk jü jeka itom béj-reka hueiyei.

⁵ Jum Cilicia buíarahui, éntok Panfilia buiära beute jü bahue naabúrujti yeu sájaka jum pueblo Mírä teäu yeu yájjak, Licia buíaräpo.

⁶ Huämi jü capitán senu barcota téhuak Alejandriapo jometa Italia buíarau bíchaa huátaktemta ama itom jámu sauhue buoula itom huéria báreka.

⁷ Juebena táapote láuti jiba kateka, jíokot anpo jum puerto Gnídö beu yájjak. Ketune juka jekata itom béj-reka huë béchibote puerto Salmón beu áman sájjak isla Cretä téamta kontiaka.

⁸ Júnëli juka jekata itom béj-reka huei jünete jiba boojohuai bahué mayóamak lópola. Júnensute Buenos Puertos téhuakäu yájjak, jü pueblo Laséäu kaa mekka káttekähui.

⁹ Júnëlite bínhuatuk, éntok béja kaa türiakai bahuépo boojo béchibö, jume buere jékam béchibö éntok béja sebe kíbakei. Huäri béchibö jü Pablo

¹⁰ ínel ámeu jiaahua:

—Eme oóhuum, ika boojóhuamtane kaa tüisi bitcha. Júkate barcota tärúnake éntok huaka áma huéria huamta junne, éntok itapo jünete jamak itom jíapsi tärúnake.

¹¹ Të jü capitán juka barcota huériamta chë nok súalei éntok juka ä átteakamta, jü Pablota béppa.

¹² Huákái puertota kaa türiakäu jünériaka jum séberiaapo áma anbéchibö, síme jëla áma yeu sákahuak junne türianake tíiyai, jamak júne Feniceu yájjnake ti éaka, hua

puerto Cretapo kátekäpo, huämi juka séberiatä pasároa báreka. Huäri noresteu bíchaa pújbaka kátek éntok suresteu bícha.

Jum bahuero buere jéjekakame

¹³ Huanärim sur bétana juka jekata kaa útteaka hué béchibo al-léaka emo boojóomáchilek. Yeute sájaka jü Creta bahué mayóat kattáitek.

¹⁴ Kia lauti jëla buere jeka Noréstë téame juka barcota útteaka béebaka,

¹⁵ ä huéria táytek. Atä bėj-reka kaakun kat máchika kíal ä tójjak; huanäi itom nuk siika.

¹⁶ Jü ili isla Claudä téamta huanmte sájjak, jekata kaa útteaka huépámäni. Huanäite jiókot anpo juka ili canoata itom huiksakäu itou huíkëka barcopo jikáchä teekak.

¹⁷ Béja jikáchä téksukam huite buerémnia juka barcota nate chíkola nau súmmak kaa näikim ä huénnaké béchibo. Huanärim jum séeu Sírtë téäu emo kimumáchileka májhueka, jume velam búttiaka jekámak sájjak.

¹⁸ Yokóriapo jiba bénasi juka jekata útteaka huei, juka barcopo bem huériäu bahuéu kom huótiatáitek.

¹⁹ Baj taáhuata huei éntok, itapo am aníaka juka barco átteata áma huériihuanmte báau kom huótiak.

²⁰ Yuun jaiki táapote täata kaa bitchak, kia chokim junne, éntok juka buere jekata itom bébä béchibote béja kaa yorem eiyaí itom áma yorénake bétana.

²¹ Béja jaiki táapo kaa itom jibuä tíaka jü Pablo áme násuk kíkëka ínel jiaahua:

—Eme oóhuim, chë türi eiyei eme nee nok jikkajako. Katte jum Cretapo yeu sájakátek ikäi jiókot máchiraata kaa bíf eiyei, éntok huaka enchim huériäu jünem kaa tárü eiyei.

²² Të katem kom eiya, bueítuk ito násuk kaibu jábe muknake, tem juka barcota ál-la jiba tárunake.

²³ Tukábiak jü Diosta ángel inou yépsak, áapörík bétana inou jaatáka, hua Dios nee sauhuemta bétana éntok hua ín äa béchibo tekípánoähui.

²⁴ Huäri Diosta ángel ínel inou jiaahua: “Kátë jachin eiya, Pablo, bueítukë Romapo chë nésauhuemta bíchápo yeu toijna, éntok emo béchibotuk jü Dios síme jume barcopo émomak kateme bem kókkö éäpo áma am yoretuanake.”

²⁵ Júnentuk, eme oóhuim, óusem eiya, bueítuk ínapo jü Dióstat eiya, éntokne jüneiya juka Diosta ángel nokaká páman ä lútúriatunakëhui.

²⁶ Të ál-late senu islaw yeu biáktinake —ti ámeu jiaahua jü Pablo.

²⁷ Séjtul tukáapote, béja guoi semáanapo boojóolataka, jum bahué Adriatico ti téhuaakapo jü jeká naa itom núnübuai, huanäi tukáa násuk huei jume barcopo tekípánoame jünëak bahué mayoau itom yeu yáijböhui.

²⁸ Huanärim juka báta jáimu mekka kómiakäu jünéria báreka ä jünaktek. Huanäi treinta y seis métrotukai. Júchi huam jëla katékam júchi ä jünaktek. Huämi éntok, veintisiete metrota jípurey.

²⁹ Huanärim májhueka jü barcota jita tetau tajti máchileka, naiki anclam barco chobe bétana huéeme kom huótiaka jáptek. Huanärim májhueka noita júne machútua peiyai.

³⁰ Jume áma tekípánoame éntok, jum barcopo yeu kat báreka eiyaí. Kíalíkum juka ili canoata báau kom jimma báarei, jume anclam barco kóbapo kateme kom huótiá báaremcha aneka.

³¹ Të jü Pablo juka capitanta téjhuak éntok jume ä sontaróahuam, ínel ámeu jiaka:

—Ímëi yorémem kaa jum barcopo tahuak, eme kaibu áma yorénake.

³² Huanäi jume sontarom jume huitérim ili canoata ámei huítetuutukäu chúktiaka báau kömä tátabek.

³³ Marikaróapo béja jü Pablo símem téjhuak am jibuä sáhueka. Ínel jiaka:

—Béja guoi semána huéiye eme kaa al-léaka kócheka, éntok kaa enchim jíapsiläpo jibuäka.

³⁴ Nóitem jibuä. Útteatem nüye kaa kókkö bárëteko. Óusem éiya. Júnëäm kaibu jábe ímí báapo muknake.

³⁵ Júnëli jiausuka jü Pablo huépul páanim nüka Diostau nokak ä baisáuhueka símem bíchápo, éntok am rébektiaka am buätáitek.

³⁶ Huanäi síme óusi éaka ket jibuätáitek.

³⁷ Síme itapo jume barcopo nau katéihui guoi ciento setenta y séistukai.

³⁸ Chúkula bem jóboäpo núkisi jibuäka, jume tirjkomim bahuéu kom huótiak barcota kaa béttesi huénnaké béchibo.

Jü barco jum bahuero kom kibakek

³⁹ Yeu matchuk jume barcopo tekipánoame juka buíata bitchak, kaa ä täyaka jachin ä téhuaakähui. Tem juka bahué komiata see päriata jípuremta bitchak. Huanärim áman bíchaa kat báreka taahuak, barcota ára áman emo rúktia máchileka.

⁴⁰ Jume huiteirimim chúktiak jume ánciam ámey chákaihuim, huanärim jume anclam báapo tö sájjak. Jume barco tímónimim yarajtiak ámey ä kúakúaktiahuähui, éntok jume velam bat huéeme jikau huíkkek. Huanäi jü barco bahue komiata mayoau bíchaa huéé táytek.

⁴¹ Të jum báata au nánkëu bíchaa síká, huämi jü barco kobba sëepo tútteka béja kara huéeka taáahuakk. Jume máarem éntok, juka barco chóbeta chibela jámtiak.

⁴² Huanäi jume sontarom jume peréesom suabábarek kaa yéu am bajúm iaaka, am tennimáchileka.

⁴³ Të jü capitán juka Pablota ä jínëubárë béchibo kaa licénciata nénkak, ál-la am téjhuak jume ára bajúmeme noita báau emo huótiaka mayoau emo am jínëutanake tíaka,

⁴⁴ jume huátem éntok, tablámmet yeu bajúm sauhue éntok barco kuta kóttilammechi. Júnëlite sime yeu bajúmeka áma yoórek.

28

Jü Pablo jum isla Maltä teäpo yeu yepsaka áma aaney

¹ Béja síme áma yorésuka, jünëeak juka íslata Malta ti téhuaakähui.

² Huame áma joomem al-léaka itom mabétak. Sejchúktim bueürum itom náariak sébé tíaka éntok yúkë tíaka. Huanärim símem itom tájimmeu rukti sauhue itom sukäu iaaka.

³ Huanäi juka Pablota kuta huakíam nüka taijpo ä töttöai, jü bakot tüisi jóguokame tatájaka áma yeu huánteka mampo ä kéka at chäka taahuak.

⁴ Jume áma joome éntok, juka bakotta Pablótat mampo chákamta bíchaka ínel nau jiaahua:

—Í yoreme jíba tua yore súaleero. Bahuepo kaa muukuk, të jü Dios ä yáari béchibo kaa ä jíapsi íaa.

⁵ Të jü Pablo táijpo au tátakeka juka bakotta áma kom tátabek éntok kaachin aika.

⁶ Síme at suuhuai ä mam baijmáchileka. Tem binhua at suaka, kaachin ä ayúi, tábuiasi eetáitek. Jukam Pablota dios tíyai.

⁷ Huämi kaa mekka senu yoremta buíam tökai, Públiö téamta buíyam. Áapo huämi íslapo nésauhuei. Huári tua al-léaka itom mabétak, éntok tüisi itom aníak baij táapo.

⁸ Júnaksu éntok, jü Públiota áтчay taijhuécheka bökai éntok kókoa disentériä téamtai kókoreka. Huanäi jü Pablo áman ä bíchiseka siika. Ä bíchaka, Diostau buanaka choápo áa béppa ä mámték türiak.

⁹ Íkáí jünériaka jume huate génte kókoreme íslapo jóakame au yaij táitek; huanärim türiak.

¹⁰ Huanärim tüisi itom yöreka itom bitchai. Chúkula júchi itom saka báareyim símeta huaka böot béchibo itom huáatianakeu itom miikak.

Jü Pablo jum buere joära Romau nüpahuk

¹¹ Béja baij metpo jum íslapo anékate báau huáttek senu barco áma séberiatá pasároakäpo. Áapo Alejandriapo jométukai, jume diósim Cástor éntok Póluxta titéhuaakame señáalim huériai.

¹² Jum puerto Siracúsä ti téhuakapote yeu yájjak. Huämite baij táapo aane.

¹³ Huämi éntokte boula sájjak jíba jü bahué mayóamak lópola jum pueblo Reegiö ti téhuakäu tajti. Yokóriapote béja sur bétana jekríahuak, júchi machukte béja jü pueblo Puteóli ti téhuakapo yeu yájjak.

¹⁴ Huämite huate hermáanom téhuak. Huámëi itom áma tahuá sauhuei senu semáanapo. Chúkula bėjate Romáu bíchaa sájjak.

¹⁵ Jume hermaanom Romapo aneme béja nokta mabet-latukay, itom áman katë bétana. Kialíkum itom nankíríka sájaka jum pueblo Foro Aapiö teäpo ito bea aaney, huate éntok, jum Baij Tabérnam teäpo. Jü Pablo am téaka tüisi Diosta baisáuhueka taahuak éntok óusi éak.

¹⁶ Jum Romáu yáijhuak jü capitán jume peréesom jü sontaró yáutta mampo jóiyak. Të juka Pablota sékána tójjak áapolaiik áma annákë béchibo, huépul sontarota ä suáyatuaka.

Jü Pablo jum Romapo judiommeeu nookay

¹⁷ Baij taáhuareka áma yebíj-lataka jü Pablo jume judíom Romapo chë yörihuame nau núnotebok. Nau am yájak, ínel ámeu jiaahua:

—Eme ínomak huéerim, ínapo kaita jume judíom béj-reka yáalataka, éntok kia bannaataka itom yöiyöhuam boojóriäu béj-reka junne, jíbane jum Jerusalémpo péreesotehuaka romáanom mampo yéchahuak.

¹⁸ Huanäi jume romáanom ínot nátemajeka nee búttia báarei, bueítukim kaita lútüriata ínot téhuak nokta béttesi ínot bem chúpaka ín mëtunakéhui.

¹⁹ Të jume Israelitam katim báreka taahuak. Kíalíkune juka Romapo chë nésauhuemta nokta ínot chupa íaka nookak, kia kaita béchíbo ín naciön nátuamáchik junne.

²⁰ Júnel béchíbone enchim núnotebok enchim bit báreka éntok enchimneu nok báreka; bueítuk ítapo jume Israelítam boobíchäu béchíbone imi cadenamnea súmataka jípuhua.

²¹ Huanärim ínel au jiaahua:

—Ítapo kaita jíosiata Judea bétana huemta mabet-la emo bétana nokamta, éntok kaabe jume judíom itomak huéerim huannäbo äbo yáij-lame kaita juénak emo bétana nooka.

²² Enchte nok jíkkaij peiya jachin em éäu jünéria báreka, bueítukte jüneiya símekut í bemela yore majtíahuamta béj-reka nokhuähui.

²³ Ä nok jíkkaij bárekam taáhuata ä yéchariak. Taáhuata yúmak, juebena génte áma nau yájjak jum Pablota anéipo. Huanäi kethuúi naateka kúptëu tajti ámeu noókak jachin juka Diosta im buíapo nésaunakéhui. Moiséjta ley bétana ámeu noókak, éntok jume profétam jíojtekäu bétana, Jesústa jü Cristotukähui, jü Diosta yeu púari, am súal íaaka, éntok im buíapo ä nésaunake bétana.

²⁴ Huate juka Pablota nokákäumak al-léaka taahuak, huate éntok, kaa ä súalei.

²⁵ Júnëlim kaa nánancha bem éä béchíbo sáka táitek. Huanäi jü Pablo ínel ámeu jiaahua:

—Ammäli jiaahua jü Espíritu Santo juka profeta Isaíasta ínel jíáutuaka jume itom yöiyöhuammehui:

²⁶ Ámanë sika í gentetau ínel jiaahua:

Jíbem ä jíkkaijnake jíöbe eme, të kaa at jünéaka; akém ä bínnake jíöbe, tem kaa ä súalnake.

²⁷ Bueítuk bempo kaa at jünee báreka eiya.

Emom naka páttiak kaita jíkkaij báreka, éntokim kúpek kaita bit báreka, kaa am jíapsi kúakteka ín am jínëunakë béchíbo, tiahua jü Espíritu Santo.

²⁸ Jüntukem jünéaka taáhua eme, én naateka pujbau bíchaa juka yore jínëihuamta Diosta bétana huemta jume kaa judíom béchíbotunakéhui. Huámëi ál-la al-léaka ä mabénnake.

²⁹ Juka Pablota ínel jíak, jume judíom sájjak juebénak nau noksákaka íari bétana.

³⁰ Jü Pablo jum kári ä reu jínulapo guoy huásuktiapo aanek. Huämi síme jume ä bit báreka áu yayájame al-leaka mabetay.

³¹ Síme licenciata jípurey, juka Diosta ím buíapo nésaunake bétana kaabe ä táktiriay.

Jü Carta San Pablota Jïojtekähui Jume Romanommehui

Pablota ámeu teboterim

¹ Ínapo Pablo, Jesucristota nésahui joame, apóstoltu iaahuaka núnuri. Jü tü nooki Diosta evangelio ín noknaké béchibone yeu púari.

² Dios ínel ä yáa rókaka nok-latukay, jauhuey naateka jume ä profeetam huämi, juka huépülsi huëpo Diosta bétana ä jïojtekä pámani,

³ ä Üusihua bétana, itom Señor Jesucristo, rey Davidtat yeu simlame.

⁴ Huanäi Dios ä täyatebok; junëli tua Diosta ä Üusitukähui, úttiärata jípureka, Espíritupo huépülsi huëpo áu ä nükä béchibo, entok kókkolam násuk ä jíabitekä béchibo.

⁵ Jesucristota huámtä mabet-la juka kaa náksi tühuata apóstolimtu sáyhuakä. Huanäite béja ikäi sime ániapo anemmeu noknake, ä nésahui súaleka am yáanaké béchibo, ä téhuam jíba yöreka.

⁶ Huámé násuku eme két áma náikiari, Jesucristota áttiamtu iaahuaka.

⁷ Sime eme jume buere joära Romapo aneme, Diosta nákehüim, Diosta nésahui huépulta bénasi jíba joaka núnurim, jíapsi béchibo yeu puarim: Diosta kaa náksi tühua entok yánti jíapsihuame enchim béchibotunake, Dios itom Áchay bétana huéeme entok jü Señor Jesucristota bétana.

Pablota Romau nóiti péähui

⁸ Kaita bát jee enchimmeu nokaka juka ín Diostane baisau báare, Jesucristota huám ámani enchim bétana nokhuamta. Béja simekut jíkkaaj-ri, juka jáchin tüisi Diosta enchim súalëhui.

⁹ Dios Áapo jüneiya, chikti ín jíapsimak áa béchibo ín tekipanoähui, jü noki ä Üusi bétana huémta chíbejtiaaka, entok Áapo két jüneiya, kaa chúkteka enchim béchibo oraciompo Diosta ín nokähui, Áaporikúu bícha.

¹⁰ Áune ä nétane, áapo ínel éáteko nee ä máknake, ín áman huéenaké béchibo, entokne al-leaka áman yebijnake jum enchim anëhui.

¹¹ Bueitukne tüisi enchim bí péiya, juka Diosta bétana ín mák-ri enchimmet ä chíbejtia báreka, juka enchim mabet-läu chë júne tútti enchim át jíapsinaké béchibo.

¹² Júnëlituk jü jáchin juka Diosta enchim súalëhui huépülsi náu tahuanake, enchim béchibo júne türinake entok ínapo júne al-leaka tahuanake, juka Diosta enchimmet yáakäu bíchaka.

¹³ Íkai éntokem két jüneriapo yúmala, hermaanom, búrusine áman enchimmeu huéé báreka eiyay, enchim násuk tekipanua báreka enchim ä bí iaaka, jáchin machisi juka Diosta inomak anëhui, jume kaa judíom násuku júne két ánëli. Të én tájti obiachisi ínobia chátula, enchimmeu ín huéenakëhui.

¹⁴ Jume griegommehui entok kaa griegommehui, jume tüisi jita täyammehui entok jume kaa jíösia täyammehui, úttia ín ámeu noknakëhui, juka Diosta nooki.

¹⁵ Júnëlem jüneiya, ínapo ál-lane béja láuti jëla áman ä noknake, juka bemela nokta Diosta bétana huémta enchimmeu këtchi, Romapo joakammehui.

Jü evangeliota úttia

¹⁶ Bueituk íri noki bemela Diosta bétana huémtayi kanne áy tiihue, bueituk íri Diosta úttiära, simeta béppa. Jábetaka junne ä súaleme áy jínëutunake, jume judíom bátchu, chúkula éntok jume griegom këtchi.

¹⁷ Íri noki Diosta bétana bemelasi huéeme itom ä téjhua, jáchin Diosta bíchäpo kaita kulpaka itom tatahuähui: tua bát huëpo ä súalhuä pámani, entok júchi ä súalhuäpo huämi, juka jïojterita jíäpo bénasi: "Të jü lútüriata joaka jíápsame Diosta nokibet ä ea béchibo jíapsita jípunake."

Yoremta kaa tü jíápsékähui

¹⁸ Dios téhueka bétana ä ómtira bíttebo, jume sime Diosta bék-reka jíápsammehui, bueituk jume yoremem kaa türik huéetuaka, jukam lútüriata kaa boojotua, juka kaa tíuramak náu ä kútiaka.

¹⁹ Bempom huitti jüneiya, juka Diosta lútüria ják áman huëhui. Dios machisi ámeu áu yeu bufj-la.

²⁰ Bueituk kálajkosi bíttu jiöbe, sime jita kara bíttume ímí ayukame Diosta áttiari: jü jíba béchibo Diosta úttiára, entok jü Dios tua ájáría jíba béchibo jiápsame. Kálajkosi maachi, jü Diosta jáchinakähui, ániata ä yáakápo huámi. Huári béchibo, "katte Diosta bitcha", ti jünem kara jiaahua.

²¹ Júneli Diosta tatáyalataka jünem, katim ä yöreka ä úttilek, ä Diostuká pámani, entokim kaa ä baisauhuek junne. Jü ili bem jita täyámakim emo buérialék; jü bem jiápsihua entok bem éau jíba jo báarey. Huári béchibo bem éeri kaa machiriata jípureka taahuak.

²² Túisi emo jita täyaleka, junéli éakasum kaa susuaka taahuak,

²³ entokim juka Diosta lóoria kaa yuyujtumta kara bíttumta bem kóbapo yeu ä huikeka ä yáhuak, entokim ímí buíapo jometa bénasä yáhuak. Huanárim huikitta bénasä yáalataka ä Dios tíiya, náikim guókekamta entok bakotta bénasi junne kéchi.

²⁴ Huári béchibo jü Dios chícha máchiriau bíchaa am sákatuak, tiusi máchiraata bem yáa báreü bicha; bem takahuam júne kaa yöreka jájanam juénasi náu aayuk.

²⁵ Jü Diosta lütúria ára nókichiata béchibom ä nakuliak; júri ámeu chúppuk, ímí buíapo yáarítáu bem tochokteka ä yöreka entok ä úttileka, juka simeta yáalata júne yöri máchika; júri Dios béja jíba yúu huásu-huásuktiapo jiápsaka yörihua. Júnentunake.

²⁶ Huári béchibo Dios tiusi machikuu am tójjak. Bem jáamuchim júne két tábuiasi emo nü táytek; jáamuchimtaka jünem jáamuchimmak emo náyotek.

²⁷ Jume yoremem júne két áneli, bem jáamuchim tójaka, áme bénasi oohuimmakim totó táytek, tiusi máchiraata náu joaka. Huári béchibo bem takahuapo júri ámeu yeu chúppuk, sékána böot bem kuakteká béchibo.

²⁸ Bempo béja juka Diosta omot yéchaka, kaitam Diostamak júneria báreka taahuak. Huanái jü Dios béja am kóba rókotek, kaa huéchiasi jita am yáanaké béchibo am tójjak. ²⁹ Jü kaa lütúriay simekut tápunika, kaa emo jub-lataka kíal náu anhuameyi, kaa tiurayi, tómi péé mukiyai, kaa yore jikolihuumtayi, áapolaytu báaremmyai, yore suahuumtayi, náu nássuahuumtayi, ára nókichiayi entok áu iaahuumtayi.

³⁰ Jábetachim kaa túisi nooka, yorem júннаale; ilitchisi jünem kaa Diosta bétana nokhuamta jikkaij báare; karam jotu; simeku bempo jibatu báare; emom buérialé, kaa türik yáa báreka jibam éiya; katim bem áchayim nok jikkaja;

³¹ bem éapom jíba an báare; katim emo júnee johua; kaabetam nákke; námakakim jiapsek; kaabetam jiokolé.

³² Túisim júneiya, Diosta jauhueeka juka bétte nokta ámet chúpanakèhui, juka kókkohuamta áme béchibo náikiatukähui, sime kaa türik joame béchibo; júneltaaka jünem jiba ikárim simeta boojoria, entokim két ámemak al-leiya, ikái jita am joayo.

2

Diosta yáura lutúria yoremtat chúppe

¹ Huári béchibo empo kaitaché jáhuiteka emo yeu huiknake, empo yoreme jábetaka junne. Empo tábuik sítuay emo yuktituame, tábuikut nokta chúpaka, émpé két emo bėj-reka ayunake; éntoke két áa bénasi aane.

² Íkáite júneria: Dios áapo lütúriata jípureme bétte nokta ámet chúpanake, jume kaa ál-la machisi ikái simeta joammechi.

³ Én éntok empo, ikái jita joame entok nokta huatemmet chúpame entok áme bénasi aneme, ¡kaibè ä guójanianake, juka Diosta yáurau enchi yeu kéchanakèhui!

⁴ ¿Jaché kia kaitapo emo ä bíttua juka Diosta úttesi yore ä jiokolèhui? Tebe tiempota enchi mákka, enchi jiapsi kuakti iaaka, kaa bamsipo enchi huéria enchi jiolekola. ¿Jukarè empo kaa júneria?

⁵ Tè juka námakak em jiapsekä béchibo, karè emo jiapsi kuaktia junne; emoché náchá yétcha, juka Diosta ómtira; huári béja emo béchibo kaa türinake júnaköri, juka taahuarita yúmako, Diosta bétte nokta ímí ániata béppa chíbejtiahuako, entok ámani juka Diosta lutúria yeu machiako, júnakoy béja simem Diosta yáurau yeu am jábahuako.

⁶ Ámani béja sime hueuhuèpulaka núnuhuakä béjtuana, jita bénak bem yáakäu bétana.

⁷ Jíbapo béchibo jiapsihuumtam mabetnake, huame jiba túhuata joaka jiápsakame. Huamèi béja juka lóoriata jaria, entok Diosta bétana yörihuamta entok yü tútti jiapsihuamta.

⁸ Tè Diosta ómtira entok jü bétte noki ámeu ayunake, jume kaa báreka Diosta bėj-reka jiápsammehui. Ímèri juka lütúriata kaa huátiaka, kaa emo tóij báareme.

⁹ Jiokot anhuame entok kökosi éehuame áme béchibotunake, sime jume yoremem kaa türik joammehui, jü judiöta béchibo bátchu, huanäi jü griego kaa judiöta béchibo kétchi.

¹⁰ Të lóoria entok yörisi machika entok yánti jiápsihuame ayunake, jume tühuata joame béchibo, jü judiöta béchibo bátchu, huanäi entok jü griego kaa judiöta béchibo kétchi.

¹¹ Bueituk jü Dios kaabeta chë áma nákke; simem nánancha éria.

¹² Bueituk sime juka Moiséjta ley kaa jípureka jiöbeka kaa tüisi ayukame, junëlim kaita leyta jípureka jiokot noki bëtteka ámet chüpatunake; entok sime juka Moiséjta ley mámpo jípureka kaa ä jiä páman ayukame, jüri leyta béchibom két jum Diosta yáurau yeu töijna. Huanäi noki bëttesi ámet chüpatunake.

¹³ Bueituk katim tü yóremem juka Moiséjta ley bem jikkajakä béchibo, ál-lam juka Moiséjta ley jiä páman bem anë béchibo; jümëi jünen tü yóremem, Diosta bíchäpo.

¹⁴ Maasu ëni jume kaa judiöm, katim ä täya, juka Moiséjta ley. Júnentaka junne, bem jiápsipom ä jípure, juka leyta bempom ä leyek. Íari béchibo, juka leyta kaa täyaka junne, bempo béchibom ä jípure, juka leyta.

¹⁵ Jüri ley béja machisi ámet aayuk, bem jiápsimmet jiojtetaka. Huári ínel bem jiápsipo ámeu nooka, jáchin juka leyta jiä páman bem ayunakëhui; entok juka tühuata bem am jonakëhui am téjhua,

¹⁶ taahuata yúmako, juka Diosta ä yáurau am núnuko, Jesucristota huám áman juka yoremata éhuil ayukamta yeu buíjhuayo. Íri bemela noki ín nokähui, Jesucristota bétana huéeme, áu chüpanake ín jiakä bénasi.

Jume judiöm entok jü Moiséjta ley

¹⁷ Én éntoko empo em judiötukä pámani, jü leytaat jibë chäka, kaitat obisi éaka, huanäi éntoke Diostat emo úttile.

¹⁸ Éntoke tüisi ä jüneria, juka Diosta jak áman ä huátiähui; leypo ayukamta éntoke tüisi ä majtiari; juka áma türik jibe áma yeu púhua.

¹⁹ Yantelake kaitat jáchin éaka jume lilíptimeme bát emo kécháalataka emo júne am huíksimë tíiya; jume kaa machiku anemehuë emo machiriä tíiya;

²⁰ emoë am majtiä tíiya, jume kaita täyame, jáchin emo am ujünakëhui, jume ili usimëhuë maejtro; simeta juka lütüriata leypo ayukamtë emo ä täya tíiya, jáchin ä órekähui.

²¹ Huanäi empo júkai joame, tattäbuim majtiame, ¿jatchiakasë empo kaa emo majtia? Empo chë ínel jinabakka: kaabetë ékbua nesahue; ¿empo éntok ékbua!

²² Empo chë ínel jiaahua: jubekame ö kunakame kaabe täbuimak entok jiápsinake. ¿Empo éntok em jubi täbuimak bäitattähua! Empo chë jume huate Diosim kaa emo súalë tíiya, kaabeta éntoke juka itom Dios béppa yörisi machi tíiya; ¿jatchiakasë jüntuk tiöpopo ayukamta ékbua?

²³ Empo leytaat emo buérialame; ¿én éntoke juka leyta kóttiaka kaa ä jiä páman aneka, Diosta junneriatebo!

²⁴ Huári béchibo ínel jiojteri: “Jume kaa judiöm Diosta bėj-reka nonoka, enchim junëli anë béchibo.”

²⁵ Türi judiötaka circuncisiónta jípureme, juka leyta nesahui joame; të juka leyta nesahui kaa joame; jü judiötaka circuncisión kaitapo bénasi tahuanake.

²⁶ Jümü huám huéiye, jü kaa áu circuncidaroolataka juka leyta nesahui joame, juka áu circuncidaroolamta bénasi tahuanake.

²⁷ Të hua takaapo kaa áu circuncidaroolataka juka leyta nesahui joame, áapo enchi sítuay yuktianake, bueituk empo circuncidarooataka juka leyta éä páman kaa aane.

²⁸ Kaa tua judiöpo näikiaripo yúmala, hua ä takaahuapo béppa jita át yáariari; júnentaka junne, kaa circuncisión jü jita takat yári.

²⁹ Huä tua lütüriapo judiö hua ä jiápsipo ä huéria, juka judiötuhamta; entok jü circuncisión chë nesahueme jü jiápsipo aayuk, kaa kia leetrata jiä pámani, ál-la Espirituta ä yáakä pámani. Kaa jábe yoreme ími buíapo jometaka ä yosire, të áapo jü Dios ä úttinake.

3

¹ ¿Jitasu jüntuk áma téunake, seenu, ä judiötukä béchibo? Jume circuncisiónta yáariarim, ¿jita tühuatasum áma bínnake?

² Tüisi juebenak tühuata; jáchin huéy junne yölatakam kaate, jume judiöm. Maasu ëni tua lütüriapo, bempörim bétana huéiye, jü Diosta nooki.

³ Jü kaa bem Diosta súalekä béchibo, çjachu kaitapo ä tahuarianake jäni, juka Diosta itomak türiakähui?

⁴ ¡Ëe! ¡Kaibu ínel huéenake! Ál-la Dios juka lütüriata hué páman jiba annake, jume yoremem ára nókíchika jiápsay junne. Huári béchibo ínel jjojteri: Em nokähui jáchin huéy júne jiba lutüriataka yeu huéenake; jábeta enchi nátuay junne, jibe yólataka tatahua.

⁵ Jü itom kaa tüisi anëu Diosta lütüria jikau chatchätek, çjáchisute jüntuk jiaunake? ÇJachu Dios kaa tüisi ane jäni, itom yäura bíttuaka? (Kíane yoremta bénasi nooka.)

⁶ ¡Kaa júnentunake! Täbuiasä huéenakeyo, çjáchisu jüntuk am yäura bíttebonake, jume ániat jiápsame?

⁷ Të jü in ára nókichiay Diosta lütüria simek béppa jikau ä huéenakey, çjatchiaka jüntuk in kaa tühua béchibo bétte noki ínot chúppe?

⁸ Ä junélitunakey, kaa tühuatate yáanake, tühuaata itou yebijnakë béchibo. Inélim jiaahua, jume nee nátuaka nokame, ínëlitukne täbuiasi huatem majtia. Ímëri nee nátuame bétte noki ámet chúpise.

Kaabe tü yóreme ímí ániapo

⁹ Huanäisu, çëni? Ítapo jume judíom, çjachute bempörim béppa chë júne tühuaata jajamla? Ëe; kaa junëli huéiye. Béjate huiitti ä nok-la, jume judíom entok jume kaa judíom simetakam ímí buíapo juka kaa türik ayukamta úttiära bétuk huáttila.

¹⁰ Bueítuk ínel jjojteri:

Kaabe, kía huépülaika junne, kaa lütula jiápsa;

¹¹ kaabe tua juka júneehuamta kaa jípure.

Kaabe kía ä éäpo juka Diosta jariu báare.

¹² Símetaka juka böota öbiala;

huépülaik bénasim kaita béchibo tuttürikam tahuala;

kaabe juka tühuaata jo báare;

kía huépülaka júne kaabe ják aane.

¹³ Jü bem kutänauhua hua ánima mäari guójoria étaפורita benna; bem niniyim ára nókichiata nooka.

Bem tempo huáijhua éntokim juka áyakam jóuhuota érialataka ä jípure;

¹⁴ jü bem teni jü noki béttesi jiamtay tápuni entok chibusi machikoayl.

¹⁵ Jume bem guókim júne bamseka téttene, yoremta ójbo guótiaboka;

¹⁶ jü bem kókosi ayunakéhui entok bem siroksi tahuanakéhui, jum böot ámebia aayuk.

¹⁷ Jauhuey júnem kaa juka yánti jiápsihuamta täyak, jum bem böochi.

¹⁸ Katim Diosta májhue, jauhuey junne.

¹⁹ Tëte tüisi júneiyya, síme jü leyta nokähui, jume leyta bétuk jiápsammeu nooka, símem nok páttia báreka. Huanäi síme ánia Diosta bétte noki bétuk kóm huáttinake.

²⁰ Júnëli kaabe áu tü yóreme tíanake, Diosta bíchäpo, kía juka leyta jíá páman aneka. Bueítuk juka leyta béchibote júneiyya, jita ínel kaa türiakähui, Diosta bíchäpo.

Diostatte eaka jínëutunakete

²¹ Të ëni, Dios itou yeu ä buj-la, juka Moiséjta ley kaa áma náikiaka, jáchin juka yoremta tü yóremtaka ä tahuanakéhui. Jü Moiséjta ley entok jume profeetam júne ä nok-la, junëli ä huéenake tíaka:

²² jume Jesucristota súualekame tü yóremtakam tatahua, Diosta bíchäpo. Ínëli kaabe áma yeu púari.

²³ Kaa tühuaata símem yáakä béchibo, símetakam yeutana päkun tahuala, Diosta lóoriapo.

²⁴ Kaitate béjtuaka tü yórempo náikiahuak, Cristo Jesússta huämi, kaa tühuaata yáalataka junne.

²⁵ Dios, Cristo Jesússta áma yeu púuhuak, ä ójbo ä guótianakë béchibo entok junëli itom jiookorek. Én éntokte Diosta súaleka juka yore jiookorihuamtate jajamnake. Dios ínëli itom ä bíttebo báarey juka tü yórempo itom náikiahuäu juka kaa türik bannaataka itom yáakäu át itom jiookori báreka.

²⁶ Ímëchi taahuarimmet itou yä machiria báare, juka tü yórempo itom náikiähühui. Júnëli Áapo lütula entok lütüriata áttiak; ínëli jume Cristota súaleme tü yórempo am náikia.

²⁷ Én éntok jü yóreme, çjitaysu jüntuk áu buérialinake, Diostau bíchaa? ¡Kaitapo taahua! ÇJíta béchibo? Kaibu juka Moiséjta ley nesahui itom yáakä béchibo, jauhuey junne, ál-la itom Diosta súualekë béchibo.

²⁸ Ími chúppe: Jü yoreme Diostat éaka tü yórempo ä näikiahua, të kaa juka ley nésaata ä yáakä béchibo.

²⁹ ¿Jachu Dios jume judíommeu jiba Dios? ¿Jachu kaa jume kaa judíom két ä Diosek? Lútulay, jume kaa judíom két ä Diosek.

³⁰ Bueituk Dios huépülay jibba. Entok Áapo jume ä súaleme tü yórempo am näikia, jume circuncisiónta jípureme entok jume kaa ä jípureme.

³¹ ¿Huanäi itom ä súalé béchibote juka leyta kaitapo johua? ¡Ée! Al-la Cristota itom súualekä béchibote juka leyta chë júnete yúmalasi ä chuppa.

4

Abrahamta ejemplo

¹ Huanäisu, ¿jítasu jájamek jáni, jü Abraham itom bannaataka kateme áchayhuari?

² ¿Jachu jü Abraham tü yóremetuk jáni, tühuaata ä yáakä béchibo? Júnëlituko jítay áu buériali mátkhi, të kaa Diosta bíchäpo.

³ Bueituk inel jöjteri: “Abrahamta, ä súalekä béchibo, Dios ä tutüreka ä bitchak.”

⁴ Én entok jü tekipanauakame kaa mikpo nanäikiahua, të ál-la ä huikiriahuaäpo sisime, jü tékkil.

⁵ Të juka kaa tekipanauakamta, kía ä súualekamta türipo ä tatahuaria. Júnëli Áapo Dios tü yórempo ä näikia, juka yoremta kaa türik yáakamta junne.

⁶ Jü rey David két ä ettejoa, jáchin juka yoremta juka yúmalasi al-leehumta jájamnakëhui. Júkai béja jü Dios lütüriata ä yáakä bénasi ä mabeta, kaita tékilta jita ä yáatuakari.

⁷ David inel jiaahuak:

¡Yúmalasim al-leehumta jípunake, huame bem kaa türi yáarim tuchariahuakame, entok bem kaa tühua yáarim lomti páttiriahuakame!

⁸ ¡Yúmalasi al-leehumta jípure hua yoreme,

jume ä kaa türi yáarim jü Señor kaitasi am tatahuariako!

⁹ ¿Jachu iri junëli huéeme, jü yúmalasi al-leehumta jípuhuame jume emo circuncisiónta mák-lame béchibo jibba, ö jume kaa emo circuncisiónta yáarialame béchibo kétchi? Bueituk inel jiaula, juka Abrahamta ä súualekähui, jü Dios tüisi ä tahuariak kía junëli ä ayukä béchibo.

¹⁰ Të, ¿jauhueysu junëli ä näikiriahuak? ¿Jachu circuncisiónpo anekari, ö ketune kee circuncisiónta mákhuakari? Kee ä mákhuaka jü Dios tü yórempo ä näikiriak.

¹¹ Chúkula béja Abraham circuncisiónta yáariahauak, señalta bénasi. Júkai séñakay, juka Diosta tü yórempo näikiatata ä mabetak, ä súualekä béchibo, ketune kee circuncisiónta mákhuakari. Júnëli béja sime ä áchayeka tahuanake, jume Diosta súaleme. Ánëli Dios ímëi tü yóremempo am näikia, kaa circuncisiónta jípureka junne.

¹² Entok jume circuncisiónta jípureme ä áchayek, juka Abrahamta, circuncisiónta jípureka junne. Jíbam áapörík Diosta súalhumta boojoria, hua jauhuey bát kateme kee circuncisiónta mabetakame bénasi.

Dios jiba ä yáanake, juka ä yáa rókähui

¹³ Bueituk Dios Abrahamtamak ä yétchak, juka nokta, entok jume ä úusimmaki. Sime ániata am mák rókaka nookak. Të i noki kaa leypo chúppe, ál-la tü yóremtaka Diosta súalhuäpo huämi.

¹⁴ Jume leypo aneme ä jípureyo, juka ániata herenciapo, jü Diosta súalhuame kaitapo tatahua, entok jü Diosta yore mák rókähui junne, kaitapo tahuanake.

¹⁵ Bueituk jü ley ómtirata huéria, juka kaa tüisi anemta béchibo; të juka kaita leyta ayukäpo, kaibu leyta bėj-reka jápsinake.

¹⁶ Huäri béchibo, Diosta sualhuä páman huéiye, mikpo itom ä mabetnaké béchibo. Júnëli jü Diosta yore mák rókakähui kutti óreka tahuanake, sime jume chúkula kateme béchibo. Jü Diosta itom mák rókaka nok-lähui kaa kía jum leypo aneme béchibo jibba, bueituk jume Diosta súaleka át boobícháihuime kétchi. Ímëi Diosta súuale, Abrahamta bénasi; huäri béchibo Abraham ítou áchaytaka taahuak,

¹⁷ juka jöjterita jiäpo bénasi: “Juebena génte ániapo anemmeune áchayriapo enchi kéchala.” Iri inel jü Dios Abrahamta súualekähui; júri béja inel jume kókkolam júne jíabitetua, entok kaita jita ják órekamta júne áma ä ayuk tíanake, áma ä ayuka bénasi.

¹⁸ Kaita jítoata ayukäpo ä súualek, jü Abraham. Huanäi ä súualekä páman áu yeu chúppuk; junëli ayuka béja juebena génte ániapo anemmeune áchayhuaritaka taahuak, Diosta áu nokakä pámani: “Júnëlim ayuka béjam búrunake, jume em úusim.”

¹⁹ Abraham tókti kaa kóm éaka, jíba bénasi ä súsualek, abe cien huásukteka junne. Sara ä jubiahua junne béja kaa áasoay, bueituk béja jámyölatukay.

²⁰ Abraham juka Diosta ä mák rókakäbet jíba huijjütek; kaa ä taruk, juka Diostat ä jiápsekähui. Diosta jíba üttiléka áapörík jíba lóoriata mákkak,

²¹ entok tüisi jüneiyay, Diosta juka simeta ä yáa rókäü ára áma yúmanakeihui.

²² Huári béchibo Dios tü yórempo ä bitchak.

²³ Én éntok kaa kía Abrahamta bétana nooka, i jiojteri;

²⁴ bueituk ito béchibo két inel jiojteri. Itom két jíba mabeta, jü Dios, itom ä súsualekä béchibo, juka Jesústa kókkolam násuk jiaabitetuakamta, juka itom Señor,

²⁵ Áapo Jesús yoremem juijuenam mámpo tóijhuak, itom kaa tühua yáarim béchibo. Huanäi méhuakä jiabitek, itom tü yórempo tóij báreka.

5

Diostamak tülisi itom aneka jiapsähui entok tühuaata itou ä nüpähui

¹ Júneli itapo tü yórempo tualataka, ito ä súalekä béchibo, Diostamakte béja yánti jiapseka tualata, itom Señor Jesucristota huami.

² Entokte két jíba áapörík béchibo én ára áman kiimu, ä súsualekari jum Diosta yore jínéulápo. Jümüte béja al-leaka kaitat jáchin éaka aane. Júnelite ä jájamla; entokte Diostat huitti eaka át boobíchaihui, juka Diostamak itom jiapsinakähui ä lóoriapo.

³ Entok kaa iri jibba, bueituk kaa türík ito bétana huéy itom kókosi éapo ketchi. Jümü jünente két ito jábele, entokte al-leaka ä mabeta, juka itou huémta. Jüneate jü kaa türi itou huéeme kaa huánti anhuamta itou nüpa.

⁴ Jü kaa huánti anhuame éntok, jümüte ito táyanake, jáchin machisi Diostamak itom kutti anéhui. Ito kutti jabuek jüneriasuk éntokte Diosta itom mák rókäü boobinnake.

⁵ Huanáite béja kaitat jáchin éaka, kaabeta tihuekari át boobinnake. Bueituk jü Diosta yore nákéhui béja sime itom jiápsipo tapuni. Juka Espiritu Santota éntok két itom mák-la. Jüri béja juka Diosta itom nákéhui itot chíbejtiala.

⁶ Ítapo kara ito jinéuka tahuakay, tua tahuata yúmak Cristo ito béchibo muukuk, jume kaa tüisi jiápsame juijuenam béchibo.

⁷ Kaibu bamseka senu yoreme tábui yoremta béchibo áu métebo báanake. Jü tü yóremta béchibo jamak kaibu áu métebo báanake; té senu yoremta úttesi tühuaata jita buéresi ä huikiriátek, jamak áa béchibo áu métebo báanake.

⁸ Té Dios ál-la tepa machisi itom ä bíttua, juka itom ä náké bétana, bueituk ketune kaa tüisi itom yóremtuko, Cristo ito béchibo muukuk.

⁹ Én éntok júchi Dios itom tü yóremtusuka, Cristota ojbo huami, ché júne itom jineúnake, áapörík béchibo, jü Diosta ómtiraa huéenakemta bétana.

¹⁰ Bueituk júnakoy ketune Diosta báj-reka itom aneyo, áute rúkteka áamak ito tütek, ä Üusihua kúrusit mukuká béchibo. Én éntokte béja áamak aneka kaitat jálojtaka, áamakte jiapsinake, jíbapo béchibo.

¹¹ Entok kaa kía iri jibba; Diostamakte két ito jábele, itom Señor Jesucristota béchibo. Áapörík bétanate Diostamak ito türi tíaka al-leaka jiápsa.

Adán entok jü Cristo

¹² Júneli huéeyo, huépul yoremta huám ámani, jü kaa türira imi ániapo kibakek. Huanäi jü kaa tühua yáarita süa kibakek, jü kókkohuame. Júneli ayuka béja jü kókkohuame sime yoremmet siika, simem kaa türík am yáaká béchibo.

¹³ Ketune kee jee leyta ábo yepsayo, jáybusu jü kaa tühua yáari ayukay, imi ániapo. Té jum kaita leyta ayukápo, kaabe át áu guómtia, juka kaa türík johuamtachi.

¹⁴ Jü Adámpo naateka entok Moiséjta taahuarimmeu tájti, jü kókkohuame ál-la béja jáybusu huéiyey, jume géntem béppa; jume kaa tühuaata yáakammet junne. Jíba ánéli huéiyey, eläposum kaa Diosta nésahui báj-rek, Adánta yáaká bénasi. Íri ábo yebijnakemta nátuay.

¹⁵ Té jü kaa tühua Adánta yáakähui kaa Diosta itom mikakäü béppa sikamta bénasi óorek; bueituk jü huépülaik kaa tüisi ayukamta béchibo juebenakam kókkok. Én éntok Dios tühuaata itom mik-la, kaita béjhuuata itou ä aahuakä, huépul yoremta huám ámani. Áapo Jesucristo ché júne buéresi ujoyori entok ché juebenammet tühuaata nüpak.

¹⁶ Jü kaa tühua huépul yoremta yáakähui kaa Diosta itom mikakäü béppa sikamta béenna. Bueituk Adán huépülsi nésauta báj-reka, juebenammeu juka kaa tühuaata nüpak; té jü tühua Diosta yore mákame juebenam tü yórempo náikia, bem kaa tüisi anéipo junne.

¹⁷ Juka huépülaik juka Diosta nésahui kóttiakä béchïbo jü kókkohuame itom pereesotaka jïpurey. Ánëli chë úttiapom nésahueka bemelasi jíapsinake, huame kaita béjtuaka tü yórempo náikiahuakame, huépul yoremta huámi, áapörïk Jesucristota.

¹⁸ Júnëli juka Adánta Diosta nésahui kaa yáakä béchïbo, Diosta bette nooki itot chüppuk, síme yorememmechi; ánëli këtchi, juka Jesucristota huépülaik tüisi huéchiassi ayukä béchïbo, síme ä susualekame lútula jíapsihuápote náikiahuak, entokte jïbapo béchïbo jíapsinake.

¹⁹ Bueítuk juka huépul yoremta kaa Diosta nok jikkajakä béchïbo, jume juebénaka kaa lútula jíapsihuápo náikiaritaka taahuak. Ánëli këtchi, juka huépülaik Diosta nésahuekä páman ayukä béchïbo, jume juebénaka tü yórempo ayulataka tahuariana.

²⁰ Të jü ley nésahui ímí ániapo kibakek, juka yoremta kaa türi yáarim juebénasi búrusi am ayutua báreka. Të huanäi juka kaa tühuaata juebénasi ayuko, Dios chë úttesi yore nákeka taahuak.

²¹ Júnëli jü kaa tühua yáari yorememmet uttëutuk, am kótko íaaka. Ánëli këtchi, jü tühua Diosta itom mikáhuu itot uttëutuk, itom tü yóremtu íaaka, entok itom ä mikaka, juka jïbapo béchïbo jíapsihuamta, Jesucristota huám ámani, jü itom Señor.

6

Béjate kókkola, jum kaa türïkun bícha

¹ Én éntok, ¿jáchisute jiaunake? ¿Jachute kaa tüisi jíapsinake jáni, juka Diosta tühuaata áu yeu machirianakë béchïbo?

² ¡Ée! ¡Kaibu junëli huéenake! Ítapo béja kókkola jum kaa türïkun bícha; ¿jáchisute júchi ára áma jíapsinake, jum kaa türïk násuku?

³ ¿Jachem kaa júneiya, eme Cristo Jesústamak ruktilatata tahuala, áman béja batóhuaka? Júnëlite áamak kókkolamtaka taahuak.

⁴ Batóhuakate kókkok; huanäite áapörïmak máataka taahuak. Én éntokte bemela jíapsihuamta jípureka ímí naa rejte, juka Cristota kókkolam násuk jíabitekä bénasi, jü ä Átchay tüisi machisi úttiárammeyï.

⁵ Áamakte áu pitti ruktilatata kókkok, áapörïk mukukápo; alë bénasi jum kókkolam násuk ä jíabitekápote áamak jotenake.

⁶ Íkáite kët júneria, jü bannaataka jáchin itom jíapsáihu, jü yorem öra tíame, áapo Cristotamak kúrusit poponhuakä muukuk, jü kaa tühua itot anéihu kóm jímmaataka tahuanakë béchïbo. Júnëli béja jü kaa tühua kaibu júchi itot nésaunake.

⁷ Bueítuk jü mukukame béja búttiakata tahuanake; jü kaa tühua kaibu júchi át nésaunake.

⁸ Ítapo Cristotamak kókkolamtuko, átte éiya, áamak jíba jíapsi béchïbo.

⁹ Cristo béja kókkolam násuk jíabitesulatata, kaibu júchi muknake. Lútula huëpo, jü kókkohuame béja kaita áamak bíit mátki.

¹⁰ Bueítuk Cristo mukuka, séjtul jíbba muukuk, jum kaa türïkun bícha; ä jíapsáü éntok, Diosta béchïbo jíapsaka taahuak.

¹¹ Ánëli këtchi, eme kókkolam bénasem emo nüye, jum kaa türïkun bícha; Diosta béchïbo éntokem jíapsam bénasem emo nüye, itom Señor Cristo Jesústa huámi.

¹² Én éntokem emo suaya. Jü kaa tühua kaa emót nésaunake, enchim takaahuachi. Kaa enchim áman huíknake, jum kaa türiu bícha.

¹³ Katem kaa türïkun bíchaa ä tójja, juka enchim takaahua, bueítuk íkáï kaita juénak jo yúmala. Ál-lem Diostau bíchaa ä tójja, eme kókkolam násuk jíapsamta bénasi. Diosta mámpem ä tójja, enchim jita ára joáhu, tua lútüriata joame.

¹⁴ Én éntok jü kaa tühua kaa enchimmet nésaunake; bueítukem kaa leyta bétuk jíapsa, ál-la Diosta yore náké bétuku.

Tühuaata entok lutüriata jo báreka jíápsame

¹⁵ ¿Huanäisu éni? ¿Arate kaa tühuaata johua, kaa Moiséjta ley bétuk itom anë béchïbo, kía juka Diosta yore nákhuaipo ito anë béchïbo? ¡Ée! ¡Kaibu türinake!

¹⁶ ¿Jachem kaa júneiya? Jábe junne jábetau tékilpo áu nénkako ä nésau jo báreka, írï junëli káttek. Juka kaa türïk joáteko kókkohuáü bíchaa huéenake. Juka tühua lutüriata jíba jo bárëtek éntok, jïbapo béchïbo jíapsinake.

¹⁷ Të Diostem báisauhue, kaa tühua tékiliu nénkitaka junne, chíkti enchim jíapsimák ä mabetaka at jáptek, jü Diosta bétana enchim mabet-latukábechi.

¹⁸ Én éntok béja búttiataka jum kaa türiku enchim aneïpo, jü lutüría tühuaatuhem én chätulataka tekipanua.

¹⁹ (Ími buíapo jáchin jita huémta ettejhuamta bénasine enchimneu ä nooka, enchim ára át jünee machisi ámani.) Bannaatakem emo réutebok, kaa türikum bícha, juka chícha machik jita johuamta entok juka kaa tíuraata béchíbo. Én éntokem ánèli emo nénka, Diosta nésahui tühua jo báreka, enchim takaahua Diosta mámpo tójaka, juka lutüríata hué páman jíba am báreka.

²⁰ Eme kaa türiku bíchaa emo nénkilatuko, kíalem kaitapo ä bitchay, jükä Diosta lütüría.

²¹ Të, ¿jitasem áma téuhuak? Eme ínèli aneka éntokem bannaataka enchim josukaütay, enem béja áy tihue. Bueituk síme jüri kókkohuäu bíchaa jíba enchim huériay.

²² Të ènem béja búttiataka aane, jum kaa türík jita enchim joaka jíapsaïpo. Ènem béja Diosta nésahui jíba johua. Én éntokem santomtaka jíapsinake, éntokem juka yü jíapsihuamta jípunake.

²³ Bueituk jü kaa türík joame muknake; ínèli béjtuataka tahuanake. Të jü tühua Diosta yore mikähui, jüri jíbapo béchíbo jíapsihuame, Cristo Jesús itom Señorta huämi.

7

Emo jubiahuakapo bénasi óorek, jü Diostamak anhuame

¹ ¿Jachem kaa jüneiya, eme hermaanom? Bueituk juka leyta täyammakne nooka. Jü ley juka yoremta jíapsäu núkisi át nésahue.

² Bueituk jü jámut kunakame jü leyta béchíbo yoremtamak súmataka jíapsa, juka ä kunahua jíapsäu núkisi. Të juka ä kunahua mukuko, huanäi béja áapo búttiataka tahuanake, jü emo jubiahuamta ley bétana.

³ Júnèli béja, ä kunahua jíapsayo täbui yoremtamak jíapsi táyteko, juka emo jubiahuamta ley öbialataka tatahua. Të juka ä kunahua mukuk, búttiataka tahuanake, júchi täbui kunakátek junne, kaibu juka emo jubiahuamta ley öbialataka tahuanake.

⁴ Júnèli kétchi eme, ín hermaanom, jü Cristotau rúkteka jum leytau bichem kókkola, täbuiamak chátu béchíbo, hua kókkolam násuk jábitekamtamaki. Én éntok síme juka tühua itom joähui, Diosta béchibote ä yáanake.

⁵ Bannaataka kaa tühuaipo jíapsaka, jü ley juka kaa türík itot ayukamta itot ä bússak. Huanäite kókkohuamta áma téuhuak, juka kaa türík joaka.

⁶ Të énte leyta bétana búttiari. Jü leyta béchibote kókkola, bueituk íri áa bétuk itom jípurey. Énte béja búttiataka juka Diosta nésahui johua. Én éntokte juka bemela Espiritu ley nésauta jonake, te kaa juka ley örata leetra jíä pámani.

Jü kaa tühua inot ayukame

⁷ ¿Jáchisute éntok én jiaunake? ¿Jachu jü ley kaa tühua huéria? ¡Èe! Kaa junèli huéiye. Júneltuko junne, ínapo kaibu jünee éiyey, jita kaa türiakähui leyta béchíbotakane béja jüneiak. Juka jita ukulhuamta kaa türiakäu jüনে kaa jüneria éiyey, juka leyta kaa ínel jíayo: “Katé kaa em áttia ukulnake.”

⁸ Júnü béja áu jaatiak jü kaa tühua junèli ä jíapo juka leyta nésahuekähui, simeta juka ukulhuamta ínot ayukamta machisi yeu ä teekak. Bueituk juka leyta kaita ayukäpo, jü kaa tühua mukilataka taahua.

⁹ Ínapo kanne juka leyta jüneriaka ím aaney, entokne jíapsay. Të juka Diosta nésahui yepsako, jü kaa tühua ínot ayukame jábitek. Huanäi ínapo muukuk.

¹⁰ Ínèline jünèak: hua nésahui jíapsita nee mák éaihui, juka ín áy muknakeü ínou nüpak.

¹¹ Bueituk jü kaa tühua, jü Diosta ley nésahuit jáhuiteka, nee báitähua. Huanäi jüri ley nésahuiy nee mëak.

¹² Huitti nokhuäpo jü ley türi, entok jume Diosta nésahuim júne úttesi yörisi maachi, huéchiasim jiaahua, entokim lütüría.

¹³ Huanäisu, ¿jü türíka juka kókkohuamta sep ínou nüpak? ¡Èe! ¡Kaa junèli! Të jü kaa türíra áu bíttebo báreka áu kaa türiakähui tua lutüriapo, juka kókkohuamta ínou nüpak, juka leyta mámaj türíkat jáhuiteka. Huanäi junèli ayuka, jü Diosta nésau pámani, machisi bíttuka taahuak, jáchin úttesi kaa ä türiakähui juka kaa tühua.

¹⁴ Júnèate, juka leyta Diosta bétana huèhui. Ínapo éntok ími buíapo kía yeu yoremtila, kaa türíkuu nénkiritaka.

¹⁵ Bueituk jü in joähui, kanne át jüneiya. Juka in jo bárëune kaa johua. Juka in kujteriäu, jükäisune johua.

¹⁶ Bueituk juka kaa in jo bárëu joäteko, huanäinä jehuitaria, juka leyta türiakähui.

¹⁷ Inentaka huákäine inapo kaa johua. Jü kaa türira inot ayukame, jüri nee ä jotua.

¹⁸ Bueitukne jüneiya inochi, jü tühua in huáatiäu kaa inot ayka. Bueitukne tühuaata yáa báreka, kara áma yúmaka tatahua.

¹⁹ Bueituk juka türik in yáa barëhui, kannä johua; juka kaa türik in kaa yáa bárëhui, jükäi ál-lane johua.

²⁰ Inapo juka in kaa yáa bárëu joäteko, kanne inapo ä johua; jü kaa tühua inot aneme, jüri inel nee antua.

²¹ Të inapo tühuaata yáa báreka junne, iri ley inobia cháchätu, jü kaa tühua inot ayukame.

²² In jiápsipone ä musaüle, juka Diosta ley,

²³ tëne täbuik leyta két inot ayukamta bitcha. Jüri béja juka leyta in kóba súarapo jipurëhui, ä béj-reka huerama. Huanäi nee yúyüka nee perreesoteka nee huéhueria, jum kaa türi leyta in takaahuat ayukäu lül-la.

²⁴ ¡Tepane jikot aneka imi jiápsa! ¿Jábesu áma nee yeu huíknake jani, ikäi in takaahua mukiapo anemta?

²⁵ Diostane baisauhue, Jesucristo itom Señorta béchibotaka béjane át jünéaka taahuak. Kaita éntok boobíchaka Diosta nésahuine jopo yúmala, të in yoremtukäpo ámani, juka kaa tühuaata ley nee jo iaaka inomak nássua, jü in takaahua.

8

Jü Espiritu Santopo jiápsihuame

¹ Én ál-la béja, kaybu jábe am yáurau bíttuanake, jita kaa türik am yáakä bétana am nátuakari, jume Cristo Jesústat aneme, jume kaa huakajpo jiba jiápsame, ál-la Espiritu Santopo jíbba.

² Bueituk jü Espiritupo ley jiápsita yore mákame Cristo Jesústat nee jínëula, juka kaa türik leyta bétana entok juka kókkohuam leyta bétana.

³ Bueituk Moiséjta ley tókti kara ä joaka tatahuay, yoremta kaa úttiakä béchibo. Të jü Dios ál-la ä yáuhuak; ä Üusihua äbo bíttuaka, yoremsi ä yáakari huakas sánkota ä mákkak. Inëli áu huémta násuku, jü kaa türikut bétte nokta chúppak.

⁴ Juka leyta lütüría itot chúp iaaka inel yeu siika, kaa nápat huakajta jo barëu itom johuahui, ál-la juka Espirituta éäpo ámani.

⁵ Bueituk jume huakajpo aneme imi buíapo jita ayukamtat jibam éaka jiápsa; jume Espiritu Santopo aneme éntok, Espiritu Santopo huémta jíbba.

⁶ Bueituk jum huakajpo jiba jiápsihuame át kókkohuamta huéria; të jü Espiritupo anhuame jiápsi jíbba, entok yánti jiápsihuame.

⁷ Jü huakajtat jiba éame Diosta béj-reka huéiye. Jüri síme, bueituk kaibu jü Diosta ley bétuk áu núnake, entok jauhuey júne kaibu áma yúmanake;

⁸ entok jume huakajpo jiba aneka jiápsi báareme karam Diosta huáatiäu johua.

⁹ Të eme katem nápat huakajpo jiápsa; Diosta Espiritupem jiápsa. Jü Cristota Espiritu kaa at jipureme, Cristo kaa ä áttiak.

¹⁰ Jü enchim takahua mukila, jü kaa tühuaata béchibo; të Cristo enchimmet jiápsátek, jü enchim Espiritu jiápsa Diosta bétana tü éehuamta béchibo.

¹¹ Huá Diosta Espiritu Jesústa kókkolam násuk jibabitetuakame enchimmet anéteko, huári júchi két enchim takahuam tóboktianake, am kókkolamtuk junne, hua Diosta Espiritu enchimmet anemtai.

¹² Junëli huéiye, hermaanom, ikáite én joaka jiápsipo yúmala; katte kía jájana jiápsinake, itom huakajta éäu jiba joaka.

¹³ Eme kía juka huakajta éä páman jiba jiápsáteko, kókkonakeem. Të Espiritut Santota éä páman jiápsáteko, juka huakajta éäu mëako, jiápsitem jipunake.

¹⁴ Bueituk síme jü Diosta Espirituta eä páman kateme, imëi béja jume Diosta úusim.

¹⁵ Katem tékilpo nénkirita bénasi emo innëa, májhueka náhuisi éakari. Tua úusipem náikiari, Diosta úusim bénasem emo nüye. Huári béchibote kaitat jáchin éaka áu chaynake, inel jíaka: "Itom Páa, itom nákeme."

¹⁶ Jüri Diosta Espiritu jü itom espíritummak chätuka kálajkosi itom ä máknake, juka jünee huamta itom Diosta úusimtukähui.

¹⁷ Ítapo Diosta úusimtuko, Diosta áttearite átteak; entok simeta ä jípürëumaki ítapote ä átteak. Ä Üusi Jesucristotamakte náu ä jípüre. Áapörík jìokot anekaü Bénasite ítapo két áamak jìokot anèteko, áman ä lóoriaute áamak annake.

¹⁸ Senu huémthane két áma bítcha: sime ímī én itom jìokot anèhui kia kaita juka itom jípunakèhui, karate áu ä cháiya, juka lóoriata Diosta itom máknakèhui.

¹⁹ Sime ímī buíapo yáataka ayukame béja ä boobíchaihui, juka ímī huéenakemta, jume tua áma yeu píarim Diosta úusimtaka tahaanakèhui.

²⁰ Bueítuk yáataka ímī ayukame kaa türík béchibo nasontuk; ìri kaa áapörík éäpo junéli aayuk, ál-la hua Diosta éäpo, tè két túlisi ä yáatunakeu boobíchaka taahuak,

²¹ bueítuk simeta kaa ál-la machisi anhuamta ímī ániapo kaitasi yáatunake; junéli béja jü buía júne két ä jípunake, juka túhuata ímī huéenakemta, jume Diosta úusimmaki.

²² Júneate jü ímī buíapo ayuka jíápsame jámutta asoa báreka huanté Bénasi buaana;

²³ entok ítapo kétchi, juka Espírítu Santota teboterita Bénasi ä jípureme, kette ä boobíchaihui, juka taahuarita yúmako juka lóoriata itom jípunakèhui, buanakate ulut éiya huáíjhua itom jíápsipo, jum itom takaahuapo itom yeu huíkeka, tábui takaahuata jípu báreka.

²⁴ Júnéli huaka taahuarita boobíchakate jínëutaka tahauala. Të jü jita boobit-huame kee jee bittu. Të senu jita bítchäteko, ¿jita béchibosute ä boobinnake?

²⁵ Të juka kaa itom bíchähui, jükäi ál-late yebij boobinnake; yánti anekate ä bobítcha, jum jita yebij boobit-huäpo.

²⁶ Júnéli kétchi jü Espírítu Santo itom úttia lütëpo itom ania; jáchin juka Diostau itom nétannakèhui, áapo jü itom espírítu juka itom nokäu áu buísse, jíápsipo buanaka entok teniai kara téhuatumta nokaka.

²⁷ Të jü Dios itom jíápsipo ayukamta júneriame át júneiya jita juka Espírítu Santota huáatiähui, bueítuk tua juka Diosta ito béchibo huáatiäu jíba áu noknake, jume santosi jíápsame béchibo.

Yólataka áma yeu kathuame

²⁸ Júneate jume Diosta nákeme, sime jü ámeu ayunakeme bem túhua béchibo ámeu huéenake, huame áapörík éä páman núnurim.

²⁹ Jume tua bannaataka Áapörík täyakähui, ímēi két yuktiak, ä Üusi Bénaka am tahaanaké béchibo, Áapörík chē yaura nesauta ä jípunaké béchibo, sime ä súaleme násuku. Yórihuakä ä tahuaria báreka.

³⁰ Jume jauhuey naateka ä yuktiakähui, ímēi két núnruk. Jume ä núnukaü éntok, Diosta bíchäpo kaita kulpaka am tahuariak, entokim Diosta lóoriapo jiasinake.

³¹ Ía bétanasu, ¿jáchisute jiaunake jáni? Diosta itomaktuko, ¿jábesu itom bėj-reka huée báanake?

³² Juka ä Üusihua júne kaa ito béchibo beutirek, ál-la ito béchibo ä tójjak ä ménä béchibo. ¿Jatchiakasu kaa áamak itom ä máknake jáni, juka simeta ä jípürèhui?

³³ ¿Jábesu két jume yeu ä púakähui nätua? Dios ä súaleme kaita kúlpakame tóttoja.

³⁴ ¿Jábesu bétte nokta ámet chüppa? Jesucristo jü mukukame, entok két jü kókkolam násuk jíabitekame, entok két jü Diosta bátam bétana kátekame, entok két jü ito béchibo Diostau nokame.

³⁵ ¿Jábesu itom ä úhuaanake, juka Cristota nákeka itom ä yörèhui? ¿Itom jìokot anèhui, ö Cristota béchibo kaa túisi itom bíthuähui, ö tēbaa, ö kaa itom sánkokähui, ö jínhua machisi huéeme, ö kúchirim jáni?

³⁶ Ä jìojteripo Bénasi:

Yü túttite emo béchibo kókkó;
kabaram súa báahuäpo Bénasite ímī jípuhua.

³⁷ Júnéli itou ä huéy junne, jíbate yólataka áma yeu kannake, hua itom nákeka ito béchibo mukukamta huam ámani.

³⁸ Huári béchibo huitti jünéakane ínel enchimëu nooka: Jü itom kókkonakeu junne, jü ínēli jìokot aneka jíápsihuame junne, ángelesim junne, kaa machikuu jita ayuka yore máujtuame junne, én ímī ayukame junne, jü itou yebijnakeme junne,

³⁹ jü met jikat ayukame junne, jü bétukun kóm ayukame junne, kaita ímī yáataka ayukame junne itom náikimtenake, juka Diosta nákeka itom ä huáatiähui, jü Cristo Jesús itom Señortachi.

¹ Ínapo Cristopo lutüriatane nooka, kanne áranokichi, jü Espiritu Santo, kaa nee ä taktiria íkái ín ä noknakêhui,

² úttesine jiápsipo kókosi siroka kaa chuktekane ín jiápsipo ä innëa juka huantiriatana.

³ Kia nee bette nokta inot chupatuna béchibo júne ino toij eyey, ö Cristotau mekka aneka, ínëli ayükatek jume ín huahuajim jinëukáteko, jume ínomak joomem huakajpo, áchayhuariapo.

⁴ Israelta gëntempom joome; Diosta úsüsimpom náikiari; Diosta símek béppa uýoría; entok ámemak nokta yéchalana, juka Moiséjta ley yáakame; ä jiojteka ámeau ä teekak, áahuim tónnommea jáptekana ä yörilana, entok Áapo yún jita am mák rókakana nok-lana.

⁵ Jume bat kateme Abrahamo naateka bem huahuajim; júmëi éntok, juka bem ójbotam huéria. Jü Cristo júmü áman ímí yepsak. Huanäi Áapo Diostakana simetana béppa nésahue, síme huásu-huásuktiatana yörihuakana jípuhua. Júneltunake.

⁶ "Jü Diosta nokakáu kaa áma yuuma", tite kara jiaahua; bueítuk jume Israelta usiarim, katim síme Israelpo joome.

⁷ Entok jume Abrahamta ójboopo yeu sákalamtakana junne, katim simetakana tua Abrahamta úsüsim. Dios Abrahamtauí ínel jiaahuak: "Isaacta huam ámanë am jípunake, jume em úsüsim."

⁸ Íri ájária, kaa jume áchayhuariapo usiarim ínel jume tua Diosta úsüsim; áapo Dios Abrahamta usita huépülaik usipo mák rókakana nookak. Huári usiaritana bétana yeu tómtilame, ímëi áma náikiari.

⁹ Íri ínel chúkula yáa báahuakana nokhuakame, Abrahamtauí: "Huámëi taahuarim-mechi ínapo yebijnake; huanäi Sara ili outa asoanake."

¹⁰ Entok kaa íri jibba; jú Rebeca két itom átchay Isaacta bétana asoana báreka taahuak.

¹¹ Ketunem kee jee yeu tómtëy, türik entok juënak júnem kee yáuhua; juka Diosta ä huáatiä pámani, jábeta áma yeu ä púa bárëu yeu ä púanakêhui. Júnëli júkái huéenkë béchibo, ínel yeu chúppuk, kaa juka jita ä yáakä béchibo, ál-lana áapörík ä yuktiakä béchibo.

¹² Ínel áu jíayhuak: "Jü kësami juka chúkula huémtna nésahui jonake."

¹³ Ä jiojteripo bënasi: "Juka Jacobtane nákkek Esáuta entok kaa huatiak."

¹⁴ ¿Jáchisutë jiaunake jáni? ¿Jachu Dios kaa lütüriatana johua? ¡É! Kaa junëli.

¹⁵ Bueítuk Moiséjtauí ínel jiaahuak: "Jábetau túhuatana ín yáa bárëune túhuatana yáanake; juka ín jiojoli bárëune jiojolinake."

¹⁶ Júnëli béja kaa jú ínel éamtahui, jú búitemtna béchibo júne ëe, huatana túhuatana Diosta jábetau yáa bárëhui, jóáhuí ä yáanake, juka túhuatana.

¹⁷ Bueítuk jiojteripo: "Jü Dios jú Egíptopo rey Faraóntauí ínel jiaahua: Ínapone reysi enchi yáala síme Egíptopo, juka yáura uttiára ín jipureü emót bíttebo báreka, jume ín téhuam síme buíarat am táyatebó béchibo."

¹⁸ Júnëli béja jú Dios jábeta ä jiojoli bárëu jiojolinake, entok senuk jíapsitana námakasi ä yáaria bárëtek junne, námakasi ä yáarianake.

¹⁹ Të empo jámak ínel inou jiaahua: "¿Jatchiakasu júntuk juka yoremtna nátua? Bueítuk, ¿jábesu két ä táktirianake, juka Diosta yáa bárëhui?"

²⁰ Empo yóremtakana, ¿jábesäe, juka Diosta téjhua béchibo? ¿Jachu jú sótori juka ä yáakamtanauí ínel jiaunake? "¿Jatchiakasë júneli nee yáuhua?"

²¹ Jachu jú babuta tekipanuaeme kaa úttiata jipure jáni, jú babuta béppa. Jü senu baabu kittiaripo huepul basotana újyoriapo sayhuamtana ay au úttíl béchiibo ä yáanakêhui, tábuik entok jayti machikana jita ama huattiana béchibo.

²² Jü Dios itou yeu ä buíj báreka juka ä omtëhui entok juka ä úttiára, tebesi tiempotana am mákkak, jume kaa huéchiyasi aneme. Huári béchibom lütiana.

²³ Huanäi éntok juka símek béppa uýorik ä bíttebo báreka, itom jiojolekana bannaatakana itom yeu pípuhuak, itom áamak annakë béchibo.

²⁴ Én éntok itom núnula, juka Diosta yore jiojoriláua jájamlamë, të kaa gente Israelta joome násuk jíbba, ál-lana génte kaa júdiom ániapo anemmeu násuk kétchi.

²⁵ Jum profeta Oseasta jiojtekapo két ínel jiaahua:

In pueblo tine ä téhuaanake,
juka jauhuey júne kaa ín pueblotahui,
entok juka pueblotana kaa nákuamtane nákuä tíanake.

²⁶ Entok jum bem tejhuaripo:

"Emëe katem ín gentem",
júmürim Dios jíapsamtna úsüsim ti tehuana.

²⁷ Isaías profeta két chay nókaka ínel jiaahua: "Israelta gente bétana. Eláposum sëetana bënasi juebénakana aane, jú Israelta pueblo, ili ama yeu bílame jíba áma jíñëutunake."

²⁸ Bueituk jü Señor ä nokakäu yáanake, sime ániata béppa, lútula huépo, entok läutipó.”

²⁹ Bannaataka profeeta Isaiasta jiauläpo:

Jü Señor úttiata jípureme kaabeta imí ä tahuariako, pueblo Sodooma entok Gomorrata pueblota bénasite tahua éiyey.

Jü lütüria ä súalhuäpo huám mabethuame

³⁰ Huanäi, ¿jáchisute jiaunake? Jume kaa judíom kaa Diosta sáu katemesu ä jájamek juka lütüriata. Huanärím kaa culpaka tahuariahuak, kia bem ä súsualekä béchíbo.

³¹ Jü Israel éntok jü leytat jíba jíápsekáihui, kaa ä jájamek.

³² ¿Jatchiakasum jumeí kaa ä jájamek? Bueituk bempo juka jita bem jóäbet jíbam éiyay. Jü téta áme bia órekamtachim téitek.

³³ Ä jiojteri bénasi:

Béjem ä bitcha, ínapone jum pueblo Siónpo Israelta hueramá böochi,

juka tétatane áme bia yétcha;

entok téta bueru ay huattihuame;

jume ä súaleme; kaybum tiusi tahuanaake.

10

¹ Hermaanom, jíápsipo ín huátiáihui oraciompo nokaka Diostaune ä áahua, juka gente Israelpo joome jínëutunake bétana.

² Ínapone júneiya, túisi Diosta nesahui bemporim jo peähui huatem béppa; té kaa huitti ä täyahuä pámani.

³ Bueitukim juka lütüla Diosta bétana huenta kaa täya. Juka bem ä súalë bénasi jíbam ä yáa báreka éiya; juka Diosta lütüria huéchiasi órekamta éntokim omoute.

⁴ Sime jü ley Cristotau yeu chúchupe, juka ä súalemta tü yóremto tahua iaaka.

⁵ Tü yóremto tahua báreka Moiséjta ley páman órekame ínel jiojteri: “Jü yoreme imí leypo órekamta yáakáteko, ikái leyta béchíbo jíba jíápsinake.”

⁶ Té jü Diosta súsualeka huéchiasi ayuhuame, júri éntok ínel jiaahua: “Katë em jíápsipo ínel jiaahua: ¿Jábesu áman téhuekau jikau huéenake jáni? Íri béja Cristota ábo kóm huéria béchíbo, ti jiau báare;

⁷ ínel jíáteko junne, ¿jábesu kókkolam anëu sika itom ä ettejorianake jáni?” Íri béja Cristota kókkolam násuk yéchaka ä temajemta bénasi jiaahua.

⁸ Té jü jiojteri, ¿jáchisu jiaahua? “Kaa jáimu emou óorek, jü nooki, em tempo entok em jíápsipo.” Íri ínel jü nooki chayeka itom nokähui.

⁹ Bueituk Jesús jü Señor ti jáaka em teniay yeu ä buisëtek, entok em jíápsipo ä súalëtek, Diosta kókkolam násuk ä jíabitetuakähui, jínëutunakee.

¹⁰ Bueituk jíápsipo ä súalhuäpo Diosta bíchäpo tü yóremtaka tatahua; jü teniay éntok yeu buibuijhua, jínëutaka tahua béchíbo.

¹¹ Bueituk jü jiojteri ínel jiaahua: “Sime hua ä súaleme, kaibu tiusi tahuanaake.”

¹² Bueituk Diosta bíchäpo sime nanälá; jume judíom entok jume kaa judíom; símemmeu Áapo Señor. Áapo yún jita jípureka am miika, jume áu nétaneme.

¹³ Bueituk, “Sime Señorta téhuampo nokame, jínëutunake.”

¹⁴ ¿Jáchisum jüntukim ä téttëhuaaka áu noknake, huaka ketune kee bem súalëhui? Entok, ¿jáchisum ä súalnake, huaka áa bétana nokhuamta kee jikkajaka? Entok, ¿jáchisum ä jikkajinake, kaabeta jee ámeu ä nokayo?

¹⁵ Entok, ¿jáchisum ámeu noknake, kaa áman bíttuatuko? Juka jiojterita jiauläpo: “¡Tepam müsála maachi, jume guókkim, yánti jíapsihumta nokame attiam, entok bemela tü nokta huériame!”

¹⁶ Té kaa sime al-leaka ä mabetak juka tü noki bemelata; bueituk jü Isaiasta jiojteri ínel jiaahua: “Señor, ¿jábesu juka itom nokäu jikkajaka ä súsualek?”

¹⁷ Júnëli béja jü Diostat ehume jikkajihuäpo yeu huéiye; jü jikkajihuame, Diosta noki jikkajihuä bétana huéiye.

¹⁸ Té éinne ínel jiaunake: ¿Jachum tua kaa ä jikkaj-la jáni, juka Diosta nooki? Anáka; akim ä júneria. Jü jiojteri ínel jiaahua:

Sime buíárat jikkajituk,

sime ániat nokhuak.

¹⁹ Énne júchi ínel jiaunake: ¿Jü yoremraa Israelpo joome ikái kaa júneria? Bannaataka sep Moisés ínel jiaahua:

Ínapone naíbuk-riata enchim innëtuanake gente kaa Israelpo jommemaki.

Entok gente kaa suamsi emo nüyemmaki enchim öomtituä béchíbo.

Junëline béja enchim öomtituanake.

²⁰ Jü profeta Isaías huiitti inel ámeu jiaahua:

Jume kaa nee jariamesu nee téhuuak;

jume kaa nee nátemaymeune ino yeu machiriak.

²¹ Të jü Israelta bétana éntok inel jiaahua: “Síme táapone ámeu mám rútuktilataka jíba ámet boobícháihui, jü gente kaa nee huáatiaka entok nee béj-reka anemtamak junne.”

11

Israelitam bëyeka tahualame

¹ Én éntokne inapo inel jiaahua, ¿jachu juka ä pueblohua omoutela, jü Dios? Ée, kaa junëli huéiye. Bueituk maasu én inapo két Israelita, Abrahamta üusimpone yeu simla, Benjamínta familiapone joome.

² Kaa yeu ä tahuarjala, jü Dios juka ä pueblohua. Áaposu jauhuey naateka ä täya. Ö, ¿jache kaa ä jikkaijla, Eliásta bétana nokta, jiojteripo huémnta? Juka Israelta Diostau yeu buíssek, kaa tüisi ä tahualatukä bétana, inel jiakari:

³ “Señor, ¡jume em profetamim súhuak; jume em altarim entokim chíbela tatabla; entokne inapo jíba tahuala; neechim éntok jaria nee më báreka!”

⁴ Të jü Dios, ¿jáchisä yómmiak, téhueka bétana? “Guoy búsan mil yorememne ino béchíbo éerjala; jumei béja kee jee Bäältau tónommia jápte.”

⁵ Én imi tiempopo junne, ketunem áma yeu púataka aane, Diosta yore mikä pámani. ⁶ Kaita yáaka Diosta túhua jájameko, jüri béja kaa tékil yáarita béchíbo huéiye. Kaa junëli ä huéeyo, jü yore mikhuame kaa yore mikpo náikiari. Tékilta béchíbo huétek éntok, jü yore mikhuame kaitapo tatahua. Júnëli huéeyo jü tékkil kaa tékilpo náikiari.

⁷ Huanäisu, ¿éni? Jü Israel juka ä jariaihui, kee jee ä jájame; të jume áy yuktiarim ál-la béja ä jájamlá. Jume huate éntok juka jíapsita námakasi tahuariak.

⁸ Ä jiojteri bénasi: “Dios Áapo béja inëli am tahuatuak, kaita am innënakë béchíbo. Jume pusim júne béja kara bínnake; jume nákam júne béja kaa jikkaijnake. Júnëlim tahuala, én tájti.”

⁹ Entok David két inel jiaahua:

Jum bem náu yájaka jibuápo huite cháaripo

entok jítërimpom huáttinake.

Júmürim tëiteka áma jiokot ayunake.

Jüri ámeu huéenake.

¹⁰ Eláposu jume bem pusim kaa bíchaka tahuanake, kaa machiku;

eláposum bíampo kókosi huanteka ókola rejtinake bem kókkou nükisi.

Kaa judíom jínëuria

¹¹ Én éntokne inapo nátemaje: Jume Israelta gentem, tëiteka huattek; ¿én béja kaibu júchi áu tóboktianake? ¡Kaa jümü ámani! Të ál-la jü bem kaa tüisi ayuka béchíbo, jü jínëuria kaa judíommeu yepsak, jume judíom öomtituä béchíbo.

¹² Jü tëitekáu bem huáttékähui, jü ániatau túhuata nüpak; jü bem kaa tüisi anëu jume kaa judíommeu túhuata yáhuuak. ¡Chë júne túhuata yáanake, yúmalasi bem Diostau jíapsi kúaktekateko!

¹³ Gentílim kaa judíom enchimmeune nooka. Bueituk jü Dios enchimmeu nee bíttuala. Túisine át jápseka entok ä yöreka ä johua, juka in tékkil.

¹⁴ Jamak júnene jume huate in ójopo joomem öomtituanake, enchimmak tekipanu-akari. Huanäine Diosta am jínëunakeu bíchaa am huériunake.

¹⁵ Jume bempörim pákun yeu taahuariakähui juka síme yoremraata Diostamak tüisi jíapsinakë béchíbo, junëli siika. ¿Jáchisu ámeu huéenake jáni? Ámani béja jume judíom símem jum túhuau bíchaa kúaktiahuayo, ¡tepam jíapsita jájamnake, kókkolam násuku!

¹⁶ Jume páanim bát yáahuakame santotuko, jume chúkula yáahuakame két jíba santotaka yeu huéenake, bueituk jü bát huéri huépul tujpom náu jometunake. Entok jü júyata naahua santotuk junne, síme mesëkiriam két santotunake.

¹⁷ Jume huate mesëkiriam káitiahuakä, huanäi empo béja jü oliivo kía júyapo jometaka, jümü kéchahuake basihuek. Huanärë béja jü jíapsi em jípurëhui jü oliivo báhua jíapsitamake ä jípunake. ¹⁸ Katë juka júya bat huémnta mesëkiriam kaitapa bíb báare; bueituk empo emo buérialëtek, júneäe émposu kaa juka nahuata jíapsita mákka, ál-la áapo jü nahua enchi jíapsita mákka.

¹⁹ Empo jamak ínel jiaahua: “Jume mesëkiriam käitiahuaq; ínapo jum käitiapo basiu iaahuaq, jü oliivo óguotachi.”

²⁰ Türi; chúktiahuaqamme, huame mesëkiriam, kaa juka Diosta bem súalekä béchibo. Të empo em ä súsualekä béchibo jíápsake ími aane. Katë emo buérialë; ál-lë Diosta májhueka jíápsa.

²¹ Bueítuk Dios kaa am jíokorek, jume mesëkiriam tua ä ogúopo joome, enchi júne kaibu jíokorinake.

²² Áachë suuhua, éntokë ä bitcha, Diosta türi jíápsekähui, entok kuttílasí huémta ä türëhui. Kutti ámet mámma, jume huáttekammechi, entok két enchi jíokolë, jiba junëli enchi ä súaleka aneyo. Kaa ä junëlituk éntok, enchi két chúktianake.

²³ Inentaka bempo juka kaa ä súalhuamta tójaka anëteko, júchi bemelasi óguot am basiuuanake. Bueítuk Dios úttiata jípure, júchi bemelasi óguot am kechanakë béchibo.

²⁴ Áahuë huáate: Empo jü oliivo kía júyapo jometaka käitiahuaqa, jü oliivo ethuaka suayahuamtat kéchahuakä basiuuahuak, jume mesëkiriam át jomesu chë kaa át kéchahuakä basiuuana, jü júya ámemak jometamaki!

Israel yoremraata jínëunähui

²⁵ Hermaanom, íkäine két enchim júneriatua péiya: Dios ä éSORITA bÉnasi óretukay éN ími tiempota huey yeu buij báahuaka ériatukay. Katem emo jábelinake. Jáchisu áu siika, jü yoremraa Israeltahui, juebénakam juka bem jíápsi námakasi yáariahuak, juebena kaa judíom ä jajamnakeme aman Diostau jíápsi kuaktisuko, béja lútinake jume kaa judíom tiempo.

²⁶ Huanäi béja síme Israel jínëutunake, ä jíojteripo bÉnasi:

Jum pueblo Sión bÉtana huéenake,

jü itom jínëunakeme,

jukä Jacobta familia kaa türík yáari ä úhuáteko.

²⁷ Entok íkäi noktane ámemak súmanake,

júnakoy béja ínapo jume bem Dios bejrim am úhuaanake.

²⁸ Evangeliopo Diosta bej-reka kaate enchim béchibotaka, të bem yeu puatukäpo; entokim úttesi nákhua, jume bem bát kat-riampo béchibo.

²⁹ Bueítuk jü Dios jita yore ä mák-ri, kaybu yore ä úhuaanake, jabeta yuktiaka ä nunuko kaybu ä koptianake.

³⁰ Eme junne kaa judíom bannaatakem juka Diosta nésahui kaa johuay. ÉN éntokem ä jajamla, juka Diosta yore jíokorëhui, jume judíom kaa Diosta nésahui yáakä béchibo.

³¹ Júnëli két jume judíom éni katim Diosta nésahui yáuhuak, juka Diosta úttesi enchim jíokolinakë béchibo. Bempo éntok két ä jajamake, juka Diosta úttesi am jíokolinakëhui.

³² Jü Dios béja símem tójjak, jum kaa türi böot am kannakë béchibo, chúkula béja símem ä bíttua báreka, juka yore ä jíokolëhui.

³³ ;Tepa ínel kaa lülúteka böka, jü Diosta ára jita joähui, ä júneriähui entok síme jü táyahuame! Tepa obiachisi kara huittí át júneetu, jü Diosta huáatiäbechi; kaa láuti ára ámet júneetu, jume ä böommechi.

³⁴ Bueítuk, “¿Jábesu tua béja át júneenake jáni, juka Señorta éäbechi? ¿Jábesu ä majtia jáni, ják ámani ö jita ä yáanakëhui?”

³⁵ ¿Jábesu Áapörík bát ä mákak jáni, juka ä mák-ri ä nóttiriä béchibo?”

³⁶ Bueítuk Áapörík bÉtana, Áapörík béchibotaka, éntok Áapörík béchibo, símetaka ími ayukame, Áapo ä áttiak. Áapörík béchibo jü lóoria, yúu huasu-huasuktiapo. Júnentunake.

12

Cristota súaleme jonakëhui

¹ Huäri béchibo, ín hermaanom, enchimmeune nooka, ujbuanaka, Diosta yore jíokolë pámani: Enchim takahuamem jíápsame kaa ámpolekem Diostau buisse. Íri ofrenda jíápsame Diosta ä musáulëpo tua ájaria, entok tua huéchiasí huéiye.

² Katem ími ániapo éN ími ayukamtat jiba emo joyhuaria; ál-lem hua enchim kóba éeri bemelasi yáanake. Bueítukem júnelem beja ä júneriánake, jita Diosta huáatiähui, yoremak al-leehuamta ä jípurëhui, éntok kaita áu bëyeka yúmalasi ä türiakähui.

³ Júnëline jiaahua, huaka túhuata ára jita johuamta ín mák-ri béchibo, huame hueuhuëpulaka enchim násuk aneme, katim huatem béppa emo ériapo yúmala, ál-la

áma ä huéeläpo jíbba, áa bétana huéchiasi éaka, huaka Diostat súalhuäpo beekik, Dios Áapo hueuhuëpulammet ä näikimtela.

⁴ Jáchin jum itom takaahuat yún náu huémta itom jípure Bénasi, të kaa síme nánancha huépul tékilta jíba johua.

⁵ Júnëli két itapo juebénaka náuhui, huépul takaahua jíbba jum Cristopo, entok simetaka náu aneme náu huéiye.

⁶ Katte síme nanálaysi huépúlaik jíba ára johua; atä mák-ri Diosta bétana. Jábe juka Diosta bétana nokta mabetaka ä nokame, em Diosta súalé beekisi jibe ä johua.

⁷ Ó chë jita tühuaata jábetau johuäpo, áahuë ä johua; ö yore majtiahuäpo, jábetë majtia.

⁸ Jábe Diostau bíchaa am huériame éntok, eläposu Diostau am rúktianake; hua jita huiutiame, eläposu jábeta miknake; jü jábe kóba yöpo huéeka jume huatem ára huériame, eläposu júkái tékilta jonake; jábeta jiokolëka ä aniame éntok, eläposu al-leaka ä jonake.

Cristota sualhuäpo itom jo iähui

⁹ Jü jábeta nákeme chikti ä jíapsimak yore náknake. Juka kaa türik omot yéchaka, türik jíba boojorianake.

¹⁰ Símetakem emo nákke, emo saylakamta Bénasi: Emo ériakem emo bitcha, éntokem símeku emesu emo chë éria.

¹¹ Túisi át jíapseka, kaa obeka, Señorta tékil johua chikti enchim jíapsimaki.

¹² Al-leakem Señortat boobícháihui; yánti jíapseka juka kaa türik jita huémta innëhuäpo, yüu túttem Diostau nooka.

¹³ Jume Cristota súaleme, akem am ania; jume lótteka kateme enchim jóapem am mabeta.

¹⁴ Jume enchim jájjaseme, tühuatem áme béchíbo aahua, jü Señortahui; katem béttesi ámet nooka.

¹⁵ Jume al-leammakem al-leiya; jume buanammak éntok, ámemakem buaana.

¹⁶ Huépúlay Bénasem emo bíchaka náu aane; katem emo buérialé; jume poloobem-makem emo huéria; katem eme jíba jita emo täya tíaka éiya.

¹⁷ Katem juka juénasi ayukamta jü kaa tühua yéjtua; juka türik jíbem jo báreka éiya, síme yoremem bíchápo.

¹⁸ Ama yumátekem síme yorememmak júnem yánti jíapsihuatma jípureka aane.

¹⁹ Katem emesu juénak enchimmeu yáarita nóttiria báare. Eme hermaanom ín nákéhuim, jü Diostahuem ä tójja. Huári júnakoy juka nokta béttesi ámet chúpanake, buéituk inel jiojteri: “Ínapone ä áttia, juka yoreu yáahuamta nóttiriahuhui; símetane ínapo béjtuanake, ti jiaahua jü Señor.”

²⁰ Júnëli ket jiaahua: “Juka enchi béj-reka huéekamta tébäureyo, Akë ä jibuätua; ä bäi mukeyo, Akë ä baa mikka. Empo ikái joáteko, óbam kóbat át huáttiamta Bénasé ä táanake.”

²¹ Jü juénasi anhuame kaa enchi yúyüinake; ál-la empo juka kaa türiké jü tühua y kobanake.

13

¹ Síme yäura ímí buiäpo néshahuemta bétukem emo nüye; buéituk kaita éntok yäura, juka Diosta ímí kóm jünakteri yäura jíba ímí ániapo aayuk.

² Júnëli béja jábe junne juka yäura nesauta béj-reka huéé báareme, Diosta ímí kóm jünakteri béj-reka annake. Huanäi béja jume ikái béj-reka ayukame, bempo emo ä joria, juka béttesi bem püaktianakëhui.

³ Jume jueezim ímí buiäpo juka yäurata núk jokame juka tühuaata joamtahuim kaa suuhua. Kaa am máujpo yúmala; jü juénasi aneme ál-la. ¿Jachë empo juka yäurata kaa májhueka ímí jíapsi péiya? Türiké johua; huanäi yäura áaposu enchi úttinake.

⁴ Diosta néshahum joaka ímí aane, enchi ania báreka. Të juénasi anéteko, máujpë yúmala; kaa kíal am jípure, jume epparam, jü tékiakame, buéituk Diosta néshahui yáatebo báreka, juka juénak bem joähui ámechá nóttiria.

⁵ Huári béchibote áabétuk ito nüpo yúmala, kaa juka kókosi itom ä yáanakëhui jíba májhueka, ál-la juka jíapsi ehuatma kaa chichä machik jipü béchíbo.

⁶ Bueituk huári béchibé két impuestom béjtua, juka Diosta tékilta am joaka annaké béchíbo. Yüu túttim tekipanua, júkái joakari.

⁷ Símetem juka enchim huikiriähui béjtua: Jum náu tómi jíkímahuäpo, náuhuem tómi jíkíma; jume impuestom béjtuaahuäpo, impuestomem béjtua; juka yörisi maachik, akem ä yöre; juka nákhuaaka ériahuamta, akem ä nákeka ä ériaka ä bitcha.

⁸ Katem jábeta huikiriaka tatahua; nánanchem síme emo nákeka ál-la náu aane; bueítuk júka alé bénasi yoremta náke, júka leyta jiápo áman aane.

⁹ Jú Diosta nesauri ínel jiaahua: “Jubeké karé tábuik juube, jámut junne kunakame kaa tábui yoremta jipunake; katé yore suuhua; katé kía jábetat kaa lútúriata nooka; katé júka kaa em áttia ukule”; entok júchi jú huate Diosta nésahuim, ímirim síme chúppe, ínel ä jiápo: “Júka emo bénasi yoremta emo bénasé ä ériaka ä náknake.”

¹⁰ Jú yore nákuame kaabeta kókosi johua; junéli béja hua yore náke, júka leyta jiá páman aane.

¹¹ Símeta íneli huépo eme béja át suanake, jú ániachi. Béja yúmala, jú taahuari, kócheka búsaaka itom jotenakéhui. Bueítukte én ché júne kaa mékka áu ansaka, jú Señorta itom huériunakéhui, júnakoy itom ä súsualeka taahuarit béppa.

¹² Béja mékka tukaari huéiye; jú machiria béja ábo jëla ansime. Én éntokte jum kaa machiku itom attiakaihui toijnake. Taahuapo nássua huikórimtem én núnake.

¹³ Taahuapo rejtemta Bénasite ito núnake, suamsi; kaa jum jaiti machiku entok vino jihuápo, jum kaa huéelápo sánko béj-remta áttiahuápo junne, kaa tiuraa pajkompo ják rejtihamta junne, nássuahuápo junne, emo ée béj-reka jíapsihuápo junne.

¹⁴ Señor Jesucristotate súpetenake, entokte kaa júka huakajta itom huériu bárëu bíchaa jíba kannake.

14

Diosta súalhuápo kaa úúttiakame

¹ Júka Diosta súalhuápo kaa úttiakamta enchimneu ä rúkti báareyo, akem ä mabeta; të katem áamak nok nássua báare tábuiasi júta sualhuamta bétana.

² Bueítuk maasu én senu símeta júta buabuáhuamta buánake; të hua kaa huitti Diostat éame, jüta síarik júta jíba buánake.

³ Jú huakajta buáyeme, kara ä ée béj-reka ä bitcha, júka kaa ä buáyemta. Jú kä buáyeme junne, kara jáchin éaka ä bitcha, júka ä buáyemta, bueítuk jú Dios áapo két ä mabel-la.

⁴ ¿Jábesu empo, júka tábuik tekoka tekipanumta sítuay emo ä yuptionakéhui? Diosta nésahui johua, kíkteka ö huécheka junne. Jú Señor Áapo nésahue; ä úttiaray ä kéchanake.

⁵ Senu kaa síme taahuarim nanálay tíiya. Huate éntok síme taahuarim nanálay tíiya. Íneli jiahuápo, jáchin ä súal bárëpo, senu ä súalnake, chíktä jíapsimaki.

⁶ Júta taahuarita empo yöreka Diosta át súaleka, Diosta béchibé tüisi aane. Jú jibuáme Diosta baisahueka ä johua. Áneli kétchi, jú kaa jibuáme Diosta baisahueka kaa jibuá. Tüisi aane, entok jíba Diosta baisahue.

⁷ Bueítuk ito násuk kaabe áu úttileka ä jíapsi bárëpo áman jíapsinake, entok kaabe júne két ä muk bárëpo áman muknake.

⁸ Bueítuk itapo jíapsáteko, Señorta béchibote ími jíapsa; entok itapo kókkoteko, Señorta béchibote ími kókkko. Júnéli béjja, jíapsátek junne, ö kókkotek junne, Diosta áttiamtakate ími aane.

⁹ Huári béchibo jú Cristo muukuk entok júchi jíabitek, entok huanäi júchi jíapsak, símemmeu yöpo kíkte báreka, kókkolammehui entok jíapsammehui.

¹⁰ Të empo, ¿jatchiakasé júka em hermaano sítuay ä yuktia? Ö empo kétchi, ¿jatchiakasé júka em hermaano kaitapo bitcha? Bueítuk símete áman yeu jáptenake, jum Cristota yáura bíchäpo.

¹¹ Bueítuk ínel jiojteri:

Ínapo tua ájária, ti jiaahua jú Señor.

Síme inou tónommia jáptenake,

entok junéli béja símetaka bem teniay Diosta yöreka áu noknake.

¹² Júnéli béja símetaka hupúlaka Diostau yeu jápteka símeta itom yáakähui áu yeu buijnake, júnaköri.

Katé júka em hermano jioptua báare

¹³ Júnélite béja éni katte itom sítuay jábeta yuktia ä noknake; ál-late am anianake, kaabe hermaano itot jáhuiteka jum kaa túrikun bíchaa nóttinake.

¹⁴ Ínapo Señor Jesústat jíapseka ikäi júneria: Ími ániapo ayukame kaita chícha maachi; të jábe ími ayukamta kaa túri tíaka jíapsame, áapórik béchibo chícha maachi.

¹⁵ Të jú em buáyé béchibo jú em hermaano sásábuanáteko, júmü béja jaibusé kaa Diosta yore náké páman aane. Katé jaibu kókosi ä johua, em buáyebeyi, júka hermaanota. Huári béchibo két mukila, jú Cristo.

¹⁶ Juka túhuapo enchim jípurèhui, katem jájana kaa huéchiassi áa bétana noktebo.

¹⁷ Bueituk jü reytaqa Diosta nésahuèhui kaa buáhuame, kaa jita jihuame, të ál-la lütüriata täyahuame, yánti jíapsihuame entok Espíritu Santopo al-leehuame.

¹⁸ Huá inéli juka Cristota nésahui joame, Dios áamak al-leiya, entok sime yoremem ä yosireka ä bínnake.

¹⁹ Huári béchibote béja yánti jíapsaka anhuamta bétana kaa chúkteka tekipanuanake, sime ito aniaka espíritupo yötu béchibo.

²⁰ Katè jü buáhuamta béchibo juka Diosta tékil chíbejtia. Sime buáhuame kaita chícha maachi; të ál-la kaa türi jü yoreme juka jita ä buäyè béchibo jábeta sásábuaniáteko.

²¹ Huakajta buáhuäpo entok vino jihuäpo em hermaano teítituanaketek, ö jita júne ä öomtituanakepo, ö kömä éetuanakepo, katè ä johua.

²² ¿Empo Diosta súalhuamta jípure? Türi emo béchibè ä jípure, Diosta bíchäpo. Yúmalasi al-leehuame jípure jü kaa áu bėj-reka jita jehuiteriame.

²³ Tè jü kaa Diostat éaka jita buäyeme bétte noki át chúchupe, bueituk kaa Diostat éaka ä johua; bueituk jü sime kaa Diosta éehua bétana huéeme Diosta bėj-reka huéiye.

15

Cristota ejemplotate hueriana

¹ Ítapo Diostat ehuäpo chë ütiakame jume chë kaa üüttiakame aniaka am huériunake; katte juka itom türèhui entok juka itom áy al-leähui jiba jonake.

² Sime ítapo juka itou jëla anemta béchibo türük jariunake, juka áu tüisi huéchemta, jum Dios huáatihuäpo ä yötunakè béchibo.

³ Bueituk Cristo junne kaa juka ä türèhui entok tüisi áu huéchemta jiba yáuhuak; të ál-la juka jiojterita jíapo bénasi áu yeu siika: “Jü juénasi emo bétana nokhuame, ino béppa huétchek.”

⁴ Bueituk jü bannaataka jauhuey jiojtehuakame, itom yún jita júneetua báreka inel jiojtehuak, juka ára boobit-huamta itom jípunakè béchibo, entok óusi éehuamta, juka jiojtetat suakari. Júnélite al-leaka át boobinnake, juka äbo huémtat.

⁵ Tè jü Dios juka kaa huanti jíapsihuamta áttiakame entok juka buanhuamta yore úhuuaame enchim násuk kéchá ayutuanake, juka huépülsi náu éehuamta Cristo jústata ä huáatiäpo bénasi.

⁶ Júnéli béja sime nánahuit éaka huepülak náu nokaka, Diosta itom Señor Jesucristota Áchay úttinake.

Jü kaa judíommeu nokhuak jü evangelio

⁷ Huári béchibo, emoem mabeta, jáchisu Áapo Cristo két itom mabel-la, Diosta lóoria béchibo.

⁸ Bueitukne én enchimmeu inel jiaahua, Cristo Jesús jume judíom aniaseka äbo yepsak, jume áchayhuarimmeu nokta yári chúpaseka, entok juka lütüriata Diosta bétana huémata machisi bíttebo báreka.

⁹ Entok jume kaa judíom juka Diosta úttil íaaka úttesi yore ä jiokolè béchibo, ä jiojteripo bénasi:

Huári béchibo ínapo jume kaa judíom násuk enchi yeu buijnake, entokne enchi buik-rianake.

¹⁰ Entok júchi inel jiaahua:

Al-leäem, eme kaa judíom, jü Diosta pueblomaki.

¹¹ Huanäi júchi inel jiaahua:

Señortem úttile, sime jume kaa judíom, éntokem kaa chúkteka áa bétana buiika.

¹² Isaías éntok júchi inel jiaahua:

Jü Isaíta nahua áma tahualame basiuunake,

huanäi reytaqa áu tóboktiaka jume kaa judíom sáunake;

jume kaa judíom éntok tüisi át jíapseka át boobinnake.

¹³ Áapo Dios juka át boobit-huamta yore mákame jü al-leehuamtay enchim tápunianake, entok yánti jíapseka ä súalhuamtayi. Júnëlem al-leaka át boobinnake, Espíritu Santota úttiärayi.

Pablota ministerio tekil

¹⁴ Tüisine júneiya, hermaanom, enchim jü túhuay tápuniakähui, entok béja yún jita enchim täyähui. Júnëlem béja ára emepola emo ania, jume huatem majtiakari.

¹⁵ Én éntokne én ímí enchimmeu jiojite, hermaanom, jamakne kaa huéeläpo júne aayuk, ikäi kaa enchim koptia sáhueka enchim áu huáatituaka, Diosta tü eä bétanane ikäi mabet-la:

¹⁶ Jesucristota tékil kaa judíommeu bíchaa Diosta evangeliopo tekipanua. Ínëli jume kaa judíom Diosta bíchäpo tüisi bíttunake. Huanäi jü Espíritu Santo Diosta bíchäpo chichä machik itom úhua.

¹⁷ Emo jábelhuamtane jípure, Cristota béchibo, Diosta bétana täyahuamta.

¹⁸ Juka Cristota íno huam yáari, jukai jíbane ára nooka, kaita entoko, jáchin jume kaa judíom ä nok chúpaka, já páman aane, bem nokä pámani entok tékilpo.

¹⁹ Diosta úttiärayne machisi am bíttuak, entok jauhuey kaa bíh-huamta, Diosta Espíritu úttiäray. Júnëline béja jü buere joära Jerusalémpo naateka, entok áa huíkola Ilirico buiaräu tájti, simeta jukaíne jü tü noki Cristota bétana huémtay tápuniala.

²⁰ Ínëline tepa úttiata yáhuuak, juka Diosta evangelio am majtiaka, jum jauhuey júne kaabeta Cristota bétana nokhuakapo, kaa tábuik tékilta yáariari béppa ä tahuu íaaka.

²¹ Ál-la juka jiojterita jüpo Bénasi:

Huame jauhuey júne kaabeta Diosta bétana ámeu nok-rim;

énim bínnake, huame jauhuey júne kaa áa bétana nokta jikkaj-lame;

áachim jünéaka tahuanaake.

Pablo buere joära Romau huéé báreka nooka

²² Íari béchibone kara enchimmeu huéeka tatauay, juebénasi áman huéé báreka junne.

²³ Tëne én béja, juka ín tékil chúpasuk ímí buiärapo, enchim anëu huéé bárekane éiya, béja bínhua naateka.

²⁴ Españau sikátekne enchimmeu két nóytinake; bueituk áma huam huéetekne enchim bíchaka áma huam huéenake. Ámane béja enchimmak al-leesuka, jamak jünem nee böo tóijnake.

²⁵ Én éntokne Jerusaléniú bíchaa hueiye, jume Cristota súaleme tékilta huéchiasi yáa báreka.

²⁶ Bueituk jume hermaano griegom Macedonia entok Acaya buiaräpom joome, bem jíapsi türimakim tómita náu tojja jume hermaano chë polobemmeu ä bíttuak, Jerusalénihui jume Cristota sualemmehui.

²⁷ Bempo junëli ä yáa bábarek, katim juénasi ayuk, katákum bempo két ínëli espíritu tékilpo am aniak, juka tü noki bemela Cristota bétana nokhuamta ámeu bíttuaka, jume kaa judíommehui; bempo két bem tómiyi am aníapo yúmalá.

²⁸ Júnëli béja ínapo ikäi yásuko, ikäi ín huériäü ámeu buisekáteko, enchim huámne huéenake, Españau lúl-la.

²⁹ Tüisine jüneiya, ínapo áman enchimmeu sikáteko, juebenak yún tü huéchiapo Cristota evangelio jípureka, enchimmeune yebijnake.

³⁰ Entokne senu huémta két enchimmeu noknake, ín hermaanom, Señor Jesucristota téhuampo entok jü yore nákhuaame Espíritu Santo itom mák-ri, nechem ania, Diostau nokaka.

³¹ Áapo jü Dios nee anianake, entokne tüisi áma yeu huéenake, jume yoreme kaita súaleme Judea buiärapo joomem násuku, entok jü tómmi ín huériähui, jume hermaanom buere joära Jerusalémpo joome al-leaka ä mabetnake.

³² Entokne ínapo két al-leaka enchimmeu yebijnake; áman sikáteko Dios Áapo itom anianake, entokne al-leenake, enchim bíchaka; junëline béja jimyoreka tahuanaake.

³³ Entok jü Dios yánti jíapsihuamta áttiakame síme enchimmaktunake. Júnentunake.

16

Pablota ámeu teboterim

¹ Hermaana Febeta bétanane két enchimmeu nooka, enchim ámak türi sáhueka, jume Cristota súaleme pueblo Cencreapo joome; diaconisapo tékiak.

² Akem ä mabeta jum Señorpo, huate santom Bénasi. Símepem ä bitcha, jita enchimmeu ä huáatiähui; bueituk áapo ket huatem búrum aniala, entok nee junne.

³ Priscilata entok Aquilatem tebotua; Cristo Jesúsom ínomak tekipanuala.

⁴ Jínhua machikun yeu sájjak, nee jínëu bárekam batte bem jíapsihua tárak. Huári béchibone úttesi am baysauhue, entok kaa ínapo jíbba síme jume iglesiam kaa judíom két anëli.

⁵ Jume Cristota sualhuäpo nau anim ä jóapo náu yayajame, akem ä tebotua. Epenetotem tebotua, ín nákéhui, jum Acayapo júri bat Cristota mabetakame.

⁶ Mariátem tebotua; áapo tüisi tekipanuala, enchim násuku.

⁷ Andrónicotem tebotua, entok Juniasta, in huahuajim entok inomak pereesotulame. Ímëine tüisi ériahua jume apóstolim násuku, entokim két ino béppa bínhuatu Cristopo anekari.

⁸ Ampliastem tebotua, Señorpo in nákèhui.

⁹ Urbanotem tebotua, Cristo Jesúsopo itom aniaka tekipanuame, entok Estaquista, in nákèhui.

¹⁰ Apelestem tebotua. Símete béja ä jüneria, jáchin machisi Cristota ä súalèhui; Aristóbulota jóapo joomemem tebotua.

¹¹ Herodióntem tebotua, in huahuay. Narcisota jóapo jomemem tebotua; jümëi béja Señorpo aane.

¹² Trifena entok Trifosatem tebotua; jümëi béja Señorta tékilpo aane. Juka tüisi nákhuaamta Pérsidatem tebotua; jüri két tepa yún ama tekipanuala, jum Señorta tékilpo.

¹³ Rufotem tebotua, Señorta ama yeu púari, entok ä áyehua, in áiye kétchi.

¹⁴ Asíncritotem tebotua, juka Flegonteta, Hermasta, Patrobasta, juka Hermesta, entok jume hermaanom ámemak aneme.

¹⁵ Filólogotem tebotua, juka Juliata, juka Nereota, entok ä huayihua, entok juka Olimpasta entok síme jume santom ámemak aneme.

¹⁶ Símetakem emo tebotua, Cristota sualhuápo emo nakeka. Síme jume Cristota súaleme ími joomem enchimmehuim tebote.

¹⁷ Senu huémtane két enchimneu aahua, hermaanom, tüisem ámet suuhua, huame hermaanom násuk yore náikimteme, entok ámet téitihuamta böot óreme, juka enchim Diosta bétana majtiari béj-reka huéiye. Síme íri, katem ámemak emo jípu báare.

¹⁸ Julèbena géntem katim Cristota néсахui johua; juka tüisi ámeu huéchemta jíbam jariu báreka eíya, entokim uyjolisi túlisi nokaka kannake, entokim tuata bénasim nokaka am baítaubáreka, jume kaita jünereame.

¹⁹ Bueítuk juka Diosta enchim súaleka boojoriáhui, béja símekut jüneriahua. Júnëline béja ínapo júne al-leiya, ä jikkajaka enchim bétana. Juka túhuata simetane túlisi enchim táya íaa; éláposem juka kaa türik jak ayukamta kaita jüneria.

²⁰ Jü Dios yánti jíapsihuamta jípureme láuti jëla juka Satanásta kóm tátabnake, enchim guókim bétuku. Jü Señor Jesucristo Áapo jíba enchimmaktunake, túhuata enchim maksimeka.

²¹ Timoteo enchim tebotua, inomak aneka tekipanuame, entok Lucio, Jasón entok Sosípater, in huahuajim.

²² Ínapo Tercio, Pablota bétana ikái jiojterita johuame, ínapone két Señorpo, enchim tebotua.

²³ Gayo enchimneu tebote, nee ä jóapo mamabetame, entok símem jume Cristota sualhuápo nau anim. Erasto enchim tebotua, municipiopo tesorero, entok jü hermaano Cuarto.

²⁴ Jü Señor Jesucristo, Áapo jíba enchimmaktunake, túhuata enchim maksimeka. Júnentunake.

Diosta úttileka ä yosirë

²⁵ ¡Áapörík juka Diostate yosireka ä úttile! ¡Bueítuk ára yore huitti éetua, in evangelio já pámani, entok Jesucristota bétana itom nokáhui! Jü Dios jita benak yoremem bétana náikialäu yeu machiriakame, jü jauhuey naateka éсотaka ayukay, ániata kee im yáahuay naateka.

²⁶ Të én béja yeu bötela, entok jume profetam jiojterimak, Diosta jíbapo béchíbo néсахuepo, síme yorememue áu táyatebok, entok ä súaleka ama bem annaké béchíbo.

²⁷ ¡Jü huépülaytaka Áapola Dios, entok símeta jüneriame, Áapörík béchíbo jü uyjoría Jesucristota huám ámani jíbapo béchíbo! Júnentunake.

Jü Carta San Pablota Bat Huëpo Jiojtekähui Jume Corintiommehui

Tebotehuame

¹ Pablo, Jesucristotau apóstoltu iaahuaka núnuri, Diosta júnel ä huáatiäpo ámani, entok jü hermano Sójtenejtáamak náuhui,

² ikay cartatane jiojte buere joära Corintopo jomemmehui jume Cristota sualhuäpo nau anim béchibo, jume Cristo Jesústa nésauro jo báreka bempoa emo jípurremmehui, jume ják júne anemmak nau yeu púataka täyahuame itom Señor Jesucristota tehuampo au nokame, jü itom Señor entok bempörimmehui. ³ Diosta tü eäu entok yánti jiapsihuame enchimmaktunake, jü Dios itom Átchay entok Señor Jesucristota Áchay bétana.

Diosta baysaihuame

⁴ Ínapo jiba Diosta baysauhue enchim béchibo, juka Diosta tü eäu enchim mikhuakä béchibo jum Cristo Jesúsopo.

⁵ Bueitukem áapörikut yún jita tühuatem jípurre, nokpo entok yún jita jüneriahuäpo.

⁶ Jü noki Cristota bétana nokhuakame béja enchimmek au chúpataka tahuala.

⁷ Jü jita ára johuame Diosta enchimmek jünakteri síme enchimmek ayunake. Huanárem béja kaa jáchin éaka ä boobinnake, juka Señor Jesucristota äbo yebijnakéhui.

⁸ Áapo Dios ket kutti ehuamta enchim máknake, símeta chúpéu núkisi. Júneli béja kaabe kaita juénak enchimmek téunake, júnaköri itom Señor Jesucristota yepsayo.

⁹ Dios ä bárëpo kaa amáu notte, áapörík huamem nunuri ä úusi Jesucristo itom Señortamak enchim jiapsinaké béchibo.

¿Jachu jü Cristo au náikimtela?

¹⁰ Senu humentane, ket enchimmeu aahua, hermaanom, itom Señor Jesucristota tehuampo, huepülak jibem nau nooka símetaka, natepua anhuame kaytatunake enchim násuku, al-lem túlisi nanabeu aneka huepúlaik nau eiya entok huepulsí eaka.

¹¹ Bueitukne enchim bétana ettejorياهوak, ín hermanom, jume Cloétamak huerim bétana, jánitukem nau omteka nátepua emo jípurre.

¹² Juka enchim násuku humentane bétanane enchim tejhuabáare inel enchim jiapo: “Ínapone Pablota huéiye”; ö “Ínapo entok Apoolostamaki”; “Ínapo entok Perotamaki”; ö “Ínapo entok Cristotamaki.”

¹³ ¿Jachu Cristo au náikimtela? ¿Jachu jü Pablo enchim béchibo kúrusit poponhuak? Ö ¿jachem Pablota tehuampo batöhuak?

¹⁴ Diostane baysauhue enchimme kaabeta batöla, juka Crispota entok Gayota jíbba,

¹⁵ Bueituk Pablota tehuampone batöri ti kaa enchim jáunaké béchibo.

¹⁶ Kenne Estéfanaasta familiapo jomeme batöla; jume huatemmeune kaa huate jaamakne huatem ket batöla.

¹⁷ Bueituk Cristo kaa nee batö iaka nee yeu puaala, ál-la evangeliota nee nok sahueka nee núnula; kaa ími ániapo jita buere täyahuamta nokta hueriaka, Cristota kúrusit múkukau kaa kom tahuaria béchibo.

Cristota, úttiära entok Diosta bétana yún jita täyahuame

¹⁸ Bueituk íri noki Cristota kúrusit poponhuakähui emo tárulame béchibo rokorapom ä jípurre, të jume jineurim béchibo, Diosta uttiära.

¹⁹ Bueituk júnel jiojteri: Jume jita täyame, juka bem täyaune kaytasi yáanake, juka jünee huamta bem täyaune yeu tahuarianake.

²⁰ ¿Jakusu aane jü jita áu täyáa tiame? Entok jakusu aane jü escriba, entok jakusu aane jü buéresi jita nokame, ¿jachu kaa Dios jume ániat jiápsaka jita emo täyáa tiame rokuapo tahuaria?

²¹ Bueituk Diosta bétana jita täyahuamta, jume ániat jiápsame bem jita täyapom katim Diosta tatáyak, Dios ä tutürek ä súaleme jinëu béchibo juka Diosta noki nokhuäpo rokuapo jipuhumta huam am jinëu báreka.

²² Bueituk jume judíom señalím aahua, jume griegom entok tuísi jita täyahuamta jiba jaria;

²³ të itapo Cristota kúrusit poponhuakamta jiba nooka, jume judíom béchibo at teitihuame, jume kaa judíom béchibo entok rókoora;

²⁴ Të jume núnurim béchibo, judíom ö griegom, Cristo, Diosta uttiära, entok jita täyahuame Diosta bétana huéeme.

²⁵ Bueituk jü Diosta bétana rokuapoy tayahuame, yoremraata béppa chë jita täyahua, entok jü Diosta bétana kaa úttia, yoremraata béppa chë úttiak.

²⁶ Tüisem at suuhua, hermanom, Diosta betanem yeu púataka núnurim, eläposem kaa jaikika junëli jita täya yoremem eäpo ámani, entok jume yaüra uttiäta jípureme júne kaa jaiki, entok yörihuamta jípureme júne kaa jaiki.

²⁷ Ál-la, Dios jume kayta bejreme yeu púhuak, jume jita täyame tiusi tahuaria báreka, entok jume kaa úttiakame yeu púhuak jume úttiakame tiusi tahuaria báreka.

²⁸ Juka simekut jikot maachika kaitäpo bit-huamta Dios yeu púhuak entok juka kaitäpo jipuhuamta, juka simeku naïkiahuamta kaitäpo tahuaria báreka,

²⁹ bueituk junëli kaabe áu úttinake Diosta bíchápo.

³⁰ Të áapörík béchibo emëe Cristo Jesúsopo aane, áapörík béchibo jita täyahuamta Dios itom makka, Diostau bíchaate lútula jíapsihuäpo naïkiatata tahuala, entok santosi jíapsihuäpo, entok jinëuriata áa béchibo jípureka.

³¹ Juka jiojterita jiä bénasi: "Jü áu úttileme, jum Señorpo jiba au úttinake."

2

Cristota kurusit poponhuakäu nokhuame

¹ Én éntoko, hermanom, júnakoy enchimmeu noiteka juka Diosta ára jita joaune enchimmeu nok báreka, kanne nokta ujjorik nokak entok jita taayahuamta.

² Bueituk huitti nokhuäpo enchim násukne, kayta entok jünériabáarek ál-la Jesu-cristota jibba, kúrusit poponhuakamta.

³ Entokne enchim násuk aanek úttia lútilatata, entok tuisi maujrimey ino yöaka;

⁴ jü in noki entok jü Diosta nooki enchimmeu in nokakähui, kaa jita täyahua pámanne enchim át jünetuak, ál-la Diosta Espiritu úttiärayi,

⁵ bueituk jü enchim Dios eaü kaa yoremem jita täyäpo nahuanake, ál-la Diosta úttiäpäpo.

Diosta Espirituta huam yeu machilame

⁶ Tëte nau ä ettejhua jobe, jume yúmalasi emo jípureka jita täyammaki, të kaa imi ániat jita taayahua pámani, entok kaa jume ániat rey nesaupo nesaunakeme bénasi, bueituk imëri kókkonakemme.

⁷ Tëte juka Diosta bétana jita täyahuamta nau ettejjo, juka huatem bétana kaa jünériahuamta, juka jita täyahuäpo esota, ikäri, ániata kee yahuaý náateka Dios ito béchibo, ä naïkiak, jum simek béppa ujjoriku itom looria béchibo.

⁸ Ikäri jume im ániat rey nesauta jípunakeme katim ä täyak, bueitukim ä täyakatek, kaibum kúrusit ä popon eiyey, juka looriapo Señorata.

⁹ Të ál-la inel jiojterita jiä pámani:

Juka pusimmei kaa bit-huakähui, entok nakammey kaa jikkaijhuakahui, entok yoremta jíapsipo kaita tahualata,

Dios ä erialatukay huame áapörík ä nakeme béchibo.

¹⁰ Të Dios, Espirituy itou yeu ä máchiriala; bueituk jü Espiritu simekut suaka át jüneiya, bueituk mekka kom Diostat ayukamta junne.

¹¹ ¿Tëe jábe yoremes, juka yoremtat ayukamta jünéria? ¿Jachu kaa jü yoremta espíritu at aneme? Ínëli kétchi juka Diostat ayukau kaabe ä jünéria, jü Diosta Espiritu jibba.

¹² Ítapo entokte kaa juka ániat espíritu mabet-la, ál-la juka Espiritu Diosta bétana huemta, bueituk juka Diosta itom makakau jünéria béchibo.

¹³ Íaribéchibote ä nooka të kaa juka nokta yoremem jita täyaka yore majtia pámani, ál-la juka Dios Espirituta yore majtia pámani, juka Espiritupo huemta Espiritupo ä tahuariaka.

¹⁴ Të jü yoreme kia ä jíapsapo kara at jünéaka tatahua jü Diosta espirituchi, bueituk áa béchibo rokopo bittu. Entok kara ámet jüneiya, bueituk at suaka Espirituta eäpam át jünetuake.

¹⁵ Të jü Espiritu Santota eäpáman jíapsame simekut jüneiya, të juka jünehuamta áapo huatem bétana kaa ä mabeta.

¹⁶ Bueituk: "¿Jábesu juka Señorata eäü jünéria? ¿Jábesu ä majtianake?" Të ítapo juka Cristota eäute jípure.

3

Diostamak tekipuanuame

¹ Īaribéchibo ínapo hermanom, karane Espíritu Santota eäpáman jiapsäme bénasi enchimmeu nooka, ál-la kaa Dios huateka enchim eä bénasi, entok Cristotat ehuäpo ili usim bénasi.

² Lechimne enchim jituak, të kaa buähuamta, bueitukem ketune kaa áma yúmay, éntokem én júne kaa áma yúma,

³ bueitukem ketune enchim eäü johua; emoem naißuke, éntokem nau omteka nau nassua, ¿jachem kaa ínëli juena ehuamta jiba johua? Éntokem yorem ehuamta joaka jiba rejte.

⁴ Bueituk enchim násuk senu ínel jiaahua: “Ínapone lutüriapo Pablotamak huéiye”, jü senu entok: “Ínapone Apolostamak huéiye”, ¿jachem kaa ínëli yorem ehuamta jiba johua?

⁵ Huanänsu, ¿jabesa jü Pablo entok jü Apolos junne? Jachu kaa jume Señorta nesahui joame, imey nokakäpamanem ä súsualek, imi huam natepola jü Señor huehuëpulam enchim ä makak.

⁶ Ínapone eechak, Apolos entok ä bäatuak; të Dios ä siütuaa ä yötutuak.

⁷ Ínëli jü echákame entok ä bäatuakame kaytam tua bejre, ál-la Dios ä yötutuakame.

⁸ Ínëli jü echákame entok ä bäatuakame huepulsim nau hueeri, eläposum chúkula huepülaka bem kobakäu makna, jachin juka tékilta bem yáakä pámani.

⁹ Bueituk itapote Diosta tekipuanalerom, eme entok jü Diosta tékkil, jume karim yáataka Dios attiärimme.

¹⁰ Jum arayhuäpo Diosta nee ä mak-lä pámani, ínapone ingeniero ára kaatemta benna.

Juka teta nahuatane áma yetchak, iäri béppa entok täbuika ä béppa kaatenake, të natepola huepülaka tüisi at suanake, jachin nat béppa bem kaatehui.

¹¹ Bueituk kaabe täbui teta nahuata ára áma öre, juka áma oreta béppa, iri jü Señor Jesucristo.

¹² Bueituk iri tetta nahuata béppa, jabbe sahualik entok tosalik teta buaniata kaateme, entok ujoyoli tetammeyi, pino kutayi, juya sáayi, entok kia chukiä junne,

¹³ jü tekkil huehuëpulam yáakäu júneriataka tahananake; huäri taahuari: ä júneriatebonake, bueituk jü taji beeteme yeu ä machirianake; jü tekkil huehuëpulam yáakäu entok taijpáman yeu siika türika o kaa türika tahananake.

¹⁴ Jü tékil jabeta nat béppa kaateka yakäu turika tahuakatek, ä kobakau mabetnake.

¹⁵ Jü tekil jábeta yáakäu tajakätek, áapo simeta tarunake, të áapo jineutaka tahananake, taj bëtëpo yeu buittekam ténasi.

¹⁶ ¿Jachem kaa júneiä juka enchim takahua Diosta ä tiöpökähui, jü Diosta Espíritu entok enchimmet aane?

¹⁷ Jábe junne juka Diosta tiöpo kaitäpo tahuariakatek, Dios ket áapörík kaitäpo tahuarianake, bueituk jü Diosta tiöpo, enchim takahua, Diostau bíchaa santosi naikiari.

¹⁸ Kaabe áu baytäunake; jábe junne enchim násuku ímí ániapo ayukamta au täya tíame, kayta täyamta bénasi áu jípunake, chë yúmalasi simeta täya béchibo.

¹⁹ Bueituk jü síme ímí buíapo jita täyahuame Diosta béchibo kia kaa suära; bueituk jiojtetaka órek: “Bem jita täyaka emo buérialëpo Dios am jioptuaka am tojja.”

²⁰ Júchi entok: “Jü Señor júneiä kia ä bejatukähui jume jita täyaka eähui.”

²¹ Ínëli, kaabe yoremem bétana au úttilnake, bueituk simetem eme attiak:

²² eläposu Pablo, eläposu Apolos, eläposu Peero, eläposu jü ánia, eläposu jíapsihuame, eläposu kókkohuame, eläposu jü én hueri, eläposu jü chúkula hueenakeme, simetem attiak.

²³ Enchim entok Cristo attiak, Cristota entok Dios.

4

Jume apóstolim tekkil

¹ Ínëli, jume yoremem Cristotau tekipuanalerompom itom jípunake, entok juka Diosta ehuil jípurëpo ministerio tékilta joame bénasi.

² Én entok ínëli türi, jum ministerio tékilta johuäpo úttia, huepülakam huitti eaka áma bittunake.

³ Ínapone enchim bétana kaa yun yäura bithuamta jípure, entok tribunal yäura bétana junne, bueituk ínapo júnene kara ino yuktia kaa tüisi ino aane tiaka.

⁴ Kaa türükne ín jiápsipo kaita jípуре jiobe, tëne kaa iari béchibo tü yóremпо ino naikia, të jü Señor, áapo yáura bithuamta nee makka.

⁵ Inentakem, kaabetat kia nooka tiempota kee yúmayo, Señor áapo yepsakátek, juka esota entok kaa machiku ayukamta bittebonake, entok juka jiápsi ehuápo ayukamta jüneriatebonake; huanäi huehuépulakam ä mabetnake Diosta am úttilnakéhui.

⁶ Të ikári, hermanom, ejemplopone enchim ä tejhua, ino bétana entok Apolosta bétana, enchim ín naké béchibo, bueituk itom bíchakem jünenake, kaa juka jiojteta béppa enchim enakéhui, jachinai jünem huepulak buérialinake tábuik entok kaitápo bínnake.

⁷ Bueituk, ¿jábesu huatem násuk, béppa enchi ketchak? Entok jü em jipuréhui, ¿jítasé kaa mabet-lataka ä jípуре? Entok ä mabet-latukáteko, ¿jatchiake ái emo buérialé, kaa ä mabel-latukamta bénasi?

⁸ Enchimmeu béja kayta bëye, bejem riikom, éntokem itot kaa huijuteka reeyim, ¿türi eiyey eme reeyimtko, itapo ket ínëli enchimmak reyimtka nesau eiyey!

⁹ Bueituk inen nee eiya, jume apóstolim simeta chupépo, Dios ániau itom yeu jabuala, kókkohuamta itot chupabahuamta bénasi, ínëlite buérialihuaka ániat bithua, ángelesim entok yoremem bétana.

¹⁰ Cristota itom naké béchibo, itapo katte susuaka bithua, eme entok Cristota sualhuápo susuak; itapote úttia lütüla, eme entok úúttiak, éme yórihuakem bithua, itapo entok kaa bibitpeehua.

¹¹ Én tajtite tebaüre, entokte bai kókkko, katte sankok, jópemette chonhua, entokte kaa jouhuak.

¹² Lottekate tekipanua itom mamammei; entok béttesi ítot nokhuai junne, ítapote Diosta tü eäu am netanria, jájanate jiokot johua, tëete yanti eaka ä mabeta.

¹³ Jájana ítot nokhuay junne, Diostaute am nok-ria, jume ániat jiápsame entok én tajtim chukta bénasi itom bitcha, juka simem kaa huatiahui.

¹⁴ Kanne enchim tiutua báreka íkái jiojte: ál-la enchim úusekam ténasi entok enchim nákekane kutti nooka.

¹⁵ Eláposum diez miltaka enchim majtiá Cristota bétana, kaibem yün áchayrim jipunake; bueituk Cristo Jesúspo ínapone enchim usiak evangelio.

¹⁶ Én entokne enchimmeu ujbuanna, ín ino nüyë bénasem emo nüye.

¹⁷ Iari béchibone Timoteota Enchimmeu bittua, iri Jesucristota sualhuápo ín úusi tüisi ín nakéhui, kaa amáu bíchaka Cristotamak hueme, áapo enchim au huatituanake jachin ín ä joáhui juka Cristota tekkil, entok jachin síme kátana ín am majtiáhui jum Cristota sualhuápo nau anim anépo.

¹⁸ Të huate entok tüisi emo buérialé, bueituk jauhuey júne kaa enchimmeu nee huee máchilem tenasi.

¹⁹ Tëne laüti enchimmeu hueenake, Señorta ínel eäyo, entokne ä jünerianake, të kaa juka nokta jíbba, ál-la jume emo buérialéka úttiata mabet-lame.

²⁰ Bueituk jü Diosta rey nesauri, kaa nokpo jíba huéiye, ál-la uttiáramaki.

²¹ ¿Jítasem huatia? ¿Enchimmeune hueenake jibebiaka, ö yore nákuápo, entok espíritu yanti jiápsihuápo?

5

Kaa türük bétana yaura bithuame

¹ Lütüriapo enchim násuk jikkajtu jü kaa türi, iri kaa türi jume kaa judíom násuk júne kaa jikkajtu; ínëli hueepulakátuk enchim násuk ä huaimáye jípуреka áamak jiápsa.

² ¿Emem emo jikau cha buérialé, jachem kaa jiokot tiusi eepo yúmala? Bueituk juka íkái yakamtem enchim násuk pakun yeu huikke.

³ Lütüriapone, ín takahuápo kaa enchimmak aane, të ín espíritupo ál-la, ínëli enchimmak aneka juka íkái yakamta yáura bóota náa mak-la.

⁴ Itom Señor Jesucristota tehuampo, ín espíritumakem emo nau tojja, entok itom Señor Jesucristota úttiáramaki.

⁵ Huanäi iri Satanásta mampo toijna, juka kaa türük at ayukamta lutinaké béchibo, bueituk huári tahuarit, juka Señorta yepsay ä espírituhua jinéutuna.

⁶ Jü enchim emo buérialéu kaa türi. ¿Jachem kaa jüneiya: “Jü levaduura ilikkika junne, síme tuja huechia tabbe”?

⁷ Levaduura binhuatumta bétanem emo tüte, bemela tusitaka ä tahuanaké béchibo, kaa levaduura, bueituk jü itom pascuá Cristo, béja ito béchibo kúrusit poponsuhuak.

⁸ Inëlite pajkonake, kaa levaduura binhuatuupo, entok kaa levaduura jüena ehuäpo, ál-la panim kaa levaduura kápo entok lutüriapo tü jiapseka.

⁹ Enchimmeune jïjtesula, katem ámemak emo türe, jume kaa emo jubeka nau jiápsammaki.

¹⁰ Karem tokti emo omoute, jume imí ániat nau jiápsaka kaa emo jubekammaki, ö jume uttesi tomita ukulemmaki, ö ekbualerommaki, entok jume jita júne dios tiaka ä yöremmaki; bueituk ä inëlitunakey úttiätü eiyey ániat enchim yeu sakanakëhui.

¹¹ Al-lane enchimneu jïjote, kaa enchim ammemak emo türi sáhueka, jume emo hermanom tiaka, të kaa emo jubeka nau jiápsammaki, entok tomita úttesi ukulemmaki, entok jita júne dios tiaka ä yöremmaki, entok jü bette nokta nokamtamaki, entok jü vino jilerotamaki entok jita ëekbualerotamaki; jü inëli jiápsammaki, katchan jünem ámemak jibuäpo yúmala.

¹² Bueituk jume päkun aneme, ¿jita lutüriatasune jípure, kutti lútula am jiápsi säu béchibo?, ¿jachem kaa jume huaijhua aneme, emëe kutti lútula jiápsi sauhue?

¹³ Bueituk jume pakun aneme, Diosta nok yäura ámet chupnake, juka júena eaka jiápsamta yeuhuem ä beeba enchim násuku.

6

Juez kaa Dios huatemta bíchäpo nassuahuame

¹ ¿Bueituk emëe enchim násuk jabetamak kaa tüisi tahualataka jita nau tüte baahuay juezta bíchäpëm emo yeu totoja, jume Cristota sualhuäpo nau anim bíchäpo emo yeu toijmachika junne?

² ¿Jachem kaa júneiya jume Cristota sualhuäpo nau anim ániat jiápsame yäura bittebonakëhui? Buëituk inëli jume ániat jiápsame enchim am yäura bittebonakei, ¿jachisuntukem ikäi kaa tua buere machik kaa obiachik kara rutuktia?

³ ¿Jachem kaa júneiya jume ángelesim bette nokta itom amet chupanakëhui? ¿Të, chë junne, juka imí ániat ayukamta?

⁴ Bueituk emëe juka imi ániat ayukamta yäura bittebotek, ¿jatchiakem jume Cristota sualhuäpo nau anim kayta áma júneriamta yäura yetcha?

⁵ Enchim tiunakë béchibone inel jiaahua, ¿jachu enchim násuk huepülaka júne kaabe, kooba suakari, ä hermanom násuk juka kaa tüisi huemta rutuktia béchibo?

⁶ ¿Të senu hermano tábu hermanotamak yaurapom emo yeu toijlataka nau nok nassua, të ikärim johua Diosta kaa súaleme bíchäpo?

⁷ Inëli béja lutüriapo, kaa türi jü enchim násuk nau nok nassuahuame, ¿jatchiakem kaa yanti eaka ä mabeta juka enchim bej-reka johuamta? ¿Entok enchim jita úhuuamta?

⁸ Të emëe huatemem bej-reka jita am úuhua, jume hermanom junne.

⁹ ¿Jachem kaa júneiya jume lutüla huemta kaa joame, kaybum áman kimunake jum Diosta reyataka nesahuëhui? Katem ä öbia; jume kaa emo jubeka nau jiápsame, jume tattäbui diosim yöreme, jume kia jábe jámutta kaa jubeka áamak jiápsame, jume yorememtaka jáamuchim bénasi emo nüyeme, entok ä bénasi yoremamtak au jípureme junne.

¹⁰ Jume ekbualerom, jume uttesi tomita ukuleme, jume vino jilerom, jume béttesi jabetat nokame, jume baitäupo jabeta jita úuhuame junne, imëri kaybum áman kimunake jum Diosta reyataka nesahuëpo.

¹¹ Emëe huate inëli jiápsay; të ënem béja baksiari, entok Diostau bíchaa naïkiataka santosi yáari, Señor Jesucristota tehuampo lútula hueme enchimet yáari, entok itom Diosta Espirituyi.

Jü takahua santosi yáari

¹² Sime ino béchibo türi jiobe, të kaa sime ára yáatu; sime ino béchibo türi jiobe, tëne kayta bétana ino yuyüitebonake.

¹³ Jü buähuame topata béchibo, jü topa entok buähuamta béchibo, të imey nahuichim Dios kaytasi am tahuarianake; të iri takahua kaa emo jubeka nau jiápsihumta kaa ay ä yáa béchibo, ál-la iri taka Señorta béchibo, jü Señor entok ikäi takaata béchibo.

¹⁴ Dios entok, juka Señorta toboktiakame, itom ket toboktianake ä úttiärayi.

¹⁵ ¿Jachem kaa júneiya bueituk itom takahuam, Cristota takaamak huepülsi nauhuam örekähui? ¿Jachune jume Cristota takahuammet hueri nüka, jámutta takahua yorememmak ehuil au türemtat am chaanake? Èe kia jita béchibo junne, kaybu.

¹⁶ ¿Ö jachem kaa jüneiya jü ilebenak jámuttau rukteme, huepul takahuapo áamak ä tatauähui? Bueituk jü jiojteri ínel jiaahua: “Nahuichikam huépülak nau takahuana- nake.”

¹⁷ Të jü Señorta eápáman jíapsi báreka au rukteme, huepul espíritupo áamak tahuana- ke.

¹⁸ Juka kaa emo jubeka nau jíapsihuattem tojaka sakka, jü tábui kaa türi yoremta jojoau kaa ä takahuapo yeu huéiye, të jü jámutta kaa jubeka áamak böyeme, ä takahuabet kaa türik johua.

¹⁹ ¿Jachë kaa jüneiya juka enchim takahua Espiritu Santota ä tiöpokähui, iri enchimmet aane, éntokem Diosta bétana ä jípure, éntokem emëe kaa emo attiak?

²⁰ Bueitukem bejhuapo jinnuri; enchin takahuápem Diosta úttile, entok enchim espíritupo, imëri Dios attiárimme.

7

Jubiahuäpo emo consejohuame

¹ Juka huatek bétana enchim ínou jiojtekähui. Jü yoremta béchibo chë türi eiyeey kaa jámutta núko.

² Të kaa emo jubeka nau jíapsihuatma ito násuk ayukä béchibo, elapo yoremem huépulam jubnake, jume jáamuchim junne huépulam kunanake.

³ Jü jubekame jámutta kaitápo siroktuaka yúmalasi ámak jíapsinake, alë bénasi kétchi jü jammut ä kunáamaki.

⁴ Jü jammut ä takahua kaa yeeka, ál-la ä kunahua jíbba, entok kétchi jü yoreme ä takahua kaa yeeka ál-la ä jubiahua jíbba.

⁵ Katem emo koptia báreka éenake, al-lem nanabeu eaka chubala emo tojja, bueituk oraciempo Diostáamak am báreka, huanárem chúkula huepulsí júchi emo nau toijnake, Satanásta kaa enchim jioptuanakë béchibo. Jum emo ukulhuapo kaa enchim úttiakabéchibo.

⁶ Téne ikái consejota enchimneu nooka, të kaa nesauta bénasi.

⁷ Síme yorememne inobénasi emo nútua peiya, të kaa simetaka Diosta bétana ä mabet-la juka kaa jubeka bem jíapsinakéhui, lutúriapo hueepulaka ínëli, jü senu entok tábuíasi.

⁸ Téne ínel ámeu jiaahua, jume kee jubemmehui entok jume jokoptulammehui, bueituk amebéchibo chë türi eiyeey inobénasi tahuakateko.

⁹ Të jume kaa jubeka ára jíapsihuatma, Diosta bétana ä mabet-latuko, jubëem, éntokem kuuna. Bueituk chë túrinake. Jume kaa emo yüeka kaa tüisi ayunaketeko.

¹⁰ Jume emo jubeka nau jíapsame, nesautane am makka, të kaa ínapo, ál-la jü Señor: Jü jámmut ä kunahua kaa toijnake;

¹¹ ä tójakátek, kara kunaa, të ä kunabeu notteka ára au jiojore; entok jü jubekame ä jubi kaa toijnake.

¹² Ínapone jume huatemmeu ínel jiaahua, të kaa jü Señor: jábe hermano kaa Dios huatemta jubekame, të jü jámut ínëli áamak jíapsibarëteko. Kara ä tojja.

¹³ Senu jammut, kaa Dios huatemta kunakátek, të jü yoreme ínëli ámak jíapsibareteko. Kara ä tojja.

¹⁴ Bueituk jü kunari kaa Dios huateme, juka jámmutta Dios huate béchibo, áapo Diosta tü eäu jípunake; jü jámut kaa Dios huateme entok ä kuna Dios huate béchibo áapo Diosta tü eäu jípunake, bueituk tábuíasi enchim aaney entok, jume enchim úusim katim Dios huateka tahuana- ke, të énim Diosta tü eäu jípure.

¹⁵ Të jü kaa Dios huateme aü naíkimtekateko, Akë ä tojja. Bueituk nahuichikam karam úttiapo nau aane. Ä inelituko jü hermano o jü hermana beja bútti- atunake, bueituk yanti eäu Dios itom núnula.

¹⁶ Bueituk, ¿jáchise jüneiya, empo jámmut, jáamak jü em kuuna jinëutaka ä tahuanakéhui? ¿Ö jáchise jüneiya, empo kunahuari, jáamak jü em jubi jinëutaka ä tahuanakéhui?

¹⁷ Të jáchin hueepulaka Diosta ámet ä naíkimtekapo ámani, entok jáchin Diosta am núnukápo ámani ínëlem ä yauhua, ikáine síme jume Cristota sualhuápo nau animmet nesahuek.

¹⁸ ¿Bueituk jábe circuncionta jípureka núnuhuak? Circuncionte jípureka taahua, ¿të jábe kaa circuncionta jípureka núnuhuak? Kaa au circunsidaruanake.

¹⁹ Jü circuncion kayta bejre, entok jü kaa circunsidaruahuame junne, ál-la jü Diosta nésahui ériahuame.

²⁰ Huehuépulaka jáchin Diosta bétana bem núnuhuakapo, junëlim tahuana- ke.

²¹ ¿Jachë nenkitake tekoka núnuhuak? Katë jáchin eiya; të empo jum em nenkihuakapo ára emo yeu huikëtek, Akë ä jaria.

²² Bueituk jü nenkitaka tekoka, Señorta ä núnuko, búttiataka tahuhanake, ínëli këtchi jü búttiataka núnuhuakame, Cristotamak sumataka tahuhanake.

²³ Bejhuapëm jinnuri, katem júchi yorememmeu emo nenkaka am teko bare.

²⁴ Ínëli, huehuëpulaka, hermanom, jachin jiápsaka núnuhuakatek, junëli au nüyeka jiápsinake Diosta béchïbo.

²⁵ Jume kee kuname béchïbo, kanne nesauta jípure Señorta bétana, tëne ín eäu enchim tejhua, juka Señorta yore nak jiokolëpo ä jajamlatakane, Cristotat jïba eiya.

²⁶ Imï huamne tü ehuamta jípure, juka itou ayukamta obiachi béchïbo, bueituk jü yoreme tüisi ayunake ä aane bénasi tahuakatëko.

²⁷ ¿Jatchë jámuttamak emo súmala? Katë emo búttia báare. ¿Katë jámuttamak emo súmala? Katë jub báreka eiya.

²⁸ Të empo jubekátek, katë kaa tüisi ayunake; entok jü jamut beme kunakátek kaybu kaa tüisi ayunake, të ímechiri jü jiokot emo bit-huame takahuapo ámet ayunake, të ínapo íkáine kaa enchim jipu ía.

²⁹ Tëne ikaï nooka, ín hermanom: Jü tiempo kopela aane. Én entok bat bitcha, jume jubekame, kaa jubekamta bénasim emo nüpo yúmala;

³⁰ jume buaname éntok, kaa buanamta bénasi; jume al-leame éntok, kaa al-leadta bénasi; jume jita jinnume éntok, kayta attiakamta bénasi.

³¹ Entok jume imï ániat ayukamta musauleka ä joame, katim ä joamta bénasi emo núnake, bueituk jü ániat ayuka ujyori béname lülüte.

³² Kaa yúmaisine kaa enchim emo bit ía. Jü kaa jubekame jáchin jum Señorta nesaupo ä annakeu jïba huatia, entok jachin juka Señorta ä al-letuanakëhui;

³³ të jü jubekame, ániat ayukamtat jïba kaa yúma, ä jubi al-letua báreka.

³⁴ Ínëli ámet júnakiachi jü kunakamtachi entok kaa kunakamtachi, jü kaa kunakame jum Señorta nésaupo ä annakeu jïba kaa yúma, entok jachin Señorta bíchäpo huepuli au ä jïpunakëhui, taakapo entok espíritupo; të jü kunakame juka ániat ayukamtat jïba kaa yúma, ä kunahua al-letua báreka.

³⁵ Ikaïne nooka tüisi enchimeu huenakë béchïbo, të kaa obisi enchim emo bínnakë béchïbo, ál-la huéchiapo entok simeku türik joaka, entok inëlem kaytat obisi eaka Señortau ruktinake.

³⁶ Të jábe ínel eáteko: Jü ín mala béja yöhue ä kunanakeu huasuktiriam at siime. Béja au kunatuapo yúmala, ä yáa bareu yanake, kaa Diosta bejre, eläpo kunanake.

³⁷ Të senu ä jiápsipo huitti ehuamta jípureka, kayta áu béyeka, ínëli ä eäu áapo attiaka, ä malahua kaa kunakamta toij béchïbo, tüisi aane.

³⁸ Të ínëli jü ä kunatuame, tüisi aane. Të jü kaa ä kunatuame entok, chë tüisi aane.

³⁹ Jü jamut kunakame súmataka jiápsa, ä kunahua ketune jiápsayo; të ä kunahua mukuko búttiataka taahua, ára ä kunabareu kuna, të ál-la Señorta sualemta kunanake.

⁴⁰ Të ínel ín eäpo, chë júne Diosta tühua mabet eiyeey kaa júchi kunakáteko, bueituk ínapone ket Diosta Espiritu jípure.

8

Jü buáhuame ídolommeu toijri

¹ Juka buáhuamta ídolommeu toijta bétana, entok bejate jüneiya simetaka jita ito täyähui, jum jita täyahuäpo emo jabelhuame áma ayuk, të jum yore nakhuäpo jita täyahuäpo yore yötutua.

² Bueituk jábe jita áu täyalame, ketune kayta jee täya, tua jita ä täya eäpo.

³ Të jábe Diosta naketek, ä bétana täyahua.

⁴ Juka buáhuamta ídolommeu toijta bétana, jüniate juka ídolota ániapo kayta bejrehui, bueituk kabe entok Dios, huëpülaka jïbba.

⁵ Elaposu huate emo diosim teaka täyahua, imï buíapo entok téhuekapo junne (inëlim juebenna jume diosim ti tettehuahuame, entok jume yörihuame),

⁶ simeta íkáï násuk itobéchïbo huëpül Dios jïbba, achayhuariataka, áapörík bétana simetaka huéiye, itapo entokte ä béchïbo, entok huepül Señor Jesucristo, áapörík béchïbotaka síme ayuk, itapo entok áapörík huämi.

⁷ Të ä täyahuame kaa símemmet ayka; bueituk huate imï tajti, ídolommeu joyhualataka, ímei ídolommeu toijtam buabuäyey, inëlim juka bem jiápsi ehuamta kaa úttiaka béchïbo, katim at jünéaka tatahua.

⁸ Huitti nokhuäpo juka itom buäyepo Dios ä bíchäpo kaa chë itom mabetnake; bueituk itom jibuä béchïbo katte chë tutturi, entok kaa jibuätek jünete kaa chë tutturi Diosta bíchäpo.

⁹ Të áachem suhua juka huitti hueka enchim täyapo, jume kaa jíapsi úttiakame kaa jopnakë béchïbo.

¹⁰ Bueituk jábe enchi bichätek, jünéaka enchi ä täyhui, ídolom yörihuäpo enchi katek, jü ä epäo kaa jíapsi úttiakame, çjachu kaa áma jibuä báanake jáni, jum ídolom yörihuäpo?

¹¹ Entok em jita täyapo; jü hermano kaa jíapsi úttiakame au tárunake, të iari béchïbo Cristo ket múukuk.

¹² Bueituk imi huäm em Dios bejrim, jume hermanom bej-reka kaa tüisi aane, juka bem jíapsi ehuäpo kaa úttiakapem am sasabuania, inëlem Cristota bej-reka aane.

¹³ Iari béchïbo, jü buähuae in hermanota ái ä huennakey, jauhuey júnene kaa huakasta buänake. Bueituk juka in hermano kaa jopnake béchïbo.

9

Jume apóstolta lutüriam

¹ Çjachune kaa apóstol? Çjachune in eäu kara johua? Çjachune kaa juka itom Señor Jesústa kaa bit-la? Çjachem kaa emëe ajária jume Diosta epäo in tekkil?

² Bueituk huatem béchïbone kaa apojoltukätek, lütüriapone enchim béchïbo ál-la apojtol; bueituk emem ä lütüriatebo juka Señorta tekilpo in apojoltukähui.

³ Jume nee natuamene inenne ino nokriaka am yommia:

⁴ Çjachute kaa lutüriata jípure jita itom buänake béchïbo entok jita itom jinake béchïbo?

⁵ Çjachute kaa lutüriata jípure jubiaripo senu hermata itomak nunüp béchïbo, jume huate apojtolim bénasi, jume Señorta saylam, entok Peero?

⁶ ÇÖ Bernabé entok ínapo, katte lutüriata jípure kaa entok itom tekipanuanakë béchïbo?

⁷ Jábese ä boosapo tomi bejteka sontaro huerama? Jábese jume parasim el-lataka jume takam kaa buäpo yúmala? Jábese jume animalim suayaka kara am lechí jëye?

⁸ ÇÍkáine nooka in yoremtuka pámani? Çjachu jü ley ket kaa íkai nooka?

⁹ Bueituk jum Moiséjta leypo inel jöjteri: “Juka bues tirijkom jotamta katë ä bobosaltua.” ÇBueituk Dios ket am suaya jume buéesim?

¹⁰ Ö, çtua kayta yeu beaka íto béchïbo júnel jiaahua? Bueituk íto béchïbo jöjteri; jü möteme tuhuata boobíchaka möite, entok jü tirijkom jotame juka báchiata ä mabetnakëu boobíchaka. ¹¹ Të itapo juka espíritupo huemta enchimmet echäkatek, çbuere uýyori eiyey juka chupemta toboktihuäpo enchim bétana?

¹² Të ínëli huate enchimmak lutüriata jípure, çtë itapo chë junne?

Të íkai lutüriata të kaa nüla, ál-late kaa huanti aneka simeta huéria, bueituk Cristota evangelio kayta ä bia chatunakë béchïbo.

¹³ Çjachem kaa jüneiya jume Diostau bíchaa naïkiapo tekipanuame, juka tiöpopo ayukantam buäye, entok jume altarpö jita joame juka altarpö ayukamtayim emo ania?

¹⁴ Ínëli ket nesahuek jü Señor, jume evangeliota bétana nokame, evangeliopo ayukamtayim jíapsinake.

¹⁵ Të ínapo kanne iachi jiahuiteka, entokne kaa íkai jöjte ínëli inomak ayuna béchïbo, bueituk in muknakeu chë türi, kabeta kee jee nee ä úuhuayo, juka huitti eaka Diosta noki enchimneu in nokakähui.

¹⁶ Bueituk ínapo juka evangeliota nokaka, karane ino buéria; bueituk úttia in ä yáanakhui, entok béttesi inou huenake kaa evangeliota nee nokayo.

¹⁷ Juntuksan tü eaka ä joätek, juka in kobanakeüne makna, të kaa tü ehuäpo ä joätek, bueituk in ä yáanakë béchïbo Diosta bétanane nesauta mak-ri.

¹⁸ Çjítasuntukne kobanake jáni? Juka Cristota evangelio huatemmeu nokakane kayta bejtuaahuaka ä johua, juka evangeliopo in anianäu lutüriata jípureka junne, kannä nüye.

¹⁹ Bueituk kaabemmeu nee sumari, tëne én in epäo simemeu ino summa, bueituk juebenam Cristota béchïbo koba báreka.

²⁰ Jume judíom béchïbo nee judíota bénasi ino nüye, Cristota béchïbo am koba báreka, jume leyta bétuk aneme ket nee áme bénasi ino nüye (elaposune kaa leyta jíápáman huéiye), jume leyta bétuk emo nüyeme Cristota béchïbo am koba báreka.

²¹ Jume kaa leyta jipureme béchibone, kaa leyta jipuremta Bénasi ino nüye (Diosta leyta kaa jipureme tenasi, të Cristota ley ál-la), jume kaa leyta jipureme Cristota béchibo am koba báreka.

²² Jume kaa üttiakammakne kaa üttiakamta Bénasi ino nüye, jume kaa üttiakame Cristota béchibo am yö báreka, simemmakne, simeku áme Bénasi ino nüye, Cristota am jineunakë béchibo.

²³ Íkáine johua evangeliota béchibo, ín tekipanuäpo áamak ä jipu báreka.

²⁴ ¿Jachem kaa jüneiya simetaka jume estadiopo jínkölame, simetakam eaka tenne, të huépülaka jíba yönake? Inëlem tua eaka tenne ä yóbéchébo.

²⁵ Sime jume jínkölabareme, simeta kaa tüisi ámeu huechemtam toijnake, bempo lutúriapo juka corona momoyemta koba báreka, të itapo, juka kaa momoyemta.

²⁶ Íari béchibo ínapo, ínëline buyte, kaa jáamak junne tí eaka, ál-lane ínëli nássua, të kaa kia jekata chónamta Bénasi.

²⁷ In takahuane kaa jokoleka úttiapo ä tekipanuatu, jáchinaik júnene ínapo huatem majtiasulataka, ínapos päu tahuanake.

10

Ídolom bétana kuttílasi nokhuame

¹ Bueítuk kanne enchim ä koptia ía hermanom, bueítuk simetaka jume itom áchayhuarim namuta bétukim aane, entokim simetaka bahue síkiripo áman yeu sajjak.

² Entok simeta Moiséjta huam batöhuak, jum namupo entok bahuapo,

³ entok simetaka juka espíritu buáhuamta buäka,

⁴ entok simetaka jume espíritu báam jëka; bueítukim simetaka jum tetapo báa jëka, íri teta Espíritu entok ámemak huéesimey, íri tetta entok Cristotukay.

⁵ Bueítuk sime jeelaam kaa Diosta eá paman ayuk, Dios entok kam tüturek, íari béchibo mekka ánia pariapom kókkok.

⁶ Siime íri yeu sika itom ä jünerianakë béchibo, bueítuk ä júneriaka kaa türík kaa itom ukulnakë béchibo, bempörím ä ukulekä Bénasi.

⁷ Entokte ídolom kaa yörinake, jume huate áme násuk anëhui Bénasi, áme bétana ínëli ä jíofteripo: “Jü gente joteka jibuak entok víno jeeka, huanárim japteka nau yeu taiytek.”

⁸ Kaa emo jubeka nau jíapsihuamta junne katte ä jooipo yúmala, bempörím násuk huatem ayuka Bénasi, íari béchibo senu táapo veintitrés míltakam huatteka kókkok.

⁹ Entokte kaa Señorta bejnake, bueítuk bempörím nasuk huatem ä bej-rekä Bénasi, íari béchibom bakot kírímmeý kókkok.

¹⁰ Entok katem Diosta bej-reka nokbare, bempörím násuk huatem Diosta bej-reka nokakä Bénasi, huanái jú sússuahuamta tekiakame am síhuak.

¹¹ Írí sime ámeu yeu síika itom ä jünerianakë béchibo, entokim jíofteri, kutti nokta itom táyanakë béchibo, jume én ániata abe lüteý jíapsame béchibo.

¹² Íaribéchébo, jú huitti eäka huekame, tüisi au suyanake kaa huet béchébo.

¹³ Yore jíöbila báahuäpo áma pappehuä páman enchimmeu huéiye, jume huatem ama jíöbilahuakä Bénasi maachi. Të Dios huitti ä éäpo kaibu itom jíöbilanake jum kara itom áma yumä pámani, ál-la itom jíöbilatek ket juka ára áma yeu kathuamta itom maknake, bueítuk itom áma yúmanakë béchébo.

¹⁴ Íari béchébo, emëe ín nakëhuim, ámem yeu kaate jum ídolom yörihuäpo.

¹⁵ Jume suamsi emo nüyeme benammeune nooka, áachem suhua jú ín nokakaubechi.

¹⁶ Jú kopa Diosta túhua hueriamta, Diosta túhua itom at chupahui, ¿jachu kaa jú Cristota ojbo huepulsi nau ehume? Jume panim itom rebektiahui, ¿jachu kaa jú Cristota takaapo huepulsi nau ehume?

¹⁷ Jume paanim huépülay, ítapo entok juebenna, tetë huépülak nau takahuak; bueítukte simetaka huamey huepul paanin nau buäye.

¹⁸ Takahuapem Israelitam bitchä; kabara huakasta altariu toijta bem nau buäkä béchébo, Diosta bíchäpom huepulsi nau taahua.

¹⁹ ¿Íítasune jüntuk nooka? ¿Jachu jú ídolo yörisi maachi, ö jú buáhuame áu órehuame? Sime íri Diosta bíchäpo kaa bejre.

²⁰ Ée, bueítuk jume kaa júdiom lemonio altarihuim ä totoja, ínëlim lemoniom béchébo ä johua, të kaa Diosta béchébo, íari béchébo ínapo kanne lemoniommak íkáí enchim jo-ía.

²¹ Karem juka Señorta kopa jëye, entok juka lemoniom koopa, karem Señorta mesau jotë, entok lemoniom mesahui.

²² ¿Ö te Señorta jüneli naibuktuanake? ¿Jachute áa béppa chë ütiak jáni?

Diosta ujoyória bechibem simeta johua

²³ Árane simeta johua, tëne kaa simeta jopo yúmala; sime türi jiobe, të kaa sime ára Diostau bíchaa yore yotütua.

²⁴ Kaabe juka tüisi au huechemta jiba jariubanake, ál-la, täbuik béchibo tühuata.

²⁵ Huakajta nenkihuäpo, simeta áma nenkihuamtem ára buäye, kayta natemajeka, jiapsi ehuamta béchibo;

²⁶ bueituk Señor juka buíata attiak entok simeta at ayukamta.

²⁷ Jábe kaa Diosta sualemta enchim jibua néjunëk, eme entok áman sajakátek, simeta enchimmeu orehuakamtem buäye, kayta natemajeka, enchim jiapsi eri béchibo.

²⁸ Të jabeta inel jiayo: “Íri ídolommeu tojiri”, katem ä buäye, huakay junël jiaka béchibo, entok jiapsi ehuamta béchibo; bueituk Señor juka buíata attiak entok simeta at ayukamta.

²⁹ Jü jiapsi eri, të kaa emo bétana.

Ál-la huä senuk bétana: “¿Jatchiaka inapo yuktiana, täbui jiapsi erita béchibo?”

³⁰ Bueituk inapo Diosta báysahueka ámemak ä joáteko, ¿jatchiakam kaa nee türinake iäri béchibo, Diostane báysahueyo?”

³¹ Inel entok eme jibuátek ö jita jëyetek ö huatek jita joátek, íkái simetem yáuhua Diosta looria béchibo.

³² Katem jume judíom kaa türiku jioptua báare, entok kaa judíom junne, entok jume Cristota sualhuäpo nau anim junne.

³³ Bueituk inapo kétchi símeku, simemmakne ino türe, kaa juka inou bíchaa türük jiba jariaka, ál-la juka simem béchibo türük, am jinëutunä béchibo.

11

¹ Inobenasem jiapsibare, Cristota bénasi ín jiápsäpo.

Jamuchim sanko

² Enchimne úttile, hermanom, bueituk símeku ínohuem huaate, éntokem juka enchim ín majtiakáu ketune jípure, enchim ín ám makakä bénasi.

³ Tëne enchim jünee-ía, sime yoremmeu Cristota kobatukähui, jü yoreme entok jámuttahui, Dios entok Cristotahui.

⁴ Sime yoreme orancionta joame entok Diosta noki nokame, kobat au pattialataka, juka au koba yöta kaa yöre.

⁵ Të sime jamut oraciónta joame entok Diosta noki nokame, kaa kobat áu pattialataka, juka au koba yohueta kaa yöre; nahuau pittí au chon chuktialata bénasi tatahua.

⁶ Bueituk jü jamut kaa áu koba jintuame, au chon chuktianake; të nahuau pittí áu chon chuktia béchibo tihuétek, áu koba jintuanake.

⁷ Të jü yoreme kaa áu koba pattiaipo yúmala, bueituk Diosta benna loriapo entok Diosta looria jünakteri; të jü jamut yoremta ujoyóriapo huéiye.

⁸ Bueituk jü yoreme kaa jámutta bétana huéiye, ál-la jü jamut yoremta bétana,

⁹ entok jü yoreme kaa jámutta béchibo yáahuak, ál-la jü jamut yoremta béchibo.

¹⁰ Íaribéchibo jü jammut ä kobapo seña yaurata ä jipunakëü úttia, jume ángelesim béchibo.

¹¹ Cristota nau sualhuäpo, jü yoreme entok jü jammut karam natepola jiápsa.

¹² Bueituk jachin juka jámutta yoremata yáa simlä bénasi, ínëli kétchi jü yoreme jámuttat yeu yoremata; të sime Diosta bétana huéiye.

¹³ Tüisem at suuhua: ¿Jachu türi jáni, jü jámutta béchibo kaa au koba pattialataka oraciónta joáteko?

¹⁴ Jum itom ito ujuhüá pámanate at jüneiya, jü yoremata béchibo tiasi ä machiakähui tettébesi au ä chon yoturianakëpo.

¹⁵ Të jü jamut au ä chon yoturiano, at utti, bueituk jume choním mak-ri, ámey ahuä koba pattianakë béchibo.

¹⁶ Të simeta ikai bétana, jábe at nok nassua bárëtek, itapo kaa íkái boojoria, entok jume huate Diosta iglesiam junne.

Jü Santa Ceenapo jájana johuame

¹⁷ Të ikai enchimmeu jiojtekane, kaa enchim úttile, bueitukem kaa juka chë türük béchibo emo nau totoja, ál-la juka chë kaa türük béchibo.

¹⁸ Bueituk tua batchu, emée emo nau tojäteko Cristota sualhuäpo, juka emo naïkimtehuamtane jikkaja enchim násuku, entokne senu huépáman ä suale.

¹⁹ Bueituk úttia enchim násuk emo naïkimtehuamta ayunakêhui, bueituk huame enchim násuk tüisi kateme täyanä béchibo.

²⁰ Bueituk emée emo nau tojakäteko, یری kaa jü Señorta Santa Ceena buähuame.

²¹ Bueituk huépülaka bat jibuätek, bachim juka bem buäbareú buabuäye, të jü senu tebaürinake, jü senu entok naamuknake.

²² Jachisuntuko, ¿jachem emée kaa jóhuak áma jibua béchibo ö jita áma jübéchiö? ¿Ö sem juka Diosta iglesia kaitäpo bit báare, éntokem jume kayta jipureme tüisi tahuaria báare? ¿Jachisune enchimneu jiaunake? ¿Jachune enchim úttilnake jäni? Imíne kara enchim úttile.

Señorta Santa Ceena nésaui

(Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25; Lc. 22:14-20)

²³ Bueituk ínapone ket Señorta bétana ä mabet-la, juka enchim ín majtialähui: Jü Señor Jesús huári tukarit huatem mampo yechahuaka, panim nüka,

²⁴ Diosta baisásuka, am rebektiaka ínel jiaahuak: “Akemam nüka, ám buäye, یری ín takahua enchim béchibo kókosi yahuakame, inohuem huateka ikai johua.”

²⁵ Ínëli kétchi juka copata nüka, chúkula jibuásuka, ínel jiaahuak: “Íri kopa, jü bemela nokta nau tütehuame jü ín ojboyi, ikárem johua chikti enchim ä jéye belëki, inou huateka.” ²⁶ Ínëli kétchi, imey panim enchim buäye belëki, entok ikai copata enchim jéye belëki. Juka Señorta mukukáhuem jüneriaatebo, ä yepsäu tajti.

Santa Ceenata kaa buäeaka ä buäyeme

²⁷ Bueituk ínëli jábe imei paanim buäyeme entok ikai copata jéyeme, Señortau bíchaa kaa tüisi jíápsaka, Señorta takaa entok ä ojbo béchibo kulpaka tahuanake.

²⁸ Huári béchibo, hueepulakam emo bínnake Señortau bíchaa tüisi jíápsihuäpo, huanái jume panim ára buäye entok copata ára jéye.

²⁹ Bueituk jábe junne kaa tüsi áu jípureka, imei paanim buäyeme entok ikai copata jéyeme, kaa bat tüisi Señorta takauat au temajekatek, Diosta yäura bitthuumta buäye entok ä jéye.

³⁰ Íari béchibo enchim násuk juebénakam kókore, entokim kaa úúttiak, entokim juebénaka kókko la.

³¹ Të ítapo hueepulaka ítot íto bitjariakatek, katte Diosta yäura bittua eehuay.

³² Të ikai yäura bit huamta jípureka, Señorta bétanate jibebiata mabet-la, bueituk kaa jume ániat jíápsammak bétte nokta mabet béchibo.

³³ Íari béchibo ín hermanom, bueituk emo nau tojaka jibuätek, emoem boobibicha.

³⁴ Entok jábe tebaüréteko, ä joapo jibuänake, bueituk Diosta bíchäpo yäura bithuumta kaa jipü béchibo, juka huatekne huitti órenake enchimneu yepsakäteko.

12

Don ti tehuak jü Diosta ára jita joähui

¹ Hermanom, enchimne ä taaya ía, juka Espíritu Santopo Diosta eapo ára jita johuumta huehuéputlam makähui.

² Júnearom júnaköi ketune kaa Diosta enchim sauleyo, sekána bíchem huéhueriahuay, jume ídolo muurommehui.

³ Huári béchibo enchimne jünetua, bueituk kaabe Diosta Espíritupo nokaka: “Jesústa kaa Dios tianake.” Entok kaabe: “¡Jesústa ára Señor!”, tüiya kaa Espíritu Santota ä noktuayo.

⁴ Të én entok juebénaka ayuk, Diosta eapo juebénaka ára jita johuaka yore máamakuame, të jü Espíritu huépülay jibba.

⁵ Entok juebena ministerio tekkil ayuk, të jü Señor áapo jibba.

⁶ Juebénaka tekil kaa nanálaika ayuk, të Dios juka símeta joame, entok símemmechi, áapo jibba.

⁷ Të hueepülakam ä mak-ri, juka Espírituta símem béchibo türik. At jíápsaka ä jünerianä béchibo.

⁸ Bueituk یری Espírituta bétana ä mak-ri huéchiapo suamsi yúmalasi nokhuamta, jü senu entok nokpo yün jita taayahuamta, juka áapörík Espírituta ä türe pámani.

⁹ Senu entok, Diostat ehume jíba huári Espírituyi, senu entok jume kókoreme tüte béchibo jíba huári Espirituyi.

¹⁰ Senu entok, milagrota ára joame, senu entok Diosta noki ára nokame, senu entok huate espírituum ára täya, senu entok huatek täbuiasi nokhuamta ára täyame, senu entok täbui nokta ára kuaktiame.

¹¹ Të ikai simeta huepul Espiritu jiba ä johua, huehuëpulammet ä naikimteka juka kaa nanalaysi ára jita johuamta, ä huatia pámani.

Simetakate huepul takaapo joome

¹² Jáchin juka tákaata huepülaitukä bénasi, të juebenam tónua mesëkiriak, të simetaka jume takahuat tónua mesëkiriak, juebénakam huepul takahua, Cristo ket anëli.

¹³ Bueituk huepul espíritu jibate simetaka batóhuak, huepul takahuapo, judiom entok griegom, tekoka emo sumalame entok kaa tekokame junne. Simetakate huepul Espiritu Santota nau jituahuak.

¹⁴ Të jü takahua kaa huepülak jiba tónoa mesëkiriak, ál-la juebenam.

¹⁵ Bueituk jume guokkim inel jiateko: "Kanne mamamtaka, kaa tákaapo joome", ¿jüari béchibo kaa tákaapo joome?

¹⁶ Bueituk jume nakkam inel jiateko: "Kanne puusim, kanne tákapo joome", ¿jáchu Juárezi béchibo kaa tákapo joome?

¹⁷ Bueituk sime tákaa pusimtukátek, ¿jaksum óre eiyey jume nakkam? Bueituk sime nakamtukátek, ¿jitaysute jita jujup eiyey?

¹⁸ Të én entok Dios, áma am joala jume tóno mesëkiriak, hueepulam takahuapo, ä eä pámani.

¹⁹ Bueituk simeta huépül tóno mesëkiriak, ¿jaksu óre eiyey jü takahua?

²⁰ Të éni juebenamme jume tóno mesëkiriak, të jü takahua huepülaj jibba.

²¹ Jume pusim kara mamamme júnel jiaahua: "Kaitápone emót ée matchi", entok jü koba junne jume guokkimmeu: "Kaitápone enchimmet ée matchi."

²² Jume tákapo tóno mesëkiriak, chë kaa ütteakame, chë júne üttia bem áma órenaké béchibo.

²³ Entok huamei takahuapo kaa tua huatia matchim, imeite chë júne túlisi sasankotua, entok huame itot kaa tua túlisi bitthuame, imeite chë túlisi bitcha.

²⁴ Të huame itot chë túlisi bithuame, kayta ámeu bëye, të Dios tákaata yúmalasi huéchiapo yáhuak, bueituk huaka ámeu bëyemta chë yún yúmalasi am makkak.

²⁵ Bueituk juka tákaata kaa au naikimtenaké béchibo, inëli jume tóno mesëkiriak, nanancham emo ania báareka eenake.

²⁶ Të senu tóno mesëkiriata kókosi ayuk, simetakam ámak ä innënake, të huepul tóno mesëkiriata túhuata mabetakátek, simetakam ámak al-lenake.

²⁷ Emem amëria, jü Cristota takahua, të natepolem tóno mesëkiriak.

²⁸ Entok Dios huatem Cristota sualhuäpo nau anim buere tekiapo joiyak, tua batchu jume apóstolim, chükula jume profetam, bájikum huëpo jume maestrom, chükula entok jume milagrom ára joame, chükula entok jume kókoreme ára tutüteme, entok jume huatem ára aniam, jume tékilta johuäpo bat kateme, entok jume täbuiasi nokhuäpo Diosta bétana ára ä nokame.

²⁹ ¿Jachum simetaka apóstolim? ¿Jachum simetaka profetam? ¿Jachum simetakam maestrom? ¿Jachum simetaka milagrom ára johua?

³⁰ ¿Jachum simetaka jume kókoreme ára tüte? ¿Jachum simetaka juka täbuiasi nokhuamta ára nooka? ¿Jachum simetaka juka täbui nokta ára kuaktia?

³¹ Juka Diosta bétana donta enchim mak-ri, jukarem jária, të inapone böota chë türük enchim yuktiria.

13

Jü yore nakhuame, bat huéiye

¹ Bueituk inapo ániat nokhuamta entok ángelesim nokaü nokátek, entokne yore nakhuamta kaa jipurétek, sisigúokta entok musico puratotane ponhuá benanake.

² Entok Diosta betána nokta mabel-lataka ä nokátek, entok chükula yeu huenakemtat júneatek, entok simeku jita täyatek, entok sime Diostat ehuamta jipurétek, entok juya ániata ára sekána yechátek, entokne yore nakhuamta kaa jipurétek, kaytane bejre.

³ Bueituk simeta in jipuréu naikimteka póobem jibuatuakátek; entok in takahua tojakátek ä taaná béchibo, entok yore nakhuamta kaa jipurétek, iri kayta béchibo inou túri.

⁴ Jü yore nákeme jiokot aneka ára jiápsa, entok yore nak jiolé; jum yore nakhuäpo kayta ehüil ukulhuame, jum yore nakhuäpo kabe au chëhuale, entok kaa au buéiale.

⁵ Entok huéchiapo huemta jíba johua, entok áapörík béchïbo kayta jaria, omteték kabetat chachaye, entok kabeta yú tútti omtia.

⁶ Jum lutúriata kaa johuäpo kaa al-leiya, lutúriata johuäpo, ál-la al-lenake.

⁷ Entok simeku jïokot aane, entok simeta suaale, entok simeta ára boobítcha, entok yanti aaneka simeta innëa.

⁸ Të jü yore nákhuaame kaybu lütinake; jume profeciam ál-lam lütinake, entok jume täbuiasi nokhuame ket lütinake, entok ket lütinake jü yún jita täyahuame.

⁹ Bueituk huatekte täya, huatek entokte profeciapo nooka.

¹⁰ Të huaka yúmalasi huemta yepsako, huanäi hua ámak naikiari lütinake.

¹¹ Bueituk ínapo usitaka, ili usi ténasine nonokay, entokne ili usi tenasi éiyay, entokne usi ehuäpo simeta nüyey; të chúkula öu yötaka, juka ín usitukaüne tojjak.

¹² Én entokte ejejepo torokosi ä bitcha, júnakoy entokte au bíchaa pujbaka ä pujbahua binnake, én entokne huatek jíba täya, të júnakoy entokne yúmalasi ä täyanake áapöríkne täya bénasi.

¹³ Én entok jü Dios ehuame, entok Diosta tühua boobit-huame entok jü yore nakhuame, bájimme, të imei násuk jü yore nakhuame chë türi.

14

Täbui nokpo nokhuame

¹ Juka emo nakhuamtem boojoria; entok juka Espiritupo Diosta eäpo áma yúmahuamtem mabet báareka éiya, të chë junne simek béppa profecia noktem noóka.

² Bueituk jü täbui nokpo nokame kaa yorememmeu nooka; ál-la Diostahui, bueituk kaabe at jüneiya, bueituk Espiritu Santopo ä nokaü esotaka kara at jünetu.

³ Të jü profeciata nokame yorememmeu nooka, Diosta eäpaman am yötunakë béchïbo, entok kutti nokta am makaka, am jíapsi joiya.

⁴ Jü nokta kaa täyahuamta nokame, áapo jíba au aniaka yötu, të jü profecia nokta nokame, iglesiata yötutua.

⁵ Bueituk simemne juka täbui nokta enchim noktua peä jíöbe, të chë junne juka profecia nokta, bueituk chë bat huéiye jü profeciata nokame, jü täbui nokta nokamta béppa, ál-la chë türi éiyey juka täbui nokta at jünehuä paman ä kuaktiateko, jume iglesiapo nau anim Diosta eäpaman am yötunakë béchïbo.

⁶ Én entok hermanom, ínapo enchimemeu yepsaka täbui nokta nokátek, zjita tühuatase äma teunake, të ínapo juka Diosta yeu machiriakäu nokátek, entok juka huitti täyahuamta, profeciata, entok doctrinata?

⁷ Lútulay jü jita sonim äi popönhuame jiahuíta joame, jü baka kusia entok arpa, bueituk bem jiahuipo kaa júnakiachisis jíátek, zjachisu ára at jüneetunake arpata entok baka kusia jiahuíchi?

⁸ Entok jü trompeta kia jeka jiahui tenasi jíáteko, zjábésu au ánanake jáni, nassuahuäu huee béchïbo?

⁹ Junëli ketchi emëe, bueituk jü niniy kaa at jünehuamta nokáteko, zjachisu at jüneetunake jü enchim nokábechi? Bueitukem kia jekapo noknake.

¹⁰ Lutúriapo juebena jü täbuiasi nokhuame sime ániachi, entokim simetaka ä jípure jachin bem jiau barëhui.

¹¹ Të ínapo jü nokit kaa jüniatek, sekána joome bénasi nee binnake jü nokame, entok jü nokame ino béchïbo ket sekána joome ténanake.

¹² Junëli ketchi emëe; juka Espiritupo Diosta eapo ára jita johuamta mabet peatek, ími huämëm chë tekipanua, juka iglesiata yötunakë béchïbo.

¹³ Huári béchïbo jü täbuiasi nokta nokame, áma yúmahuamta oraciompo aunake ä kuaktia béchïbo.

¹⁴ Të ínapo täbui nokta kaa täyahuäpo oraciónta joatek, ín espíritu oraciónta johua, të jü ín koba suahua kayta jüneriaka tatahua.

¹⁵ zJachisuntuko? Espiritupone oraciónta jonake, tëne koba suahuay ket oraruanake, entokne espíritu buíknake, tëne koba suahuapo ket buíknake.

¹⁶ Bueituk empo espíritu jíba Diosta yöreteko, jü emo náapo aaneka ä jikkajame: zjuka baysaurita em joau jachisu ä jehuitarianake? Bueituk kaa jüneiya jita em nokáhui.

¹⁷ Të empo, lutúriapo Diosta baysauhue; të jü seenu kayta tühuaata jajjame.

¹⁸ Diostane baysauhue bueitukne enchim béppa chë jüne yún täbui nokta nooka;

¹⁹ tëne jume Cristota sualhuäpo nau anim, huitti ín at jüneäpo mamni nokta noknake, huatem ket majtia béchïbo, të diez mil nokta kaa täyahuamta ëe.

²⁰ Hermanom, katem ili usi éehuamta jípureka jíapsi báare, al-lem ili usi ehuamta jípure juëna ehuäpo, entok tü ehuäpo yúmalasi.

²¹ Leypo ínëli jïojteri: “Tábui nokpo entok tábui tempone noknake ìri pueblotahui; jünentaka jünem kaa nee jikkaijnake, ti jiaahua jü Señor.”

²² Juári béchïbo jü tábuiasi nokhuame, jume Cristota súaleme béchïbo kaa señal, ál-la jume kaa ä súaleme béchïbo; të jü profecia, jume Cristota súaleme béchïbo huéiye, të jume Cristota kaa súaleme béchïbo ëe.

²³ Bueituk, sime jü iglesia nau rukteka simetakam tábuiasi nokätek, entok jábe kayta täyaka entok Cristota kaa sualeka áman kibakekäte, çjachum kaa enchim rorokom tianake?

²⁴ Të simetaka profeciata nokätek, entok jábe kayta täyaka entok Cristota kaa sualeka aman kibakekäte, simem bétana at jünehuamta mabeta, entok kaa türik ä joäpo jünéaka tatahua.

²⁵ Ä jiäpsipo ehuil ayukame yeu buijtunake; huanäi ínëli tonommey kikteka Diosta yörinake, entok tua lutüriapo ä jüneriatebonake Diosta enchim násuk anëhui.

Simetem huéchiapo entok suamsi yauhua

²⁶ Çjachisu jüntuko hermanom? Emëe emo nau tojakätek, salmomem buika éntokem doctrinata emo majtia, huate entok tábui nokta nooka, huate entok Diosta yeu machiriau jïpure, huate entok juka tábuiasi nokhuamta kuaktia, simetem yauhua Diostau bíchaa jita täyahuäpo yotunä béchïbo.

²⁷ Bueituk jábe tábui nokta kaa täyahuamta nokätek, guóyíka batchu ö bájika emo boobíchaka, senu entok nokhuamta kuaktianake.

²⁸ Të nokta kuaktiamta kabétuk, iglesiapo kaa jáleka tahuanake, áapörík béchïbo entok Diosta béchïbo jiba noknake.

²⁹ Juneli kétchi jume profetam guóyíkam noknake ö bájika junne, jume huate entok am jikkaijnake: “Çjachu junëli jáni?”, ti jiaka.

³⁰ Të jábe áma káteka juka Diosta yeu machiriau mabetakätek, jü bat hueme kaa jáleka tahuanake.

³¹ Bueituk simetakam ára profeciata nooka, hueuhuëpulaka, bueituk simem aruanaké béchïbo entok simem kutti nokta mabetnake.

³² Jume profeta espíritum, profetam eápanim emo núnake.

³³ Juka kaa nanabeu hument Dios kaa ä attiak.

Yanti ehuamta ál-la bueituk sime iglesiapo huepulsí emo nüyeme aanëpo,

³⁴ enchim nau yayájäpo jume jáamuchim katim jialnake; bueituk jume jáamuchim katim nok-iahua, ál-la ä kuna bétuk au núnake, leyta já pámani.

³⁵ Bueituk bempo jita täyabaretek, bem joapom bem kuna natemaijnake; bueituk kaa tüsi bittu jü jamut, jume emo nau tojilame násuk nokäteko.

³⁶ Çjachu enchim násuk yeu simbla jü Diosta noki, ö enchimmeu jiba yebijla?

³⁷ Bueituk jábe au profetalétek, ö chë júne Espiritu Santopo áu jiäpsilétek, juka enchimmeu ín jïojtekau úttia ä türinakëhui Señorita ä nesahueka bétana.

³⁸ Të jü kaa ä jüneriabareme, kaa ä jünerianake.

³⁹ Junëli hermanom, profecia noktem nok báreka eiya, éntokem juka tábui nokpo nokattem kaa ä taktiria;

⁴⁰ të simetem huitti suamsi yauhua.

15

Cristota kókkolam násuk jibitekähui

¹ Én entok kétchi hermanom enchim nä jüneriatua, juka evangeliota enchimmeu ín nokakähui, ikárem ket mabet-la, éntokem ketune at boojouhua.

² Iari béchïbo kétchi emëe juka nokta enchimmeu ín nokakau jiba jïpurétek, jineüriatem jïpure, ä sualeka naateka huitti eaka ä mabetakäteko.

³ Enchimme ket ä majtiala, juka bat im mabetakähui: Bueituk Cristo itom Dios bejrim béchïbo múkuk, juka jïojterita jiápamani.

⁴ Entok máahuaka, baij taahuata huey jiabitek, jïojterita jiápamani.

⁵ Entok Perotau yeu machiak, chúkula entok jume doocemmehui.

⁶ Chúkula entok mamni cientom béppa hermanom nau anemmeu yeu machiak, imeri juebénakam ketune jiäpsa, huate entok béja kókkó la.

⁷ Chúkula Jacobotau yeu machiak; chúkula entok sime apóstolimmehui.

⁸ Të chúkula simemeu yeu machiasuka, inou ket au yeu machiriak, batte kaa tomtékämtau bénasi.

⁹ Bueituk ínapone apojtolim násuk chë ilitchi, katchan jünene apojtolpo ino náikiapo yúmala, bueituk jume Cristota sualhuäpo nau animne guók jajasuk.

¹⁰ Të Diosta tü eäpone apóstolpo naïkiari, të یری tua áa bétana hueme kaa kia kaitäpo tahuala ino béchibo, ál-lane sımem bempörım béppa chë júne yún tekıpanuala, të kaa inapola, ál-la Diosta tühua inot ayukä béchıbo.

¹¹ Bueituk inapotaka ö bempörımtaka junne, inélıte Diosta noki nooka, éntokem inéli ä susualek.

Jume kókkolam jıabitekähui

¹² Të Cristota kókkolam násuk jıabiteka bétana nokhuame, çjachısu jüntuk huate enchım násuk aane, jume kókkolam kaa jıabıtenake tíame?

¹³ Bueituk kókkolam kaa jıabıtenakey, Cristo júne ket kaa jıabitek.

¹⁴ Bueituk Cristota kaa jıabitek, jü itom áa bétana nokaü kayta bej-reka tatahua entok jü itom Diostat eäu junne.

¹⁵ Entokte Diosta täyaka júne katte ä täyamta bénası tatahua, bueitukte Diosta bétana ä jünerıatebola Cristota kókkolam nasuk ä jıabıtetuakähui, të áapo, íkái kókkolam nasuk kaa ä jıabıtetuak, Jume kókkolam lutüriapo kaa am jıabıtenakeyo.

¹⁶ Të jume kókkolam kaa jıabıtenakey, Cristo ket kaa kókkolam nasuk jıabitek.

¹⁷ Entok Cristota kaa kókkolam nasuk jıabitek, jü enchım Diostat eäu kia bejja; ketunem enchım Dios bejrımpo aane,

¹⁸ entok kétchi jume Cristota sualeka kókkokame, kaitäpom taahua.

¹⁹ Bueituk imı itom jíapsäpo, Cristotat jıba jıta boobıchätek, sıme yoremem bétanate jıokot bıtuaka taatahua.

²⁰ Të éni Cristo kókkolam násuk jıabıtela; jume késam kókkokame násuk, áapo bat huerı.

²¹ Të jachın jü kókkohuame huepul yoremta huam äbo kibakek, anéli kétchi jü kókkolam násuk jıabıtehuame, huepul yoremta huamı.

²² Bueituk jachın Adánta huam sımem kókkö bénası, anéli kétchi sımetakam Cristota huam jíapsınake.

²³ Të hueepulammeu yúmasımnake jü bem jıabıtenakähui: Cristo bat huenake, chúkula entok jume Cristota súaleme, ä yepsäpo.

²⁴ Júnakoy sımeta lütepo; juka reyta ä néshaeu Dios áchayta mampo ä tojnake, entok jume nesahueme bétuk ayukamta kaitäpo tahuarıanake, sıme yäura úttiata, entok buéresi úttiaka jıpuhuamta.

²⁵ Bueituk úttiata áapörık reyta ä nésaunakähui, sımem ä bej-reka kateme ä güokım bétuk ä oreü tajtı.

²⁶ Të jü chúkula yore bejreme, muerte tí tehuakame ket kaitäpo tahuarıana.

²⁷ Bueituk sımeta Dios ä güokım bétuk örek, entok inel ä jíäpo: sımeta ä bétuk tahuarıak, jünakıachısı áapo yeu taahua, bueituk áapo ä bétuk sımeta tojjak.

²⁸ Të inéli sımeta aabétuk tahuak, jü usıarı áapo ket áabétuk au tahuarıanake, hua sımeta aabétuk tahuarıakamtahui, bueituk inéli Dios áapo jıbatunake, sımemmechi.

²⁹ Të täbuıası ä bıthuäpo, çjachısum annake jume kókkolam béchıbo emo batöame, jume kókkolam kaa jıabıtayo? çJachiaka juntuıkım kókkolam béchıbo emo batoä?

³⁰ çJatchıakasute chıktı táapo jınhua machıku aane?

³¹ Tüane enchım ä jünétua hermanom, Señor Jesucristota bétana sımek béppa uyyorık enchım jípuré béchıbo, chıktı taapone abe kókkö huäpo huerama.

³² Bueituk ín yoremtukä pamanne Efesopo jıjuena yorememmak nassuak, çjítasune áma teunake, jume kókkolam kaa jıabıtenakeyo? Á inélıtunakey: “Jıbuänakete entokte jıta jınake, bueitukte yoko kókkonake.”

³³ Katem ä öbia; jü juenası nau nokhuame: “Juka tüısı jíapsıbahuamta nanasonte.”

³⁴ Emóem suaya katem koptel-la, éntokem kaa türık kaa johua; bueituk huate enchım násuk Diosta kaa täyáa, enchım tiunaké béchıbone inel jıaahua.

Jachısum jıabıtenake jume kókkolam

³⁵ Të jáamak jábe inel jıaunake: “çJachısum jıabıtenake jáni jume kókkolame? çJachınaksum takahuaka jıabıtenake?”

³⁶ Jaché kaa suhuak, jü em echakau kaybu jíapsınake, kaa bat mukukateko.

³⁷ Entok juka báchiata em ennakapo katé juka juyata áma sıunakemta túttıanake, ál-la juka báchia besumata, tırıjko báchiata ö täbuık.

³⁸ Të Dios takahuata ä makka ä äa pámani, entok jume huate báchıam huépulam bem takahua.

³⁹ Kaa sıme huakas nanäláy, jü senu huakas yorem huakas, huate entok animal huakas, entok huate kuchu huakas, entok huıkıt huakas.

⁴⁰ Jume téhuekapo jiápsame entok jume buíapo jiápsame, katim nanaláim takahuak; bueítuk jü téhuekapo jiápsame símek béppa musála maachi, anéli kétchi jü buíapo jiápsame.

⁴¹ Huepülay jü táata ujoyória, senu entok jü mechata ujoyória, jü chokim ujoyória entok ket tábui, bueítuk hueuhuépulaka jume chokkim ujoyória kaa nanalái.

⁴² Jume kókkolam jjabitehúi ket ilébenna, nasontubarem tenaka etnaa, huanái musála machik bemelak takahuaka jjabitenake.

⁴³ Ä et-huápo kaabe ä bibitpenake, të jjabitetek musála machisi ujoyorinake, kaa úttiata jípureka ethuatek, ä jjabitepo entok úttiárata jípunake.

⁴⁴ Jü takahua buía ániat jünaktetaka etnaa, chúkula entok espírituta takahuaka jjabitenake, takahua buíapo jünaktetaka ayuk, entok takahua esprítual kétchi.

⁴⁵ Ínëli ket jjojteri: “Jü yoreme bat yáahuakame, Adán jíapsita makhuaka jíapsi taytek”; jü Adán chúkula hueme, espíritupo jíapsita yore makame.

⁴⁶ Jü espíritupo hueeri kaa bat huéiye, ál-la jü takahua, chúkula entok jü espíritu.

⁴⁷ Jü yoreme bat hueeri buíapo joome, jü goza huépo yoreme, jüri jü Señor, téhuekapo joome.

⁴⁸ Jume buíapo joome, buíapom joomeme benamme; jume téhuekapo joome, tehuekapom joomeme benamme.

⁴⁹ Juka buíapo yáataka itom hueriapote buíapo yáarim benanake, entok anéli kétchi juka tehueka bétana itom jipurëu, tehuekapote joomem ténanake.

⁵⁰ Tëne ikaí enchimneu nooka hermanom: Jü huaakas entok jü ojbo karam ä mabetnake juka Diosta rey nesauri, jü nanasomtume kara áamak naikiatu jü kaa nanasomtem tamaki.

⁵¹ Juka éhuil jüneriahuamta bétanane imí enchimneu nooka: katte simetaka kókkonake; të simetakete tábuik takahuaka tahuanake,

⁵² Senu chubalapo, entok senu repiktiapo, trompetata kukujsuak, bueítuk jü trompeta kukujna, huanái jume kókkolam jjabitenake, takahuapo kaa nasontulataka, itapo entokte tábuiasi yáana itom takahuapo.

⁵³ Bueítuk úttia íri takahua ára nasontume, kara nosonteka tahuanake, entok íri ára mukeme kara mukeka tahuanake.

⁵⁴ Íri ára nasontume kara nasontemta supeka tahuanake, entok íri ára mukeme kara mukemta supeka tahuanake, huanái au chupanake jü nooki jjojteri: “Jum yöhuapo jü kókkohuamta tekkiil lüte.

⁵⁵ ¿Jaksë ä jípуре empo muerte, juka kókosi em yore ái joähui? ¿Entok jaksu órek jü ánimam mamahuápo em yöohui?”

⁵⁶ Bejasu jü kaa türik johuame íri jü muerteta ay kókosi yore joähui, entok jü úttiárapo kaa türik johuame, íri jü ley.

⁵⁷ Tëte Diosta baysahue, yöhuamta itom ä maka béchibo, itom Señor Jesucristota huam ámani.

⁵⁸ Ínëli bejja, emo nakhuapo ín hermanom, kuttem jäbueka kaa kom eiya, éntokem kaa japteka Señorta tekilpo yótusaka, tüisi jüniaka jü Señorta tekkiil johuame kaa kia bejja.

16

Jü ofrenda Cristota súaleme béchibo

¹ Jü ofrenda Cristota súaleme béchibo, emem ínëli ket ä yauhua, jachin Galasiapo jume Cristota sualhuápo nau animmet ín ä nésahuekä pámani.

² Huá bat taahuari semanata naatëpo, emée huepülaka nahuem ä tojja juka enchim nau ruktiakähui áma yúmahuá pámani, ä eriasímeke enchimneu ín yepsäu tajti, bueítuk huanái kaa kolectam nau tojtaiti béchibo.

³ Huanái nee áman yépsako, jume enchim yeu puakähui cartata am makaka, imëyne buere joára Jerusaléniu bittuanake, juka amebéchibo enchim nau tojakámaki.

⁴ Bueítuk nee aman huenakëu türihuay, inomakim áman kannake.

Pablota jita yáa barëhui

⁵ Enchimneune huenake, Macedonia buiára páman hueeteko, bueítuk Macedonia páman ín huenakëu úttia.

⁶ Jáamakne ára enchimak tahuanake, seberia tiempopo junne, huanái eme chúkula nee boo tojnake ín huenakëu bícha.

⁷ Enchim huam huépatne kaa kia chubala enchim bit báare, bueítukne binhua enchimmak tahua báreka eiya, Señorta júnel eayo.

⁸ Tëne pueblo Efesopo ambáare Pentecostés tahuarita yúmäu tajti,

⁹ bueituk buéresi puerta ino bea étapori, Diosta noki tüisi mabethua, entokim ket juebenna jume Diosta bej-reka kateme.

¹⁰ Bueituk Timoteota äbo yépsako, tülisem ä bitcha al-leaka enchimmak ä annakë béchibo, bueituk áapo ket Señorta tekil johua ino bénasi.

¹¹ Juári béchibo, kaabe kia kaitäpo ä binnake, al-lem yanti eaka ä boo tojja, inou ä yebijnakë béchibo, bueituk ínapone hermanommak ä boobíchaihui.

¹² Hermano Apolostaune juebénasi nookak, enchimneu ä noyti sahueka jume huate hermanommaki, të enriapo kaa báreka taahuak; të chúkula áma yumáteko enchimneu huenake.

Jiojterita chupëpo teboterim

¹³ Kätem koptelaka huitti Dios eiya, emo oüleka, éntokem kaa kom eaka úttiata johua.

¹⁴ Símeta enchim juähui emo nakhuapem ä johua.

¹⁵ Hermanom, bejem jüneiya juka Estéfanasta familia, Acaya buiärapo bat Diosta noki mabetakähui, entokim bempo Cristota sualhuäpo nau anim ania báreka tekipanua.

¹⁶ Én entokne senu huenta enchimneu aahua, jume huate gentem ilëbenamehuem rukteka bem eäu johua, entok síme huame huatem aniaka tekipanuumehui.

¹⁷ Estefanasta äbo yepsaka béchibone al-léeak, Fortunatota, entok Acaicota, bueituk ìmeri enchim kara ínomak anëpo bempom ínomak aanak.

¹⁸ Bueituk bempom nee jíapsi yetchak, entok enchim kétchi, jume gentem ilëbenam akem am yöre.

¹⁹ Síme jume Ásiapo Cristota sualhuäpo nau anim enchimim tebotua. Aquila entok Priscila, entok jume Cristota sualhuäpo nau anim bem joapo emo nau totojame, Señorpom tüisi enchim tebotua.

²⁰ Jume hermanom símetakam enchim tebotua. Emëe entok Cristota sualhuäpo emo besitohuapem teboteriata emo makka.

²¹ Ínapo, Pablo, ikaine enchimneu jiojte teboteriata ín mamammei.

²² Jü Señor Jesucristota kaa nákeme, bette noki at chupatunake. Jü Señor äbo huéiye.

²³ Jü Señor Jesucristota tühua enchimmaktunake.

²⁴ Jü Cristo Jesústa sualhuäpo enchim ín nakëhui, enchimmaktunake. Júnentunake.

Jü Carta San Pablota Guosa Huëpo Jïojtekähui Corintiommehui

Teboteri

¹ Ínapo, Pablo, Diosta eä pámani, Jesucristotau apóstol, áapo nee äbo bíttuak, jü hermano Timoteotamak, jume Cristota sualhuäpo nau anim buere joära Corintiompo jometaune jïojte, entok síme jume Cristota sualhuäpo nau anim buiära Acayapo jomemmaki.

² Yanti ehuame entok Diosta tü eähui enchimmaktunake, jü Dios itom Átchay entok Señor Jesucristota bétana.

Pablota jïokot au inneähui

³ Jü Diospo tü eri Dios áchayta béchïbo entok ä üusihua itom Señor Jesucristota béchïbo, bueítuk nak jïokolihuäpo Achayri entok jíapsi yejtehuäpo Dios.

⁴ Íri áapo jïokot anhuäpo itom jíapsi yechame, bueítuk inéli kétchi itapo huatemte ára jíapsi yechanake jachin jïokot bem anëpo junne jum itom jíapsi yechahuaka pámani, Diosta itom jíapsi yechakä Bénasi.

⁵ Bueítuk jachin jü Cristota béchïbo jïokot anhuame yún itot ä ayuka Bénasi, anéli kétchi jü Cristota itom jíapsi yechähui juebenna.

⁶ Të, itapo jïokot ito bichätek, jíapsi joahuakate jinëuna; entok itapo Áapörík bétana jíapsi joahuätek, jinëuriata entok jíapsi jotehuamta enchim jipunakë béchïbo, íri jïokot anhuame imi yeu huéiye íri jïba ajäria jü jïokot anhuaka itou ket hueme.

⁷ Entok jü itom boobichäu enchim bétana huitti huéiye, bueítuk jüniate itomak jïokot enchim anëhui, entok kétchi jum jíapsi jotehuäpo itomakem kaate.

⁸ Hermanom, enchimte ä jüneria-ia juka buiära Ásiapo jïokot itou síkamta; tüisi namuksi itou sika itom úttia béppa, ikäi itou hue násukte kaa jíapsaka áma ito yeu katmachiley.

⁹ Bueítukte béja itom suabahuaite boobíchaihui, íri inéli itou sika itom úttiärat kaa itom enakë béchïbo, ál-la Diostachi, jü kókkolam ára jiaibitetuame.

¹⁰ Áapo itom áma yeu sakatuak, entok jïba áma itom yeu kattua, jum buere jinhua machiku kókkko huäpo. Entokte at boobíchaihui itom ä úhuanakë béchïbo juka kókkko huamta,

¹¹ inëlem ket emeë itom aniäteko oraciónim joakari ito béchïbo. Bueítuk imëri juebénakam ket ito béchïbo Diostau buanäteko, juebénakam ket Diosta baisesunake juka Diosta tü eäu itom mabetakä béchïbo.

Jachiakasu Pablo kaa pueblo Corintiou siika

¹² Bueítuk íri ajäria jü uyjória itom bíchakähui, jü itom naa kujaktepo huatem täyhui itom jíapsipo tüisi huéiye, íri kaa emo buerialihuäpo ál-la huitti Dióstamak jíapsihuäpo. Kaa jume yoremem jita täyapo ál-la Diosta tü ehuäpo, inélite ániat ito bojória, entok chë junne enchimmaki.

¹³ Bueítukte kaa huatek enchim jïojte, juka huatek enchim nooka násuk at jünéaka juka huatek nokaka enchim at jünëapo. Tene ä boobíchaihui ä chupëpo enchim at jüneenakëhui,

¹⁴ bueítuk huatek huämëm at jüneela, itom enchim uyjóriatukähui anéli kétchi ítapote uyjóriapo enchim jipure, huäri taahuarit Señor Jesúsata yepsäpo.

¹⁵ Íkäi huitti ehuamta jípurekane, bat enchimneu huebabarek, bueítuk guosa huëpo Diosta tühua enchim jipunakë béchïbo;

¹⁶ Macedonia buiärau bíchaa huepatne enchimneu bat noitibare, chükula entok, Macedonia bétana nottilatata, huatek júchine enchimneu yebijnake. Huanäi chükula emëe nee bö toijnake Judea buiärau bícha.

¹⁷ ¿Jáamakne ikäi yáa báreka kaa tüisi ä yahuak kaa tüisi at suaka namuksi ino ä yáaka béchïbo? ¿Entok inéli jü in yáa bareka eähui jáamak yorem ehuäpo huéiye, bueítuk inéli jü guosa ehuame inot ayunake jü inel jíayhuame “jehui” entok “ëe”?

¹⁸ Të Dios huitti ehuamta attiak jü enchimneu itom nokaü entok, kaa “jehui” entok kaa “ëe”.

¹⁹ Bueítuk jü Diosta Üusi, Jesucristo, enchim násuk ito bétana nokhuakame, ino bétana, Silvanota bétana, entok Timoteota bétana, kaa “ëe” entok “jehui” tü jiaubahuäpo nok-ri; ál-la jehui tü jiaupo taahua, áapöríkuchi;

²⁰ bueituk jü sime Diosta itom mak-rokau, áapörikut chuppe. Huari béchibo, jü simek béppa uyjória Diostat binna, entokte inel jiaunake “Jünentunake” Cristo Jesússta huämi.

²¹ Áapo juka huitti ehuamta itom makka Cristotamaki, entok juka Diosta bétana tékilta yáa iahuaka yeu puahuamta.

²² Áapo itom seeyotuaka entok juka Espiritu Santota chúkula itom mabetnakëu ä lüturiatukähui jiápsipo itom ä makkak.

²³ Tene ketune kee jee Corintiou huéiye inel bat in eäka Bénasi, Diosta bíchäpone in jiápsipo huitti enchim tejhua; bueituk enchim in jiokolë béchibone; të kaa ä junëlituk, in jiápsine ára nenka.

²⁴ Katte úttiapo ito bétuk enchim an-ia Cristota sualhuäpo, ál-late enchim aniabareka aane, bueituk Diostat ehuäpo kutti jäbueka; enchim al-lenakë béchibo.

2

¹ Iäribéchibo enchimneu in huëpo kanne júchi enchim siroktua báare.

² Bueituk inapo enchim siroktuakätek, huanäisu, zjábese nee al-leetuanake jäni? Al-la emëe jibba, jume in siroktuakähui.

³ Juäri béchibone enchimneu jiojtek, bueituk enchimeu yepsakätek kaa siroktuamta bit béchibo, huäme nee al-letua máchimmaki. Bueituk huittine enchimmet eiya juka in al-leäu, emem simetaka inomak ä attiak.

⁴ Bueituk enchimneu jiojtekä, tüisi jiokot eiyay entok jiápsipo kaa pappeakane yün opoakay; të kaa enchim sirok iäka, ál-la enchim jünenakë béchibo jachin tüisi enchim in nakëhui.

Pablo kaa tüisi ayukamta jiokörek

⁵ Të jábe nee siroktuakame, kaa nee jiba siroktuala, ál-la simem enchim kétchi, kaa yün nokbáahuäpo, júnelne jiaahua, “kaa yün nokbáahuäpo”, kaa kuttílasi nok báreka.

⁶ Iri jabetat kutti nokhuakame enchim bétana hueeka, türi beja yúmalasi taahua.

⁷ Én entok emëe ä bej-reka kat eaka, chë júnaksanem ä jiápsi yechaka ä jiokörippo yúmala, bueituk kaa uttesi ä sirok múknakë béchibo.

⁸ Juäri béchibone eláka inel enchimneu jiaahua áapöríkem jünetua enchim ä nake bétana.

⁹ Bueitukne ket iäri béchibo enchimneu jiojtek, lutüriapo jipubareka simëku enchim sayhuakapo áman enchim anëhui.

¹⁰ Én entok, juka jábeta enchim jioköreu, inapo kétchi. Bueituk inéli ket jita jiokörímachiku, inapone ket juka jiokorihuamta jioköre, enchim béchibone ikäi johua, Cristota bíchäpo,

¹¹ juka Satanásta kaa itom kobanakë béchibo; bueitukte tüisi jüneiya ára yore ä jioptuähui.

Pueblo Troaspo Pablota kaa yanti eähui

¹² Buere joära Troaspo nee yepsako Cristota evangelio nok báreka, puertam étaporim jipureka junne Señorta bétana.

¹³ In espíritupone kaa yanti eiyay in hermano Titota kaa in teaka béchibo. Chúkula, sika huëpatne simem tebotuasuka Macedonia buiärau bíchaane siika.

Cristopo yöhuame

¹⁴ Chëte Diosta baisáuhue, juka jiba yölataka itom hueriamta Cristo Jesússto entok itom huam ámani sime kátanate ä jüneriatebo, juka musála jubäpo ä täyahuamta.

¹⁵ Bueituk Diosta béchibo entok Cristota ára jita joäpo, emo jinëulammechi äa béchibo musála juuba, të jume emo tárume béchibo.

¹⁶ Lüturiapom kókkö jubba, kokkóna béchibo; të huamey béchibo entok jü jiápsihuame jiápsi béchibo. Iäri béchibo entok, zjábese yúmalasi au jipure?

¹⁷ Bueitukte kaa jume juebenam benna jume tomí yöhuäpo Diosta noki tekípanuame, katte huatem Bénasi ä kujaktia, ál-late Diosta bétana jiápsipo kayta esolataka; Diosta bíchäpote Cristota bétana nooka.

3

Bemela nokta nau tütehuäpo ministrom

¹ ¿Jachute júchi itom naatëpo ito bétana jiba buéresi tüisi noknake? ¿Ö të ä jipüpo yúmala huatem Bénasi, cartata túlisi ito bétana nokamta enchim béchibo, ö enchim tüisi ito bétana noknakëhui?

² Emem itom cartam, itom jiápsipo jiojteri, inélite täyahua carta letrapo, entokte sime yoremem ä nooka.

³ Cristota cartatakem täyahua, ito bétana jiojtetaka, kaa tintayi, ál-la Dios jiápsamta espirituyi; të kaa teta tablapo, ál-la takahua tabla jiápsipo.

⁴ Entokte huitti at ehuamta jípure Cristota huämi Diostau bíchaa.

⁵ Katte itom jita täya béchibo äma yúmahuamta jípure, bueituk huam jita täyahuäpo itom ä attiakä Bénasi ehuäpo, ál-la jü itom äma yúmähui Diosta bétana huéiye.

⁶ Áapo ínëli itom yauhuak, ministerio tekil äma yúmahuäpo, bemela nokta nau tütehuäpo, kaa letrampo, ál-la espíritu; bueituk jü leyta letra yore süuhua, të jü espíritu jiápsihuamta yore makka.

⁷ Entok jü ministerio kókkohuame letrammey tetapo jiojtehuak, uyjóriata jípurey, ä inëlipo jume Israelita usiarim karam Moisésta pújbat bitchay, tösali machiriata ä jípurey béchibo, iri entok lütiseka hueiye,

⁸ Jatchu kaa chë simek béppa uyjóriata jípure jäni, jü Espíritu Santopo ministerio?

⁹ Bueituk jü ministerio bette nokpo chupeme, simek béppa uyjóriata jípurey, të jachu kaa chë júne simek béppa uyjóriata jipunake jü ministerio lütula jiápsihuamta itom makame.

¹⁰ Bueituk huäri simek béppa uyjóriata hueriaihui, imi huam ä bithuäpo kaa alëbenna, bueituk chë júne simek béppa uyjori jü chúkula hueme.

¹¹ Bueituk jü lütinakeme uyjóriata hueriay, jü jíbapo béchibotunakeme chë junne.

¹² Ën entok juka böbithuamta jípureka, kaytatte jachin eäka huithuitti nooka.

¹³ Entok kaa Moisésta pújbat ahua patpatiyá Bénasi, jume Israelita usiarim kaa ä bínnakë béchibo, juka huemta, kaitäpo tahuasemta.

¹⁴ Të jü bem koba suahua námakaka taahuak, bueituk én tahuariu tajti, juka Moisejta ley nokta nokhuayo, jü puj pattiria bem jipurëu ámet óreka taahua, íkái entok Cristo kaitäpo ä tahuariak.

¹⁵ Entok ketune éni iri tahuariu tajti, jüka Moiséjta Ley nokhuayo, jü velo bem jiápsi béppa órek.

¹⁶ Të Señortau bíchaa emo jiápsi kuaktiakätek, jü bem puj pattiriatam ukhuatuna.

¹⁷ Bueituk áapo jü Señor Espíritu; entok jü Señorta Espíritu anëpo, sime guoytiari aayuk.

¹⁸ Itapo simetaka iari béchibo, ito pujba étapolatata ä bícha, espejopo Bénasi jüka Señorta simek béppa uyjóriata, simek béppa uyjóriapote bemelasí johua, ä alëbenatuhuäpo, juka Señorta Espíritupo.

4

¹ Íaribéchibo itapo íkái ministeriata jípureka, nak jiokolihuamta mabet-lataka katte kom eiya.

² Entok juka esotatë tiosi machik kaa jobare, kabetate baítattähuaka ito buérialé, entokte juka Diosta nooki kaa täbuiasi huatem majtia, ál-la juka lutüriapo täyahuamta jíbba, simem bétana ito jüneriateboka Diosta bichäpo.

³ Jü itom evangelio éсотaka órek, entok jüba anëli órek jume emo tärulame béchibo.

⁴ Imechiri, jü diablo ániat au dios joame, jume Diosta kaa süaleme koba suahuäpo am puj pattiak, bueituk jü Cristota evangelio simek béppa uyjorika kaa am machirianakë béchibo; áapo entok Diosta jiápsäpo tua alëbenna.

⁵ Bueitukte kaa itapo ito nokriabareka nooka, ál-la Jesucristota Señorpo, itapote entok enchimueu tekípanuareom Bénasi, Jesústa itom nakë béchibo.

⁶ Bueituk Dios nesahuek, jum kaa machiku machiriata ayunakë béchibo, áapo itom jiápsim machiriakame, bueituk iri machiria lutüriapo at jünehuamta täya béchibo, juka Diosta bétana simek béppa uyjorik, Jesucristota pujbäpo.

Diostat ehuäpo jiápsihuame

⁷ Íkái buere bejremtate jípure babu báasompo imey báasom entokte itapo, bueituk jü huéchiapo yúmalasi uttiära Diosta bétana huéiye të kaa ito bétana.

⁸ Simekutte jiokot aane, tëte kaa kom eiya, námuksite ito bitcha, tëte kaa amay ito huíike.

⁹ Jájjahuaka junne tëte kaa itapola aane, huattilatata junne tëte ketune jiápsa.

¹⁰ Jíbate sime kätana takahuat ä huéria juka Jesústa mukukähui, bueituk këtchi juka Jesústa jiápsau itom takahuammet ä bínná béchibo.

¹¹ Bueituk itapo jiápsame, jíbate kókkó bareka ito toijla Jesústa béchibo, bueituk këtchi jü Jesústa jiápsäu itot bittunake itom takahua ára mukemtachi.

¹² Íaribéchibo jü kókkó huame itot aane, enchimmet entok jü jiápsihuame.

¹³ Të Diostat ehuäpo Espiritu Santopo áabenak jípureka, ä: "Jiojteri bénasi aná sualek, huári béchibone nooka"; itapote ket ä sualek, iäribéchibote ket nookak.

¹⁴ Jüneaka juka Señor Jesústa jiabitetuakame, itom ket Jesustamak jiabitetuanake, entok itom áamak yeu jábuanake enchimmaki.

¹⁵ Bueitukte íkái simeta joaka jikot aane, enchim ito nakë béchibo, bueituk jü Diosta tühua juebénasi au bürurianake, entok ínëli jü Diosta tühua johuame juebenanake Diosta ay úttil béchibo.

¹⁶ Júnentaka jünete kaa kom eiya, elaposu iri itom béppa takahua lütiseka huéiye, të jü huaijhua itom takahua chikti táapo bemelasi tahuasime.

¹⁷ Bueituk iri chubala jikot itom anëhui, itot ä johua juka jíbapo béchibo yúmalasi hueka béttesi símek béppa ujoyorik.

¹⁸ Juka bíthuäpo ayukamtate kaa bíb báanake, të juka kaa bíb-huamta ál-la; bueituk jü bíthuäka ayukame chubala jíbatunake, të jü kaa bithuäka ayukame jíbapo béchibotunake.

5

¹ Bueituk jüneate íkái itom takahua imí buíapo kaa bínhuatunakemta juka karita én itom áma anëpo ä mójakteko, Diosta bétanate jóata jípura, kaa mamamme yáata, téhuekapo jíbapo béchibo.

² Imí joakate ujbuana jikot eäka, tehuekau joata itom jípura yaj péaka;

³ inëlite supetuataka bittunake kaa jujünélaka.

⁴ Bueituk ínëli kéchi, jume imí takahuäpo chubala imí jíápsame, jikot eäkaate ujbuana; kaa jujünélaka taahua péaka, ál-la nat béppa supetuataka, bueituk iri takahua én itom jipuréhui jü bemelasi jíapsihuame kaitápo ä núnake.

⁵ Entok Dios íari béchibo itom yáakame, juka Espiritu Santota itom makkak ä lütüriatunakë béchibo juka itom ä mak-rokähui.

⁶ Bueituk inëlite jíba huitti eäka jíápsa, entok jünéaka imí takahuäpo itom aneu tajti, mekkate señortau aane,

⁷ bueituk at eäkaate imí naa kaate kaa pusimma ä bíchaka.

⁸ Tëte át eiya, itom takahua tósaka péaka, Señortamak an béchibo

⁹ tëte ínën ket ä jobáare, áamak aneka entok kaa áamak aneka junne, ä eä pamante aneka jíapsibare.

¹⁰ Bueituk úttia itapo simetaka Cristota yäura bíchápo itom yeu jáptenakëhui, huehuépulaka ä mabetnake juka bem yáakähui, takahuäpo aneka juka türík ö juka kaa türík.

Tékil ministerio Diostamak au tütehuame

¹¹ Jüneaka juka Señorta yörihuähui, yorememe Diosta bem mabetnakëu majtia, të jü jáchin itom jíápsau Diostau maachi, entok ínëline ket eiya. Enchimte ket itom täya machile.

¹² Juka türík ito bétana huetate kaa júchi enchimmak ettejoa, ál-late enchim ito bétana ä jipü-ia juka tü ehuamta, bueituk jume emo jabeleka kaa huitti eäka jíápsame emem ára am yommianake.

¹³ Bueituk itapo rokomtükäteko Diosta béchibote rookom, të enchim béchibo suamsi ito nýe katte rorokom.

¹⁴ Bueituk Cristota yore nákéhui itom jíapsi yüe, íkái eäka itom jünériähui: huepulaka símem béchibo múkuk, të juári béchibo simetakam kókkok.

¹⁵ Cristo entok símem béchibo múkuk, bueituk jume jíápsame, bejam kaa bempo béchibo jíapsinake, ál-la hua mukuka jiabitekamta béchibo.

¹⁶ Inentaka én bat bíchaa itom takaapo kabetate täya, Tëte itom huakajpo Cristota täyakátek junne, ente ínëli huamte kaa ä täya.

¹⁷ Ínëli jabetaka junne Cristopo aneme, beméla úsiari, jü örataka jak ayukaihui amáu tahuak én entok síme bemelasi yári.

¹⁸ Én entok síme iri Diosta bétana hueiye, áamak ito tütehuamta itom makkak Cristota huämi, entok Diostamak au tütehua tekilta itom makkak.

¹⁹ Dios, Cristotat aaney jume ániat jíápsame áamak tütey, jume yoremem kaa türík bem yáalaü kaa ámet náikiak, entok juka nokta áamak tütehuamta itom tekil makkak.

²⁰ Inëlite Cristota téhuampo nesauta joaka naa rejte, bueituk Dios jume hu-atemmeu ujbuaname bénasi ito huämi, enchimmeute ujbuanna Cristota téhuampo: Diostamakem emo tüte.

²¹ Áapo kaa ä yauhuak juka kaa türík, të ito béchibo kaa türíku náikiahuak, bueituk itapo jum lútula jíapsihuäpo náikiahuak, áporikuchi.

6

¹ Ìnèli itapo, juka tékilta ámak joaka, kuttílasite enchimneu nooka juka Diosta tühua kaa kia kaitápo enchim mabetnaké béchibo.

² Bueituk ínel jiaahua:

Aniata yanti tahualatukne enchi jikkajak;
entok jú jinèuria taahuaritne enchi aniak.

Èni ajária jú ára amá jehuiteterianakèhui; èni ajária jú jinèuria taahuari.

³ Juka kaa türikte kaabeta itot bit ía ä jïopnaké béchibo, bueituk jú itom ministerio tekílat kaa juénak at nok íaka.

⁴ Al-late türik juaka ito bittebo jum símeku Diosta ministerio tékilta joaka, juebénasi yanti ito nüyeka, jïokot emo bit-huápo, kayta jïpuhuápo, entok jïokot eehuápo.

⁵ Yore bebiahuápo, carcelimpo, juebena genteta chayé násuku, tekípanuahuápo, yetem jïpuhuápo, entok ayunahuápo.

⁶ Chícha machik kaa jïpuhuápo, yun jítat tüisi júnehuápo, yore jïkolihuápo, kaa bettek jíapsihuápo, Espíritu Santopo, entok huitti emo nakhuápo.

⁷ Lütüria nokpo, Diosta úttiárapo, lutúlay ára áí nassuahuápo, batatana entok mikkotana.

⁸ Úttilhuáka entok kaa tüisi ito bétana nokhuápo emo úttihuápo, emo buérialihuápo entok kaa emo buérialihuápo; yore baitattáhuame bénasi té lutüriapo joaka.

⁹ Kaa täyahuame bénaka, té tüisi täyahuaka; abe kókkó me bénaka tète ketune jíapsa, kókosi johuaka tète kee kókkó.

¹⁰ Sirokamta bénaka, té jíba al-leaka, pobem bénaka tète juebenam rikotela, kayta jïpurenta bénaka tète simeta jípure.

¹¹ Cristota súaleme Corintiopo joome enchimneu bíchaa itom teni au étapola; entok itom jíapsi bueürusi ayula.

¹² Itapote chíkti itom jíapsimakte kayta yeu béaka enchim nakké, té emèe enchim jíapsipo itou bíchaa emoem ámpöle

¹³ Bueituk nanancha ä inné béchibo, itom ito nakèhui, usiaritau nonokhuá bénasine enchimneu nooka, emem ket emo jíapsi étapo.

Itapote Dios jíapsamta teöpo

¹⁴ Katem ámemak puaktia báare jume Diosta kaa yöremmaki, ¿bueituk jú kaa türik joame jachisu au jaláinake jú lütüriata joamtamakí? ¿Entok jachisu jú kaa machíriatamak áu türinake jú machiria?

¹⁵ ¿Jachisu, Cristo diabolotamak au türinake? ¿Entok jú Cristota súaleme jú kaa ä sualemamakí?

¹⁶ ¿Jachisum nau türinake Jú Diosta teöpo, jume ídololommaki? Bueituk emèe Dios jíapsamta teöpöem, Diosta jíaka bénasi:

Ámemakne aneka ámemak naa huenake,
entokne amebéchébo Diostunake,
bempo entok ín pueblotunake.

¹⁷ Íaribéchébo ket júneli jiaahua jú Señor:

Ámenásukem yeu kaate, éntokem emo náikimte;

éntokem jú jaiti machikut kaa mamma.

Huanáine ínapo enchim mabetnake

¹⁸ huanáine enchim béchébo achaytunake,

huanáí emèe ín úusimtunake, entok ín malamtunake,

tí jiaahua jú Señor símeku úttiakame.

7

¹ Èn entok emèe nakhuame, jukaí bobithuamta jípureka, takahuat entok espirítut chícha machik itot ayukamta bétanate ito tüterianake, juka Diosta béchébo jíba santosi jíapsihuamtate yúmalasi jípunake, Diosta majhuéka ä yörihuápo.

Pablota tüisi al-lèahui corintiom jíapsi kuakteká béchébo

² Tú ehuápem itom mabeta: bueitukte kaa türik kaabetau yáala, kaabetate juénaku au nasontetuak, entokte kaabeta baitaula.

³ Kanne bettek enchimneu nok báreka nooka; bueitukne bannataka béja enchim ä tejhuasula, ín jíapsipo enchim ín jípurèhui itom jíapsápo entok itom nau kókköpo.

⁴ Kanne tihueka enchimneu huitti nooka. Entokne enchim bétana tüisi buere al-leiya, jíapsi yejtehuamtane yúmalasi jípure, entokne yúmalasi ä jípure juka al-lehuamta, jïokot anhuápo junne.

⁵ Bueituk Macedonia buiaräu yajaka naateka, itom takahua kaa jimyoreriata jípurek, ál-late simeku jikot eetuasuahuak, pákutana bétana nau nassuahuäpo entok huaijhua bétana entok majhuëka jikot aaney.

⁶ Të Dios jume jikot eäka ä bétuk emo nüyeme jíapsi yechame, itom jíapsi yetchak Titota itou yepsako.

⁷ Entok kaa itou ä yepsaka béchïbo jïbba, ál-la kétchi jum jíapsi yejtehuäpo enchim bétana ä jíapsi yechahuakapo, entok ket itom ä tejhuak juka tüisi nee nákeka ino béchïbo enchim buanáhui. Huanäine iari béchïbo chë júne al-lëiak.

⁸ Elaposune huäri cartai enchim siroktuak, të én kanne jachin eiya, bueituk júnaköi jikot jiaka junne, huäri carta chubala jïba enchim siroktuak,

⁹ tëne én al-leíya, kaa enchim sirok tuahuaka béchïbo jïbba, ál-la, sirok huäpo enchim jíapsi kuakteka béchïbo; bueitukem Diosta bétana siroktuahuäk, ínëli, imi huäm kayta enchim tarunakë béchïbo.

¹⁰ Bueituk jü Diosta bétana siroktuame, jíapsi kuaktihuamta yore makka, jinëuriata béchïbo, iari bétanate kara tábuiasi eiya, të jü ániapo kia siroktuame, kókkö huamta huéria.

¹¹ Bueituk ínëli Diosta enchim siroktuakäpo, jita tü eerita enchimneu yahuak, jachisem emo aniak jum kachin anmáchiku, enchim majhuë násukem yore nakhuamtem nee makkak, entok juka enchim naibukëhuem tüteka tüisi tahuariak, bueituk inëlem jum simeku chïcha machik kaa jípureka taahuak.

¹² Bueituk ïri enchimneu ín jïojtekähui, kaa juka kaa türik yakamta bétana hueiye, entok juka kókosi yahuakamta bétana junne, ál-la, Diosta bíchäpo, ä jünerianä béchïbo, juka tü eerita ito béchïbo enchim jípurëhui.

¹³ Iari béchïbote jíapsi joahuak jü enchim jíapsi yejeriayi.

Tëte chë júne al-leíya juka Titota al-lea béchïbo, bueituk ä espíritupo oúsi ehuamta enchim ä makaka béchïbo.

¹⁴ Enchim bétanane ino úttisulataka kanne tiusi tahuala, bueituk sime iaribétanate lütüriata nok-la, entok kétchi jü Titota bétana itom ito úttilekäu lütüriataka taahuak.

¹⁵ Áapo chë júne enchim nakkë, enchimneu huateka jachin simetaka enchim ä nok jikkajakä béchïbo, entok jachin Diosta yörihuäpo emo yoaka enchim ä mabetakä béchïbo.

¹⁶ Al-leane simeku enchimmet huitti eäka.

8

Cristota súaleme béchïbo tomi nau toijhuame

¹ Ínëli kétchi hermanom, enchimtä tejhua juka Diosta tu eäu Cristota sualhuäpo nau anim makhuahui jum Macedonia buiärapo.

² Bueituk jikot ámeu huë násuk junne, jü simek béppa bem al-leahui entok polobemta junne, rikosi jita jipuhüá bénasim kaa emo jikokrek.

³ Bueituknä jüneriatebo, juka tomita Diostau bíchaa naïkiata al-leaka úttiärata bem jípurëpo ámani, entok chë junne bem úttiära áma yumä béppa.

⁴ Bempom juebénasi itou ä aahuak juka al-lehuamta Diosta bíchäpo jípurökaka, jume Cristota sualhuäpo aniabaahuäpo.

⁵ Entok kaa itomä boobichä pámani, ál-lam Señorta mampo bat emo tojaka ofrendapo, chükula entok itom aniahuäpo Diosta éa pámani.

⁶ Iari béchïbote Titotau kuttílasi nookak, bueituk jachin bannataka ä naatekä pámani, ínëli kétchi enchim násuk ä chupa sahueka, juka Diosta tühua tékilta.

⁷ Ínëli kétchi, emëe simekuchem Diostat ehuamta yún jípure, nokta nokhuäpo, jita täyahuäpo, entok simekuchem kaa bettek jíapseka ára jita johua, entok enchim itom nakepo, íkái tomita Diostau bíchaa naïkiata entok Diosta tü eäu yünem ä jípure.

⁸ Kanne nesahuemta bénasi nooka, ál-la ä jïbilla béchïbo, jume huatem ára jita joápámani, entok kétchi jü yore nakhuamta kayta esoka enchim jípurëhui.

⁹ Emem béja ä täya, juka Diosta tühua itom Señor Jesucristota jípurëhui, bueituk itom ä nakë béchïbo poobetaka taahuak, rikotaka junne, bueituk emëe ä pooberayi rikotukäem.

¹⁰ Entok iayirine consejota enchim makka, bueituk ïri enchimneu türi, jume bannataka naateka, kaa ä joaka jïbba, ál-la ket ä huatiaka, iebu huasuktiayi naateka.

¹¹ Én entok kétchi akem ä yáa báreka eíya, bueituk jachin lautí enchim ä huatiakä pámani, inëlem ket ára ä chuppa ä yábahuä pámani enchim áma yumäpo.

¹² Të tua batchu jü inel ehuäpo ayuka yabahuame, ára yáatu áma yúmahuä pámani, të kaa áma yúmahuäpo ée.

¹³ Tëne kaa ikäi nooka, huatem yún jita jipunakë béchïbo, enchim entok kaa kayta jïpunakë béchïbo.

¹⁴ Ál-la imechï taahuarimmet jü naarekik jïpubahuäpo, jü yún enchim jita jïpurëpem bempörim ára ania, bueítuk chúkula enchimneu jita bëyei bempom yún jita jïpurëtek ára enchim ania, ínëli jü nanäla ehuame enchimmet ayunake.

¹⁵ Jïojterita jia Bénasi: "Jü yún jita toboktiakame, kaa yún ä jïpurek, të jü chë ilikkik toboktiakame, kaa chë ilikkik jïpurek."

Tito entok jume ä jaläim

¹⁶ Të Diostate baïсахue Titota ä jiäpsipo enchimneu tü ehuamta ä jïpurekä béchïbo ket jïba ino Bénasi.

¹⁷ Të lütüriapo nokta mabetak ä tutürek, bueítuk tüisi enchimneu bíchaa tü eäka, ínëli siika enchimneu bíchaa ínëli ä eäpo.

¹⁸ Entokte senu hermanota áamak áman bíttuak, iari bétana jü tüisi nokhuame síme Cristota sualhuäpo nau animmet jikkaijtu.

¹⁹ Të kaa ïri jïbba, ál-la ket jume iglesiam bétana ä tekia makhuak itomak ä huenakë béchïbo enchimneu bíchaa itom katëpo, juka itom nau tojakäu enchimneu hueriu béchïbo; të ïri ministerio tekil itom joäu Señorta jïba úttil béchïbota johua, entok enchim tü eäu jüneriatebö béchïbo.

²⁰ Kaabetate kaa türik itot nok-ia, juka juebenak nau toijhuakamtat itom tekipanüä bétana.

²¹ Juka lütula huemtate jobareka eíya, kaa Señorta bíchäpo jïbba, ál-la ket jume yoremem bíchäpo.

²² Kette ámemak áman ä bíttuak juka itom hermano, juka tü ehuamta juebenak bétana ä jïpureüte juebénasi ä bíl-la, të én entok chë junne, jü tü ehuame at aika, enchimmet tüisi huitti ä eä béchïbo.

²³ Të Titota bétana, ínapone ä jalaäk entok nee aniaka tekipanua enchim béchïbo, entok itom hermanom bétana, cartata bem hueriäpom Cristota sualhuäpo nau anim bétanam aman bittuari Cristota looria béchïbo.

²⁴ Bempörimem jünetua, Cristota sualhuäpo nau anim bíchäpo, juka enchim am nakëhui entok juka huitti enchimmet itom ito úttilëhui.

9

Jü tomi nau toijhuame hermanom béchïbo

¹ Jume Cristota súaleme béchïbo nau toijhuamta tékil bétana, kanne éntok enchimneu jïojtenake türi bejja.

² Bueítuk juka enchim tü eäune täya, ínëline enchim bétana tü eäka entok al-leaka Macedonia buiärapo anemneu nooka, bueítuk jume Acaya buiärapo joomem iebo naateka huechiampom emo jïpure; ínëli jume huate enchim jüneriakam ä innëak juka huatem aniabahuamta.

³ Tëne jume hermanom enchimneu bittuala, bueítuk jü enchim bétana tüisi huëpo itom jünereaü, kaa kia bejatunake; të ál-la ín jiä Bénasi, huechiapem emo jïpunake.

⁴ Jachinaïk huate macedoniom ínomak äbo sajakátek, enchim kaa huechiapo anemem teunake, huanäite tüisi tahuanake, huitti ehuamta enchimmet ito jïpurë béchïbo, të jü tüisi máchira kaa ito béchïbo ál-la enchim béchïbotunake.

⁵ Ínëli, úttiatuk kuttílasi hermanomneu ín noknakëhui, enchimneu bat am kannakë béchïbo, entok bannatka juka huatem aniahuamta bétana enchim nokakaü, huechiapo bat enchim emo jïpunakëhui, bueítuk kaa úttiapo námakak jiapseka enchim nahuä toijnakë béchïbo juka huatem ái enchim anianakëhui.

⁶ Tëne inen ket jiaahua: Jü kaa jaïkik echákame, ket kaa jaïkik toboktianake; të jü yún echákame, ket yún jichupata toboktianake.

⁷ Hueëpulakam jiäpsipo bem nenki báreka eäu nenkinake; të kaa ä beutireka, entok kaa úttiapo Bénasi, bueítuk Dios ä nakke juka al-leaka, Diostau tomita buisemta.

⁸ Entok Dios úttiata jïpure, enchimmet ä бүрurianakë béchïbo juka Áapörík tühua, jum ínëli bithuäpo, jïbem símeku yúmalasi jita jïpunake entok kayta enchimneu binake jum tühuaata johuäpo.

⁹ Ä jïojteri Bénasi:

Ä naïkimtek, póobem miïkak,
jü lütula jita ä joäu, jïbapo béchïbo órek.

¹⁰ Entok hua Dios báchiata et-baremta makame, entok juka jibuamta paanim, inéli yore miknake entok ä bürurianake juka ethuakamta, entok juka chupuka takamta bürurianake, lütula enchim jita joapo.

¹¹ Bueituk inëlem simeku rikomtunake huanärem kaa emo ámpöleka yún huatem ára anianake, iri itot ä johua juka Diosta baisaihuähui.

¹² Bueituk iri ministerio tékkil johuame, kaa juka Cristota sualemmeu bëyemta jiba johua, ál-la ket áma juebenna jü Diosta baisáhueka itom anëhui.

¹³ Bueituk ikäi ministerio tékilta bíchakam Diostam úttilnake, juka Cristota evangelio nesahui enchim joä tiaka, entok kaa emo ámpöleka enchim am aníaka béchibo, bempörim entok simem.

¹⁴ Inéli kétchi juka oraciónta bempörim joäpo enchim béchibo, enchimim nakke, juka Diosta tühua juebenak béppa enchimet ayukä béchibo.

¹⁵ ¡Diostate baisauhue, simek béppa yörisi machik itom ä makaka béchibo!

10

Pablo nok naksua ä ministerio tekil béchibo

¹ Inapo Pablo enchimmeune ujbuanna Cristota úttesi yore nake pámani, bueituk enchimmak anëtekne kaa jikat eäka túlisi nonoka, të kaa enchimmak anëtek entokne kuttílasi enchimmeu nonoka.

² Huittine enchim tejhua, enchimmak anëtekne kaa kuttílasi enchimmeu nok báare, ikäi kuttíla noktane huitti nok báreka eíya, jume kaa türik itom joä tiammehui.

³ Lútüriapote takahuäpo aneka jíápsa, tète kaa juka takahuata huaatiaü johua.

⁴ Bueituk jum nassuahuäpo ái itom ito aniähui katim imi ániapo joome, ál-la Diosta uttiärapo hueiye, bueituk juka buéresi úttiaka órekamta kaitäpo tahuaria béchibo.

⁵ Juka nokta huëpo Diosta bej-reka jíkau au cháalata kom tatap béchibo, huanäi juka síme éerita Cristota nesahui jobahuäpo ä hueriu béchibo.

⁶ Éntokte inél jü kaa tüisi anhuamatat kutti nokbare, juka Diosta nesahui yúmalsi enchim joayo.

⁷ Juka bithuamtem at suaka ä bitcha. Bueituk jábe ä jiasipo Cristota au jípurë tíame, ikäi ehuamta ket jípunake, jachin jábe Cristotat áu ané tíame, bueituk ítapote ket anéli Cristotat aane.

⁸ Elaposune chë júne ino úttile, jum yäura úttiata ín jípurëpo, ikäri jü Señor itom ä mak-la enchim ái itom yótutuanaké béchibo, të kaa kaitäpo ái enchim itom bínnaké béchibo, ïari béchibo kaibune ái tiunake.

⁹ Bueituk kaa tábuiasi bittunake, ín jiojterimmea enchim majtuam tenasi.

¹⁰ Bueituk lütüriapo huate inel jiaahua, jume cartam úttia entok kuttílasim nooka, të áapo áma anëtek kaa kuttílasi nooka, ä nokaü entok kaa sualmatchi.

¹¹ Ikäine ä júneria-ia juka nokakamta, jachin juka cartapo itom nokä bénasi, kaa áma aneka entok áma aneka junne, juka yáa baahuamtate yáanake.

¹² Bueituk katte huatem bénasi ito nübareka eíya, entokte kaa áme bénasi ito jikau chatcha báare; bueituk bempom bempolaka nau emo jujünakte, entokim nanancha emo bichaka kaa sua eíya.

¹³ Të itapo katte kia jájana ito úttil báanake, ál-la juka jünakterita Diosta yechaläpo ámani, bueituk inél enchimmeu yayj béchibo.

¹⁴ Katte chë béppa ito eria, kaa enchimmeu yayjlamta bénasi, bueituk ítapote bat echimmeu yájjak juka Cristota evangelio hueriaka.

¹⁵ Katte tábuik tékilta johuäpo chë júne ito úttil báare, ál-la juka Diostat eäka enchim yóotu pámani, enchim násukte úttillhuaka binná, juka jünakterita itom jípurë pámani.

¹⁶ Éntokte síme kátana juka evangeliota huatemmeu nooka, enchim anëpo chë huannabo, kaa tábuik tekipanuälapo kikkimuka, kaa tábuik tekilpo ito úttil báreka.

¹⁷ Të jü au úttileme, Señorpo au úttilnake.

¹⁸ Bueituk jü apola au jikau chatchame Dios kaybu ä úttilnake, të jü Diosta úttileü ál-la.

11

Pablo entok jume apóstolim ára nokichim

¹ Ili rokosi nee anëpem nee jiojokorekäteke türeiyey, ä inélituk jehuitëem.

² Bueitukne näibukeka, Diosta béchibo enchim näibukke, bueitukne huépülak jiba enchim kunatua báare, bueitukne jamut bemeta bénasi Cristotau bíchaa enchim yeu jábua báare.

³ Të jachin jü bakot ä arahuë páman Evata báitahuak, ínëli jü enchim innëau ára au nayote, jum enchim jiápsipo huitti eäka Cristota säu enchim katëpo.

⁴ Bueituk jábe itou yepsaka täbui Jesústa bétana itou nokáteko, jü enchim itom majtiakä béppa, entok kétchi eme juka espírituta enchim mabetakä béppa täbui espírituta mabetátek, entok täbui evangeliota enchim mabet-lä béppa, ä turiakä bénasem eäka ä jehuiteria.

⁵ Bueituk kaitäpone ino chë ilitchile, huamei buere apóstolim náapo.

⁶ Eläposune ín nokäpo, kaa tua tüisi huéchiapo nooka, jum jita täyahuäpo kaa junëli; bueituk simeku jum jita itom joäpote enchim ä jüneriatuala.

⁷ ¿Jachune kaa tüisi ayuk jäni simeb bétuk ino tahuariaka, enchim éntok jikat tahuariaka, bueitukne Diosta evangelio enchimmeu nookak kayta enchimmeu aahuaka?

⁸ Huate iglesiam kaa tómeke tahuala nee ania báreka, ímëri nechim bejtuala enchim nee majtianakë béchibo.

⁹ Jiotok eäka enchim násuk nee aneyo, kaabetaune jita áahuak, bueituk juka inou bëyemta, jume hermanom Macedoniapo joomem nechim aniak, simekutne ino suayak, entokne simeku ino suayanake, kaabetau kayta jita au béchibo.

¹⁰ Cristota lutúria inot anë béchibo, kaabe nee ä úkhuanake juka yúmalasi ín al-leähui jum Acaya buiärapo.

¹¹ ¿Jatchiaka? ¿Jachune kaa enchim nake, jäni? Dios jüneiya enchim ín nakëhui.

¹² Juka ín joaüne jíba naburujti jobare, bueituk jume jítat júne jiahuiteka Diostat emo tekipanua tiame, katim emo ito benä tianake.

¹³ Cristotahuim emo apóstolim tiaka, Diosta tekilpom tomi yö báreka, të ímëri katim Cristota apóstolim.

¹⁴ Entok kara at guomtisi maachi, bueituk Satanás apöisu tua ángel machiriata bénasi áu sasankotua.

¹⁵ Bueituk ínel ä huëpo kara át jünnera eetu bueituk jume au tekipanuname kechim täbuiasi emo yáaka, lütüla emo tekipanua tiabare; ikäi tékilta bem joä pámani bette nooki ámet chupana.

Apóstol Pablota jiotok anëhui

¹⁶ Júchine ínel jiaahua: káabe rokota bénasi nee jípunake; të emëe jíba ínëli ino bétana eátek, rokota bénasem nee mabeta, ili ino úttil béchibo.

¹⁷ Juka ín nokähui, kanne Señorta eápáman ä nooka, bueituk roko ehua páman hueíye. Jü ín ino úttilëhui.

¹⁸ Bueituk juebénakam huakajpo emo jábele, ínapone ket ino úttil báare.

¹⁹ Bueituk eme susuakame jume rokosí emo nüyemmakem ára emo hueria, emëe suamsi emo nüyeme.

²⁰ Bueituk jábeta úttiapo enchim tekipanuatuyo katem jijiale, entok jábeta enchim-mey tüisi tahuayo, entok jábeta jita enchim: úhuuayo, entok jábeta au jikau chatchayo, entok jábeta jopemmet enchim chonayo, yantem eäka ä bitcha.

²¹ Inobéchibo tiusi maachi jiöbe jü ín nokähui, tëte iäri bétana katte úttiata jípure.

Të jume huatem nokaka áma emo yumä teátek, ínapone ket áma yúma eläposu roko jehuey jü ín nokähui.

²² ¿Bempom hebreo? Ínapo kétchi, ¿israelitamme? Ínapo kétchi. ¿Abramta usiarimme? Ínapo kétchi.

²³ ¿Cristotahuim ministrom? Ínapo chë junne (rokota bénasi nee nooka); bueituk tékilta johuäpo, ínapo chë júne tekipanuala; yore bebiahuäpo juebénasine bemmuchari chë áme béppa; carcelpo yore joahuäpo chë burusi; jinhua machiku abe yore suahuäpo juebénasine áma naa simla.

²⁴ Judíom bétanane mamnisi ä mabet-la juka yore bebiahuamta, huépülak béchibo kaa cuarentasi.

²⁵ Baysine jibebiammey betmuchari, sejtulne tetammea mamaasuri. Baysine barcota roptey áma hueiyey, senu tukaapo entok senu taapone bahue násuk ansula barcota roptëpo.

²⁶ Böommet boojohuäpo juebénasi; bathuempo jinhua machiku, lak-ronim násuku jinhua machiku, jum jinhua machiku jume judío naciompo ínomak joomem násuk, entok kaa judíom násuk jinhua machiku, buere joära násuk jinhua machiku, ánia see paria násuk jinhua machiku, bahue násuk jinhua machiku, jume emo hermanom tiaka kaa huitti jiápsame násuk jinhua machiku.

²⁷ Lotteka tekipanuhuäpo, juebénasi kaa kothuäpo, juebénasi tebaureka, entok baimukhuäpo, juebénasi ayunahuäpo, joásuhuäpo entok kaa sankohuäpo.

²⁸ Ikäi simeta hue násuk, jü chikti táapo inou yeu matchume, sime iglesiam bétanane obiseiäa.

²⁹ ¿Bueituk jábeta koköri huechek, inapone ket koköri huehueche? Bueituk jábeta jioptuahuaakne, kujti eäka kaa al-leaka tatahua.

³⁰ In ino úttilnakeu ä úttiatiuk, inone úttilnake, kaa in úttiakäpo.

³¹ Jü itom Señor Jesucristota Dios Atchay, jü yü-tütti al-lerita attiakame, jüneiäa kaa in kia nokähui.

³² Bueituk pueblo Damascopo nee aneyo, jü rey Aretastau gobernador jume damasenom buere joära suayay, nee buijtebo báreka.

³³ Të barda bentanapone buere kanajtapo huannäbo kom yéchuak, huanäine inël ä mampo ino yeu huikek.

12

Huantiria takat innëhuame

¹ Lutüriapo ino béchibo kaa türi in ino jikau chatchähui, tëne juka in bíchakähui entok juka Señorta inou yeu machiriakaü nokbare.

² Senu yoremrane Cristota sualhuäpo täya, bueituk catorce huasuktiriam hueiäe tehuekapo Diosta jiápsäpo jikau nóitiriahuak. Kanne jüneiäa ä takahuäpo ö espíritu; Dios jiba jüneiäa.

³ Entokne ä täya huakai yoremra, ä takahuäpo ö kaa ä takahuäpo, kanne jüneiäa, Dios ál-la ä jüneria.

⁴ Tehueka paraisou ä nóitiriahuakahui, ímiri nokta jikkajakak të iri nooki entok kabemneu ára noktu.

⁵ Iri yoremra bétanane ino úttile, të ino bétana entok kaitäpone ino úttil báare, ál-la jum kaa in úttiakäpo.

⁶ Të inapo ino úttil báaretek kaa kia béja eiyey jü in nokähui, bueitukne lutüriapo nook eiyey, tëne ä tojja bueituk kaabeta täbuiasi ino bétana eenakë béchibo juka inot ä bichähui entok inot ä jikkajakähui.

⁷ Bueituk juka buéresi inou yeu machiriahuakamtay, kaa ino jabelnakë béchibo, in takahuat huantiria huicha sóSORIA tenaka inou bittuari, Satanásta nesahui joame jopemmet nee chonamta Bénasi.

⁸ Iari bétanane Señortau baysi ä äusula nee ä úhua sahueka.

⁹ Të áapo inel inou jiaahuak: "In tühua emobéchibo yúmala; bueituk jü in uttiära yúmalataka tatahua jum kaa úttiata ayukäpo." Iaribéchibone tü eehuäpo ino úttilnake, jum in kaa úttiakäpo Cristota uttiära inot tahuanakë béchibo.

¹⁰ Entok Cristota in nakë béchibo ál-leane jum in kaa úttiakäpo, kaitäpo bit-huaka junne, simeta inou bëye násuku, kaa tüisi bit-huaka, entok Cristota béchibo jiokot anhuäpo. Bueituk jum in kaa úttiakäpone, chë úttiaka tatahua.

Pablo obisi eiyay Cristota sualhuäpo nau anim Corintioo joomem béchibo

¹¹ Ino úttilekane kaa suakamta Bénasi tatahua, të emö úttiapem nee junëli ayutuak. Bueituk inapone enchim bétana úttil eehuay; bueituk huámei buere apóstolim náapo kaitäpone yeu tatahua, eläposune kayta bejre.

¹² Sime juka apóstol señaltane enchim násuk yahuak yanti ino nüyeka, juka Diosta ára jita joähui entok jume milagrom, tua jüneriahuak in apóstoltukähui.

¹³ Bueituk emëe jitäposem yeu tahuala jume huatem Cristota sualhuäpo nau anim násuku, bueituk inapone kayta enchimneu áula enchim nee anianakë béchibo, jíkai in kaa ammäli ayuri, nechem at jioKORE!

Pablo am tejhua bajikun huëpo ámeu yebijrokaka

¹⁴ Bajikun huëpone enchimneu huebáreka huéchiapo aane, bueitukne kaitäpo enchim muksi eetuanake enchimneu jita aahuaka. Juka enchim jipurëune kaa jaria, të enchim ál-la, jume usiarim katim áchayhuarim béchibo tomita nau toijnake, ál-la jume áchayhuarim bem üusim béchibo.

¹⁵ Inapone tüisi al-leaka juka in jipurëu toijnake jita ái jinnü béchibo, entok eläposune inapo áma ino lütia yore nakhuamta enchim jiápsim béchibo huatiaka, eläposune inëli enchim nákeka, inapo chë jüne kaa nakna.

¹⁶ Të jü enchim kaa in obisi eetuähui, jü kayta enchimneu in ahuau huitti jüneriahuaka jipuhuä, të huate nee buere machi tiäya jänitukne in arahuëpo am báitähuaaka jita am úkuak.

¹⁷ ¿Jachune enchim baitaula jum jabeta enchimneu in bittuakäpo?

¹⁸ Juebénasine Titotau ínel jiaahuak, áman enchimneu ä hue sahueka entokne áamak senu hermanota áman bíttuak. ¿Jachu Tito enchim báitáhuak jáni? ¿Jachute kaa huepul espíritupo nau eíya, entok huepul huaraktiriapo?

¹⁹ Jámakem enchimneu itom ito jikorë teíyey. Të kaa junëli; Diosta bíchäpo entok Cristota tehuampote nooka. Íri síme emo nakhuäpo hueíye, enchim áma yötunakë béchibo.

²⁰ Jámakne kaa enchim ín teubarë bénasi eäka sum eíya, entok jámak eme ket nee teunake të kaa enchim eä pámani. Bueítuk jámak enchim násuk ayuk jü enchim nau nok nassuähui, huatek attia jípupeehuame, juëna omtira, emo náikimtehuame, huatemet bettek nokhuame, juënaku au jabelhuame entok jájana emo núhuame.

²¹ Entok enchimneu nee notteko, tiusi machikne Diosta bichäpo innënake, entokne jáamak ket buannake, jume juebenak kaa türik joaka kaa emo jíapsi kuaktiamë béchibo entok jume chicha machiku jíapsaka, jámutta kaa jubeka ámak jíapsame, entok kaa turik johuäpo jíapsaka junne.

13

Huitti am tejhuakahui entok teboteri ä luutëpo

¹ Èni bajikun hueíye jü enchimneu ín noitinakëhui. Juka enchim násuk kaa tüisi huëpo, guoyim o bajim bíchäpo símeta huitti tahuariatunake.

² Bannatakane ä noksula, én entokne júchi ínel jiaahua enchimmak anemta bénasi, én entokne kaa enchimmak aneka ámeu jiojte jume bannataka Diosta bejrim yáakammehui, entok síme jume huatemmehui, bueítuk júchi enchimneu yepsakátek kaabetane säbuilanake.

³ Bueítukem ä júneria báareka ä jaria, nee nokay Cristota inot anëhui, áapo entok enchim násuk kaabeta säbuila, ál-la enchimmet uttiata jípure.

⁴ Eläposu kaa úttiakamta bénasi kúrusit poponhuak, Diosta utteara béchibo jíapsa. Alébénasi ítapote ket kaa úttiak, tëte ámak jíapsa Diosta utteara itot anë béchibo.

⁵ Enchimechem nat suhua, jachem Diostat ehuäpo aane jáni; emoem júneria enchim áma yumähui. ¿Ö katem emo täya, Jesucristota enchimmet anëhui, ö jamakem kaa áma yúmaka tatahua?

⁶ Tëte júneiya enchim júnenakëhui, elapo júneriatunake itom ál-la ama yumähui.

⁷ Entokte jíba Diostau enchim nok-ria, kaa türik kaa enchim yanake béchibo; të ikäi enchim joay katte itapo ito úttíl-ia. Ál-la enchim juka türik jonákë béchibo, eläposute itapo kaa áma yumamta benna.

⁸ Karate jita johua lütüriata bej-reka huetma, të lütüriata béchibo ál-la.

⁹ Al-lehuamta jípure kaa itom uttiaka béchibo, tëte enchim úttiata jípu-ia, entokte ketune Diostau enchim nok-ria yúmalasi Diostamak enchim jíapsi-íaka.

¹⁰ Íari béchibone enchimneu jiojte kaa enchimmak aneka, bueítuk enchimmak anëtek kaa kuttílak nok béchibo, juka yaura uttiata Señorta nee mak-la pámani, ikäine mak-ri ái yötu béchibo, të kaabeta kaitäpo ái tahuaria béchibo.

¹¹ Jum símeku hermanon, ál-leaëm, kayta áma bëyepem yúmalasi emo jípure, emoem jíapsi joiya, nanabeuchem eíya, éntokem yanti eäka jíapsa; huanäi jü Dios yanti ehuamta entok yore nakhuamta jípureme, enchimmak annake.

¹² Emoëm tebotua Cristota sualhuäpo emo nakeka.

¹³ Síme jume santosi jíapsame enchimim tebotua.

¹⁴ Señor Jesucristota tü eäu, jü Diosta yore nakëhui, entok Espiritu Santota jíapsipo jípuhuame, enchimmaktunake. Júnentunake.

Jü Carta San Pablota Jïojtekähui Jume Galatammehui

Teboteri

¹ Ínapo, Pablo, jü apóstol, yeu púari tè kaa yorem bétana éntok kaa yoremem júnel eäpo, ál-la Jesucristota inel eä béchibo, entok juka Dios Achayta, ä jïabitetuakamta kókkolam násuku.

² Ínapo éntok sime huame hermaanom inomak aneme, Cristota súaleme Galaacia buiärapo jomemmeute tebote.

³ Jü Diosta tü eäu éntok yánti anhuame enchimmaktunake, Dios Átchay, éntok itom Señor Jesucristota bétana huéeme.

⁴ Áapo ito béchibo kia áu tójjak itom Dios bejrim béchibo, huaka kaa türik én ániat ayukamta bétana itom búttia báreka, itom Dios Áchayta ehuä pámani.

⁵ ¡Áapörík béchibotunake jü lóoria éntok nat tómti cien huásuktiriampo éntok jïba junéli! Jünentunake.

Huépü evangelio jïba aayuk

⁶ Karane ä sualeka tahuala läuti enchim ä omoutekähui juka enchim núnuakamta, tü eaka Cristota huämi, täbui evangeliota guojaa báreka.

⁷ Kaa täbui evangelio ayuk jïöbe. Ál-la huate enchim jïjïoptuame aane, éntokim Cristota evangelio nasonte báareme aane.

⁸ Të ítapo junne, o huépü ángel téhueka bétana huéeme, enchimneu ä nokayo senu evangeliota täbuiasi huémta kaa itom enchimneu nokakähui, bette noki át chüpatunake.

⁹ Bát itom jáká bénasi, éne júchi inel jïaahua: Senuk täbui evangeliota enchimneu nokayo kaa enchim mabetakäu bénasi huémta, júnnaasi noki bette át chüpatunake.

¹⁰ Bueituk, ¿jachu ínapo én jume yoremem nee al-leetuanakeu jaria ö Diosta nee al-leetuanakähui? ¿Jachune jume yoremem al-leetua báreka éiya? Bueituk ínapo jume yoremem al-leetua báreka éátek, kanne Cristota nésauleerotu éiyey.

Pablota tékia

¹¹ Tëne ikäi enchim jüneetua, hermaanom, jü evangeliota ín enchim téjhuähui, kaa yoremem nésaupo bétana huéiyey;

¹² bueituk ínapo kanne jábe yoremta bétana ä mabetak, éntokne kaa jábe yoremta bétana ä täyak ál-la Jesucristota inou yeä machiriakä béchibo.

¹³ Bueitukem béja ino bétana ä jikkaij-la, jáchin ín ino nukähui huamei taahuarim-mechi judiom ä sualë páman aneka. Kaa huéeläsi éaka jume Cristota sualhuäpo nau animne guojajaseka, ám lútia báreka éiyay.

¹⁴ Moiséjta leypo anekane juebenam inobeu kateme ámepatne chë huéiyey, jü ín naciompo juka ín yoiyöturim religióntane kaa huéeläpo nákeka.

¹⁵ Të Dios inel nee yeu púhuak ín áyie tómpo naateka, éntok hua ä tü éeri béchibo nee núnuakame. Huanäi, áapörík inel ä huatia béchibo,

¹⁶ ä Üusi inot yeu bíttebo báreka, nee áa bétana nok íaaka huame kaa judiom násuku. Íari bétanane, kanne yoremtau nátemajek,

¹⁷ éntokne kaa pueblo Jerusaléniu jikau siika, jume bannaataka inopat apóstolimtukaihui. Ál-lane Arabia buiärau bíchaa siika, éntokne júchi nóttek pueblo Damascohui.

¹⁸ Chúkula, báij huásuktiriam simsukne pueblo Jerusaléniu jikau siika, Perota bít báreka. Huanäine quince taahuarimpo áamak áma anek.

¹⁹ Tëne kaabeta huame huate apóstolim bitchak, Jacobota jïbba, juka Señorta saila.

²⁰ Ímí ín enchimneu jïojtépo, Diosta bíchäpone aane: Kanne ára nókichi.

²¹ Chúkula, Siiria buiärau nee bíchaa siika éntok Ciliiciahui.

²² Huame Cristota sualhuäpo nau anim Judea buiärapo joomem, katim nee bít täyay.

²³ Kíalim inel jíayhuamta jikkaijlatukay: "Huä bannaataka itom guojajaseihui, én huaka Cristota sualhuamta bétana nooka, bannaataka ä tejal báreka eaihui."

²⁴ Huanärim tepam Diosta úttileka taahuak ino béchibo.

2

Jume apóstolim juka Pablota mabeta

¹ Chúkula béja catorce huásuktiriam simsuk, júchine Jerusalénii jikau siika Bernabétamaki, juka Titota két inomak huériaka. ² Tène áman jikau siika Diosta nee ä jüneetuakä béchibo. Huame chë yörihuamene jiba téjhuak éhuili bempöläim, juka evangeliota, kaa judíom násuk ín nokähui, kaa kía kaitäpo juka ín tékilita tahuanakë béchibo.

³ Të Titota, inomak huémta, ä griegotukä násuk junne, katim útteapo circuncisiónta ä yáaria bábarek.

⁴ Bueituk, jume emo hermaanom tíame éhuil ito násuk kimulame, itom búttiarita Cristota bétana itom jípürëu itom úuhua báarey, júchi bénasi sumataka itom tahuaria báarei.

⁵ Huámëhuíte kía chúbala júne kaa ito tójjak, huaka evangeliota lútüriata itom téjhuamta jiba enchimmet ayunakë béchibo.

⁶ Të ímëi kaitam bemelasi itou ettejhuak huame chë áma yörihuame bannaataka kía jita am tékiak júne; inapo kaita áma júneria, bueituk Dios nánancha itom bitcha.

⁷ Ál-lam al-leaka taahuak, juka evangeliota kaa judíom kaa circuncidaruarimme béchibo ín mákhuakau bétana, Perota két jume judíom circuncidaruarime béchibo ä mákhuaka bénasi.

⁸ Bueituk Dios Perota apóstolpo yeu púakame circuncidarualamme béchibo, két nee yeu púhuak kaa judíom béchibo kaa circuncionta jípurremmehui.

⁹ Huanäi, Jacobo, Peero, éntok Juan, jume áme násuk tua kóba yoiyöturimpo ériahuame, juka Diosta tü eäu ín mákhuakamtam ä bej yauhuak junëli bem ä türeka tahuaka bétana báta mámammeyim itom mám buíssek neechi éntok Bernabéta. Itom náu rejtinake ti jiaka, itapo jume kaa judíommehui, bempo éntok jume judíommehui.

¹⁰ Kía jibam huame poloobemmeu itom huáati sáhueka nookak. Jukarine éntok inapo kaa ä kohtiaka ä johua.

Antioquíapo Pablo Perotau kuttílasi nookak

¹¹ Të juka Perota pueblo Antioquíau yepsak, anä béj-reka nookak ä pújbapo, bueituk ä joähui tepa kuttílasi áu nokpo machisi aaney.

¹² Bueituk kee jume Jacobotamak kateme áu yájjay, kaa judíommak jjíbuäy, të huamei áu yájak éntok kaa judíommeu áu yeu huífeka Jacobotamak katemmeu bíchaa ä huériu táytek, jume judíom ä májhuë béchibo.

¹³ Huanäi jume huate judíom két alë bénasi aneyo. Júnëli két Bernabéta jünem aman huíkkek, jum kaa lútüriata bem joaipo.

¹⁴ Tène kaa tüisi bem katëu jünë eriaka, huam lútüria evangeliota itom ä téjhua pámani, Perotaune inel jiaahua símem jikkajäpo: “Empo judíotaka junne, kaa judíom bénasi jiápsa, kaa judío ténasi. ¿Jatchiaka jüntukë útteata am joria, jume kaa judíom, judíom bénasi emo am nü íaaka?”

Jume judíom, símem bénasim, Diostat ehuäpom jinëuri

¹⁵ Ítapo judíomtaka tómtila, kaa juénasi anhuäpo aneka yöremtaka kaa judíom násuku.

¹⁶ Júnëli jünëaka, juka yöremta kaa juka Moiséjta ley ä joä béchibo Diosta bíchäpo kaita kúlpaka tüisi ä tahuähui, ál-la hua Jesucristota súalëubeyi. Juäri béchibo ítapo két Jesucristota súaleka kaita kúlpakate taahua, áapörík súalhuamta itom jípürë béchibo, kaa hua leyta nésahueu itom joä béchibo, bueituk hua leyta nésahueu johuamtay kaabe kaita kúlpaka tatahua.

¹⁷ Të én, itapo juka kaita kúlpahuamta Cristotat jariaka, juëna yörememtaka téurituk junne, ¿jachu huäri béchibo Cristo kaa türiu tékiak? ¡Huitti nokhuäpo, ee!

¹⁸ Bueituk jita júne ín mójaktiakäu júchi bénasine ä joátek, huanäi ál-lane kulpaka tatahua.

¹⁹ Jú ley nee mëak, én éntokne mukila áa béchibo, Diosta béchibo ín jiápsinakë béchibo.

²⁰ Cristotamakne kúrusit poponri. Énne kaa inapo jiápsa, të ál-la Cristo ínot jiápsa. Huanäi én jum huakajpo ín jiápsähui. Diosta úusibetne eaka imi jiápsa, hua nee nákeme, éntok ä mukëpo tájti áu tójakame, ino béchibo.

²¹ Bueituk, kanne, Diosta tü eäu omoute; bueituk Moiséjta ley kaita kúlpaka yore ä tahuariayo, bueituk ä junëlituko, kaita béchibo muukuk, jú Cristo.

3

Jü Espiritu Santo Dios ehuäpo mamabethua

¹ Eme Galasiapo yoremem kaa susuäram, ¿jábesu enchim náyotek, juka lütüriata hué paman kaa enchim át kannaké béchibo? ¡Sime iri machisi enchimmeu nokhuak, juka Jesucristota kúrusit poponhuaka bétana!

² Íkai, jíbane enchim bétana, jüneria báare: ¿Jáchisem juka Dios Espirituta mabetak jachu juka leyta nésau joaka jáni, ö ä sualeka ä jikkajakari?

³ ¿Tepem tokti kaa susuak? ¿Espiritu Santopo naatelataka én éntokem enchim úttiäray ä chúpa báare?

⁴ ¿Jachu juebenak jìokot machika enchimmeu simlame? ¡Tua lütüriapo kaitäpo enchimmeu sika!

⁵ Dios Espirituta enchim mákakame, éntok kaa jaibu johuamta joame enchim násuku, ¿jatchiakasu ä johua? Kaa juka leyta nésahue paman enchim katé béchibo, të ál-la enchimmeu nokhuakamta súalekä enchim ä jikkajakä béchibo.

Jü Diosta nooki Abrahamtamak náu lütüria yáari

⁶ Júnëli Abraham Diosta ä súalekä béchibo, Diosta bétana lütüla jíapsihuamta mabet-la.

⁷ Juári béchibo, emë ä jüneria jume Diostat eäme, ímëi ínel jume tua Abrahamta úusim.

⁸ Juka chúkula bát bíchaa hueenake bétana jü jìojteri ínel nooka, huame kaa judíom ä tü tátabnakéhui bem ä súalekä béchibo, juka Abrahamta téjhuak, juka chúkula huenakemta bétana ínel jíaka: “Emo béchibom tühuaata jájamnake huame sime ániat jíápsame.”

⁹ Júnëli huame ä súaleme béja tühuaata jájamla, Abrahamta ä súaleka ä jájamekä bénasi.

¹⁰ Bueituk sime huame Moiséjta ley nésahueu joaka tühuaata emo jájam máchileme, nokta béttesi machik bétukim jíápsa, bueituk ínel jìojteri: “Juénasi noki át chúpatunake, sime huame kaa jiba hua libro leyta nésahue paman ä joaka jíápsame.”

¹¹ Éntok tua jünakiachi, huam, kía jábe júne Diosta bíchäpo kaa lütüla jíapsihuamta jájamnake leyta nésau ä joá béchibo; bueituk ínel jiaahua jü jìojteri: “Huä lütüla jíapsihuamta jájamlame ä súalé béchibo jíapsinake.”

¹² Huä ley éntok kaa át ehuamta bétana huéiye, ál-la ínel jiaahua: “Huä ikái yáakame, juka ä yáakä béchibo jíapsinake.”

¹³ Cristo itom jínëuk jü noki béttesi leyta itot chúparituk junne. Jü juéna nokta itot chúp éäuta, áapo itom ä úhuak; bueituk ínel jìojteri: “Júnnaasi noki ámet chúpila, sime huame kútat jìkat cháahuaka méhuakame.”

¹⁴ Iri ínel yeu siika, jü tühua Abrahamta mabetakähui jume kaa judíom ket ä mabetnaké béchibo, Jesucristota huämi; éntok juka Espirituta Diosta itom téjhuuari itom ä súaleka itom ä mabetnaké béchibo.

Jü ley éntok jü itom ä makrokakä nokakähui

¹⁵ In hermaanom, enchimmeune nok báare yorem éeripo: Noki náu lütüria yáari, yorem yáataka junne, të firmata át yéchahuako, kaabe ára kaitäpo ä tahuaria, éntok kaabe kara huate nokta áu rúktia.

¹⁶ Én, türi, Dios Abrahamtau nookak éntok huaka át yeu simnakemtau kétchi jáchin juka chúkula áu ä yáanakéhui. Të jü jìojteri kaa ínel jiaahua: “huame emót yeu sakanakemehui”, juebenam bétana nokamta bénasi; ál-la ínel jiaahua: “emót yeu simnakemta”; iri éntok ínel jiaubáare huépül yoreme jíbba, iri jü Cristo.

¹⁷ Ínëli enchimmeu jiau báare: Dios nokta yétchak, Abrahamtamaki, éntok ä lütüriatek. Kíalíku Moiséjta ley, naiki cien áma treinta huásuktiriam huéy yepsak, iri ley yáahuakame kara kaitäpo ä tahuaria juka nokta kësam huépo Diosta lütüria yáakähui.

¹⁸ Bueituk juka Diosta itom máknekeu Moiséjta ley bétana ä huéy, kaa Diosta itom ä mik rókakäu bétana huéiye. Të Dios Abrahamta ä mák báreka taahuak, ä nokakäu chúpa báreka.

¹⁹ Huanäisu, ¿jita béchibosu türi jü Moiséjta ley? Chúkula áu rúktiahuak, kaa tühuaata ayukä béchibo, huaka át yeu simlata äbo yepsäu tájti, huaka mikbahua téjhuarita; éntok Diosta ángelesim ä yáatuahuak. Jü Moisés éntok mediadorpo násuk kíktek.

²⁰ Të juka senuk huépülatuk jíbba, kaabe ára áme násuk kíkte; bueituk Dios huépülai jíbba.

Leyta, ä jita béchibotukähui

²¹ ¿Jachu jü Moiséjta ley Diosta itom makrokau ä bej-reka nooka? Huitti nokhuäpo, ëe. Bueituk juka leyta ára jápsihumta yore mikäi, kaitate kúlpaka tahua éiyey, juka ley nésauta joaka.

²² Të simem Diosta bejrimpo páttiaritaka taahuak, hua Diosta jiojteripo huämi. Júnëlite ä mabetnake, huaka Diosta itom ä mik bárëhui, Jesucristotat ehuäpo huämi.

²³ Të kee huaka Diostat eaka yeu machiayo, leyta bétukte peresotaka aaney, huaka tua Diostat ehuamta yeu machinakeu nükisi.

²⁴ Júnëli jü ley hua itom suayäihui, Cristotau itom huéria báreka, Diosta bíchäpo kaita kúlpaka itom tahuaria báreka, Jesucristota súalhuäpo huämi.

²⁵ Të juka tua súalhumta yeu machiak, béjate kaa hua itom suayamta bétuk jápsa.

²⁶ Bueituk sime eme Diosta üusiem, Cristo Jesústat enchim eä béchibo;

²⁷ bueituk sime eme Cristopo batörim; éntok Cristo nat béppa lómti enchim sankotuala.

²⁸ Iári béchibo, béja kaabe judío éntok griego junne; kaabe búttiari, kaabe súmari; kaabe öou éntok jámmut junne; bueituk simetakem huépülay Cristo Jesúspo.

²⁹ Eme Cristota átteamtuk, lütüriapo Abrahamtchem yeu sákala; éntokem áamak ä átteak, juka Diosta áamak nokta yéchakähui, Áapörík ínel jákää béchibo.

4

¹ Tëne két ínel jiaahua: Huä herenciatamak tahuasemta ketune ílitchiako, hua tekipanualeero chäka jipuhumta bënna, elaposu sime herenciata attiak.

² Ál-la hua ä majtiamta éntok ä suayamta bétuk áu jípure, huaka ä áchayhuata taahuarita ä yéchakäpo tájti.

³ Alë bénasi, ítapo kétchi, usi kaa yöhueta bénasi, hua kësampo ím ániapo itom majtiahumta bétuk ito jípurey.

⁴ Të huaka taahuata yúmak, Dios ä üusihua äbo kóm bíttuak, jámuttat yeu tómtilatata, éntok leyta nésahueu bétuk jápsaka,

⁵ huame simem leyta bétuk tua kateme am búttia báreka, ä üusimpo itom mabet báreka.

⁶ Dios juka ä Üusihua Espíritu itom jápsiu kom bíttuak, itom jüneenakë béchibo itom Diosta üusimtukähui; jüri béja ínel jiaahua: “¡Abba, im Pa!”

⁷ Júnëli enë kaa hua jóapo sáyhuame, ál-lë usiari; enë ä üusitaka, Diosta bétané huaka nokta náu chúpari attiapo mabetnake, Cristota huämi.

Pablo jume Cristota súalemmet kaa yuumay

⁸ Lütüriapem, bannaataka juka tua Diosta kaa täyaka, jume kaa tua diosim nésautem johuay.

⁹ Të ëni juka tua Diosta täyaka, ö chë tüisi nokhuäpo, Diosta áapörík enchim ä täya béchibo, ¿jatchiakasem jüntuk júchi bemelasi áu nótti báare, hua ím ániat kaa útteakamtahui éntok kaita béj-remtahui, áa bétuk jápsi báreka?

¹⁰ ¡Bueitukem taahuarim éntok meechem pajkoria, tiempom, éntok huásuktiriam!

¹¹ Í éeritne kaa yuuma: Jamakne kía kaitäpo enchímme tekipanauk.

¹² Enchimmeune nooka, ín hermaanom, ino bénasi enchim emo núnakë béchibo, judíotaka júnene kaa judío ténasi ino nüka enchim násuku. Kaitem juënak inou yáala.

¹³ Eme jüneiya, ín kókoata takahuapo ín jípurekää béchibo, juka evangeliotane enchimmeu nookak, kësam huëpo.

¹⁴ Katem kaitäpo nee bitchak, éntokem kaachin nee ériaka taahuak. Jü ín kókoa kaa tábuiasi enchim étuak; ál-lem tüisi nee mabetak, nee Diosta ángeltukäu bénasi; o nee Jesucristotukäu bénasi.

¹⁵ ¿Jáksu jüntuk ayka, hua al-leeri jápsipo enchim innëakähui? Bueitukne ínel enchimmeu jiaahua, eme áma yúmakátek enchim pusim jünem yeu guötiä éiyey, nee am mik béchibo.

¹⁶ Én chëhua, ¿jachune huaka enchim inou omtëu áma yöok, kía lütüriata enchimmeu ín nokä béchibo?

¹⁷ Íméi yoremem tüsim enchim básule, tem kaa tü éerita enchimmeu bíchaa jípure. Ál-lam itom náikimte báare, bempörim jíba enchim am éria iaaka.

¹⁸ Ket jiauläpo, türi emo básulhuäpo, të tü éeripo jábetau túhuata yáa béchibo; të kaa chúkteka, kaa nee ími aney jíbba.

¹⁹ In usiälam, júchi bénasine huantiriata innëa, jámutta abe asoamta bénasi; ikäi huantiriata jíbane ä innëake, Cristota enchim jápsipo yötüu tájti.

²⁰ ;Tepane enchimmak an péiya, én seepi, tábuiasi ée béchibo, bueitukne enchim bétana búruk éiya, éntokne guómtilata bénasi ino innëa!

Sarata éntok Agarta ejemplo

²¹ Nechem téjhua, eme jume leyta bétuk an báareme: ¿Jachem juka leyta kaa jikkaij-la?

²² Bueituk inel jiojteri, Abrahamta guoy úusim bétana: huépülak jü jámut jóapo sáyhuamta bétana, senuk éntok ä jóapo jometukay.

²³ Huä, jámut sáyhuamta bétana huéeme, yoremraata éerit bétana huéiyey; të hua, jámut jóapo jometa bétana huéeme, Diosta inel jákä béchibo yeu tómték.

²⁴ Iri ejemplo tüisi béttesi machik itom téjhua; ímëi guoy jáamuchim guoy náu nok-rita yore majtia. Jü seenu jum Sinaí káupo náu nok-rita bétana nooka; huári jume usim jóapo sáu béchibo jípure; iri jü Agar.

²⁵ Bueituk jü Agar juka Sinaí káu Araabia buiärapo kátekamta ejemplo, éntok jü Jerusalén én huémta bétana nooka, bueituk iri ä úusimmak náu sáyhua.

²⁶ Të jü Jerusalén jikattana huéeme, hua simem itom áyekähui, kaa sáyhua.

²⁷ Bueituk inel jiojteri áa bétana:

Al-leäe, empo kaa asoame, kaa usim jjiipureme;

al-lerimmeyë kuisisë cháchaye, empo jámmut asoamta huántiriam kaa innëlame;

bueitukim chë búru jume jámut jimmarrita asoam, kunakamta asoam béppa.

²⁸ Júnëli, ín hermaanom, itapo Isaacta bénasi, Diosta inel jiaulä béchibote ä úusim.

²⁹ Të két júnakoy bénasi hua yorem éehuamta bétana yeu tómtilame ä guo jájjasey, juka Espiritu Santota éapo yeu tómtilata; én két ánëli.

³⁰ Të, ¿jáchisu jiaahua jü jiojteri? Inel jiaahua: “Jukë jámut jóapo sáyhuamtë yeu béeba, éntok ä asoahua, bueituk juka jámutta jóapo jometa asoammak nokta yéchata bétana kaita jípure.”

³¹ In hermaanom, júnentukte kaa hua jámut jóapo sáyhuamta asoam, ál-la hua kaa sáyhuamta asoamte.

5

Búttiataka jíbem jiápsa

¹ Cristota enchim búttiakäpëm óusi jábue. Katem éntok áman nonnotte, jum tekoka sáyhuaka jíapsihuähui; ál-lem jíba búttiataka jíápsa.

² Én éntok ínapo, Pablo, enchimne téjhua, enchim emo circuncidaroay Cristo kaitäpo tahuanake enchim béchibo.

³ Júchi éntokne ä nooka, sime yoremem emo circuncidaroammehui, úttea sime leyta nokä páman bem kannakëhui.

⁴ Cristotem omoutela, eme jume leyta nokä páman kateka emo tüisi tahuä tíame; Diosta yore náképëm kóm huáttila.

⁵ Bueituk itapo Cristota súaleka kaita kúlpaka tahuanake, Diosta bíchápo, Espiritu Santota huämi.

⁶ Bueituk jü Cristo Jesúspo kía hua circuncisión kaíta bėj-re, éntok kía hua kaa circuncisión junne, ál-la hua yore nákhuaime súalhuamtat bétana huéeme.

⁷ Eme tüisi kaatey. ¿Jábesu enchim jioptuak, kaa jum lütüriata huë páman enchim kannä béchibo?

⁸ Iri enchim kuaktiahuakahui kaa hua enchim núnukamta bétana huéiye.

⁹ “Ílíkki levaduura sime juka tujta bika mamana.”

¹⁰ Të kialíku ínapo enchimmet jíápsek, Señorta huämi, kaa tábuiasi enchim éenakë béchibo. Të hua enchim jioptuamtat jü nooki béttesi áa béppatunake, kía ä jábétuk junne.

¹¹ Éntok ínapo, ín hermaanom, ketune huaka circuncisiónta bétana nokätek, ¿jatchiakasu jume judíom ketune nee guo jajjasé? Júnëlitukätek hua kúrus át téitihuame kaitatü éiye.

¹² Túri éiyey, ¡huame enchim jjiioptuame emo kápontebokätek!

¹³ Bueituk eme, ín hermaanom, kaabeta bétukem emo jípü iaahuaka núnuri. Kía jíbem huaka búttiaritya enchimmet yári kaa hua juénaraata enchim jonakë béchibo ä jípure; ál-lem nánancha emo nésauta joria emo nákeka.

¹⁴ Bueituk sime jü ley iri huépul nokpo chúpanake: “Emou jëla anemtë nákke, em emo náké bénasi.”

¹⁵ Të eme nánancha emo kekkëtek éntokëm emo buäyëtek, jitachem suuhua; kolopti jünem nánancha emo lütianake.

Takahua éerim éntok Espírituta éerim

¹⁶ Inelne jiaahua: Diosta Espiritu Santopem naa kuakte, katem juka enchim kaa tü éeri ukulëuta johua.

¹⁷ Bueituk jü huakajta ukulëu jü Espiritu Santota béj-reka huéiye; jü Espiritu Santota ukulëu éntok, jü huakajta béj-reka huéiye. Ímëi éntok náu emo béj-re, Bueituk enchim huáatiäu kaa enchim yáa íaka.

¹⁸ Të jü Espiritu Santota enchim huériay, katem Moiséjta ley bétuk emo jípure.

¹⁹ Júnakiachi, huame huakajta yore jotuähui; ímëi ájária: hua jubiarita nat ukulhuame, kaa jubeka ä jípureme, jaiti máchirat jíápsame, kaa tíura,

²⁰ diosim tíame yórihuame, mória, náu omtihuame, náu nássua-huame, näi búkhuame, kujtehuame, náu nok nássuahuame, kaa nánancha éehuame, Diosta nok-läu täbuiasi ä majtiahuame,

²¹ senukut átteata innëhuame, yore súahuame, vino jihuame, kaa tíurata huéetua béchíbo pajkohuame, éntok huate jítasu ayka ílë bénaka; íári bétanane enchim téjhua, bannaataka ín enchim téjhuaa bénasi, jume ikái joame kaibum áma náikiatuna, jum Diosta reyataka nésahuapo.

²² Të hua Espiritu Santota hueriähui, íri ájária: jü yore nákuhuame, jü al-lee-huame, yánti jíapsihuame, kaa naa múksi éehuame, náu türi jíapsihuame, náu tü éehuame, chíkti ä jíapsimak jita súalhuame,

²³ kaa béttek jíapsihuame, emo yüihuame; kaita ley ímëi béj-reka nooka.

²⁴ Të jume Cristota átteam bem kaa tü éerimim kúrusit poponla, jita bem ukulëumak náuhui.

²⁵ Espiritu Santota úttiäray jíapsäteko, Espiritu Santota itom huéria pámanate ket rejtinake.

²⁶ Katte ito buere érianake, náu ito múksireka, senuk täbuik átteata nat innëaka.

6*Simetakem emo aania*

¹ In hermaanom, jábe jak kaa tühuata joaka téihuak, eme chë Diostau jëla emo anleme jíapsita tutti yéchalataka, áhuuem nooka kaa béttesi, júchi ä jíapsi kuaktinakë béchíbo. Të áachë suaka, emo temaje; katë áma huénnake, jum em rútuaktia bárëhui.

² Náhuem emo aniaa ä huéria juka huatem hueriähui, huaka béttesi maachik; júnëlem Cristota nésauri yáanake.

³ Bueituk jü kaita béj-reka júne áu jábeleme, kía áu bäitattähua.

⁴ Eme enchim tékil yáaribechem suuhua, huanäi ä türiako are ái emo úttile, kaa täbui tékil yáaribechi.

⁵ Bueitukte hueuhuëpulaka ä huérianake juka ä tékilhua.

⁶ Huä tü nokta majtiahuakame, sime türi máchikui ä anianake, huaka ä majtiakamta. ⁷ Katem emo bäitattähua; Dios kara junneriatu. Sime hua yoremta echakäu, huákäi toboktianake.

⁸ Júnëli béchíbo, jábe junne ä huakas takahua béchíbo jíba echäteko, ä huakajtabét aneka kókkohuamta áma chupanake; të jábe júne Espiritu Santota béchíbo echäteko, Espirituta bétana jíba béchíbo jíapsihuamta áma chupanake.

⁹ Kíalikute kaa lottinake, tühuata joaka; bueitukte taaharita yúmak jíchupanake, kaa kóm éeako.

¹⁰ Júnëli arä yátek, áma yumáteko simemmeute tühuata yáanake, të chë júne huame Cristota súalhuäpo itomak huéerim.

San Pablo Cristota kúrujbei áu úttile

¹¹ Áachem suuhua, jáchisune buere leetrammea enchimeme jiojte, ín mámammea.

¹² Jume úttiapo enchim emo circuncidaroä íaame, kíalim yoremтамak huakajpo tüisi tahua báreka, enchim ä yáa ía, kía hua Cristota kúrus béchíbo kaa bem guo jájjanä béchíbo.

¹³ Bueituk kía huame emo circuncidaroame katim leyta jíä páman kaate; tem enchim emo circuncidaroä íaa, enchim huakasy emo úttil báreka.

¹⁴ Të mékka inou ayunake, jü ín ino úttilnakëhui; të jü Señor Jesucristota kúrus mukukäubéy jíbba. Bueituk Cristota kúrus huámi, hua kaa tühua ím ániat ayukame ino béchíbo kúrusit poponri; inapo éntok huákäi béchíbo két kúrusit poponri.

¹⁵ Kíalíku jü circuncisión kaita béj-re, hua kaa áu circuncisiónta yáarialame junne, ál-la chë béj-re hua bemelasi yeu tómtihuähui.

¹⁶ Yánti jíapsihuame éntok yore jìokorihuame áme béchíbotunake, sime huame ínëli emo nüyemmehui, éntok Diosta gente Israelíhui.

¹⁷ Én bát bíchaa kaabe nee múksi éetuanake, bueituk ínapo ín takahuapo ä huéria, juka señata Señor Jesústa béchibo kókosi ín yáahuakapo.

Tü nooki ámet chúpahuame

¹⁸ In hermaanom, jü itom Señor Jesucristota tü éeri enchim espírituamaktunake. Júnentunake.

Jü Carta San Pablota Jïojtekähui Jume Efesiommehui

Teboteri

¹ Ínapone Pablo, Jesucristota apóstol Diosta inel éá pámani, jume tuísi Dios huáateka entok Cristopo santosi emo jípurremmehui, pueblo Efesopo jóakammehui.

² Diosta tühua entok yánti jiápsihuame enchimmaktunake, itom Dios Áchay bétana, entok Señor Jesucristota bétana.

Espíritupo tühua Cristota yore mákähui

³ ¡Tepa úttlisi maachi jü Dios, itom Señor Jesucristota Átchay! Síme jü tühuy itom tápuniak téhuekau ayukamtayi. Áman áamak itom anë bénasi itom ä mákkak, juka tühua, Cristota huämi.

⁴ Entok tü éehuäpo Dios itom yeu púhuak, kee ikäi ániata yáahuayo, inëli itom santomtunake tíaka entok báksiataka imí itom annaké béchibo, Áapörík béchibo.

⁵ Yore nákuhäpo itom yeu púhuak, ä úusimpo itom nuka, Jesucristota huämi, Áapörík tü éapo entok inel ä huáatiäpo,

⁶ ä úttilhuäpo juka símek béppa uyjori Áa béchibo tü éehuäpo. Huámakiri Áapo itom mabetak, ä Úusi úttesi nákuhamtamak náuhui.

⁷ Ä ójbo béchibote béja jínëutaka aane, jume itom Dios bejrim béja tuchari, yúmalasi ä tü éábeyi.

⁸ Ito béchibo ä büruriak, juka át jüneehuaka jita täyahuamta.

⁹ Itom ä täyatuak, ä éapo éсотaka bénasi maachik, ä huáatiä pámani. Áapo béja júkai yáa báreka éiyay, ä türë pámani.

¹⁰ Íri jita yáanáu béja inel huéiye, tiempota yúmayo, Cristota símeta náu tóijhuäpo nésaunaké béchibo, juka inëli téhuekapo ayukamta entok imí buíapo.

¹¹ Dios Áapo inel ä jünaktelatakay, Cristota huam ámani, juka Diosta áttiari itom ä áttianaké béchibo. Dios Áapo jíba jümü huam ä yáa báreka éiyay, bínhua naateka.

¹² Inëlite Áa béchibo, ítapo jume bát Cristotat boobíchaihuime, hua símek béppa uyjoría Áa béchibotunake, ä úttilhuäpo.

¹³ Huanäi eme éntok Áapörík bétana juka lutúria nokta jikkajaka, juka evangeliota Dios bejrimmet enchim jínëumta bétana huémta, éntokem inëli Áapörík súsualeka, Espiritu Santopem Diosta áttiapo tatahua juka Áapörík itom mák rókaka nokakábeyi.

¹⁴ Espiritu Santotate bát mák-ri, teboterita bénasi, júnaköri áman símeta itom mákuháu núkisi. Huanäi béja jü Diosta úttilhuame Áapörík béchibotunake jíbba.

Jü Espiritupo jita täyahuame entok machisi yore ä bíttuahuame

¹⁵ Huäri béchibo ínapo, juka Señor Jesucristota enchim súalë bétana nokta jikkajaka, entok síme jume Señorta súaleme enchim náké bétana,

¹⁶ jíbane Diosta baysauhue enchim béchibo, enchimneu huáateka Diostau buanaka.

¹⁷ Jü itom Señor Jesucristota Dios, jü símek béppa uyjóriapo Áchayhuari, espírituta át jüneehuamta entok yeu machiriata enchim máknake, Áapörík bétana jita täyahuäpo.

¹⁸ Áapo enchim jiápsipo machiriata ayutuanake, enchim ä jünerianaké béchibo, juka Diosta bétana boobit-huamta jíatakähui, entok jatchiaka itom ä boobícháui, juka téhuekau ayukamta jume santom áttianakéhui,

¹⁹ entok jáchin juka Diosta úttiära kaa lü-lúteka juebenaakähui. Íri úttiäray itom ania itom ä súale pámani; huäri béchibo úttiärata jípure ä buere úttiärayi.

²⁰ Entok huäri úttiäray két Cristota kókkolam násuk jíbabitetuak; huanäi ä bátam bétana ä yétschak, áman lóoria téhuekat jikachi.

²¹ Síme úttiära entok yäura jábe néshueka aneme ják ayukamta béppa ä yétschak, entok síme téhuam téttehuaahuame béppa, entok kaa imí ániat béppa jíbba, té hua ánia äbo huémata béppa junne.

²² Entok síme ayukamta ä guókim bétuk ä tójjak, entok iglesiatu kóba yöpo ä kétschak.

²³ Jume Cristota sualhuäpo nau anim béjam Cristota takahua; huäri béchibo jume Cristota sualhuäpo nau anim Cristotay tápuni. Síme imí ayukame éntok Áapörík béchibotaka imí aayuk; Áapo éntok símekuu huéiye.

2

Ä súalhuaka béchibo yore jíneihuame

- ¹ Huanäi Áapo jíapsita enchim mákkak, jum kaa türiku enchim kókkolatuko.
- ² Inëlem rejtey, simeta juka kaa türik ímí ániapo johuamta joaka, huaka ímí jeka ániapo nésahuemta éäpo jíba jíápsaka. Huári espíritu én ámet naa huéiye, jume Diosta nésahui kaa jo báaremmechi.
- ³ Júnélite két áme násuk jíápsay, kaa tüisi aneka, itom huakajta huáatiäu jíba jo báreka. Ä huáatiäu jíbate johuay, entok itom éähui. Kaa túhuapote usiarimntaka jíápsay, jume huatem bénasi.
- ⁴ Të Dios yore jíokolihuamta yúmalasi jípureme, tüisi buéresi yore nákhuumtayi Áapo itom nákkek.
- ⁵ Júnéli jum kaa túhuapo itom kókkolamtuk junne, jíapsita itom mákkak, Cristotamak náuhui. Áapörík túhua béchibote jíneüri.
- ⁶ Dios Cristotamak itom jíabitetuak, entok két lóoriapo Áamak itom jóiyak, Cristo Jesústamaki,
- ⁷ tiempo äbo huémtat machisi ä bíttebo báreka, juka Diosta tü eäu yúmalasi ä jípuréhui, juka itomak Diosta ára joähui Cristo Jesúspo.
- ⁸ Bueituk Diosta tü eäu beyem jíneüri, enchim ä súalekä béchibo. İri jíneüria éntok kaa enchimmet yeu simla, ál-la yúmalasi Diosta tü éäpo,
- ⁹ kaa tékilta ára itom joä béchibo. İnëli kaabe joäyi áu jábelnake.
- ¹⁰ Áapo Dios inëli itom yáuhuak, túhuata ára itom jonáké béchibo, Cristo Jesúspo. Dios íkái yáalatukay, jauhuey naateka, itom áma rejtinaké béchibo.

Cristo kúrusit mukuka Diostau itom rúktiak

- ¹¹ Huári béchibo, áahuem huáate eme kétchi, jume kaa judíom, juka circuncisiónta mámammea yáata kaa jípureme, júnëlem téttehuaahuay. * Të júri circuncisión takahuat jíbapo jojuhuay.
- ¹² Huámëi taahuarimmet katem Cristota jípurey; Israelta gentemehuem mékka aaney. Entok jita Israelta mák báahuaka nokhuakapo, kaitem áma áttiakay. Jíta boobít-huápem kaita jípurey. Ímí ániat éntok, Dios kaa enchimmak aaney.
- ¹³ Të ëni Cristo Jesúspo, eme bannaataka mékka anëihuim béja Diostahuem rúktiari, Cristota ójbo béchibo.
- ¹⁴ Bueituk Áapo ito béchibo yánti jíapsihuame. Jume guoy pueblom nátepua anëihui huépülsi jíba am yáuhuak. Juka sami kóräita násuk órekäuta ä tátabek; bueituk İri kara náu am antuay.
- ¹⁵ Cristo kúrusit mukuka kaitasi ä yáuhuak, huame pueblom kara náu anëihui. Juka Moiséjta ley yáari kutti nésahuepo jíba tahualatukay. Bueituk jume guoyim násuk juka yoremta bemelasi yáuhuak, yánti jíapsihuamta áme násuk yáaka.
- ¹⁶ Bueituk kúrusit mukuka Diostamak al-leehuamta am mákkak, náhuichim, huépul takaahuasi am yáakari, juka náu ómtiraata kara emo bíthuumta méaka.
- ¹⁷ Cristo äbo yepsaka enchimmet ä nookak, juka túhua bemela noki yánti éehuamta, jume kaa judíom mékka anemehui, entok huame judíom kaa mékka anemehui.
- ¹⁸ Cristota béchibotaka náhuichikam aram Dios Áchaytau kiimu, huépul Espíritu Santota böot jíba kateka.
- ¹⁹ Júnéli béja emëe katem nápat sékána buiärau joome, entok emëe katem entok kía naa rejtinake, kaa jóakari. Ënem béja Diosta pueblolo joome, éntokem Áapörík famiiliapo jometaka áma náikiari.
- ²⁰ Emëe kári johuamta bénaem. İri kári tétam naahuak, apóstolim entok profeetam Dios huáatë bénasi. Jesucristo inëli tua ájaria, jú tétta ejkinapo órekame.
- ²¹ İnëli jú káari tüisi náu cháataka yötusime, tiöpotu báreka, Diosta huépülsi éäpo, Cristota béchibo.
- ²² Júnéli kétchi, eme áamakem yötusaka, Diosta Espíritu enchimmet ä annaké béchibo.

3

Jü Pablota tékil jume kaa judíommehui

- ¹ Huári béchibo inapo Pablo ímine pereeso Cristota béchibo, eme kaa judíom juka túhuata enchimmet in huériu bárë béchibo.

* **2:11 2:11** İri circuncisión entok jú ili usi ou bicho bea púnta chúktiriahuame.

² Jibatua eme béja ä jikkaijsula, jáchin juka Diosta áma nee yeu púalatukähui, enchim béchibo in mák-ri.

³ Jü yore yeu machiriahuamta nee téjhuak, juka éhuil täyahuamta, bannaataka illikisi nee enchimneu ä jiojtekä bénasi.

⁴ Eme juka jiojteta bíchaka ä nokátekem chë át jüneenake, jáchin machisi nee ä täyhui, juka Cristota bétana éhuil in mák-ri.

⁵ Íri éhuil huéeme bannaataka kat-riam yorem usiarim kaa täyatuhuakame. Të én ámeu yeu machiriahuak, jume santo apóstolimmehui entok profetammehui, ä Espiritu Santota huámi.

⁶ Jü éhuil täyahuame inel huéiye: bueituk jume kaa judíom judíommak ä áttiak, entokim ä takaapo huépülsi náu joome, entokim náu ä áttia, juka yore máknähui, Cristo Jesústa bétana, evangeliota huámi.

⁷ Ínapone huatemmeu Diosta bétana nok íaahuaka yuktiari. Áapörík jita ára joäpo kanne ä mabetpo yúmala jiöbe; të ä úttiärä páman nee ä mákkak.

⁸ Ínapo síme jume Diosta súaleme násuk chë kaa jaichi. Kaa nee áma mabetpo yúmalatuk junne, nee ä mákkak, jume kaa judíomneu juka evangeliota in noknakähui, entok juebenaara rícora kara náikiahuamta Cristotat ayukamta.

⁹ Entok machisi nee am téjhuaanakähui, ják áman ä huéhui. Dios símeta yáalame íkái bannaataka naateka éhuil ä jípurey, ésota bénasi; én entok yä machiriak.

¹⁰ Ínel yeu símla, símetaka jume úttiakame jum téhuekat jikat aneme ä jünerianakë béchibo, juka yún jita täyahuamta juebenak ayukähui. Júkái béja jume Cristota sualhuäpo nau anim huam ámeu yúmatuanake, síme yáurammehui Diosta anëpo.

¹¹ Dios jíba jauhuey naateka ä yáa báreka éiyay, Cristo Jesús itom Señorpo huámi.

¹² Én éntokte kaa jáchin éaka áruktínake, jü Diostahui, Cristo Jesústa sualhuäpo.

¹³ Huári béchibone én íkái enchimneu aahua: katem kóm éiya, enchim béchibo in guojajahuä bétana. Ínëli eme túhuata jajamnake.

Jü yore nákuhame chë bat huéiye jita tayahuamta béppa

¹⁴ Huári béchibo ínapo áu tónommia kikte, jü itom Señor Jesucristota Áchaybehui.

¹⁵ Ímírim áapöríkúu am nüye, jume bem téhuam síme jume náu aanim, áman téhuekapo entok ími buíapo aneme.

¹⁶ Áaporíkúu ná nétane, jíapsipo huáijhua enchim ä máknä béchibo, símek béppa ujoyorik ä jípuréhui, juka úttiáraata ä Espiritu Santoy.

¹⁷ Áapo Cristo enchim jíapsimpo annake, enchim ä súalë pámani. Júnëlem Áapöríkurit kutti jotenake, mékka kóm nahuatulataka jum yore nákuhápo jíba aneka.

¹⁸ Éntokem juka Cristota yore nákéu täyanake, huatem ä súalemmaki, juka buékaata, tébiaata, mékka kómik, entok jákun tájti jikat órekähui.

¹⁹ Éntokem juka Cristota yore nákéu täyanake, bueituk júri béja síme jita täyahuamta béppa chë bat huéiye. Huanäirem béja yúmalasi áy tápunitunake, Diostayi.

²⁰ Áapo, úttiata jípureme símeta chë ára johua itom ä huáatiu béppa, entok itom eäu júneriäu béppa. Áapo itot ä johua, ä úttiärayi.

²¹ Áapörík béchibotunake jü chë ujoyória jum igleesiapo entok Cristo Jesúspo jíba yúu huasuhuasuktiapo! Júnentunake.

4

Espiritu Santopo náu anhuame

¹ Ínapone pereeso, Señorta tékil in joä béchibo. Én éntokne enchimneu nooka: Diosta núnurim bénasem rejte, juka yórisi machik jípureka núnuhuakamta bénasi.

² Katem emo chëhuale; al-leakem emo bitcha; emoem nák jiolölë, yánti éaka.

³ Juka enchim túlisi náu anëhuem jíba boojoria, juka yánti náu jíapsihuamta jípureka. Jü Espiritu Santo Áapo enchim anianake.

⁴ Huépul takaahua jíbba, entok huépul Espiritu. Dios símem náu itom ä boobittua, juka itom ä mákrókaihui.

⁵ Huépul Señor jíbba, Diosta sualhuäpo júne huépúluy, entok séjtul jíba yore batöhua.

⁶ Huépul Dios jíba aane íkáite síme áchayek. Íri béja símem béppa káttek, símem béchibo, símekuchi entok símekuu.

⁷ Të itapo huépulayka ä mabet-la, juka jáchin itom ára jonakähui; Cristota itom ä mák bárë pámantä mabetak.

⁸ Huári béchibo jü jiojteri inel jiaahua:

Téhuekau jikau am núk siika, jume pereesom;
juka kaa jìòbeka ára jita johuamta yoremem am mákkak.

⁹ ¿Jü áman “jikau sika” ti jíame, jáchisu júntuk jiau báare? Bueítuk jum mékka kóm buíau bat kóm siika ti jiau báare.

¹⁰ Huá kóm sikame éntok, iri két jikau siika, sime téhuekam béppa, simeta tápunia báreka.

¹¹ Entok Áapo két apóstolim jóiyak; huate éntok, profeetam; huate éntok, evangelis-tam; huate éntok, pastoorim, entok jume yore majtiame,

¹² jume Cristota súaleme yúmalasi bem yötunaké béchìbo. Kaita ámeu bëyekam Diosta tékil jonake, juka Cristota takaahua jikau yöturia béchìbo,

¹³ simem itom áman yumäu tájti, jum huépülsi Diostat éehuäpo, entok jü Diosta Üusi täyahuäpo, jáchin juka yoremta yúmalasi áu jípurèhui, Cristota yúmalasi yötulataka áa beu áu jípureka.

¹⁴ Katte nápat ili usim Bénasi itom huériu báahuäu bíchaa náa kannake, jeka doctriinayi, jume yoremem yore báitáuta jípureka, lütüriata sime bem úttiabeyim á huéria, jum yore náyotehuaka yore báitáuta jípureka.

¹⁵ Tète juka lütüriata jíba boojorianake, yore nákhuaamtamak á huériaaka. Simekuute yötunake, huäri kóbatau chákari; iri Áapo Cristo.

¹⁶ Jü sime takaa náu cháaka, ótam tottèpo, nánancham emo ania, jáchin ótam náu cháka tekipanua bárè pámani, yötuhuaamta mabetaka, emo nákuhäpo yötuka.

Jü Cristotat bemela jíapsi

¹⁷ Íkáine két enchimmeu nooka, entokne Cristota téhuampo enchimmeu á aahua: Katem éntok jume kaa judíom Bénasi rejti báare. Ímèri béja bem éäpo jíba kat báare.

¹⁸ Bem kóba súahuäpom kaa machiriak. Diosta täyahuamtahuim mékka aane, kaita bem täya béchìbo, entok námakak bem jíapsekä béchìbo.

¹⁹ Ímèi béjja, juka bem jíapsi námakasi joaka naateka, jum kaa türikuuhuim emo tójjak, sime juka chíchaa machik jo báreka, kaa emo yüeka.

²⁰ Tè Cristotat katem junèli á täyak,

²¹ eme lütüriapo á jíkkaij-latuko, juka Áapörík bétana yore majtiahuaamta, juka lütüriata Jesústat ayukähui.

²² Juka bannaataka enchim jíapsäu éntok, emoem á úhua, bueítuk huäri ínèli jíapsihuame yorem óraata kaa tü éä Bénna. Íri éntok kaa türikuu joyhualataka áu báitáulataka jíapsa.

²³ Juka enchim éäu espíritupem bemelasi yáuhua.

²⁴ Dios éehuäpem bemelak emo sánkotua, Diosta lútula éä pámani, Dios éehuäpo huépülsi emo nüyeka, lütüriata huè pámani.

²⁵ Huäri béchìbo, juka aranókichiatem tójaka, lütüriata jíbem nooka, enchim Bénasi yorememmaki, bueítuk simetakate huépul takaahuapo náu joome.

²⁶ Óomtekátek junne, katem kaa türík yáa báare. Katem táata áman huéchèu tájti omti báare.

²⁷ Katem diablota enchim jíapsipo kikkibaktua.

²⁸ Huá ékbuaihui kaa éntok ékbuanake, ál-la tekipanuanake, túhuata mámammea joaka, jita jípureka juka jìokot éamta aniä béchìbo.

²⁹ Kaita noki chíchaa machika enchim tempu yeu huéenake, hua türika jíbba, entok huaka tüisi huéchemtem jíba téhuaanake. Bueítuk jábetau bëyemta túhuay yötunake, entok á jíkkajame Diosta túhua mabetnake.

³⁰ Katem juka Diosta Espiritu Santota siroktua, íayirem sellota Bénasi á mák-ri, enchim jínèuri taahuari béchìbo.

³¹ Juka enchim jíapsipem chibu éehuamta emo úhua, ómtiraata, kuji éehuamta, chayhuaamta entok jábetat béttesi nokhuaamta, entok sime kaa tü éehuamta.

³² Ál-lem emo nákeka náu aane, emo nák jìokoleka. Jíta nat ínnèatek junne, emoem jìokore, Diosta enchim jìokoreká Bénasi, Cristotat éehuäpo.

5

Machiriapo usiarim Bénasem rejte

¹ Eme nákhuaame Diosta usiarim, enchim Dios Áchayta Bénasem emo nüye.

² Emo nákuhäpo jíbem rejte, Cristota itom nákekä Bénasi. Áapo itom nákeka áu tójjak, ito béchìbo. Juka Diostau bíchaa náikiari áu óorek, entok jìokot aneka mëhuaka musála jubasi Diostau jikau yuumak.

³ Të jume kaa emo jubeka náu anhuame entok sime jita chicha machira ö üttesi tomit kopteme, kaa enchim násuk téhuaapo yúmala, ál-la Diosta süaleme emo nüyë bénasi jíbba.

⁴ Juka nokta kaa náu bátasi huémta katem ä nooka, juka kaa suamsi emo nühuamta junne. Juénasi nokhuamta, katem ä nokpo yúmala; ál-lem Diosta baysahueka aane.

⁵ Bueitukem béja íkái jüneria, jü kaa emo jubeka náu jiápsame, ö chicha machik jíapsekame, ö üttesi tómit kopteme tattábui díosim súalhuäpo béna. Kaita áman áttianake, jum Cristota entok Diosta reyta am nésahuepo.

⁶ Kaabe enchim baítäunake, kia jájana nokaka, bueituk fári béchibo jü Diosta omtéhui áme béppa kóm sisime, huame usiarim Diosta nésahui kaa jo báareme béppa.

⁷ Katem bem joäu ámemak jo báare.

⁸ Bueitukem bannaataka kaa machiku rejtey; én éntokem Señorpo machiriam; machiria usiarim bénasem rejte.

⁹ Bueituk jü Espiritu machiriapo íméi taakak: juka tü jíapsihuamta, juka lútula huémta, entok lutúriata.

¹⁰ Juka Señorta türëuhuem yúmalasi át jünéaka ä johua.

¹¹ Entok juka kaa machiku bem joähui, katem ámemak ä johua; al-lem kuttílasi ámeu nokaka yeu am buísse.

¹² Bueituk jü éhuil tiusi machika bem joäu katchan át nokpo yúmala.

¹³ Të sime yeu bujúhuakatek, jü machiriata béchibotaka yeu boböte, sime jita yeu bujtaka ják ayukame. Bueituk jü machiria simeta yeu buibuise.

¹⁴ Huári béchibo ínel jiaahua:

Búsäe empo kócheme,
éntoke kókkolam násuk yejte.

Huanäi Cristo enchi machirianake.

¹⁵ Át suakem ä bitcha, jáchin enchim rejtehui, kaa huame kaa susuakame bénasi, ál-la suaka jüneame bénasi.

¹⁶ Juka tiempota ími ayukamta katem kíal ä simtua, bueituk jume taahuarim itom ámet jíapsähui katim türi.

¹⁷ Katem kia rokosi emo nüye; ál-lem át suuhua, juka jita Señorta huáatiähui.

¹⁸ Katem vinota jëye, áy naako báreka, bueituk jájana anhuäu bíchaa enchim huériunake; ál-lem Diosta Espirituy tápun báreka éiya.

¹⁹ Buikim jíapsipo yeu huéeme, himnom entok salmomem náu ejtejhua. Inëlem buiika, Señorta úttileka enchim jíapsimpo.

²⁰ Jíbem símeku ä baysahue juka Dios Áchayta, itom Señor Jesucristota téhuampo.

Nánabeu éehuäpem nánancha bétuk emo jípure

²¹ Nánabeu éehuäpem nánancha bétuk emo jípure, Diosta yörihuäpo.

²² Jume kunakame bem kunam bétukim jíapsinake, Señorta bétuk bem jíapsä bénasi.

²³ Bueituk jü kunahuari ä jubiaheu kóba yöhue, Cristota jume Cristota sualhuäpo nau animmeu kóba yöhuetukä bénasi. Jume Cristota sualhuäpo nau anim éntok Cristota takaahua; áapo éntok ä jínëula.

²⁴ Jáchin jume Cristota sualhuäpo nau anim Cristota bétuk emo nüyë bénasi, ánëli kétchi jume kunakame bem kuna bétukim emo núnake, símeku.

²⁵ Kunahuarim enchim jubimem nákke, Cristota ä Cristota sualhuäpo nau anim igleesia náké bénasi. Entok ä jíapsihua áa béchibo tójjak,

²⁶ huépulta bénasi ä tahuaria báreka, yúmalasi ä basuaka, ä nokiy báampo ä báksiaka.

²⁷ Áapo áa béchibo ä bíttebo báare, juka igleesiata, símek béppa ujoyorik, kaa chicha maachik entok kaa choorik, huépülsi áu jípuremta, kaa chicha maachik.

²⁸ Júnëli kétchi jume kunahuarim bem jubiamim nákpo yúmala, bem takaahuam bem ériä bénasi. Ä jubiahua nákkeme áapo két áu nákke.

²⁹ Jauhuey júne kaabe ä takaahua muksi eriaka jíapsa, ál-la ä jíbuätuanake entok ä suayanake, Cristota ä igleesiahua ä suayaka simeta ä mákã bénasi.

³⁰ Bueituk ä takaahuapote áamak aane, ä óta huakajmaki.

³¹ “Fári béchibo jü yoreme ä áchayhua entok ä áyehua tö simnake. Huanäi béja ä jubiaheu ruktínake. Inëlim huépülak náu takaanake, jume guoyika.”

³² Buéresi maachi, íri éсотaka bénasi täyahuame, të inapo én enchimmeu ínel jiaahua, Cristo entok igleesiata bétana nokaka.

³³ Huári béchibo, hueepulayka ä jubi náknake, enchim emo eriä bénasi; jü jámut éntok ä kuna yörinake.

6

- ¹ Eme usiarim, Señorta nésaupo enchim áchayem nok jikkaja, bueituk ìri tua lútúria.
- ² Em áchay entok em áiye, Akè am yöre: “Ìri kèsam néсахui tùhuata itou nüpame,
- ³ tüisi emou ä huéenakè béchibo, éntoke büru huásuktiriam jípunake, imi buíapo.”
- ⁴ Eme áchayhuarim, katem enchim úusim omtitua, ál-lem tülisi am yóturia, kuttílasi ámeu nokaka, Señorta nésaupo.
- ⁵ Eme sáyhuaka tekípanuame imi buíapo enchim tekemem yöreka am nok jikkaja, chíkti enchim jíapsimmaki, Cristota nésau johuápo bénasi.
- ⁶ Katem bem bíchápo jiba emo bamíjtuaka tekípanua, yoremem bíchápo tüisi tahua báareme bénasi; të ál-la Cristota nésau joame bénasi, chíkti enchim jíapsimak Diosta huáatiá joaka.
- ⁷ Al-leakem tekípanua, Señortau tekípanuamta bénasi, kaa yorememmehui.
- ⁸ Júnéaem, jü tùhuata yáakame Señorta bétana béjtuatunake, jábetaka junne cháka ö búttiataka tekípanuame.
- ⁹ Eme éntok, tekohuarim, ánèli bénasi ámemak emo huériunake, katem am guomguomtiaka am máujtuanake. Júnéaem jü Señor téhuekau káttek, bem Señor entok enchim Señor. Áapo kaabem yeu píuhua; símem nánancha nákke.

Espíritupo nássuahuame

- ¹⁰ Eme éntok, ín hermaanón, Señortamakem kutti emo buísse, ä úttiárat éaka.
- ¹¹ Akem ä sánkote, síme juka áy nássua béchibo juka Diosta yore mákähui. Huanárem kutti jáptenake, juka diablota jita bénak enchimneu huéetuay junne.
- ¹² Bueituk katte huakajta entok ójbota béj-reka nássua; ál-la jume diablota ángelesim imi ániapo kaa türík jita sáhueme, úttiára jekapo rejteme, kaa machiriapo néсахueme, kaa türík joame, ángelesim juebénakari entok jikat aneme.
- ¹³ Huári béchibem ä nüye, juka áy nássua béchibo, Diosta yore mákähui. Huanárem béja yölataka áma yeu kannake, símeta tüisi yáasulataka kutti jábueka.
- ¹⁴ Óusem jábue, jöot lútúriata súmalataka, sisiguokta jípureme yómpaka, lútula jíapsihuamta sánkoka,
- ¹⁵ éntokem juka bemela tü nokta bochaka kannake; júri béja yánti jíapsihuamta huériame.
- ¹⁶ Juka escuudota éntokem nüye, júri jü Diosta súalhuame; huáyirem ä tuchanake, juka tájta diablota enchimneu jímmaanakèhui.
- ¹⁷ Éntokem juka sisiguok möbeta kóbat enchimmet yétcha; júri béja Diosta itom jínèuláu nátua. Entok jume Espiritu Santota eparam; júmèi béja jü Diosta nooki.
- ¹⁸ Kaa chúktekem Diostau nooka. Símekem áu buana, éntokem Espíritupo áu ä nétane. Katem kópteka emo suaya. Síme jume santom béchibem Diostau nooka.
- ¹⁹ Ino béchibo kétchi; eláposune juka tenta ín étapo belékisi nokta jípunake. Juka tü nokta bemelasi huémta éhuil kaa táyahuumta am júneetuanake, óusi éaka.
- ²⁰ Júkái jo béchibone imi aane; téhueka bétana nokta máktaka ä jípureka ä huitia, kareenampo pereesotaka. Diostahuem nee buania. Eláposune óusi éaka Cristota bétana noknake, huéchiapo áman jibba.

Ä chúpèpo teboteri

- ²¹ Bueituk ino bétana símeta enchim júnerianakè béchibo, ín joáhui, júkái enchim júneetuanake jü Tíquico, hermano tüisi nákhuame entok chíkti ä jíapsimak Señorta tékilpo aneme.
- ²² Huári béchibone enchimneu ä bíttuak, jáchin itom anèu enchim júnerianakè béchibo, entok al-leaka enchim jíapsi jóotenakè béchibo.
- ²³ Yánti jíapsihuame jume hermanom béchibotunake, entok jü yore nákhuame, entok jü Diosta súalhuame, Dios Áchayta bétana entok Señor Jesucristota bétana.
- ²⁴ Jü Diosta tü eáu síme jume Señor Jesucristota nákemmakunake, jü yore nákhuame kaa lülüteme. Júnentunake.

Jü Carta San Pablota Jiojtekähui jume Filipensemehui

Teboteri

¹ Pablo entok Timoteo Jesucristota nésahui joame, jume sime Jesucristota súalhuäpo nánabeu eaka jiápsame pueblo Filipoppo anemmeute ikäi jiojteta bíttua, jume tékil ministeriota joammehui entok diáconom. ² Diosta tühua entok yánti éehuame enchimmaktunake, Dios itom Átchay entok itom Señor Jesucristota bétana.

Pablo jume tü nokta súaleme Diostau buania

³ Diostane baysauhue, jiba enchimmeu huáateka,
⁴ Diostau in oraciompo nooka belēki joaka enchim béchibo al-leaka,
⁵ nánancha éehuamta evangeliopo enchim jipunakēhui, bát taahuaripo naateka én tájti.

⁶ Íari bétana huitti jünéaka, hua itot juka tü tékilta naatekame kaita yeu bëaka yúmalasi ä yáanake, Jesucristota yepsäu tájti.

⁷ Lútülane enchim bétana éiya, bueitukne tüisi in jiápsipo enchim nákke, cárcelpo káteka junne, entok yaurata bíchäpo evangeliota nok-riaka ä lütüría böotukähui. Eme simetakem inobeu éiya, Diosta tü ehüäpo.

⁸ Bueituk Dios jüneiya, jáchin tüisi enchim simem in nákehui, Jesucristota tülisi enchim náké bénasi.

⁹ Diostaune oraciompo ä nétane, chë yore nákuhamta enchimmet ayunaké béchibo, entok tüisi suamsi anhuamta, entok tüisi jita simekut jüneehuamta,

¹⁰ tüisi ára jita enchim yeu púanaké béchibo, jiápsipo huitti éehuamta jipureka. Inéli kaa tühuaa bétana kaabe enchim yuktianake, Jesucristota yepsayo.

¹¹ Lútüla tühuaa johuäpo kaita enchimmeu binake, Jesucristota huämi, Diosta äy yöri béchibo entok jum simék bëppa uiyorikuu Diosta äy üttil béchibo.

Cristo jü ino béchibo jiápsihuame

¹² Enchimne jünee íaa, hermaanom: jü huate inou sikame yün lütüriapo nee aniak, juka evangeliota juebénasi bát bíchaa huéenaké béchibo.

¹³ Júneli jü cárcelpo in kátékäü, Cristota béchibo simem bíchäpo jüneriahua, jum palaciopo, entok sime huatem bíchäpo.

¹⁴ Íari béchibo juebena hermaanom Señorta bétana óusi éiya, cárcelpo in káteka béchibo. Inélim chë úttiata joaka Diosta noki nooka, kaa májhueka.

¹⁵ Tua lütüriapo huate Cristota bétana nooka, jítat kopteka entok nok nássua báreka, tē huate tü éaka.

¹⁶ Huate Cristota bétana nooka, át nok nássua báreka entok bem jiápsipo kaa huitti ä innéaka, entok bem éehuäpo kaa al-leehuamta nee jipunaké béchibo imi cárcelpo,

¹⁷ tē jume huate yore nákuhäpo ä innéaka, bueitukim jüneiya, in pereesotukäpo juka evangeliota béchibo nok íaahuaka in náikiaritukähui.

¹⁸ Tē, ¿jítasu áma táruhua? Kía jáchinpo junne, tü éaka entok kaa tü éaka junne, jiba Cristota bétana nokhua.

Entokne chë jüne al-leenake,

Íari béchibone al-leiya.

¹⁹ Bueitukne jüneiya, íari huämi súmataka jünene búttiataka tahuanake, enchim Diostau nee buaniä béchibo entok Jesucristota espíritu nee aniä béchibo.

²⁰ Jü in huáatiäu entok in boobichäu kaitapone át tiunake, ál-lane huitti éenake, jiba bénasi. Entok ketchi, Cristo üttilhuaka binná in takaahuachi, jiápsihuäpo entok kókkohuäpo junne.

²¹ Bueituk ino béchibo jiápsihuame jü Cristo; in muképo entokne yólataka tahuanake.

²² Tē i takaahuapo jiápsaka entok Señorta tékil béchibo ára tekipanoátek, ikäi náhuichik násukne kaita yeu púa mátkhi.

²³ Bueituk obiachisi cháka, imi guoy huéeripo jita in yeu púanakēhui: Senu huépone muk péiya, áman Cristotamak an báreka, bueituk iri ino béchibo chë türi éiyey.

²⁴ Tē enchim béchibo chë türi in jiápsinakēhui imi takaahuapo.

²⁵ Íari béchibone huitti éaka jüneiya, ketune enchimmak in tahuanakēhui, enchim ania béchibo. Bat béchibo kat béchibo entok chë al-lerita jipü béchibo at eaka.

²⁶ Júchi enchimneu nee notteko enchim bit-béchiĥo, bejem Cristo Jesústachem arem al-lehuamta jĥpunake, ino béchiĥo.

²⁷ Juka Cristota evangelio jĥá páman jĥbem jĥapsi báreka éiya. Júnĕline kĥa enchim áman bíĥhak junne, entok kĥa mékka enchimneu aneka junne, nokta mabetak júnene enchim júnĕria báare, enchim óusi éáhui, entok nanabeu enchim éáhui, sime nánanĥa éaka hua Dios éehuápo, noki yore jĥnúhuamta bétana enchim tekĥpanuáhui.

²⁸ Huame enchim béj-remem kaa májhue. Īri seña machisi nooka bempörĥm emo tárulatukáhui; tĕ ket nooka enchim jĥnúĕtunake bétana. Īri Diosta bétana huéiye.

²⁹ Bueĥtuk eme Cristota béchiĥo áy yuktiari, kaa kĥa enchim á súalnakĕ béchiĥo jĥbba, ál-la kĕt jĥokot máĥiraata áa béchiĥo enchim bínnakĕ béchiĥo.

³⁰ Bueĥtukte nánanĥa úttiata johua, emĕe entok ínapo. Īkäreĥm inot bil-la, éntokem á jĥkkaja ĕni.

2

Jikattana entok bétuku Cristota jĥpuhuame

¹ Júnĕntaka Cristota enchim jĥapsi yéĥayo, entok yore náĥhuápo jĥapsi jotehuamta ayuako, entok Espĥritu Santopo nanabeu éehuamta, entok musála jĥápsĥpo náu éehuamta, entok emo náĥ jĥokoliĥuamta,

² nechem al-leetua, sime al-leaka náu jĥápsaka entok emo nákeka. Nanabeu á innĕaka huépulsem éiya.

³ Katem emo jĥitaleka entok nok nássua báreka jĥta jo báare; ál-lem bétuk emo jĥpureka huame huatem chĕhuarile, enchim béppa.

⁴ Kaabe huaka áapörĥk á türĕu jĥba jariunake, ál-la huame huatem kĕt türĕhui.

⁵ Cristota eá benasem eebáare.

⁶ Áapo á takahuapo Diostaka junne, kaa Diosta bĕnasi áu náikiak, entok kaa úttiata yáuhuak, Diostabeu áu jĥpuná béchiĥo.

⁷ Ál-la símeta áu úhuuaaka, kĥa jume nésauta joame bĕnasi áu tahuariak, yoremem bĕnasi yeu tómtĕka.

⁸ Júnĕli yoreĥta bĕnasi áu jĥpureka, chĕ bétukun áu tahuariak, nésauta joaka á mukĕu tájti, éláposu jĥokot tiusi machisi kúrusit muknakeka junne.

⁹ Júnĕn béchiĥo Dios símem béppa á yörĥnáu á mákkak, entok téhuam á mákkak, símem béppa yörĥsi maachĥm.

¹⁰ Īari túhuĥo Jesústa téhuampo símetakam tónommĥa jĥáptĥnake, jume téhuekapo aneme entok buíapo aneme entok buíata bétuk aneme kĕtĥi.

¹¹ Entok sime nokpo nokame á júnĕerĥotĕbonake, Jesucristota yó yáataka á Señortukáhui, juka símek béppa uĥyorĥk Dios Áĥayta béĥĥibotukáhui.

Ániapo machiriame

¹² Eme ín náĕhuim, áhuem huáate: júnakoy enchimĥak nee aney, juka enchimĥem ín nésahuekáhuem túsi johuay. Ēn éntok kaa nee enchimĥak aney, jĥbem juka nésauta jo báare. Juka jĥnúĕriata enchim jĥpurĕpem jĥba aane, Diosta máuj-rimĥey emo yoaka.

¹³ Bueĥtuk Dios juka túhuata enchim áttĥa péĕtua huam ínĕl éehuápo entok á yáa báahuápo, á tú eá pámani.

¹⁴ Símetem johua, kaa jĥaleka entok kaa náu nássuaka.

¹⁵ Kaa túhuay kaabe enchim yukyuktĥanake; ál-lem kĥa Diosta úusimtaka táyana, kaa chĥĥa machĥk jĥpureka, gentĕta juĕna násuk junne. Īmĕi násukem machĥria, jume chókĥm ánia chukurĥku machĥriá bĕnasi.

¹⁶ Juka tú nokta áy jĥapsĥhuamtem túsi jĥpure. Júnĕli Cristota yĕpsak túisine al-leenake, enchim béchiĥo, júnĕaka kaa kĥa bóot ín búitekáhui, entok kaa kĥa kaita béchiĥo ín tekĥpanuakáhui.

¹⁷ In jĥapsi nee tárunakey junne, juka ofrendata yúmarĥa béchiĥo Diosta al-leĕtuahuápo, enchim Diostat eá pámani, al-leane, entokne buéresi al-leiya, enchim-maki.

¹⁸ Ánĕli kĕtĥi, eme al-leakem chĕ júne buéresi ínomaĥ al-leiya.

Timoteo entok Epafrodito

¹⁹ Señor Jesústa junĕli á huáatiay, Timoteotane láuti enchimneu ino bíttua máĥĥle enchim á bínnakĕ béchiĥo, al-lee báreka enchim bétana júnĕehuamta mabetako.

²⁰ Bueĥtukne kaabeta éntok jĥpure ino bĕnasi éamta éntok tua lútüriapo enchim béchiĥo á jĥápsĥpo tú éamta;

²¹ bueituk sime bempörim béchibo jíba tekipanua, të Cristo Jesústa béchibo ée.

²² Të eme béja júneiia tekipanuahüäpo Timoteota árahuëhui, bueituk jáchin juka áchayhuariapo usiarita ä áchaymak tékipanuä Bénasi, evangeliopo, tekipanuahuamta inomak josula.

²³ Júneline íkái áman enchimneu ino bíttua máchile, jáchin inou huéenakemta júneriasuko.

²⁴ Entokne két Señortat éiya, láuti áman enchimneu ino huée máchileka.

²⁵ Ä türihuäpo úttia, Epafroditota enchimneu in bíttuanakëhui, juka tékilpo in jál-lái, entok in hermaanoo, entok inomak Cristotau sontaro hueramamta; bueituk áapo inou ä núnüpa, juka enchim nooki, entok juka jita inou béyemta.

²⁶ Bueituk áapo simem tüisi enchim bítt péiyay, entok tüisi sirokaka kaa enchimmet yuumay, bueituk enchim ä júneriak tíaka ä kökorë bétana.

²⁷ Lútüriapo kökoreka batte muukuk; të Dios ä nák jókolek, entok kaa áapörík jíba, të nee kétchi, kaa chë júne nee siroknakë béchibo in sirokäu béppa.

²⁸ Huári béchibone láuti áman enchimneu ä bittuak, bueituk júchi ä bíchaka enchim al-leenakë béchibo; entokne ínëli inapo kaa tua siroknake.

²⁹ Buére al-lerimmakem ä mabeta, sailapo Bénasi Señorta bétana, éntokem jíba am éria, huame áapörík Bénasi emo nüyeme.

³⁰ Bueituk batte muukuk, Cristota tékil ä joai béchibo, ä jíapsihua jinhua machisi bat öoreka, nésauta nee joria báreka enchim kara nee yáariáihui.

3

Tékilta chúpa báreka éehuame

¹ Jú huatek béchibo, in hermaanoo, Señortachem emo al-leetua. Ino béchibo kaa obisi maachi, huaka enchimneu in jójtesukäu júchi in jójtenakëhui, bueituk íri enchim béchibo türi.

² Jume chúum Bénasi emo nüyeme bétanem emo suaya. Ímëi ájária, jume juénak joaka tekipanua, entok jume úttiapo bicho bea punta chuktiatëbome.

³ Bueituk jú jíapsipo circuncisión Cristota yáakäu, ítapote ájária, jume espíritupo Diosta nésahui joame; entokte Cristo Jesústa itom átteak tíaka ito úttile, entokte kaa takahua bétana huémtat éiya.

⁴ Inapo júnene két takaahuata bétana huémtat éehuamta jípure. Kaabe éntok chë ino béppa át éehuamta jípunake, juka takaahuata bétana huémta.

⁵ Yeu tómtëkane guojnaiki taahuata huey circuncidaroahuak. Bueitukne israeliita yoremempo joome, jú Benjamíntat yeu simlame. Hebreone, áma in yeu tómtëkä béchibo, entok hebreom in áchayeka béchibo. Leyta bétana éntok, inapo pariserotukay.

⁶ Inéline in religión jíba ájariä tíaka, Cristota súaleme guok jájjasey. Juka leyta lútula huériahua páman éntok, kaabe nee ára béj-reka nookay.

⁷ Sime íri ími jíapsaka in kobalatukäu, enne íkái simeta kaita béj-remta tárulataka jípure, Cristota in náké béchibo.

⁸ Én éntok tua lútüriapone simeta tárupo jípure, juka Cristo Jesústa bétana buéresi túlisi táyahuamta béchibo. Jú in Señor áapörík in náké béchibone simeta tárula, entokne kía chúkta Bénasä jípure, Cristotamak in yö bárë béchibo,

⁹ entok áamak jíapsaka an báreka, kaa huam leyta hué páman in jíapsä béchibo, ál-la hua lútula jíapsihuame Cristota súaleka áamak nee aane béchibo. Íri éntok jú lútula Diosta éä páman jíapsihuame, Dios éehuäpo.

¹⁰ Juka Cristota intéyanakeune huáatia, entok ä úttiära ä jíabitetuakamta in jípunakëhui, entok inapo ket ä innë peiya juka Cristota kokosi au sikäpo kaa jíaleka at yeu sika Bénasi, entok ä mukukäpone áa Bénatu péiya.

¹¹ Júneline jamak júne két áman yebijnake, jum kókkolam násuk jíabitehuähui.

Úttiatane johua yölataka yayajammeu yébjibáreka

¹² Kanne íkái simeta béja ino jájamlä tíá báare, entokne kee jee yúmalasi ino jípure. Ál-lane bát bíchaa huéiye; jamak júnenä jájamnake jáni, huaka fári béchibo Cristota nee jájamekähui.

¹³ In hermaanoo, inapone kee jee ino ä jájamë tíiya; tëne huaka amáu tahualata kóptialataka huéiye, entokne úttiata johua, huaka bát bíchaa huémta jájam báreka.

¹⁴ Yóome yayajäune yebij báare, entok jume yölataka núnurimmakne Diostau yebij báare, Cristo Jesústamaki.

¹⁵ Én éntok, itapo simetaka yúmalasi ito jípureme ikáite jíba innénake. Të jita täbuiak innéátek junne, ikái két Dios enchimneu yeu buñnake.

¹⁶ Të ikáite éépo yúmala, entokte huam itom ä jájamlä páman jiápsipo yúmala.

¹⁷ Hermaanom, ino bénasem jiápsi báare, éntokem am bitcha, huame ínëli emo nüyeme, huaka tüisi jiápsihuatma itot enchim bíchähui.

¹⁸ Bueítuk juebénakam jümü ják rejte; ímëi bétanane juebénasi enchimneu noksula. Én éntokne júchi ä nooka, ópuammaki: ímëri Cristota kúrus bėj-reka jiápsa.

¹⁹ Simeta chúpëpo ímëi kaitäpo tahuariana. Juka bem buánakeu jíbam Diojrak, entokim emo buérialé, hua áy bem tiu éáibehui. Entokim hua ím buíapo ayukamtat jíba éiya.

²⁰ Të itapo téhuekapote naciónpo náikiari, entokte téhueka bétana ä yebijnakeu boobíchaihui, juka itom jínëulata, Señor Jesucristota.

²¹ Áapo itom takaahua jikot machik täbuiasi tahuarianake, entok áapörík takaa bėnanake, símek béppa ujjorík yúmalasi jípureka. Entok áapo áu bíchaa simeta jípureka ikái yáanake, jü úttiárayí símek béppa ä jípurbeyi.

4

Jíbem emo al-leetua Señortachi

¹ Íari béchíbo, hermaanom ín nákéhui, tüisi ín bít péähui, jeme ájária jume nee al-leetuame, entok yöhuäpo nee enchim jípürëhui! Én éntokem huitti át kaate, jü Señortachi, kaa kóm éaka, eme ín nákéhui.

² Evodiataune jikot jiaahua, entok Síntiquetahui, nánancha emo ée sáhueka, Señorta bétana.

³ Ínëli kétchi, emoune két jikot jiaahua, ín jál-lay kaa kóm éame. Ímëi jámuchimem két ania, ínomak evangeliopo tüisi tekípanuakame, Clementetamaki, entok jume huate ínomak tékilta yáakammaki. Ímëi téhuam éntok jum libro jiápsame téhuam jokäpom jiojteri.

⁴ Jíbem emo al-leetua Señortachi. Júchi éntokne ínel enchimneu jiaahua: ¡Emóem al-leetua!

⁵ Eläpo síme yoremem enchimmet júneenake jábeta enchim nákéhui. Jü Señor abe itou yepsa.

⁶ Kaitachem jáchin éiya; ál-lem jíba simeta Diostau nooka, oraciompo. Áhuem nétane, éntokem ä baisauhue kétchi.

⁷ Huanäi Dios juka yánti éehuatma enchim miknake. Íri chë yörisi maachi, jume yoremem täyäu béppa. Huanäi íri enchim jiápsi suayanake, entok juka enchim éeri, Cristo Jesúspo.

Íachirem jíba éiya

⁸ Hermaanom, ikái huëpo násuk éntok, íachirem éiya: síme jü tua lütüriatachi, síme jü tü batötachi, síme jü lütula kathuatmachi, síme jü chicha machik kaa jípurementachi, síme jü tülisi huatem yöremtachi, entok síme jü türikut ára téhuaatumtachi. Të ketune huatek Diostau bíchaa yörisi machik ayuak, entok huatek ára úttíluamatma ayuak, íachirem éiya.

⁹ Huaka enchim tátáyakäu, entok enchim mabetakäu, entok enchim jikkajakäu, entok enchim bíchakäu, ikái simeta enchim ín majtiakäu, akem ä johua. Huanäi hua Dios yánti jiápsihuatma áttiakame enchimmak annake.

Filipensem Pablota aniakähui

¹⁰ Tüisine al-leiya Señortachi, enchim júchi inou huátë béchíbo, nee ania báreka. Íari bétanem kaa nee koptia, të íri enchim nee anianakeu kara yáataka tahualatukay.

¹¹ Jikot éehuatmane kaa jípure, entokne kaa íari béchíbo ínel jiaahua, bueítukne joyhuala, hua ín jípürëmák ín al-leenakëhui.

¹² Póobepo jiápsihuatmane täya, entok juebenak jípuhuatmane täya. Jítu bíchaa ín kiktenakeu júnene täya. Yúmalasi jibuähuatma entok tébauríhuamtane täya, entok yún jita jípuhuatma entok kaita jípuhuatma junne.

¹³ Símekune áma yuuma, Cristota úttiárayí.

¹⁴ Të jíbem tüisi ayka, ínomak ä innéaka huaka jikot anhuamtat entok nechem aniak.

¹⁵ Eme pueblo Filipopo joomen kéchem júneya, juka evangeliota enchimneu nokhuakapo naateka, buíará Macedoniapo nee yeu siiko, jume Cristota súalhuäpo náu aanim kaabe nee aniak, jita yore mákhuäpo entok jita mabet-huäpo, ál-la eme jíbba.

¹⁶ Bueitukem pueblo Tesalónicau júne inou ä bíttuak, senu huëpo entok guosa huëpo, juka inou bëyemta.

¹⁷ Tëne kaa jita ín miknäu jaria; ál-lane tühuata johuäpo tüisi enchim tahuanakë béchibo Diosta bíchäpo.

¹⁸ Bueituk simetane mabet-la, entok chë ín mabet éäü béppa yúmalasi. Epafroditotamak enchim inou bíttuakäune jípure, huaka inou bëyëu béppa, juka enchim inou bíttuakäü musäla juubak bénasi, entok juka altarpo Diostau bíchaa näikiata; íkäre Dios musäla machisi ä türe.

¹⁹ Én éntok ín Dios simeta enchiméu bëyemta enchim máknake, huaka yúmalasi yún jita ä jípure pámani, símek béppa ujoyoriku, Cristo Jesússta huämi.

²⁰ ¡Dios itom Átchay, jü símek béppa ujoyoori áa béchibotunake, jíbapo béchibo! Júnentunake.

Ä chúpëpo teboteri

²¹ Nechem am tebotuä tíiya, síme jume Cristo Jesússta súalhuäpo náu aanim. Jume hermaanom ínomak aneme éntok enchim tebotua.

²² Síme jume Jesússta bem súalë béchibo santom enchim tebotua, entok chë junne, jume rey César emperadorta jóapo joomem.

²³ Itom Señor Jesucristota tü eäü enchimmaktunake. Júnentunake.

Jü Carta San Pablota Jïojtekähui Jume Colosensemehui

Teboterim

¹ Inapo, Pablo, Diosta éäpo, Jesucristota apóstol. Entok jü hermaano Timoteo,
² jume santosi jiápsame, Jesucristota súalhuäpo náu aanim Dios éehuamta huitti huériame ímëi pueblo Colosaspo jommehui. Diosta tü eähui entok yánti éehuame enchimmaktunake Dios itom Átchay entok Señor Jesucristota bétana.

Pablo oraciompo Diosta baysauhue

³ Jíbate oraciompo Diostau nooka enchim béchibo, entokte Diosta baysauhue, juka itom Señor Jesucristota Átchay.

⁴ Enchim bétanate ä jikkajj-la juka Jesucristotat enchim eähui, entok simem Cristota súaleme enchim nákehui,

⁵ íari béchibo, jü boobit-huame enchim béchibo téhuekapo éeriari. Íkarem béja jikkajj-la, juka tua lütüria nokta, evangeliopo huémta.

⁶ Bueituk ínëli enchimmeu yepsak, jume simem ániat jiápsammeu bénasi, entok enchimmet yótuka taaka huári taahuarit enchim ä jikkajaka ä täyak naateka entok íri Diosta tühua tua ä lütüriatukähui.

⁷ Íkäi enchim majtiak, jü Epafras tüisi nákuhame. Áapo ito bénasi Jesucristota bétuk aú nüye, tua Jesucristota béchibo tekipanua, entok enchim béchibo ím aane, itom aniaka.

⁸ Áapo enchim bétana itom ä téjhuak, huaka yore nákuhama Espiritu Santopo enchim jípurëhui.

⁹ Kíaliku ítapo kétchi, huári taahuarit ä jikkajaka naateka, katte yáateka enchim béchibo oraciompo Diostau nooka, entokte áapörík éäu jüneriahuamta aahua, símek täyahuäpo entok kóba suahuäpo espíritu.

¹⁰ Huanärem Señorta éäpo emo núnake, símekuu ä al-leetuaka, tékilta türík joaka; entok Diosta täyahuäpëm yótusakanake.

¹¹ Diosta úttiäräpëm jimyorenake, jum Diosta buére úttiäräpo símek béppa ujy-orikuu, símekuu yánti éaka bínhua jíapsihuäpo.

¹² Al-leakem Dios Áchayta baysauhue, huéchiapo itom ä yáakä béchibo, juka herenciata ámemak itom jípurëpo, jume Cristota súaleme machiriapo anemmaki.

¹³ Áapo juka kaa machiku nésahuemta anëpo itom yeu huíkkëk, entok ä Üsuhua yore nákuhäpo reyta nésahuëu itom tójjak.

¹⁴ Áapo ä jíapsi nénkaka ä ójboy itom jínëuk, entok ínëli Dios bejriapo itom jiokek.

Diostamakte al-leehuamta jípure, Cristota mukukä béchibo

¹⁵ Dios kara bít-huame áu bít íaaka, ä Üsibet itou äu yeu machiriak. Áapo ä Üsuhua síme jü én ayukamta béppa bat huéiye.

¹⁶ Jesucristota huam Dios simeta yáhuak, téhuekapo ayukamta entok ímí buíapo ayukamta, bít-huamta entok kaa bít-huamta, rey nésauta jípuhuäpo, entok ániata sayhuäpo, entok yäura úttiata jípureme espíritu. Síme íri yáahuak, áapörík béchibo entok äa béchibo.

¹⁷ Kaita kee ayuak, áapo béja aaney, entok áapörík béchibo síme tüisi huéiye.

¹⁸ Áapo jü takaahuata kóbbä; íri éntok jume Cristota sualhuäpo nau animme. Áapo jü naatëpo huéeme, jü kókkolam násuk bat jíabitekame, bueituk símekuu juka bat huéerita ä jípunaké béchibo.

¹⁹ Bueituk jü Áchayhuari ínëli ä türek, síme úttiäraata áapöríkut ayunaké béchibo.

²⁰ Áapörík huämi, simeta jak ayukamta áamak áahuä tüte íaak, huaka téhuekapo ayukamta entok huaka ím ániapo ayukamta junne. Júnëli yánti jíapsihuamta yáhuak, ä ójbohua kúrusit ä guótiakä béchibo.

²¹ Eme kétchi bannaataka Diostahuem mekka aaney éntokem ä bėj-reka kaatey enchim éerimpo, kaa tühuaa joaka. Én éntok Cristo enchim áamak tütela,

²² ä takaahuapo ä mukukä béchibo, santosi Diostau bíchaa enchim jípu báreka, entok chícha machikuu kaa náikihuaka áapörík anëpo,

²³ lütüriapo eme Dios éehuäpo át nahuaka jíba anëteko, juka evangeeliopo itom boobichäu jikkajaka kaa emo rabiktiaka, huaka tühuaa enchim béchibo náikiata

enchim boobichäu kaa tójaka. Īri éntok sime ániat téhuekata bétuk nokhuak. Īnapo Pablo ikái ministerio tékilta béchibone yáari.

Pablo kaa judíommeu bíttuari

²⁴ Ēne al-leiya, jikot máchiraata bíchaka enchim béchibo, bueitukne íneline Cristotamak ä innëa juka jikot anhuamta, ä takaahua béchibo. Īri takaahua éntok jume Cristota sualhuäpo nau anim.

²⁵ Īari béchibone ministerio tékilta mák-ri, Diosta ä huátiä pámani. Īkäine mákhuak enchim béchibo, kaita yeu bëaka, juka Diosta noki ín noknakë béchibo,

²⁶ jü éсотaka yún huásu-huásuktiapo kaabetau yeu machiriatukaihui. Të éni jume Cristota súalhuäpo náu animmeu yeu machiriahua.

²⁷ Bempörim Dios am júneria iak, huaka rikoapo símek béppa ujuoorik, sime jü kaa judíom béchibo éсотukahui. Īri éntok jü Cristo jíápsipo enchimmak aneme, jü símek béppa ujuorika boobit-huame.

²⁸ Ítapo Cristota bétana nooka. Simemte téjhua, kuttílasi ámeu nokaka, entokte am majtia, símek túisi jita täyahuäpo, jume sime yoremem yúmalasi emo jípureme täya iaa, Cristo Jesústa huämi.

²⁹ Juári béchibone két tekipanua, ä úttiärapo úttiata joaka. Īri úttiära éntok inot aneka tekipanua.

2

¹ Bueitukne enchim júnee iaa, juka obiachisi ín tekipanoäpo enchim béchibo, entok jume pueblo Laodiceapo joomem entok sime huame kaa nee pújba täyame béchibo.

² Júneline aane, enchim jíápsim jíápsi jóotenakë béchibo, náu lópola emo nákuhäpo, juka rikoapo yúmalasi át júneehuaamta jájamhuäu tájti, juka éсota Dios Áchayta entok Cristota bétana huémта täyahuäpo.

³ Áapörikut éсотaka ayka, sime jü ríkorasi jita täyahuame entok jítat júneehuame.

⁴ Īkäine enchimmeu nooka, kaa jábeta enchim báitäunake béchibo, jü noki súal máchisi nokhuamtayi.

⁵ Kanne takaahuapo enchimmak ane jíöbe, të ín espíritu enchimmak aane, entokne al-leaka ä bitcha, huaka túlisi náu enchim tekipanoähui, entok Cristotat huitti enchim éähui.

⁶ Jáchin juka Señor Jesucristota enchim mabetakä bénasi, alë bénasem jíba áamak rejtipa yúmalá,

⁷ enchim jíápsi áapörikut kom mékka át nahuatualataka, entok nát béppa át yótuahuäpo, entok át éehuaamta huitti jípureka, junéli enchim majtiahuaakapo bénasi, juebénasi ä baysayhuäpo.

Cristotat yúmalasi jíápsihuame

⁸ Áachem suaka ä bitcha; kaabe enchim báitäunake, huaka imí ániat täyahuamta kaita bėj-rëpo huämi, jume yoremem ä boojoria pámani, entok jume ániat jíápsame ä joä pámani, të kaa Cristota huämi.

⁹ Bueituk Áapörikut ä takaahuapo aane, jü yúmalasi ä Diostukahui.

¹⁰ Eme éntok Áapörikut yúmalasi emo jípure. Áapo éntok jume buere yäura nésauta jípureme béppa kobanaro.

¹¹ Eme éntok Áapörík enchimmet anë béchibo circuncisióntem mabetak. Īri circuncisión kaa mámammey yáaritaka juka kaa türík takahuapo enchim úhuak. Ī circuncisión éntok Cristota bétana huéiye.

¹² Enchim batóhuakapem Cristotamak máahuak, éntokem ínëli ket áamak jíabitek, Dios éehuaamta útteärä béchibo, kókkolam násuk ä jíabitetuk.

¹³ Jum kaa türikuu entok circuncisiónта kaa jípureka enchim kókkolatuk junne, áamak enchim jíápsituk, juka sime kaa türík enchim yári jokoreka.

¹⁴ Entok juka ley nésau jiojteta itom bėj-reka huémта kaitäpo tahuariak. Īri jiojteri éntok itom bėj-reka jiojtetaka bókay. Të ínëli jum násuk ä órekaipo ä úhuateboka kúrusit ä popontebok.

¹⁵ Bueituk Áapo simem buere yäurata jípureme ám úhuuaka, simem bíchäpo yeu am tójaka am bíttebok. Huanäi kúrusit áme béppa yöok.

Téhuekapo ayukamta jaria

¹⁶ Enchim jibuáhuäpo, kaabe bettesi enchimmet noknake, jita jihuäpo, pajko taahuarim bétana, mecha bemela pajkom bétana, entok jimyore taahuarim pajkoriahua bétana.

¹⁷ Sime iri yebijnakeme jékkaata bénna; të jü tua lutúria Cristotat aayuk.

¹⁸ Kaabe enchim ä úhuaanake, juka enchim kobari, bueituk huate aane, Diosta bétuk emo jiapsä tíame, entok ángelesim yöreme. Tenkupom jita emo bíchak tíaka emo buerialihuäpo emo jikau cháalataka bem éäpom kaa türik jiba jo báare.

¹⁹ Katim nésahuemta kóba éäpáman kaate, iri entok Cristo. İri juka sime takahuata úttiatuame, tónoampo entok táttempo náhuä cháasime. Huanäi ínëli yötu, Diosta éäpámani.

²⁰ Eme béja Cristotamak kókkolatukátek, jume ániat jiápsammak kaa kateka, jzatchiaka jüntukem jume ániat jiápsame bénasi juka huatem nésahueu joaka aane,

²¹ jum ínëli huépo: “Katé jita johua, júkärë kaa buäye, éntoke kaitat mámma?”

²² Jü ínëli huéeme kia yore majtiahuame, entok yorem nésauri páman huéiye; iri sime éntok, ä johuäpo lülüte.

²³ Jü ínëli huéeme lutúriapo tüisi huém téna, jita täyahuäpo emo náu tóijhuaka ä yörihuäpo, Diosta bétuk emo jípureka entok bem takaata úttiapo jita jotuaka. Të iri sime kaita béchibo türi, juka takaata kaa türik jo bárëu béppa.

3

¹ Eme Cristotamak jábitelatukátek, juka jikat ayukamtem jaria, Cristota kátekäpo, Diosta báta bétana.

² Juka téhuekapo ayukamtem bit báreka éiya, të kaa juka buiäpo ayukamta.

³ Bueitukem kókkolataka, jü enchim jíapsi Cristotamak éson, Diostachi.

⁴ Cristo áapo jü enchim jiapsi. Júnakoy äbo ä yepsäpo, eme két áamak katekem bínna, jum símek béppa ujyoriku.

Bannaataka entok jü én bemela jíapsihuame

⁵ Juka kaa türik ímí buiäpo enchimmet ayukamtem muktua: kaa emo jubeka náu jíapsihuamta, chicha maachik, kaa náksi kaa türik ukulhuamta, kaa türik huáatihuamta, entok juka kaa huéeläpo jita áttia péehuamta; iri kaa diostaka junne Diosta bénasi yörihua.

⁶ İari béchibo jü Diosta omtëu béttesi ámet chúpiseka huéiye, jume kaa ä nésahui jo báareme usiarimmechi.

⁷ Emem ket íkái joaka rejtey, bannaataka ínëli jiápsaka.

⁸ Të éni eme kétchi, íkái simetem tóija: juka jüenaraata entok náu omtihuamta, entok kaa türik jiba éehuamta, juka béttek nokhuamta, juka juéna nokta enchim tempo yeu huémta.

⁹ Katem emo baítattähua; bueitukem juka bannaataka jáchin enchim jiapsáuhuem béja tóij-la.

¹⁰ Én éntokem bemelasi enchim jíapsi yáuhua. İri ä yáakamta béna báreka, bemelasi áu josime, yúmalasi ä täyahuamta ä jajamëu tájti.

¹¹ İmíri kaabe griego entok judío junne, circuncisiónta yáariarim entok kaa yáariarime, jü sékána joome entok ímí joome, nénkitaka tekipanuame entok kaa nénkiri; të Cristo áapo jü sime, entok símekuchi.

¹² Diosta enchim yeu púalä pámanem emo nüye, Cristotamak huépülsi jiápsaka emo nákhüäpo, túlisi enchim jiápsipo emo nákeka, kaa emo ámpoleka emo ériaka, kaa emo chëhualihuäpo, suamsi emo nühuäpo entok yánti jiápsihuäpo.

¹³ Yántem náu éaka jíapsa, emo jìokoreka; të senu jábetat jita innëateko, ä jìokorinake. Jáchin juka Cristota enchim jìokorekä bénasi, emem két ínëli ä yáuhua.

¹⁴ Entok íkái símek béppa, juka emo nákhuaitem náu jípure; bueituk iri yúmalasi yöre náu antua.

¹⁵ Jü Diosta bétana yánti éehuame enchim jiápsipo nésaunake, bueitukem íari béchibo ínëli huéup takahuapo jiba náu núnuri. Éntokem ä baisauhue.

¹⁶ Jü Cristota nooki juebénaka enchimmet annake, enchim majtiaka, entok jita täyahuäpo kutti náu nokaka. Túhuápem enchim jiápsipo buiika, Señorta béchibo: salmom, entok himnom, entok espíritu buiikim.

¹⁷ Bueituk simeta enchim joähüi, nokaka entok ä joaka junne, simetem Señor Jesústa téhuampo ä johua, Dios Áchayta baisahueka, Aapörík huämi.

Jáchin bemelasi jíapsihuame

¹⁸ Eme kunakame, enchim kunam bétukem emo nüye, Cristota súalhuä pámani.

¹⁹ Eme jubekame, enchim jubimem nákke, kaa béttesi juénak ámeu joaka.

²⁰ Eme usiarim, enchim áchayimem símeku nésauta joria, bueítuk ikári jü Señor ä türe.

²¹ Eme áchayhuarim, katem enchim üusim omtitua, kaa kom am éenakë béchibo.

²² Eme sáyhuame, ími buíapo enchim tekemem símeku nésauta joria, të kaa yoremnta al-leetua béchibo enchim am bitchay jíbba, ál-la chíkti enchim jíapsimaki, Diosta yöreka.

²³ Bueítuk símeta enchim joáhuem, át jíápseka ä johua, Señorta béchibo ä joam ténasi, të kaa yoremem béchibo,

²⁴ jünéaka Señorta bétana herenciata enchim mabetnakëhui; bueítuk eme Cristota tékiltem johua.

²⁵ Bueítuk jábe juka lútula huémnta kaa yáakátek, huári bétana bétte noki át chúpnake; bueítuk Diosta béchibo kaabe tábuik béppa chë ériahua.

4

¹ Emëe tekorim, juka lútula entok yúmalasi huémtem yáuhua, jume enchim nésauta joriammehui, jünéaka ket téhuekapo enchim ä jípurëhui, juka enchim sáhuemnta.

² Jíbem oraciónta johua, kaa jápteka, éntokem kaa koptel-lataka, áma Diosta baisahueka.

³ Entokem jíba ito béchibo oraciónta johua, bueítuk jü Señor puertam itom étaporianake, ä noki itom noknakë béchibo. Huanäine ä jünerializebonake, juka Cristota bétana ésota. Íári béchibone preesotaka

⁴ ä jünerializebonake, jum jáchin huitti ín nokäpo.

⁵ Katem tiempota kia simtuaka, jume Cristota kaa súaleme bíchäpo tüisem suamsi emo nüye.

⁶ Jü enchim nokäu huéchiapo huéenake, kiasi onakamta bénasi, bueítukem ínëli jüneenake, jume huatem jáchin enchim yómmianakëhui.

Jü chúpëpo teboteri

⁷ Juka símek ino bétana huémnta Tíquico enchim ä téjhuaanake. Íri hermaano itom nákéhui Señorta tékilpo nä jálaek, entok huitti ministerio tékilta johua.

⁸ Íári béchibone áapörík enchimneu bíttuak, bueítuk juka jáchin itou huémnta enchim jünerializeuaka, yánti jíapsihuaamta enchim máknake.

⁹ Jü Onésimo két áamak huéiye, jü huitti Cristota súaleka tüisi itom nákéhui, jü enchimmak huéri. Juka ími símeta jáchin huémnta bempom enchim ä ettejhuarianake.

¹⁰ Jü Aristarco, jü ínomak preeeso, enchimneu tebote, entok Marcos Bernabéta asohuara. Marcosta bétanem nokta mabet-la, bueítuk enchimneu ä yepsakem tüisi ä mabeta.

¹¹ Entok Jesús Jústo ti téhuakame ket enchimneu tebote. Ímëi jíbamme jume judíom Cristota súaleme. Ímëri Dios rey nésau tékilta huëpom nee ania, entokim jíapsi jótéhuamnta nee mákka.

¹² Epafra enchimneu tebote, jü enchimmak huéri. Áapo Cristota teekok, entok jíba kaa chúkteka oraciónta enchim béchibo johua, bueítuk kutti enchim jápnakë béchibo yúmalasi entok kaita enchimneu bëyeka Diosta huáatiäu enchim jípunakë béchibo.

¹³ Bueítuk ínapone ä jüneria jáchin enchim béchibo jíba tüisi tü éerita ä jípurëhui, entok jume pueblo Laodiceapo jóakame béchibo, entok pueblo Hierápolisjo joomem béchibo.

¹⁴ Jü Lucas mériko nákhuaame enchimneu tebote, entok Demas.

¹⁵ Jume Laodiceapo jóakammeute tebote, Nínfasta, entok jume Cristota sualhuäpo nau anim ä jóapo náu yayajame.

¹⁶ Bueítuk íkäi cartata enchimneu noksuak, jume Cristota súaleme Laodiceapo jomemmehuem ket ä noktebo. Juka cartata bempörimmeu bíttuata, emem ket ä nooka.

¹⁷ Jü Arquipotahuem ínel jiaahua: "Juka ministerio tékilta Señorta bétana em mabetakäu, Akë ä yáaka ä chúppa."

¹⁸ Ínapo Pablo; íri teboteri ín mámammey jiojtotaka huéiye. In preesotukáhuem huáate. Jü Diosta tühua enchimmaktunake. Júnentunake.

Jü Carta San Pablota Bát Huëpo Jiojtekähui Tesalonicensemehui

Tebóteri

¹ Ínapo, Pablo, Silvano, éntok Timoteo, huame hermanom Tesalónica pueblopo jomemmeute tebote Cristota sualhuäpo nau animmehui huame yüu tütti Dios Áchaytat anhuäpo éntok Señor Jesucristotamak. Tühuata éntok yanti jíapsihuame Dios Áchayta bétana éntok itom Señor Jesucristota bétana enchim béchibotunake.

Tesalónicapo joome ejemplom

² Jíbate Diostau enchim buania, ä baisahueka, chíkti itom Diostau buaná bélëki enchimmeu huáateka,

³ jíba áu huáateka Dios itom Áchay bíchäpo hua enchim ä súaleka enchim joäubehui, éntok hua yore nákuaka enchim joäubehui, éntok két jíba bénasi juka itom Señor Jesucristota enchim boobíchá bétana.

⁴ Bueítukte jüneiya, hermaanom, Diosta nákéhuim, éntok enchim yeu púatukähui,

⁵ bueítuk jü tü nooki Diosta bétana huéeme itom nok-ri kaa kía nokpo jíba enchimmeu yuumak, két úttea jípureka, éntok Espíritu Santota éapo, éntok tua lütüriapo, bueítuk eme tüsi jüneiya jáchisute ito ujüuk enchim násuku, itom enchim náké béchibo.

⁶ Eme éntok két itom ito nukä bénasi emo ujüuk, éntok Áapo Señorta bénasi, huaka tü nokta buéresi jikot máchiraata násuk mabetaka, jü Espíritu Santota bétana al-leehuamta jípureka.

⁷ Júnëli eme két ejemplomtaka taahuak, síme huame Macedoniapo éntok Acaya buiärapo joomem béchibo, két ä súalekame.

⁸ Bueítuk enchimmet yeu simlataka chíbejtíla jü Señorta nooki, kaa Macedoniapo éntok Acayapo jíbba, éntok két kía ják júne chíbejtíla, hua Diosta enchim súalëhui. Júnëli kaa tua úttea huári bétana itom noknaké béchibo,

⁹ bueítuk bempo júne ä nooka, jáchin enchim itom mabetakähui, éntok jáchin huaka yorem mámammey yáata ä yöreka enchim ä tójaka Diostau bíchaa enchim jíapsi kúaktekähui, huaka tua lütüriapo Dios jíapsamta yöri báreka,

¹⁰ éntok kétchi, téhueka bétana ä Üusihua boobit báreka, huaka kókkolam násuk ä jibábituakähui, hua Jesús, itom jinëume, hua bétte nokta itot chúpata äbo huémta bétana.

2

Tesalónicapo Pablota tékkil

¹ Bueítuk eme jüneiya, hermaanom, hua itom enchimmeu äbo nóitekähui kaa kía kaitapo siika.

² Bannaatakate jikot ansuk, éntok pueblo Filiipopom két itom naa huíksuk. Eme júne jüneiya, të Dios óusi éehuamta itom mákkak, juka tü nokta Diosta bétana huémta enchimmeu itom noknaké béchibo, juebenam kaa ä türeme násuk junne.

³ Bueítuk hua itom enchimmeu kutti nokakäu kaa jíop-riapo yeu simla; kaa juëna éehuamta huéria, éntokte kaabeta áy báitattähua.

⁴ Bueítuk Dios jünéaka itom yeu púhuak, ikäi tü nokta Diosta bétana huémta itom mámpo ä tóijnaké béchibo; éntok junëlite ä nooka, kaa kía yoremem jíba al-leetua báreka, ál-la huitti Diosta itom jíapsi jüneriamta.

⁵ Bueítukte jauhuey júne kaa yoremem al-leetua béchibo nooka; eme júne jüneiya. Éntok katte yün tómita jípu péaka jíapsa; Dios Áapo jüneiya.

⁶ Éntokte kaa huaka yoremem itom úttılınakeu jaria, enchim bétana junne, éntok kía huatem bétana junne; enchim bétana ál-late jita mabetpo yúmala jíöbe, Cristota itom äbo bíttulä béchibo.

⁷ Ál-late kaa béttek jíapsita enchimmeu bíchaa jípureka; jáchin hua áyehuari ä asoammeu bíchaa kaa béttek jíapsita jípunake, alë bénasi két itapo.

⁸ Tüsite enchim éria; katte juka tü nokta Diosta bétana huémta jíba enchim mámpo yécha péiya. Kiate itom jíapsi júne nénki éiyey, enchim béchibo, bueítukte úttesi enchim nákke.

⁹ Eme béja ä jüneria, hermaanom, itom tékkil entok itom lottëhui, jáchin machisite tekipanuaq, taahuarit entok tukaarit naa búrujti, kaa kía enchim béchïbo tékiltu báreka. Jíbate juka tü nokta Diosta bétana huémta enchimmeu nookak.

¹⁰ Eme jüneiya, entok Dios junne, jáchin machisi tülisi entok lütüriata hué pámani entok kaa juénasi machisite ito nuka enchimmaki, Jesucristota súalemmaki.

¹¹ Éntokem kéchá jüneria, jáchisu hua áchaihuari ä usimeme noknake tüsi am jíapsinaké béchïbo, alé bénasi ítapo ket enchimmeu nooka, hueuhuëpulummehui,

¹² entokte enchim nok téjhuay, Diosta usiálam bénasi enchim emo ujúnake tíaka. Huá enchim núnuakame ä anépo enchim an íaa, huaka lóoriata enchim jípu íaaka.

¹³ Íari béchïbote jíba Diosta baisauhue, huaka Diosta noki itot jikkajaka enchim ä mabetaká béchïbo, kaa kía yoremem noki bénasi ä ériaka, ál-la lütüriapo Diosta noki bénasi. Huá noki éntok enchimmet jíapsa, síme ä súalemmechi.

¹⁴ Eme hermaanom, Cristo Jesústa súaleme, Cristopo Diosta yoremraa huame Judea buiárapo aneme bénasem tahuala; bueítuk eme két huame enchimmak joomem bétana jïokot máchiraata bitchak, bempörim két huame judiom bétana ámeu síká bénasi.

¹⁵ Huame itom Señor Jesústa méakame éntok huame bem profetam junne, itom éntokim áma yeu béebak. Entokim Diosta kaa al-leetua, entokim síme yáuraata béj-reka kaate,

¹⁶ jume gentílimmeu itom noknakeu itom táktiriaka kaa am jínëutunaké béchïbo. Júnëli bempo jíba hua bem juéna yári jikau yúmala. Júnëli béchïbo Diosta ómtira tüisi ámeu kóm yuumak.

Jü Pablo hermanommeu mékka aane

¹⁷ Të ítapo, hermaanom, chúbala kaa jaiki taahuarimpote enchimmeu mékka aneka itom pusimnea kaa enchim bitcha, të ál-la itom jíapsi enchimmak ane jíöbe, jíbate chë júne enchim pújba bit péiya.

¹⁸ Kíalíkute áman enchimmeu kat báarey jíöbe, ínapo Pablo, kía ínapola junne, kaa séjtuli entok kaa guoosa, ál-la juebénasi; të jü Satanás itom ä táktiriak.

¹⁹ Bueítuk, ¿jábeta béchïbosute ä boobíchaïhui, huaka tühuata, huaka al-leehuaamta, entok huaka itom béjtuanähui, Jesucristota yepsayo, ä bíchäpo itom aneyo? ¿Jachu kaa emëe?

²⁰ Eme ámëria jume tüisi itom al-leetuanakeme.

3

¹ Júnen béchïbote kaa al-leaka náu ettejoak. Huanäite ítapola pueblo Atenaspo taahuak.

² Timoteo itom hermaanote enchimmeu bítuak. Áapo két Diosta tékil johua, entok tü nokta Cristota bétana huémta itomak tekipanua. Áapo enchimmeu nokaka útteata enchim máknake, jíba huitti enchim ä súalnaké béchïbo,

³ kaabeta kóm éenaké béchïbo juka jïokot máchiraata ámeu huéy junne. Bueítuk eme júne jüneiya íari béchïbo itom ím anëhui.

⁴ Bueítuk ket enchimmak anekate enchim téjhuak, jïokot máchiraata itom bínnakëhui, entok enchim ä jüneriapo bénasi.

⁵ Huári béchïbone kaa át al-leaka senuk enchimmeu jaasek, júnee báreka jíba enchim ä súalé bétana, kolopti júne jü diablo enchim báitáunake. Huanäi éntok jü itom tékkil kaitápo tahuanake.

⁶ Të jü Timoteo enchimmeu nóiteka júchi itou nóttek. Huanäi tü nokta itou nüpak enchim ä súalé bétana, entok emo nákhuaäpo bétana, entok jíba enchim itou huáatëhui itom bit péaka, itom enchim bit péá bénasi.

⁷ Júnen béchïbo, hermaanom, itom jïokot éäpo, entok jïokot máchiraata itou huépo junne, itomem jíapsi yétchak, hua enchim ketune ä súalé béchïbo.

⁸ Bueítuk én ál-la jíapsi itot aayuk, jíba Señortat enchim éá béchïbo.

⁹ Íari béchïbo, ¿jáchisute kaa Diosta baisaupo yúmala enchim béchïbo, símeta huaka al-leehuaamta itom mabetaká béchïbo Diosta bíchápo?

¹⁰ Juebénasite Diostau buaana, tukaarit entok taahuarit naa búrujti enchim pújba bit báreka, entok enchim ä súalé násuku, juka enchimmeu bëyemta yúmaria báreka.

¹¹ Të Áapo jü itom Dios Átchay, entok itom Señor Jesucristo, enchimmeu itom huérianake.

¹² Éntok jü Señor chë júne enchim emo náktuanake, símem náuhui itom enchim náké bénasi.

¹³ Jume enchim jíapsim huitti tútti yéchatunake; kaita juénak jita áme bétana nok máchik jípunake, Diosta béchibo yeu púarimtaka, Dios Áchayta bíchäpo, itom Señor Jesucristota yepsayo sime jume Diosta yeu púarimmaki.

4

Diosta bíchäpo jáchin jíapsihuame

¹ Júnen béchibo, hermaanom, enchimmeute jiotok jiaahua, entokte enchimmeu nooka, itom Señor Jesústa téhuampo, jáchin itou enchim ä tátäyakä bénasi, jáchin enchim emo núnakêhui, Diosta al-léetuä béchibo, nat taahuaríat chéhuasu.

² Bueítukem béja ä täyala, jáchisute enchim majtiak, itom Señor Jesústa téhuampo;

³ bueítuk jú Diosta éahui iri ájaria enchim tü yöremtú íaa, tattábui jáamuchim kaa enchim jípu íaa,

⁴ huépulaim enchim jub íaa, tü jíapsita nau jípureka éntok emo yöreka,

⁵ kaa kía kaa huéeläpo nát joyhuakari, huame kaa judíom kaa Diosta täyame bénasi.

⁶ Kaabe jú ä hermaanobeu juénak yáanake, ä báitähuaaka, inél huépo, bueítuk jú Señor simeta ikäi jujut-rianake, bannaataka enchimmeu itom ä nokakä bénasi.

⁷ Bueítuk Dios kaa hua kaa túrik béchibo itom núnula, ál-la hua tü jíapsita náu jípu béchibo.

⁸ Júnentuk jábe junne ikäi jikkajaka ä omoutekame kaa yoremta nésahui omoute, ál-la Diosta nésahui. Dios éntok itom ä mák-la, juka Espíritu Santota.

⁹ Të hua náu animtaka emo nákuamta bétana kaa tua úttea enchimmeu ín jiojtenakêhui, bueítuk eme béja Diosta bétana ä täyasula, enchim emo náknakêhui.

¹⁰ Éntokem béja am nákeka am bítcha, sime jume Macedoonia buiärapo aneme. Tëte jíba enchimmeu nooka, hermaanom, nát taahuarimmet chéhuasu enchim emo náknakê béchibo.

¹¹ Yánti jíapsekem aane, jíba enchim tékilpo aneka, enchim mámammae tekípanuaka, itom enchim sáhuekäpo bénasi,

¹² tüisi enchim kannakê béchibo, huame kee jee enchim beu éame násuku, entok enchim huáatiäu enchim jípunakê béchibo.

Señorta júchi yebijnakêhui

¹³ Hermaanom, jume kókkolam bétanate két enchim ä júneria íaa, kaa enchim siroknaakê béchibo, huame kaita Diosta bétana boobíchaïhuime bénasi.

¹⁴ Bueítukte juka Jesucristota mukuka entok júchá jíabitekäu súaléteko, kette júneiya jume Jesucristota mabel-lataka kókkokame juka Diosta am jíabitetuaka Jesústamak am núpánakêhui.

¹⁵ Júnen béchibote enchimmeu ä nooka, ikäri Señorta nooki: Ítapo ketune jíapsame Señorta yebijnakeu tájti jíapsinakeme, katte ámepat kannake, huame bát kókkokammepachi.

¹⁶ Bueítuk Áapo jú Señor ä jáhuiayi nésahueka, entok hua Diosta arcángel nésahuemta jáhuimaki, entok hua Diosta trompeeta jáhuimak kóm huéenake, téhueka bétana. Huanäi huame Crístota mabel-lataka kókkokame bát jíabitenake.

¹⁷ Huanäi ítapo jume jíapsame, kee kókkoka áu yúmakame, tóboktiatunake, bempörímmak náuhui jume namupo, juka Señorta mabet béchibo, jikat jepapo. Júnélite béja jíba áamak annake Señortamaki.

¹⁸ Íari nokiyem emo óusi éetua, sime náuhui.

5

¹ Të jume taahuarim bétana ikäi ámet ayunakêhui, kaa tua úttea enchimmeu ín ä jiojtenakêhui, hermaanom.

² Bueítuk eme tüisi júneiya, juka taahuarita Señorta át yebijnakêhui, lak-ronta tukaapo éhuil ják yepsä bénasi.

³ "Yánti éehuaka, kaita máijhuame", ti jíayhua násuk, sejchúkti buíata áu yoyoä bénasi chibela huátteme ámeu yúmanake, jume huantíriam hua jámut asoa báarentau yumä bénasi; júlebénasim kaibu ára emo jínéuka tahuanake.

⁴ Të eme, hermaanom, katem kaa machikuu aane, huákäi taahuata éhuil enchim jaatianakê béchibo, lak-ronta bénasi.

⁵ Bueítuk sime eme machiria entok taahuari usiarim. Tukaapo entok kaa machikuu, katte áma joome.

⁶ Huäri béchibo, katte kía kónnake, jume huatem bénasi, ál-late kaa koptelnake entokte suamsí ito núnake.

⁷ Jume kókocheme tukaapom kókoche; jume nanaakome éntok tukaapom nanaako.

⁸ Tè ítapo taahuapo joomem suamsi ito núname, Dios éehuamta entok yore nákhuaamta itot ayutuanake, áy ito jínëu béchïbo, hua jínëuria boobíchaihuimta Bénasi, hua át éehuamta jípureka, huaka yelmó téamta jípuremta Bénasi.

⁹ Bueituk Dios kaa ómtiraata béchïbo ím itom jünaktela, të ál-la itom Señor Jesucristota huám itom jínëutuná béchïbo.

¹⁰ Áapo ito béchïbo muukuk, áamak itom jíapsinakë béchïbo, jíapsaka entok kía kókkolamtaka junne.

¹¹ Júntukem nánancha emo óusi éetua entok nánancha emo majtia, ä täyahuäpo yötu béchïbo, jïba enchim ä joä Bénasi.

Pablo jume hermanommeu kutti nooka

¹² Enchimmeute ä aahua, hermaanom, jume enchim násuk tekipanuumem yöre, tüisi kathuäpo enchim aniname, Señorta tékilpo tékiakame.

¹³ Éntokem tüisi am nákke, Señorta tékilpo am anë béchïbo. Yánti jíapsekem náu aane.

¹⁴ Kétte enchimmeu nooka, hermaanom: jume kaa tekipanua báaremmehuem kuttílasi nooka; huame kóm éame éntok, ousem am éetua; huame kaa útteakame éntok, útteatem am mákka; éntokem yánti jíapsi sáyhua, símemmaki.

¹⁵ Kaabe huaka juënak au yáahuaka béchïbo juënakuy ä béjtua báanake; ál-lem jïba huaka tühuata náu johua, entok símemmehui.

¹⁶ Jïba Bénasem al-leaka jíapsa.

¹⁷ Jïbem Diostau buaana, kaa chükteka. ¹⁸ Diostem baisahue símekuu; ïri ájaria jü Diosta huáatiähui enchim bétana, Cristo Jesúsata enchim súalë béchïbo.

¹⁹ Katem huaka Espiritu Santota úttiäraa tuucha.

²⁰ Katem huame Diosta bétana nokame nooki kaitäpo bitcha.

²¹ Símekuquem suuhua; áma türik jïbem nüye.

²² Síme huaka juëna machikem omoute.

²³ Áapo Dios yánti jíapsihuaamta yore mikame, huépülsi ä bíchäpo jíapsihuaamta yúmalasi enchimmet ayutuanake; entok báij huéria enchimmet ayukame: enchim espíritu, entok enchim jíapsi, entok enchim takaahua Diosta bíchäpo suayahuaka tüisi éeriatunake, itom Señor Jesucristota yepsäu tájti.

²⁴ Huitti éehuamta áttiakame enchim núnume; Áapo juka ä noki chúpanake.

Ä chúpëpo teboteri entok Diosta tü éähui

²⁵ Hermaanom, Diostahuem itom nok-ria.

²⁶ Síme hermaanomem jópe besiitoka tebotua.

²⁷ Katem ä kóptia: Diosta bíchäpone enchim téjhua, íkái jïojteta nooka, síme jume hermaano Diosta yeu púarimmehui.

²⁸ Itom Señor Jesucristota tühua enchimmaktunake. Júnentunake.

Jü Carta San Pablota Guosa Huëpo Jiojtekähui Jume Tesalonisensemehui

Teboteri

¹ Ínapo, Pablo, Silvano, entok Timoteo, Jesucristota súalhuäpo náu aanim pueblo Tesalónicapo jomemmeute tebote, huame yú tütti itom Dios Átchai anhuäpo entok itom Señor Jesucristotamaki:

² Tühua entok yánti jíapsihuame Dios itom Áchay entok itom Señor Jesucristota bétana enchimneu ayunake.

Dios jume kaa túhuata yáalammet bétte nokta ámet chúpanake, Cristota yepsako

³ Jíbate Diosta baisaupo yúmala, enchim béchibo, hermaanom, Diosta éá pámani, juka Diosta enchim súalé béchibo enchimmet ä yötu tiaka, entok jü yore nákuhame huatem béchibo enchimmet juebénasime.

⁴ Júnelite ítapo enchim bétana két ito jábele, jume huate Jesucristota súalhuäpo náu aanim násuku, Diostat ára boobit-huamta enchim jípurèhui, entok Dios éehuamta enchimmet ayukä béchibo. Bueitukem jiokot aneka, entok guok jájjahuaka junne, kaa huanti jíapsekem yánti aane.

⁵ Ími jünakiachi jü Diosta bétte noki lútula huëpo. Bueituk ínëlem Áamak ä áttiaka tahuanake, juka téhuekapo Diosta reyataka néshuepo, hua enchim Áa béchibo jiokot máchiraata bíchakähui.

⁶ Bueituk türi Diosta bíchäpo huame jiokot máchiraata enchim bíttuakame, bempom két jiokot máchiraata bítpo yúmala.

⁷ Eme éntok jiokot máchiraata bíchakame, ito bénasi jimyorehuamta enchim miknake, huám itom Señor Jesústa téhuekapo áu yeu machiriako, huame Diosta ángelesim útteata jípuremmak náuhui,

⁸ jum táijta bétepo Diosta kaa súalekame kaa túhuata mabet béchibo, entok huame kaa ä súalekame, huaka tü nokta itom Señor Jesucristota bétana huémta.

⁹ Huáméi éntok jíba béchibo emo tárunake, Señorta anëpo yeu béeptaka, ä úttiára entok ä ujyória ayukäpo,

¹⁰ Huäri taahuarit Áapörík äbo kóm yepsayo ä yörinä béchibo huame yeu púarim násuku, entok ä úttilnä béchibo huame síme ä súalekame násuku; bueituk emëe huaka itom Áa bétana nokakähuem súalek.

¹¹ Huäri béchibote két Diostau nooka enchim béchibo, Diosta tü éäu enchim ä núnuakäpo yúmalasi bínnaké béchibo. Ä súalhuame éntok enchimmet ayunake, ä úttiárayi.

¹² Ínëli itom Señor Jesucristota téhuam enchimmet yörina, eme éntok Áapöríkuchi, itom Dios entok Señor Jesucristota tü éeri enchimneu bíchaa jípuré béchibo.

2

Juëna yöremta yeu machinakèhui

¹ Én éntok, hermaanom, enchimmeute nooka, itom Señor Jesucristota yebijnakèhui entok itom áu náu yáijnake bétana:

² Jum enchim éeripem kaa láulauti tábuiasi éiya kaa náa múksi sékána bícha, éntokem tábui espírituta bétana kaa emo náyotebo junne, nokhuäpo entok jiojteripo junne, ito bétana ä hué tia bénasi, juka itom Señor át yebijnakeu taahuata kaa mékka béyeu bétana nokamta.

³ Kaabe kía enchim báitáunake; bueituk kaibu bát yebijnake, ál-la bátchu, jü Diosta bėj-reka anhuame; entok áu yeu machirianake, hua juëna yöreme, jü emo táruhuäpo usiari.

⁴ Huäri síme jü Diosta bétana huémta bėj-reka áu tóboktia, entok áy ä yörihuäu bėj-re. Diosta tiöpopo júne két yejteka, áu Dios tíanake.

⁵ Jáchem kaa áu huáate, enchimmak aneka íä bétana ín enchimneu nokaibehui?

⁶ Én éntokem béja júneiya, jita béchibo kaa áu yeu ä machiriähui, bueituk áu ä táyatebonakeu taahuari yúmanake.

⁷ Bueituk béja éhuil tekipanua, hua juënakuu Diosta bėj-reka huéeme; entok jíba junëli tekipanuanake, huaka áabia kíktelamta yeu huikhuäu tájti.

⁸ Huanäi ál-la áu yeu machirianake, hua juëna yóreme, të jü Señor ä tempo úttiära yeu huémtay ä ménake, entok äbo ä yepsápo ä machiriay úttiata ä úhuaaka kaitapä tahuarianake.

⁹ Íri juëna yóreme Satanásta éäpo yebijnake, buéresi útteaka, señaalim yore bätittähuame, entok kaa jaibu johuame jonake,

¹⁰ huame emo tárúnakeme bätitäu béchibo; huanäi ínëli huame lütüriata kaa huáatíame katim jínëutunake.

¹¹ Huári béchibo Dios juka úttea am bätäunakemta ámeu bíttua, huaka kaa lütüriata bem súalnakë béchibo,

¹² juka nokta jìokot machisi ámet chúpatunakë béchibo, sime huame lütüriata kaa súalekame, entok juënakuu aneka jíba áma al-leame.

Jínëu béchibo yeu púarim

¹³ Të itapo jíba Diosta baisaupo yúmala enchim béchibo, hermaano Señorta nákéhuim. Diosta ániata naatekápo naateka enchim yeu púhuak, enchim jínëutunakë béchibo, hua Espiritu Santoy tü yáataka, jum lütüriapo Diosta enchim súalekä béchibo.

¹⁴ Íari béchibo enchim núnnuk, íri tü nooki itom evangeliohui, itom Señor Jesucristota lóoria enchim jájmanakë béchibo.

¹⁵ Júnëlituko, hermaanom, enchim jíapsi tutti yéchalatakem aane, éntokem juka doctriinata enchim majtiahuakau jíapsipo éria, kía nokpo enchim jikkajakáu entok itom jìoteripo enchim täyakähui.

¹⁶ Huanäi Áapo itom Señor Jesucristo, entok itom Dios Átchay, hua itom nákekame, entok ä tühuay jíba béchibo jíapsi al-leehuamta entok Diosta boobit-huamta itom mikakame,

¹⁷ enchim jíapsi kutti éetuanake, entok huitti éehuamta enchim máknake, enchim nokápo entok tü tékilta enchim joápo.

3

Jü Diosta noki úttilna

¹ Én éntok, hermaanom, Diostahuem oraciompo itom nok-ria, juka Señorta noki huitti huéenakë béchibo, entok ä yörinä béchibo, enchim násuk ä sikä bénasi,

² entok juëna yóremem násuk itom áma yeu huíknakë béchibo; buéituk Dios éehuamta kaa sime ä jípure.

³ Të jü Señor ä noki chúpanake. Útteata enchim jíputuanake entok enchim suayanake, kaa tühuaata bétana.

⁴ Entok Señortatte huitti éiya, huaka enchim joáu jíba enchim yáanake bétana, itom enchim át sáhueká pámani.

⁵ Jü Señor áman enchim rúktianake, jum Diosta yore nákéhui, entok Cristota bétana yánti éehuamta enchim máknake.

Jü tékilta yáanäu úttea

⁶ Én éntok, itom Señor Jesucristota téhuampote nésauta enchim mákka, hermaanom, huame jájana emo nüyemmak kaa enchim cháchätu sáhueka, itom enchim majtiakä bénasi kaa emo nüyemmaki.

⁷ Bueituk eme jüneyia jáchin enchim násuk itom ito nukähui; ínëlem jíba emo nüye. Bueituk itapo kaa kía jájana ito nüka enchim násuku.

⁸ Katte jábeta kía jübuáriak, ál-late tüisi tekapanuak, lótteka taahuapo entok tukaarit náa búrujti, kaa béttesi enchim béchibo obiachitu báreka.

⁹ Lütüriatate jípure jìobe, të ejemplotate enchim mák báare, enchim ito bénasi emo núnakë béchibo.

¹⁰ Bueituk két enchimmak aneka íkai nésautate enchim mákkak: Jábe kaa tekapanua báareme, éläpo két kaa jübuánake.

¹¹ Bueitukte enchim násuk ä jikkaja, huatem jájana emo nüyëhui, ál-lam kaita bem jüneriäpo emo kikkima.

¹² Ímechíte huitti nésahueka kutti nokta mákka, itom Señor Jesucristota téhuampo: kaitat jáchin éakam tekapanuaka bem buánakeu kobanake.

¹³ Eme éntok, hermaanom, katem lótte tühuata joaka.

¹⁴ Huä jábe ä sáyhuaka páman kaa huée bárëtek, ímí enchimneu jìojtekä pámani, áachem suuhua, éntokem kaa áamak emo chátcha; éläpo tiunake.

¹⁵ Katem omtihuäpo áu omtemta bénasä bitcha, ál-lem súamsi áu nooka, kuttílasi Cristota súalhuäpo tüisi ä huéenakë béchibo.

Diosta tü éeri yoret chúpahuame

¹⁶ Áapo Señor yánti jíapsihuamta yore mikame jíba enchim ä jíputuanake, juka yánti jíapsihuamta jita enchimmeu huéy junne. Jü Señor simemmak enchimmaktunake.

¹⁷ Ínapo Pablo íkái tebotetane ín mámamea yáala. Íri jü seña síme ín jïojteripo, ínèline jïjïojte.

¹⁸ Huá tühua itom Señor Jesucristota bétana huéeme simemmak enchimmaktunake. Tua júnentunake.

Jü Carta San Pablota Bát Huëpo Jiojteri Timoteotahui

Pablo Timoteotau jiojte

¹ Ínapo, Pablo, Jesucristota apóstol, Dios itom jínëumta nésahueká pámani, entok jü Señor Jesucristotat ayukamta itom boobichähui:

² Timoteo emoune tebote, Diostat ehuäpo tua ín üusi: tülisi huéeme, yore jiokoli-huame, entok jü yánti éehuame, Dios itom Achay bétana entok Jesucristo itom Yöturi bétana huéiye, emo béchibo.

Jume kaa lütüriata yore majtíame bétana téjhuari

³ Macedonia buiärau bíchane sim báreka emoune jiotok jiaahuak, Efeso pueblopochi tahua iaaka, huatem nésauta enchi máknaké béchibo, bueítuk juka Diosta nooki kaa tábuiasi am majtianaké béchibo.

⁴ Íkái nésauté kécham mákka: Katim ä jikkajj báanake, juka nokta kía nokhuamta fábulata ti tetehuaahuamta, entok noki kía böka kaa lülütemta. Íri náu nássuahuamta johua, të kaa Diostat éaka, tülisi áamak kathuamta.

⁵ Íkáiine enchimmeu nooka, sime enchim jíapsimak yore nákhuaamta enchim jípunaké béchibo. Í yore nákhuaame éntok íméi bétana yeu huéiye: jü jíapsi huépülsi áu jípuremta bétana, entok jü tü éehuamta bétana, entok jü chíkti jíapsimak Diosta súalhuamta bétana.

⁶ Jume huate rábiktekame sékana bícham sájjak, kía jájaana nokaka.

⁷ Bueítukim huitti leyta emo täya tíiya, kaa át jünéaka, entok bem nokäbet júne kaa jünéaka.

⁸ Tëte béja leyta júneria, ä türiakähui, të Diosta ä huáatiä páman ä huériäteko.

⁹ Bueítukte júneiya, jüká leyta tü yóremta béchibo kaa yáaritukähui, të ál-la íméi béchibo: jume bem íá páman jíba am báareme, jume kaa nésauta jo báareme, jume jujúená kaa túhuata jo báareme, jume Diosta kaa yöreme entok Diosta bétana ayukamta kaa yöreme, jume bem áchayhuarim entok áyehuarim sússuame, jume yore sússuame,

¹⁰ kaa emo jubeka entok kaa emo kunaka náu totöyeme, oohuimta emo jububeme, jábeta úttiapo buiseka tómita áa béchibo aahuame, jume ára nókichim, entok Diosta béj-reka nonokame; bueítuk sime íméri Diosta noki béj-reka kateme.

¹¹ Íkái júne yore majtia, jü símek béppa musála machi evangelio, Dios al-leehuamta yore mákamta bétana. Bueítuk ínapo ä mák-ri, ä majtiä íaahuaka.

Tékkil Pablota mák-ri

¹² Anä baisauhue, juka úttiata nee mákakamta, itom Yöturi Cristo Jesúsata, bueítuk huitti nee áamak huéé béchibo; íri tékiliyi nee yuktiak.

¹³ Ínapo bannaataka Diosta béj-reka jíapsay. Anam guók jájjasey, jume ä súaleme, entokne tüisi juénasi jíjiay. Tëne jiokolihuaka mabethuak, bueítukne kaa jünéaka ä johuay, kaa ä súaleka.

¹⁴ Nee ínëlituk junne, jü itom Yöturi túhuay nee tápuniak, entok jü át éehuamtayi, entok jü yore nákhuyai; Cristo Jesúsata itom ä máká béchibote ä jípure.

¹⁵ Túri í nooki huitti huéeme, entok simetaka ä mabetpo yúmala: Cristo Jesús ániat jíapsamta jínëu báreka äbo yepsak, jume kaa túhuata joame béchibo; huáméri násuku ínapone ché bát huéiye.

¹⁶ Íari béchibote yörihuamta entok lóoriata ä máknake, juka Rey jíbapo béchibo jíapsamta entok kaa bíttumta. ¡Kaabe éntok Áa bénasi Dios, jü jíta täyahuamta jípureme, entok jíbapo béchibotunakeme! ¡Jünentunake!

¹⁸ Timoteo, Diostat ehuäpo tua ín üusi, íkái nésautane enchi mákka, bueítuk íkái nok profetata emo bétana nokhuaamta jíaká pámani. Júmürë én tekipanuanake, túhuata jájam báahuaka nássuahuäpo,

¹⁹ em jíapsimak Diostat éaka entok jíapsitat kutti jípureka. Jume huate éntok, tábui böota nükame, kaa türikum kóm kímmuk.

²⁰ Ímëri jü Himeneo entok Alejandro, Satanásta mámpone am tójjak, am jüneenakë béchibo, kaa júchi Diosta bėj-reka bem noknakë béchibo.

2

Jáchin Diostau oraciompo nokhuame

¹ Símek béppa huéchiapone ikäi enchim yáa ia: jita huátiahuamtem aahua, Diostahuem buaana, huatem béchibem Diostau nooka, entok akem Diosta baisauhue. Simetem ikäi yáanake, jü yóremraata béchibo,

² jume reyim béchibo entok síme huame yaura tékiaka jokame béchibo; ínélite yánti jiápsinake, kaa huanti aneka, Dios huáateka entok lútula kateka.

³ Bueituk iri türi entok Dios yore jínëume két ä türe,

⁴ entok Áapo síme yoremem jínëu íaa, entok lütüriata am täya íaa.

⁵ Bueituk huépul Dios jiba aane, entok huépułay jibba, jü násuk huéeka yoremta Diostau huériame, Jesucristo yoreme.

⁶ Áapo símem béchibo áu tójjak, am jínëu báreka. Ínëli ikäi bíttebok, tiempota yúmako.

⁷ Íari béchibone huatemmeu nok íaahuaka yuktiari, entok apóstoltu íaahuaka, kaa judiomne majtia, Diostat éehuápo entok lütüriapo. Kanne kía nooka, Cristota bétanane lütüriata nooka.

⁸ Èn éntokne yoremem Diostau oraciompo nok íaa, síme kátana, mámam santosi yáarim jikau tóboktialataka, kaa omteka entok kaa náu nok nássuaka.

⁹ Ínëli kétchi, jume jáamuchim huéchiasim emo sánkotuanake, emo yörihuá pámani; entok emo chíkêtek, katim kaa náksi emo chon tottianake, orota entok téta uyyorik entok súpe kaa huéelápo bėj-rem junne.

¹⁰ Ál-lam túhuata jonake, jáchin jume jáamuchim Dios huátame bénasi.

¹¹ Jü jámmut jita áu majtianake, kaa jíaleka ä kuna bétuk áu jípureka.

¹² Bueituk jámuttane kaa huatem majtia íaa, entok kaa yoremata béppatu báanake; ál-la kaa jíaleka áma annake.

¹³ Bueituk Dios Adánta bát yáuhuak, chúkula éntok Evata.

¹⁴ Entok Adán kaa báitaíhuak, ál-la jü jámmut báitaütaka Diosta nésahui béppa siika.

¹⁵ Jiba két jínëutunake, asoaka am suayasimeka, Diostat éaka jiápsáteko, emo nákhuahta jípurêteko, entok santosi lútula jiápsáteko.

3

Jume pastorim tüisi katnakëhui

¹ Í noki lútulay: Bueituk jábe pastortu péáteko, türik tékilta huátia.

² Të úttia, kaita juènak át nok máchik jípunake, jü pastortachi. Huépułak jiba jupnake, yúmalasi áu núnake, kaa jájaana. Ä jóapo huatem ára mabetnake, entok ára yore majtianake.

³ Kaa vino jijiriotunake; náu nássuahuahta kaa türinake; ékbua tómita kaa ukulnake; kaa béttek jiápséka símemmak türinake; kaa áapolaytu báanake, jita ä huáatiápo.

⁴ Ä jóapo huitti nésaunake; ä úsuhuaam éntok kuttflasi jípunake, lútula kathuápo.

⁵ Bueituk ä jóapo kara huitti néshuuetek, çjáchisu ára am suayanake, jume Jesucristota súalhuápo náu aanim?

⁶ Kaa én júbua naatemtunake, bueituk jamak áu jábele táytek, bétte nokta diablotat chúpukä bénasi át chúpnake.

⁷ Entok két úttia, jume Diosta kaa súaleme ä bíchakam ä yörinake. Júnëlim béja kaitápo ä bítt báreka junne, katim áma yúmanake, entok diablo júne kara juènakuy ä yuktianake.

Jume diáconom jáchin kannakëhui

⁸ Jume diáconom kétchi, lútulam emo núnake, lütüriata nokaka; katim vino jüriomtunake, katim ékbua tómita ukulnake.

⁹ Akim ä jonake, juka Diosta lütüria yeu buíjtaka itom boojoriáhui, jü tü éehuamta éntok kaita chíchha máchik jípureka.

¹⁰ Jióbilahuakam bát bíinna; huanárim tékil diáconota mákna, yuktiahuaaka kaa jita ámet téyhuako.

¹¹ Jume jáamuchim kétchi, lútulam emo núnake, kaa jabetat jajaana nokaka, yúmalasi suamsi símekuu.

¹² Jume diáconom huépülak jíbam jupnake, entokim bem úusimmet huitti nésaunake, entok bem jóuhuam.

¹³ Bueítuk jume diáconom tékilta tüisi joame, huatem bétanam yörihuaka bit-hua, entok ámet utteehua Jesucristotat éehuá bétana, ámeu nokna béchibíbo.

Dios huáatihuame yeu buj-ri

¹⁴ Íkaine emou jiojte, tene láuti áman emou sika enchi bit báreka éá jíöbe.

¹⁵ Tè kaa láuti nee emou yepsako, júneáe jáchin emo á huériunakéhui, juka tékilta Diosta jóapo. Íri jóuhua éntok Dios jíápsamta Cristota sualhuápo nau animmehui. Íachi éntok jú lútúria át huíjüte.

¹⁶ Kaita éntok ájária kaa ínel éehuay junne, símek béppa huéiye, jú lútúria Dios huáatihuame:

Dios yöremtaka áu bittebok,
Espíritu Santopo tua lútúriapo tahuala,
ángelesim á bitchak.

Kaa judíommeu áa bétana nokhuak,
ániat jíápsame á súsalek,
entok jikat téhueka lóoriapo mabethuak.

4

Diostat éehuamta tójaka tábuik joame

¹ Tè jú Espiritu Santo machisi ínel jiaahua: juka tiempota lütisimeyo, juebénaka tua Dios huáatihuamta tójaka tábuiasim jita súalnake, jume espíritu am báitáttáhuame jikkajaka, entok lemooniom yore majtiáhui.

² Huáméi jume ára nókichim nok jikkajinake; íméi éntok Dios éehuamta kaa innéa.

³ Katim emo jub íaanake, entokim huate buáhuamta kaa buá íaanake, Diosta á yáalatuk junne. Bueítuk jume Diosta súaleme entok lútúriata táyame, Diostam baysahueka á buánake.

⁴ Bueítuk síme Diosta yáari túri; kaita ára guótiatu, Diosta baysahueka mabethuáteko,

⁵ bueítuk Diosta noki entok Diostau oraciompo nokhuame á tü johua.

Senu Diosta tékil joame árahueme

⁶ Empo íkái am majtiáteko jume hermaanom, Cristota tékil túrik johuápé náikiatunakée. Diostat éehuamte yúmalasi jípunake, entok túri doctriinata em huéria béchíbo.

⁷ Katé á jikkaj báanake, juka nokta kía nokhuamta fábulá ti tettehuaahuamta, entok jájaana jayhuamta; ál-lè Dios huáatihuápo úttiata nú báreka éiya.

⁸ Á takahuapo úttiata nú báareme, á takahuapo úttiata jonake; tè íri ilikkipo jíba yore ania. Tè jú Dios huáatihuápo úttiata núhuame símeku yore ania, ímí ániapo Diosta néshui jo béchíbo, entok hua ánia ábo huémtat kétchi.

⁹ Túri í nooki huitti huéeme, entok simetaka á mabetpo yúmala.

¹⁰ Íari béchibote tekipanua, kókosi juéna nokiy omtiahuaka junne, bueítukte Dios jíápsamta éiya. Júri ínel síme yöremem jínéu, entok ché junne, jume á súaleme.

¹¹ Íkáre néshue éntoke á majtia.

¹² Kaabe kaitápo enchi bínnake, kía enchi júbua yótu tíaka. Émpé ámeu ejemplotunake, jume Cristota suálemmehui, nokpo, em jíapsá pámani, yore nákuhápo, espíritu, Diosta sualhuápo, entok tü éeripo.

¹³ In áman yepsáu tájti, jíojteté nooka, entok kuttilasé ámeu nokaka am majtia.

¹⁴ Katé kaitápo á tótoja, juka Diosta bétana em mabet-ri. Jume yoyóturim Diosta bétana nokaka, emochim mámtaka enchi á mákkak.

¹⁵ Íkái jíbe jo báreka éiya, kaa á tójaka. Bueítuk ínéli á táyaka em yótusiméhui, simetakam á júnerianake.

¹⁶ Emoé suaya, jáchin em emo núyépo, entok jú em yore majtiápo. Íkái túlisi jóáteko, émpé emo jínéunake, entok jume enchi jikkajame.

5

Jáchin huatemma itom ito núnakéhui

¹ Katé ólatau omti nok báare, ál-lè áu nooka, á áchayekamta bénasi. Jume júbua yoyótummeu, am saylakamta bénasi.

² Jume jám yoyölam am áyekamta bénasi, jume bebemem éntok, huayihuarim bénasi, am yöreka.

³ Jume tua jókoptulataka kaa aniahuame ania.

⁴ Të huate jókoptulame usim entok ápalam jípurëtek, imëi entok tua bátchu bem familia am anianake, jita ámeu bëyëpo; bem áchayhuarim junëli yörinake. Íri türi, entok musála maachi, Diosta bíchäpo.

⁵ Të jü tua jókoptula, áapola tahualame, huári béja Diostat jíba boobícháihui, entok Diostau jita aahua, oraciompo aú nokaka, taahuari entok tukaarit naa búrujti.

⁶ Te jü kaa tühuata joame jíápsaka mukila.

⁷ Íkáre két nésahue, bueituk kaabeta kaitäpo am jipunakë béchíbo.

⁸ Bueituk jábe júne jume áamak anim kaa aniname, entok jume ä jóapo joomem junne, chë júne Diosta béj-re, jume tókti kaita súaleme béppa.

⁹ Bueituk lístapo náikiatuna, jü jókoptulataka sesenta huásuktiriam béppa huériame, entok huépülak jíba kunalame.

¹⁰ Tühuata ä jóapo täyana, entok usim ä ujüläpo, entok ä jóapo huatem mabet-latunake, Cristota súaleme guók báksialatuko, entok jume jíápsipo kökosi éame anialatuko, entok síme tühuata joaka át tekipanualatuko.

¹¹ Të jume kaa yótaka jókoptulame, katë áma am náikia; bueitukim júchi kuna péaka Cristota tékilta johuamtam tójaka júchi kuna bánake.

¹² Júnëli juka bat bem yáabareü tojakam juka Cristotau bíchaa bem jehuiteriakähui kaitäpo tatahuaria.

¹³ Entokim jójjoyhua, kaita joaka; jóammet rejtekam jájaana, huatemmet nokaka. Kaita bem tárükäpom emo kikkibacha, kaa türikuu.

¹⁴ Jume jáamuchim chë kaa yoiyótaka jókoptulame éntok, aram kuuna. Usim jípurekam bem jóam tüisi suayanake. Bueituk inëli jü diablo kaitat jáhuiteka am nátua máchinake.

¹⁵ Bueituk huate béja emo náikimteka Satanásta sáu sájjak.

¹⁶ Jábe Diosta súaleme ä jóapo jókoptulame jípurëtek, am anianake. Huanäi inëli kaa bëttesi ámeu huéenake, Cristota sualhuäpo nau animmehui, inëli entok chë juebenanake, jume tua jókoptulataka kaita jípureme ái ania béchíbo.

¹⁷ Jume yö yáataka nésauta tüisi tekipanuame, jümëri senu huëpo entok júchi huepom chë júne yörina entok úttilhuakam bína; të chë junne, jume Diosta noki nokame, entok am majtiame.

¹⁸ Bueituk jü jójteri inel jáahua: "Katë juka buej tirijkom jótamta bosaltuanake." Entok: "Jü tekipanuame tómita kobapo yúmala."

¹⁹ Jábeta yöturita nátuayo, katë empola ä jíkkaij báare, ál-la, guoyim o hájim testigom anëpo.

²⁰ Jume jíba Diosta bejri jo báareme, ámehuë nooka, símem bíchäpo, jume huatem két máujnakë béchíbo.

²¹ Huittine inel emou jáahua, Diosta bíchäpo, itom Señor Jesucristota bíchäpo, entok ángeles yeu púarim bíchäpo: Ímëi nésaurimë yáuhua, kaabeta chë áma yeu púaka; símemë nánancha éria.

²² Katë kia jábeta láutipo yeu púaka áa béppa mámte. Jum Dios bejrimpo johuäpë kaa emo kikkibacha; ál-la kaita juénaka emót ayunake.

²³ Katë báam jíba jëye; ál-lë ilikkik vinota jëye, tómpo éla em kökorë béchíbo.

²⁴ Jü Dios bejri huate yoremem joäu béja ámet jünakiachi, Dios yäura bit-huamta kee jee yepsayo; të huatemmet éntok chúkula.

²⁵ Júnëli két jünakiachi, jü tühua johuame. Jume yáataka kaa täyahuame éntok, karam éсотaka taahua; jíbam yeu bujtuake.

6

¹ Jume ä teko bétuk úttiapo tékipanuatuahuame, bem tekem yöreka tüisi am bítpo yúmala, bueituk jume Diosta téhuam entok ä nokihua kaa juénasi ámet noknä béchíbo.

² Entok jume úttiapo tekipanuame Cristota súaleme tekokame, katem kaitäpam bit báare; ál-lem chë júne túlisi am tekipanuaria, Diosta am súalë béchíbo, entok Diosta am náké béchíbo; tühuatam enchim bétana mabeta. Íri kutti nokhuaka yore majtiahuame.

Huatemmeu bíchaa kaa bëttek jíápsaka al-leehuame

³ Inentaka jábe täbuiasi jita majtiätek, entok itom Señor Jesucristota noki túlisi huémta kaa ä jíä páman ä huériäteko, Diosta yore majtiähui entok Dios huáatihua páman júne kaa aneme,

⁴ áu jábeleka kaita täya. Entok kaa huitti jüneiya. Náu nok nássuahamta jíba musäule; imi yeu tómte jü jita kaa nat türihuame, náu nássuahame, juéna nooki entok jita yoret innéhuame,

⁵ jume yoremem bem kóba súahuapo kaa túhuata kaa huéeläpo jípureka, náu nok nássuame. Jü lútúria kaa ámet aayuk, Dios huáatihuábey tómi yö báreka. Katé ámemak hueram báare.

⁶ Të chë yún béjhuaa áma ayka, jum Dios huáatihuápo, entok buéresi al-leehuame áamak huéiye, jü itom jípurremak al-leáteko.

⁷ Bueituk kaitate ániau äbo kóm nüpala, entok huitti nokhuápo kaitate im yeu huériunake.

⁸ Júnentaka itom buänakeu entok itom sánkonakeu jípureka, ikáite jípureka al-leenake.

⁹ Bueituk jü tüisi jita jípu péehuame kómam tábbe; huanärim áma emo kurialataka tatahua, entok jü yún buéresi jita áttea péehuame juénasi cháka. Iri jume yoremem emo tárutuaka am tetejale.

¹⁰ Bueituk jü tómita tüisi musäulihuápo, sime kaa túhua áma yeu huéiye. Inëlim huate ä áttia péakam Diostat bem äahuim tárük, entok kókosi éehuame ámet tápunak.

Jü tü Dios éehuamtat nássuahame

¹¹ Të empo yoreme, Diosta yöreme, ikái simete tö búite. Lútula éehuamta jibe huéria, Dios huáateka, at eäka, yore nákeka, yánti jiápseka jita boobichaka, entok kaa béttek jiápseka.

¹² Jü tü Diostat éehuamtachë nássua; em mámpe ä buisse juka yü jiápsihumta; bueituk iári béchibo Dios enchi núnnuk, éntoke juebenam bíchäpo Cristotat éehuamta emo ä mabetak tiaka ä täyatebok.

¹³ Én entok, Diosta bíchäpone nésauta enchi mákka. Áapo sime ayukamta jiápsitua, entok Jesucristota bíchäpone két enchä mákka, Áapo Diosta bétana tüisi nookak, Poncio Pilaatota bíchäpo.

¹⁴ Ikái nésautë tüisi éeria, kaitamak ä kükütiaka, entok kaa emót nokteboka, itom Señor Jesucristota yeu máchiaü tájti.

¹⁵ Íkári tiempota yúmak ä bíttebonake, jü huitti al-leerita jípurreme. Áaposu ä éä páman nésahueme; reyesimmeu Rey entok yoiyöturimmeu Yöhue.

¹⁶ Áapola jü huépülaka jíba kaa mumukeme, entok machiriapo aane; kaabe ára áman kiimu. Áapörik kaabe yoreme ä bil-la, entok kaabe ára ä bitcha. ¡Áapörik béchibo jíbatunake ä yörihuáhuí entok simekut ä nésahuéhuí, jíbapo béchibo! Júnentunake.

¹⁷ Jume imi ániapo riikom, ámechë nésahue, katim emo buérialinake, jü bem ríkorache kaa am ée sáuhue, bueituk kara sime túhua át boobittu; ál-la Dios jiápsamtachem am ée sáuhue. Áapo kaita ámpoleka simeta itom mámaka, itom áy al-leenakë béchibo.

¹⁸ Të túhuata johuápom rikomtu sáyhua, entokim kaita ámpoleka jábeta mik sáyhua.

¹⁹ Inëlim kutti éehuamta simek béppa béj-rek jípunake, taahuata äbo yebijnakemta béchibo, entokim yü jiápsihumta jaatianake.

Ä chúpëpo Pablota nésauri

²⁰ Jee, Timoteo, huaka em emou nokhuamte éria. Én éntok, kate ä nok jikkaja, juka nokta kia jájaana nokamta entok türük nanasontemta junne, entok jü kia jájaana nooki, “buére jita yún täyahua” ti téttehuaahuamta.

²¹ Bueituk huate ikái súaleka, Diostat éehuamtam tójjak.

Jü Diosta tü éehuame emomaktunake. Júnentunake.

Jü Carta San Pablota Guosa Huëpo Jïojteri Timoteotahui

Teboteri

¹ Inapo, Pablo, Jesucristota apóstol Diosta éäpo, jü jiäpsita itom mák rókakä pámani, Cristo Jesústa huämi.

² In usiahuari nakhuame Timoteotahui. Diosta tü ehuamta, entok yore nák jïokolëhui, entok yánti jiäpsihuame emo béchibotunake, itom Áchay Diosta bétana, entok itom Señor Jesucristota bétana.

Cristota bétana nokhuame

³ Diostane baysauhue, Áapöríkúu in tekipanoä béchïbo, kaachin éaka, jume in yoyöhuaripo naateka. Emoune huáate, Diostau enchi buanriaka taahuarit entok tukaarit naa búrujti.

⁴ Jïbane emou huáate, entok em ópuammehui, entokne enchi bít péiya, al-leerimmeyi ino tápunia báreka.

⁵ Bueitukne áu huáate, juka huitti Diostat éehuäu em jïpurëhui. Bát ä jïpurey, jü em ma yohue Loida, entok em áiye Eunice. Én éntokne tüisi jüneiya, enchi két ä jïpurëhui.

⁶ Kíalikune ínel emou jiaahua: Áuhuë ä jáyaktitua, juka Diosta bétana em mabet-ri, júnaköri nee emo béppa mamteko.

⁷ Bueituk Dios kaa espíriutu nahui éehuamta itom mik-la, ál-la juka espíritu úttiakamta, entok yore nákhuaamta entok huitti éaka áu yüihuamta.

⁸ Íari béchïbë kaa tihueka nooka, itom Señorta bétana; entok katë ínoy tiihue, bueitukne Áa béchïbo perreesotaka aane. Ál-lë jïkot machisi ansimeka júne át huéiye jü evangeliochi, Diosta úttiárammeyi.

⁹ Dios huépul éehuamta itom jïpu iaaka itom jínëuk entok santosi itom núnnuk, kaa itom ára jita joä béchïbo, ál-la ínel ä yuktialä béchïbo, bueituk yore jïkolihuaamta itom mákkak, Cristo Jesústa huämi, bannaataka kee jee ániata ayukäpo naateka.

¹⁰ Ä tü éehuäpo Jesucristo itom jínëumta yeu machiriala. Áapo juka kókkohuaamta kaitapo tahuariaka itom úhuhuaaka, machikun juka jiäpsihuamta yeu tójjak, entok evangeliota huám jïbapo béchïbo kaa kókkohuaamta.

¹¹ Dios nee áma yuktiala, apóstolpo entok maestropo nee nok iaaka, jume kaa judíommehui.

¹² Íari béchïbo yún jïkot machika inou simla. Tëne kaa áy tiihue, bueituk inapo jüneiya jábeta in súalekähui; entokne tüisi jüneiya: Áapo símek béppa úttiaka in jiäpsi érianake, huári taahuarit äbo huémtachi.

¹³ Katë ä tójja, huaka nokta tülisi huémnta, ino bétana em jïkkajakähui, juka Diostat éehuamta entok yore nákhuaamta Jesucristota bétana ayukamta.

¹⁴ Juka símek béppa türük itom mák-rite éria, Espíritu Santota itot anë béchïbo.

¹⁵ Bëjë jüneiya, síme jume Asia buiärapo joome nechim tö sájjak; ámema náikiari, jü Figeelo entok Hermoogenes.

¹⁶ Diosta yore jïkolëu ámeu ayunake, jü Onesiforota familiabehui, bueituk áapo juebénasi jiäpsi yéjtehuaamta inou nüpak, entok kaa inoy tiihuek, nee perreesotuk junne.

¹⁷ Ál-la buere joära Romau yepsaka kaa jimyoreka nee jariu táytek, nee ä téäu núkisi.

¹⁸ Diosta yore jïkolëu áa béchïbotunake, Señorta éä pámani, huári taahuarichi. Émpë tüisi jüneiya, jáchin itom ä aniakähui jum pueblo Efesopo.

2

Jesucristota tü sontaaro

¹ Én éntok empo, Diosta sualhuäpo in üusi, úttiatë áma nüye, jum Diosta nésaupo ára jita johuäpo, Jesucristota bétana.

² Juka juebenam bíchäpo nokaka ino bétana em jïkkajakäu, íkäre ámeu noknake, jume oohuimmehui, kaa emo náyoteka huitti katemmehui; ímëchiri jume huatem ára majtíahuäu yúmalasi ámet ayunake.

³ Empo jïkot kókosi éake jiäpsa, Jesucristotau türi sontarotaka bénasi.

⁴ Jábe sontaro júne ä tékil tójjaka kara tábui tékilpo áu sütia, bueituk huaka sontaro tékilpo ä núnukamta al-leetua báreka.

⁵ Entok ketchi jum yeyhuäpo yö báreka úttiata joame, kaibu yölataka tahuanake, juka reglata jiäpo áman kaa yeehuekäteko.

⁶ Jü buíata éechame bát tekipanuanake, juka etta chúpey ä nü béchibo.

⁷ Áachë suuhua, jü ín nokäbechi; bueituk Áapo jü Señor símekut enchi át jüneetuanake.

⁸ Jesucristotahuë huáate, rey Davidta animmak huéeri, entok kókkolam násuk jíabitekame, ín evangelio jíauläpo.

⁹ Íkai nokta béchibone kókosi jiokot johua. Juëna yóremta bénasine pereesoteri; të jü Diosta nooki kaa pereeso.

¹⁰ Inëline kaa huanti símeta mabeta, jume Diosta bétana yeu púarim nákeka, bempörim két jínëuriata am jájammaké béchibo, Jesucristotau huámi, símek béppa uyjori kaa lülütemtamaki.

¹¹ Íri nooki tua lütüria:

Bueituk áamak kókkokätek,

kétte Áamak jíapsinake;

¹² jiokot aneka jíapsakätek, áamakte nésaunake.

Ítapo kaa ito ä täya tíäteko,

áapo két kaa itom áu täya tíanake.

¹³ Ítapo kaa lútula katëtek, Áapo jíapo béchibo lútulay.

Bueituk Áapo, “kane ájária”, ti kara jiaahua.

Jü ä tekipanoäpo tüisi huéeme

¹⁴ Íkäre ámeu huáati sáuhue, Señorta bíchápo, huitti ámeu nokaka: “Katem náu nok nássua.” Íri kaitäpo tatahua; ál-la juka emo táruhuamta ámeu johua, jume ä jíkkajammehui.

¹⁵ Símete tülisi yáaka, Diostau emo yeu ketcha, tekipanualero ténasi, kaita tihueka, Diosta noki lútula ä huépo áman ä nooka.

¹⁶ Katë kia kaa türik kia kuttílasi yun nooka, bueituk jü junëli bem kia nokähui chë júne juënakun bíchaa am huéria,

¹⁷ entok bem nokäu sáhua kaa yoyoremta bénasi yoret kíkkimu. Júnëlim ayula, jü Himeneo entok Fileto.

¹⁸ Lütüriatam sékana bíchaa tò sájaka, täbuiasi jiaahua: “Jänituk jume kókkolam béja jíabitesula.” Inëlim jíaka, huatem Diosta súaleme huitti Diostat éhuamta kóm táb-ria.

¹⁹ Të Diosta noki kutti káttek, jíojterita jípureka: “Am täya jü Señor, jume ä áttiarim”; entok: “Símetaka huame kusisi Cristota téhuampo áu nokame, juëna böotam tóijnake.”

²⁰ Të huére jóapo yún jita yáataka áma ayka, oropo entok platapo yáataka, entok huate kútapo yáari, huate éntok babupo; ímëri huate jita musála machik áy jo béchibo, huate éntok kia jita chícha machik áy jo béchibo.

²¹ Të ínëli jü jábe chícha machik áu úhuaakame huéchiapo tahuanake, Diosta úttilhuäpo. Ä nésaupo huépulta bénasi áu nüyeka, Señorta béchibo, símeta ára jonake; entok kaa áu ámpolnake, türi tékilta béchibo.

²² Huaka jübua yótuhuäpo kaa huéeläpo jita müsülühuamte tójaka lútula jíapsa, Diostat éaka, yore nákuhamta jípureka, entok yánti jíapsihuamta, jume kaa chícha machik jíapseka kusisi Señortau nokammaki.

²³ Akë ä tójja, juka kia nok nássuahuamta, bueituk jünéaka, náu nássuahuamta ä huériähui.

²⁴ Jü Señorta tekoka tekipanuame náu nássuahuäpo kaa áu türinake; ál-la símemmak tülisi áu hueriunake; yúmalasi ára yore majtíanake, entok jiokot anhuamta ára jípunake.

²⁵ Kaa béttek jíapseka ámeu noknake, jume ä béj-reka nok nássuame; jamak júne Dios emo am jíapsi kuaktituanake, lütüriata bem täyanaké béchibo.

²⁶ Éntokem áma emo yeu huíknake, jum diablota am sumaläpo, pereesotaka am jípurëpo, ä nésau am jotua báreka.

3

Ániata lütiseyo jume yoremem jachin emo nünakëhui

¹ Íkäre két jünëriapo yúmala: Jume taahuarim lütiseka huéeyo, jü tiempo süm éhuame yebijnake.

² Bueituk yoremem annake, bempo jibatu báreka, simeta bempola huáatíame, junneria jéhuia emo úttileme, bem ómtirat éame, Diosta béj-reme, bem áchayim kaa nésauta joriame, kaita baysahueme, entok kaa türik jíápsekame;

³ huatemmeu túlisi éehuamta kaa jípureme, kabeta säbuilame, jábetat kía nokame, kaa áu jíapsi yüeme, juka kaa pappeamta kaa jiokoleme, jume túhuata omtíame,

⁴ jume ama bétana jábeta bébame, jume kaa huantiachisi emo nüyeme, jume túisi emo jítaleme, entokim juka bem áy al-leenakeu jíba huáatíame, Diosta béppa.

⁵ Íméri Diostat éehuamtam jípuremta bėnanake, tem juka tua Dios éehuamta kaa jípunake.

Katė ámėmak emo túre.

⁶ Bueituk ímėi ínel jóahuammet kimuka, am núk sásaka, jume ili jáamuchim, peresom bėnasi, kaa türik ámet áusúlik. Jú kaa túhua kaa huéelápo ámet ayuka am huúksime.

⁷ Ímėi jíba jita emo majtia, tem kara ä jájame, juka lútúriata, ä täya béchíbo.

⁸ Jáchin jú Janes entok Jambres Moiséjtam béj-reka jáptek, íneli kėtchi, ímėri lútúriatam béj-reka kaate; bueituk jita täyahuápo emo náyotehuame ámet tápuni, entokim Dios huáatihuápo kaa jehuiteriari.

⁹ Tem béja kaa bát bíchaa kannake; bueituk jú kaa túisi bem anė simem bėtana täyana, huámėi bėnasi.

Pablo nokta ä chupėpo Timoteota tejhuak jachin jita ä yáanakėhui

¹⁰ Tė empo ä huéria, juka enchi ín majtiáhui, jáchin ín jíapsáhui huatem bíchäpo, huaka huitti éaka ín huáatiáhui, entok jáchin ín Dios huáatėhui, entok jáchin yánti ín jíapsáhui, entok yore nákhuamta jípureka, entok kaa huánti jíápseka simeta ára ín jóähui,

¹¹ Diosta kaa súaleme bėtanane guók jájjasuri, entok juka kėkosi machik ín innėsuri. Íri inou yeu sika imey pueblompo Antioquíapo, Iconiopo, entok Listrapo; túisi ín guók jájjahuakapo bėttesi inou siika. Tė ikäi simeta bėtana jú Señor nee áma yeu huúkkek.

¹² Entok simetaka Dios huáatihuápo Cristotamak santosi jíapsi báareme bem guók jájjanáu ámeu ayunake.

¹³ Tė jume kaa tú yóremem entok jume yore bäi táttáhuame, jum kaa túhuata bem jóä pátákum, chė júnem kaa túhuata jonake, huatem bäi táttáhuaka, entok báitaútaka.

¹⁴ Tė empo, kate ä tójaka jíba ä johua, juka em täyákähui, entok túisi júnėaka jábeta bėtana em ä täyaláhu.

¹⁵ Bueitukė ili usitaka naateka ä tatáyak, juka Diosta noki jíojteri. Ímėri aram enchi kóba súatua, jínėuriata béchíbo, Jesucristota súalhuá pámani. ¹⁶ Jú sime noki jíojteri Diostat yeu simla, entok huéchiapo huéiye, yore majtia béchíbo; entok juka kaa tú ayurita yuktiaka ä innėtebo; entok juka kaa túlisi yáata ára rútuaktia; entok juka lútula jó báahuamta ára yore majtia.

¹⁷ Bueituk jú yoreme Diosta nésahui joamta lútula jíapsinakė béchíbo, simėku jita ä arauakė béchíbo, jum túhuata ára ä jonakėpo.

4

¹ Nėsautane em mámpo yétcha, Diosta bíchäpo entok Señor Jesucristota bíchäpo. Áapo jume kėkkolammet entok jíápsammet yäura nokta chúpanake, júnakoy táapo reyataka ä yepsäpo.

² Diosta nokiė nooka, juebėnasi júchi bėnasi ínel éehuayo, entok kaa ínel éehuayo. Juka kaa tú áyurita yuktiaka, lútúriate ä innėtua, Diosta noki kuttílasi huėhui. Íkäre am téjhua, yánti éaka, Diosta noki jíba ájáriatukähui.

³ Bueituk tiempo äbo yebijnake; huanärím juka Diosta noki tua yúmalasi entok kuttílasi huemta kara mabetnake. Ál-lam senuk jíkkají báreka, elėsikisim ä innėaka, huanärím juebena yore mamajíame náu tóijnake. Huanärím am majtianake, bem ä túrepo entok ä huáatiá pámani jíbba.

⁴ Entokim lútúriata kaa jíkkají báreka ä omoutenake, cuentom kia ettejoariata ayukáu bícham kannake.

⁵ Tė empo simėkuchė yúmalasi emo jípure; juka jiokot anhuamtė yánti éaka mabeta; evangelista tékiltė johua; simete yáuhua, juka Dios nėsauta em mabetakähui.

⁶ Bueituk ínapo béja muk báare, Diosta béchíbo; jú taahuari ín simnakeu béja yúmase.

⁷ Túhuapo nássuahuamtane yáasula; entokne át simsula jú böochi; Dios huáatihuamtane ín jíápsimto ériala.

⁸ Én éntok, jü coroona lütüriata huë páman täyahuame nee boobíchaihui. Íkái nee máknake, jü Señor lútula Juez, huári taahuarichi. Entok kaa nee jibba, të simem huame ä nákeka ä boobíchaihuime.

Jita jachin am yáanakëhui áapo am tejhuak

⁹ Bamsekë läuti nee äbo bitcha.

¹⁰ Bueituk jü Demas nee tö simla; kaa tühuaata ániat ayukamta tutüreka, jum pueblo Tesalónicau bíchaa siika. Crescente Galacia buiärau siika; Tito éntok Dalmacia buiärahui.

¹¹ Lucas jiba ínomak aane. Marcoste núnuka inou ä huéria, bueituk ára tüisi nee ania, ími tékilpo.

¹² Tiquicotane buere joära Efesou bíttuak.

¹³ Äbo sikátekë jume kapotemë inou nüpa; pueblo Troaspone am tö siika, Carpota jóapo. Jume librom entok jume pergaminom, ímëre chë júne kaa koptia.

¹⁴ Alejandro jü sisíguokta tekípanuame, Diosta tühua nee tóij íaaka, juebénasi kaa tüisi anhuamta inou yáala. Áapo Señor ä béjtuanake, juka jita ä joä béchíbo.

¹⁵ Émpë áa bétana két emo suaya, bueituk ítobia kíktek, tüisi itom nokäu béj-reka.

¹⁶ Tua bát nee ino nok-riäpo kaabe ínomak taahuak; simetakam nee tö sájjak. Íári bétana Áapo Dios jukai kaa ama am naïkirianake, am jiokorinake.

¹⁷ Të jü Señor ínomak aane, úttiata nee mákaka, bueituk ínëli inou huémta násuk jü Diosta bétana nokhuame ára yáatuk, sime Diosta kaa súaleme ä jikkaijnakë béchíbo. Ínëli jü leónta teni kaa nee buäka.

¹⁸ Jü Señor nee áma yeu huíknake, sime kaa türík ayukäpo, entok téhuekapo reytaka ä néshuepo nee jípu báreka nee suayanake. Símek béppa ujyoori áa béchíbotunake jíbapo béchíbo. Júnentunake.

Teboteri entok Diosta tü eäu ä chuppepo

¹⁹ Priscata entok Aquilatë tebotua, entok Onesíforota jóapo jomeme.

²⁰ Erasto pueblo Corintopo taahuak. Trófitotane éntok pueblo Miletopo tö siika, kökoremta.

²¹ Séberia tiempota kee yúmaye äbo huéiye. Eubulo, Pudente, Lino entok Claudia enchim tebotua, entok sime jume hermaanom.

²² Áapo Señor Jesucristo em espíritumak annake. Jü Diosta tü éehuame enchimmak-tunake. Júnentunake.

Jü Carta San Pablota Títotau Ä Jiojtekähui

Teboteri

¹ Pablo Diosta saulero éntok Jesucristota apóstol, jume áapörík yeu púari Diostat ehuápámani, éntok jü lúturiata täyahuäpo jum emo jiokölihuä pámani.

² Jum jita jíba boobít-huäpo yü jíapsihuäpo. Jum Diosta kaa yore baytähuäpo, yore ä mak-rokkak, kee jee ániata yeu machiay náateka.

³ Éntok taahuata yúmak ä täyatebok juka ä nooki, jume huatemmeu ä nokhuä pámani, iri ín mampo toijri Diosta itom jinëukamta nésaupo.

⁴ Títotahui, Cristota súalhuäpo tua ín úusi, Diosta tü eäu, yore nak jiokölihuame, éntok yánti jíapsihuame, Dios Áchayta éntok Señor Jesucristota itom jinëukamta bétana.

Jume pastorim éntok obispom jachin ministerio tékilta bem yánakëhui

⁵ Iäri béchibone isla Cretapo enchi tö siika, hua kaa tüisi huemta enchi rútuaktianakë béchibo, éntok sime buere joarammet pastorim enchi joa iaaka, nesauta enchi ín makaká pámani.

⁶ Iri, jü kaa turik bétana kaita át nok máchina, huépulak jíba jubnake, éntok Diosta súaleme úusinake, kaa turik bem joa bétanam kaa natuatunake éntok bem éäpo jiba jíapsihuäpo.

⁷ Bueítuk úttea, jü obispo kaa türik bétana kaita at nok machiná Diosta tékil ä joapo kaa au buerialinake, kaa juénaratunake, kaa vino jilérotunake, kaa nássuáratunake, tómita kaa türik bétana huemta kaa úkulnake.

⁸ Al-la ä joapo ára huatem mabetnake, túhuata naknake, éntok suámsi au núnake, lútula jíapsinake, santosi jíapsinake, ä jíápsäpo áapo au yüeka au yekanake,

⁹ ára áamak ä tahuarianake juka nok lutúriata, ä majtiahuaka pámani, éntok ket ára ámeu noknákë, yore majtihuäpo kayta tábuiasi jípureka, éntok jume ä nok béjreka nokame ahuä temajtuaka ä tü etuana, jünehuamta am maknake.

¹⁰ Bueítuk ketunem juebénaka aane, jume lútúriata nok béj-reme, jume kia jájana jítat nokame, éntok yore baytáhuame, éntok chë junne jume circuncisiónta hueriame.

¹¹ Úttea huamei tem páttiabéchibo; bueítuk sime joamim jíapsi násonte kaa túhuata am majtiaka, ikái joakam tómita yún koba báare.

¹² Senu áme násuk profetaa ín el jiaahua: “Jume cretapo joomem jíbam ára nókichi, animal kaa susuáram bénasim maachi, jibuáram, obëram.”

¹³ Iri ä nokäu lútúria. Juari béchibo, kuttilasë ámeu nooka, juka Diostat ehuamta türik am jípunakë béchibo,

¹⁴ kaa jume júdiom cuentommet suánake, éntok huame yorémem nesauriachi, bueítukim lútúriata omoute.

¹⁵ Sime chicha machirata kaa jipure, jume chicha machirata kaa jipureme béchibo, té huame jíapsi nasontulataka kaita súaleme béchibo, sime chicha maachi; bueítuk jü bem éeri éntok jíapsi suára nasóntula.

¹⁶ Diostam emo týaya tíya, té hua bem jita jóäubeyim ä omoute. Kujti machirata jípureka, Diosta bej-rekam jíápsa, jita türik júne kara joaka.

2

Jü lútúriata yore majtiahuame

¹ Të empo Akë ä nooka juka kaa tábuiasi huemta yore majtiahuamta.

² Jume yoiyóturim yúmalasim suamsi emo núnake, kaa yún nokaka, suamsi, emo yörihuäpo túlisi, Diostat ehuäpo kaa tábuiasi, emo nakhuäpo, éntok ára jita böbithuäpo. Jiapsina, áma yeu huée béchibo, jum kaa túhuapo.

³ Inéli jume jamyóyölam, bem jíápsäpom yörisi machisi emo núnake, kaabetat kia nokaka, vino jíhuame kaa am yuínake, túhuatam ára majtianake;

⁴ jume jáamuchim chë kaa yoiyóhuemim majtianake, bem kunam am náknakë béchibo, éntok bem asoam,

⁵ éntokim suamsi emo nüyeka, kayta kaa türik joaka, bem joam am suayanakë béchibo, tü jíapsitam jípunake, bem kunam bëtukim emo am núnakë béchibo, bueítuk Diosta nokíbet bette nokta kaa ä bétana noknä béchibo.

⁶ Alë bénasi ketchi, jume jübua yoiyötume kuttílasi ámeu nooka: suamsi emo am nü sáhueka;

⁷ símepe bat emo ketcha ejemplopo, tekilpo türík joaka, yore majtiahuäpo, yúmalasë emo bittebo, entok suamsi,

⁸ nokta türipo entok kara omouteta, bueítuk jü ä bėj-reka huéme ä tiunakë béchïbo, entok kaita juénak enchim bétana nok machik jípureka.

⁹ Éntok jume saulerommehuë kuttílasi nooka, bem tékom bétukim emo nüunake, símeku am türeu jonake, katim elaka am nok bejnake;

¹⁰ kabeta baytahuaka jita ä ühuanake, ál-la símeku ä bitteboka lútula au nüunake, bueítuk símeku jü Diosta bétana yore majtiahuame itom jinéume üjyorisi bittunake.

¹¹ Bueítuk jü Diosta tü eäu áu bittebo, síme yoremem jinéuriata makbareka,

¹² itom majtiaka, juka Diosta kaa yörihuau tojaka, éntok juka ániapo kaa türík úkulhuamta, juéna éerita tojaka, imite jiápsinake suamsi, lútula entok Dios huáateka,

¹³ juka tüisi al-lehuäpo mabet-báahuamta boobíchaka, entok ujyorisi au yeu machirianakeme jü buere Dios, éntok Jesucristo itom jinéukamta,

¹⁴ jü ito béchïbo au tojakame, síme kaa türiku itom jinéu báreka, éntok tossaala itom báksiaka ä pueblo attiapo itom jipu báreka, éntok tü tékilta johuäpo naybuk-riata jípureka.

¹⁵ Íkáre ámeu nooka, kuttílasi éntoke yäura úttiata jípureka kaa türi bem yáari am toj sauhue. Kaabe kaa kia kaitäpo enchi jipunake.

3

Lútula jíapsi jipuhuame Diosta tü eäpo

¹ Améhue am huatisauhue, jume gobierno tékilta jipureme entok yäuram nesahueme áme bétuk emo am jipunakë béchïbo, nesautam jonake entokim at jiapseka tékilta jonake.

² Kaabetachim juénak noknake, katim nássuäleromtunake, ál-lam huatemmakim túlisi emo jipunake, simë yanti ehuamta bittteboka síme yoremem bíchäpo.

³ Bueítuk ítapo ket bannaataka kaa susuakay, katte Diosta nésaupo rejtey, chikturatak, síme juéna éerita bétuk ito jípureka. Kaa tühuapote jiápsay, éntok jita ito nat úkuleka, kaa bibit péehuaka, éntok huatem kaa bibit péaka.

⁴ Të juka Dios itom jinéukamta tü ehuamta itou yeu machiako, éntok síme yoremem ä nákéhui,

⁵ itom jinéuk, kaa lútula huépo tuhuata itom yáakä béchïbo, ál-la itom ä nak jiokolëpo, bajsiahuaka bemélasí tomtihuäpo, entok Espiritu Santopo bemélasí ä yahuakapo.

⁶ Jü, buéresi yüni itot ä chíbejtiakähui, Jesucristo itom jinéukamta bétana,

⁷ bueítuk lútula jiápsihuamta ä tü eäpo jípureka, amakte herenciata jípureka tahua, yü jiápsihuamta itom boobíchä pámani.

⁸ Íri nooki huitti lütüria, Íachiri katë kom eaka, kutti am téjhua, bueítuk jume Diosta súaleme tü tekilpom jíba emo jipunake. Ímëri türimme, éntok yoremem ania.

⁹ Të juka nokta kaa nau bataka huemta katë ä jikkaijbáare, entok juka nat tomti kat-huamta bétana kia nokhuamta, entok juka leyta bétana nau nok nássuahuamta, bueítuk kia bejja entok kaitapo yore ania.

¹⁰ Jü yoreme emo náikimtehuamta joamta, séjtuli entok guosa kuttílasi áu noksuka, pakunë yä tahuaria.

¹¹ Juneate hua ínëli áu nasontekame, Diosta bejre, entok bette noki at chuppe, juka bette nokta at chupe béchïbo.

Jíta ä yánakeu bétana au nokak

¹² Artemasta ö Tíquicota émou nee bittuako. Emo bamijtuaka pueblo Nicópolisopo inou yepsa, bueítuk júmüne, síme séberia tiempopo tahua báreka eiya.

¹³ Jü Zénas leyta yúmalasi täyame éntok Apoolojta, al-leake am boo tojja, kayta ámeu binakë béchïbo.

¹⁴ Jume itomak aanim am áraunakë béchïbo, jum tü tékilta johuäpo. Bueítuk jume jita ámeu bëyemmehui am anianakë béchïbo; bueítukim ínëli huatem tuhuata joorianake.

Teboteri éntok ä chupëpo Diosta tü eähui

¹⁵ Síme jume inomak aneme enchim tebotua. Jume Diostat ehuäpo itom nakemë tebotua, Diosta tü eäu enchimmaktunake. Júnentunake.

Jü Carta San Pablota Jiojteri Filemóntahui

Teboteri

¹ Pablo Jesucristota béchibo pereeso, entok jü hermaano Timoteo, jü nákhuaame Filemóntate tebotua, itomak tekípanuamta,

² entok kétéchi hermaana Apia nákhuaamta, entok Arquipota, Diosta tékilpo itom jáláekamta, entok huame Jesucristota súalhuäpo náu aanim, em jóapo nau yayajame.

³ Diosta tühua entok yánti éehuame enchimmaktunake, Dios itom Áchayta bétana entok itom Señor Jesucristota bétana.

Filemón Diostat éiya entok huatem nákke

⁴ In Diostane baisahueka emou huáate, oraciónim in joä beleki,

⁵ bueitukne ä jikkaja, Señor Jesucristota súaleka em ä nákéhui, entok simem huame Diosta bíchäpo huélpüsi emo nüyeka jápsame.

⁶ Huä Diostat éehuame huatemmeu em nokäu, huitti át jünee huamta enchi máknake; inéli sime jü tühua enchimmamet ayunake, Cristo Jesúsata huämi.

⁷ Bueituk tüisite al-leiya, entokte jápsi yéjtehuamta jípure, em huatem náké béchibo; bueituk empo, in saila, jume Diostau bíchaa huélpüsi jápsame bem jápsihuam óusi éiya.

Pablo Onésimota béchibo jiotok jiaahuak

⁸ Huäri béchibo, Cristota bétanane lütüriata jípure jiöbe, emót in nésaunaké béchibo, hua jita chë türik bétana,

⁹ tène emou jiotok jiaahua, yore nákhuaamta téhuampo: inapo Pablo béja öla, entokne pereeso Jesucristota béchibo.

¹⁰ Én éntokne in üusi Onésimota béchibo emou nooka, nee preesotuk Cristota bétana yeu yoremtukame.

¹¹ Huä bannaataka kaa emou türiakāhui, tē éni emohui entok inou júne türi.

¹² Én éntokne júchi emou ä bíttua. Aké ä mabeta, em nee mabetäpo bénasi.

¹³ Bueituk inapo inomak ä tahuatua péa jiöbe, enchi kara inomak anépo, nésautea nee ä joria iaaka, imi cárcelpo evangeliota béchibo preesotaka in anépo.

¹⁴ Tène kaita yáa báare kaa em inel éäpo, bueituk inéli jü em tü éeri kaa ütteaata ä yáariä béchibo, ál-la em júnen éäpo.

¹⁵ Bueituk jamak iäri béchibo au náikimtek emo bétana, jaiki huásuktiapo jáni, én éntok bát bíchaa sime huásuktiapo enchi ä mabetnaké béchibo,

¹⁶ tē éni kaa súmatata enchi tekokam ténasi, tē ál-la chë junne, súmatata béppa, ä sailaka tüisi ä huáatia ténasi. Inapone tüisi ä nákke, tē jibatua empo chë junne. Ä yoremtukä pámani, em ä nákéu türi jiöbe, tē chë júne müsála maachi, jü em ä náknakéhui, Cristota súalhuäpo.

¹⁷ Én éntok ä junélitunakey, Cristota súalhuäpo empo inomak huétek, Aké ä mabeta, em nee mabetä bénasi.

¹⁸ Entok jítäpo júne kaa tüisi émomak tahuaka enchi huikiriátek, juka enchä huikiriähui, inohué ä tójjä.

¹⁹ Inapo Pablo in mámammeyne ä jiojte: inapone ä béjtuanake. Kaa täbuiasi emou jiau béchibo, émpé chë nee huikiriäya.

²⁰ In saila Señorta súalhuäpo, aré nee ania jáni; nechë jápsi yétcha, jimyore béchibo, Señorta súalhuäpo.

²¹ Emoune jiojte, juka nésau éehuamtat ára em joäbet éaka, jünéaka chë júne in nokäu béppa em ä yáanakéhui.

²² In áma emou yebijnakehué huéchiapo jípure; bueituk Diostau enchim buaná béchibo júnentunake, jü áman enchim in bínnakéhui.

Teboteri entok Diosta tühua

²³ Epafra enchi tebotua; áapo inomak pereeso Cristo Jesúsata béchibo.

²⁴ Entok huate két enchi tebotua: Marcos, Aristarco, Demas, entok Lucas, inomak tekípanuame Diosta tékilpo.

²⁵ Itom Señor Jesucristota tühua enchim jápsimaktunake. Júnentunake.

Jü Carta Hebreommeu Jiojteri

Dios ä Üusihua bétana nok-la

¹ Dios juebénasi noksulatukay yún kaa nanála machisi júnak táapo tábui taahuarim-mechi, jume áchayhuarimmehui, profetam huämi.

² Ên imêi taahuarim chúkula huêpo ä üusihua huämi, itou nok-la. Íkâi éntok ä yô yáaka simeta ä mámpo tójjak; ániata éntok áapörík béchibo yáuhuak.

³ Áapo ájaria jü bélojkosi símek béppa Diosta uyjória, éntok tua alébenna símeku, síme ániat ayukamta jíapsítua, simeta tútti jípure ä nok úttiárayi. Éntok Áapo mukuka símek béppa túlisi itom báksiak, kaa tú yáarim itom úuhuaaka. Huanäi ámani jikat jü tua yörisi machik bátam bétana yejtek.

Jü Usiari ángelesim béppa chë yörisi maachi

⁴ Íari béchibo ángelesim béppa chë yörisi machisi tahuariahuak, éntok bempörim béppa chë yörisi machi téhuam mákhuak, tua Diosta ä üusi béchibo.

⁵ Bueítuk, ¿jauhueysu Dios jabe ángeltau inel jiaahuak:

Émpë ín Üusi;

ínapone én em Áchaytaka taahua?

Éntok kétchi:

Ínapone én áa béchibo áchayhuari;

áapo éntok ín úussitunake.

⁶ Éntok kétchi, juka késam huérita ániau kóm bíttuaka jume ángelesimneu inel jiaahua:

Tónommeyem áu jápteka ä yöre.

⁷ Jume ángelesim bétana éntok kët inel jiaahua:

Ä ángelesim jekata bénasi johua;

jume nésauta ä joriame éntok tájj bétemta bénomme.

⁸ Éntok ä Üusi bétana inel jiaahua:

Dios yörisi machi bankopo káteka, jíbapo béchibo nésahue,

éntok jü kuta em réytaka áy nésahueu huitti lútula huéeka bíttu.

⁹ Juka lútula jíapsihuamtë nákke;

të juka kaa túrik éntoke kujti eäke kaa huátia.

Íari béchibo Dios enchi áma yeu púuhuak.

Jü em Dios éntok musála machisi al-leehuamta enchi mákka,

em jáläim béppa.

¹⁰ Éntok íkâi kët nooka:

Empo, Señor, simeta naatëpo buiatë yáuhuak;

jü téhueka junne em mámamme yári.

¹¹ Íri lütinake, të empo jíbapo béchibo tahananake;

jü huate éntok súpem bénasi moynake.

¹² Éntok huépul súpem bénasë nat am tóttianake,

éntoke chúkula tábui bemela súpem béchibo am nakulianake.

Të empo katë tábuiasi tahananake, éntok em huásuktiriam katim lütinake.

¹³ Bueítuk jauhuey taaposu Dios, jábe ángeltau inel jiaahuak:

¿Ímire ín bata bétana yejte,

jume enchi bej-reka kateme em guókim bétuk nee am órëu tájti?

¹⁴ ¿Jachum kaa espíritu ásusüli, jume Diosta tékilpo aneme? Ímëri juka jínëurita mabetnakeme bem anianakë béchibom äbo bíttuari.

2

Jü buere jínëuria

¹ Huäri béchibo, úttia tüisi át suaka itom ä bínnakëhui, juka Diosta noki itom jíkkajakähui, juka itom súalëu kaa koptiä béchibo.

² Bueítuk jü noki ángelesim nokakäu huitti taahuak; éntok jume Diosta bėj-reka ä nésauri kaa bem yáakäu, lútula éehuäpo júne kët bette noki ámet chúppuk.

³ ¿Jáchisute áma yeu sákanake jáni? ¿Juka jínëuriata tüisi yörisi machik kía kaitäpo bicháteko? Jü Señor íari bétana bát ä nookak, késam huêpo; jume ä jíkkajakame éntok itom ä téjhuak.

⁴ Ínëli Dios ä lútüriatey ámemaki. Jume señaalim entok buéresi huëpo kaa täyahuaanta entok obiachik kara johuaamtam johuay. Espíritu Santo éntok ámet ä näikimtey, ä éä pámani.

Jü yore jínëihuamta yáakame

⁵ Bueituk Dios kaa jume ángelesim mámpo ä tójjak, juka ánia äbo huémta; íari bétanate náu ettejo.

⁶ Të séjtul huëpo senu nookak, Diosta noki jjojteripo inel jiaka:

ǰJábesa jü yoreme em áu huáatinakë béchibo,
entok jü yoremeta üusi em áu yéebijnakë béchibo?

⁷ Íkäre yáaka ángelesim beu chë ili bétuk ä tahuariak.

Ä yörinäu éntok símek béppa ujjorike ä coronatuak.

Éntoke juka em yáakäu simete ä mámpo tójjak.

⁸ Símete ä guókim bétuk tahuariak.

Bueituk ínëli símeta áa bétuk tójaka, kaita yeu bëaka, símeta áa bétuk tahuariak. Tëte ketune kee jee ä bitcha, juka símeta áa bétuk tahuanakemta.

⁹ Tëte huákäi bitcha, juka ángelesim násuk ili bétuk tahuariahuakamta. Jesús ä yörihuäpo entok símek béppa ujjorik coronatuahuak. Jiokot áu ä sikäpo muukuk, bueituk Diosta símem náké béchibo kókkohuamta nüka.

¹⁰ Ínëli türiakay símeta áttiakamta béchibo, bueituk áapörík béchibo síme aayuk. Ä üusim símek béppa ujjorikum am huéria báreka, jum jiokot anhuäpo yúmalasi ahuä nütuak, juka jínëuriata áme béchibo yáakamta.

¹¹ Bueituk Dios santosi jíapsihuamta yore makame, entok jü santosi jíapsihuamta mabetame. Símetakam hupulaik jiba áchayek. Huári béchibo jü Diosta Üusi kaa ámey tihueka am saila rókka,

¹² inel jiaka:

Em téhuamne ín sailammeu noknake,

entokne yún emo náu tójlame násuk himnomne emo béchibo buiknake.

¹³ Entok júchi inel jiaahua:

Ínapone át éenake.

Júchi éntok bemelasi inel jiaahua:

Éni ínapo, entok jume usim Diosta nee mákakähui.

¹⁴ Jachin jume usiarim náu áchayek takaapo entok ójbopo am nanälaytukä benási, áapo két takaapo entok ójbopo ánëli áu jípurek. Bueituk ímí huámi ä mukukäbey, juka kókkokhuamta núk kátekamta kaitäpo tahuariak. Íri bëja jü diablo.

¹⁵ Huanäi kaitäpo am yáaka, áma yeu am huíkkek, jume símem kókkohuamta májhueka áa bétuk emo jípureihum, bem kókkou tájti.

¹⁶ Bueituk tua lútüriapo kaa jume ángelesim aniak, ál-la jume Abrahamtat yeu kat-riam.

¹⁷ Íari béchibo úttiatakay, símeku ä sailam bétanunakëhui. Ínëli yore nák jiokolihuamta jípureka huitti tiöpopo chë néshue, Diosta néshui joaka, entok juka pueblolo kaa türik bem yári am úuhua.

¹⁸ Bueituk áapo két jiokot ansuk, kaa tühuapo jíöbilahuaka. Íari béchibo áapo úttiata jípure, jume kaa tühuapo jíöbilahuame ania béchibo.

3

Jesús Moiséjta béppa chë yörisi maachi

¹ Júntuksan Cristopo itom hermaanom yeu púarim, téhueka bétana núnutaka jíápsame, áachem suuhua, jü apóstol entok tiöpopo buere yäutat itom át éäpo, Cristo Jesústachi.

² Áapo kaakun bíchaa áu náyoteka ä yuktiahuaka páman jiba áu nüka, entok Moisés kétéchi ánëli, símekuu jum Diosta jóapo.

³ Bueituk íri, Moiséjta béppa buéresi yörihuaka bít-hua, jachin jü kárita yáakame chë yörihuaka bít-hua, jü kárita béppa.

⁴ Bueituk jábe ä yáala, juka kári yáataka kátekamta; të juka síme ayukamta, Dios ä yáhuak.

⁵ Lútüriapo Moisés símeku kaa áu náyoteka tekipanauk, jum Diosta jóapo, ä sáyhuaka pámani. Íri lútüriatataka taahuak, áa bétana tüisi nokaka.

⁶ Të Cristo usiaritaka ájãria, entok kãrta béppa lútüriata jípure. Ìri kãri éntok ítapote ájãriam, bueítuk ítapo itom mabetakãu kaa ito náyoteka ä ëriakãtek itom jípsãu tájtí át éaka, entok juka jita boobít-huãpo ito jábeleka.

Diosta pueblo jimyoreria

⁷ Huãri béchibo, jü Espiritu Santo ínel jiaahua:

Bueítuk empo ä nokãu én jíkkajãteko,

⁸ katem enchim jípsim námakasi johua,

júnak-riapo jume Diosta béj-reaka ánia bueka päriapo jíöbilahuaka ayukame bénasi.

⁹ Ímirim nee jíöbilak, jume enchim áchayim.

Nechim jíöbilak nee áma yumãu júneria báreka.

Huanãrim juka ín yáakãu bítchak, cuarenta huásuktiriampo.

¹⁰ Íari béchibone ámeu öomtek, huamei nát tómti katemmehui, ínel jíaka:

“Jíbem náa kannake, enchim jíápsipo kaa yánti éaka,

éntokem ín böom kaa täya báare.”

¹¹ Huãri béchibo ín öomtëu bát kéchakane ínel jiaahuak:

Kaibum áman kimunake jum inot jimyorehuãpo.

¹² ¡Achem suuhua! Hermaanom, enchim násuk kaabe kaa türík jíápseka kaa ä súaleka áu náyotenake, jum Dios jíápsamta súalhuãpo.

¹³ Ál-lem chikti táapo kuttílasi náu nooka, ketune tiempota jípureka, bueítuk ínëli kaabe enchim násuk námakak jíapseka annake, kaa türikuu baítaütaka.

¹⁴ Bueítukte Cristotamak ä áttiak, juka áa bétana itom jípunakëhui kaa ito nayoteka itom jípsãu tájtí, juka át éehuamta itom naatekãpo bénasi.

¹⁵ Én éntok íkãi nokhua násuk:

Eme ä nokaü én jíkkajãteko,

katem enchim jípsim námakasi johua,

jume júnaköri nee öomtituakame bénasi.

¹⁶ ¿Jábessamme, jume ä jíkkajájsuka, ä öomtituakame? ¿Jachum kaa síme jume Egiptopo Moiséjтамak yeu sãjakame?

¹⁷ ¿Jábemmaksu cuarenta huásuktiaipo omtey? ¿Jachu kaa jume Dios bejrim yáakammaki? Ímëi bem takahuam éntok ánia see päriapom huátteka kókkok.

¹⁸ Entok, ¿jábemmeusu ä noki bát kéchaka am téjhuak, kaa áman am kimunake tíaka, jum áamak jimyorehuãpo? ¿Jachu kaa jume ä nésahui kaa yáakammehui?

¹⁹ Entokte am bítchak, kara áman kimuka am tahuakahui, kaita bem súalëra béchibo.

4

¹ ¡Átte suaka Diosta máujnake! Bueítuk jachinai junne jü jimyorehuãpo kimu báahuaka boobít-huame, huate enchim násuk aneme kara ä jájameka tahuanaake.

² Bueítuk itou két jíba ánëli nok-ri, jü bemela noki bempörimmeu bénasi. Të jü noki bem jíkkajakãhui, kaitapo taahuak, juka Dios éehuamta kaa am jípurekã béchibo, jume ä jíkkajakame.

³ Të ítapo ä súaleme áamakte áman kimula, jum jimyorehuãhui, ä jíakã pámani:

In ömtëune bát kéchaka am téjhuak,

kaa áman am kimunake tíaka jum jimyorehuãhui.

Éláposu juka tékilta béja chúpasulatukay jíöbe, juka ániata naatekãpo naateka.

⁴ Bueítuk séjtul huëpo jimyore taahuata bétana ínel jiaahuak:

Dios jimyorek síme tékilta yáasuka,

jum guoy búsan taahuata huëpo.

⁵ Entok ímí júchi bénasi:

Katim áman kimunake, jum ín jimyorehuãhui.

⁶ Huãri béchibo, ketune huate bëye áman bem kimunakëhui, entok kétchi huame bát bemela noki ámeu nokhuakammehui, katim áman kiimuk, nésauta kaa bem yáakã béchibo.

⁷ Én éntok júchi taahuata yétchak ëni, ínel jíaka: Chúkula tiempota simsuko, Davidta huam, ínel jíayhuãpo:

Eme ä nokãu én jíkkajãteko,

katem enchim jípsim námakasi johua.

⁸ Bueítuk Josué juka jimyore taahuata am mákakãteko, kaibu júchi tábui taahuarita bétana nok éiyey.

⁹ Huãri béchibo ketune jimyore taahuari áma tahuala, jü Diosta pueblo béchibo.

¹⁰ Bueituk jü Diostamak jimyorehuäpo kibak-lame, két tékilta yáasulataka jimyore. Dios két alè bënasi jimyore, ä tékil yáasulataka.

¹¹ Ámante kimu báreka éenake, jum jimyorehuäpo; bueituk kaabe áma áu náyotenake, huáméi bënasi, jum nésauta kaa johuäpo, kaa türiku.

¹² Bueituk jü Diosta noki jiäpsa, entok símeku áma yuuma, entok síme kúchirim náu bíchaa buahuiakame bënasi chë mékka tájti ára jita chúkτια. Jiäpsichi entok espíritut junne ára kibake, óta tónoapo entok tuétanompo junne; entok juka yorem éeri jiäpsipo ayukamta jüneria.

¹³ Jü yáataka ayukame ä bíchäpo kara ésoitu, entok síme súpe joaritaka étapori ä bíchäpo. Huáahui lúl-late jápteka yeu ä buíjnake, itom yáalähui.

Jesús jü buere sumo sacerdote

¹⁴ Én éntokte ä jípure, juka sumo sacerdoteta, téhuekata béppa jikau sikamta, Jesús jü Diosta Üusi. Áapörík súalhuápote jíba annake.

¹⁵ Bueituk iri sumo sacerdote ára itom jiookoleka ára itom ania. Jüneiya ítapola kara itom áma yumähui. Áaposu két ito bënasi kara áma yúmam ténaka jiöbilahuak, të áapörikut jü Dios bejri kaita át aykay.

¹⁶ Áute rúktinake, tüisi át jiäpseka, Diosta yörisi kátekäpo, juka nák jiokolihuamta jajam báreka, entok Diosta túhuapo kaita bëaka jiookot anhuäpo yore aniamtahui.

5

¹ Bueituk síme sumo sacerdote yoremem násuk yeu púari, áme béchibo obisi an íaahuaka Diosta bétana núnuri, juka Diostau bíchaa náikiata entok animaalim ójbo, jume Dios bejrim béchibo ä yáa íahuaka.

² Bueituk yánti áu nüyeka ára am boobinnake, jume kaita täyaka kaa túhuapo emo náyotelame entok kaa suasi emo nüyeme, jünéaka áapo két áme bënasi kaa úttiaka jiäpsihuäpo áu innéaka.

³ Júneli juka Dios bejri áapörikut éntok yoremraatat ä ayuka béchibo, úttia ili kabarata mëaka Diostau bíchaa ä náikianakëhui, yoremraata béchibo entok áapo béchibo.

⁴ Bueituk kaabe kia inel ä éä béchibo tékilpo áu úttiltebo báanake, ál-la hua núnuritaka Diosta bétana yuktiari, Arónta núnuhuaka bënasi. ⁵ Júneli kétchi Cristo jum símek béppa uyjoriku kaa áu úttilek, juka sumo sacerdote tékilta áu mákaka, ál-la hua inel áu jíakame:

Émpë ín Üusi;

ínapone í taahuarit enchi usiak.

⁶ Bueituk kétchi sékana inel jiaahua:

Émpë tékil sacerdoteta yúu tütti jonake,

Melquisedecta yoremempo jometaka yö yáatukä pámani.

⁷ Të Cristo ími buíapo jiäpsaka, jiookot éaka nookak, ópuam guótiaka hua úttiata jípurementahui, ä muknakepo ára ä jínëumtahui. Ínëli éntok íari béchibo jíkkajítuk, yörisi májhueka.

⁸ Usiaritaka junne, jiookot ä anë násuk, nésauta ára joaka taahuak.

⁹ Entok yúmalasi chúpemta mákhuaka, juka jíbapo béchibo jínëuriata yáuhuak, símem ä nésahui jo báareme béchibo.

¹⁰ Huanäi Dios ä jüneriatebok, sumo sacerdote tékilta ä mákaka, Melquisedecta gentepo jometaka yö yáatukä pámani.

Jínhua maachi, jü Diosta súaleka ä tóijhuame

¹¹ Íari bétanate yún ára jita nooka, të obiachi júnakiachisi ä nok báahuäpo, enchim kaa huitti jíkkajä béchibo.

¹² Bueituk eme béjem huatem ára majtia éiyey, bueitukem béja yún tiempota huéria. Të ketune bëye jü enchim majtianähui, juka chë kaa obiachik Diosta nokpo bát huémta. Éntokem ínëli kaa áma yúmaka tahuala, ili usita lechim jëyë bënasi; bueituk karem buáhuamta buäye.

¹³ Síme jume ketune lechi jëyeme ketim jee árahue, jum lútula huémmtat jüneeuhäpo; bueituk ketunem ili uusim.

¹⁴ Të jü bette buáhuame jume yótulame béchibo. Ímëri jum élaaka jita johuäpo emo majtialataka, akim ä jüneria, juka jüneeuhamta, túhuata entok kaa túhuata bétana.

6

¹ Huäri béchïbo, juka bát itom majtiahukau huamte sákasuka, Cristota bétana huémta yúmallasite bát bichaa át jiapsi báreka éenake. Katte júchi ito ä majtianake, juka téta nahuata júchi yecham ténasi entok juka tekil mukiaapo hueme kókkko huaú yore hueriame. Të jü Diostat éehuame ïri jü jíapsi kúaktihuame,

² jü batóhuamta bétana yore majtihuame, jü jábetat béppa mámteka Diostau ä nok-riahuame, jü kókkolam jiabitëhui, entok jü bette noki jíbapo béchïbo chúpánakeme. Béjate simeta ikäi täyasula.

³ Entokte ikäi yáanake, lütüriapo Diosta júnel éayo.

⁴ Bueituk karam jájamtuka tatahua, jume séjtul machiriata mabetakame, jü jikattana Diosta tü éeri bem jihuekäu entok Espíritu Santota huam bem mabetakähui,

⁵ Diosta tü noki entok juka úttiáraata ánia äbo huémstat jihuekame.

⁶ Ímëi amáu nóttekame karam júchi bemelasi jíapsi kúakte, juka Diosta Úusi bempörim béchïbo júchi bemelasi kúrusit poponteboka, júchi simem ä junnerianakë béchïbo.

⁷ Jü buía juka yúkuta juebénasi kóm huáttemta jëyeme, entok júya sáarita yoyótutuame, türi takaka jume buíata tekipanuame béchïbo, ïri buíya Diosta tühuam mabeta.

⁸ Të jü buía huíchata entok táchïnota sisiuriame kaa türina; chúkula bette noki át chúpahuaka táana.

Jü bobithuame huitti ehuäpo itom jipurëhui

⁹ Én éntok, eme nákhuaame, huittite jüneiya juka jita chë türiaka bétana, jínëuriata jipureka, éläposute ínëli nooka.

¹⁰ Bueituk Dios tü éehuäpo lütüria páman jíba aane; áapo kaibu ä koptyanake, juka tékilta áapörík nákeka enchim yáakähui, jume Diosta bíchäpo santosi emo nüyeme béchïbo; éntokem ínëli ketune jita am joria.

¹¹ Tëte enchim hueuhuëpulammet ä bit péiya, juka jíba enchim joähui kaita yeu bëaka enchim jíápsau tájti, juka huitti éaka boobit-huamta.

¹² Bueituk jü óbera kaa enchimmet ayunake, ál-lem huame Diostat éaka tekipanuame entok ínëli jume yánti éaka juka Diosta nokakäu mabet báareme. Ímëi bénasem emo nü báreka éiya.

¹³ Bueituk júnakoy Dios juka Abrahamta mabetnakëu ä mák rókaka nookak. Të kaabeta äa béppa chë yörisi machik téhuak, nokta yéché béchïbo. Huanäi áapo áu bát kéchaka nokta yétkak,

¹⁴ Ínel jíaka: “Ínapone tua lütüriapo juebena tühuata enchi máknake, entokne jume emót yeu katnakeme buéresi am búrurianake.”

¹⁵ Ínëli yánti éaka ä boobíchaihuik. Huanäi ä jájamek, juka nokta yétkapo áu nokhuakamta.

¹⁶ Bueituk jume yoremem tua lútula huëpo jábete chë yörisi machik bát kéchakam nokta yécha. Huanäi jü noki bát kéchahuakame lütüriatoka chúchupe.

¹⁷ Íari béchïbo, juebénasi Dios kálakosi ä bittebo báreka, jume ä mabetnakeme béchïbo juka yörisi machik bát kéchaka nokta máktaka bem boobíchaihui, ínëli yúu tútti ä lütüriatebok, juka yörisi machik bát kéchaka ä nokakähui.

¹⁸ Bueituk ímëi guoy huëpo kara tábuiasi yáatüpo, Dios kara ára nókíchi. Ímíte úttesi jíapsi jóotehuamta jípure, áu rúkteka áapöríkt boobíchaihuime.

¹⁹ Íkáite nülataka itomak ä jípure itom jíapsi béchïbo, barco ancla tenasi. Íri éntok áman téhueka tiöpopo velota bia tájti yúmala.

²⁰ Ímiri Jesús bát áman kibakek ito béchïbo, jíba béchïbo sumo sacerdote yáataka, Melquisedecta gentepo jometaka yö yáatukä pámani.

7

Melquisedecta sacerdocio

¹ Íri Melquisedec Salempo rey, yörisi jikat Diostau sacerdotetukay. Abrahamta nankirika yeu siika, nássuahuäpo reyesim kobalataka ä yebisiseyo. Huanäi juka Diosta tü eäu ä mákkak.

² Huanäi Abraham nássuaka jum simeta ä kobakäu áapörík diezmota mákkak. Jume Melquisedecta téhuam éntok ínëlim jiau báare “tua bát lútula huëpo rey”; entok Salempo rey, ïri éntok yánti jíapsihuäpo “rey ti jiau báare”.

³ Kaa áchayek, kaa áiyek, entok áapat kat-riam júne kaa jípure; jita táapo ä naatekápo júne kaa taahuarim jípure, entok jákun tájti ä jiápsakáu junne. Të ä jiápsäpo Diosta Üusi bénna, entok yúu tútti sacerdocio tékilta jípure.

⁴ Tüisem át suaka ä bitcha, juka buéresi yörisi maachi. Íkäri jü Abraham áchayripo huéeri, jum nássuahuäpo ä kobakáu diezmota ä mákkak.

⁵ Tua lütüriapo jume Levíita usiarim tékil sacerdociota mabetak, entokim nésauta jípure, pueblopo diezmom bem nünakë béchibo, leyta jiá bénasi. Ímëi bem saylahuam, éläposum bempo két Abrahamtat yeu sákala.

⁶ Të Melquisedec jume áapat kat-riammak kaa huéritaka junne, entok kaa Levitammak näikiatukay. Të jünentaka junne, Abrahamta bétana jume diezmom mabetak. Huanäi huaka Diosta bétana mabet báahuamta jípuremta, Melquisedec Diosta tü eäu ä mákkak.

⁷ Kaa yún nokhuäpo síme jüneiya: jü chë ilitchi jü chë yöta bétana Diosta tü eäu mabeta.

⁸ Të tua lütüriapo ími buíapo jume yoremem kokótko me diezmom mamabeta; të huämi éntok senuk bétana nooka, ketune ä jüpsähui.

⁹ Entok ínëli jiyahuäpo, Levíi Abrahamtamak diezmom béjtuak, entok áapo két diezmom mabeta.

¹⁰ Bueituk Levíi ketune kee jee yorei Abrahamta, juka Melquisedecta ä nankiseka yeu ä siiko.

¹¹ Bueituk juka levíita sacerdocio tékil yúmalasi áhuä jípureyo, ¿jatchiakasu jita áma bëye bénasi täbui sacerdote áu tóboktia, bueituk ikäi bétuk jü yoremraa leyta mabetak, Melquisedecta gentepo jometaka yö yáatukä pámani? Entok, ¿jatchiaka kaa núnuhuak, Arónta gentepo jometaka yö yáatukä pámani?

¹² Bueituk jü tékil sacerdocio kúaktiahuakatek, két úttia juka leyta kúaktianähui ä yáa béchibo.

¹³ Jü íäri bétana nokhuakame täbui tribupo joome; të ímëi náu huéerim juka tiöpopo altar tékilta, kaabe ä yáuhuak.

¹⁴ Bueituk jünakiachisi täyahua, jü itom Señor Judáta familiapo huéritaka. Íäri bétana éntok Moisés kaita nookak, tékil sacerdociota ä jojoai bétana.

¹⁵ Íri éntok chë júne jünakiachisi täyahua, të jábe Melquisedecta bénaaka áu tóboktiakátek, juka tékil sacerdociota täbuiasi joaka.

¹⁶ Kaa yorem ley chúpata huë pámani bempo bem familiapo huéritaka áma yeu sákalame, ál-la kaa ä muknakepo úttiata jípurehui.

¹⁷ Bueituk áa bétana nokhuaka täyahua:

Émpë jíbapo béchibo sacerdote,
Melquisedecta yoremraapo jometaka yö yáatukä pámani.

¹⁸ Íäri béchibo jü nésauri bannaataka huéeri kaitäpo taahuak, kaa úttiata entok kara jita ä joai béchibo.

¹⁹ Ínëli jü ley kaita yúmalasi yáuhuak. Ínëli naate jü chë türi boobit-huame; íäri béchibote Diostau rukte.

²⁰ Íri kaa kía yáahuak, ál-la jü noki yörisi machika bát kéchahuaka yáahuak.

²¹ Bueituk jume huate sacerdotem kaita noki yörisi machik bát kéchahuakam áma yeu púahuak. Të íri, juka yörisi machik bát kéchakame ínel áu jiaahuak:

Jü Señor yörisi machik bát kéchaka,

kaibu amáu bíchaa kúaktinake:

“Émpë sacerdote jíbapo béchibo,
Melquisedecta yoremraapo jometaka yö yáatukä pámani.”

²² Íäri béchibo Jesús juka nokta náu tütehuäpo chë türik, ä lütüriatunakë béchibo, áu bát kétchak.

²³ Jume huate sacerdotem éntok emom büruriak, bueituk bem kókkó béchibom kara naa búrujti át kaatey.

²⁴ Të íri, jíbapo béchibo jiápsaka, sacerdocio tékilta jípure, kaa lülütemta.

²⁵ Huäri béchibo két jíbapo béchibo ára am jínëu, jume áapörík eä páman Diostau rútkeme, huanäi jiápsaka kaa chúkteka áme béchibo Diostau am nok-ria.

²⁶ Bueituk íri sumo sacerdote ito béchibo türiakay: huépülsi áu nüyeka, kaa juénak éaka, jita chicha machi kaa át cháchätu. Juka kaa türik johuä násuk sékána áu jípure, entok téhuekata béppa chë mejikat tóboktiari.

²⁷ Juka jìokot éehuamta kaa chíkti táapo jípurey, jume huate sumo sacerdotem bénasi. Ímëri bát juka Diostau bíchaa näikiatam jojoa, bem kaa tü yáarim béchibo, chúkula

éntok jume pueblota yáarim béchibo. Íkari Jesús séjtuł jiba ä yáhuak jíbapo béchibo, Diostau bíchaa náikiapo áu tójaka.

²⁸ Bueituk jü ley nokta chúchupa, sumo sacerdotem áma joaka, yoremem kaa úttiakame; tē jü noki yōrisi machika bát kéchari, leytapat chúkula huéeka, jü usiari kaita áu býeka yúmalasi yáari jíbapo béchibo.

8

Jesús násuk huéeka bemela nokta tüteme

¹ Ēn éntok türi jiöbe, jü tua bát huéeme itom náu ettejhuasakápo, jü sumo sacerdotem itom jípuru, téhuekapo buéresi reyta jojuhápo bátatana yejtek.

² Diosta káripo tékilta johua. Huári kári tua lütüriapo tabernáculu. Íkari jü Señor ä tóboktiak, kaa jü yoreme.

³ Bueituk sime sumo sacerdotem juka leyta jiá páman áma yéchari, juka Diostau bíchaa náikiata entok jume kaa tü yáarim béchibo kabaram súahuamta ä yáanake béchibo. Íari béchibo úttia áapōrik két jita huériaka Diostau bíchaa ä kiktenakēhui.

⁴ Ä inélituk imi buiápo anétek, katchan júne sacerdotetu éiyey, jume sacerdotem ketune imi ané béchibo. Imei juka Diostau bíchaa náikiatam jojoa, leyta jiá pámani.

⁵ Tē imēi ä johua, juka téhuekapo johuamta bēnnak. Íri éntok mamatuahuaka jékkaataka bíttu, juka Moiséjta ä téjhuaahuaka pámani. Tabernáculota ä yáa sáhuuek, inel áu jiáka: “Tüise át suaka ä bitcha; huanäre ánēli ä yáanake, tua alē bēnnak, júya káupo em ä bíttuahuaka bēnasi.”

⁶ Tē ēni chē türi tékiata máktaka ä johua, bueituk Áapo yoremta entok Diosta násuk huéiyek, juka chē yōrisi machik nokta náu tütehuamta yáa báreka. Íri éntok yáataka óorek, juka chē türik nokhuaka boobít-hua pámani.

⁷ Tē huári bát huéeme türika yeu sikátek, tua lütüriapo kaibu jariu éehuay, jum guosa huēpo ä yáanāhui.

⁸ Bueituk kutti ámeu nonokak, inel jiáka:

Ēn éntok béja taahuarim ábo huéiye, jü Señorta jiá bēnasi.

Nokakane nokta bemelak náu tütehuamta yéchanake,

Israel entok Judáta gentemmaki.

⁹ Kaa juka nokta náu tütehuamta bem áchayimmak ín yáakā bēnasi,

ál-la jü júnak taahuarimmet mámpo am buíseka Egipto buiárapo nee yeu am huíkekápo bēnasi,

bueituk bempom juka ín noki náu tütehuakapo, ámanim kaa aayuk,

jü Señor inel jiaahua:

Ínapone bempōrim kía tójjak.

¹⁰ Huári béchibone juka nokta náu tütehuakamta yáanake,

jume Israelta gentemmaki.

Entok két inel jiaahua jü Señor:

Chúkula huámechī taahuarimmet,

jume ín leyimne bem kóba súahuapo órenake,

entokne bem jíapsimpo am jiojtenake.

Entokne áme béchibo Diostunake;

bempo éntok ín pueblotunake.

¹¹ Entok kaabe tábuik majtjanake,

áamak aani junne, inel áu jiáka:

Señortē táya.

Bueituk simetakam nee táyanake,

bempōrim násuk jü chē ilitchi éntok jü chē yōtau tájti.

¹² Jum bem kaa tü yáarimponē am jiojkorinake;

entok jume bem kaa tü ayulammehui,

kanne éntok ámeu huáatinake.

¹³ Bemela noki náu tüterita jiápo, juka bát huémta óra tía báare. Huanāi ínēli jü órataka tahuame momoye, entok sep jēla kaitatunake.

9

Jü buiápo entok tehuekapo santuario

¹ Ēn éntok, jü bát huéeka noki náu tütehuame, Diosta yōri béchibo nésauta jípurey, entok jü kári imi buiápo Diosta áma yōrihuäu yáatukay.

² Jü tabernáculu éntok ínëli órekay: násuk áman náikimtetaka, jum bát huëpo, véelota bía huam bíchaa santosi täyahuay. Ímirim órekay, jü candelabro, jü mesa éntok jume páanim Diostau bíchaa náikiari.

³ Të guosa huëpo velota bía huam bíchaa jü tabernáculota senu huéeri áma órekay. Íri símek béppa santosi täyahuay.

⁴ Ímí órekay jü incensario oro áusülitaka, éntok két áma órekay jü nokta náu tütehuäpo arca, símekut oro át téktaka. Ímí huáijhua éntok jü urna ti täyahuame oro áusülitaka. Ímí huáijhua éntok maná áma órekay, éntok jü Arónta kuta basihuekame, éntok jume guoj mamni nésahuim tétapo jiojteri.

⁵ Íari béppa éntok jume querubinim símek béppa uyorika jäbuekay, bem másammey juka jü nokta náu tütehuäpo arcata páttialataka. Ímiri ojbo öorehuay jume Dios bejrim tucha béchíbo. Íari bétanate én kara yún jita nooka.

⁶ Ínëli béja huéchiasi áma óresuka, jum tabernáculu huépul kátana ä náikimteripo, jume sacerdotem élaka áma kíkkimu, juka altarpo tékilta yáa báreka.

⁷ Të jum senu kátana ä náikimteripo, jü sumo sacerdote áapo jíbba huásuktiapo séjtul ójbota huériaka áman kíkkibake, bueítuk ójbota kaa huériaka kara áman kibake. Íkái yórisi machik Diostau bíchaa náikiata huéria, áa béchíbo, éntok jume kaa jünéaka pueblopo Dios bejrim yáalame béchíbo.

⁸ Jü Espiritu Santo am jüneetua, juka símek béppa santosi täyahuamta, juka böota áman bíchaa bókamta kee étapohuaihui, jum tabernáculu huépul kátana ä náikimteripo, juka oficio tékilta ketune áma johuayo.

⁹ Íri ímëchi taahuarim béchíbo ejemplo, juka ímí nokta huë pámani jü Diostau bíchaa náikiari éntok jü kabaram súahuame. Júnentaka junne íri kara jiapsi éerita yúmalasi johua, jü Diosta ínëli yórihuame.

¹⁰ Íri béja jübuáhuame éntok jita jihuame jíbba, jü jaikisi emo báksiaka Diosta yórihuame, nésauri yáataka takaahuata béchíbo órekame. Íri ínëlitunake, juka tiempota yúmako símeta bemelasi yáahuäu tájti.

¹¹ Të Cristo yepsaka béja ímí aane. Íri áu sumo sacerdote jü tühua äbo huémtahui. Jü tabernáculu ä tékiakápo chë türika yúmala, éntok kaa mámammey yáari, ál-la ínel jíayhuäpo kaa ímí buíapo joome.

¹² Éntok kaa jume chiböram éntok beserom ójbo huériaka, ál-la tua ä ójbohua huériaka, séjtul jíbapo béchíbo áman kibakek, jum símek béppa santosi täyahuáhui. Huanäi ínëli ä yásuka ä mabetak, juka jíbapo béchíbo jínëuriata.

¹³ Bueítuk jume torom éntok jume chiböram ójbo, éntok jü beseerota náposa jume chicha machimmet áa béppa huáttiahuakatek, báksiahuaka juka chicha machik takaahuat úuhuataka tatahua.

¹⁴ ;Të chë júne úttiak, jü Cristota ójbo! Áapo kaa chicha machik jípureka Diosta bíchäpo áu tójjak, jü jíbapo béchíbo Dios Espirituta huámi. Huanäi áapo ä ójboy kókkohuäpo jita johuäpo itom ä úuhuaanake. Huanäi ínëlite Dios jiápsamta nésahui jonake.

¹⁵ Íari béchíbo, Áapo násuk huéeka taahuak, juka bemela nokta náu tütehuäpo. Ínëli ä muknakeu úttiaturakay, jume nokta bát náu tütehuaka bétuk jume Dios bejrim jiokoriná béchíbo, ley nésauta kaa johuäpo. Huanäi jume núnurim juka boobit-huamta mabetnake, juka herenciata jíbapo béchíbo náikiata áme béchíbo.

¹⁶ Bueítuk jábetau senu jita tó sim bárëteko, jiösiata yáatebonake. Huanäi úttia, juka jiösiata yáatebokamta muknakéhui.

¹⁷ Bueítuk juka jiösiata yáakamta mukuk, lütüriatata tatahua; tē kee jee ä mukeyo kaita bėj-re, jü jiösiata yáahuakame.

¹⁸ Íari bétana kétéchi, jü noki bát náu tütehuakame junne ójbo guótipo chúppuk.

¹⁹ Bueítuk Moisés síme ley nésauta gentetau noksuka, beseero éntok chiböra ójbota núka báammaki. Éntok kabara bóa síkirik, júya hisoopota huanäi am kómoniak. Huanäi libro nésautat ä sítiak, éntok síme gentetachi,

²⁰ ínel jíakari: “Íri jü nokta náu tütehuakapo ójbo, Diosta enchimmet nésahuaka pámani.”

²¹ Éntok kétéchi, ójbota át sítiak, jü tabernáculotachi, éntok jume Diosta yórihuäpo jita ámey jójohuammechi.

²² Éntok ójboyi batte síme báksiataka tahuanake, leyta jíä pámani; tē ójbota kaa guótek, Dios bejrim kara jiokorina.

Cristota kúrusit mukukäu Dios bejrim yore úuhua

²³ Úttiataka tatahuay, juka téhuekapo ayukamta bénnak ínëli ä bákxiatunähui; të jü téhueka bétana huéeme huatek béppa chë türük Diostau bíchaa näikiata huátia.

²⁴ Bueituk jü tua símek béppa santosi täyahuame Cristota kibakekäpo jü bát yáahuakamta bénnä, të kaa mámammey yáari, ál-la téhuekapo Diosta anëpo óorek. Huanäi Áapo áman kibakek, ito béchíbo.

²⁵ Entok kaa juebénasi áu tójaka áman kibakek, jáchin juka sumo sacerdoteta áman kíkkibake bénasi, jum símek béppa santosi täyahuähui, chíkti huásuktiapo, të tábuik ójbo huériaka.

²⁶ Të tábuiasi ä huénakeyo, úttiatu éiyey juebénasi jìokot ahuä bínnakëhui, juka ániata késampo naateka. Të èni jume cien huásuktiriam nat sáu kateme lütëpo, jíbapo béchíbo séjtul jíba ä yáhuak, juka jìokot áu sikamta, juka kaa türük áme násuk ayukamta kaitapo tahuaria báreka.

²⁷ Bueituk ínëli chúpari jume yoremem, séjtul jíba am kókkonakëhui; chúkula entok jü bette noki ámet chúpanake.

²⁸ Inëli kétchi jü Cristo séjtul jíba jìokot ansuk, jume juebena Dios bejri yáarim jípurëu huéria báreka, entok guosa huëpo, yepsaka Dios bejrim johuäpo kaita áma jípunake, jume ä boobíchaihuime jínëu báreka.

10

¹ Bueituk jü ley juka túhua äbo huémnta jékka jípurey, të kaa tua ájáriatukay jü yebijnakëihui. Jume chíkti huásuktiapo animaalim sússuahuaka Diostau bíchaa am náikiahuame, ìri kaibu yúmalasi emo am jíputuanake, jume áman rúkteke.

² Ä junëlituk kaa entok yáa éehuay, bueituk jume íkái Diosta yöríhuäu joame senu huëpom kaa chícha machika tahua éiyey, entokim bem jíápsipo kaa ä jípureka tahua éiyey, juka Dios bejrita.

³ Të ìri chíkti huásuktiapo animaalim sússuahuame, ámeu huahuuaatíhua, jume Dios bejrihuammehui.

⁴ Bueituk jume torom entok jume chivam ójbo karam jábeta ä úuhua, jume Dios bejrim.

⁵ Huäri béchíbo ániau kibakeka, ínel jiaahuak:
Juka animaalim sáhuaka emou bíchaa náikiahuamtë kaa huáatiak,
ál-lë takaahuata nee mákkak.

⁶ Jü ójbo altarpó sítiahuame entok jü huakas táijpo táahuame Dios bejrim béchíbo, katim enchi al-leetuak.

⁷ Huanäine ínel jiaahuak:
“Dios, ímine emou huéiye,
em néshui yáa báreka,
jáchin jum libro royopo ino bétana ä jìojteri pámani.”

⁸ Ínel bát jíaka: “Jü animaalim sáhuame, jü Diostau bíchaa náikiahuame, jü altarpó ójbo sítiahuame entok jü huakas táijpo táahuame Dios bejrim béchíbo, katë am huáatiak entok katim enchi al-leetuak; ìri síme leyta jíá páman jojohua jíobe.”

⁹ Entok sep ínel jiaahua: “Ímine emou huéiye, Dios, em néshui yáa báreka. Juka bát huémnta mékke ä óóre, juka chúkula huémnta áma tahuanaké béchíbo.”

¹⁰ Jum ínëli éehuápote Diostamak huitti jíapsihuäpo yáari, juka Jesucristota takaahua Diostau bíchaa ä náikiahuaka pámani, séjtuli entok jíbapo béchíbo yáahuakamta.

¹¹ Entok tua lütüriapo síme sacerdotë chíkti táapo ä jojóa, juka oficio tékíla, jume animaalim juebénasi sússuahuamta; të ímëri jume Dios bejrim kaabeta úuhua.

¹² Të Cristo, áu tójaka séjtul jíba ä yáhuak, jíbapo béchíbo, juka jìokot áu sikamta, jume Dios bejrim yáarim béchíbo. Huanäi Diosta bátam bétana yejtek.

¹³ Huämi bát bíchaa ä boobíchaihui, jume ä béj-reka kateme ä guókim bétuk am tóijnäu tájti.

¹⁴ Bueituk juka Diostau bíchaa náikiata séjtul jíba yáaka, jíbapo béchíbo yúmalasi am tahuariak, jume Diostau bíchaa huitti náikiarim.

¹⁵ Jü Espíritu Santo két itou ä lütüriate, chúkula ínel jiausuka:

¹⁶ Jü Señor ínel jiaahuak:
Íri ájária jü noki ámemak ín tütenakëhui,
chúkula huamei taahuarimmechi.
Jume ín leyimne bem jíápsipo órenake,
entokne bem kóba sáhuapo am jìojtenake.
¹⁷ Noksuka júchi huatek nooka, ínel jíaka:
Kaibu éntokne ámeu huáatinake,

jume bem Dios bejrimmehui entok jü Diosta nésahui kaa bem yáakähui.

¹⁸ Bueituk jume Dios bejri yáarim jìokorisuhuakapo, kaitatunake, jü Diostau bíchaa náikiari jume Dios bejri yáarim béchìbo.

Diostaute ruktipo yúmala

¹⁹ Én éntok hermaanom, kaitatte obisi éaka arate áman kiimu, jum símek béppa santosi täyahuähui, Jesucristota ójbo béchìbo.

²⁰ Bemela böo jíápsamta Áapo itom étaporiak, cortinata órekaï pámani. Íri éntok ä takaahua.

²¹ Diosta káripo tékiakamtate jípure, juka buére tékil sacerdoociota joamta.

²² Íahuite rúktinake, kaita jíápsipo ésolataka, huitti itom ä súalëpo tuisi júnéaka. Kaa türik bétanate itom jíapsi báksianake; jume takahuam éntok báam kaa chícha machimmeyi.

²³ Lútülate kutti ito jípunake, Dios éehuamta johuäpo, kaa kom éaka itom ä boobíchäpo, bueituk jü itom ä mák-rókame, ä nokäu chúpanake.

²⁴ Jábeta kaa yumäpote ä ania báreka éenake, entok túhuata joaka yore nákhüäpo, náu al-lee béchìbo.

²⁵ Jíbate ito náu totoijnake; katte jume kaa náu yayajaka joyhualame bénasi am báanake; entokte kuttíflasi náu noknake, huaka taahuata äbo huémta jüneriaka.

Téjhuaataka junne Dios bejrim yáuhuak

²⁶ Ítapo itom éäpo Dios bejrik yáakátek, jü lütüriat jüneeahuamta mabetchulataka, Cristota áu tójakäu béja kaitatunake, jume Dios bejrim itom yáakä béchìbo.

²⁷ Ál-la jü bette noki Diosta chúpäu máusi machika, táji pójteka am buánake, jume Diosta bėj-reme.

²⁸ Jü Moiséjta ley béppa sikame guoyim ö bájim bíchäpo, kaita éntok át nátémajíhuaka mëna.

²⁹ Enchim éäpo, ¿jaisis nat béppa ára ä mabeta jáni, juka bette nok chúpemta, jü Diosta Úsitat chepteme, entok juka nokta náu tútehuakapo ójbo guótekame, chícha machiku ä náikiamtachi? Ímëri santosi yáahuaka junne. ¡Ä bėj-rekam, Diosta túhua Espíritu kaitäpo bitcha!

³⁰ Bueitukte ä täya, juka ínel jíakamta: “Ínapone ä áttiak, juka nássuahuaka yoret nóttiriahumta, entok ínapone ä béjtuanake”, ti jiaahua jü Señor. Entok júchi: “Jü Señor ä pueblobeu bette nokta chúpanake.”

³¹ ¡Tepa jaanti maachi, jü Dios jíápsamta mámpo huáttihuame!

³² Të huámëi taahuarimmehuem huáate, júnakoy juka Dios machiriata mabetchuka. Entok jìokot aneka júnem áma yuunak, Diosta úttiärayi jum naamuksi anhuäpo.

³³ Të huate enchimmehui, tua lütüriapo guojajjahuakem jìokot enchimneu siika, símem bíchäpo, éntokem júchi tábuiasi am jáläeka taahuak, huame enchim bénasi ámeu huémta jípureme.

³⁴ Bueituk jume preesom júnem két jìokoleka tuisi am bitchak, éntokem juka jita enchim úhuahuäpo júnem al-leaka át yeu sájjak, júnéaka chë türi herenciata enchim jípurëhui, téhuekapo kaa lülüttemta.

³⁵ Bueituk katem ä táru báare, juka enchim át éähui; bueituk ímí yöokáteko jita buéresi mabethuamtem jípunake.

³⁶ Türi, jü yánti jíápsaka Diostat boobit-huame, bueituk ínëli juka Diosta nésahui yáalataka, juka Áapörík yore mák bárëhuem mabetnake.

³⁷ Bueituk jü jìojteri ínel jiaahua:

Júchi chúbala jíbba,
jü yebijnakeme yebijnake,
entok kaa bínhuatunake.

³⁸ Të jü lútula Diostamak huéeme Diostat éaka jíapsinake;

të jü amáu nóttekame kaibu ín jíapsi al-leetuanake.

³⁹ Të ítapote kaa amáu notte, jum emo táruhuäpo, ál-late át éehuamta jípure, itom jíapsi jíapsinakë béchìbo.

11

Diostat éehuame

¹ Jü huitti jita boobit-huame, Dios éehuä páman huéiye, entok kaa ä bíchaka kutti jíapsihuame.

² Bueituk jume itom bát kat-riam iäri béchibom juka tühuaata áme bétana nokhuamta jájamek.

³ Diostat éehuápámante át jüneiya ániata yáahuakahui, Diosta nokibeyi, bueituk ínëli jü itom bícháu, kaa bíh-huamta yáahuak.

⁴ Diostat éehuápo Abel animaalim súaika Diostau bíchaa náikiahuamta chë türik Diostau tójjak, Caínta béppa. Iäri béchibo Diosta tüisi áa bétana nokäu jájamek, lútula jáipseka jume Diostau bíchaa náikiarim ä yáakä béchibo. Éntok ínëli ä muksulatuk junne, Abelta yáakäu jiba áa bétana nooka.

⁵ Enoc Diostat ä éä béchibo núk sákuahuak, kókkohuamta kaa bíchaka. Entok kaabe ä téuhuak, bueituk Dios ä nuk siika. Të kee jee núk sákuahuaka, Diosta bíchápo tüisi jáipsaka táyahuak.

⁶ Dios éehuamta kaa jípureme Diosta kaibu al-leetuanake, bueituk Diostau rúktihuápo úttia, jü jüneehuame Áapörík anëhui, entok huame ä jariame bem kobakäu am mámaka.

⁷ Noéta Diostat éä béchibo, Áapo ä téjhuak, juka huéenakemta ketune kee jee bíttuyo. Diosta mauj yöreka ä jotáytek, juka arcata, ä familiahua áma emo jínëunakë béchibo. Íkái Dios éehuamta jípureka ániat jáipsame bette nokta ámet chúpatebok, entok lútula jáipsihuamta herenciapo mabetak. Iri éntok Dios éehuamta bétana huéiye.

⁸ Diostat éehuápo Abraham núnuhuak. Huanäi yeu siika, jum ä yebijnakeu herenciapo mabet báreka. Të yeu sika kaa jüneiyay jákun áu yebijnakëhui.

⁹ Diostat éehuä béchibo áma jóakay, kaa áma jomemta bénasi jum buáta ä máknaipo, kaa ä áttiakemta bénasi, Isaactamak entok Jacobtamak lona kárimpo. Íméi éntok juka ä máknäu herenciapo áamak áttiakay.

¹⁰ Bueituk buére jóáraata boobíchaihui, óusi nahuakamta. Íkái éntok Dios ä jünaktek, entok ä yáuhuak.

¹¹ Diostat éehuä béchibo jü Sara kaa áasoaka, úttiáraata mabetak ára ä asoanakë béchibo. Huanäi asoak jamyölataka junne, bueituk ä súsualek, juka nokta asoanakee, ti áu jáyhuakamta.

¹² Iäri béchibo kétchi, huépülak abe mukemtabechi juebénakam át yeu sájjak, téekapo chókim bénasi, entok juka sëeta bahue mayoat óreka kara náikiahuamta bénasi.

¹³ Dios huáatihuä pámani, íméi simetakam kókkok, juka bem mabetnakëu kee jee mabetaka. Të kíalim mékkariat am bíchaka am súsualeka am tebotuak. Entokim nokaka ínël jiaahua: "Katte ími joome, entokte kia buía ániat kaate."

¹⁴ Bueituk jume ínëli jíame, huittim yore jüneetua, tábui naciónta emo jariähui.

¹⁵ Bueituk bempo hua buíarät bem yeu sájakäbet éátek, lütüriapom tiempota jípurey áman bem nótti béchibo.

¹⁶ Të bempo chë türik jipu péiyay, téhuekapo. Iäri béchibo Dios kaa ámey tihueka ámeu áu Dios tíiya, bueituk buere jóáraata am yáriak.

¹⁷ Dios éehuä béchibo, Abraham jöbilahuak Isaacta më iaahuaka Diostau bíchaa ä náikiahuápo. Ínëli jü ä máknäu mabetnakeme huépülak jiba üuseka Diostau bíchaa ä náikiaka áahuä tójjak.

¹⁸ Ínëli téjhuaritukay: "Isaacta betanë nat tómti kat-riam jípunake."

¹⁹ Jüneiyay Diosta úttiata jipurëhui, jume kókkolam násuk jábeta ä tóbnoktianakë béchibo. Ä ínëliipo, ä üusihua áapo júchi mabetak.

²⁰ Dios éehuä béchibo, Isaac Diosta tühua aahuak, chúkula símeku ámeu ayunakemta, Jacobta entok Esáuta béchibo.

²¹ Dios éehuä béchibo Jacob, muk báreka, Joséta üusim hueuhuépulam béchibo Diosta tühua aahuak. Huanäi Diostau rúkteka ä yörek, ä boroonia puntat huíjjúteka.

²² José muk báreka am téjhuak, jume israelita usiarim yeu sákanakëhui, entok nésahuek ä takaa ótam bétana.

²³ Ä áchayim Dios éehuä béchibo bájj metpo Moiséjtam éssok, bueituk müsala machisim ä bíthay, entokim reyta kutti noki kaa májhuek.

²⁴ Dios éehuä béchibo Moisés, béja yótaka kaa entok reyta mala asoapo áu náikia iak.

²⁵ Áapo íkái yeu púhuak, jü Diosta gentemak jiokot ä bínnähui, bueituk jum kaa türiku chúbala al-leaka náasä huéenakeu, siimeta tójjak.

²⁶ Jü Cristotamak jiokot anhuame símek béppa ríkoapo ä jípurek, jum Egiptopo tómi tesorota béppa, bueituk juka ä yónakeu bíthay.

²⁷ Diostat éehuä béchibo Egiptota tö siika, juka reyta ómtira kaa májhueka. Ínëli áu jípurek, juka kara bit-huamta bíchamta Bénasi.

²⁸ Dios éehuä béchibo pájkuata yáhuak, entok juka ójbo sitiahuamta, jü kësam usiarim súame bempörim kaa am táktianakë béchibo.

²⁹ Dios éehuä béchibo Bahue Sikiri pámanim yeu sájjak, buía huakiapo Bénasi. Jume egipciom két ánëli ayu báreka, báapom kókkok.

³⁰ Dios éehuä béchibo jume Jericó pueblopo sami kóräim huáttek, guoy búsan táapo kontiriáhuaka.

³¹ Dios éehuä béchibo Rahab júyapo yorememmak boböyeme kaa ámemak muukuk, jume Diosta nésauro kaa yáakammaki, jume áman búttuarim yánti ä mabetakä béchibo.

³² Entok, ¿jítasune két noknake jáni? Bueituk jü tiempo inou binake, Gedeónta bétana ettejjoa béchibo, Barac, Sansón, Jefte, David, Samuel, entok profeetam bétana.

³³ Ímëri Dios éehuä béchibo reyesim buiáramim úttiapo nüuka, entokim lútula huémta yáhuak, Diosta am mák rókakáhuim jájamek, entokim yóokom tem páttiak.

³⁴ Táij béete rúpaktémam tuuchak; ejpara buahuim ayukápom yeu sájjak; úttiáraata kaa ayukápom úttiáraata yeu huikke; nássuahuápom úttiata nüuka; entokim kaa áma joome batallón sontarom tennituak.

³⁵ Jume jáamuchim bem kókkolam jábitekame mabetak.

Huate entok kókosi jiokot johuaka junne, búttia báahuakam kaa báarek, juka chë türi kókkoka jábitehuamta mabet báreka.

³⁶ Huate kaa huáatiahuaka tiusi jiokot yáahuak, entokim benmuchahuak, entokim peresotehuaka cárcelpo jóahuak.

³⁷ Tétammeyim mamasuahuak; bem takaa entok nasukaman chúktiahuak serru-chommey; bem jiopnakë béchibom jiöbilahuak; ejpara buahuimmeyim súahuak. Yünim naa sájjak, kabara entok chiva béhuam sánkoka, poloobemtaka, kókosi sirok éaka, jájana kaa tüisi bit-huaka.

³⁸ Katim ími ániapo jíapsi íaahuaka bit-huay. Mékka ánia see páriapom naa kaatey, júya ániachi. Káu guójöku entok buía guójökum jójjoasuk.

³⁹ Ímëi simetaka, akim ä jájamek jiöbe, juka tüisi bem jíapsáhui. Të Dios éehuäpo katim ä mabetak, juka bem mák báahuaka nok-ri.

⁴⁰ Bueituk Dios huaka chë türik ito béchibo yáhuak, kaa bempolaim jíba yúmalasi emo jípu íaaka, ál-la itapote két ámemak náikiahuk.

12

Jesústate jíba binnake

¹ Ánëli kétchi, ítapo ito chíkola juebénaka Diostat jíapsekame itom bíchame jípureka, juka kaa türik entok béttesi machik itom kom tábemtate tóijnake; entokte yánti éaka tenninake, juka böot tennihuamta ítopat jípureka,

² Jesústa jíba bíchaka. Bueituk Áapo Dios éehuamta yáala, entok yúmalasi ä tahuariála. Entok Áapo al-leehuamta áapat jípureka, kúrusit jiokot aayuk, tiusi jájana bit-huaka junne. Huanäi én rey bankot katted Diosta báta bétana.

³ Bueituk áachem emo temaje, jü Áaporikúu sikamtahui, jáchin jume kaa türik joame ä bėj-reka jáptek, bueitukem jum enchim át éäpo kaa huátti báanake, lótteka.

⁴ Bueituk emëe katem jee kókkok, juka kaa türik bėj-reka enchim nássuäpo.

⁵ ¿Jachem ä kóptiasula bėja, juka kutti nokta? Bueituk enchim üusekam ténasi enchimmeu nooka, ínel jiaka:

In üusi, katë kia kaitäpo ä bit báare,

juka Señorta kuttílasi enchi majtiayo,

éntoke kaa kóm ée báare, kutti nokta emou ä nokayo.

⁶ Bueituk jü Señor ä nákëu kuttílasi majtia,

entok ä bébeba, juka usiapo ä mabetakáhui.

⁷ Emëe juka kutti yore majtiahuamta ára mabetätek, Dios enchim üusekam ténasi enchim bitcha. Bueituk, ¿jábesa jü usiari ä áchay bétana kutti yore majtiahuamta kaa mákhuame?

⁸ Të emëe kaa kutti majtiahuakatek, katem ára usiaripo náikiahua, bueituk simetakam kutti yore majtiahuamta mámak-hua.

⁹ Tábuiasi ä bit-huäpo, ími buíapote itom áchayim jípurey, kuttílasi itom mamajtíame, entokte am yörey. ¿Jachute kaa chë júne ä jopo yúmala, juka téhuekapo itom áchay nésauro, itom jíapsinakë béchibo?

10 Lútüriapo huámëri kaa jaiki táapo kuttílasi imom mamajtiay, bempörim ä türei pámani; të یری simeta itou türinakê béchibo, bueituk áamak huépülsi itom jíapsi íaaka.
 11 Lútüriapo jü kutti yore majtihuame yorehuä johuay, juka kaa al-leehuamta entok sirokhuamta; të ál-la chúkula yánti lútula éehuamta huéria, huame kuttílasi áma huam sákalame béchibo.

Jinhua maachi Jü Diosta nok jáhui kaa jobahuame

12 Huäri béchibo, jume mámam kón huéchilamem tóboktia, entok jume tónom karaktilame.

13 Entokem ili böom rútkütia, enchim guókim béchibo, bueituk jü guók rábiktilame kaa böot yeu huéenake, ál-la türilataka tahuanaake.

14 Yánti éehuamtem jípure, entok huépülsi jíapsihuamta. Júnëlem simemmak kaate, bueituk ikái kaa jípureme kaibu Diosta bínnake.

15 Túisem át suuhua, kolopti jábe kaa ä jájannake, juka Diosta tühua. Diosta nésahui kaa ä yáaká béchibo, ä jíapsipo chibu éehuame át ayu táytinake. Huanäi یری böota ä páttiria báanaake. Íäri béchibo éntok, juebénakam juénakuu emo nasontenake.

16 Kaabe jak enchim násuk annake, jámutta kaa jubeka áamak jíápsaka, ö juka Diosta bétana yörisi machik kaa yöreka, Esáuta ayuka bénasi. Bueituk huépul puraato buáhuamta béchibo, juka ä késam usiari áttiarita nénkak.

17 Béjem ä jüneria, chúkula Diosta tühua mabet péaka, kaa jehüteriahuak. Huanäi ínëli kaa ä jájamek, juka jíapsi kuaktihuamta, buanaka ä jariaka junne.

18 Bueituk katem jü káhui ára át mámtéhuamtau rúktila. Íri éntok táijpo bétey, túisi kaa machika kut huathuattépo entok buére jekápo.

19 Huanäi trompeeta jáhui jikkajituk, entok jáhui nokame. Jume ä jikkajakame éntok jiokot jáahuay, kaa éntok ámeu nok íaaka.

20 Juka nésauta bem jikkajáhuim kara yánti éaka mabetay: “Bueituk jita animal júyat jálojtekátek tétammey ö kúta buahuimmeyi mamaasunay.”

21 Buéresi jínhua machiakay jü bít-huame; íäri béchibo jü Moisés ínëli jáahuak: “Guómtilatakane ino yoohua.”

22 Eme éntokem áu rúktila, jü káhui Sióntahui, jü Dios jíápsamta buére jóaráhui, téhuekapo jóára Jerusaléntahui, entok jume ángelesim juebena mílimtaka emo jáläekammehui,

23 huame késam usiarim emo náu totoijhuäpo náu animmehui, bem téhuam éntok téhuekapo jiojteri, entok Dios simemmeu Jueztahui, entok lútula huépo espíritumehui, jume yúmalasi yáarimmehui,

24 entok Jesústahui, juka bemela nokta náu tütehuakapo násuk huéekamtahui, entok jü ójbo sitiatahui; یری éntok chë túisi nooka, jü Abelta ójbo béppa.

25 Túisem át suuhua, kaa ä omoute béchibo, juka nokamta. Huámëi júnakoy buáapo bétte nokta ámeu nokhuakamta, katim ä mabetak; karam ä guójaniaka taahuak. Ítapo kétchi, kaa ä mabetakáteko, juka kutti nokta téhueka bétana huémta.

26 Júnakoy huäri nok jáhui kétchi buíata áu yoyootuak, të éni nokta chúpa rókaka nok-la, ínëli jáaka: “Ketunene séjtul huépo, áu ä yoyootuanaake, të kaa buíata jíbba, ál-la juka téhuekata kétchi.”

27 Íri nooki, “ketune séjtul huépo huéeme”, ínëli jáu báare: jü yáataka ára sékána órehuame mékka órena, bueituk juka kara sékána órehuamta áma tahuanaaké béchibo.

28 Inëlite juka rey nésauta johuäpo kara sékána órehuamta mabet-lataka, atá baysaunaake, entokte ikái itom jípuré násuk, ä nésahui joaka Diostate al-leetuanake, ä yörihuäpo suamsi ito nüyeka.

29 Bueituk itom Dios tájji jü jita lülütíame.

13

Cristota éä páman jíapsihuame

1 Emóem nákeka jíba náu aane, náu huéerim bénasi.

2 Katem áabia kópte, jü enchim jóapo jábeta mabet-huäpo, bueituk huate kaa jünéaka bem jóapom ángelesim mabetak.

3 Jume pereesommeuhem huáate, ámemak pereesomtuka bénasi, entok jume jiokot bít-huame, eme két enchim takaapo ámemak ä ínñëam ténasi.

4 Simemmet huéchiapo bíttunake, jü emo jubiahuame; ikái éntokem türi páman jíba ä huéria báare; të kaa emo jubeka entok kaa emo kunaka náu jíapsihuame, Diosta bichäpo yáura bít-huamtam jípunake.

⁵ Jum jita jípu péehuäpo katem kaa náksi jita jípu péiya; juka én enchim jípurëmakem al-leiya, bueítuk Áapo ínel jiaahuak: “Kaibune enchi tö simnake, entokne kaa enchi tóijnake.”

⁶ Inëlite huitti éaka ára ínel jiaahua:
Jü Señor ára nee ania; kaibune máujnake,
juka yoremta jita inou yáanakey junne.

⁷ Enchim pajtorimmehuem huáate, juka Diosta noki enchimneu nokakammehui. Ámechem suuhua, jáchin bem tahuanakëhui, jum naa kújakteka jáchin bem jíapsäpo. Huanärem jum bem Dios éä páman jíapsa.

⁸ Jesucristo jíba ájária, tuuka, éni, entok jíbapo béchïbo.

⁹ Katem tábuiaisi jájaana emo majtiahuäu bíchaa emo huériutebo báare, kaita huitti täyahuä pámani. Bueítuk türi, juka jíapsita Diosta tühuapo kutti yéchahuäpo, të kaa juka buähumta bétana yore majtiahuäpo; bueítuk ímiri kaabetau tüisi siika, jume íkái yáakammehui.

¹⁰ Huëpul altartate jípure; ímiri karam itomak ára áma jíbuä, jume tabernáculopo oficio tékilta joame.

¹¹ Bueítuk jü sumo sacerdote animaalim ójbo huériaka jume Dios bejrim yáarim béchïbo, áman kíkkibake jum símek béppa santosi täyahuähui. Huanäi ímëi animaalim takaahuam, pákunim yeu tóijhuaka tátaahua.

¹² Ínëli këtchi Jesús, ä ójboy juka pueblota santosi tahuaria báreka, puertapo pákun kókosi jìokot ansuk.

¹³ Campamentopote pákun áu yeu kannake, jìokot ä bit-huäu huériaka.

¹⁴ Bueítuk ímíte yü tutti buére jóarata kaa jípure; ál-late huaka chúkula boobit-humta jaria.

¹⁵ Inëlite Diosta béchïbo jíba ä jo báanake, Áapörík huämi. Áa béchïbo näikiatate buiknake, itom tempo yeu huémta, entokte ä téhuam huatem jüneriatuanake.

¹⁶ Tühua johuame entok jü kaa chúkteka emo aniahuame, katem ä kóptia; bueítuk juka kaa emo ámpoleka jíapsihuamta, Dios ä türe.

¹⁷ Jume enchim pajtorim nésaaritem johua, éntokem áme bétuk emo nüye; bueítuk bempom jáchin enchim jíapsäu suaya, entokim Diosta bíchäpo yeu jábuana, enchim béchïbo. Inëlim al-leaka ä jonake, kaitat jáchin éaka. Bueítuk kaa ä inëlituk éntok, enchim béchïbo júne kaa türinake.

¹⁸ Ito bechïbem Diostau nooka; bueítukte huitti éiya, Diosta bíchäpo tüisi ito jíapsähui. Itom naa kújaktëpote simeta tüisi jo báare.

¹⁹ Entokne júchi enchimneu ä aahua, inëli enchim ä yáa sáhueka, bueítuk juka enchimneu in nóttinakeu láuti ä yáatunaké béchïbo.

Á chúpëpo Diosta tühua, entok teboterim

²⁰ Jü yanti éehuäpo Dios kókkolam násuk ä jíabitetuak, juka itom Señor Jesucristota. Íri jü kabaramneu buére pastor, entok ä ójboyi jü noki náu tütehuak, jíbapo béchïbo.

²¹ Én éntok Dios áma enchim yúmatuanake, síme tühuata entok ä nésehui johuäpo. Jesucristota néсахuekápáman türihuamta enchimmet yáanake. Jü símek béppa ujyori éntok áa béchïbotunake, síme huasu-huasuktiriammechi. Júnentunake.

²² Enchimmeune ujbuanna, ín hermaanom, juka kutti nokta kaa enchim kom éetuanaké béchïbo; bueítuk íkáine kaa jaikik enchimneu jíojte.

²³ Enchimne júnee íaa, jü itom hermaano Timoteo béja kaa cárcelpo káttek. Áapörík láuti yepsak, áamakne áman enchim bínnake.

²⁴ Jume enchim pajtorimem símem tebotua, entok símem jume santosi jíapsame. Jume Italiapo joomë enchim tebotua.

²⁵ Jü Diosta tü eäu enchim béchïbotunake. Júnentunake.

Jü Santiagota Carta Jume Dóoce Tribum Sime Ániat Chibejtilammehui

Teboteri

¹ Ínapo Santiago, Diosta nésauta joriame éntok itom Señor Jesucristota, huame dooce tribum Israelitam ániat chibejtilammeune tebote.

Huá jita täyahuame Diosta bétana huéeme

² In hermaanom, tüisem emo al-leetua jita obiachisi jikot máchiraata enchimmeu hué násuk junne.

³ Béjem jüneiya: Eme Diosta súalëtek obiachisi huémta násuk jünem yánti jíapsinake.

⁴ Júnëlem yánti jíapsinake, enchim tü jíapsi yúmalatunaké béchïbo, kaita éntok jita enchimmeu binaké béchïbo.

⁵ Senuk enchim násuk jita jüneehuamta áu bëyey, Diostau ä áunake. Huanäi Áapo Dios ä miknake. Bueituk Áapo yún yore ä müika; kaa ä ámpoleka itom ä mákka, kabeta yeu puaka.

⁶ Të Diostat eaka ä áunake. Katë täbuiasi éenake, ínel jíaka: “Jamak kaita nee miknake.” Bueituk hua kaita súaleme jume bahue máarem jekata naasam huíiké bënasi maachi.

⁷ Júnëli hua kaita súaleme kaibu jita mabetnake, Señorta bétana.

⁸ Huá yoreme guoyik éame kaa áa bíbinhuatu, jum jita ä joäpo.

⁹ Huá hermaano kaa bëttek jíapsekame áu al-leetuanake, Diosta ä tóboktiakä béchïbo.

¹⁰ Të hua rikoapo jíapsame áu al-leetuanake kaita áu bėj-riakähui; bueituk huári jü ili júya sehua ténasi huakiataka tahuanake.

¹¹ Bueituk juka täata kaa huéeläpo táttasi yeu ä yejtek, hua ili júya huaknake; sehua éntok huénnake. Huanäi hua ä müsäla machiakäu luutinake. Júnëli két tahuanake, jü riiko síme ä tékilimpo.

Jita béttesi yoreu huéeme kaachin ériahuame

¹² Túisi al-leaka tahuanake, hua yoreme juénakuú bíchaa yühuaka kutti huéeka tahuakame; bueituk ínëli kutti huéeka tahuakatek, juka jíapsi coronata mabetnake. Íkái Dios jume ä nákemmeu am mik rókaka nok-la.

¹³ Senu juénakuú bíchaa yühuakatek kaa ínel jiaunake: “Dios nee juénakun yüak”; bueituk Dios kara juénakuú bíchaa yütu, éntok Áapo kaabeta juénakuú bíchaa yuyüa.

¹⁴ Ál-la senu ára jioptuatu, juka juéna éerita at ayukä béchïbo. Íri juéna éeri éntok ä huíike, ä náyote báreka.

¹⁵ Íkái juéna éerita ayukäpo yeu tomtomte, jü Dios bejri. Íri Dios bejri yahuakatek éntok, áu náu tójaka bürusi áu yáako, huanäi áma yeu tomtinake, jü kókkohuame.

¹⁶ In hermaanom ín nákéhui, katem jíöbe.

¹⁷ Síme hua tühua mikpo huéeme entok yúmalasi mikpo huéeme jikat bétana huéiye, hua itom Áchay machiriata átteakamta bétana. Áapöríkt kaita täbuiasi anhuame ayka, kía ilikkisi junne.

¹⁸ Áapo ä éäpo itom bemelasi yáuhuak, ä noki lütüriayi, símem béppa bát itom yoremtunaké béchïbo.

Nokta hué páman ä joame

¹⁹ Íári béchïbo, hermaanom ín nákéhui, síme yoremem túisi jíkkaj báreka éenake, kaa láuti nok yómnia báreka éenake, éntok kaa láutipo öomtinake.

²⁰ Bueituk hua yoremta ömtira kaa Diosta lütüria johua.

²¹ Huári béchïbo, juka jaiti máchiraatem omoutenake, éntok huaka kaa huéeläpo juénaraata kétkhi. Huaka nokta enchimmet ethuakamta, yánti jíapsekem ä mabetnake. Íri ára jíapsita enchim jínëuria.

²² Të huaka nokta hué pámanem ä jonake. Katem kía ä jíkkaj-leromtu báanake, emesu emo báitattáhuaka.

²³ Bueituk senu juka nokta kía ä jíkkajjäte, të kaa huam nokta hué páman huétek, íri jü yoreme espeejopo ä pújba bíchamta bënasi maachi.

²⁴ Bueituk áapo áma áu bíchaka síkäte, láuti áa bea kóptinake áu jáchínakähui.

²⁵ Të hua tua leyit suaka ä bíchame, huam súmataka itom búttiahuaakapo, éntok jíba áma aneme, kaa kía ä kóptia báreka ä jijikkajame, ál-la ä jo sáyhuäu joame, iri juebena túhuata bínnake, nokta huë páman ä huë béchíbo.

²⁶ Kía jábe júne enchim násuk áu Dios huáatë tíame, të kaa áu nín yüeme, kía áu báitattáhua, éntok hua ä Dios huáatëu kía kaita bėj-re.

²⁷ Huä tua kálakosi Dios huáateme, Dios Áchayta bíchäpo, iri ájária: usi lepem anianake, éntok jámut jókoptulam bem jiokot éäpo anianake, éntok ím ániapo juénaraa ayukamta bétana áu suayanake.

2

Katë enchi ára anianakemtat jíba pupujte

¹ In hermaanom, hua itom Señor Jesucristo lóoriata átteakamta enchim súalë béchíbo, katem nat béppa chë emo éria.

² Bueítuk senu yoremta oro aniokamta éntok bėj-rek sánkokamta enchim násuk kibakek, senu éntok póobetaka kaa túrik sánkokamta kétchi,

³ huanärem huaka bėj-remta sánkokamta al-leaka bichätek éntok ínel áu jáakätek: “Émpë ímí túliku yeesa”; hua póobetau éntok: “Empo éntok júmü kékka”, ö “Ímíre ín guókpo yeesa”;

⁴ ¿Jachem kaa emo nat béppa éria, ínëli aneka, éntokem juëna éehuamta emo jípurë bétana emo yeu buisse?

⁵ In hermaanom ín nákehui, akem ä jíkkaja: ¿Jachu Dios kaa huame poloobem ímí ániapo aneme yeu púala, bem rikomtunakë béchíbo Diosta súalhuäpo?, éntok, ¿téhuekapo Diosta reyta nésahueu ä nákeme am mák rókaka herenciapo bem mabetnakë béchíbo?

⁶ Të eme huaka póobeta kaitäpo bitcha. ¿Jachu kaa jume rikom juka tékilta kaa yúmalasi enchim béjtuame? ¿Jachu kaa bempo ámëria huame yáurau enchim yeu totojame?

⁷ ¿Jachu kaa bempo am junneria bėj-reka nooka, jume tü téhuam Diosta enchimmet yuktiarim?

⁸ Eme lütüriapo huaka tua leyta huë páman anëtek, huaka Diosta jíä bénasi: “Emobeu jëla anemté em emo ériä bénasi ä náknake”; huanärem tüisi ä johua.

⁹ Të eme kaa nánancha emo ériätek, katem túhuata johua, bueítuk jü ley enchim nätua kaa túhuata enchim joä bétana.

¹⁰ Bueítuk jábe júne síme leyta yáakätek, të jáksu huëpo ilikkit júne jíöbekätek, síme leyit jiob-la.

¹¹ Bueítuk Dios ínel jiaahua: “Jubekätekë kara tábuik juube.” Éntok két ínel jiaahua: “Katë jábeta mënake.” Éläposë em jubi pátäku kaa tábuik juube, tërë jábeta mëako, síme leyta béppë símla.

¹² Inëlem nooka, éntok inëlem aane, íkäi júneriaka: hua ley itom búttiakamta jiäpo ámani itot chúpanake.

¹³ Bueítuk jume kaabeta nakjiokolekame ánëli két ámeu huéenake, kaabeta bem nakjiokolekë béchíbo; të hua yore nakjiokolihuame jíba yölataka huéenake, hua noki bëttesi yöret chúpahuamta béppa.

Diostat ehuame éntok jü tékkil

¹⁴ In hermaanom, ¿jita béchíbosu túri, jü Dios ehuame éntok kaa ä joäteko? ¿Jachu hua Dios ehuame ä jípurëu ä jínëunake jáni?

¹⁵ Maasen senu hermaanota o hermaanata kaa sánkok, éntok hua chíkti táapo bem buäyeu ámeu bëyeyo,

¹⁶ enchim násuk senu ínel ámeu jíätek: “Katem jáchin éaka kaate, emo em súkkaria, éntokem jibuaka jóboa”, të kaa huaka takaahuapo ámeu bëyemta am mikätek, ¿jita béchíbosu túri?

¹⁷ Júnëli kétchi, jü Dios ehuame kaa ä joätek, jü ä Dios ehuame kaita bėj-reka mukilata bénasi tatahua.

¹⁸ Të senu jamak ínel jiaunake: “Empo Dios eehuamta jípure, ínapo éntok tékilta johua.” Nechë ä bíttua, juka em Dios eehuamta kaita tékilta yáalataka; ínapo éntok enchi ä bittuanake juka ín Dios eehuamta ín tékily.

¹⁹ Empo ínel ä súale: Dios huépüla jíbba. Túri junëli; két jume lemooniom ä súale, éntokim máuj-rimmea emo yoyoa.

²⁰ ¿Jachë ä júneria báare, empo yoreme kaa suakame, juka Dios ehuamta kaa tékilmak huémta kaita bėj-rëhui, éntok ä mukilatukähui?

²¹ ¿Jachu kaa jü tékilyi tüisi taahuak, itom áchay Abraham, júnak huaka ä üusi Isaac Diosta mámpo ä tójaka, kabaram súsuahuai bënasi ä mëbáreka?

²² ¿Jachë kaa jüneiya? Jü Dios eehuame tékilmak náu huéiye, entok hua Dios eehuame tékilmak yúmalasi chúppe.

²³ Éntok imí chúppuk, jü jöjteri inel jíame: “Jü Abraham Dios ehuamta jipurek, éntok ä Dios ehuamta béchibo tühupo náikiahuak”, éntok Diosta amigo ti téhuaahuak.

²⁴ Béjem jüneiya, juka yoremta jü tékilyi Diosta tü yörempo ä náikiähui, kaa hua Diosta súalhuamtay jíbba.

²⁵ Júnëli kétchi, huámehi taahuarimmechi jü jámut Rahab büru yorememmak boböyehui, ¿jachu kaa hua ä tékilyi tühuaata jájamek? Bueituk huame sáyhuakame mabetaka, chë türi böota am nütuak.

²⁶ Jáchin hua takaahua kaa espírituta jípureka mukilatunake, ánëli két hua Dios eehuame kaa tékilmak náu huétek, ket mukíla.

3

Jü nínni

¹ In hermaanom, katem enchim násuk katim juebénaka yore majtia tiaka annake, jünéaka ikái tékiakátek chë bétte nokta itot chúpnakehui.

² Bueitukte síme juebénasi jábem jíápsipo kókosi jojua. Senu ä nokiy kaabeta omtiutátek, iri tua jü tü yörem chúpila, éntok ä takaahua ä yüinakë béchibo áma yuuma.

³ Ítapo jume kábäim pepereenatua itom éä páman am kannakë béchibo. Júnëlite síme bem takaahua ára naa kúaktia.

⁴ Ámechem suuhua kétchi, jume barcommechi: jáchin bueereka júne éntok jeka útteakamta am huériay junne, senu ili rueerata tímón téamtay aram kúaktiatu, ä sáhuemta ä hué ia páman ä huéenakë béchibo.

⁵ Júnëli kétchi jü nínni ilitchika junne, të buériata johua. Jü tájji ilitchika junne, jáchin machisi juka júya ániata tátta!

⁶ Jü nínni éntok hua tájita bënasi maachi, juénaray ím ániapo ayukamtay tápuni. Huä nínni itom takaahuapo júnakteri, éntok síme itom takaahua chicha machisi tahuariala. Áapo huaka ániat nate chíkola juëna éerita tóbotoboktia, éntok áapo júne infernoy béetiari.

⁷ Bueituk síme animal ím buíapo joome, huikichim, bakochim, éntok bahuepo joome junne, aram yekatu, éntok jü yoreme ä útteara bétuk am jípure;

⁸ të kía jábe yoreme junne ä nínni kaa yüe; ikái juénaraata senu kara ä kétcha; hua jóuguo áy kókókko huamtay tápuni.

⁹ Jü níniyte Dios Áchayta bétana tühuaata nooka, éntokte áy juénak nooka, huame yoremem batte Diosta bënasi yáarimmechi.

¹⁰ Huépul tempo yeu sisime jü tü nooki, éntok hua juëna nooki. In hermaanom, iri kaa inëli huéepo yúmala.

¹¹ ¿Jachu huéup báam yeu pótápo huame báa chökóm éntok báa kákkam áma yeu huéenake jáni?

¹² In hermaanom, ¿jachu hua chuna óguo két jume oliivo takam jípunake jáni? O, ¿jume páras óguom chuna takam jípunake? ¡Ée; kaibu! Júnëli kétchi, baubáa chökóm yeu huépo báa kákkam kaa áma yeu huéenake.

Huä tua jita täyahuame jikat bétana huéiye

¹³ ¿Jábesu enchim násuk tüisi jita ára áu joale, éntok jita áu täya tíiya? Yeu ä bufjnake, tüisi áu nüyeka kaa buéresi áu ériaka.

¹⁴ Të eme emo chibureka kaa emo bíbit péátek, éntok emo ée bėj-rihuamta enchim jíápsipo ayuak, katem jita emo täyale, bueitukem lütüriata bėj-reka nooka.

¹⁵ Bueituk iri ílë bénaaka täyahuame kaa jikat bétana huéiye; ál-la ím buíapo joome; yoremta kóba súahuápo yeu simlataka, diablo ä áttiak.

¹⁶ Bueituk kaa emo bíbit péehuápo náu omtihuápo, éntok emo ée bėj-huápo, huámi ayka jü naa múksi huéeme éntok síme hua kaa tühua.

¹⁷ Të hua tüisi jita ára joame jikat bétana huéeme bát huépo tühua áusüli; chúkula yánti jíapsihuamta huéria; náksi maachi; türi; yore jikolihuamtay tápuni; éntok tü anhuamta chúppe. Tua lütüriata itom téjhua, éntok kaa yore báitattähua.

¹⁸ Jume yánti jíapsita jariame yánti jíapsitam eecha, juka lütüriata jichupaa béchibo.

4

Ímī ániapo ayukamta türihuame

¹ ¿Jáksu yeu huéiye hua náu nássuahuame éntok náu nok nássuahuame enchim násuk ayukame? ¿Jachu kaa huame juëna éerim enchim jiápsipo ayukamta bétana huéiye, hua enchim jiápsi náyoteme?

² Jitem jípu péiya, të kaitëm jípure; yorem súuhua, éntokem kaa huéeläpo jábetat jita innëa, éntokem kara ä yuuma. Nássuäem éntokem át tekípanua, tem kaa ä jípure jita enchim áttea péähui, bueitukem kaa Diostau ä aahua.

³ Jitem aahua, tem kaa ä mabeta, bueituk kaa tühuata béchibem ä aahua, enchim áy emo al-leetuahuäpo ä kima báreka.

⁴ ¡Eme Diostamak kaa lútula jiápsame, yoremem kaa huépülak jíba jubekame! ¿Jachem kaa jüneiya, juka kaa tü éerita ím ániapo ayukamta guojaahuame Diosta bėj-reka kathuähui? Kíalíku jábe junne huaka kaa tü éerita ím ániapo ayukamtat hué baareme, Diosta bėj-reka tatahua.

⁵ Eme jamak juka jiojteta kía ínel ä jíä bénasi éiya: “Jü Espíritu, Diosta itot órekähui; íri éntok jíba itom áttea péiya.”

⁶ Të Áapo chë yün tühuata yore müka. Íari béchibo ínel jiaahua: “Dios huame emo buere ériame bėj-reka huéiye, éntok huame kaa emo buere ériammeu tühuata johua.”

⁷ Diosta éä pámanem ä mámpo emo tójaka, diablota bėj-reka óusi jápte; huanäi enchim tö búitinake.

⁸ Diostahuem rükte; Áapo éntok enchimmeu rúktinake. Emëe juëna yóremem emoem mám báksia; eme éntok guoyik éame, enchim jiápsipem huépülsi jíba emo jípure.

⁹ Sirokäem; katem emo al-leetua; buanáem. Enchim achimem buanímipo kúaktia, éntok enchim al-leäu sirokhuäpo kétchi.

¹⁰ Señorta bétukem emo jípure; Áapo éntok enchim tóboktianake, tühuata enchimmeu yáaka.

Hermaanotat nokhuame

¹¹ Hermaanom, katem jájana nat nooka. Huä hermanotat jájana nokame entok ä hermaano nánätuame, leyta bėj-reka nooka, entok leyta nánätua. Të empo leyta nánätuátek, katë leyta hué páman huéiye, ál-lë yáurapo emo yéyecha.

¹² Huépülay jíba hua leyta yore mákame, ára yore jínëume, entok ára yore tárutuame. Të, ¿empo? ¿Jábesäe, tábuik em nátuanakë béchibo?

Katem yoko taahuarit emo jíapsi máchile

¹³ Nechem jíkkaja, eme huame ínel jíame: “Éni entok yokote áman pueblou kannake; huanäite huásuktiapo áman aneka jita nénkinake entok jita kobanake”,

¹⁴ kaa jünéaka yokoríapo jita bénak ayunakëhui. Bueituk, ¿jítasä hua itom jiápsähui? Lútüriapo kía báij huéchiriata bënna, jáchin huári chúbala jíba yeu mamachia. Huanäi láutiposü kaitatunake.

¹⁵ Júnëlem jíatek chë türi: “Juka Señorta ínel éáy, jíapsinakete, éntokte íkái yáanake, o jita tábuik junne.”

¹⁶ Të éni emoem úttile, emo buere ériaka. Sime hua ílë bénaka emo úttilhuame kaa türi.

¹⁷ Huä tühuata täyaka, entok kaa ä joame, kaa tühuapo aane.

5

Jume riikom yore jiokot joame bėj-rihuame

¹ ¡Nechem jíkkaja, eme huame ínel jíame: “Éni entok yokote áman pueblou kannake; huanäite huásuktiapo áman aneka jita nénkinake entok jita kobanake”,

² Huä enchim ríkoa moyira, entok hua enchim sánko buichia téepärim ä buäla.

³ Huä enchim ooro entok enchim tómi tósali poposíhuila; hua ä poposíuraa éntok enchim yeu buísse. Ínëli huaka símeta enchim jípurëu tájipo béeteka enchim tejalnake. Juebena tómitem náu tóij-la; huame taahuarim éntok béja yúmase.

⁴ Én éntok chaaye, hua tékil bėjhua, huame tekípanualeerom enchim buíampo chúpukamta tóboktiakame kobari, am báitattáhuaka kaa enchim am bėjtuakähui; éntok hua jiokot ujbuahuame etta tóboktiakame bétana huéeme hua Señor chë símem béppa nésahuemta nákapo huéchila.

⁵ Kíalem jájana jíápsaka, emo al-leetua ími buíapo, entok enchim éa páman jíápsak. Jíápsipem emo áhuiriak, huakasim áhuiriahua bénasi. Én éntok béja yuuma, huakasim súanáhui.

⁶ Huä tü yóremtachim nokta béttesi chúppak, éntokem ä mäak; áapo éntok kaa áu nok-riak.

Yántem jíápsa, Diostau oraciempo nokaka

⁷ Huäri béchibo, hermaanom, yántem jíápsa, Señorta yepsäu tájti. Áachem suuhua, jáchin hua et-leero huaka buíapo chúpemta boobinnake, boobíchaka yánti jíápsaka huaka yúkuta bathuemta éntok chúkula huéchëu tájti.

⁸ Enchimmët két ayunake, hua yánti jíápsihuame, éntokem huaka enchim jíápsi chë tutti yétcha; bueituk hua Señorta yebijnakeu kaita nápat bëye.

⁹ Hermaanom, katem nat nooka, kaa béttesi nokta enchimmët chúpatunakë béchibo; ínëli jü Juez puertapo huéiyek.

¹⁰ In hermaanom, profheetammechem suuhua, bueitukim jìokot éehuamta éntok yánti jíápsihuamta jípurey, huame Señorta téhuampo nokakame.

¹¹ Én éntok, të am úttile, túhuata am mabetak tíaka, huame óusi éaka jìokot máchiraata bichakame. Béjem ä jìkkaij-la, jáchin juka Jobta yánti jíápsékähui, éntok jáchin juka Señorta áa bétana éähui; bueituk Áapo tüisi yore jìokolë, éntok yore beu jita innëa.

¹² Të símeta béppa, ín hermaanom, katem téhuekata téhuampo nooka, o buíata téhuampo, o jita tábuik téhuampo junne. Ál-la huépulsem lütüriata nooka: jü em “jehuiteria”, jehuituake; jü em “éé”, èetunake, kaa béttesi nokta enchimmët chúpatunakë béchibo.

¹³ Senu enchim násuk jìokot éátek, Diostau oraciempo noknake. Senu al-leátek, buíknake, Diosta úttileka.

¹⁴ Senu enchim násuk kökorëtek, jume igleesiapo yoiyöturim náu núnunake; éntokim Diostau ä buanianake, aceiteta át tekaka, Señorta téhuampo.

¹⁵ Huä huitti Diostat éehuaka emo buaniahuame ä jínëunake, huaka kökoremta. Jü Señor éntok ä yéchanake, entok huaka juénaraata ä yáalatuk júne át jìokoritunake.

¹⁶ Huame kaa túhuam enchim yáarim, náhuem yeu am buíjnake, éntokem Diostau emo buanianake, enchim türinakë béchibo. Huä tü yóreme tü jíápsékame Diostau buanátek, íri Diostau buanhuame útteata jípure.

¹⁷ Jü profeta Elías ito bénasi yóremtaka, éeripo ito bénaakay. Të Diostau buanak, chikti ä jíápsimaki, kaa yúknakë béchibo. Huanäi ím buíapo kaa yúkkuk, báij huásuktia áma búsan metpo.

¹⁸ Júchi éntok Diostau buanak; huanäi téhueka yúkuta äbo kóm bíttuak. Huanäi buíapo jita chúppuk.

¹⁹ Hermaanom, senu enchim násuk huaka lütüriata öbialataka huétek, senu éntok ä kúaktiakátek,

²⁰ jüneenake: hua kaa tüisi huémta kúaktiaka böo türìkun yeu ä tójame, huépul jíápsita kókkohuamta bétana jínëunake, éntok juebena kaa túhua yáarimmet jìokorituna.

Jü Carta San Perota Bat Huëpo Jïojtekähui

Teboteri

¹ Ínapo jü Peero Jesucristota apóstol huame bem buiärapo bittuarimmeune tebote, jume Pontopo, Galaciapo, Capadociapo, Ásiapo, éntok Bitiniapo chíbejtillammehui.

² Eme jume bannaataka Dios Áchayta täyäu yeu púari, Espíritu Santoy tü tátabri, juka Dios nésauta enchim yáanakë béchïbo, alë bénasi Jesucristota ojboy enchim jíapsi tütetunakë béchïbo. Tühua éntok yánti jíapsihuame buéresi enchimmeu ayunake.

Tua lütüria boobit-huame

³ Tua yörisi maachi itom Señor Jesucristota Dios Átchay, áapo itom bemela yoremsi yáuhuak, buéresi itom ä jïokolekä béchïbo, yü jíapsihuamta tua itom boobitnakë béchïbo, Jesucristota kókkolam násuk jíabitekä béchïbo,

⁴ átteata itom mabetnakë béchïbo, kaa momoyemta, kaa nanasontemta, éntok kaa mumukemta áman téhuekapo ériata enchim béchïbo,

⁵ Diostat enchim át eä béchïbo, Áapo ä úttiäray enchim suaya, enchim ä jájamnakë béchïbo juka yore jínëhuamta hua taahuari äbo huémntat yeu machinakemta.

⁶ Íari béchïbo eme al-leiya, éläposu én kaa jaiki táapo Diosta ínel éai kaa al-leehumtem jípunake, enchim at eäu jüneria béchïbo,

⁷ hua orota béppa chë béj-reme. Jáchin huári ooro luuluuteka júne tájiai jüneriatunake, alë bénasi jü enchim ä súalëu jüneriasuka tua útilna, uyjóriata jípunake éntok yörina hua taahuarit Jesucristota yeu machiayo.

⁸ Huä enchim nákehui kaa ä bil-lataka junne; hua enchim ä súaleka kía én kaa ä bíchaka junne, enchim át al-lee kókköhui,

⁹ juka enchim at eä béchïbo enchim jípunakëu mabet-lataka, juka jíapsita enchim jínëuriahuamta.

¹⁰ Jume profetam hua Diosta tü eäu enchim bétana náikiarita bétana nokakame, ä jüneriaka tüisim át suaka nátemajek i yore jínëhuamta bétana,

¹¹ tüisi át nátemajeka jábeta bétana ä nokähui, éntok jita táaposu Cristota Espíritu ámet aneme ä ayunake tíiya, hua kaita jee hueisu huaka Cristota jíokot yáaná bétana nokakame, éntok chúkula huári sáu juka uyjóriata yebijnake tíame.

¹² Ímëhui yeu machiak kaa bempörim béchïbo, ál-la ito béchïbom íkái bem nokakähui én enchimmeu nokhuame huame Espíritu Santota téhueka bétana jípureme bétana; juka Diosta ángelesim bit péähui.

Tülisi itom ito núnake bétana nokhuame

¹³ Kíalikem huéchiapo emo nüye, kaa búruk éaka suamsi eaka, éntokem át boobíchaihui hua Diosta tü eäu enchimmeu nüpanakemta Jesucristota yeu machi-anakeyo.

¹⁴ Jume usiari ára sáyhuame bénasi katem huaka juënaraata bannaataka kaita täyaka enchim jo péäu jo báare,

¹⁵ ál-la jáchin hua enchim núnukame santosi áu nüye, eme két alë bénasi símepo santosi emo núnake;

¹⁶ bueítuk ínel jïojteri: “Katem chichä machisi jíapsa, bueítuk ínapo Santo.”

¹⁷ Bueítuk Áchaypo eme ä jípuréteko, huaka kaabeta yeu púaka nokta ámet chúpamta hueepulammet bem yári béchïbo, jíbem Diosta májhue ä yöreka emo boojoria síme jume taahuarim ím ániat enchim anëpo tájti.

¹⁸ Júneaka huam kaitapo kía jájana enchim jíapsakäpo enchim jínëutukähui, juka enchim áchayim bétana enchim mabetakähui, kaa hua jita momoyemtai, ooro, ó tómi tósali,

¹⁹ ál-la Cristota ójbo musála machikuyi, hua ili kabarata yúmalataka éntok kaita jita kaa türík jípuremta ójbo bénakuyi,

²⁰ béja yeu púataka kee jee ániata jünaktehuay naateka, té ímëi taahuari chúkula huéemmet yeu machiak enchim nákuhá béchïbo;

²¹ éntok áapörík huámem Diosta súale, huaka kókkolam násuk ä jíabitetuakamta éntok uyjóriata ä mik-lata, Diosta enchim súalnakë béchïbo éntok áapörík bétana jita enchim boobinnakë béchïbo.

²² Jukem Diosta lútüría joaka enchim jíapsi tü tátab-la, jü Espiritu Santota éäpo kaa kía bálit enchim emo náknakê béchibo, júnentukem emo nákke chíkti enchim jíapsimaki, enchim jíapsi tútti yécharika.

²³ Eme júchi bemelasi yeu tómtila, kaa huame áchayriam kókokkame éäpo, ál-la hua kaa nanasantumta éäpo, jü Diosta noki jíápsamtayi, jü jíba béchibo ayunakeme.

²⁴ Bueítuk:

Síme huaakas kía júya síarita bénasi maachi,
éntok síme hua yoremta ujoyória júya sehua ténasi maachi.

Huá júya huahuake, jü sehua éntok huehueche,

²⁵ të hua Señorta nooki jíba béchibo ayunake.

Íri éntok ájária, jü nooki evangeliopo huam enchimmeu nokhuakame.

2

¹ Júnentukem síme juéna éerita tójaka, éntok yore báitattáihuamta, ára nókichiaata, jábetat jita innéhuamta, éntok jájana jáihuamta,

² ili usita júhua tómtilata chípeá bénasi eme két huame kauhua espiritualim kaa tábui jítamak kuutilam huáatianake, íri jü Diosta noki, ámei enchim yótunakê béchibo Diosta súalhuäpo jínéhuamta tua enchim jájamnakê béchibo;

³ të béja eme juka Señorta tühuabet jünéelatuko.

Jü tétta jíápsame

⁴ Señor Jesucristotahuem rúkte, jü tétta jíápsamtahui, hua lútula huépo huame yoremem omoutekähui, të Diosta yeu púari éntok áapörík béchibo bėj-reme.

⁵ Eme két jume tétta jíápsame bénasi emo ériaka emo réutebonake, enchimmea huaka ä kárihua ä yáanakê béchibo, bueítukem Diosta tékil boojoria béchibo náikiari, juka jíapsita bétana huémta áapörík Diosta türëu áu enchim huérianakê béchibo Jesucristota huämi.

⁶ Bueítuk júnen két jiojteri:

Juyú, buere joára Sión,

juka tétata tua nésahuemta ejkinampo huémta yétcha,

huaka yeu púata éntok chë musála machik,

éntok hua ä súaleme kaa tiusi tahuarianake.

⁷ Enchim béchibo, eme ä súaleme, áapo musála maachi, të huame kaa ä súaleme béchibo éntok:

Huá tétta jume káarim jojoame kaa huáatiakäu,

íri tua jü tétta nésahueme ejkinapo tahuakame.

⁸ Éntok:

Huá tétta át tēitēitihuame,

éntok hua tétta yore tábeme.

Bueítukim át tēitēite jü nokichi, bem kaa áma huam jíapsi bárë béchibo; huári béchibom két yeu púahuak.

Jü Diosta yorembra

⁹ Të eme tua hua génte yeu púari, Diosta yäura tékkel boojoriame, nación tühuata joame, tua lütüriapo Diosta yorembra, huaka kaa machiku enchim aney huam machiria át guómtisi machikun bíchaa enchim núnukamta tühua bétana enchim noknakê béchibo.

¹⁰ Eme huame bannaataka kaa pueblotukaihuim, të ènem Diosta yorembra; bannaataka kaa yore nak jiokolihuamta jájamlatukaihui, të én ál-lem ä jájamla, juka yore nak jiokolihuamta.

Diosta nésauta joame bénasem emo nüye

¹¹ Eme nákuhame, enchimmeune nooka sékána enchim jomemtukä bénasi, éntok enchim boojöá bénasi, huaka juéna éerita enchim tóijnakê béchibo, huaka tü jíapsita bėj-reka huémta,

¹² jíba bénasi túlisi emo nüyeka jume kaa Jesucristota súaleme násuku; huam enchim bétana nokhuäpo enchim juéna yórememtukä bénasi Diosta am úttilnakê béchibo hua Diosta am jiokorë taahuarichi, hua tühua enchim yáaribet suaka.

¹³ Señorta béchibo hua jábe nésahuemta bétukem emo jípure, ä reytuk junne, chë ä nésahué béchibo,

¹⁴ kía ä gobernadortuk junne, áapo äbo am bíttuala, yorememet nokta am chüpanakê béchibo, éntok huame tü yóremem bétana tühuaata am noknakê béchibo.

¹⁵ Bueituk ïri jü Diosta huáatiähui: juka tühuaata joaka jume yoremem kaa susuakame enchim bétana jájana jáame enchim nok páttianakèhui.

¹⁶ Kaabeta mámpo emo jípuremta bénasem emo nüye, të kaa huame íat jáhuiteka juka juénaraata joame bénasi, ál-la huame Diosta nésahui joame bénasi.

¹⁷ Símemem yöre. Hermanomem nákke. Diojtem májhue. Reytem yöre.

Jü Cristota ejemplo ä jìokot aneepo

¹⁸ Eme jóapo sáyhuame, enchim tekem bétukem emo jípure, tua am yöreka; kaa huame tü yorememue jíbba, ál-la két huame béttek jíápsekammeu junne.

¹⁹ Bueituk ínëli anhuame türi Diosta bíchäpo senu én Diosta ä yöre béchibo kaa al-leetuahuáteko, kaa ä innë éäu júne innëateko.

²⁰ Bueituk jita tühuaata júri kaa tühuaata joaka enchim chónhuähui éntokem, ¿jiba áamak al-leiya? Të eme tühuaata joaka jìokot máchiraata bichátek éntokem jiba áamak al-leátek, lútula huépo ïri türi Diosta bíchäpo.

²¹ Bueituk íari béchibem núnuhuak; bueituk Cristo két ito béchibo jìokot máchiraata bitchak, ejemplota itom mákaka, enchim alë bénasi emo boojorianakë béchibo.

²² Áapo kaita juénaraata yáhuuak; kaita hua ára nókíchia jikkaijhuak ä tempo.

²³ Áapo juénasi áa bétana nokhuay júne kaa juénasi am yómmiak; jìokot johuaka júne kaa am bé-reka nookak, ál-la huaka áu johuamta hua tua lütüriata joamta mámpo ä tójjak.

²⁴ Áapo hua itom juéna yáarim ä takahuapo núk siika jum kúrusichi, itom hua juénaraata bétana kókkoka tühuaapo itom jíapsinakë béchibo; bueitukem jìokochä yáahuaka béchibo áma yorela.

²⁵ Bueituk emëe huame kabaram emo náikimtelatukä bénasi aaney, të enem hua enchim jíapsi suayamtau rúktíla.

3

Jume kukunakame éntok jujubekame jáchin emo núnakèhui

¹ Júnëli kétchi eme jáamuchim kukunakame, enchim kunam bétukem emo jípure, huame tü nokta kaa súaleme kobatunakë béchibo kaa nokiaiyi, të túlisi bem jubim emo nüyëubeyi,

² túlisi éntok yörisi machisi enchim emo nüyëubet suaka.

³ Huä ujyória enchimmet ayunakeme kaa hua yeutana takahuapo enchim átteanakèhui, hua buéresi ujyória emo chíkhuame, óoro átteahuame, sánko buéresi ujyorisí yáataka átteahuame,

⁴ ál-la hua huáijhua jíapsita bétana huéeme, hua kaa momoyeme, ïri jü kaa béttek jíapsihuame éntok yánti jíapsihuame; íari tua chë béj-re Diosta bíchäpo.

⁵ Bueitukim junëli két túlisi emo nüyey bannaataka huame jáamuchim tü jíápsekame, Diostat éame, bem kukunam bétuk emo jípureka;

⁶ juka Sarata Abrahamta “yöreka Señor ti áu ä jijjá bénasi”. Huári bétana asoarimtakem taahuak, tühuaata jóáteko, kaitat ée májhueka.

⁷ Eme jujubekame, két áma huamsu, ámemakem aane suamsi emo nüyeka, jünéaka juka jámutta chë kaa útteakamta jíápsekähui, éntok enchim beu juka tühuaata ay jíapsihuamta am átteakähi, Diostau bíchaa enchim buanáu jikkaijtunakë béchibo.

Tü éeri túisi itom ay tahuanakèhui

⁸ Én éntokem simetaka huépülsi jiba éiya, huatem béu jita innéaka, emo nákeka emo sailakamta bénasi, emo jìokoleka, éntok kaa emo buérialéka.

⁹ Juénasi áu ayuhuak kaa juénasi ámeu ayunake, juénasi aihuátek júne kaa juénasi ä yómmianake, ál-la tühuaata jo áaanake, jünéaka tühuaata átteä íaahuaka enchim núnutukähui.

¹⁰ Bueituk:

Huä al-leaka jíapsi báareme,

éntok taahuarim türi bit báareme,

ä nínni yünake kaa juénak ä noknakë béchibo,

éntok ä teni júne kaa ára nókíchiata ä noknakë béchibo;

¹¹ juénarata tójaka tühuaata jonake;

yánti náu jíapsihuamta jariunake éntok ä boojorianake.

¹² Bueituk huame Señorta pusim juka lütüriata joame türeka bitcha,

éntok juka bempörim áu buanáu jikkaja;

tee jü Señor huame kaa tühuaata joame kaa türeka am béj-reka bitcha.

¹³ ¿Jábesu két kaa tühuaata enchimueu yáanake jáni tühuaata enchim joayo?

¹⁴ Të eme jita jikot máchiraata bichátek tühuaata joaka, úttesem al-leiya. Huá béchibem kaa emo máujtua bempörim bétana, éntokem kaa naa múksi emo éetua,

¹⁵ ál-lem juka Dios Señorta úttile enchim jiápsipo, éntokem jíba huechiapem emo jipureka aane enchim emo nok-ríanaké béchibo, sime huame tühua enchim boobicháu bétana enchim temájeme yómmia béchibo kaa buere jiaka éntok yörisi machisi nokaka.

¹⁶ Tülisem emo nüye huame jájana enchimmet nokame, enchim juéna yorementuká bénasi, tiusi tahuanaké béchibo, Cristota bétana tülisi enchim emo nüyëu jájana jáame.

¹⁷ Bueituk chë türi emé jikot máchiraata bicháteko tühuaata joaka, Diosta inel ä huáatiayo, kaa tühuaata enchim joäpo béppa.

¹⁸ Bueituk jü Cristo két jikot máchiraata bitchak séjtul jibba, itom Dios bejrim béchibo, hua tü yöreme jume juéna yöremem béchibo, Diostau itom huéria báreka, lütüriapo jü ä takahua méhuak, të espíritupo jíba jiápsaka taahuak.

¹⁹ Huámi espíritupo két áapo huame bannaataka kókkokame anëu siika. Huanäi ámeu nookak,

²⁰ huame bannaataka ámeu nokta kaa jikkajj báaremmehui, Diosta bínhua ámet boobicháihuiy junne, huame taahuarim Noéta jiápsayo, juka arcata johuayo, huam kaa jaiki géntem, guoj náikim jíba áma jineihuak, buere baniapo. ²¹ Jü yore batóhuame hua júnako báata am jinëuká bénasi, én két yore jinëu Jesucristota jíabiteká béchibo, kaa huaka takahuapo béppa chicha máchiraata itot ayukamta itom úhuaka; ál-la Diostau bíchaa tülisi itom ito nü báreka éenaké béchibo.

²² Huá téhuekau jikau sikame Diosta báta bétana kátekame; éntokim áapörík bétuk emo jipure jume Diosta ángelesim, jume yáuram, éntok jume útteata jipureme.

4

Diosta éä paman emo nüyeme

¹ Juka Cristota ito béchibo jikot máchiraata ä takahuapo mabetaká béchibo, enchimmet két huári éeri ayunake; bueituk hua takahuapo jikot máchiraata innésukame kaa éntok júchi juénaku annake,

² huame taahuarim itou béyeme kaa huaka ím ániapo yoremem kaa huéeläpo ukuléu huátiaka jiápsi béchibo, ál-la Diosta éäpo áman itom jiápsinaké béchibo.

³ Büru táapem béja jume tua Diosta kaa súaleme al-leetua béchibo jita yáasuk, kaa tíurata joaka, kaa huéeläpo juka huakajta bétana huémta ukuleka, nanaakoka, kaa tíura pájkota huëpo rejteka, yü tütti naakoramtaka, huame diosim kaa yöri máchim yöreka.

⁴ Ímëi béchibo át guómtisi maachi hua áme bénasi kaa huéeläpo juénarata kaa enchim joähui, kíalikum jájana enchimmet jiaahua.

⁵ Të bempo lütüriata nénkinake hua jiápsammet éntok kókkolammet nokta chúpanakemta bíchäpo.

⁶ Bueituk íari béchibo két jü tü nooki Diosta bétana huéeme nokhuak jume kókkolammehui, nokta ámet chúpatunaké béchibo takahuapo aneka bem yári béchibo, të jíba espíritupo am jiápsinaké béchibo Diosta jiápsá bénasi.

⁷ Të sime ayukamta lütinakeu abe yuuma; íä béchibem suamsi emo nüye, éntokem Diostau buanaka jiápsa.

⁸ Simeta béppa nánanchem tüisi emo nákke, bueituk jü emo nákuame juebena Dios bejri yáarim tuchanake.

⁹ Nánanchem emo mamabeta kaa jájana jiaka.

¹⁰ Huëpulaka bem huéeläpo bem miiki senukuu ä buijnake, Diosta buéresi tühua al-leaka náikim buísemta bénasi éaka.

¹¹ Seenu nokátek tua juka Diosta noki huëpo áman noknake; senu tékiata máktukátek Diosta úttiárata ä mikápo áman ä boojorianake, juka Diosta tua yöriná béchibo Jesucristota béchibo, hua lóoriata átteakame éntok juka nésayhuamta jíbapo béchibo éntok jíbapo béchibo. Júneltunake.

Cristota béchibo jikot máchira innëhuame

¹² Eme nákuame, katem át guómtë hua jikot máchira enchim ay jübilahuamtachi enchimmet ayukame, huaka kaa jaibu enchim emo inné máchilëu enchimmet huétiaka;

¹³ ál-lem al-leepo yúmala Cristota béu jikot máchiraata enchim bíchä béchibo, bueituk ä ujyóriahuata yörisi machik yeu machiak két enchim buéresi al-leenaké béchibo.

¹⁴ Cristota téhuam béchibo jájana enchimmet nokhuátek, tüisi tühua enchimmet ayka, bueituk hua Diosta Espiritu ujoyória áusüli enchimmet ayka. Lútula huépo bempo ä béj-reka nooka, të enchim béchibo áapo jíba yörihua.

¹⁵ Eme jábe junne jikot máchiraata bichátek, élápo kaa jábeta ä mèlatukä béchibo, o ä èekbuá béchibo, o ä juèna yöremtukä béchibo, o kaita ä jüneriäpo áu ä kikkibachä béchibo.

¹⁶ Të seenu Cristota ä súalë béchibo jikot máchiraata bichátek kaa áu tíutuanake, ál-la Diosta úttılınake huári béchibo.

¹⁷ Bueituk jü taahuari béja yúmala huaka nokta chúpanakeu Jesucristota súalemmet naateka. Itot bächä naatek, çjáchisu ámeu chúpanake jáni huame Diosta tü noki kaa súalekammehui?

¹⁸ Bueituk jü tü yöreme jikotampo jínëihua, çjáchisu áu huéenake jáni jü juèna yöremtahui, Diostamak kaita huáatiamtahui?

¹⁹ Ä junëlituk huame Diosta éäpo jikot máchiraata bíchame, jita jo árahuekamta, ä noki chúchupamta mámpo bem jíapsi yéchanake, éntokim tühuaata jonake.

5

Diosta súaleme suayahuähui

¹ Huame yoyöturi enchim násuk yeu púarimmeune jikot jiaahua, ínapo két yöturitaka áme béuchi, éntok Cristotau jikot máchiraata sikamta bichakame, éntok jü két ujoyória yeu ä machinakepo annakeme, enchimmeune ínel jiaahua:

² Jume Diosta súaleka enchim násuk anemem suaya, am suaya kaa útteapo, enchim tü jíápsekä béchibo ál-la; kaa huaka béjtuahuamta huáatiaka, ál-lem kaitat boobíchaka chíkti enchim jíapsimak ä yáanake.

³ Katem huame enchim suayäu úttiapo sau báare, ál-lem ejemplotam mákka jume Jesucristota súaleme.

⁴ Huanäi huaka am suayame béppa nésahuemta yeu machiakem huaka coronata ujoyorik kaa momoyemta mabetnake.

⁵ Alë bénasi, eme jübua yoyötume, jume yoyöturim mámpo emo jípure. Éntok síme nánancha emo nok jíkkajaka kaa béttek jíapsitem náu jípunake; bueituk:

Dios am béj-reka huéiye,

jume emo buérialeme,

éntok kaa emo buérialemmeu tühuaata johua.

⁶ Júnentukem Dios útteakamta mámam bétuk emo jípure, áapörík enchim tóbnoktianakë béchibo taahuata yúmako.

⁷ Símeta huaka enchim kóm éáhuem ä mámpo tójja, bueituk áapo enchim suaya.

⁸ Suamsem emo nüye, éntokem kaa kótche; bueituk hua enchim béj-ri, jü diablo, leonta omtë bénasi, chíkola huerama, jábeta ä buánekeu jariaka. ⁹ Huákárem béj-reka óusi jápte, jíba bénasi Diosta súaleka, jünéaka jukai junëli huémta huame huate enchim hermanom síme ániat anememe ayukähui.

¹⁰ Të jü Dios síme tü eäu tápuni, hua ä yü ujoyória itom mik báreka itom núnokame Jesucristota béchibo, chúkula kaa jaiki táapo enchim imí ániapo jikot ansukápo, áapo enchim tü tátabnake, enchim óusi étuuanake, enchim útteata máknake, éntok kaitat jáchin éaka enchim jíapsituanake.

¹¹ Áapörík béchibotunake jü yörihuame, éntok jü nésayhuame jíbapo béchibo. Júneltunake.

Teboteri chúpëpo huéeme

¹² Silvánotamak, hua tua yúmalasi hermanopo ín jípurëumakne kaa jaiki nokta enchimmeu jiojtek, enchimmeu nokaka jáchin enchim emo núnake bétana éntok hua én enchim boojoriau tua jü Diosta lütüriatukä bétana nokaka.

¹³ Jume Jesucristota súaleme Babiloniapo aneme enchimmak náu yeu púari, éntok Marcos ín úusi, enchim tebottua.

¹⁴ Emóem tebotua enchim emo náké béchibo.

Yánti jíapsihuame símem enchimmaktunake, síme eme jume Jesucristota ma-bet-lame. Júneltunake.

Jü Carta San Perota Guosa Huëpo Jiojtekähui

Teboteri

¹ Ínapo Simon Peero, Jesucristota sáuhuëhui éntok ápostol áapörík bétana yeu púari, enchimmeune jiojte, eme jume ito beu itom Dios itom jínëukame Jesucristota lütüría béchibo huaka Diostat ehuamta tua musála machik jájamlame.

² Huá Diosta tü eäu éntok yánti jápsihuame chëhuasu enchimmet ayunake Diosta éntok itom Señor Jesústa enchim täyaká béchibo.

Jume Diosta jápsi jípureme

³ Síme hua jápsihuamta bétana huéeme, éntok Diostau huáatihuá bétana huéeme itom miiki áapörík Diosta úttearammea hua ä uyjóriay éntok yörisi machiku ay itom núnukamta itom täyaká béchibo,

⁴ huámëi huámi buéresi musála machik itou nätua, huári huam Diosta bénasi enchim jápsinakë béchibo, huaka im ániapo yore jápsi nasontemta takahuata jita ukulëu béchibo ayukamta tóij-lataka.

⁵ Íari béchibo eme kët át jápseka tekipanuanake, enchim ä súalëhuem tü éerita rúktia, jü tü éeritau éntok jítat jüneehuamta,

⁶ jítat jüneehuamtau éntok emo yüihuamta, emo yüihuamtau éntok yánti jápsihuamta, yánti jápsihuamtau éntok Dios huáatihuamta,

⁷ Dios huáatihuamtau éntok sailapo emo huatiahuame, emo huáatiahuamtau éntok yore nákuamta.

⁸ Bueituk ikäi enchimmet ayuak éntok jíba enchimmet ä yötui, kaibem kía jápsina, kaita joaka, jíbem tekipanuanake itom Señor Jesucristota chëhuasu enchim täyanakë béchibo.

⁹ Të hua síme ikäi kaa jípureme hua kaa mékka bíchamta bénasi maachi; líptita bénasi maachi, bueituk huaka bannaataka kaa ä tühua yáarim bétana ä tü huéchilatukäu kóptiala.

¹⁰ Huári béchibo, hermanom, tuem át jápseka tekipanua Diosta enchim núnutuká bétana éntok enchim yeu piatuaká bétana enchim ä lütüría yáanakë béchibo; bueituk ínel anétekem jauhuey jünem kaa huáttinake.

¹¹ Bueituk junëli jíbem buéresi al-leriahuaka mabetna, áman huaka itom jínëukamta itom Señor Jesucristota yü nésahuëpo.

¹² Íari béchibo, ínapo jíba enchim áu huáatitua, enchim ä jünëriay junne, éntok huaka lütüríata én enchim jípürëubet útteata enchim nülatak junne.

¹³ Ino béchibo türi, én takahuapo aneka enchim ín búsanakëhui enchimmeu nokaka;

¹⁴ jünéaka lauti ikä takahuata ín tö simnakëhui, itom Señor Jesucristota nee jüneetuápo ámani.

¹⁵ Ínapo kët át jápseka tekipanuanake, chúkula nee muksuko íahui enchim huáatinakë béchibo.

Jume Cristota uyjória bíchakame

¹⁶ Bueitukte itom Señor Jesucristota útteara bétana enchimmeu nookak éntok júchi ä yebijnakeu bétana, të kaa kía nokta árai huápo áman yáata nokaka, ál-la huaka ä yörisi máchiraata itom pusímmea itom bíl-latakäpo ámani.

¹⁷ Bueituk áapörík jü Dios Áchayta bétana yöríhuamta éntok uyjóriata mabetak áman buere uyjóriata bétana jáhui áu kóm bíttuahuak ínel jíaka: “Íri ájaria jü ín Üusi ín nákëhui; áapo jü tua nee al-leetuakame.”

¹⁸ Itapo éntok ikäi jáhuita jíkajak téhueka bétana kóm bíttuahuakamta, áman káuhui santo ti téhuaahuakapo áamak aneka.

¹⁹ Atä jípure kétchi jume profeetam nooki, të én chë lütüriapo tualalata. Türi enchim béchibo enchim át suähui hua nokichi hua machiria kaa machiku béetemat enchim suá bénasi, machiriaa yeu kiktëu tájti éntok Jesucristota enchim jápsita machiriäu tájti, hua buere chóki matchuu bíchaa yeu hueramame ti téttehuaahuame.

²⁰ Tem bát ikäi jünëria, kía jita noki júne profetam bétana huémta jiojteripo ayukamta kaa yoremta éäpo áachä jüneenakëhui,

²¹ bueituk kía jauhuey júne profetam noki kaa yoremem éäpo nokhuak, ál-la jume yoremem Diosta yeu púarim Espiritu Santota éäpo áman nookak.

2

*Profetam ára nókichim éntok maestrom ára nókichim
(Jud. 4-13)*

¹ Të két bannaataka jume profetam ára nókichiram aaney Israelta yoremraata násuku, maestrom ára nókichiram enchim násuk annákë Bénasi, huame kaa jünakiachisi tábuik enchim majtianakeme, hua tua lütüriata bétana huémta tatabbareka. Señorta am jinëukamta jünem kaabë tianake, junëlim láutipo huaka kaitäpo bem tahananake emo jariuria.

² Éntok juebénaka huaka kaa tühuata bem majtiahuakau jonake. Jümëi béchïbo jü tü nooki Jesucristota bétana huéeme jájana át noknake.

³ Éntok tómita buéresi bem huáatiä béchïbom ára nókichiata enchim majtiaka enchim ä úhuanaake. Huámechiri béja jauhuéy naateka béttesi nokta ámet chúpátunakeu kaa bínhuatunake, juka jiokot máchiraata bem bínnakëhui, bem kaitäpo tahananakeu jíba yúmanake.

⁴ Bueituk Dios huame ángelesim Dios bejrta yáakame kaa am jiokorek, ál-la béetekum kómam guótiak huam kaa machiku pereesopo am tójjak, hua taahuari ámet nokta chúpánakeu tájti.

⁵ Éntok juka yoremraata bannaataka huémta júne kaa jiokorek, Noéta jíbba, huaka lütüriata bétana nokäuta éntok guoy búsaním áamaki; huame juéna yórememmeu buere bániata, diluvio téamta, bittuak áma am kókkó íaaka.

⁶ Alë Bénasi huame pueblom Sodoma éntok Gomorra nokta ámet chúppak am luutinakë béchïbo, náposasi am tahuariaka, éntok ejemplopo am yétchak, huame kaa tühuata jo báareme béchïbo.

⁷ Të juka tü yórem Lotta áma yeu huíkkek, huaka juéna yóremem kaa huéeläpo juénasi bem anëubei kaa al-leamta.

⁸ Bueituk í tü yóreme áme násuk jóakay chíkti táapo ä jíapsi kaa al-leetuay huaka kaa tühuata jume yoremem joäu bíchaka éntok huaka nokta kaa türík jíkkajaka.

⁹ Jü Señor jita juénarata bétana júne huame tü yóremem ára jínëu, jume juéna yóremem éntok am érianake jiokot máchiraata am bínnakë béchïbo áman taahuata nokta ámet chúpánakeu yúmayo.

¹⁰ Chë júne sirokxi machisi ámeu huéenake huame takahuata bétana huémta guojaasemmehui, huame takahuata jita ukulëpo áman kateme, jaiti máchiraata boojoriame, éntok huame Señorta yäura kaitäpo bíchame. Ímëi kaabeta jáchin ériaka yäurata béj-reka aane, kaabetam májhueka huame yórisi machisi nésahuemmet jájana jiaahua.

¹¹ Huame Diosta ángelesim chë útteaka éntok chë nésahueka junne kaa béttesi nokta ámet jíjimma, Señorta bíchäpo.

¹² Të ímëi yoremem hua kaa bem át júneäubet júne juénasi nokame, huame animal kaa júneame súa béchïbo yeu tómtilamtaka mámpo jípuhuame Bénasim jum bem kaa tühua yáarimmak kókkonake,

¹³ hua kaa tühua bem yáari béchïbo béjhuata mabetak, béjasum chíkti táapo huaka kaa tühuata bem jonake musäule. Ímëi ínel jume jaiti mamachim, éntok máncam, enchimmak jíbuäka júnen jíba kaa tühuata boojoria, éntokim jíba emo al-leetua.

¹⁴ Bempo kía jíba jume jáamuchimmet pupujte, katim íchakte juénarata joaka, huame géntem kaa bem jíapsi tútti jípureme náyote. Bem jíapsi jita chíkti huátiaubet jóyhuala, éntokim kaa tühuata násuk usiarim.

¹⁵ Huakam böota lütula huémta tójaka tábuikut kaate, jü profeta Balaam jü Beorta úusi böochi, huári huaka juénarata béjhua chë nákkek.

¹⁶ Të béttesi nokta jíkkajak kaa tühuata ä yáakä béchïbo; bueituk jü animal kara nokame ä púaateme yorem ténasi áu nokaka hua profetata kaa súara ä yáa bárëu táktiak.

¹⁷ Ímëi kía jume pozom kaa báakame Bénasi mamachi, namuta buere jékata huéria Bénasi mamachi; áme béchïbo hua tua kaa máchira náikiari jíba béchïbo.

¹⁸ Bueitukim buéresi kaita béj-remta nokaka takahuata ukulëubei ámeu bíchaa am huíike, huame job-lataka kateme tua tójj-lame én júbua jíapsi kúaktilame.

¹⁹ Büttiataka bem jíapsinake tiakam ámeu nooka, té bempöisu jü kaa tühuata bétuk emo jípure. Bueituk kía jábe júne úttearäpo kobahuak hua ä kobakamta bétuk áu jípunake.

²⁰ Tua lütüriapo bempo hua juénaraata ím ániapo ayukamta bétana áma yeu sákalataka, juka Señor Jesucristota, juka yore jínëumta, bem táyaka béchïbo, éntokim

júchi áma emo kuurikátek emo nénkilamtaka tahuanake. Huanäi hua ámeu huéenakeme chë júne jìokot machinake bannaataka kee bem ä tátâyäpo béppa.

²¹ Bueituk chë türi éiyey áme béchïbo juka Jesucristota tü noki kaa täyako, ä täyasulataka éntok júchi bem amáu nóttëpo béppa, juka Diosta nésahui bem téjhuahuakau tójaka.

²² Të hua noki tua lütüriata jäpo ámanim aane, hua ínel jíame: “Huä chüu júchi ä bísachi buäye, kohui éntok úbataka júchi techoapo áu bíaktia.”

3

Jü taahuari Señorta át yebijnakeu yúmanake

¹ In nákéhui, íri jú jíósia guosa huëpo ín enchimneu jìojtëhui, éntokne náhuichimpo enchimneu nokaka enchim bússa enchim jítau huáatinakë béchïbo,

² huame santo profeetam jauhuey nok-läu enchimneu huáatinakë béchïbo, éntok hua Señor itom jínëkamta nésahui apóstolím itom téjhuakaubehui.

³ Íkai bát jünériaka, bueituk jume taahuarim äbo huéenakemmet yore junneri-anakeme yáijnakëhui, bem takahua jita ukulépo áman jíba kateka,

⁴ ínel jíaka: “¿Jáchisu yeu siika jú júchi ä yebijnake bétana ä nokakähui? Bueituk huame itom áchayim kókkoka taahuarit naateka sime jíba bénasi huéiye, ániata jünaktehuakapo naateka én tájti.”

⁵ Íméi ínel jünaktekam kaa ä jünéria báare, juka téhuekata Diosta ínel jíakä béchïbo yáatukähui, éntok juka buíata báatukai bétana éntok bäy ä jiapsähui.

⁶ Huä béchïbo, jú ánia bannaataka huéeme buéria baniay lütek.

⁷ Të jú téhueka éntok jú buíya én ayukame Diosta éäpo bëri hua taahuari nokta ámet chúpánakapo tájti, tájyai ä luutinakë béchïbo, chikkti juëna yórememmak náuhui.

⁸ Të eme nákuame, íkärej jünéria: jú Señorta béchïbo jú senu taahuari senu mil huásuktiriata bénasi maachi, éntok senu mil huásuktiria júne senu taahuata bénasi maachi áa béchïbo.

⁹ Jú Señor kaibu ä surujtianake, huaka taahuata ä noki chüpa béchïbo huatem éä bénasi, ál-la símem boobíchaihui, taahuarim itom réhuasimeka, kaabeta áu tárü íaaka ál-la símem emo jíapsi kúaktí íaaka.

¹⁰ Të hua taahuari Señorta át yebijnakeu yúmanake huaka lak-ronta ják tukaapo yepsakápo bénasi; huaachi taahuarit jú téhueka luutinake mausi buére kusisi jíaka, sime hua jikat ayukame béetisuka kaitäpo tahuana, jú buía éntok síme hua át ayukame két táatunake.

¹¹ Íkai síme ayukamta kaitäpo tahuanakey, jáchisu énem kaa Diostau huáateka tülisi emo nüyeka jíapsinake,

¹² boobíchaka éntok emo bamijtuaka huaka taahuata Diosta yéchari yúmanakeu béchïbo, hua taahuarit juka téhuekata béeteka kaitäpo tahuanakeyo, éntok hua áman jikkat ayukamta tájaka ä kájoktinakeyo.

¹³ Të ítapo ä boobíchaihui áapórik júnen jíakä béchïbo bemela téhuekata, bemela buíata, huam tühuata jonäpo.

¹⁴ Huári béchïbo, eme nákuame, íkai boobíchaka tuem chikkti enchim jíapsimak át tekípanua kaita juénarata enchimmet téunä béchïbo, éntok áapórik bétana kaita nokta béttesi machik enchimmet ä jíkkajinakë béchïbo, yánti jíapsaka.

¹⁵ Éntokem kaa ä koptia, Señorta símem jínëu báreka lautí itom ä huériähui; jú hermano Pablo itom nákéhui itou jìojtekä bénasi, súahuata ä mikhuakapo ámani,

¹⁶ síme ä jìojteri jëlaimpo íári bétana nokaka; huame násuk obiachi ámet júnee béchïbo, huámëisan huame kaita tua täyame éntok náuhui éame am nánayote, két huame huate jìojterim junne, bempöisu kaa tüisi bem emo tahuanakë béchïbo.

¹⁷ Júnëlituk eme, ín nákéhui, bát íkai jünériaka, emoem suaya, jáchinai júne jume juëna yóremem enchim báitähuaq hua enchim óusi eäu kóm huéenake.

¹⁸ Al-lem yötu jum tühuapo éntok itom Señor Jesucristota, itom jínëkamta, täyahuäpo. Áapórik béchïbo síme ujoyória náikiatunake, éni éntok jíba béchïbo. Júnentunake.

Jü Carta Bat Huëpo San Juanta Jïojtekähui

Jü noki äi jíapsihuame

¹ Jü kesam huëpo ayukäihui, jü itom jikkajakähui, jü pusimmey itom bichakähui, jü sime nau itom bichakähui, entok jü mamammey itom at mámtekähui, Noki jíapsihuamta yore mikamta bétanate enchimmeu jïojte. İri jü nooki jíápsame.

² Áapo, jü jíapsihuame machisi au bittebok. İtapo éntokte ä bitchak, éntokte jıba áa bétana jume géntemmeu nookak; én éntokte enchim ä téjhua İri ájárıa, jü jıba béchıbo jíapsihuamta yore mikame, jü bannaataka Dios Áchaytamak aneme, jü én itou áu yeu machiriakame.

³ Jü itom bíchakäu bétanate enchimmeu nooka, éntok jü itom nok jikkajakäuta bétana, enchim kéchá jüneriaka itomak huépülsi enchim emo jípunaké béchıbo. Jü huépülsi náu itom ito jípurëu lútula huépote jü Dios Áchaytamak ä jípure, éntok ä Üusihua Jesucristotamaki.

⁴ Huäri bétanate enchimmeu jïojte tua yúmalasi enchim al-leenaké béchıbo.

Dios jü machiria

⁵ İri ájárıa, jü nooki Jesucristota itom majtiakähui, jü itom én nokähui: Dios jü machiria. Jáchin jum machiriapo kaita kaa máchira ayka, alé bénasi két áapörikut kaita juénara at ayuk.

⁶ İtapo huépülsi Diostamak náu ito jípurë tíáteko, éntok kaa machiku rejtetek, ára nókichimte, entokte kaa luturiata johua.

⁷ Té itapo machiku rejtetek, Áapörík, machiku aane bénasi, jıbate huépülsi náu ito jípunake, huanäi ä Üusihua Jesucristota ójbo itom báksianake, sime itom Dios bejrimmechi.

⁸ Té itapo kaa Dios bejrita kaa itot ayuk tíátek, itote bäi táttähua. Entok jü lütüria kaa itot ayka.

⁹ Té itapo jume itom Dios bejrim kaa Diostau yeu buisekátek, Áapo huitti entok lútula huëpo itom Dios bejrimmet itom jikorinake, entok sime kaa túhuapo itom báksianake.

¹⁰ Té itapo Dios bejrita kaa ito yáalä tíátek, Diostate ára nókichi johua. Ä nokihua entok kaa itot ayúk.

2

Cristo itom nok-riame

¹ Emëe ín usiálam, ikäine enchimmeu jïojte Dios bejrita kaa enchim jonáké béchıbo. Té jábe júne jü ito násuk aneme Dios bejrita yáakátek, Dios Áchaytau bíchaa itom nok-rianakemtate jípure, Jesucristota, jü tua lütüriata joamta.

² Áapo inel jü itom Dios bejrim béchıbo Diosta omtëu tü yáakame ä jíapsi nénkaka, éntok kaa itom Dios bejrim béchıbo jıbba, ál-la két sime ániat aneme Dios bejrim béchıbo.

³ İnelite jünëiya itom ä täyähui, ä ley nésauhui joáteko.

⁴ Huä inel jiame: İnapone ä täya, té ä ley nésauhui kaa joátek, jü junëli jiame kia ára nókichi, entok jü lütüria kaa at ayuk.

⁵ Jü ä noki ériame íachiri Diosta yore nákehui tua lütüriapo yúmalasi at ayka. İari béchıbote jüneyia Áamak itom anëhui.

⁶ Jü jıba Diostamak áu anëtiame, Jesucristota áu ä nükäpo bénasi áu nüpo yúmala.

Jü bemela nésauri

⁷ In hermaanom, kanne bemela nésauta enchimmeu jïojte, ál-la juka bannaataka nesauta, jü kesampo naateka enchim jípurëu. İri antiguo nésauri jü nooki bat huëpo naateka enchim jikkajakähui.

⁸ Kaa bemelatu jıobe İri nésahui té ä bemelatukä bénasine enchimmeu jïojte. Cristo, áapo ä chuppak ikäi nesauta. Eme entok, én kécha johua. Buetuk jü kaa machiria beja simsu, entok jü tua machiria beja machi.

⁹ Jü machiriapo au anëtiame entok ä hermaano kaa bibitpeame, ketune kaa machiku aane.

¹⁰ Jü ä hermaano nákeme machiriapo jíba ané, áapo entok kaa teitinake jum Dios bejriipo.

¹¹ Të jü ä hermaano kaa bibitpeame, kaa machiku aane entok kaa machiku huerama entok kaa jüneiya jákun bíchaa ä huéhui, bueituk jü kaa máchiriai lipitaka kaa bitcha.

¹² Eme in usiälam, enchimmeune jiojte, bueituk béjem jiokorisuak enchim kaa tü yaarimmechi, Jesucristota béchibo.

¹³ Eme áchayhuarim, enchimmeune jiojte, bueitukem juka késampo huemta täya. Eme jübua yoyötume, enchimmeune jiojte, bueitukem béja jü diablota kobalataka kaate.

Enchimmeune jiojte, eme in usiälam, bueitukem juka Áchayhuarita täya.

¹⁴ Enchimmeune jiojte, eme áchayhuarim, bueitukem késampo huemta täya. Enchimmeune jiojte, eme jübua yoyötume, bueitukem ütutak jum Diosat ehuäpo, entok jü Diosta noki jíba enchimmet aane enchim jiapsipo, éntokem diablota kobalataka kaate.

¹⁵ Katem juka ániat kaa türik johuamta nakbare entok juka ániat ayukamta, bueituk jábe juka ániat ayukamta naketek jü Dios Achayta yore nakeu kaa at ayuk.

¹⁶ Bueituk síme jü ániat ayukame, juka takahuata ukulehui, jume pusim ukulehui, entok jü au jítalesa jíapsihuame, kaa Dios Áchayta bétana huéiye, ál-la, ími ániata bétana.

¹⁷ Jü ánia luutinake éntok at ayukame ukulhuame. Të juka Diosta nésahui joame jíba béchibo jíapsinake.

Jü anticristo

¹⁸ In usiälam, jume taahuarim béja lútiséka huéiye. Eme béja ä jíkkaijsula, juka áu Cristo tíamta yebijnake bétana. Én béja juebénaka emo Cristo tíame yeu machila. Kíalíktu jüneiya béja jume taahuarim yumaséhui.

¹⁹ Ito násukim yeu sákala, té íméi kaa ito beu éiyay, bueituk ito beu éátekim jíba itomak an éiyey. Të símem kaa ito beu am eäu jünakiachinaké béchibo, yeuहुim sájjak.

²⁰ Të eme juka Jesucristota Espiritu Santota jípure, éntokem símeta jüneria.

²¹ Lútüriata kaa enchim täya bénasine enchimmeu jiojte. Të ál-la enchim ä täya béchibo: bueituk jü ára nókichiria juka lútüriata kaa attiak.

²² ¿Jábesu jü ára nókichi? ¿Jachu kaa hua Jesústa kaa Cristo tíame? Irí jü anticristo, bueituk áapo juka Dios Achayta entok ä úusihua kaa ä aane tíiya.

²³ Síme hua Diosta úusi kaa aane tíame, Dios Achayta kaa jípure, jü Diosta úusi au täya tiaka ä jüneriatebome Dios Achayta ket jípure.

²⁴ Késam huépo enchim jíkkajakäu, jíbem enchim jíapsipo ä éria. Bueituk juka késam huépo enchim jíkkajakäu enchim jíapsipo jípurétek, Diosta Úusi entok ä Achaytamak jíbem annake,

²⁵ Jesucristo éntok ikäi nooka, jíba béchibo jíapsihuamta itom mak rókka.

²⁶ Júkáine enchimmeu jiojte jume enchim báí táttáhuame bétana nokaka.

²⁷ Të juka Espiritu Santota Jesucristota bétana enchim mabetakau jíba enchimmet anétek, jü jabeta enchim majtianakeu kaa enchimmeu béye; jachin juka Espiritu Santota jíba símeta enchim majtia, entok tua lütüria entok kaa ára nokichi. Jachin Áapörík enchim ä majtiakä bénasi, áachem aane.

²⁸ Én éntok, in usiälam, jíbem Cristotachem cháye, Áapörík júchi yepsayo áapöríkkutte jíba eanake, ábo ä yepsakte kaa sekána bíchaa kannake ä tíhueka.

²⁹ Béjem jüneiya Áapörík lútula ä jíapsáhui, kéchem jüneepo yúmala símem jume lútula jíapsame Diostachim yeu yoremntula.

3

Jume Diosta úusim

¹ Áachem suuhua, jáchin juka Áchayhuarita itom nákéhui, Diosta úusim ti itom téhuanaanaké béchibo, entokte ajária. Juari béchibo jume ániat jíapsame katim itom täya, áapörík kaa bem täya béchibo.

² Eme in nákéhuim, énte Diosta usiälam. Të ketune ke jee jüneriatu jü jáchin itom taahuanakéhui, jüniate Áapörík yepsak ä bénasi itom bittunakéhui, bueitukte áapörík bínnake tua ä jáchinakáhui.

³ Síme hua boobit-huamta Áapöríkkutte jípureme, áapo símek béppa túlisi au báksia, ínéli Jesucristota símek béppa kalakosi kaa chícha machiakä bénasi.

⁴ Sime jü Dios bejrita joame, Diosta nésauri bėj-reaka hueiye, bueituk hua Dios bejri yáari Diosta nésauri bėj-rita johua.

⁵ Jüneäem Jesucristota itom Dios bejri yáarim tucha báreka yepsakähui, éntok áapörikut kaita Dios bejrim at ayuk.

⁶ Sime hua jíba áamak áaneme, juka Dios bejrita kaa johua. Sime juka Dios bejrita joame, kaa ä bil-la, éntok kaa ä täya.

⁷ In usiälam, kaabe enchim bätäunake. Huä lútula jíápsame, lútula jíápsihuäpo aane, Áapörük lútula jíápsa bénasi.

⁸ Të hua Dios bejrita joame diablo ä áttiak, bueituk jü diablo kësam huëpo naateka jíba Dios bejrita johua. Të jü Diosta Üusi iari béchibo äbo yepsak, juka diablota, tékil kaitäpo tahuaria báreka.

⁹ Sime jü Diosta éäpo bemelasi yoremtulame juka Dios bejritam kaa johua, bueituk Diosta jíápsi at áyuk. Entok karam Dios bejrita johua, bueituk Diosta éäpo bemelasi yoremtulama.

¹⁰ Ímrim jünakiachi jume Diosta üusim éntok huame diablota üusim: Jü kaa lútula jíápsame éntok ä hermaano kaa nákeme, kaa Dios áttiari.

Itote nánancha náknake

¹¹ Íri ájária jü nooki kësam huëpo enchim jíkkajakähui: Itom ito nak sáihuähui.

¹² Katte hua Caínta bénasi ito bínnake, jü diablota áttiak, ä sailahua joäu éntok, túriakay ä méak? Bueituk Caínta, joäu kaa túriakay, ä sailahua joäu éntok, túriakay.

¹³ Eme in hermaanom, katem jáchin ä éria, jume ániat jíápsame enchim omtiayo.

¹⁴ Ítapote jüneiya kókkohuäpo yeu sakalataka jíápsihuäpo itom aanëhui. Bueitukte itom hermaanom nákke, ä hermaano kaa nákeme, kókkohuäpo aane.

¹⁵ Sime jü ä hermaano kaa ä bibit peame, yore suáhuamta johua. Éntokem jüneiya, jü jábeta méelame käibu jíba béchibo yü jíápsihuamta jípunake.

¹⁶ Inëlite át jüneiya jü tua yore nákhuaamtachi, Áapörük ä jíápsi ito béchibo nénkakäpo. Kíalíku ítapo két jume itom hermaanom béchibo itom jíápsi nénkipo yúmala.

¹⁷ Jü imí ániat jita jípureme huaka ä hermaano jiokot éamta jüneriaka júne ä jíápsihua äu bíchaa námakasi joätek, ¿jáchisu jüntuk Diosta äu náké tianake?

¹⁸ Eme in usiälam, katte kía teniy itom ito náké tianake, ál-la chikti itom jíápsimaki éntok itom joäubeyi.

Diostatte eenake

¹⁹ Júnëlite jünenake lütüriapo ito anëhui, éntok itom jíápsimte ä bíchäpo huitti jípunake.

²⁰ Juka itom jíápsi kaa itou kutti nokayo, Dios itom jíápsi béppa chë jüneiya. Entok Áapo simeta jüneria.

²¹ Eme in nákhëuim, juka itom jíápsi kaa kutti itot nokayo, Diostatte eiya.

²² Kía jita júne itom äu aahuayo itom ä maknake, éntokte ä bétana ä mabetnake, bueituk ä nésahuite johua, entok juka ä türëhui.

²³ Íri ájária jü ä nésauri: ä Üusi Jesucristota itom súalnakëhui, éntok nánancha itom ito náknakëhui, itom ä téjhuakapo bénasi.

²⁴ Ä nésahue páman huéeme, Diostamak huéiye, Dios éntok, áamaki. Inëlite jüneiya áapörük jíba itomak anëhui, juka ä Espiritu Santo itom ä mak-lapo.

4

Diosta Espiritu éntok anticristota espíritu

¹ Eme nákhuaame, katem sime huame espíritu súaale. Báchem am bitchaka at jüneenake, Diosta bétana am katëhui, bueituk juebena profetam ára nókíchiram ániat yeu sákala.

² Ímirem át jüneenake Diosta Espiritu jípuremtachi: Jábe júne Jesucristota, Diosta, yorem takahuapo äbo ä yebij-la tíame, huári Diosta bétana huéiye.

³ Të sime espíritu Jesucristota, kaa yorem takahuapo äbo ä yebij-la tíame kaa Diosta Espiritu bétana huéiye, írri jü anti Cristo. Eme béja ä jíkkaijlatukay, äbo ä huë bétana. Én éntok, béja im ániapo aane.

⁴ Eme in usiälam, eme Diosta átteam. Béjem yölataka káate, bueituk jü enchimmet aneme chë úttiak jü ániat ánemta béppa.

⁵ Bempo im ániapo joome; kíalíkuim im ániapo ayukamta bétana jíba nooka; huári béchibo jume ániat aneme éntok am jíkkaja.

⁶ Ítapote Diosta átteam. Huã Diosta täyame itom jikkaja. Të hua Diosta kaa täyame éntok, kaa itom jikkaja. Inëlite ä täya juka espíritu lütüriata, éntok juka espíritu kaa lütüriata.

Dios jü tua yore nákeme

⁷ Eme nákhuaame, nánanchate ito náknake, bueituk huaka emo nákhuaamta Dios ä átteak. Síme hua jábeta nákeme Diosta eäpo yeu tomtila, éntok Diosta täya.

⁸ Jü kaa yore nákeme, kaa Diosta täya, bueituk Dios, tua jü yore nákeme.

⁹ Jü Diosta itom nákeu ímí júnakiachi, huépülak jíba Üuseka äbo ä bíttuakäpo, bueituk ä béchibotaka itom jiäpsi iäka.

¹⁰ Ímí huam örek jü yore nákhuaame: kaa itom Diosta nakekä béchibo, ál-la Ápörík itom nákekä béchibo, huanäi ä Üusihua äbo bíttuak, itom Dios bejrita ä béjtua iaaka.

¹¹ Eme nákhuaame, Diosta junëli itom nákey, ítapote ket nanancha ito nakpo yúmala.

¹² Jauhuey júne kaabe Diosta bíl-la. Të nánancha itom ito nákeyo, Dios jíba itot aane, éntok yore ä nákeu yumálasí itot chúpila.

¹³ Íari béchibote júneiya jíba áamak ito anëhui, éntok áapörík jíba itochi itomak anëhui, ä Espiritu Santo itom ä mak-lä béchibo.

¹⁴ Ítapo éntok, ä bíl-la, éntokte ä jüneriatebo, Diosta ä Üusihua äbo bíttuakähui, jü ániat jiäpsame jínëume.

¹⁵ Jábe junne Jesústa Diosta ä Üusekä bétana ä súaleme, Dios jíba áamak aane, áapo éntok, Dióstamaki.

¹⁶ Ítapo ä júneria, éntokte ä súale, jáchin machisi Diosta itom nákehui. Dios, tua jü yore nákhuaame. Jü yore nákeme jíba Diostamak aane, Dios éntok, áamaki.

¹⁷ Júnëli itot au yúmariala jü yore nákhuaame, bueituk huári taahuari bette nokta chupey kaitatte jáchin eaka huitti eenake, Áapörík ahuã nüye bënasi, ítapote ket ímí ániapo álë bënasi ito núnake.

¹⁸ Jum emo nákhuaäpo kaita máijhuame aika, ál-la jü yúmalasi yore nákhuaame juka máuj-rata yeu bebba. Bueituk jü máijhuame kókosi yore johua. Kíalíku jü májhuemtat jü yore nákhuaame kaa yúmalasi at aika.

¹⁹ Ítapote Áapörík nákke, áapörík bat itom nákekä béchibo.

²⁰ Jábe júne Diosta au náké tíäteko, éntok ä hermaano kaa bibitpéaka, kía ára nókichi. Bueituk jü ä hermaano ä bíchau kaa ä nákeme, ¿jáchisu jüntuk Diosta náknake, kaa ä bíchaka?

²¹ Ítapote Áapörík bétana íkái nésauta jípure. Jü Diosta nákeme, ä hermaano két náknake.

5

Jü Dios ehuaäpo ániat yöome

¹ Síme jü Jesústa Cristo tíame, Diosta bétana yeu yoremtulame. Éntok síme hua üusekamta nákeme, huaka ä bétana úsarihuata két nákke.

² Ímíte at júneiya jume Diosta úusim itom nákehui, Diosta naketeko éntok ä nésauri joáteko.

³ Íri ínel jü Diosta nákhuaame, ä nésahui johuäpo. Ä nésauri éntok, kaa béttesi maachi,

⁴ bueituk jábe júne Diosta bétana bemelasi yeu yoremtulame juka ím ániapo kaa türík johuamta béppa yölataka huéiye. Ítapo két juka ím ániapo kaa türík johuamta béppa yölataka kaate, juka Jesucristota itom súalekä béchibo.

⁵ ¿Jábese jüntuk jü ím ániapo kaa türík johuamta béppa yölataka huéeme? ¿Jachu kaa jü Jesústa Diosta Üusitukäu súaleme jáku?

Jü Espirituta testimonio

⁶ Íri ájária jü Jesucristo, báapo éntok ójbopo äbo yepsakame, éntok kaa báapo jíbba, ál-la báapo éntok ójbopo. Jü Espiritu ä júneriatebo; bueituk jü Espiritu áapo jü lütüria.

⁷ Bájimme jume téhuekapo ä júneriatebome: Jü Áchayhuari, jü Vervo, éntok jü Espiritu Santo. Éntok íméi bájika náhuim huépülai.

⁸ Ímí buiapo bájimme jume áa júneriatebome: Jü Espiritu Santo, jü báa, éntok jü ójbo. Íméi bájika nanabeu tekipanua.

⁹ Juka yoremem joaka júneriahuamtate mabeta, të Diosta joaka júneriahuame chë yörisi maachi. Bueituk íri ájária jü Diosta júneriateböhui ä üusi bétana.

¹⁰ Jü Diosta Üusi súaleme, Diosta jüneriahuäu áa jíápsipo jípure; jü Diosta kaa suáleme, ä ára nókíchi johua, bueítuk kaa ä sual-la juka Diosta, ä Üusi bétana nokähui.

¹¹ İri ájária jü Diosta jüneriahuähui: yü jíápsihuamta Diosta, itom makähui. İri jíápsihuame, ä Üusibet áyuk.

¹² Jü Diosta Üusi jípureme, jíápsihuamta jípure; jü Diosta Üusi kaa jípureme, kaa jíápsita jípure.

Jü jíbapo béchibo jíápsihuamta jünee huame

¹³ İkáine enchimemü jíojte, eme jume Diosta Üusi súalemmehui, yúmalasi enchim jüneenaké béchibo juka jíba béchibo jíápsihuamta enchim jípuréhui, éntok jíba juka Diosta Üusi enchim súalnaké béchibo.

¹⁴ İtapo jüneyia áapörík, Diosta, éá páman jita itom au nokay, itom ä nok jíkkaijnakhui.

¹⁵ Jüneaka áapörík itom jíkkajä bétana, kette jüneyia itom áu aahuakau jíba itom ä miknakéhui.

¹⁶ Senu juka ä hermaano Dios bejrita kaa ay ä muk máтчik joamta jüneriátek, Diostau ä buanianake ä jiokori nésauhueka. Huanái jü Dios ä jiokorinake. Bueítuk Dios bejri aika ay kókkohuame, huári béchibone kaa enchim am buania sáuhue.

¹⁷ Síme juénara kaa türi jiöbe, të kaa tühua két aika kaa ay kókkohuame.

¹⁸ Jüneate jábeta júne Diosta bétana bemela yoremtulata kaa juénaraata boojoriähui, bueítuk jü Diosta Üusi ä suaya. Kíaliku jü diablo kaachin ä johua.

¹⁹ Jüneate Diosta itom átteakähui, éntok huame huate géntem ím ániapo aneme diablota bétuk emo jípuréhui.

²⁰ Jüneate kétchi juka Diosta Üusi äbo yepsakähui, éntok súahuata itom ä mikakähui juka tua lütüriapo Diosta itom jünerianaké béchibo. İtapo éntok, jü tua lütüriapo Dióstamak aane, bueítukte jü Diosta Üusi Jesucristotamak aane. Áapo éntok, jü tua lütüriapo Dios, éntok jü jíba béchibo jíápsihuamta yore mikame.

²¹ In usiálam, emoem suaya; katem ámeu mujmujte, jume yorem yáarimmehui. Júnentunake.

Jü Carta Guosa Huëpo San Juanta Jïojtekähui

Jü lütüria éntok jü yore nákhuaame

¹ Ínapo Juan, jü yöturi, émoune tebote, empo jámmut yeu púari, éntok jume em asoammehui. Tua lütüriapone enchim nákke, éntok kaa ínapo jíbba, síme huame lütüriata täyame kétchi.

² Ínapone enchim nákke, Diosta lütüria itom täyakä béchïbo. Ìri Diosta lütüria jíba béchïbo itot aika.

³ Tua tühua éntok yore ä jiokolihuame éntok yanti jíapsihuame enchimmaktunake, jü Dios Áchayta bétana, éntok itom Señor Jesucristota huámi, jü Dios Áchayta Üusi, ä lütüria pámani, éntok enchim ä náké pámani.

⁴ Tüisine al-leaka taahuak, huate em asoam bíchaka éntok am jüneriaka jum Diosta lütüria páman am katèhui, huam Dios Áchayta itom sáhuè pámani.

⁵ Èn éntokne chikti ín jíapsimak emou nooka, empo jámmut, nánancha itom ito náknake tíaka. Ì nésahui ín emou jïojtèu kaa bemela, hua kësam huëpo naateka itom át sáihuäu jíbba.

⁶ Ìri ájãria jü enchim át sáihuähui: Enchim emo náknakèhui, kësam huëpo naateka enchim ä jikkajäpo bénasi. Kíalïku jü yore nákeme Diosta nésau johua, juka ito nák sáihuähui.

Jume yore bätättähuame

⁷ Juebénaka yore bäi tättähuame ániat yeu sákala, juka Jesucristota, Diosta Üusi, kaa yorem takahuaka ím buíapo ä yebij-la tíame. Júkãi nokame, jüri ájãria jü yore bätättähuame, jü anticristo.

⁸ Emóem suaya, kaabe enchim bätäunake. Huaka enchim tékil bėjhuä; katem ä táru báare. Yumálasem juka enchim kobari mabetnáke.

⁹ Kía jábe júne sékána bíchaa au näyotekame, éntok kaa Cristota doctrinapo jíba anètek, kaa Diosta jípure, tè jü Cristota doctrinapo jíba aneme, ìri Dios Áchayta jípure éntok ä Üusihua.

¹⁰ Jábe ikãi doctrinata kaa huériaka enchimneu yepsako, katem enchim jóapo ä mamabeta, éntok katem ínel au jiaahua: “Al-leake yepsa.”

¹¹ Bueituk hua junéli áu jiakame, juka ä juëna tékil áamak átteaka tatahua.

Enchimmeune hue báreka éiya

¹² Juebenakne enchimneu jïojtebáare jïobe, tè kaa tintayi éntok jïosiapo ä jïojte báare, bueitukne enchimneu nóiti báare. Pújbapo enchim bíchaka nok béchïbo, bueituk jü Diosta bétana itom al-leäu au chupanake.

¹³ Jü iglesia, enchim iglesiammak hueri joomem, enchim bénasi yeu púarim, enchimmehuim tebote. Júnentunake.

Jü Carta Báij Huëpo San Juanta Jïojtekähui

Teboteri

- ¹ Empo Gáayo, tua lütüriapo ín nákehui, émoune tebote, ínapo Juan, jü yöturi.
- ² Empo nákhuaame, ínapone símeku tüisi emou huéé ía éntoke takahuapo al-lehuamta enchi jípunakähui, jachin juka em jíapsi al-lehuäpo yötu bénasi.
- ³ Tüisine al-leaka taahuak, jume huate hermaanom äbo yájaka emo bétana türík am nokak tíaka, jáchin huam lütüria páman em huéhui.
- ⁴ Kaita éntok chë nee al-leetua, jume ín majtiakähui lütüria páman am katë bétana ín jikkajähui.
- ⁵ Empo nákhuaame, huitti emo nühuäpo türi jum em joähui, jume hermaanommeu tühuata joäka, të chë junne jume ito násuk kaa täyahuame.
- ⁶ Bempom iglesiata bíchäpo ä jüneriatebo juka yore nakhuamta em jípurähui, éntok türi eiyeu empo am böo tójakäteko, éntok Diosta nesahui johuäpo itot náikiata jípu béchibo bempörim bat bíchaa böota bem hueriunakepo.
- ⁷ Bueituk bempo yeu sákala Jesucristota téhuam bem nakë béchibo, jume Diosta kaa súaleme bétana kaita mabetaka.
- ⁸ Kíalíku ítapo jume junëli rejteme aníapo yúmala, jum lütüriata yore majtiahuäpo náu tekipanoä béchibo.

Diótréfesta am bej-reka anëhui

- ⁹ Ínapone jume Jesucristota súalhuäpo nau animmeu jïojtek, të jü Diótréfes, íri huaka símempat bát au kechahuamta türeme, kayta itomak jípubareka tahuala.
- ¹⁰ Íari béchibo, ínapo áman sikätek, huaka kaa tühuata ä joäune yeu buijnake, juka kaa huéeläpo juénasi itot ä nokähui. Kía huärimak kaa al-leaka, jume hermaanom kaa mamabeta, éntok huame am mabet báareme júne kaa am mabet íaa. Éntok iglesiapo yeu am bebba.
- ¹¹ Empo nákhuaame, katë huaka juénasi anemta mamato, ál-la juka tühuata joamta. Tühuata joamta Dios ä áttiak. Të jü kaa tühuata joame, Diosta kaa bil-la.

Demetriota bétana tühua nokhuame

- ¹² Síme Demetriota bétana türík nooka, éntok hua lütüria ä joäu júne yeu ä búisse, ä tü yöremtukähui. Ítapo júne két türík äa bétana nooka, éntok eme ket júneiya juka itom nokäu lütüriatukähui.

Teboteri ä chúpëpo

- ¹³ Ínapo juebenak emou jïojte báare jíöbe, tene kaa tintay éntok plumay ä jïojte báare,
- ¹⁴ bueitukne läuti enchi ino bit máchile. Huanäite ito pujba bíchaka náu ettejonake.
- ¹⁵ Jü yanti jíapsihuame émomaktunake. Jume em amígom ím aneme enchi tebotua. Émpë síme itom ín amígom hueepulam tebotuä.

Jü Carta San Judas Jiojtekähui

Teboteri

¹ Judas, Jesucristota saulero, entok Jacobota saila, huame Dios Atchaipo santopo núnurimmehui entok Jesucristopo ériarim,

² Nak jiokolihuame, yánti éehuame, entok yore nákuhame, ìri juebénasi enchimneu burunake.

Jume ára nókichiriata majtíame

(2 P. 2:1-17)

³ Eme nákuhame, tüisine enchimneu jiojte péiyay, juka jínëuriata nau itom jípürë bétana; én éntok úttea enchimneu ín jiojtenakëhui, kuttílasi enchimneu nokaka, óusi eeka enchim nok nássuanakë béchibo, Diostat ehuäpo. Bueituk jü séjtl huëpo santom mak-ri.

⁴ Bueituk huate yoremem éhuil áma kimula, huame bannaataka naateka noki béttesi ámet chupatukai béchibo náikiari. Juëna yóremem; huaka Diosta tü eäü náyotekam yéuriapo bénasi bem jo bárëu johua; entokim Diosta kaa anë tüiya, huaka kaabeta chë áa béppa nésahuemta, entok juka itom Señor Jesucristota.

⁵ Enchimne áu huáati ía, bueituk sejtulem béja ä jüneriai, bueituk jü Señor juka pueblota jinëuk, Egiptopo yeu am núk sikari, chükula éntok huame kaa ä süalekame am sühuak.

⁶ Entok jume bem ángelesimtukä páman kaa emo ériakame, ál-la bem áma anëu tö sájakame, kaa machiku am ériala, yü tutti bem peresomtunakepo, buére taahuarit nokta ámet chupëpo tájti.

⁷ Ket jü Sodooma entok Gomoora pueblom bënna, entok jume buere joaram áme chíkola jokame, jume áme bénasi kaa emo jubeka náu jiapsihuäpo entok tábuiasi emo jujubeka at joyhualataka kara ä tojaka; ímëri ejemplomtuari, táijta kaa jaibu tutukëpo jiokot aneka.

⁸ Júnëlituk junne, alëbénasi jume tettenkume bem takaahuamim násonte, Diosta yáuratam kaa yöre, entokim jume Diosta ángelisim buere úttiata jípureme bette nokpo bejre.

⁹ Të jü arcángel Miguel diablotamak nássuäka Moiséjta takaahua béchibo, bétte juenasi nokhuamtá huëpo kaa bat nookak, ál-la ínel jiaahuak: “Jü Señor kutti nokta emót chupanake.”

¹⁰ Të ímëri juenasi bette noktam nooka, simeta kaa bem täyähui bétana; entok juka bem täyaka jiápsabet entokim emo násonte, jume animalim kaa susuakame bénasi.

¹¹ ¡Jiokochi áme béchibotunake! Jume Caínta böo nukame; entokim tómpipo emo nénkak, Balaamta böt jiobekäpo; entokim kókkok, Coréta huatem bej-reka áu tóboktiakäpo.

¹² Ímëi áma chicha machisim bittu, enchim náu jihuäpo emo nakhuäpo nau anëpo. Kabetam tíhueka bempom jiba enchim násuk emo ania báreka eiya. Namuta kaa báaka bénomme; jekata am hueriabareü bícham kaate, júyam kaa tatakame bénomme. Guosa huëpom kókkola, entokim nahuamak békti póponri.

¹³ Bahue máarem úttiaka bem kaa tíhuëpom sómóchia, huame chókim naa tenneme bénasim mamachi; huámei béchibo jü kaa máchiraa áme bétana náikiari jiba béchibo.

¹⁴ Ímëi bétana ket nookak, jü Enoc, hua Adántat yeu sákariam guoybusanim huëpo huéeme, ínel jíaka: “Én ími yepsak, jü Señor, jume santo juebena mílimmaki,

¹⁵ simemmet bétte nokta chüpa báreka, éntok huame kaa tíhuata joame júneetua báreka, síme kaa tüisi bem ayuka bétana, entok síme jume Diosta bej-reka béttesi áacham nokaká béchibo.”

¹⁶ Ímëi éhuil jábemmet nonokame, huatemmechi juenak nooka, bem türë eä páman kateka, bem teniay buéresi jita éettejhua, entok jábemmakim tü áne, jita ámet yeu huik báreka.

Jü kutti nooki

¹⁷ Të eme, ín nákéhui, áahuem huáate, hua noki bannaataka jume Señor Jesucristota apóstolim nokakäbehui,

¹⁸ huame ínel enchimneu jákammehui: “Júnakoy taahuata yumäpo yore junneri-anakeme yeu machinake, huam bem juëna éeri páman rejtinakeme.”

¹⁹ Imëri emo näikimtehuamta johua, huaka bem takaahua ukulëu boojiariaka; entokim Espiritu Santota kaa jípure.

²⁰ Të emëe, ín nākēhui, enchim Dios éhuame tuysi santosi täyahuamtachi, huachirem emo yöturia, Espiritu Santopo oraciónta joaka.

²¹ Diosta yore nakepem jíba aane, ä boobíchaka juka Señor Jesucristota yore nak jiokolēhui, yü jíapsihuamta béchibo.

²² Huame huatem kara huitti ä súalemmehuem nooka, am jíapsi yúyüi béchibo.

²³ Huatemem jínëu, huam táijpo yeu am huiikeka; huatem éntokem nak jiokolë, sum éaka, katem ä jípu peiya, juka takahuat bem sánko chicha machiku nasontulata,

Diosta úttihuame

²⁴ Huä tua útteakame kaa enchim huáttinaké béchibo enchim suayanake, entok kaita chicha machik enchimmet ayuk, áman enchim nüpanake, símek béppa ujjorik ayukäpo, buére al-lerimaki.

²⁵ Jü huépul Dios jíbba, símeta täyame, itom jínëulero, jü símek béppa ujjooria entok síme Rey nésauro áa béchibo, jü rey nesauri entok utteara, ä yórihuame, éni éntok jíba yü huasuhuasuktiapo. Júnentunake.

Jesucristota San Juantau Yeu Machiriakähui

Jesucristo áu yeu machiriak

¹ Jü Jesucristota áu yeu machiriakähui, ä nésahui joame am jüneetuanakë béchibo, Diosta ä mákakä pámani, juka láuti yeu huéenakemta. Huanäi ä jüneriatebok, ángeltamak Juantau ä bittuak.

² Juan Diosta noki nooka, entok Jesucristota bétana humentá nooki, entok síme juka ä bíchakähui.

³ Diosta tü éeri jípуре, jü Diosta noki nokame, entok jume ikäi Diosta profecía jikkajame, jjojterita ériame entok ä jiápo áman jiápsame. Bueituk jü taahuari béja yúmaseka huéiye.

Juan jume Ásiapo guóy búsan Jesucristota sualhuäpo nau anim tebotua

⁴ Ínapo, Juan jume guóy búsan Jesucristota sualhuäpo nau anim joomemmehui. Diosta túhua entok yánti éehuame enchimmaki, jü éni, entok ché bannaataka jiápsaihui, entok äbo yebijnakeme, entok jume guóy búsan espíritum banko rey nésaupo kátekamta bíchäpo aneme,

⁵ entok Jesucristo, síme huitti ä bíchakäu lütüriateme. Áapo jü késam-riapo kókkolam násuk jiábitekame, entok jume reyim béppa yäura úttiata jípурeme ä iä pámani, jü itom nákekame entok jume itom Dios bejrim ä ójboy báksiakame.

⁶ Huanäi reyim entok sacerdototempo itom yáuhuak, ä Dios Áchay béchibo. Ä úttilhuame äa béchibotunake, entok jü buere úttiära ániapo ayukame, jiba huásu-huásuktiampo. Júnentunake.

⁷ ¡Én beja, namupo äbo huéiye! Entok síme pusim ä bínnake, entok jume ä takahua kúrusit kókosi ä yáakame junne. Entok síme jume pueblom ániat aneme jiokot jiakam ä buanrianake. Jeehui, jünentunake.

⁸ “Ínapone jü Alfa entok jü Omega, jü bat huéeme, entok jü ä chupépo huéeme”, inel jiaahua jü Señor, jü én aneme entok bannaataka aneihui, entok jü yebijnakeme, jü síme úttiärata jípурeme.

Jü Yoremta Üusi bit-huakahui

⁹ Ínapo Juan enchim hermaano entok jiokot anhuäpo enchim jaláekame, Diosta reyataka nésahuépo entok Jesucristotat yanti boobít-huäpo. Isla Patmos ti téhuaakapone aaney, Diosta noki béchibo, entok Jesucristota huatemmeu in nokä béchibo. ¹⁰ Ínapone Espiritu Santota úttiära bétuk aaney Señorta taahuaripo. Huanäine nok jáhuita in ama bétana jikkajak, trompetata jáhui bénaka, tüisi kusisi,

¹¹ inel jáaka:

—Ínapone jü Alfa entok jü Omeega, jü késampo entok jü ä chupépo huéeme. Libropë ä jiojte, juka em bíchähui. Huanärë guóy búsan Cristota sualhuäpo nau animmeu ä bíttua, Ásiapo jommemmehui: Efeso puebluhui, Esmirna puebluhui, Pérgamo puebluhui, Tiatira puebluhui, Sardis puebluhui, Filadelfia puebluhui, entok Laodicea puebluhui.

¹² Kúaktekane, ä bit bábareka, juka inou nokamta. Huanäine guóy búsan kanteelam áma jájábua huame oropo yáarim bitchak.

¹³ Jume guóy búsan candelero násuk éntok, huépülak Yoremta Üusi bénakne bitchak, guókimmeu nukisi sánkokamta. Jenotahuit áman éntok cinto orota jípурey.

¹⁴ Ä kóbba entok ä choonim, tósalitukaimme, kabara bóata bénasi, entok sá pam bénasi. Ä pusim éntok, tájta béetë benaakay.

¹⁵ Ä guókim éntok, bronceta bélojkosi horno tájpo buásata benaakay; ä jáhui éntok, yún báam tüisi kusisi kón huéchépo benak nok jáhuiakay.

¹⁶ Ä bátatana mámpo guóy búsan chókim jípурey. Ä tempo éntok, senu eparam yeu huéiye, náu bíchaa buahuiakay. Ä pujba éntok, táata benaakay, tüisi síme ä úttiäray ä machiriapo.

¹⁷ Ä bíchakane éntok mukukamta bénasine huétchek, ä guókpо. Áapo éntok ä báta mámam ino béppa óreka, inel inou jiaahua:

—Katë májhue. Ínapone jü késampo huéeme entok jü ä chupépo huéeme,

¹⁸ jü jiápsame entok jü mukilatukaihui. Bueituk én éntok, jiba huásu-huásuktia pone jiápsa. Júnentunake. Entokne am jípуре, jume kókkohua llaavem, entok jume infierno llaavem.

¹⁹ Akë ä jïojte, juka jita em bíchakähui, entok juka én ayukamta, entok juka chúkula ikäi chäka ayunakemta.

²⁰ Jü kaa át jüneehuäpo ín bátatana mámpo guoy búsan chókkim em bíchakähui, entok jume guóy búsan candelerom oropo yáarim: Jume guóy búsan chókkim, guoy búsan iglesiamehuim ángelesim; jume guoy búsan candelerom oropo yáarim éntok, jume em bíchakähui, guoy búsan iglesiamme.

2

Jü Diosta nooki Ásiau bíttuari guoy búsan Cristota sualhuäpo nau animmeu: Diosta nooki pueblo Efesou bíttuari

¹ 'Efeesopo Cristota sualhuäpo nau animmeu ángeltahuë jïojte: "Ä bátatana mámpo jü guoy búsan chókim jípureme, jü guoy búsan oro candelerom násuk naa hueramame, ikäi nooka:

² Ínapone ä täya, juka em juähui, entok juka bétte tékilta joaka yánti em emo nüyëhui. Jume kaa türik joame katë am bibit péiya. Éntoke am täya, jume apóstolpo emo naíkiamme kaa apóstolimtaka, bueituk ára nókichipë ä téula.

³ Jïokot ansulatake yánti jiápsa, éntoke át boobitchula, éntoke bétte tékilta joaka tekípanuala, ín téhuam em emo náké béchïbo, éntoke kaa kóm éiya.

⁴ Tëne senu huémta em jípuréu kaa emót türe, bueituk juka tua bat em nákeihuë tójj-la.

⁵ Ähuë huáate, jáksë jiöbeka kón huétchek. Éntoke emo jíapsi kuaktiaka, juka bat em jojuaihuë yáuhua. Bueituk kaa ä junëlituko, láutine emou yepsaka juka em candelerotane enchi ühuaka sékana örenake, bueituk kaa enchi emo jíapsi kuaktiako.

⁶ Bueituk ikäre jípure: juka kaa türik nicolaítam joáhuë kaa bibit péiya, ín kaa türëu kétchi.

⁷ Jü nákakame ä jikkaijnake, juka Espíritu santota Cristota sualhuäpo nau animmeu ä nokähui. Juka yöokamtane, júya taka jíapsihumta hueriamta ä buätuanake. Íri júya éntok Diosta paraíso násuk huéiyek."

Diosta nooki pueblo Esmirna bíttuari

⁸ 'Esmirna iglesiapo ángeltahuë jïojte: "Jü bát huéeme éntok ä chúpëpo huéeme, jü mukumake entok jiabeitekame, ikäi nooka:

⁹ Ínapone em yáari täya, entok jïokot em bíthuähui, entok em poobëra. Të empo rikoë. Entokne am täya, jume bettek emo bétana nokaka emo judíom tíame. Të kaa junëli, ál-lam Satanásta sinagoogam.

¹⁰ Katë májhue, juka jita emou huéenakepo. Ímíri jü diablo cárcelpo huatem jóatebonake, enchim jiöbila béchïbo. Huanärem guoj mamni táapo jïokot annake. Em mukëpo tájtë huitti éaka jíápsa. Huanäine ínapo enchi ä máknake, juka coronata jiba béchïbo jíapsihumta.

¹¹ Jü nákakame ä jikkaijnake, juka Espíritu Santota Cristota sualhuäpo nau animmeu ä nokähui. Jü yöokamtahui, guosa huëpo kókkohuame kaa áu huéenake."

Jü nooki pueblo Pérgamou bíttuari

¹² 'Pérgamo iglesiapo ángeltahuë jïojte: "Jü ejparam náu bíchaa buahuim entok buahui síbulay jípureme, ikäi nooka:

¹³ Ínapone simeta em joäu täya, entok ják em anëhui diablota bankot kátékäpo, të jibe ín téhuam émomak jípure. Éntoke inot éehumta kaa omoutela, huámëchi taahuarimmet jü Antipas kaa au náyoteka ín testigo enchim násuk ä mëhuak junne, jum Satanásta jóakäpo.

¹⁴ Huatekne enchi béj-reka huémta jípure: bueitukim émomak áma aane, jume Balaamta majtiari kee tójame. Huári Balacta majtiay, jáchin jume israelita usiarim am jïoptuanakë béchïbo, juka ídolommeu bíchaa náikiata am buänakëhui, entok kaa emo jubeka náu totóhuamta.

¹⁵ Éntoke két áma am jípure, jume nicolaítam majtiarita kee tójame, juka kaa ín türëhui.

¹⁶ Huári béchïbo, emoë jíapsi kuaktia; bueituk kaa ä junëlituko, láutëlane emou yebijnake. Huanäine ámemak náassuanake, ejparam ín tempo yeu huémmei.

¹⁷ Jü nákakame ä jikkaijnake, juka Espírituta jume iglesiameu ä nokähui. Juka yölataka áma yeu sikamtane, juka maná éSORITA am buätuanake, éntokne ket ili téta tósalik ä máknake. Jü ili tétat éntok, huépul téhuam bemela át jïojteri; jümëi kaabe táyanake, hua tétata mabetakame jibba."

Diosta nooki pueblo Tiatirau bíttuari

¹⁸ 'Tiatira iglesiapo ángeltahuë jjojte: "Jü Diosta Üusi, jü táji béetemta Bénasi pusekame, éntok bronce bélojkosi tájpo buásata Bénam guókekame, ikäi nooka:

¹⁹ Ínapone ä täya, juka em tékkil, entok jáchin em yore nákehui, entok Diostat em éähui, entok kaa emo ámpoleka huatem jita joriähui, entok yánti éaka em jíapsahui, entok jü chúkula em yáakäu chë juebenakähui jü bat em yáakäu béppa.

²⁰ Tëne enchi béj-remta huatek jípure: Jüri jámut Jezabel au profeté tíame ä éápo áman am majtia, të ä majtiabeyi am bäi táttähua, jume ín nésauta joame, am náyote kaa emo jubeka nau am tö íaaka, entok juka ídolommeu bíchaa náikiata am buátuaka.

²¹ Tëne béja taahuarim ä máksula, Diostau bíchaa ä jíapsi kuaktianakë béchíbo. Të kaa áu jíapsi kuaktia báare; kaa emo jubeka náu totóhuamta jiba boojoria báare.

²² Huári béchíbo ínapone kókoay ä böyëpo ä tahuatua, entok jume kaa ä jubeka áamak töyeme. Jíokot anhuápone emo am bíttuanake, kaa túrik áamak johuamta bétana kaa emo am jíapsi kuaktiako.

²³ Ä asoamne kókos yáanake, bem kókkonakë béchíbo. Huanäi sime jume iglesiam ä jüneriaka tahuanaake, nee ájáriatukähui, kóbapo éerim éntok jíapsipo innéhuamta nee jüneriähui. Éntokne huéu-huëpulam ä máknake, juka enchim tekipanuaa kobakäu béekik.

²⁴ Të eme éntok, jume huatem Tiatirapo aneme, jume ikäi doctrinata kaa jípureme, entok jume kaa ä täyame, juka Satanásta bétana obiachisi huémta, bempórim ä téttehuä Bénasi, ínapone ínel enchimmeu jiaahua: Kaitane béttek éntok enchimmet yéchanake.

²⁵ Të juka enchim jípurèhui, kuttem ä buisse, ín yepsäu tájti.

²⁶ Huaka yöokamta éntok ín tékil ériakamta simeta lüteu tájti, ínapone yäura úttiata ä máknake, naciónim, béppa.

²⁷ Huanäi tepa kutkutti ámet nésaunake, sisiguok jíbebiayi, éntokim ili sótóri babupo yári Bénasim jámtiana, ín Áchay bétana ín ä mabetakä Bénasi.

²⁸ Éntokne buere chókita kethuey yeu sisimemta ä máknake.

²⁹ Huä nákakame ä jikkajjnake, juka Espíritu Santota jume Cristota sualhuäpo nau animmeu ä nokähui."

3*Jü nooki pueblo Sardisiu bíttuari*

¹ 'Sardisipo Cristota sualhuäpo nau animmeu ángeltahuë jjojte: "Jü guoy búsan Diosta espíritum jípureme, entok jume guoy búsan chókkim, ikäi nooka: Ínapone em tékil täya. Téhuame jípureka jíapsa, tërë mukila.

² ¡Katë koptelaka símekuchë suuhua! Juka huatek emou tahualatë kutti nüye, kee jee ä lütëyo. Bueítukne ä bil-la, juka em jóähui kaa ä yúmalähui, Diosta bíchäpo.

³ Áuhuë huáate, juka em mabet-läbehui, entok em jikkajj-läbehui; éntoke ä éeriaka emo jíapsi kuaktia. Bueítuk kocheka enchi aneyo, lak-ronta Bénasine emou yebijnake. Éntoke kaa jüneenake ják horapo emou ín yebijnakèhui.

⁴ Të yorememe kaa tua jaikim Sardisipo jípure, bem súpem kee chicha yáame. Ímëri ínomakim rejtinake, totósalik sánkoka. Bueítuk ínomakim rejtipó yúmala.

⁵ Jü yöokame tósalik sánkotuana entokne ä téhuam kaa tuchanake, jum libro jíapsihuäpo; entokne ín Áchayta bíchäpo ä téhuam yeu buijnake, entok ä ángelesim bíchäpo.

⁶ Huä nákakame ä jikkajjnake, juka Espíritu Santota jume Cristota sualhuäpo nau animmeu ä nokähui."

Jü nooki pueblo Filadelfiau bíttuari

⁷ 'Filadelfiapo Cristota sualhuäpo nau animmeu ángeltahuë jjojte: "Íkai nooka jü santo, jü tua lütüriapo ájária, jü Davidta llavem jípureme. Jü ä éetapokäpo, kaabe ára ä pát-páttia; entok ä páttiakäu, kaabe ára ä étapo:

⁸ Ínapone juka em tékil täya. Íäri béchíbone em bíchäpo puerta étaporita tójj-la. Íkäri kaabe ára ä páttia. Bueítukë kaa tua úttiak jíöbe, tërë ín noki éeriala, éntoke ín téhuam kaa omoutela.

⁹ Ímíne Satanásta sinagogapo anemene emou rúktia, jume kaa lütüriapo emo judíom tíame, tem kaa judíom, ál-lam ára nókichi. Ínapone emou am rúktituanake, entokne em guókpo emou tónnommea am jáptetuanake, am jüneenakë béchíbo, enchi ín nákehui.

¹⁰ Bueituk juka noki kaa huanti jiapseka ä bobitchaka em ériakä béchibo, inapo ket enchi érianake, hua taahuarit sime ániat jiokot anhuäpo, jume ániat buäpo jiäpsame jïöbila béchibo.

¹¹ Éni imi, inapo läuti yebijnake. Em jïpurëhuë kutti buísse, bueituk juka em coorona, kaabeta enchi ä úhuanaanë béchibo.

¹² Juka yöokamta, in Diosta tiöpopone ä pilar kechanake, entok huämi kaibu éntok yeu simnake. Entokne in Diosta téhuam át jiojtenake, entok in Diosta buére jóära téhuam, jü Jerusalén bemela. İri in Diosta áttia, téhueka bétana kóm huéiye. Entokne ket in bemela téhuam át jiojtenake.

¹³ Huä nákakame ä jikkajjnake, juka Espirituta jume igleesiammeu ä nokähui.”

Jü nooki pueblo Laodiceau bittuari

¹⁴ ‘Laodicea Cristota sualhuäpo nau animmeu ángeltahuë jïojte: “Jü júnentume, jü huitti ä bichakäu lütüriateme, jü kësam huëpo sime Diosta yáakähui, inel jiaahua:

¹⁵ İnapone em tékil täya. Katë sébbe, éntoke kaa táтта. ¡Bueituk chë türi éiyey, empo sébiako, o táttaytuko!

¹⁶ Të ili enchi sükkatukä béchibo entok kaa sébeka kaa em táttaakä béchibo, in tempone enchi yeu bisatnake.

¹⁷ Bueituk empo inel jiaahua: İnapone riiko, entokne chë rikotula, entok kaita inou bëye. Të katë jüneiya, kaita al-leehumta emót ayuakähui, éntoke jiokot maachi. Poobëe, líptie, éntoke kaa sánkok.

¹⁸ Huäri béchibo inapone consejota enchi mákka: orota táijpo buásatane inou enchi jinnü iaa, em rikotunakë béchibo. Éntoke süpe tósalim jinnuka am sánkote, kaa tiusi bichitaka em hueramnakë béchibo. Éntoke koliiriota em püjpo huättia, em bínnakë béchibo.

¹⁹ İnapone kutti nokaka kókosi am bébba, jume simem in nákéhui. İäri béchibo emuë ériaka, emo suaya éntoke emo jiäpsi kuaktia.

²⁰ İnapone én imi puertata poona. Bueituk jábe in nokäu jikkajjaka, juka puertata étapokátek, áune kibaknake, entokne kúptey áamak jïbuänake áapo entok inomaki.

²¹ Juka yöokamta, ino náaponä yejtetuanake, in banko rey nésaupo, jachin in yöoka entok banko rey nésaupo in Áchaymak nee yejtekä Bénasi.

²² Huä nákakame ä jikkajjnake, juka Espiritu Santota jume Cristota sualhuäpo nau animmeu ä nokähui.”

4

Jü téhuekapo Diosta yörihuähui

¹ Chúkula ikäi simsuko anä bitcha, téhuekapo puerta étaporita; Jü jáhui bát huéeme in jikkajjakähui, trompeeta jáhuita Bénasi inou nookak, inel jáka:

—¡Ábe jámu! Huanäine enchi am bittuanake, juka chúkula yeu huéenakemta, ikäi simsuko.

² Huanäine sej chukti Espiritu Santopo taahuak. İnéline banko rey nésaupo téhuekapo yéchata bitchak, jum banko rey nésaupo éntok, seenuk áma kátekamta.

³ Jü áma kátekame éntok, téta jaspe entok cornalina ténaakay. Jum banko rey nésaupo chíkola éntok senu kurues ama órekay, esmeraldata bénaaka.

⁴ Jum banko rey nésaupo chíkola, veinticuatro banko rey nésaaurim jokay. Veinticuatro yoiyöturim áma jokamene bitchak, totósalik sánkokame, coroonam oropo yáarim kóbat jïpureka.

⁵ Jum banko rey nésauta bétuk éntok, yúku bérokti entok yúku omtira jáhuimak áma yeu huéiye. Jü banko rey nésauta püjbapo éntok, guoy búsan lámparam tájy béetey. İmëri beja jume guoy búsan Diosta espíritum.

⁶ Jü banko rey nésauta püjbapo éntok, bahue bík-riota Bénaka áma bökay, cristalta Bénaka.

Jü banko rey nésauta chíkola éntok, jume naiki jiäpsame áma jábuekay, püjbapo entok amatana yün puseka.

⁷ Jü bát huéeka jiäpsame leonta bénaakay. Jü guósa huëpo huéeme éntok, beceerota bénaakay. Jü bájkun huëpo huéeme éntok, yorem püjbata Bénak püjbakay. Jü naikiku huéeme éntok, águila nílata bénaakay.

⁸ Jume naikika jiäpsame éntok, huéuhuëpulkam búsan másam jïpurey. Áme chíkola entok bétuku pusimmeyim tápuniakay. Taahuapo entok tukaarit naa búrujti katim yáateka inel jiaahuay:

Santo, santo, santo,
 jü Señor Dios,
 ä úttiäray sîmeta ára joame,
 hua jiápsaihui, entok jiápsame,
 entok hua äbo yebijnakeme.

⁹ Entok jîbba huame jiápsaka ä baysahueme lóoriata entok yörisi maachik banko rey nésaupo kátekamta am máká bélèki, juka sime huásu-huásuktiapo jiápsamta,

¹⁰ jume veinticuatro yoyöturim áahuim tónommia jájapte, jü banko rey nésaupo kátekamta pújbapo, entokim ä yöre, juka huásu-huásuktiapo jiápsamta; entokim bem coroonam banko rey nésaupo kátekamta pújbapo öore, ínel jíaka:

¹¹ Señor, empo ä mabetpo yúmala,
 juka lóoriata, entok em yörihuamta,
 entok juka úttiärata;
 bueituk empo sîmeta yáala,
 entok em ínel éápom ayka,
 entokim yáataka ímî aayuk.

5

Jü Kabara entok jïösia bëtiari

¹ Huanäine jü banko rey nésaupo kátekamta bátatana mámpo, senu librom örekame bitchak. Huáijhuatana entok yeutana át jïojterim, guoy búsan sellokari.

² Huanäine senu ángelta úttia yaurata jîpuremta bitchak, tüisi kusisi chayeka nátemajemta:

—¿Jábesu chë yörisi machi jáni, librom ä étaPONakë béchïbo?, entok, ¿jume sellom ä bëttianakë béchïbo?

³ Kaabe aaney, téhuekapo, buíapo, entok buíata bétuk junne, jü jábe ára liibrom étaPONakeme, entok kia am bit béchïbo junne.

⁴ Huanäine tüisi buan táytek, yúmalasi au jîpuremta kaa téyhuaka béchïbo, bueituk kaabe ára librom étaPOy, entok kaabe ára am bitchay.

⁵ Huanäi senu yöturi ínel inou jiaahua:

—Katë buaana, bueituk jü León Judáta yoremempo yeu simlame, Davidta bétana yoyöturimmet yeu tómtilame, yölataka áma yeu simla. Jüri ára am étaPO, jume liibrom, entok jume guoy búsan sellom ára bëttia.

⁶ Huanäine jü banko rey nésauta násuk entok naiki jiápsaka áma aneme násuk, entok yoyöturim násuku, Kabaratane áma huéekamta bitchak. Mukiapo tóij-ritaka kókosi yáarita bénaakay. Guoy búsaním ahuakay, entok guoy búsaním pusekay. Huámëi ínel jume guoy búsan Diosta espirítum sime ániat bëttuarim.

⁷ Huanäi banko rey nésaupo kátekamtau rúkteka, librom ä bátatana mámpo ä jîpurëu nûka.

⁸ Huanäi jume librom ä nûko, jume naiki jiápsaka áma aneme entok jume veinticuatro yoyöturim jü Kabaratahuim tónommia jáptek. Sîmetakam arpam jîpurey, entokim copam oropo yáarim jîpurey, inciensoy tatapunim. Ímëi jume santom oraciónim.

⁹ Entokim bemela buikim builkay, ínel jíame:

Émpë am nüpo yúmala, jume liibrom,
 entok sellom em étaPONakë béchïbo;
 bueituk empo jïokot yáahuaka méhuak,
 éntoke em ójboy Diosta béchïbo itom jínuk,
 sime yöremraata, entok yún tábuiasi nokame,
 entok pueblom, entok naciónim.

¹⁰ Éntoke Diosta béchïbo réyesim entok sacerdotemsi itom yáala.

Huanäite ímî buíapo nésaunake.

¹¹ Huanäine banko rey nésauta entok jume jiápsaka áma aneme entok jume veinte áma naiki yoyöturim chíkola, ángelesim jáhuiatane jikkajak, entokne am bitchak. Ímëi juebena millonimtukay.

¹² Tüisim kusisi ínel jiaahuay:

Jü Kabara jïokot yáataka méhuakame,
 jüri am mabetpo yúmala, juka úttiärata,
 juka rikorata, jita táyahuamta, juka tüisi úttiata,
 juka ä yörihuaka entok sîmek béppa uyjóriata,
 entok juka ä úttilhuáhui.

¹³ Entok sime jü téhuekapo yáari, entok buíata béppa, entok buíata bétuku, bahuépo ayukame, simetaka náu lópola ínëlim jiaahuay:

Jü banko rey nésaupo kátekamtahui,
entok Kabaratahui, bempörim béchibotunake,
jü úttilhuame, jü yörihuähui, jü simek béppa uyjória,
entok jü yáura úttiára, jiba huásu-huásuktiapo.

¹⁴ Jume naikika jiápsaka áma aneme ínëlim jiaahuay:

—¡Jünentunake!

Huanäi jume veinticuatro yoiyoturim bem pújbammeyim múmüla chátuka ä yörek, juka jiba yü huásu-huásuktiapo jiápsamta.

6

Jume seellom

¹ Huanäine Kabarata bitchak, sellota huépülak ä étapoko. Jume naikika jiápsaka áma aneme násukne huépülak jikkajak, yúku omtemta bénasi jáamta:

—¡Binë huéeka ä bitcha!

² Huanäine ä bitchak, kábay tósalita. Huä át jikat kátekame éntok, kúta huíköta jípurey; entok huépü coroonata mákhuak. Huanäi yöoka áma yeu siika, entok jiba yösimey.

³ Juka guosa huépo sellota Kabarata ä étapoko, juka guosa huépo jiápsaka áma anemtane jikkajak, ínel jáamta:

—¡Binë huéeka ä bitcha!

⁴ Huanäi júchi senu kábay áma yeu siika, kutkosi síkirika. Huä át kátekame éntok, úttiärata mákhuak, juka yánti jiápsihumta buíapo ayukamta ä tejalnakë béchibo, entok emo am súanakë béchibo. Huanäi bueürum ejparam mákhuak.

⁵ Juka sellota bájikum huémta ä étapoko, juka bájikum huépo jiápsaka áma anemtane jikkajak, ínel jáamta:

—¡Binë huéeka ä bitcha!

Huanäine senu kábay chukurik bitchak. Jü át kátekame éntok, ä mámpo bajkulata jípurey.

⁶ Huanäine senu jáhuita jikkajak, jume naikika jiápsaka áma aneme násuku, ínel jáamta:

—¡Senu kilo tirijkom, senu taahuari tékiltam bėj-re! Éntok, ¡báij kilo cebaadam, senu taahuari tékiltam bėj-re! Të juka aceiteta entok vinota, ¡katë áu suuhua!

⁷ Juka sellota naikikum huémta ä étapoko, juka naikikum huépo jiápsaka áma anemtane jikkajak, ínel jáamta:

—¡Binë huéeka ä bitcha!

⁸ Amanne remteka kábay sahuarik bitchak. Jü át kátekame éntok, muerte ti téhuaakay. Jü infierno éntok, áa sáu huéiyey. Huanärim úttiata mákhuak, buíata naikisi náikimterita huéelápo, ejparammea am súanakë béchibo, tébaayi, kókoayi, entok animal yoyolika buíapo anemmeyi.

⁹ Juka sellota mamniku huémta ä étapok, altarta bétukne am bitchak, jume Diosta bétana bem nokakä béchibo kókkolame, entok huitti Diostat éaka bem jiápsakä béchibo.

¹⁰ Entokim úttesi kusisi chaayey, ínel jáakari:

—¡Jauhuey tájti, Señor, santo entok tua ájáriame, Akë am bíttuanake, juka em úttiata yáura, éntoke itom ójbo am bétutuanake, jume ímí buíapo jiápsame?

¹¹ Huanärim súpe totósalim mákhuak, entokim téjhuaahuak, júchi chúbala jimyore sáyhuaka, jume Cristota súalhuápo ámemak anim yumäu tájti, entok bempörim bénasi két am kókkonakë béchibo.

¹² Juka sellota búsaniku huémta ä étapokne ä bitchak. Huanäi jü buíata tüisi áu yoyöak. Jü taa éntok, chukurisi taahuak, lutu sánkom bénasi. Mecha éntok tókti sime ójbota bénasi taahuak.

¹³ Jume chókim éntok, téhueka bétana buíau kón huáttek, juka chuna óguota takam kón huáttia bénasi, jekata tüisi úttiaka am yoyoako.

¹⁴ Huanäi jü téhueka kaitatuk, jiösiata buekak náu bitiahuaka bénasi. Entok sime káhuim, entok bahuépo káhuim yeu jokame, sékánam jotek.

¹⁵ Jume buíapo reyim, entok jume buéresi ériahuame, jume riikom, jume capitanim, jume yáurata jípureme, entok sime sáyhuaka, entok kaa sáyhuaka aneme, káu guójökum éusuk, entok júyapo téta buérem násuku.

¹⁶ Huanärim juya káhuimmeu entok téta buéremmeu ínel jiaahua:

—Ítochem kón huátte, éntokem itom éssó, hua yörisi machi banko yäurapo kátekamta bétana, entok Kabarata ómtira ito béppa ané bétana!

¹⁷ Bueituk jü buére taahuari bem ómtira béja yuumak. ¿Jábesu ára óusi huéeka taahuanake jáni?

7

Jume ciento cuarenta y cuatro mil sellotuarim

¹ Íkai simsuk éntokne naiki ángelesim jábuekame bitchak, ánia buíapo naiki kátana békataná. Jüméi béja jekata kétchalatukay, jákun bíchaa junne, kaa jek íaaka, buíata béppa, bahueta béppa, entok kía jita júyata béppa junne.

² Tábui ángeltane ket bitchak, táata yeu hué bétana, jikau huémta, entok Dios jíápsamta sellota jípuremta. Huanái tüisi kusisi ámet cháchayek, jume naiki ángelesimmechi, jume úttiárata mákhuakammechi, buíatau entok bahuetau kaa túhuata bem ámeu yáanaké béchibo, ínel ámeu jíaka:

³ —Kátem bát áu suuhua, jü buíatahui entok bahuetahui entok júyammeu junne, Diosta nésauta joame kóba méjéku sellota itom am óresuk júbua.

⁴ Huanáine am jikkajak, am jaikitukáhui, jume sellotuarim; jume sellotuarim; miltukaimme, síme jume Israelta úsimmét yeu sákalame.

⁵ Judátat yeu sákalame, dóoce mil sellotuarim; Rubéntat yeu sákalame, dóoce mil sellotuarim; Gadtat yeu sákalame, dóoce mil sellotuarim;

⁶ Asertat yeu sákalame, dóoce mil sellotuarim; Nefalítat yeu sákalame, dóoce mil sellotuarim; Manaséstat yeu sákalame, dóoce mil sellotuarim;

⁷ Símeóntat yeu sákalame, dóoce mil sellotuarim; Levíitat yeu sákalame, dóoce mil sellotuarim; Isacartat yeu sákalame, dóoce mil sellotuarim;

⁸ Zabulóntat yeu sákalame, dóoce mil sellotuarim; Josétat yeu sákalame, dóoce mil sellotuarim; Benjamíntat yeu sákalame, dóoce mil sellotuarim.

Juebénaka totósalik sánkokame

⁹ Íkai simsuk éntok, juebena yóremraata síme naciónimpo jomemne bitchak, entok yóremraata kaa náu anim entok pueblom kaa nánálaik nokame, banko reypo kátekamta bíchäpo jábuekame, entok Kabarata bíchäpo, totósalik sánkokame, bem mámpo éntok tako sáhuata jípureme. Íméi éntok kara náikiatuy.

¹⁰ Entokim tüisi úttia chaayey, ínel jíakari:
¡Jü jínëuria Dios banko reypo kátekamta bétana huéiye,
entok Kabarata bétana!

¹¹ Entok síme ángelesim banko reyta, entok jume yoiyöturim, entok jume naiki jíápsaka áma aneme, chíkolam jábuekay. Huanárim banko reyta bíchäpo tónommia jáptek, kóm chátuka. Diostam yöreka ä úttilek,

¹² íneli jíaka:

¡Júneltunake! ¡Jü Diosta túhua, entok jü looria,
entok jita táyahuame,

entok jü Diosta baysahuaka jíápsihuame,

símem béppa yörihuame, jü úttiára,

entok jü úttia kaa lüteme,

ítom Diosta béchibotunake,

jíba yü huásu-huásuktiapo! ¡Júnentunake!

¹³ Huanái senu yóturi inou nookak, ínel jíaka:

—Íméi totósalik sánkokame, ¿jábesamme? Entok, ¿jákun bétanasum äbo yáij-la?

¹⁴ Ínapo éntok ínel áu jiaahua:

—Señor, émpé jüneiya.

Huanái áapo ínel inou jiaahua:

—Íméi ínel jume úttesi jikot anhuäpo entok kókosi machikuu yeu sákalame, entokim bem sánkota báksiala, entokim Kabarata ójbopo totósalisi am básuala.

¹⁵ Íári béchibom Diosta banko rey kátekamta bíchäpom aane. Entokim taahuarit entok tukaarit naa búrujti ä típopo ä nésahui johua. Jü banko reypo kátekame éntok ä jóta áme béppa cháanake.

¹⁶ Katim napat tébaurinake, entokim kaa júchi bäi kókkonake. Jü taa kaa áme béppatunake, entok jita táttaria júne kaa ámeu ayunake.

¹⁷ Bueituk jü Kabara banko rey násuk aneme am suayanake, entok báa jíápsame yeu huéu bíchaa ámpat huéesimnake. Dios éntok jume bem pusim ópua tútenake.

8

Jü guoy búsan seello

¹ Juka guoy búsan sellota ä étapoko, jum téhuekapo yánti taahuak media horata huéeläpo.

² Huanäine guoy búsan ángelesim Diosta bíchäpo jäbuekame bitchak. Huanärim guoy búsan trompeetam mákhuak.

³ Chúkula täbui ángel áma yepsak. Huanäi altariu kíktek, inciensota áma tátaahuäpo oro áusülik jípureka. Huanäi yún inciensota mákhuak, jume Diosta súaleka oraciónta joammak nahuä kütianaké béchibo, oro altarta béppa banko reyta pújbapo.

⁴ Huanäi juäri ángelta mámpo yeu siika, Diostau bíchaa, jü inciensota buiichia, jume Diosta súaleme oraciónmak náuhui.

⁵ Jü ángel éntok, incensariota nüka. Huanäi óbammaea ä tápuniak, altarpó ayukammeyl. Huanäi buiau kóm ä guötiaak. Huanäi yúku omtiriam ayu táytek, éntok jáhuim, éntok yúku béroktiriam; buía éntok két áu yoyoak.

Jume trompeetam

⁶ Huanäi jume guoy búsan ángelesim guoy búsan trompeetam jípureme, akim am kujtaytek.

⁷ Jü ángel bát huéeme trompeetata kúkusek. Huanäi téjam éntok táji ójbomak náu kütiahuak. Ímëri buíata béppa kóm guötiahuak. Huanäi jü júya bueere báisi náikimteri huéeläpo béekika tájjak, éntok síme jü básó siali tájjak.

⁸ Jü ángel guoyiku huéeme trompeetata kúkusek. Huanäi júya káhui buëuruta bénaaka, táijpo béeteka, bahuéu kóm jímmaahuak. Huanäi jü bahue báisi náikimteri huéeläpo béekika ójbosi áu yáhuak.

⁹ Huanäi bahuepo jiápsame kókkok, jü báisi náikimteri huéeläpo béekika, éntok jume barcom két tejalhuak, báisi náikimteri huéeläpo béekika.

¹⁰ Jü ángel bájikü huéeme trompeetata kúkusek. Huanäi téhueka bétana huépul chóki buëuruka kachimbata bénasi béeteka kón huétchek. Huanäi jume bathuem éntok báam yeu huëpo báisi náikimteri huéeläpo béekika kón huétchek.

¹¹ Jü chóki éntok, “Chíburá” ti téhuaakay. Huanäi jume báam báisi náikimteri huéeläpo béekika chibusim aayuk. Huanäi yún yóremraa kókkok, jume báam chibusi ayuká béchibo.

¹² Jü ángel naikipo huéeme trompeetata kúkusek. Huanäi jü táa báisi náikimteri huéeläpo béekika kaa türika taahuak; anëli ket jü meechea, éntok jume chókkim. Júnëlim kaa machisi taahuak, juka báisi náikimteta ámet ayukamta, kaita machiriata ayunaké béchibo, taahuata báisi náikimteri huéeläpo béekika, éntok tukaapo junne.

¹³ Sepne ä bitchak, éntokne ä jikkajak, senu ángel téhueka násuk nëkamta, ínëli kusisi jámta:

—¡Ay, ay, ay, jume buíapo jiápsammehui! ¡Bueítukim abe trompeetam kuuse, jume huate báij ángelesim!

9

¹ Jü ángel mamniku huéeme trompeetata kúkusek. Huanäine téhueka bétana senu chókita buíau kón huéchemta bitchak. Éntok tüisi mékka kóm guójoriata llavem mákhuak.

² Huanäi juka guójoriata tüisi mékkak kómik étapok. Huanäi jü buiichia áma jikau siika, orno buëürupo buichiata yeu huë bénasi. Huanäi jü táa éntok jü jeeka kaa machisim taahuak, jü buichiria guójoriapo yeu huémta béchibo.

³ Jum buichiapo éntok, guöchim yeu sájjak, éntokim buíau kón huáttek. Huanärim útteata mákhuak, machilim buíapo aneme bénasi.

⁴ Huanärim júya siarita buíapo ayukamta kaa nasonte sáyhuaka téjhuaahuak, éntok jita siarik junne, éntok jita buére júyata junne, ál-la yoremem kaa Diosta seello kóba méjériat jípureme.

⁵ Të katim am súa íaahuaka téjhuaahuak; kíalim kókosi kaa pappehuamta ámeu joó íaahuay, mamni metpo. Jü bem jóguo éntok, machil jujariata bénasi kókosi kaa papperisi ínnëtuy.

⁶ Huámechí taahuarimmet éntok, jume yoremem kókkohuamta jariunake, të kaibum ä téunake. Éntokim kókkó péenake, të jü kókkohuame am tö búitinake.

⁷ Jume guöchim éntok, kábäim náu nássuahuäu bíchaa kateme bénasi jita jípureka. Kóbat éntokim coroonam oro áusülisi náu yáari bénom jípureka. Jü bem pújba éntok, yoremta pújba bénaakay.

⁸ Jume chonim éntok, jámutta chomin bénaakay. Támim éntok, leonim támim bénaakay.

⁹ Bem takahuam éntok sisiguok súpem bénakim jípurey, sontarom bénasi. Bem másam jáhui éntok yún kábäim carrom náu nássuahuäu bíchaa tennë bénasi jikkajituy.

¹⁰ Machilim bénasim buásiakay, entokim bem buásiapo jikiam bénasi ä jípurey. Bem buásiampo éntokim jóguota jípurey, mamni metpo jume yoremem bem kókosi jonäkë béchïbo.

¹¹ Éntok jü ángel guójöriapo mékka kóm yeu simlame áma reytaka néshahuey, bempörim béppa. İri éntok hebreo nokpo Abadón ti téhuak; griego nokpo éntok, Apolión.

¹² Jü jikot jiahuame bát huéeme simsuk, të ketune guoyika bëye.

¹³ Jü ángel búsanipo huéeme trompeetata kúkusek. Huanäine senu jáhuita jikkajak, naiki ahuám násuku oro altar Diosta bíchäpo órekaipo.

¹⁴ Jü ángel búsanipo huématahui, juka trompeetata jipuremtahui, ínel jiahuak:

—Jume naiki ángelesimë búttia, buére bathue Eufretesta náapo súmarim.

¹⁵ Huanärim búttiahuak, jume naiki ángelesim, juka yöremraata báisi näikimteripo huéeläpo bekik bem súanakë béchïbo, bueítukim huäri horata, taahuata, metta, éntok huásuktiriata béchïbo yeu púaritukay.

¹⁶ Jume sontarom kákabäeka näikiahuakamene jikkajak. Guoy cien milloonim-tukayme.

¹⁷ Júnelne am bitchak, jume kábäim, tenkupo bénasi, éntok jume ámet josakame: Bem táhuichim sisiguokiy emo páttialatukay, síkilika táijta bénaaka, kútkosi tehuelika jacinto ténasi, entokim sahuarítukay, azufre ténasi. Jume kábäim éntok, leóna bének kókokakay. Bem tempo éntok, tájji, buichiria, éntok azufre yeu huéiyey.

¹⁸ İri báij huëpo chibuk jekakä béchïbo, jü yöremraa báisi näikimteri huéeläpo kókkok, jü táijta, buichiriata éntok azufreta béchïbo; bem tempo yeu huémtayim ínel aayuk.

¹⁹ Jume kábäim úttiära bem tempo éntok bem buásiat ayukay, bueítuk jume bem buásiam bakochim bébenaakay. Bem kóbay éntokim jábeta kókosi johuay.

²⁰ Jü huate yöremraa, İri chibu jeka yeu sikamtay kaa kókkokame, ikärim bíchaka júne kaa emo jïpsi kuaktiak, kaa türik bem joäu bétana. Jume lemoonim bem yöreu jünem kaa tójjak, oropo yáarim, tómi tósalipo, broncepo, tétapo éntok kútaipo yáarim junne. Ímëi idolom; katim bitcha, katim jikkaja, entokim kara naa kaate.

²¹ Entokim kaa emo jïpsi kuaktiak, jábeta bem mëlaturä bétana, móriata bem boojoria bétana junne, kaa emo jubeka náu jïpsihuatma bétana junne, éntok bem jita ékbuä bétana junne.

10

Jü ángel ili librommaki

¹ Senu ángelta úttiakamtane bitchak, téhueka bétana kómhuémata namupo bitiatata ä kóba béppa éntok, kuruejta jípurey. Ä pújbahua éntok táata bénaakay. Ä guókim éntok táj beeteka jikau rúpaktemta bénaakay.

² Ä mámpo ili libro étaporim jípurey. Huanäi bátatana guókimmea bahueta béppa cheptek. Jume mikótana guókimmea éntok, buiata béppa.

³ Huanäi tüisi kusisi cháchayek, leóna omteka ä jjá bénasi. Ä cháchaysuk éntok, guoy búsan yúku omtiriam jáhuim jikkajituatëbok.

⁴ Jume guoy búsan yúku omtiriam jiausuk, ínapone am jiojte báarey. Të téhueka bétana senu jáhuitane jikkajak, ínel ínou jámta:

—¡Akë am sellotua! ¡Katë yeu am buíbuise, jume guoy búsan yúku omtiriam nokakähui, éntoke kaa am jïjiojte!

⁵ Jü ángel bahueta béppa éntok buiata béppa huéeka im bíchakähui téhuekau jikau mámtek.

⁶ Juka jïba yü huásu-huásuktiaipo jïápsamtau, ä noki perentak juka téhuekata yáalamta éntok juka áma ayukamta, buiata éntok juka áma ayukamta, bahueta éntok juka áma ayukamta, bát kéchaka, ínel jiahuak:

—Sime ánia buíteme béja chúppuk.

⁷ Ál-la jü guoy búsan ángelta jáhui taahuarim yúmako, juka trompeetata béja ä kuj táyteko, juka Diosta éhuil étotaka jípuréhui ál-la sime chúpilataka tahananake, áapörík jume ä nésaute joame éntok profetam ä téjhuaakäpo ámani.

⁸ Jü jáhuhui téhueka bétana ín jikkajakáhui júchi inou nookak. Huanäi inel jiaahua:
—Jü ángel bahueta béppa entok buiata béppa huéekamtahué huéiye. Huanäré jume ili libro étaporim ä mámpo ä jipuréhué nüye.

⁹ Huanäine jü ángeltau siika, jume ili librom nee ä mák sáhueka. Áapo éntok inel inou jiaahua:

—Jinya, Aké am buäye. Huanäi em tópapé chibusi ámey éenake. Em tempo éntokim kákkanake, mumu sitórim bénasi.

¹⁰ Huanäine jume ili librom ángelta mámpo nüka, entokne am buäka. Huanärim ín tempo mumu sitórim bénasi kákkaka taahuak. Të nee am buäsuk éntok ín tópapone chibusi ámey éiyak.

¹¹ Huanäi áapo inel inou jiaahuak:

—Úttia júchi bénasi én em noknakéhui, juka nokta Diosta bétana emou kóm yúmamta, büru pueblom bétana, naciónim bétana, tattábui nókta nokam bétana, entok reyim bétana.

11

Jume guoyi Diosta testigom

¹ Huanäine ili bakata mákhuak, áy jujúnaktehuä bennak. Huanäi inel inou jiaahuak:
—¡Kiktée! Huanäi éntoke juka Diosta tiöpo júnakte, entok juka altarta, éntoke am náikia, jume áma ä úttileka ä yöreme.

² Të juka tebatta tiöpo páku yeutana órekamta, yehué ä bëa. Katë ä jújúnakte, bueítuk kaa judíom mámpo tóij-ri. Bempo éntok át chécheptisunake, cuarenta áma guoy metpo, jü Diosta buére pueblo santopo táyahuamtachí.

³ Huanäine jume guoy testiigom ino bétana noknakeme, mil guoy ciento áma sesenta taahuarimpo, ámanne am bittuanake, chukurik lutuka sánkokame.

⁴ Ímëi ino bétana nokame, jume guoy oliivom entok jume guoy kanteelam áma jájábohuähui, béja buíapo anemta Diosta bíchäpo jábuekame.

⁵ Jábeta kókosi am yáa báareyo, táji bem tempo yeu sisime, jume am bėj-reka kateme táa báreka. Jábe junne kókosi am yáa báreka éáteko, alé bénasi mukpo yúmala.

⁶ Ímëi úttiárata jípure, téhuekata bem páttianakéhui, kaa yúknaké béchíbo, Diosta noki bem nokáu táji. Entokim úttiárata jípure, báam ójbosi bem am yáanaké béchíbo, entok buiata béppa chibu jekata ayunaké béchíbo, jáikisi bem inel éäpo.

⁷ Jume testiigom Diosta bétana noksuko, jü animal máusi maachi guójöria mékka kóm bétana jikau huéeme, ámemak náassuanake, entok yólataka áma yeu huéenake, entok am súanake.

⁸ Jume bem takahuam éntok, buére jóära itom Señorta kúrusit poponhuakapo yeu tóritaka tahuhanake, bueítuk tábuiasi téhuaahuäpo Sodooma entok Egipto ti téttehuahua.

⁹ Entok jume síme pueblompo joomem, familiiam, entok kaa nanälaisi nokame, entok síme naciónim,, bem takahuam kókkolame áma bínnake, báij taahuari áma meeliapo, entokim jíba kaa am mäatebonake.

¹⁰ Jume ími buíapo béppa jiápsame úttesim al-leenake, am kókkokä béchíbo. Huanärim tepa al-leaka nátepuá náu jita emo miknake. Bueítuk ímëi guoyika Diosta bétana nokame, kókosi machik jita ámeu yáalatukay, jume ím buíapo jiápsammehui.

¹¹ Të báij taahuari áma meeliam huéeyo, jü espíritu jiápsame Diosta bétana ámeu bittuari ámet kibakek. Huanärim jiabetaka jáptek. Síme jume am bíchakame éntok guómtek; huanäi tüisi maujra amet huetchek.

¹² Huanäri jume guoy testiigom jáhuita tüisi úttiakamta téhueka bétana nokta jikkajak, inel ámeu jámta:

—¡Ábem jikau kaate!

Huanärim namupo téhuekau bíchaa jikau jámuk. Huame am bėj-reka am sáyokame éntok am bitchak.

¹³ Huämi horapo buía tüisi áu yoyoak. Íäri béchíbo, guoj mamnita náikimteri huéeläpo huétchek jü buére jóära, buíata áu yoyoakä béchíbo, entok guoy búsan mil yoremem kókkok. Jume huate éntok, tüisim májhueka taahuak. Huanärim Diosta téhuekapo kátekamta úttilek.

¹⁴ Jü jikot jiahuame guoy huépo béja simsuk. Én éntok, jikot jiahuame bájipo huéeme láuti äbo huéiye.

Jü trompeeta guoy búsanipo huéeme

¹⁵ Jü ängel guoy búsanipo huéeme trompeetata kúkusek. Huanäi buére jáhuim téhuekapo jikkajtuk, inel jákari:

Jume reyimtaka nésahueme ániat ayukame,
itom Dios entok ä Cristo am áttiaka tahuanake.

Áapo éntok nésaunake jiba yü huásu-huásuktiapo.

¹⁶ Jume veinte áma naiki yoiyöturim, Diosta bíchäpo bem banko yäurapo jokame, tónommeyim jáptek kóm chätuka, huanärim Diosta yosireka ä üttilék,

¹⁷ inel jáka:

Enchite baisahue, Señor Dios,

símeta ára joame,

empo jiba aneme,

entok jiba aneihui, entok äbo yebijnakeme.

Bueituk juka tüisi yäura üttiärata, bėjé ä nüla.

Entok em nésaunakéhui, bėjé ä naatela.

¹⁸ Jume naciónim, éntok öomtek;

jü em kaa al-lea ómtira éntok yuumak.

Jume kókkolammet bette noki em chúpanakéhui éntok két yuumak.

Entok kétchi, jume em nésauta joame, jume profetam,

jume enchi súaleme, jume em téhuam yöreme,

kaa buéresi emo ériame entok buéresi emo ériame yörihuame junne,

Aké am béjtuanake, juka síme túhuata bem kobaka jájamlähui.

Éntoke am tejalnake, jume buiat ayukamta tejaleme.

¹⁹ Huanäi jü Diosta töpo étapohuak téhuekapo. Jü altar kajón huáijhua órekame éntok ára bíttuka taahuak. Huanäi yúku béroktiriam ruruti omteka jiaahuak, éntok buía áu yoyoak, éntok buéresi téjam huáttek.

12

Jü jámmut entok jü dragón

¹ Senu señal buéresi téhuekapo yeu machiak: senu jámmut, täata súpekari. Ä guókpó éntok mecha órekay. Ä kóba béppa éntok, coronata guoj mamni áma guoyim chókekamta.

² Asoa báreka éntok, huantiriammea tēiney, bueituk jü asoa huantiriam béja áu yúmalatukay.

³ Huanäi jütchi, senu señal téhuekapo yeu machiak: senu dragón kútko síkiri tüisi buëuruka, guoy búsanim kóbakay, entok guoj mamnim ahuakay. Jume kóbam éntok hueuhuëpulaka guoy búsan ili coronam jípurey.

⁴ Ä buásia éntok, jume chókim téhuekapo ayukame báisi náikimteri huéeläpo béekim am huíksimey. Huanäi buiata béppa chíbela am guótiak. Jü dragón éntok kíktek, jámut asoa báaremtau yúmakari, ä asoa yeu tómték sep ä buá báreka.

⁵ Huanäi jü jámut ili outa asoak. İri béja áma yeu púatukay, kuttílasi ámet nésau iaahuaka, síme jume naciónimmechi. Huanäi jü jámut usi outa asoaka sep ä úhuahuak, Diosta reyataka ä anëpo ä annaké béchíbo.

⁶ Jü jámut éntok mékka ánia see päriau bíchaa búitek; Dios júkái áa béchíbo náikialatukay, jum ä annakeipo. Áma aneka, símeta ä huáatiäu jípunake, mil guoy ciento áma sesenta taahuarimpo.

⁷ Chúkula éntok, téhuekapo buere nássuahuak: Jü arcángel Míkkel éntok ä ángelesim dragóntamakim nássuay. Jü dragón két jume ä ángelesim huériaka, jü Míkeltamak nássuak,

⁸ tērim kaa yöök. Huäri béchíbo téhuekapo kaitam áma jípureka taahuak, jü dragón entok jume ä ángelesim.

⁹ Huanäi päkun yeu béebiahuak, jü buere dragón, jü baakot binhua jauhuey naateka aneme, jü diablo entok Satanás ti két téttehuaahuame. İri síme ániata bäi táttähua. Síme ä ángelesimmak békti buíau kóm béebiahuak.

¹⁰ Huanäine jáhuita kusisi jámmta jikkajak téhueka bétana, inel jámmta:

—Äbo yebij-la béjja jü jínëuria, entok jü üttiära, entok itom Diosta reyataka nésahuëhui, entok juka Cristota nésahuëhui. Bueituk béja yeu béebiahuak, jü kaa túhuata am joá tíaka jiba am nátuame, jume itom sailam. Jüri béja tukaarit entok taahuapo naa búrujti itom Diosta bíchäpo am nátuay.

¹¹ Itom sailam éntok Kabarata ójbo guótiakamtayi entok Diosta nésaupo jiápsaka bem nokähui, huáayirim yólataka yeu sájjak; entokim bem jiápsim jünem kaa beutirek, bem kókkou núkisi.

¹² ¡Jári béchibem al-leiya, síme jü téhueka, entok eme áma jiápsame! ¡Jume huatemmeu ál-la tepa jikot machisi ámeu huéenake, jume buíapo entok bahuepo jiápsammehui, bueituk jü diablo, tüisi kujtiaka entok omteka, enchimmeu kóm simla; jüneiya kaa jaiki taahuarim áu bēyēhui!

¹³ Jü dragón, buíau áu kóm béebiahukau jüneriaka, juka jámutta ili outa asoakamta guók jájja táytek.

¹⁴ Tē jü jámmut guoy águila mása bueerem mákhuak, ámey á nínakē béchibo, mékka ánia see páriau bícha, á annakepo, bakottau mékka, jum báij huásuktiria áma méeliapo símeta á buáneku jípunakē béchibo.

¹⁵ Jü bakot éntok, á tempo huámi, jámutta sáu báam bathueta bénasi guótiak, bathueta á núk sim íaaka.

¹⁶ Tē jü buía jámutta aniak, bueituk jü buía áu étapok. Huanäi juka bathueta yún báata huériamta huíuktiak, juka báata dragóna tempo bétana yeu sikamta.

¹⁷ Huanäi jü dragón tüisi jámuttau kujteaka óomtek. Huanäi am béj-reka siika, jume huate gentem jámuttat yeu sákalammechi, ámemak nássuaseka, jume Diosta nésau joame, entok jiba Cristota lütüriata jípureka á nokame.

13

Jume guoy animaalim máusi mamachi

¹ See bahue mayoatne kíktek. Huanäine senu animal máusi machik guoy búsanim kóbakamta éntok guoj mamnim ahuakamta bitchak, bahuepo jikau huémta. Bem ahuammet éntok, guoj mamni diadeenam; bem kóbammet éntok, téhuam jiojterim Diosta béj-reka juénasi jíame.

² Jü animal máusi maachi in bíchakäü éntok, yóokota bénaakay. Á guókim éntok, osota guókim bénaakay. Á teni éntok, leóna teni bénaakay. Jü dragón éntok á úttiárahua á mákkak, entok jü banko yáurata kutkutti á nésaunakēhui.

³ Huépul á kóbahua muk máchisi kókosi yáata bénakne bitchak, tē jü muk máchisi kókosi á yáaripo éntok, türiaka yorelata. Huanäi síme jü yóemra át guómték. Huanärim jü animal máusi machita sáu kat táytek.

⁴ Huanärim á úttilek, juka dragóna, juka animal máusi machik yáurata á mákakäü béchibo; entokim á yosireka taahuak, juka animal máusi maachik, ínel jíakari:

—¿Jábesu íri animal máusi machita bénasi áu óuleme? Entok, ¿jábeseu áamak nássua báreka éenake jáni?

⁵ Két tenta mákhuak, buéresi jita á noknakē béchibo, Diosta béj-reka jájana á jiaunakē béchibo. Entok yáurata mákhuak, cuarenta áma guoy metpo, jita á yáanakē béchibo.

⁶ Á tenta étapoka éntok, jájana jiau táytek, Diosta béj-reka. Entok á téhuam bétana, á tíopo bétana, éntok huame téhuekapo aneme bétana két jájana jiaahuak.

⁷ Huanäi santom bej-reka nássuatuhauak, entok am kobatuahuak. Entok ket yáurata mákhuak, síme yóemra kaa náu anim béppa, entok pueblommechi, entok huame juebena tábui nokta nokammechi, entok naciónimmechi.

⁸ Huanäirim síme á yóreka áu mújtek, jume imi buíapo jiápsame, jume bem téhuam jum Kabara, mukukamta libro yü jíapsínake me jiojtepo, kaa áma jiojteri jípureme, jauhuey ániata naatekápo naateka.

⁹ Jábe nákakame á jikkajínake:

¹⁰ Bueituk jábe preeesota hueriateko, preeesotaka núk sákana; jábe ejparammea mé báahuame, ejparammea muknake. Tuttem jíapseka Cristotat éiya, eme Diosta pueblo, imi ayuk jü kutti jíapseka at boobit-huame.

¹¹ Chúkula éntokne ket tábui animal máusi machik bitchak, buíapo yeu jikau huémta. Guoyim ahuakay, kabarata ahuam bénnam, tē dragóna bénasi nookay.

¹² Éntok síme yáurata huaka animal máusi machik bat huémta jípurey, áapörík bíchápo. Huanäi síme ániat jóakammeu nookak, juka animal máusi machik bat huémta am úttil sáhueka, juka kókosi yáahuakamta, türiaka yorekamta.

¹³ Éntok két buére señaalim johuay. Bueituk tájita junne téhueka bétana buíau kom huéetuay, yóemraata bíchápo.

¹⁴ Entok am báí táttáhuay, jume buíapo jóakame, jume señaalim á jotuaihuayi, animal máusi machita bíchápo. Am sáhuek, jume buíapo jóakame, animal máusi

machita bėnak am yaa iaka, hua ejparammey kėkosi yahuakame, entok juchi jiapsakame.

¹⁵ Huanai jü animal máusi maachi chükula huéeme úttiärata mákhuak, juka animal máusi machik bat huemta bėnak yári, ä jıabitetuanakė bėchıbo, bueituk juka alė bėnak yarıta noknakė bėchıbo, entok am suatebonakė bėchıbo, simem jume kaa ä úttilekame.

¹⁶ Huanai simem jume il-lichimmet entok yoiyohuemmet, rikommet entok poloobemmet, búttiataka tekıpanuammet entok sımataka tekıpanuammet, markata ámet yéchatebok, mam bátatana ö chė kóba méjėku.

¹⁷ Huanai kaabe ára jita jınnuy, entok kara jita nenkay, ál-la hua markata jıpureme jıbba, ö jü animal máusi machik téhuam, ö jume ä téhuua número.

¹⁸ İmi koba suahuari aika; jü át jünıame ä näikıanake, juka animal máusi machita número, bueituk yorem número. Jü ä número entok, búsan ciento áma sesenta y seis.

14

Jume ciento cuarenta áma naiki mil buikame

¹ Kabaratane bitchak, káhui Siónta béppa huéekamta, áapörımak entok, ciento cuarenta áma naiki mıilımtaka. Ä téhuam entok ä Áchayhua téhuam, bem kóba méjėriammet jıojteritam jıpurey.

² Huanaine senü jıahuita téhueka bėtana jıkkajak, yún báam kusisi jıá bėnasi, entok yúkuta buéresi omtė bėnasi jıamta. Jü jıahui ín jıkkajıihui entok, arparıom bem arpan poná bėnasi jıkkajıtuy.

³ Huanarım senü buiiki bemelam buiikay, buére yörisi machi banko yáurata bıchäpo, entok jume naıkıka jıápsaka áma aneme entok jume yoiyoturım bıchäpo. Huanai kaabe ára am tátáyay, jume buiikim, ál-la jume ciento cuarenta áma naiki mıilim, imi buıapo jıápsame násuk jınėurime jıbba.

⁴ İmėi bėja jume jáamuchımmak kaa emo náyotekame, bueitukım jahuey jünem kaa jubek. İmėi ámėria, jume Kabarata guojaaseme ják jüne ä hueramäpo. İmėi yóremraata násuk jınėurime, kėsam ofrendata Diostau buıjhuäpo bėnasi, entok Kabaratau bıcha.

⁵ Bem tempo entok, kaita ára nókıchiria téhuak, bueituk katım chıcha maachim, Dios buére yörisi machi banko yáurata bıchäpo.

Jü bájı ángelesim nooki

⁶ Täbui ángeltane bitchak, téhueka násuk nėkamta, tü nokta jıbapo bėchıbo jıápsamta jıpuremta, ä nok báreka jume buıapo jóakammehui, sime naciónummehui, famıillıamnehui, tattábui nókta nokammehui, entok pueblommehui.

⁷ Túisi úttia inel jıaahuay:

—ıDiostem májhueka jıkau ä cháchaaka ä yöre! Bueituk yuumak jü hora, ä yaura ä bıttebonakėhui. Entokem ä úttile, juka téhuekata, entok buıata, juka bahueta, entok jume báam yeu pótame yáalamta.

⁸ Täbui ángel áa sáu sıika, inel jıaka:

—ıBėja huétchek! ıBėja huétchek, jü buére jóára Babilonia, bueituk jü vino kaa emo jubeka náu totóhuame, sime jume naciónim ä jıtualė bėchıbo!

⁹ Jü ángel bájıku huéeme entok áme sáu sıika, túisi kusisi jıaka:

—Jábe jüne juka animal máusi maachik, entok juka alė bėnak yári, úttilekame entok ä markata ä kóba méjėku, ö ä mámpo mabetakame,

¹⁰ áapo ket ä jınake, juka Diosta ómtirá vino túisi máusi machisi jıokot anhuamta. İri Diosta copa ómtiriapo yeu tóri, kaitamak kútiataka. Huanai jıokot machisi yána, tájıyi entok azufreyi, santo ángelesim entok Kabarata bıchäpo.

¹¹ Jü jıokot bem anėu buiichia entok, jıba yü huásu-huásuktıapo jıkau huéıye. Entokım kaa jimyoore, taahuapo entok tukaapo junne, jume animal máusi machita entok juka alė bėnak yarıta úttileme, entok jábe junne juka ä téhuam marka mabetakame.

¹² ıİmi bıttunake, jü Diosta pueblo yántı bem jıápsınakėhui, huame Diosta nésaurı joame, entok Jesústa kaa koptıame!

¹³ Senü jıahuitane jıkkajak, téhueka bėtana inou inel jıamta:

—ıJıojtėe: “Úttesim al-leenake, imi naateka, jume kókkolam, Señortat éaka kókkokame.” Jeehui, ti jıaahua jü Espıritu Santo, bem tékil bėtanam jimyorenake, bueituk jü bem yáakáu áme bėtana nokaka taahua.

Jü buíapo jíchupahuame

¹⁴ Ámanne bitchak, huanäine senu namu tósalita bitchak. Namuta béppa éntok, senuk kátekamta, Yoremta Üusi bénnak. Á kóbat éntok senu coroona oropo yáarik jípurey ä mámpo éntok osa buaahuim.

¹⁵ Huanäi tiöpo bétana täbui ángel áma yeu siika, tüisi kusisi chayeka, hua namuta béppa kátekamtahui:

—¡Osamé áman etpo kibacha! ¡Huanärë jíchupata toboktia, bueituk jü hora béja yuumak, jíchupä béchibo! Bueituk jü eechi béja chúpila.

¹⁶ Huanäi jü namuta béppa kátekame ä osam echíu kibachak. Huanäi juka buíapo etta tóboktiak.

¹⁷ Senu ángel tiöpo téhuekapo kátekamta bétana yeu siika, ket senu osa buaahuim jípureka.

¹⁸ Huanäi altarpo täbui ángel yeu siika, táijta béppa úttiárata jípureka. Huanäi tüisi kusisi át cháchayek, hua osa buaahuim jípurementachi, inel jáka:

—¡Em osa buaahuimé áman kibacha! ¡Huanärë paraj takam náu lópola buíapo chákame chúktia, bueituk jume paraj takam béja buási!

¹⁹ Jü ángel éntok ä osam buíata béppa búitiriak. Huanäi am chúktiak, jume páraj taakam, jume páraj eechim buíapo ayukame. Huanäi jume páraj takam canoa bueürupo am tóaka am chirijtiak, jum Diosta omtirapo.

²⁰ Jume páraj takam éntok, buére jóára pákun chirijtiahuak. Huanäi am töhuakapo éntok, ójbo yeu siika. Baniata bénasi báij cien kiloometropro chíbejteck, bueituk kábäi pereenammeu tájti yuumak.

15*Guoy búsan kókoam símeta chúpëpo huéenakeme*

¹ Téhuekapone täbui señalta bitchak, buéuruk entok at guomtisi maachik: Guoy búsan ángelesim guoy búsan kókoam símeta chúpëpo äbo huéenakeme jípuréhui. Bueituk íméyi chúppey, jü Diosta omtëhui.

² Kétne ä bitchak, bahue vik-riota bénnak, tájimak náu kütiarita, entok jume yólataka yeu sákalame, bahue vik-riota béppa jábuekame, Diosta arpam jípureka. Íméi áma yólataka yeu sájjak, juka animal máusi machita béppa, entok alë bénak yáarita béppa, entok ä tepojtim béppa, entok ä téhua número béppa.

³ Huanäi Moisés Diosta bétuk jiápsame buikimim buiikay, entok Kabarata bétana buiikim, inel jáka:

Buéresi entok ujyoori síme jita em yáalähui, Señor Dios, síme Útteata jípuremente.

Lútulaimme, tepam huéchiasi maachi, entokim lütüría, jume em böom, empo síme ániat Rey.

⁴ ¿Jábesu kaa enchi máujnake, Señor, entok em téhuam úttilnake?

Bueituk empo jiba santo; huari béchibo, síme naciónim, emou yáijnake, entokim enchi úttilnake, bueituk jü lütüría em yáaläu béja bít-huak.

⁵ Chúkula íkái simsukne ä bitchak, téhuekapo tiöpo tua Diosta tabernaculo étapohuakamta.

⁶ Tiöpo bétana éntok, guoy búsan ángelesim áma yeu sájjak, jume guoy búsan kókoam bem mámpo jípureka, lino totósalim bebelojkom súpeka, entok táupo huásala cíntom oropo yáarim jípureka.

⁷ Huanäi huépülaka jume naiki jiápsaka áma aneme jume guoy búsan ángelesim guoy búsan copam oropo yáarim am mákkak, Diosta ómtiriay tátapunim, hua jiba yü huásu-huásuktiapo jiápsame.

⁸ Jü tiöpo éntok buiichiay tápunak, Diosta lóoria entok ä úttiára áma ayukä béchibo. Huanäi kaabe ára áman kibakey, jum tiöpopo, jume guoy búsan ángelesim jume guoy búsan kókoam bem mámpo jípuréu am lütiau tájti.

16*Jume copam Diosta omtëu jípuremente*

¹ Senu jáhуйата түісі кузікне жіккајак, тіпо бétана јуме гуоу бұсан аңгелесіммеу інел јіамта:

—Аманем сáјака буíата бéппа ам төа, јуме гуоу бұсан coopам Diosta óмтірай татáпунім.

² Јү аңгел бат huéeme áман сііка. Huanái ä copapo ayukamta буíата бéппа төак. Huanái animal máуси machi markata жіpuremmet entok јука алé бéнак уáарита úтíлеммет сáһуа жуéнака entok úттесі чúча jubaka áмет уеу сііка, јуме уoremmechi.

³ Јү аңгел гуоуіку huéeme ä copapo ayukamta bahueta бéппа төак. Јү bahue бáа éнтok уorem mukilata óјбо бéнасі áу уáһуак. Huanái сіме bahuepo жіáпсакa aneme kókkok.

⁴ Јү аңгел бáјіку huéeme bathuemmet entok јák бáам уеу пótáпо јука ä copapo ayukamta áме бéппа төак. Huanárim óјбоси emo уáһуак, јуме бáам.

⁵ Huanáine јука аңгелта бáаммеу бítтуата жіккајак, інел јіамта:

—Empo huépүлсі лútүрiата жіба áра жоаме, Señor, Empo жіáпсаме éнтok жіáпсáһуи, јү Santo, бueítүкé інéли бéтте nokta áмет чúппак.

⁶ Bueítuk bempo em gentepom жооме entok profetam óјбо гуóтиак; én éнтok empo óјбота ам жітуак. Akim ä mabetpo уúмала.

⁷ Kéтне сенук жіккајак altarta кáтeкá бétана, інел јіамта:

—Лútүриapo Señor Dios, сімета áра жоаме, empo лútүриapo entok kuttílasi em noki áмет чúппак.

⁸ Јү аңгел наікіку huéeme ä copapo ayukamta táата бéппа төак. Тáа éнтok úттіáраата máкһуак, ä тáјіу уóремраата ам тáанакé бéчһібо.

⁹ Huanái сіmem úттесі жіokot machisi тáјакa таһуак. Тэрім каа Diostau emo жіáпсі куактиак, entokim каа ä úтíлек, ál-лам жіáјана áа бétана nookak, áapo úттіáрата жіpureme, íкáи чибук јекамта бéчһібо.

¹⁰ Јү аңгел манніку huéeme ä copapo ayukamta јү animal máуси machita ä yeуesá banko бéппа ä төак. Huanái néсahueka реytaka ä кáтeкáпо каа machika таһуак. Huanárim kóкоси ä innéaka emo нín kéккеу.

¹¹ Huanárim Dios téһuekapo жіáпсамта бétана жіáјана nookak, јука kóкоси bem innéau бéчһібо entok bem сáһуам бéчһібо. Јúnentaka јúnem каа emo жіáпсі куактиак Diosta бéј-река bem жіáпсá нáсук јунне.

¹² Јү аңгел бұсаніку huéeme ä copapo ayukamta буéре bathue Éufratesta бéппа төак. Јү ä бáа éнтok һуаакeк, бóота аyunaké бéчһібо, реуim тáата уеу һуé бétана kateme áма һуám ам kannaké бéчһібо.

¹³ Huanáine јү dragónta тем бétана entok јү animal máуси machita тем бétана entok јү profeta áра нóкíчи тем бétана бай espíritu чúча machim батáчим бéнаме уеу kateme бítчак.

¹⁴ Bueítuk lemooniom espíritumme. Señalimim johua, entokim реуim сіме áниat anemmehuim каате, áма нáу ам тóјј бáрека јum нáссуаһуáпо һуа Diosta сімета áра јóа буéре тáапо.

¹⁵ “¡Áchem suuhua! Ínapone lak-ronta бéнасі áбо һуéіуе. Түісі уúмаласи al-leһуамта жіpunake јү каа kóчeкa жіáпсаме entok ä сáнкohуа суayame. Bueítuk ä сáнкohуа каа суayame éнтok, түсі каа сáнкoкa һуeramнаке.”

¹⁶ Huanái áма нáу ам тóјјак, јуме реуim, hebreo nokpo Armagedón ti téһуаакapo.

¹⁷ Јү аңгел гуоу бұсаніку huéeme ä copapo ayukamta јекapo ä гуóтиак. Huanái сену буéре жіаһуи áма уеу сііка, áман тіпо téһуеkapo кáтeкá бétана, јum буéре banko уáурата бétана, інел жіáка:

—¡Béја чúпíла!

¹⁸ Huanái бéроктірам ауу тáутек, entok жіаһуи entok уúку omtірам; entok буía түісі áу уoyoak. Yoremта íмí буíата бéппа жіáпсay naateka, јаһуеу јунне каа інéли úттіа áу уoyoolatukay, јү буíуа.

¹⁹ Huanái јү буéре јóára бáсі наікім һуétчeк, entok јуме һуате буéре јóára áниat ayukame һуáттек. Huanái Dios буéре јóára Babiloniataу һуáһуаатeк, óмтіра вinota ä жітуа бáрека, бueítuk áапо áу ä бítтуак ä omtéпо.

²⁰ Huanái сіме јуме буía кáһуим bahue нáсук јokame, entok јуме јуя кáһуим, áмам кaitatuk.

²¹ Huanái téһуека бétана уóремрата бéппа тéјам түісі буерека kóm һуáттек, cuarenta kilota бéппа бéттека. Huanái јү уóремра Diosta бétана жіáјана nookak, írи каа тһуа тéјам бétана áмеу сікамта бéчһібо, бueítukim úттесі жіokot уáһуак.

17

Jü jámut yún yorememmak jiápsame jikot noki át chúpahuame

¹ Huanäi yepsak huépülaka, jum guoy búsan ángelesimpo huéeme, jume guoy búsan copam jípureihui. Huanäi inomak nookak, inel inou jiaka:

—Ábe huéiye; huanäine enchi ä bíttuanake jáchin jikot machisi áu ä huéenakèhui, jü jámut yún yorememmak jiápsilamtahui, yun báam béppa kátekame.

² Huárimakim totósula, jume reyim ími ániat jiápsame; jume ími buíapo jóakame éntok, jü ä kaa tíura vinoyim naakosula.

³ Huanäi Espíritupo ánia see páriau bíchaa nee núk siika. Huanäine huépul jámutta bitchak, animal kútko síkirikut béppa kátekamta, yún téhuam Diosta béj-reka juénasi jiame át jiojтетaka, guoy búsaním kóbakamta éntok guoj mamnim ahuakamta.

⁴ Jü jámut éntok kútkosi síkirim éntok síkili azuulik sánkokay, éntok oroyi éntok téta uyorimmeyi éntok perlammeyi túlisi áu yáalatukay. Á mámpo éntok oro copata jípurey; jita kaa bíbit máchik éntok jábetamak júne ä boböyëu jaiti máchiray tápuniakay.

⁵ Á kóba méjériat éntok, senu téhuam kara ámet júneetume jiojтетukay: “Jü buére Babilonia, jü jáamuchim kaa titihueram áiye, éntok síme juka ími buíapo jaiti machik johuamta kétchi.”

⁶ Huanäine jünëiak juka jámutta naa múkilatukaïhui santom ójbuayi éntok jume Jesústa téhuam súaleka kókkokame ójbuayi. Á bíchakane guómtek, éntokne úttesi át guómtilataka taahuak.

⁷ Jü ángel éntok inel inou jiaahua:

—¿Jatchiakasé át guómtila? Ínapo enchi téjhuaanake, juka jámutta bétana esotaka kaa júneriahuamta, éntok jü animal máusi machik ä huéria bétana, jü guoy búsaním kóbakame éntok guoj mamnim ahuakame.

⁸ Jü animal máusi machi em bíchakáhui bannaataka jiápsay; én éntok kaa jiápsa. Të én éntok, mékka kóm guójória bétana jikau jámu báare. Jikau jámusuk, jíbapo béchibo áu tárunau bíchaa huéenake. Jume buíapo jiápsame ániata naatekápo bem téhuam kaa jum libro yü jiápsihuäpo jiojterime guómtinakemme, animal máusi machita bíchaka, hua bannaataka jiápsaïhui; én éntok kaa jiápsa, éntok júchi jiápsinake.

⁹ ‘Íri jü kóba sauhuata jípurementa béchibo: Jume guoy búsan kóbam guoy búsan káhuimme; huámechí béppa káttek, jü jámmut.

¹⁰ Éntokim guoy búsan reyim. Mamnikam béja huáttila; huépülaka én nésahue; senu éntok ketune kee yepsa; té yepsak éntok kaa bínhua ími annake.

¹¹ Jü animal máusi machi bannaataka jiápsaïhui, én éntok béja kaa jiápsa. ‘Íri jü rey guoj naíkiku huéeme, éntok kétchi jü guoy búsaním násuk náikiari; éntok áu ä tárunakeu bíchaa huéiye.

¹² ‘Jume guoj mamni ahuam em bíchakáhui, guoj mamni reyimme. Ketunem kee ä mabeta, reyataka bem nésaunakepo. Të senu horapom yáurata mabetnake, reyim bénasi, jü animal máusi machitamaki.

¹³ Íméi nanancha éiya, éntokim bem úttiárata éntok bem yáura juka animal máusi machita ä máknake.

¹⁴ Kabaratamakim náassuanake; jü Kabara éntok am kobanake, bueituk Áapo síme reyim béppa Rey, éntok síme nésahueme béppa nésahue. Jume Áamak aneme éntok, Diosta bétana núnurim éntok yeu púarim éntok jume át jiápsaka kaa ä koptíame.

¹⁵ Jü ángel két inel inou jiaahua:

—Jume báa búrum jámut yún yorememmak jiápsilamta kátekápo em bíchakáhui, pueblomme; juebena gentemme, tábui nókta nokame, éntok naciónimme.

¹⁶ Jü animal máusi maachi éntok jume guoj mamni ahuam animal máusi machitat em bíchaká, íméi juka jámut kaa tíhuëraata kaa bíbit péenake, éntokim áapola sipasola kaa súpekamta tóijnake, éntokim ä takahua huakaj buänake, éntokim táijpo ä táanake.

¹⁷ Bueituk Dios bem jiápsipo ä yétchak, ä éäu am yáanaké béchibo: nánancha éaka bem yáura animal máusi machitam ä máknake, Diosta noki chúpëu tájti.

¹⁸ Jü jámut em bíchaká éntok, jü buére jóära ími ániat reyim béppa nésahueme.

18

Jü Babilonia huéhekame

¹ Íkai simsk éntokne senu ángelta téhueka bétana kóm huémta bitchak, yáura úttiáraata jípurementa. Jü buia éntok ä machiriahuak ä looriayi.

² Huanäi úttia kusisi cháchayek, ínel jíaka:

—¡Béja huétchek! ¡Béja huétchek, jü buére Babilonia! Lemooniom éntok áma jóatela, entok sime espíritu jaiti mamachika áma éusula, entok sime huikit jaiti mamachim entok kaa bíbit máchikam áma tosatela.

³ Bueituk sime naciónim ái naakok, jü úttesi kaa ä tiura vinoyi. Jume reyim ániat jíápsame éntok áamak totösul. Jume ímí ániat jita nenenkame éntok áma rikotuk, jü jita yún uiyorik áma ayukamtayi.

⁴ Huanäine senu jáhuita jíkkajak, téhueka bétana ínel jiamta:

—Ámem yeu kaate, eme ín pueblo, juka kaa túhuata bem joáhui kaa enchim ámemak ä jonáké béchíbo, entok juka chibu jékata ámeu ayunakemta kaa enchimmet huéenaké béchíbo.

⁵ Bueituk jü kaa túhua bem joäu téhuekau tájti yúmala; Dios éntok sime bem kaa túhuabeu huahuaatek.

⁶ Akem ä mákka, áapörík enchim ä mákakä Bénasi, entok guosa nat béppem ä béjtua, jum copapo. Juka jíjihuamta huatem béchíbo ä yáakáhuem ä yáaria, guosa áa béppa chë úttiakamta.

⁷ Ahuä buérialékä béchíbo, entok tüisi al-leesuka ä jíápsakä béchíbo, chë jünem kókosi ä éetua éntokem ä buantua; bueituk ä jíápsipo ínel jiaahua: “Ínapone reinata Bénasi káttek, entokne kaa jókoptula, entokne kaibu buanhuaamta bínnake.”

⁸ Huarí béchíbo senu táapo sime chibuka át jeknake: kókkohuame, buanhuame, entok tébaa. Entok tájijy táana, bueituk buére úttiak jü Dios, jü Señor juka nokta béttek át chúpame.

⁹ Jume reyim ániat aneme áamak totösulame entok al-leaka áamak jíápsilame buannakemme; entokim jíápsipo kókosi ä sirok-rianake, juka buichiata bíchaka ä táahuayo.

¹⁰ Mékka jábueka jikot ä johuay májhuekam ínel jiaunake:

—¡Ay, ay! ¡Empo buére jóára Babilonia, jü buére jóára tüisi úttiakame! ¡Bueituk senu horapo Diosta noki béttesi emót chúppuk!

¹¹ Jume ániat jita nénkilerom éntok buaana, entokim jíápsi kókosi ä sirok-ria, bueituk béja kaabe juka bem nenenkäu jínnu:

¹² oro áusúlipu, platapu, téta uyorí, perlampo yáata, sánko lino finopo yáata, síkirika, sedapo yáata, kútkoka, sime jita kúta túlisi jubata, jita marfilpo yáata, jita kúta yeu púaripo yáata, jita cobre yáata, sisíguok yáata, entok mármolpo yáata,

¹³ entok canelata entok buáhuamta kíasi jubak jojoame, inciensota, mirrata, olibanota, vinota, aceiteta, harina chë türita, tiríjkom, animaalim jita pupúateme, kabaram, kábáim, carrom, entok súmataka tekípanuame, bueituk íméi yöremraata jíápsim.

¹⁴ Huanärim jü buére jóáratu ínel jiaunake:

—¡Béjé kaa am jípure jume taka kíuhuam, tepa em türèhui! ¡Jíba béchíbé ä tárúk, juka uyorisi em jípusukáhui, entok em rikoata!

¹⁵ Jume íkái tekípanuame, entokim rikotuk jü buére jóáratu huámi, mékkam jábueka tahuanake, májhueka jikot ä johuayo. Buanakam ä sirok-rianake,

¹⁶ ínel jíaka:

—¡Ay, ay jü buére jóáratu béchíbo! ¡Áapo lino finota entok kútkok entok síkirim súpekay, oroyi, téta uyorimmey entok périlammey!

¹⁷ ¡Bueituk senu horapo tejalhuak, jü yún jita rikora ä jípureihui!

Jume barcopo huéhuariame nésahueme entok sime jume barcompo kakateme, entok sime jume marinerom bahuepo tekípanuaka emo aníame mékkam jábueka taahuak.

¹⁸ Á béetëu buichiata bíchakam cháchayek, ínel jíaka:

—¿Jíta buére jóárasu í buére jóáratu bénaakay?

¹⁹ Huanärim bem kóbam béppam emo buíatuak, chayeka, buanaka entok jikot jíaka:

—¡Ay, ay jü buére jóáratu béchíbo! Yún jita ä jípureibeyim rikotuk, sime jume bahuepo barcom jípureme. ¡Bueituk senu chúbalaposu tejalhuak!

²⁰ ¡Empo téhueka al-leäe, jü buére jóáratu bétana! ¡Éntokem al-leiya, eme Diosta yöremraapo joome, entok apóstolim entok profeatam! ¡Bueituk Dios jikot nokta át chúpaka ä yáura bíttuak, enchim béchíbo!

²¹ Huanäi senu ángel úttiakame huépul tétata nüka, buére téta morinota bénnak. Huanäi bahuéu kóm ä jímmak, ínel jíaka:

—¡Téta úttiaka kóm jímmaahuaka Bénasi kóm tatabna, jü Babilonia, jü buére jóára! Huanäi jauhuey junne kaa téuna.

²² Jauhuey junne em böömmet béja kaa jikkajitunake, arpa ponhuame, entok baka kúsia, entok trompeeta. Entok jita télik mámpo johuame junne kaa emót téuna; morino jáhui junne kaa emót jikkajitunake.

²³ Jauhuey junne béja kaa emót machirianake, jü lámparata machiria, entok emo jubhuame pajko jáhui kaa emót jikkajituna. Bueituk jume em jita nenkilerom ímí ániat úttiitam jípurey, éntoke em móriay síme naciónim, báitattáusuk.

²⁴ Bueituk júmü buére jóarapo ójbo áma téihuak, profetam entok Diosta yoremraapo joomem entok síme jume ímí ániat súahuakame ójbo.

19

Jü téhuekapo Diosta úttilhuame

¹ Íkái simsuko senu jáhuitane jikkajak, tüisi kuusik téhueka bétana, juebenam yun náu ané bénasi, ínel jámta:

¡Aleluya! Jínëuria, entok yörihuame,
entok lóoria, entok úttiara,
ítom Señor Dios am áttiak.

² Bueituk áapo lútulaisi entok lútüriapo áman ä yäura bíttebok.

Áapo jü jámut buére kaa tihuemtat nokta béttek át chúppak,
bueituk ä kaa tiuray ániata nasontek.

Entok jume Diosta nésau joame áma súahuakame ä bejtutuak apörikuchi.

³ Juchim ínel jáahua:

—¡Aleluya! Ä buichia éntok jíba huásu-huásuktiapo jikau huéiye.

⁴ Jume veinte áma naiki yoiyöturim entok jume naiki jiápsaka áma aneme tónommia jápteka buíau kóm chätuk. Huanärim Diosta úttilek, juka yörisi machi buére banko yäurapo kátekamta. Huanärim ínel jáahuay:

—¡Jünentunake! ¡Aleluya!

⁵ Huanäi jü buére yörisi machi banko yäurapo senu jáhui yeu siika, ínel jáika:
Ítom Diostem úttile, síme eme ä nésauri joame,
entok ä yöreme, junéli jume chë kaa ériahuame
entok jume ériahuame junne.

Jü Kabarata jubë pajkopo kuptey jibuáhuame

⁶ Huanäine jáhuita jikkajak, juebenam náu ané bénasi, bää bürum jáhui bénasi éntok buére yúku omtiriam jáhui bénasi, ínel jámta:

¡Aleluya! Bueituk jü Señor ítom Dios símeta ára joame reyataka nésahue.

⁷ Ujyorisite éenake, entokte al-leenake,

entokte lóoriata ä máknake,

bueituk Kabarata jubëu pajko béja yuumak.

Ä kunaseme éntok túlisi áu yáaka sánkotela.

⁸ Áapo éntok lino finoyi túlisi machiyi entok beloikoy súpetuahuak.

Bueituk jü lino fiino, Diosta pueblopo joomem Diosta bíchápo túlisi huéchiasi anhuame.

⁹ Jü ángel éntok ínel inou jáahua:

—Akë ä jíojte: “Al-leehuame áme béchibotunake, jume Kabarata jubë pajkopo jibuä íahuaka núnurim.”

Huanäi ínel inou jáahua:

—Ímëi Diosta nokim lútüriamme.

¹⁰ Huanäine ángelta guókpo áu tónommia kíktek, ä yöri báreka. Áapo éntok ínel inou jáahua:

—Ée, ¡katë júkái johua! Bueituk ínapo Diosta nésauri johua, emo bénasi, entok Cristota huám émomak aanim, entok Jesústa bétana nok lútüria kaa koptiame bénasi. Diostë yöre.

Bueituk jü Jesústa nok lútüria profeciata espíritu.

Jü kábäi tósalit jikat yessimeme

¹¹ Huanäine téhuekata étaporikne bitchak; kábäi tósalí éntok áma yeu machiak. Jü át yessimeme éntok, jü huitti Diostat jiápsaka tua lútüriapo ájária ti téhuak, bueituk lútüriapo huám nésahue, entok nássua.

¹² Ä pusim éntok tájita béetë bénaakay. Ä kóbat éntok yún diadeemam huériay. Entok senu téhuam át jíofterim jípurey, kaabeta éntok täyähui, áapo jibba.

¹³ Ä súpem éntok símekut ójbokay; ä téhuam éntok, “Diosta Nookim”, tím téhuaakay.

¹⁴ Jume téhuekapo santomor éntok, lino fino totosalik entok tülisi machik sánkoka áa sáukim kaatey, kábái totosalimmechi.

¹⁵ Á tem bétana éntok eppara buahui síbulaika yeu huéiye, jume naciónim, ay kókosi yáa báreka. Áapo éntok kutkutti jibe bia sisiguokiye ámet nésaunake. Huanái Dios símeta ára joame tüisi omteka ámet cheptinake, jum vinota johohuäpo.

¹⁶ Á sánkot entok á máchammet ímëi téhuam át jiojteri: “Símem reyimmeu Rey síme nésauheme áapo sauhue.”

¹⁷ Huanäine senu ángelta táat huékamta bitchak. Huanái tüisi kusisi cháchayek, síme huikichim téhueka násuk nenëyemmehui, inel jíaka:

—¡Ábem kaate, éntokem Diosta buére kuptey jibuähuäpo náu rúkte,

¹⁸ buëituk reyim entok jume santomor yö yáarim huaakas enchim buanakë béchibo, entok yoreme úúttiakame huaakas, kábáim entok ámet josakame huaakas, entok símem súmatoka entok kaa súmatoka aneme huaakas, jume chë kaa ériahuame entok jume ériahuame huaakas!

¹⁹ Huanäine animal máusi machita bitchak, entok reyim ániat aneme entok bem santomor, emo náu tóij-lame jü kábáit yessimemtamak nássua báreka, entok á santomormaki.

²⁰ Huanái jü animal máusi machi pereesotehuak, áapórimak éntok jü profeeta ára nókichi á bíchäpo señaalim yáakame. Júmei am báitaulatukay, jume animal máusi machita marka mabetakame entok alë bénasi yáata úttilekame. Ímëi guoyika jíápsakam táji baubáata bénaku azuufrey béetëpom kóm guótiahuak.

²¹ Jume huate éntok súahuak, jume epparam kábáit yessimemta tempo yeu huémtayi. Huanái síme jume huikichim huakajta ára buâyeme am buäka jóbua.

20

Jume mil huásuktiriam

¹ Senu ángeltane bitchak, téhueka bétana kóm huémta, mékka kóm guójoria llavem huériaka, cadeena bueürum éntok mámpo jípureka.

² Huanái juka dragónta buíssek, jü bakot binhua jakhuey huéeme, jüri beja jü diablo entok Satanás. Huanái mil huásuktiapo á súmmak.

³ Huanái mékka kóm guójoku kómá jímmak. Huanái á páttiak, entok á sello áa béppa yétchak, jume naciónim béja kaa á báitataunakë béchibo, mil huásuktiriam yumäu tájti. Íkái simsuk éntok júchi chúbala búttiana.

⁴ Huanäine banko yáuram bitchak. Huanärim éntok ámet jotek, jume yáurata mabet-lame Diosta noki jábetat chúpanakeme. Huanäine két am bitchak, jume kóba chúktiahuakame Jesústa lútúria bem nokaká béchibo entok Diosta noki béchibo. Ímëi animal máusi machita entok jume alë bénak yáarik kaa úttilekame, entok juka markata bem kóba méjériat entok bem mámpo júne kaa mabetak. Huanärim jábiteka jíápsak, entokim Cristotamak mil huásuktiapo nésauhuek.

⁵ Té jume huate kókkolame katim júchi jábitek, mil huásuktiriam yúmak jübua. Íri jü késampo jábitehuame.

⁶ ¡Tüisim al-leenake, jume késampo jábitehuäpo jábitekame! Jü mukia guoyikun huéeme kaita ámeu yáanake, ál-lam sacerdootemtunake, Diosta entok Cristota béchibo, entokim áamak nésaunake mil huásuktiapo.

⁷ Mil huásuktiriam yúmako, Satanás búttiana, á páttiataküpo.

⁸ Huanái yeu sika naiki kátana naciónim, síme ániat ayukame báitauake, Gogta entok Magogta, náu am tóij báreka am nássuanakë béchibo. Ímëi éntok bahue sëeta bénasi búrunake.

⁹ Huanärim síme ániat bétana ámam jikau náu yájjak. Diosta yoremem nau anëpo entok buére jóära Diosta nákéhuim kóntiak. Té Dios téhueka bétana táijta kóm simtuak. Huanái símem táiyak.

¹⁰ Huanái jü diablo am báitahuakame baubäa azuufrey táji béetëpo kóm jímmaahuak, jum animal janti machita entok profeeta ára nókichita anëpo. Huanái jü tüisi kókosi buanhuame kaa chúkteka ámeu ayutuana, taahuarit entok tukaarit naa búrujti jiba yü huásu-huásuktiapo.

Buére rey banko tósali yäura bít-huame

¹¹ Huanäine buére rey banko tósalik bitchak, entok juka áma kátekamta. Á bíchäpo jü buíya entok jü téhueka yehuim ténnëk. Huanái jü bem annakepo ják júne kaa téihuak.

¹² Huanäine jume kókkolam bitchak, jume chë yörisi maachim entok kaa yörisi maachim, Diosta bíchäpo jäbuekame. Huanäi jume librom étapohuak, entok täbui librom kétchi; imëi éntok jápsihuame librom. Huanäi jume kókkolam yäura bittuahuak, bueítuk juka jita bem yáakäu jum librompo jiojterita jäpo ámani.

¹³ Huanäi jü bahue kókkolam ä jipuréu yeu am sákatuak. Jü muerte entok jü Hades kókkolam aneïpo jume kókkolamim yeu sákatuak. Huanäi huehuëpulaka yäura bittuahuak, sime jita bem yáakäpo ámani.

¹⁴ Huanäi jü muerte entok jü Hades baubäa tájihuim kóm guötiahuak; ïri kókkohuame jü guoyikun huéeme.

¹⁵ Sime jume bem téhuam kaa áma jiojteri jipureme jum jápsihuame libropo, baubäa tájihuim kóm guötiahuak.

21

Téhueka bemela entok buía bemela

¹ Senu téhueka bemelatane bitchak, entok senu buía bemelata; bueítuk jü téhueka bat huéeme entok buía bat huéeme lütekamme. Bahue júne béja kaitatuk.

² Entok ínapo Juan juka buére jóära Diosta yeu púari, Jerusalén bemelatane bitchak, Diosta téhueka bétana kóm huémta, kuna báaremta túlisi áu yáalata bénasi, ä jub báaremta béchíbo.

³ Huanäine téhueka bétana senu jáhuita túisi kusisi jáamta jíkajak:

—¡Dios én sime gentetamak jóhuak! Ámemak jápsinake; bempo éntok ä pueblotunake. Dios éntok ámemaktunake, bem Diostaka.

⁴ Dios bem pusim sime ópua tútenake; entok kókkohuame kaitatunake, entok buanhuame junne. Kókosi éehuame junne, entok huántiriam junne, bueítuk jü jita bát ayukaihui béja lütek.

⁵ Jü rey bankopo kátekame éntok ínel jiaahua:

—Ínapone simeta én bemelasi johua.

Huanäi ínel inou jiaahua:

—Akë ä jiojte, bueítuk ï nokhuame tua lútüria entok lútula huëpo huéiye.

⁶ Huanäi ínel inou jiaahua:

—Béja yásuhuak. Ínapone jü Alfa entok Omega, jü bát huéeme entok chúpëpo huéeme. Huaka báimukemta, ínapone ä báa miknake, kaita béjtuahuaka, jume báam yeu chépteme jápsihuamta yore mákame.

⁷ Huä yöokame simeta ikäi mabetnake. Ínapo éntok áu Diostunake; áapo éntok ín üussitunake.

⁸ Të jume nanahuiam, jume Diosta kaa súalëram, jume jaiti máchiraaku jápsame, jume jábeta súalame, jume kaa emo jubeka náu jápsame, jume móriata boojoriame, jume dios yorem yáarim yöreme, entok sime jume ára nókichim, jum baubäa táijta béetëpo entok azuufrekäpom annake. ïri jü guoyikun huëpo kókkohuame.

Jü Jerusalén bemela

⁹ Huanäi senu ángel jume guoy búsanimmak náikiari, guoy búsan copam guoy búsan kaa túhua kókoammey chúkula hueenakemtay tápunim jipureme, inou siika. Huanäi ínomak nookak, ínel jíaka:

—Binë huéiye. Ínapone juka kunasemta enchi bittuanake, jü Kabarata juubi.

¹⁰ Huanäi Espíritupo senu buére káhuu entok mejikachikun nee núk siika. Huanäi buére jóära Diosta yeu púari Jerusalénta nee bittuak, téhueka Diosta tehueka bétana kóm huémta.

¹¹ Diosta lóoria jipurey; ä machiria éntok téta túisi uyorita bénaakay, téta jaspeta bénasi; cristalta bénasi naa machiakay.

¹² Buére jóära Jerusalén chíkola éntok téta kóräita buëuruk mejikachik jipurey, doocem puertakamta. Puertampo éntok huëpul ángelesim jäbuekay, entok téhuam puertammät jiojteritukay; imëi jume dooce familiam Israelta úusim téhuam.

¹³ Täata yeu huë bétana, báij puertam; norte bétana, báij puertam; sur bétana, báij puertam; täata áman huéchë bétana, báij puertam.

¹⁴ Jü buére jóära téta kóräi éntok dooce tétam nahuakay. Ámet éntok áma jiojteritukay, jume dooce Kabarata apóstolim téhuam.

¹⁵ Jü ínomak nokame éntok ili bakata áy jujünaktehuamta oropo yáata jipurey, buére jóarata entok ä puertam entok ä téta kóräi jünakte báreka.

¹⁶ Jü buére jóära naa reekisi náikim tébiakay; ä tébia entok ä buékaa ket nánälaitukay. Jü ángel entok ä ili bakay ä jünaktek, juka buére jóarata: guoy mil áma guoy cien kilómetrotukay, ä tébia. Entok jikau bíchaa entok ä buékaa ket nánälaitukay.

¹⁷ Huanäi sep téta kóräita jünaktek. Sesenta y cinco méetrom jípurey; jü ángel yoremta áy jujúnaktemtay ä jünaktek.

¹⁸ Jü kóräi entok téta jaspepo yáaritukay; jü buére jóära entok oro áusülitukay; vik-rio kálakosi bénasi bélojkoakay.

¹⁹ Jume buére jóarata kóräi nahuam entok, síme uyjori tétammeyim túlisi yáaritukay. Jü nahua bát huéeme jaspetukay; jü guoyiku huéeme zafirotukay; jü bájiku huéeme ágatatukay; jü naikiku huéeme esmerál-latukay;

²⁰ Jü mamniku huéeme ónicetukay; jü búsaniku huéeme cornaliinatukay; jü guoy búsuniku huéeme crisólitotukay; jü guoj naikiku huéeme beríliotukay; jü bátaniku huéeme topaaciotukay; jü guoj mamniku huéeme crisopra satukay; jü oncepo huéeme jaciintotukay; jü doocepo huéeme amatistatukay.

²¹ Jume dooce puertam entok dooce pérlamtukay; huépü puerta huépül pérlay yáatukay. Jü buére jóära böo entok oro áusülitukay; bik-riota bénasi naa machiakay.

²² Kanne tíöpota áma bitchak, bueítuk jü Señor Dios síme úttiáraata jípureme, áapo áma tíöpo, entok jü Kabara kétchi.

²³ Täata entok mechata ä machirianakêhui kaa áu bëye, buére jóaratahui, bueítuk Diosta lóoria béchíbo bíttu. Jü Kabara entok ä machiria.

²⁴ Jume naciónim jínëutunakeme ä machiriapom naa kannake. Jume reyim ániat aneme entok bem yún jita jípuréu áu tóijnake, ä yöreka.

²⁵ Ä puertam taahuapo jauhuey júne kaa páttiatunake, bueítuk jümü kaita tukaaritu-nake.

²⁶ Huanäi jume naciónim lóoria entok bem yörihuäu áu huérianá.

²⁷ Kaita jita chíchá machi áma kibaknake, o jaiti machik jojoame, entok ára nókichiata boojoriamé junne; ál-la jume bem téhuam libro jíapsihuamta Kabarata áttiampo jjojterim.

22

¹ Chúkula bathueta kaa chíchá machik nee bíttuak, báa ámey jíapsihuame, vik-riota bénasi bélojkom. Ímëi Diosta entok Kabarata banko rey bétuk bétanam yeu huéiyey,

² jü buére jóarata böo násuku. Ímëi náapo entok, júya áma yötu, jíapsihuamta yore mákame, bathueta íatana entok huáyтана. Huásuktiapo doocesi tatakay. Chíkti metpo tatakay. Jume buére júya sáhuam entok, naciónim ámey jítto béchíbotukay.

³ Huanäi hua juénasi éhuame áma kaitatunake. Diosta entok Kabarata banko rey áma annake; ä néshai joame entok ä yörinake.

⁴ Entokim ä pújba bínnake. Ä téhuam éntokim bem kóba méjëríammet jípunake.

⁵ Jümü kaita tukaaritunake. Huanäi entok lámpara machiria entok táa machiria kaa ámeu bínnake, bueítuk Dios Señor ä machiria am máknake. Entokim rey nésaupo yü huásu-huásuktiapo nésaunake.

Cristota yebijnakeu abe yuuma

⁶ Huanäi jü ángel ínel inou jiaahua:

—Í nokhuame tua lútüria entok lútula huépo huéiye. Jü Señor Dios, profeeta espíritum áttiakame, ä ángel ábo bíttuak, ä nésaui joame juka láuti yeu huéénakemta am júneria íaaka.

⁷ —Empo, ¡läutine yebijnake!

¡Diosta tü éau áamaktunake, jü ä ériame íkai profeciata nooki, ími librompo!

⁸ Ínapo Juan íkáine jíkkajak, entokne ä bitchak. Chúkula éntokne ä jíkkajisuka entok ä bitchuka, guókpone áu tónommia kíktek ä yöri báreka, jü ángel íkai nee bíttuakamtahui.

⁹ Té áapo ínel inou jiaahua:

—Ée, jükärë kaa johua! Bueítuk ínapone Diosta nésaui johua, emo bénasi, entok Cristotahuam émomak aanim, jume profeetam, entok síme jume ími libro jjojteta nok jíkkajaka ä joame. ¡Díosté yöre!

¹⁰ Két ínel inou jiaahua:

—Katë ä éeso, íkai nokta libro profeciápo huémta, bueítuk taahuari yúmaseka huéiye.

¹¹ Jü kaa lütula jiápsame éläpo kaa lütula jíapsinake; jü jaiti machik joame éläposu jíba jaiti machik jonake; jü lütula jiápsame éläpo jíba lütula jíapsinake; entok Diosta béchíbo huépülsi jiápsame jíba junéli jíapsinake.

¹² —Jeehui, ¡ínapone láuti yebijnake, juka enchim kobari ínomak huériaka! Íméine hueepulam nátepolá am máknake, juka bem kobakähui.

¹³ Ínapone Alfa entok Omega, jü ä naatëpo huéeme entok ä chúpëpo huéeme, jü bát huéeme entok ä lütëpo huéeme.

¹⁴ Yúmalasi al-lehuamta jípunake, jume bem sánkom báksíame. Lütúriatam jípunake, jü júya jíapsihuamtahui entok buére jóära puertampo huám ámam kimu béchíbo.

¹⁵ Të jume chüum päkum tahuanake; alë bénasi jume móriäram, jume kaa emo jubeka nau jiápsame, jume yore súame, jume ídolum yöreme, entok síme juka ára nókíchiata türeme entok ä joame.

¹⁶ —Ínapo Jesús ín ángeltane enchimneu bíttuak, íkái iglesiampo enchimneu ä nok íaaka. Ínapone jü naahua entok jü Davidtat yeu simlame, jü chóki mékka machisi machiriame kethuey yeu sisimeme.

¹⁷ Huanäi jü Espíritu Santo entok jü jubiari ínëlim jiaahua:

—¡Binë huéíye!

Jü íkái nok jíkkajakame két ínel jiaunake:

—¡Binë huéíye!

Jü bäi mukeme äbo huéenake. Jábe júne ínel éame éntok, bäa jíapsihuamta yore mákame jínake, kaita béjtuaka.

¹⁸ Ínapo én íkái ámeu nooka, síme huame ímí libropo jíojteta jíkkajammehui: Bueítuk jábetaka junne ímí áa béppa áu ä rúktiakátek, Dios jume béttesi kókoam ímí libropo jíojteta áu bíttuanake.

¹⁹ Entok jábe junne nokta ímí libropo jíojtëpo huémta ä úhuaako, Dios ä áttia ä úhuaanake, jum libro jíapsihuamta huëpo, entok buére jóära santo náikiarita, entok jita ímí libropo jíojtërita.

²⁰ Jü íkái nokame ínel jiaahua:

—Tua lütúria chúbalaposune äbo yebijínake.

Júnentunake. ¡Jeehui! ¡Ábe huéíye, Señor Jesús!

²¹ Jü itom Señor Jesucristota tühua enchimmaktunake. Júnentunake.